

Mişkâtu'l-
Masâbih

مشكاة المصابيح

el-Hatîbu't-Tebrîzî

3

Mişkâtu'l-Masâbih

1. baskı – İstanbul

Cilt 3

Aralık 2014

Özgün adı: Mişkâtu'l-Masâbih

Yazarı: Veliyüddin Ebû Abdillâh Muhammed b. Abdillâh el-el-Umerî et-Tebrizî. (öl. H. 741/M. 1340)

Arapça neşir: Nâsirüddin el-Elbânî tarafından hadislerin kaynakları tashih edilerek ve sıhhatlerine dair değerlendirmeler yeniden gözden geçirilerek üç cilt halinde, Dımaşk 1380/1961 yayımlanmıştır.

İSBN: 978-605-4659-09-8

Tercüme: Hüseyin Yıldız, Hasan Yıldız ve Zekeriya Yıldız

Redaksiyon: Yusuf Özbek

Kapak: Edib Agagjyshi

Baskı ve Cilt: Step Ajans Matbaacılık Ltd şti.

Göztepe Mah. Bosna Cad. No. 11

Bağcılar/ İSTANBUL

Tel: 0212.4468846 Matb. Sertifika No: 12266

İsteme ve Haberleşme Adresi

www.ocakyayincilik.com

OCAK YAYINCILIK

Millet Cad. Gülsen Apt.

No. 19 Kat: 4 D. 7

Yusufpaşa

Aksaray, İstanbul

GSM: 05353107416 (Yusuf Özbek)

Mişkâtu'l- Masâbîh

مشكاة المصابيح

el-Hatîbu't-Tebrîzî

(öl. H. 741/M. 1340)

Cilt 3

İÇİNDEKİLER

HAC KİTABI (Devam)	9
Şeytan Taşlama	9
(Mekke'de Kesilen) Kurbanlık	12
Tıraş Olma	19
İhramdan Çıkmak ve Hac İbadetlerinin Sıralamasını Değiştirmek	22
Kurban Bayramı Hutbesi, Teşrik Günlerinde Şeytan Taşlama ve Veda Etme	25
İhramlının Kaçınması Gereken Şeyler	34
İhramlının Avdan Kaçınması	40
Engelden Dolayı Haccı Kaçırarak	44
Mekke'nin (Allah Onu Korusun) Haramlığı	47
Medine'nin (Allah Onu Korusun) Haramlığı	53
ALIŞVERİŞ KİTABI	67
Kazanç ve Helâli Arama	66
Ticari Muamelelerde Kolaylık Sağlama	79
(Satın Almada) Muhayyerlik	83
Ribâ (Faiz)	86
Yasaklanan Alışverişler	97
Şartlı Satış	113
Selem Akdi ve Rehin	118
Stokçuluk	121
İflas ve Mühlet Verme	124
Ortaklık ve Vekâlet	139
Gasb ve Ödünç	142
Şu'fa	153

Sulama ve Tarım	157
Kiralama	161
Ölü Arazilerin İşlenip İhya Edilmesi ve Sulanması	166
Bağışlar	174
Hibe ve Hediye	177
Lukata (Buluntu)	185
MİRAS ve VASIYETLER KİTABI	192
Vasiyetler	202
NİKAH KİTABI	209
Evlenilecek Kadına Bakmak ve Avret Sayılan Yerler	214
Nikahta Veli ve Kadından İzin İsteme	225
Nikahı Duyurmak, Nikah Hutbesi ve Şart Koşma	230
Haram Nikahlar	240
Cinsel İlişki	250
Hürriyetine Kavuşan Evli Kölenin Eş Seçimi	257
Mehir	259
Düğün Ziyafeti	263
(Hanımlar Arasında) Günleri Taksim Etmek	271
Kadınlarla Geçinmek ve Her Birinin Hakları	275
Kadının Bir Bedel Karşılığında Kocasından Boşanması (=Hul') ve Talak	292
Üç Talakla Boşanan Kadın	300
Kefaret İçin Azat Edilen Kölenin Mümin Olmasının Gerekliliği	304
Liân (Lanetleşme)	306
İddet	318
İstibrâ (Hamile Olmadığının Anlaşılması İçin Boşanan Kadının Beklemesi)	326

Nafakalar ve Kölenin Hakkı	328
Çocuğun Ergenliği ve Küçükken Bakımı	341
KÖLE AZAT ETME KİTABI	347
Ortak Köleyi Azat Etme, Köle Akrabayı Satın Alma ve Hastalıkta Azat Etme	350
YEMİNLER ve ADAKLAR KİTABI	359
Adaklar	366
KISAS KİTABI	377
Diyetler	392
Cinayetlerde Tazminat	404
Kasâme	413
Dinden Dönenler ve Fesat Çıkaranlarla Savaş	415
HADLER (Şer'i Cezalar) KİTABI	428
Hırsızlıkta El Kesme	447
Hadler Hususunda Arabuluculuk	455
İçki İçmenin Şer'i Cezası	457
Şer'i Cezaya Çarpılana Beddua Edilmemesi	462
Tâzir	466
Şarap Hakkında ve İçenin Uhrevi Cezası	467
DEVLET YÖNETİMİ ve YARGILAMA KİTABI	479
Görevlilerin Kolaylık Göstermesi Gereken Şeyler	503
Kadılık Yapmak ve Korkulacak Yönleri	507
Valilerin Geçinmesi ve Onlara Verilen Hediyeler	514
Dava Hükümleri ve Şahitlikler	519
CİHAD KİTABI	533
Cihad Aletlerini Hazırlama	567
Yolculuk Âdabı	580

Kafirlere Mektup Göndererek Onları İslâm'a Davet	593
Cihadda Çarpışma	601
Esirlere Dair Hükümler	610

كتاب المناسك
Hac Kitabı
(Devam)

باب رمي الجمار
Şeytan Taşlama

1- FASIL

۲۶۱۸ - [۱] عن جابر قال: رأيتُ النَّبِيَّ ﷺ يرمي علي راحلته يوم النحر،
وَيَقُولُ: لِنَأْخُذُوا مَنَاسِكَكُمْ، فَإِنِّي لَا أَدْرِي لَعَلِّي لَا أَحُجُّ بَعْدَ حَجَّتِي هَذِهِ" * رواه
مسلم

2618- Câbir b. Abdillâh der ki: "Kurban gününde Resûlullah'ın (sallallahu aleyhi vesellem), devesinin üzerindeyken şeytanı taşladığını ve şöyle buyurduğunu gördüm: "Hacı ilgili amellerinizi (benden) öğrenin. Zira bilmiyorum belki bu haccımdan sonra haccedemem!" [Sahih]

Müslim (1297)

۲۶۱۹ - [۲] وعنه قال: " رأيتُ النَّبِيَّ ﷺ رمى الجُمُرَةَ بِمِثْلِ حَصَى الْخَذْفِ "
* رواه مسلم

2619- Câbir der ki: "Hz. Peygamber'in (sallallahu aleyhi vesellem), cemrelere sapan taşı büyüklüğünde taşlar attığını gördüm." [Sahih]

Müslim (1299)

۲۶۲۰ - [۳] عَنْ جَابِرٍ، قَالَ: رَمَى رَسُولُ اللَّهِ ﷺ الْجَمْرَةَ يَوْمَ النَّحْرِ ضُحًى،
وَأَمَّا بَعْدُ فَإِذَا زَالَتِ الشَّمْسُ * متفق عليه

2620- Câbir b. Abdillâh der ki: Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem), cemreleri, Kurban günü kuşluk vakti, Bayram gününden sonra ise zeval vaktinden sonra attı. [Sahih]

Buhârî ve Müslim (1299)

۲۶۲۱ - [۴] عَنْ عَبْدِ اللَّهِ "أَنَّهُ انْتَهَى إِلَى الْجَمْرَةِ الْكُبْرَى، جَعَلَ الْبَيْتَ عَنْ يَسَارِهِ، وَمِنَى عَنْ يَمِينِهِ، وَرَمَى بِسَبْعٍ، وَقَالَ: هَكَذَا رَمَى الَّذِي أَنْزَلَتْ عَلَيْهِ ﷺ سُورَةُ الْبَقَرَةِ * متفق عليه

2621- Abdullah (b. Mes'ûd), Büyük Şeytan'a (Akabe cemresine) vardığında Beyt'i (Kâbe'yi) sol tarafına, Minâ'yı da sağına alıp (cemre atılacak yere yönelerek) yedi tane çakıl taşı atmıştır. Sonra da: "Kendisine Bakara Sûresi indirilmiş olan Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) de cemreye işte böyle taş attı" demiştir. [Sahih]

Buhârî (1748) ve Müslim (1296)

۲۶۲۲ - [۵] عَنْ جَابِرٍ، قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: "الِاسْتِجْمَارُ تَوًّا، وَرَمَى الْجِمَارِ تَوًّا، وَالسَّغْيِ بَيْنَ الصَّفَا، وَالْمَرْوَةِ تَوًّا، وَالطَّوَّافُ تَوًّا، وَإِذَا اسْتَجْمَرَ أَحَدُكُمْ فَلْيَسْتَجْمِرْ بِتَوٍّ" * رواه مسلم

2622- Câbir, Resûlullah'ın (sallallahu aleyhi vesellem): "İstincâ (taharetlenme taşları) tek, cemre taşları tek, Safâ ile Merve arasında sa'y da teklidir. Biriniz istincâ ettiği zaman tek sayıda taşlarla temizlensin" buyurdu. [Sahih]

Müslim (1300)

2- FASIL

۲۶۲۳ - [۶] عَنْ قُدَامَةَ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ الْعَامِرِيِّ، قَالَ: رَأَيْتُ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ رَمَى الْجَمْرَةَ يَوْمَ النَّحْرِ، عَلَى نَاقَةٍ لَهُ صَهْبَاءَ، لَا ضَرْبَ وَلَا طَرْدَ، وَلَا إِلَيْكَ إِلَيْكَ * رواه الشافعي والترمذي والنسائي وابن ماجه والدارمي

2623- Kudâme b. Abdillâh el-Âmirî der ki: "Ben Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)'i Kurban bayramı günü kırmızı ve beyaza çalan sarı renkli bir devesi üstünde (olduğu halde) Akabe cemresine taş atarken gördüm. (Orada hacılar arasında) ne dövmek, ne kovmak ne de «Yoldan çekil! Yoldan çekil!» (sözü) vardı." [Sahih]

Şâfiî, Tirmizî (903), Nesâî (3061), İbn Mâce (3006) ve Dârimî * Sahih Sünen et-Tirmizî

۲۶۲۴ - [۷] عَنْ عَائِشَةَ عَنِ النَّبِيِّ ﷺ قَالَ: إِنَّمَا جُعِلَ رَمِي الْجِمَارِ، وَالسَّعْيِ بَيْنَ الصَّفَا وَالْمَرْوَةِ لِإِقَامَةِ ذِكْرِ اللَّهِ * رواه الترمذي والدارمي وقال الترمذي: هَذَا حَدِيثٌ حَسَنٌ صَحِيحٌ.

2624- Hz. Âişe der ki: Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Şeytan taşlama işi ve Safa ile Merve arasında yapılan sa'y, sadece Allah'ı anmak için emredilmiştir" buyurdu. [Sahih]

Tirmizî (902 "hasen sahih") ve Dârimî (1860)

۲۶۲۵ - [۸] عَنْ عَائِشَةَ قَالَتْ: قُلْنَا يَا رَسُولَ اللَّهِ، أَلَا نَبْنِي لَكَ بَيْتًا يُظَلُّكَ بِمِئْتَى؟ قَالَ: لَا، مِنِّي مُنَاحٌ مِّنْ سَبَقٍ * رواه الترمذي وابن ماجه والدارمي

2625- Hz. Âişe der ki: "Ey Allah'ın Resûlü! Minâ'da seni gölgelendirecek bir şey yapalım mı?" dedik. Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Hayır Minâ; önce gelenin devesini çökartacağı yerdir. Yerleşim yeri değildir" buyurdu. [Hasen]

Tirmizî (881), İbn Mâce (3006) ve Dârimî * Daif Sünen et-Tirmizî

3- FASIL

۲۶۲۶ - [۹] عَنْ نَافِعٍ، أَنَّ عَبْدَ اللَّهِ بْنَ عُمَرَ، "كَانَ يَقِفُ عِنْدَ الْجَمْرَتَيْنِ الْأُولَيَيْنِ وَقُوفاً طَوِيلًا، يُكَبِّرُ اللَّهَ، وَيُسَبِّحُهُ، وَيَحْمَدُهُ، وَيَدْعُو اللَّهَ، وَلَا يَقِفُ عِنْدَ جَمْرَةِ الْعَقَبَةِ". رواه مالك

2626- Nâfi'nin bildirdiğine göre Abdullah b. Ömer, ilk iki cemre (Küçük ve Orta Şeytan'ın) yanında tekbir ve tesbih getirerek, hamdederek ve Allah'a dua ederek uzun zaman bekler, Akabe Cemresi (Büyük Şeytan) yanında ise hiç beklemezdi.

Malik (929)

بَابُ الْهَدْيِ

(Mekke'de Kesilen) Kurbanlık

1- FASIL

۲۶۲۷ - [۱] عَنْ ابْنِ عَبَّاسٍ، قَالَ: " صَلَّى رَسُولُ اللَّهِ ﷺ الظُّهْرَ بِرِيِّ الْحُلَيْفَةِ، ثُمَّ دَعَا بِنَاقَتِهِ فَأَشْعَرَهَا فِي صَفْحَةِ سَنَامِهَا الْأَيْمَنِ، وَسَلَّتِ الدَّمَ وَقَلَّدَهَا نِغْلَيْنِ، ثُمَّ رَكِبَ رَاحِلَتَهُ فَلَمَّا اشْتَوَتْ بِهِ عَلَى الْبَيْدَاءِ، أَهَلَ بِالْحَجِّ " * رواه مسلم

2627- İbn Abbâs der ki: "Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellam) Zu'l-Huleyfe'de öğle namazını kıldı. Sonra kurbanlık devesini getirtti ve (kurbanlık olduğunu belirtmek için) sağ tarafını keserek kan akıttı. Ayrıca boynuna (işaret olsun diye) iki terlik taktı. Sonra devesine bindi. Devesi Beydâ'ya vardığında hac için telbiye getirdi." [Sahih]

Müslim (1243)

۲۶۲۸ - [۲] عَنْ عَائِشَةَ، قَالَتْ: " أَهْدَى رَسُولُ اللَّهِ ﷺ مَرَّةً إِلَى الْبَيْتِ عَنَّمَا،
فَقَلَّدَهَا " * متفق عليه

2628- Hz. Âişe der ki: Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem), bir defasında Mekke'ye kurbanlık koyun gönderdi ve ona gerdanlık taktı." [Sahih]

Buhârî (1701) ve Müslim (1321- 367)

۲۶۲۹ - [۳] عَنْ جَابِرٍ، قَالَ: "ذَبَحَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ عَنْ عَائِشَةَ بَقْرَةَ يَوْمِ النَّحْرِ" *
رواه مسلم

2629- Câbir der ki: "Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem), Kurban gününde Âişe adına bir sığır kurban etti." [Sahih]

Müslim (1319)

۲۶۳۰ - [۴] وَعنه قال: "نَحَرَ النَّبِيُّ ﷺ عَنْ نِسَائِهِ بَقْرَةَ فِي حَجَّتِهِ" * رواه
مسلم

2630- Câbir der ki: "Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) haccında hanımları adına bir sığır kurban etti." [Sahih]

Müslim (1319)

۲۶۳۱ - [۵] عَنْ عَائِشَةَ ، قَالَتْ: "فَتَلْتُ فَلَائِدَ بُذْنِ النَّبِيِّ ﷺ بِيَدَيَّ، ثُمَّ قَلَّدَهَا
وَأَشْعَرَهَا وَأَهْدَاهَا، فَمَا حَزَمَ عَلَيْهِ شَيْءٌ كَانَ أَجَلَ لَهُ" * متفق عليه

2631- Hz. Âişe der ki: "Resûlullah'ın (sallallahu aleyhi vesellem) kurbanlık develerinin gerdanlıklarını ben kendi ellerimle örerdim. Sonra Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) onlara gerdanlıkları takar, keserek işaret koyar, sonra da onları Beyt'e (Kâbe'ye) yönlendirerek gönderirdi. Kendisi Medine'de ikamet eder, helal olan hiç bir şeyi kendine haram kılmazdı." [Sahih]

Buhârî (1696) ve Müslim (1321)

۲۶۳۲ - [۶] عَنْ أُمِّ الْمُؤْمِنِينَ ، قَالَتْ: "فَتَلْتُ قَلَابِدَهَا مِنْ عِهْنٍ كَانَ عِنْدِي" *
متفق عليه

2632- Hz. Âişe: "Ben kurbanlık hayvanların gerdanlıklarını yanımda bulunan renkli bir yünden eğirdim" demiştir. [Sahih]

Buhârî (1700 -1705) ve Müslim (1321)

۲۶۳۳ - [۷] عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ "أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ رَأَى رَجُلًا يَسُوقُ بَدَنَةً، فَقَالَ: ازْكَبْهَا، فَقَالَ: إِنَّهَا بَدَنَةٌ، فَقَالَ: ازْكَبْهَا، قَالَ: إِنَّهَا بَدَنَةٌ، قَالَ: ازْكَبْهَا، وَنِلْكَ فِي الثَّالِثَةِ أَوْ فِي الثَّانِيَةِ" * متفق عليه

2633- Ebû Hureyre bildiriyor: Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) bir adamın Mekke'ye kurbanlık deve götürdüğünü görüp: "Bin ona" deyince, adam: "Ey Allah'ın Resûlü! Bu kurbanlıktır" karşılığını verdi. (Bu emir ve cevap üç defa tekrarlanmıştır.) Bunun üzerine Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) ikinci veya üçüncü defasında: "Yazıklar olsun sana, şuna bin!" buyurdu. [Sahih]

Buhârî (1689) ve Müslim (1322)

۲۶۳۴ - [۸] وَعَنْ أَبِي الزَّبِيرِ قَالَ: سَمِعْتُ جَابِرَ بْنَ عَبْدِ اللَّهِ، سُئِلَ عَنْ رُكُوبِ الْهَدْيِ، فَقَالَ: سَمِعْتُ النَّبِيَّ ﷺ يَقُولُ: "ازْكَبْهَا بِالْمَعْرُوفِ إِذَا أَلْجِئْتَ إِلَيْهَا حَتَّى تَجِدَ ظَهْرًا" * رواه مسلم

2634- Ebu'z-Zübeyr bildiriyor: Câbir b. Abdillâh'a kurbanlık deveye binme meselesi sorulunca, Resûlullah'ın (sallallahu aleyhi vesellem): "Ona binmeye mecbur kaldığın vakit başka hayvan buluncaya kadar eziyet vermeden bin" buyurduğunu işittim. [Sahih]

Müslim (1324)

۲۶۳۵ - [۹] وعن ابن عباس قال: بَعَثَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ سِتَّ عَشْرَةَ بَدَنَةً مَعَ رَجُلٍ وَامْرَأَةٍ فِيهَا، قَالَ: مَضَى ثُمَّ رَجَعَ، فَقَالَ: يَا رَسُولَ اللَّهِ، كَيْفَ أَضْنَعُ بِمَا أُبَدِعُ عَلَيَّ مِنْهَا؟ قَالَ: انْحَزْهَا ثُمَّ اضْبِغْ نَعْلَيْهَا فِي دِمِهَا، ثُمَّ اجْعَلْهَا عَلَى صَفْحَتِهَا فَلَا تَأْكُلْ مِنْهَا أَنْتَ، وَلَا أَحَدٌ مِنْ أَهْلِ رُقَّتِكَ" * رواه مسلم

2635- İbn Abbâs der ki: Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellam) bir adamla on altı kurbanlık deve gönderirken yapması gerekenleri söyledi. Adam gittikten sonra tekrar dönüp: "Bunlardan biri yürümekten aciz kalacak olursa ne yapayım?" diye sorunca, Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellam): "Onu boğazla, sonra (boynundaki nişanlılık) pabucunu kanına batırıp boya ve hörgücünün yanına sür. O deveden sen ve yol arkadaşlarından kimse yemesin" buyurdu. [Sahih]

Müslim (1325)

۲۶۳۶ - [۱۰] عَنْ جَابِرِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ، قَالَ: "نَحَزْنَا مَعَ رَسُولِ اللَّهِ ﷺ عَامَ الْحَدِيثِ الْبَدَنَةَ عَنْ سَبْعَةٍ، وَالْبَقْرَةَ عَنْ سَبْعَةٍ" * رواه مسلم

2636- Câbir b. Abdillâh der ki: "Hudeybiye yılında Resûlullah'la (sallallahu aleyhi vesellem) birlikte bir deveyi yedi, bir sığırı da yedi kişi adına kestik." [Sahih]

Müslim (1318)

۲۶۳۷ - [۱۱] وعن ابن عمر: أنه أتى على رجلٍ وهو ينحز بدنته بركة، فقال: "ابعتها قياماً مقيّدة سنة نبيكم ﷺ" * متفق عليه

2637- İbn Ömer çökmüş olan bir deveyi kesen bir adamın yanından geçince: "Onu ayağa kaldırıp bağla ve bu şekilde boğazla. Zira Peygamberinizin (sallallahu aleyhi vesellem) sünneti böyledir" dedi. [Sahih]

Buhârî (1713) ve Müslim (1320)

٢٦٣٨ - [١٢] عَنْ عَلِيٍّ، قَالَ: "أَمَرَنِي رَسُولُ اللَّهِ ﷺ أَنْ أَقُومَ عَلَى بَدْنِهِ، وَأَنْ أَتَصَدَّقَ بِلَحْمِهَا، وَجُلُودِهَا، وَأَجَلَّتْهَا، وَأَنْ لَا أُعْطِيَ الْجَزَارَ مِنْهَا، قَالَ: نَحْنُ نُعْطِيهِ مِنْ عُنْدِنَا" * متفق عليه

2638- Hz. Ali anlatıyor: Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem), kurbanlıkların başında durmamı, etleri, derileri ve semerleri sadaka olarak dağıtmamı, kesme ücreti olarak onlardan kasaplara bir şey vermememi emredip: "Kasapların ücretini kendimiz veririz" buyurdu. [Sahih]

Buhârî (1719) ve Müslim (1972)

٢٦٣٩ - [١٣] عَنْ جَابِرٍ قَالَ: "كُنَّا لَا نَأْكُلُ مِنْ لَحْمٍ بَدْنِنَا فَوْقَ ثَلَاثِ مِئَى، فَرَخَّصَ لَنَا النَّبِيُّ ﷺ فَقَالَ: كُلُوا وَتَزَوَّدُوا، فَأَكَلْنَا وَتَزَوَّدْنَا" * متفق عليه

2639- Câbir b. Abdillâh der ki: Develerden kestiğimiz kurbanlarımızın etinden üç günden fazla yemedik. Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) bizlere: "Ondan yiyin ve azık olarak kaldırın (saklayın)!" buyurarak ruhsat verince, onların etlerinden hem yemeye, hem de azık olarak saklamaya başladık. [Sahih]

Buhârî (1719) ve Müslim (1972)

2- FASIL

٢٦٤٠ - [١٤] عَنْ ابْنِ عَبَّاسٍ، أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ أَهْدَى عَامَ الْحَدِيثِ فِي هَدَايَا رَسُولِ اللَّهِ ﷺ جَمَلًا كَانَ لِأَبِي جَهْلٍ، فِي رَأْسِهِ بُرَّةٌ فِضَّةٌ. قَالَ ابْنُ مِنْهَالٍ، بُرَّةٌ مِنْ ذَهَبٍ، زَادَ التُّفَيْلِيُّ يَغِيظُ بِذَلِكَ الْمُشْرِكِينَ * رواه أبو داود

2640- İbn Abbâs'ın bildirdiğine göre, Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) Hudeybiye yılında, hac kurbanları arasında bir de, Ebû Cehil'e ait olan ve başında gümüşten bir halka bulunan kurbanlık bir deve gönderdi.

(Ravi) İbn Minhâl (bu cümleyi) "altından bir halka" ibaresiyle; Nüfeylî de "müşrikleri bununla öfkelendiriyordu" ilavesiyle rivayet ettiler. [Sahih]

Ebû Dâvûd (1749) * [Sahih Sünen Ebî Dâvud]

٢٦٤١ - [١٥] عَنْ نَاجِيَةَ الْخُرَاعِيِّ، صَاحِبِ بَدَنِ رَسُولِ اللَّهِ ﷺ قَالَ: قُلْتُ: يَا رَسُولَ اللَّهِ، كَيْفَ أَضَعُّ بِمَا عَطِبَ مِنَ الْبَدَنِ؟ قَالَ: ائْحَرَهَا، ثُمَّ اغْمِسْ نَعْلَهَا فِي دَمِهَا، ثُمَّ خَلِّ بَيْنَ النَّاسِ وَبَيْنَهَا، فَيَأْكُلُوهَا * رواه مالك والترمذي وابن ماجه

2641- Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)'in kurbanlık develerini götüren Nâciyetu'l-Huzâî der ki: "Ey Allah'ın Resûlü! Develerden hastalananlar konusunda ne yapayım?" diye sorunca Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem): "Hastalanamı kes ve işaret olarak boynuna takılı olan pabuçları kana bula; sonra da onu insanlara bırak da yesinler" buyurdu. [Sahih]

Mâlik, Tirmizî (910) ve İbn Mâce (3105) * [Sahih Sünen et-Tirmizî]

٢٦٤٢ - [١٦] ورواه أبو داود والدارمي عن ناجية الأسلمي

2642- Aynı hadisi Ebû Dâvûd (1762) ve Dârimî (1909) Nâciye el-Eslemî'den rivayet etmiştir.

٢٦٤٣ - [١٧] عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ قُرْظٍ، عَنِ النَّبِيِّ ﷺ قَالَ: إِنَّ أَعْظَمَ الْأَيَّامِ عِنْدَ اللَّهِ تَبَارَكَ وَتَعَالَى يَوْمُ النَّحْرِ، ثُمَّ يَوْمُ الْقَرِّ. قَالَ عَيْسَى، قَالَ ثَوْرٌ: وَهُوَ الْيَوْمُ الثَّانِي، وَقَالَ: وَقَرَّبَ لِرَسُولِ اللَّهِ ﷺ بَدَنَاتٍ خَمْسَ أَوْ سِتٍّ فَطَفِقْنَ يَزْدَلِفْنَ إِلَيْهِ بِأَيْتِهِنَّ يَبْدَأُ، فَلَمَّا وَجِبَتْ جُنُوبُهَا، قَالَ: فَتَكَلَّمُ بِكَلِمَةٍ خَفِيَّةٍ لَمْ أَفْهَمْهَا، فَقُلْتُ: مَا قَالَ؟ قَالَ: مَنْ شَاءَ افْتَطَعَ * رواه أبو داود وذكر حديثا ابن عباس وجابر في باب الأضحية

2643- Abdullah b. Kurt'un bildirdiğine göre, Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem): "Şânı Yüce olan Allah katında günlerin en büyüğü kurban (bayramı)

günüdür. Sonra da karr günüdür" buyurdu. (Ravi) İsa'nın bildirdiğine göre Sevr: "O, (karr günü, Kurban Bayramı'nın) ikinci gün(ü)dür" demiştir. (Abdullah b. Kurt) devam ediyor: Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)'e beş veya altı tane kurbanlık deve getirilmişti. (Allah Resûlü'nün (sallallahu aleyhi vesellem) kesime) kendilerinden başlaması için (kendilerinden) ona yaklaşılmaya çalışıyorlardı. (Develerin) yanları ve başları yere düşünce Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) gizli bir söz söyledi, anlayamadım. (Önümdekine): "Ne diyor?" diye sordum: "*İsteyen (bu kurbandan) kesip alabilir*" (diyor)" karşılığını verdi. [Sahih]

Ebû Dâvûd (1765) * [Sahih Sünen Ebî Dâvud] Konuyla ilgili İbn Abbâs ve Câbir'in hadisleri Kurbanlar bölümünde yer almıştır.

3- FASIL

۲۶۴۴ - [۱۸] عَنْ سَلْمَةَ بْنِ الْأَكْوَعِ، قَالَ: قَالَ النَّبِيُّ ﷺ: "مَنْ ضَحَّى مِنْكُمْ فَلَا يُضْبِحَنَّ بَعْدَ ثَالِثَةِ، وَبَقِيَ فِي بَيْتِهِ مِنْهُ شَيْءٌ"، فَلَمَّا كَانَ الْعَامَ الْمُقْبِلَ، قَالُوا: يَا رَسُولَ اللَّهِ نَفَعَلْ كَمَا فَعَلْنَا عَامَ الْمَاضِي، قَالَ: "كُلُوا، وَأَطْعِمُوا، وَادْخِرُوا، فَإِنَّ ذَلِكَ الْعَامَ كَانَ بِالنَّاسِ جَهْدٌ فَأَرَدْتُ أَنْ تُعِينُوا فِيهَا" * متفق عليه

2644- Seleme b. el-Ekva' der ki: Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) (bayram hutbesinde): "*Sizlerden her kim kurban keserse, bayramın üçüncü gecesinden sonra evinde kurban etinden birşey bulunduğu hâlde sabahlamasın*" buyurdu. Ertesi sene gelince ashâb: "Ey Allah'ın Resûlü! (Kurban etlerini) geçen sene yaptığımız gibi mi dağıtacağız?" diye sordular. Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem): "*Bu yıl kendiniz yiyin, başkalarına yedin ve ailenize azık edinin. Çünkü geçen sene insanlar arasında geçim sıkıntısı vardı. Bu sebeple ben o sene insanlara yardım etmenizi istedim*" diye cevap verdi. [Sahih]

Buhârî (5569) ve Müslim (1974)

٢٦٤٥ - [١٩] عَنْ نُبَيْشَةَ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: إِنَّا كُنَّا نَهَيْتَاكُمْ عَنْ لُحُومِهَا أَنْ تَأْكُلُوهَا فَوْقَ ثَلَاثِ لَيْلٍ لِكَيْ تَسَعَّكُمْ، فَقَدْ جَاءَ اللَّهُ بِالسَّعَةِ فَكُلُوا وَادْخِرُوا وَاتَّجِرُوا، أَلَا وَإِنَّ هَذِهِ الْأَيَّامَ أَيَّامُ أَكْلِ وَشُرْبِ وَذِكْرِ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ * رواه أبو داود

2645- Nubeyşe'nin bildirdiğine göre Allah'ın Resûlü (sallallahu aleyhi vesellem): "Kurban etlerinden üç günden daha fazla yemenizi yasaklamıştık ki bu şekilde (dağıtılıp) herkes faydalansın. Fakat Allah bolluk verdi. Bundan sonra onlardan yiyin, azık olarak kaldırın ve (dağıtarak da) sevaplar kazanın. Zira bu günler yeme içme ve Allah'ı anma günleridir" buyurdu. [Sahih]

Ebû Dâvud (2813) * es-Silsiletu's-Sahihâ (4/1713)

باب الحلق

Tıraş Olma

1- FASIL

٢٦٣٦ - [١] عن ابن عمر: " أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ خَلَقَ رَأْسَهُ فِي حَجَّةِ الْوَدَاعِ وَأَنَاسَ مِنْ أَصْحَابِهِ وَقَصَرَ بَعْضُهُمْ * متفق عليه

2636- İbn Ömer'in bildirdiğine göre Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) Veda Haccı'nda başını tıraş ettirdi." [Sahih]

Buhârî (4411) ve Müslim (1301)

٢٦٤٧ - [٢] وعن ابن عباس قال: قَالَ لِي مُعَاوِيَةُ: "أَعْلِمْتَ أَنِّي قَصَرْتُ مِنْ رَأْسِ رَسُولِ اللَّهِ ﷺ عِنْدَ الْمَرْوَةِ بِمِشْقَصٍ" * متفق عليه

2647- İbn Abbâs der ki: Bana Muâviye: "Haberin var mı ben Merve'de Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)'in saçını makasla kısalttım?" dedi. [Sahih]

Buhârî (1730) ve Müslim (1246)

۲۶۴۸ - [۳] عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عَمْرٍو، أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ قَالَ: "اللَّهُمَّ اِرْحَمِ الْمُحَلِّقِينَ، قَالُوا: وَالْمُقَصِّرِينَ يَا رَسُولَ اللَّهِ؟ قَالَ: اللَّهُمَّ اِرْحَمِ الْمُحَلِّقِينَ؟ قَالُوا: وَالْمُقَصِّرِينَ يَا رَسُولَ اللَّهِ؟ قَالَ: وَالْمُقَصِّرِينَ" * متفق عليه

2648- Abdullah b. Ömer bildiriyor: Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Allahım! Saçlarını kestirenlere merhamet et!" diye dua ettiğinde: "Ey Allah'ın Resûlü! Peki saçlarını kısaltanlar?" diye sordular. Yine: "Allahım! Saçlarını kestirenlere merhamet et!" diye dua etti. Bir daha: "Ey Allah'ın Resûlü! Peki saçlarını kısaltanlar?" diye sorduklarında: "Saçlarını kısaltanlara da!" buyurdu. [Sahih]

Buhârî (1727) ve Müslim (1301)

۲۶۴۹ - [۴] عَنْ يَحْيَى بْنِ الْحَصَنِ، عَنْ جَدَّتِهِ، أَنَّهَا سَمِعَتْ النَّبِيَّ ﷺ فِي حَجَّةِ الْوَدَاعِ، دَعَا لِلْمُحَلِّقِينَ ثَلَاثًا وَلِلْمُقَصِّرِينَ مَرَّةً" * رواه مسلم

2649- Yahya b. el-Husayn, ninesinden bildiriyor: Veda hacmda Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem)'i traş olanlara üç, saçını kestirenlere bir defa dua ederken işittim. [Sahih]

Müslim (1303)

۲۶۵۰ - [۵] عَنْ أَنَسِ بْنِ مَالِكٍ، أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ أَتَى مِنَى، فَأَتَى الْجَمْرَةَ فَرَمَاهَا، ثُمَّ أَتَى مَنْزِلَهُ بِمِنَى وَنَحَرَ نُسْكِهِ ثُمَّ دَعَا بِالْحَلَاقِ وَنَاوَلَ الْحَالِقَ شِقَّةَ الْأَيْمَنِ ثُمَّ دَعَا أَبَا طَلْحَةَ الْأَنْصَارِيَّ، فَأَعْطَاهُ إِيَّاهُ، ثُمَّ نَاوَلَهُ الشَّقَّ الْأَيْسَرَ، فَقَالَ: اخْلُقْ فَحَلَقَهُ، فَأَعْطَاهُ أَبَا طَلْحَةَ، فَقَالَ: ااقِسْمُهُ بَيْنَ النَّاسِ" * متفق عليه

2650- Enes der ki: "Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem), Cemrede taşlarını attığı, kurbanını da keserek traş olduğu vakit (başının) sağ tarafını berbere uzattı, o da, onu traş etti. Sonra Ensâr'dan Ebû Tâlha'yı çağırarak bu saçları ona verdi. Daha sonra (başının) sol tarafını da berbere uzattı ve: "Traş et!"

buyurdu, berber o tarafı da traş etti. Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) bu saçları Ebû Tâlha'ya vererek: "Bunları, halk arasında taksim et!" buyurdu. [Sahih]

Buhârî (171) ve Müslim (1305)

۲۶۵۱ - [۶] عَنْ عَائِشَةَ ، قَالَتْ : " كُنْتُ أُطِيبُ النَّبِيَّ ﷺ قَبْلَ أَنْ يُحْرِمَ ، وَيَوْمَ النَّحْرِ قَبْلَ أَنْ يَطُوفَ بِالْبَيْتِ ، بِطِيبٍ فِيهِ مِسْكٌ " * متفق عليه

2651- Hz. Âişe der ki: "Resûlullah'a (sallallahu aleyhi vesellem), ihrama girmeden önce, Kurban bayramı günü de Kâbe'yi tavafa başlamadan önce içinde misk bulunan bir koku sürerdim." [Sahih]

Buhârî (1539) ve Müslim (1191)

۲۶۵۲ - [۷] عَنِ ابْنِ عُمَرَ : أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ أَقَاضَ يَوْمَ النَّحْرِ ، ثُمَّ رَجَعَ فَصَلَّى الظُّهْرَ بِمِنَى " * رواه مسلم

2652- İbn Ömer'in bildirdiğine göre Allah'ın Resûlü (sallallahu aleyhi vesellem), Kurban günü Mekke'ye gidip (veda tavafını yaptı) ve Minâ'ya dönüp öğle namazını orada kıldı. [Sahih]

Müslim (1308)

2- FASIL

۲۶۵۳ - [۸] عَنْ عَلِيٍّ وَ عَائِشَةَ قَالَا : نَهَى رَسُولُ اللَّهِ ﷺ أَنْ تَخْلِقَ الْمَرْأَةُ رَأْسَهَا * رواه الترمذي

2653- Hz. Ali ile Hz. Âişe derler ki: "Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem), kadınların saçlarını kestirmelerini yasakladı." [Zayıf]

Tirmizî (914) * es-Silsiletu'd-Daife (678)

٢٦٥٤ - [٩] عَنْ ابْنِ عَبَّاسٍ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: لَيْسَ عَلَى النِّسَاءِ حَلْقٌ،
إِنَّمَا عَلَى النِّسَاءِ التَّقْصِيرُ * رواه أبو داود والدارمي

2654- İbn Abbâs der ki: Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Kadınlara tıraş olmak gerekmez. Kadınlara gereken sadece (saçları) kısaltmaktır" buyurdu. [Sahih]

Ebû Dâvûd (1985) ve Dârimî (1905) * es-Silsiletü's-Sahîha (2/605)

بَاب فِي التَّحَلُّلِ وَنَقْلِهِمْ بَعْضَ الْأَعْمَالِ عَلَى بَعْضٍ

İhramdan Çıkmak ve Hac İbadetlerinin Sıralamasını Değiştirmek

1- FASIL

٢٦٥٥ - [١] عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عَمْرٍو بْنِ الْعَاصِ، " أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ وَقَفَ فِي حَجَّةِ الْوَدَاعِ بِمِنَى لِلنَّاسِ يَسْأَلُونَهُ فِجَاءَهُ رَجُلٌ، فَقَالَ: لَمْ أَشْعُرْ فَحَلَقْتُ قَبْلَ أَنْ أَدْبِيحَ؟ فَقَالَ: ادْبِيحْ وَلَا حَرَجَ، فِجَاءَ آخِرٍ، فَقَالَ: لَمْ أَشْعُرْ فَتَحَزْتُ قَبْلَ أَنْ أَرْمِي؟ قَالَ: ارْمِ وَلَا حَرَجَ، فَمَا سِئِلَ النَّبِيُّ ﷺ عَنْ شَيْءٍ قَدِيمٍ وَلَا أُخِرَ إِلَّا قَالَ: افْعَلْ وَلَا حَرَجَ "

وفي رواية لمسلم: أتاه رجلٌ فقال: حلقتُ قبلَ أن أرمي، فقال: "ارْمِ وَلَا حَرَجَ"، وأتاه آخِرٌ، فقال: "إني دَبِحْتُ قبلَ أن أرمي، قال: "ارْمِ وَلَا حَرَجَ"، وأتاه آخِرٌ، فقال: "إني أفضتُ إلى البيتِ قبلَ أن أرمي، قال: "ارْمِ وَلَا حَرَجَ" * متفق عليه

2655- Abdullah b. Amr b. el-Âs'ın bildirdiğine göre, Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) Veda haccının yapıldığı yıl halkın arasında durdu ve insanlar ona sormaya başladılar. Bir adam gelip: "Ey Allah'ın Resûlü! Bilmeyerek, cemreleri atmadan önce kurban kestim" deyince, Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi

vesellem): “Şimdi cemreleri at, bir sakıncası yoktur” buyurdu. Başka bir kişi: “Bilmeyerek, kurban kesmeden önce tıraş oldum” deyince, Allah Resûlü (sallallahu aleyhi vesellem): “Şimdi kurbanını kes, bir sakıncası yoktur” buyurdu. Yine sonra yapılması gerekirken önce yapılan veya önce yapılması gerekirken sonra yapılan ne sorulduysa: “Tehir ettiğini şimdi yap, bunda bir sakınca yoktur” cevabını verdi. [Sahih]

Müslim'in bir rivayetinde: Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)'in yanına bir adam geldi ve: “Ey Allah'ın Resûlü! Ben, taşlarımı atmadan traş oldum!” dedi. Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem): “(Şimdi) at, zararı yok!” buyurdu. Bir başkası gelerek: “Ben, taşlarımı atmadan, Kâbe'ye giderek veda tavafını yaptım!” dedi. Allah Resûlü (sallallahu aleyhi vesellem): “Taşlarımı at, zararı yok!” buyurdu. [Sahih]

Buhârî (83) ve Müslim (1306)

۲۶۵۶ - [۲] عَنْ ابْنِ عَبَّاسٍ، قَالَ: كَانَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ يُسْأَلُ أَيَّامَ مِنِّي فَيَقُولُ:
 "لَا حَرْجَ" فَسَأَلَهُ رَجُلٌ، فَقَالَ: حَلَقْتُ قَبْلَ أَنْ أُذْبِحَ؟ قَالَ: "لَا حَرْجَ" فَقَالَ رَجُلٌ:
 رَمَيْتُ بَعْدَ مَا أَمْسَيْتُ، قَالَ: "لَا حَرْجَ" * رواه البخاري

2656- İbn Abbâs der ki: Veda Haccında Minâ'da, bayramın birinci gününde Hz. Peygamber'e (sallallahu aleyhi vesellem) sorular soruluyordu da, Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) de: “Mahzuru yok” buyuruyordu. Bir adam Allah Resûlü'ne (sallallahu aleyhi vesellem): “Ben kurban kesmeden önce tıraş oldum” diye sordu. Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem): “(Kurbanını kes) mahzuru yok” buyurdu ve yine: “Ben akşam olduktan sonra Şeytan taşladım” dedi. Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): “Mahzuru yok” buyurdu. [Sahih]

Buhârî (1735)

2- FASIL

٢٦٥٧ - [٣] عَنْ عَلِيِّ بْنِ أَبِي طَالِبٍ قَالَ أَتَاهُ رَجُلٌ، فَقَالَ: يَا رَسُولَ اللَّهِ، إِنِّي أَفْضْتُ قَبْلَ أَنْ أَحْلِقَ، قَالَ: اخْلِقْ، أَوْ قَصِّرْ وَلَا حَرْجَ. قَالَ: وَجَاءَ آخِرُ، فَقَالَ: يَا رَسُولَ اللَّهِ، إِنِّي ذَبَحْتُ قَبْلَ أَنْ أَرْمِي، قَالَ: ازِمْ وَلَا حَرْجَ * رواه الترمذي

2657- Ali b. Ebi Tâlib'in bildirdiğine göre Resulullah'ın (sallallahu aleyhi vesellem) yanına bir adam geldi: "Ey Allah'ın Resûlü! Ben tıraş olmadan haccın tavafını yapmışım, ne olacak?" deyince; Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem): "Tıraş oluver ya da saçımı kısaltıver, zararı yoktur" buyurdu. Başka bir adam gelerek: "Ey Allah'ın Resûlü! Şeytanı taşlamadan önce kurbanı kesmişim, ne olacak?" diye sordu. Allah Resûlü (sallallahu aleyhi vesellem) de: "Şeytana taş atıver, zararı yoktur" buyurdu. [Sahih]

Tirmizi (885) * [Sahih Sünen et-Tirmizi]

3- FASIL

٢٦٥٨ - [٤] عَنْ أُسَامَةَ بْنِ شَرِيكٍ، قَالَ: خَرَجْتُ مَعَ النَّبِيِّ ﷺ حَاجًّا فَكَانَ النَّاسُ يَأْتُونَهُ، فَمَنْ قَالَ: يَا رَسُولَ اللَّهِ، سَعَيْتُ قَبْلَ أَنْ أَطُوفَ أَوْ قَدَّمْتُ شَيْئًا أَوْ أَخَزْتُ شَيْئًا فَكَانَ يَقُولُ: لَا حَرْجَ لَا حَرْجَ، إِلَّا عَلَى رَجُلٍ اقْتَرَضَ عِرْضَ رَجُلٍ مُسْلِمٍ وَهُوَ ظَالِمٌ، فَذَلِكَ الَّذِي حَرَجَ وَهَلَكَ * رواه أبو داود

2658- Usâme b. Şerîk der ki: Hacca niyet ederek Resûlullah'la (sallallahu aleyhi vesellem) beraber yola çıkmıştım. İnsanlar O'na (soru sormak için) geliyorlardı. Her kim ona: "Ey Allah'ın Resûlü! Tavaf yapmadan önce sa'y yaptım. Veya şunu önce, şunu da sonra yapmışım" dediyse her zaman: "Zararı yok! Zararı yok! Ancak kişi Müslüman birinin namusuna dil uzatırsa zulmetmiş olur ve zararda olup helak olacak kişi de asıl odur!" buyurdu. [Sahih]

Ebû Dâvud (2015) * Sahih Sünen Ebî Dâvud

بَابُ خُطْبَةِ يَوْمِ النَّحْرِ وَرَمِي أَيَّامِ التَّشْرِيقِ وَالتَّوَدِيعِ

Kurban Bayramı Hutbesi, Teşrik Günlerinde Şeytan Taşlama ve Veda Etme

1- FASIL

٢٦٥٩ - [١] عَنْ أَبِي بَكْرَةَ عَنِ النَّبِيِّ ﷺ قَالَ: "إِنَّ الزَّمَانَ قَدِ اسْتَدَارَ كَهَيْئَتِهِ يَوْمَ خَلَقَ اللَّهُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ، السَّنَةُ اثْنَا عَشَرَ شَهْرًا، مِنْهَا أَرْبَعَةٌ حُرْمٌ، ثَلَاثٌ مُتَوَالِيَاتٌ، ذُو الْقَعْدَةِ، وَذُو الْحِجَّةِ، وَالْمُحَرَّمُ، وَرَجَبٌ، مُضَرَّ الَّذِي بَيْنَ جُمَادَى وَشَعْبَانَ، أَيُّ شَهْرٍ هَذَا؟" قُلْنَا: اللَّهُ وَرَسُولُهُ أَعْلَمُ، فَسَكَتَ، حَتَّى ظَنَنَّا أَنَّهُ سَيَسْمِيهِ بِغَيْرِ اسْمِهِ، قَالَ: "أَلَيْسَ ذَا الْحِجَّةِ؟" قُلْنَا بَلَى، قَالَ: "أَيُّ بَلَدٍ هَذَا؟" قُلْنَا: اللَّهُ وَرَسُولُهُ أَعْلَمُ، فَسَكَتَ، حَتَّى ظَنَنَّا أَنَّهُ سَيَسْمِيهِ بِغَيْرِ اسْمِهِ، قَالَ: "أَلَيْسَ الْبَلَدَةَ؟" قُلْنَا بَلَى، قَالَ: "فَأَيُّ يَوْمٍ هَذَا؟" قُلْنَا: اللَّهُ وَرَسُولُهُ أَعْلَمُ، فَسَكَتَ، حَتَّى ظَنَنَّا أَنَّهُ سَيَسْمِيهِ بِغَيْرِ اسْمِهِ، قَالَ: "أَلَيْسَ يَوْمِ النَّحْرِ؟" قُلْنَا بَلَى، قَالَ: "فَإِنَّ دِمَاءَكُمْ وَأَمْوَالَكُمْ قَالَ مُحَمَّدٌ: وَأَحْسِبُهُ قَالَ: وَأَعْرَاضُكُمْ، عَلَيْكُمْ حَرَامٌ كَحُرْمَةِ يَوْمِكُمْ هَذَا، فِي بَلَدِكُمْ هَذَا، فِي شَهْرِكُمْ هَذَا، وَسَتَلْقَوْنَ رَبَّكُمْ فَيَسْأَلُكُمْ عَنْ أَعْمَالِكُمْ، أَلَا فَلَا تَرْجِعُوا بَعْدِي ضَلَالًا، يَضْرِبُ بَعْضُكُمْ رِقَابَ بَعْضٍ، أَلَا لِيُبَلِّغَ الشَّاهِدُ الْغَائِبَ، فَلَعَلَّ بَعْضٌ مَن يَبْلُغُهُ أَنْ يَكُونَ أَوْعَى لَهُ مِنْ بَعْضٍ مَن سَمِعَهُ وَكَانَ مُحَمَّدٌ إِذَا ذَكَرَهُ، قَالَ: صَدَقَ النَّبِيُّ ﷺ ثُمَّ قَالَ: "أَلَا هَلْ بَلَّغْتُ أَلَا هَلْ بَلَّغْتُ قَالُوا: نَعَمْ. قَالَ: اللَّهُمَّ اشْهَدْ، فَلِيُبَلِّغَ الشَّاهِدُ الْغَائِبَ فَرَبِّ مُبَلِّغٍ أَوْعَى مِنْ سَامِعٍ * متفق عليه

2659- Ebû Bekre bildiriyor: Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle hitab etti: "Zaman, Allah'ın gökleri ve yeri yarattığı günkü şekliyle dönmektedir. Bir yıl on iki aydır. Bunlardan dördü haram olan aydır. Üçü birbiri ardınca gelen, Zilkâde, Zilhicce ve Muharrem'dir. Biri ise Cemaziyelâhir ile Şaban arasında bulunan ve Mudar kabilesinin daha çok değer verdiği Receb ayıdır." Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Bu hangi aydır?" diye sordu. Biz: "Allah ve

Resûlü daha iyi bilir” dedik. Bunun üzerine Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) sustu. O kadar ki, biz aya başka bir ad vereceğini zannettik. "Bu ay Zilhicce değil mi?" deyince, biz: "Evet" dedik. "Bu hangi beldedir?" diye sordu, biz: "Allah ve Resulü daha iyi bilir" dedik. Bunun üzerine Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) bir süre sustu. Biz, bu şehre başka bir ad vereceğini zannettik. "Burası haram belde (Mekke) değil mi?" dedi, biz: "Evet" dedik. "Bu hangi gün?" diye sordu, biz: "Allah ve Resûlü daha iyi bilir" dedik. Bir müddet sustu. Öyle ki biz o güne başka bir ad vereceğini zannettik. "Bugün kurban günü değil mi?" dedi, biz: "Evet" diye cevap verdik. Sonra Resulullah (sallallahu aleyhi vesellem) sözlerine şöyle devam etti:

"Şüphesiz ki, sizin kanlarınız, mallarınız, ırz ve namusunuz, şeref ve haysiyetiniz, şu gününüzün, şu beldenizin ve şu ayınızın haram olduğu gibi, birbirinize haram kılınmıştır. Rabbinize kavuşacaksınız ve o size amellerinizi soracak. Sakın benden sonra birbirinizin boynunu vurarak kâfirlere dönmeyiniz. Dikkat ediniz! Burada bulunanlar bulunmayanlara sözlerimi ulaştırın. Umulur ki, sözlerim kendilerine ulaştırılan bazı kimseler, sözümü işiten bazı kimselerden daha iyi anlayıp koruyabilirler."

(Ravi) Muhammed (b. Sîrîn) bu hadisi zikrettiği zaman; "Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) doğru söylemiş" derdi. Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem), sonra: "Dikkat edin, tebliğ ettim mi?" diye sordu, biz: "Evet" diye cevap verdik. Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Allahım! Şahit ol" buyurdu [Sahih]

Buhârî (1741- 4406) ve Müslim (1679)

۲۶۶۰ - [۲] عَنْ وَبَرَةَ، قَالَ: سَأَلْتُ ابْنَ عُمَرَ، "مَتَى أُرْمِي الْجِمَارَ؟"، قَالَ: إِذَا رَمَى إِمَامُكَ فَارْمِهِ، فَأَعَدْتُ عَلَيْهِ الْمَسْأَلَةَ، قَالَ: كُنَّا نَتَحَيَّنُ، فَإِذَا زَالَتِ الشَّمْسُ رَمَيْنَا" * رواه البخاري

2660- Veber'e der ki: Ben İbn Ömer'e: "Ben cemrelere ne zaman atayım?" diye sordum. İbn Ömer: "Liderin (hac emiri) atmaya başladığı zaman, sen de taşlarsın" dedi. Ben soruyu ona tekrar ettim, İbn Ömer: "Biz (Resûlullah

(sallallahu aleyhi vesellem) zamanında) güneşin göğün ortasından batıya meyil ettiğini beklerdik ve cemreleri atardık” dedi. [Sahih]

Buhârî (1746)

٢٦٦١ - [٣] عَنْ سَالِمٍ، عَنِ ابْنِ عُمَرَ، "أَنَّهُ كَانَ يَزِمِي جَمْرَةَ الدُّنْيَا بِسَبْعِ حَصِيَّاتٍ، يَكْتَبِرُ عَلَى إِثْرِ كُلِّ حَصَاةٍ، ثُمَّ يَتَقَدَّمُ حَتَّى يُسَهِّلَ، فَيَقُومُ مُسْتَقْبِلَ الْقِبْلَةِ، فَيَقُومُ طَوِيلًا، وَيَدْعُو، وَيَزْفَعُ يَدَيْهِ حَتَّى يَزِمِي الْوُسْطَى، ثُمَّ يَأْخُذُ بِذَاتِ الشِّمَالِ فَيُنْسَهُ، وَيَقُومُ مُسْتَقْبِلَ الْقِبْلَةِ، ثُمَّ يَدْعُو، وَيَزْفَعُ يَدَيْهِ، وَيَقُومُ طَوِيلًا، ثُمَّ يَزِمِي جَمْرَةَ ذَاتِ الْعَقَبَةِ مِنْ بَطْنِ الْوَادِي، وَلَا يَقِفُ عِنْدَهَا، ثُمَّ يَنْصَرِفُ، فَيَقُولُ: هَكَذَا رَأَيْتُ النَّبِيَّ ﷺ يَفْعَلُهُ" * رواه البخاري

2661- Sâlim'in bildirdiğine göre İbn Ömer, Mina'da, kurban kesilen yerin yanındaki cemreyi yedi taşla taşlar ve her taşla da tekbir getirirdi. Sonra cemrenin (Şeytan'ın) önüne gelip kibleye yönelir, ellerini kaldırıp uzunca dua ederdi. Sonra ikinci cemreye gelip onu da taşlardı. Sonra sol tarafa inip kibleye yönelerek ellerini kaldırır ve uzunca durarak dua ederdi. Sonra vadinin içinden Akabe'nin yanındaki cemreyi taşlar; ama yanında hiç durmazdı. Bitirdikten sonra da: "Hz. Peygamber'in (sallallahu aleyhi vesellem) bu şekilde yaptığını gördüm" derdi. [Sahih]

Buhârî (1751) ve Nesâî (5/276)

٢٦٦٢ - [٤] عَنْ ابْنِ عُمَرَ، قَالَ: "اسْتَأْذَنَ الْعَبَّاسُ بْنُ عَبْدِ الْمُطَّلِبِ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ أَنْ يَبْتَئَ بِمَكَّةَ لِيَالِي مَنَى مِنْ أَجْلِ سِقَاتِيهِ، فَأَذِنَ لَهُ" * متفق عليه

2662- İbn Ömer der ki: Abbâs b. Abdilmuttalib hacılara su (ve şerbet) dağıtmak için Minâ gecelerinde Mekke'de ikâmet etmek üzere Resûlullah'tan (sallallahu aleyhi vesellem) izin istedi. Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) de ona izin verdi. [Sahih]

Buhârî (1634) ve Müslim (1315)

٢٦٦٣ - [٥] عَنِ ابْنِ عَبَّاسٍ، "أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ جَاءَ إِلَى السَّقَايَةِ فَاسْتَسْقَى، فَقَالَ الْعَبَّاسُ: يَا فَضْلُ، اذْهَبْ إِلَيَّ أَمَّا، فَأَتَى رَسُولَ اللَّهِ ﷺ بِشَرَابٍ مِنْ عِنْدِهَا، فَقَالَ: اسْقِنِي، قَالَ: يَا رَسُولَ اللَّهِ، إِنَّهُمْ يَجْعَلُونَ أَيْدِيَهُمْ فِيهِ، قَالَ: اسْقِنِي، فَشَرِبَ مِنْهُ، ثُمَّ أَتَى زَمْزَمَ وَهُمْ يَسْقُونَ وَيَعْمَلُونَ فِيهَا، فَقَالَ: اغْمَلُوا فَإِنَّكُمْ عَلَى عَمَلٍ صَالِحٍ، ثُمَّ قَالَ: لَوْلَا أَنْ تُغْلَبُوا لَتَزَلْتُ حَتَّى أَضَعَ الْحَبْلَ عَلَى هَذِهِ يَغْنِي عَاتِقَهُ، وَأَشَارَ إِلَى عَاتِقِهِ" * رواه البخاري

2663- İbn Abbâs anlatıyor: Allah Resûlü (sallallahu aleyhi vesellem) Harem-i Şerifteki şerbet dağıtılan yere gelerek şerbet istedi. Abbâs: "Ey Fad! Haydi annene git ve ondan Allah Resûlü (sallallahu aleyhi vesellem) için (özel) bir içecek getir!" dedi. Fakat o: "Bana bu şerbetten ver!" buyurdu. Abbâs: "Ey Allah'ın Resûlü! Halk buradaki şerbete ellerini sokuyorlar" dedi. O da: "İşte bana halkın içtiği bu şerbetten ver" dedi ve Abbâs'ın getirdiği umumi şerbetten içti. Sonra Zemzem kuyusuna geldiğinde onlar, orada insanlara (hacılara) su dağıtıyorlar ve kuyudan su çekiyorlardı ve: "Çekin (ey Abdülmuttalib oğullar)! Siz hayırlı bir iş yapıyorsunuz" buyurdu. [Sahih]

Buhârî (1636)

٢٦٦٤ - [٦] وَعَنْ أَنَسٍ "أَنَّ النَّبِيَّ ﷺ صَلَّى الظُّهْرَ وَالْعَصْرَ وَالْمَغْرِبَ وَالْعِشَاءَ، ثُمَّ رَقَدَ رَقْدَةً بِالْمَحْصَبِ، ثُمَّ رَكِبَ إِلَى الْبَيْتِ فَطَافَ بِهِ" * رواه البخاري

2664- Enes b. Mâlik der ki: "Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) -Minâ'dan hareketle Muhassab mevkiine geldi ve burada- öğle, ikindi, akşam, yatsı namazlarını kıldı. Sonra bu Muhassab'da bir mikdar uyudu. Daha sonra bineğine binip Beyt'e doğru hareket etti ve Kâbe'ye veda tavafı yaptı." [Sahih]

Buhârî (1756)

٢٦٦٥ - [٧] عَنْ عَبْدِ الْعَزِيزِ بْنِ رُفَيْعٍ، قَالَ: سَأَلْتُ أَنَسَ بْنَ مَالِكٍ، أَخْبَرَنِي بِشَيْءٍ عَقَلْتَهُ، عَنِ النَّبِيِّ ﷺ "أَيْنَ صَلَّى الظُّهْرَ يَوْمَ النَّزْوِيَةِ؟" قَالَ: بِمِنَى، قُلْتُ: فَأَيْنَ صَلَّى الْعَصْرَ يَوْمَ النَّفْرِ؟ قَالَ: بِالْأَبْطَحِ، أَفْعَلُ كَمَا يَفْعَلُ أَمْرَاؤُكَ" * متفق عليه

2665- Abdulaziz b. Rufey' der ki: Enes b. Mâlik'e: "Bana, Hz. Peygamber'in (sallallahu aleyhi vesellem) sözlerinden, aklında tuttuğun bir şey söyle. Terviye -Zilhicce'nin sekizinci- günü öğle namazını nerede kıldı?" diye sorduğumda, "Mina'da kıldı" cevabını verdi. Ben: "Minâ'da. Minâ'dan dağılma günü ikinci namazını nerede kıldı?" diye sorunca ise: "Ebtah'da kıldı" karşılığını verdi ve sonra şöyle devam etti: "Hac görevlerini yaptırarak olan emîrin yaptığı gibi yap." [Sahih]

Buhârî (1653) ve Müslim (1309)

٢٦٦٦ - [٨] عَنْ عَائِشَةَ، قَالَتْ: "نُزُولُ الْأَبْطَحِ لَيْسَ بِسُنَّةٍ، إِنَّمَا نَزَلَهُ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ لِأَنَّهُ كَانَ أَسْمَحَ لِيُخْرُجَ إِذَا خَرَجَ" * متفق عليه

2666- Hz. Âişe der ki: "Bathâ'da konaklamak sünnet değildir. Sadece bu yol Medine'ye çıkışa daha uygun olduğu için Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) burada konaklamıştır." [Sahih]

Buhârî (1765) ve Müslim (1311- 339) * Ebû Dâvud (2008) Tirmizî (923)

٢٦٦٧ - [٩] وَعَنْهَا قَالَتْ: أَحْرَمْتُ مِنَ التَّنْعِيمِ بِعُمْرَةٍ فَدَخَلْتُ فَقَضَيْتُ عُمْرَتِي وَانْتَهَرَنِي رَسُولُ اللَّهِ ﷺ بِالْأَبْطَحِ حَتَّى فَرَعْتُ فَأَمَرَ النَّاسَ بِالرَّحِيلِ فَخَرَجَ فَمَرَّ بِالْبَيْتِ فَطَافَ بِهِ قَبْلَ صَلَاةِ الصُّبْحِ ثُمَّ خَرَجَ إِلَى الْمَدِينَةِ. هَذَا الْحَدِيثُ مَا وَجَدْتُهُ بِرِوَايَةِ الشَّيْخَيْنِ بَلْ بِرِوَايَةِ أَبِي دَاوُدَ مَعَ اخْتِلَافٍ يَسِيرٍ فِي آخِرِهِ

2667- Hz. Âişe der ki: Umre için Ten'im'den ihrama girdim ve Mekke'ye gelip umremi edâ ettim. Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) de beni Abtah (denilen yer)de beklemekte idi. Nihayet ben (umremi) bitirince yola çıkmak için halka emir verdi ve gelip Beyt'i tavaf etti. Sonra (Mekke'den Medine'ye doğru yola) çıktı. [Sahih]

Ebû Dâvud (2005) * [Sahih Sünen Ebî Dâvud] Bu hadisi Buhârî ile Müslim'in rivayetleri ile bulamadım. Sonundaki az bir farklılık ile Ebû Dâvud'da bulabıldım.

۲۶۶۸ - [۱۰] عَنْ ابْنِ عَبَّاسٍ، قَالَ: كَانَ النَّاسُ يَنْصَرِفُونَ فِي كُلِّ وَجْهِ، فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: "لَا يَنْفِرَنَّ أَحَدٌ حَتَّىٰ يَكُونَ آخِرُ عَهْدِهِ بِالْبَيْتِ" إِلَّا أَنَّهُ خَفَفَ عَنِ الْحَائِضِ * متفق عليه

2668- İbn Abbâs der ki: (Hac bitişi) insanlar her tarafa dağılıyorlardı. Bunun üzerine Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Son olarak Beyt'i (Kâbe'yi) tavaf etmedikçe kimse ayrılmamasın" buyurdu. Şu kadar ki bu veda tavafı hayızlı kadınlardan hafifletildi (de onlara vacib kılınmadı). [Sahih]

Buhârî (1755) ve Müslim (1328)

۲۶۶۹ - [۱۱] عَنْ عَائِشَةَ، قَالَتْ: "حَاضَتْ صَفِيَّةُ لَيْلَةَ النَّفْرِ، فَقَالَتْ: مَا أَرَانِي إِلَّا حَابِسَتَكُمْ، قَالَ النَّبِيُّ ﷺ: عَقْرَى حَلْقَى، أَطَافَتْ يَوْمَ النَّحْرِ؟ قِيلَ: نَعَمْ، قَالَ: فَأَنْفِرِي" * متفق عليه

2669- Hz. Âişe bildiriyor: Safiyye: "Galiba yola çıkmanıza engel olacağım" deyince, Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Hayız veya hasta mı oldun? Bayram günü tavaf yapmamış mıydın?" diye sordu. Safiyye: "Tavaf yapmıştım" karşılığını verince, Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem): "O zaman sakıncası yoktur, yola çıkabilirsin" buyurdu. [Sahih]

Buhârî (1772) ve Müslim (1211)

2- FASIL

۲۶۷۰ - [۱۲] عَنْ عَمْرِو بْنِ الْأَخْوَصِ، قَالَ: سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ يَقُولُ فِي حَجَّةِ الْوَدَاعِ لِلنَّاسِ: أَيُّ يَوْمٍ هَذَا؟ قَالُوا: يَوْمُ الْحَجِّ الْأَكْبَرِ، قَالَ: فَإِنَّ دِمَاءَكُمْ وَأَمْوَالَكُمْ وَأَعْرَاضَكُمْ بَيْنَكُمْ حَرَامٌ كَحُرْمَةِ يَوْمِكُمْ هَذَا فِي بَلَدِكُمْ هَذَا، أَلَا لَا يَجْنِي جَانٍ إِلَّا عَلَى نَفْسِهِ، أَلَا لَا يَجْنِي جَانٍ عَلَى وَلَدِهِ وَلَا مَوْلُودٌ عَلَى وَالِدِهِ، أَلَا وَإِنَّ

الشَّيْطَانُ قَدْ آيَسَ مِنْ أَنْ يُعْبَدَ فِي بِلَادِكُمْ هَذِهِ أَبَدًا وَلَكِنْ سَتَكُونُ لَهُ طَاعَةٌ فِيمَا تَحْتَقِرُونَ مِنْ أَعْمَالِكُمْ فَسَيَرْضَى بِهِ * رواه ابن ماجة والترمذي وصححه

2670- Amr b. Ahvas der ki: Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)'den işittim Veda haccında insanlara şöyle diyordu: "Bu gün hangi gündür" Sahabe: "«Hacc-ı Ekber» Kurban bayramının birinci günüdür" dediler. Bundan sonra Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem): "Kanlarınız (canlarınız) mallarınız ve ırzlarınız birbirinize haramdır, aynen bu bulunduğunuz belde ve gününüzün haram (kutsal) olduğu gibi her suçlu kendi hesabına suç işler Dikkat edin! Hiçbir çocuk babasının yaptığından, hiçbir baba da çocuğunun yaptığından sorumlu tutulamaz. Dikkat edin! Şeytan şu ülkenizde kendisine ibadet edilmesinden ebediyen ümidini kesmiştir. Fakat amellerinizden önemsemediğiniz bazı konularda kendisine itaat edeceksiniz de oda bundan razı olacaktır" buyurdu. [Sahih]

İbn Mâce (3055) ve Tirmizî (2159, "sahih") * [Sahih Sünen et-Tirmizî]

٢٦٧١ - [١٣] عَنْ زَافِعِ بْنِ عَمْرِو الْمُزْنِيِّ قَالَ: رَأَيْتُ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ يَخْطُبُ النَّاسَ بِمِنَى حِينَ اذْتَفَعَ الضُّحَى عَلَى بَعْلَةِ شُهَبَاءَ، وَعَلِيٌّ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ، يُعَبِّرُ عَنْهُ وَالنَّاسُ بَيْنَ قَاعِدٍ وَقَائِمٍ * رواه أبو داود

2671- Râfi b. Amr el-Müzenî dedi ki: Ben Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)'i Minâ'da kuşluk vakti gri bir dişi katır üzerinde halka hitab ederken gördüm. Hz. Ali de O'ndan (işittiklerini yüksek sesle uzaktakilere) aktarıyordu. Halkın kimisi, ayakta kimisi de oturmakta idi. [Sahih]

Ebû Dâvûd (1956) * [Sahih Sünen Ebî Dâvud]

٢٦٧٢ - [١٤] عَنْ عَائِشَةَ، وَابْنِ عَبَّاسٍ أَنَّ النَّبِيَّ ﷺ أَخْرَجَ طَوَافَ الزِّيَارَةِ يَوْمَ النَّحْرِ، إِلَى اللَّيْلِ * رواه الترمذي وأبو داود وابن ماجة

2672- Hz. Âişe ile İbn Abbâs bildiriyor: “Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) Kurban Bayramı günü tavafını geceye kadar geciktirdi.”

Tirmizî (920), Ebû Dâvud (2000) ve İbn Mâce (3059)

٢٦٧٣ - [١٥] عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عَبَّاسٍ، أَنَّ النَّبِيَّ ﷺ لَمْ يَزُمَلْ فِي السَّنْعِ، الَّذِي أَفَاضَ فِيهِ * رَوَاهُ أَبُو دَاوُدَ وَابْنُ مَاجَةَ

2673- Abdullah b. Abbâs'ın bildirdiğine göre, Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) ziyaret tavafının yedi şavtında (turunda) remel etmemiş (hızlı ve çalımlı yürümemiştir). [Sahih]

Ebû Dâvûd (2001) ve İbn Mâce (3060) * [Sahih Sünen Ebî Dâvud]

٢٦٧٤ - [١٦] عَنْ عَائِشَةَ، قَالَتْ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: إِذَا رَمَى أَحَدُكُمْ جَمْرَةَ الْعَقَبَةِ فَقَدْ حَلَّ لَهُ كُلُّ شَيْءٍ إِلَّا النِّسَاءَ. رَوَاهُ فِي شَرْحِ السَّنَةِ وَقَالَ: إِسْنَادُهُ ضَعِيفٌ

2674- Hz. Âişe der ki: Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): “Sizden biriniz Akabe Cemresine (Büyük Şeytan'a) taşları atınca ona kadınlar(a yaklaşmanın) dışında herşey helâl olur” buyurdu. [Sahih]

Ebû Dâvûd (1987) * [Sahih Sünen Ebî Dâvud] Şerhu's-sünne'de (7/210) Isnâdının zayıf olduğunu geçmektedir.

٢٦٧٥ - [١٧] وَفِي رِوَايَةِ أَحْمَدَ وَالنَّسَائِي عَنْ ابْنِ عَبَّاسٍ قَالَ إِذَا رَمَى الْجَمْرَةَ فَقَدْ حَلَّ لَهُ كُلُّ شَيْءٍ إِلَّا النِّسَاءَ.

2675- İbn Abbâs der ki: “Kişi Şeytan'ı taşladıktan sonra kadın dışında ona her şey helal olur.” [Sahih]

Ahmed (3204) ve Nesâî (3084) * [Sahih Sünen en-Nesâî]

۲۶۷۶ - [۱۸] عَنْ عَائِشَةَ قَالَتْ: أَفَاضَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ مِنْ آخِرِ يَوْمِهِ حِينَ صَلَّى الظُّهْرَ، ثُمَّ رَجَعَ إِلَى مَنَى، فَمَكَثَ بِهَا لَيْلًا أَيَّامَ التَّشْرِيقِ يَزِمِي الْجَمْرَةَ، إِذَا زَالَتِ الشَّمْسُ كُلَّ جَمْرَةٍ بِسَبْعِ حَصِيَّاتٍ، يُكْتَبُ مَعَ كُلِّ حَصَاةٍ، وَيَقْفُ عِنْدَ الْأُولَى، وَالثَّانِيَةِ فَيُطِيلُ الْقِيَامَ، وَيَتَضَرَّعُ، وَيَزِمِي الثَّلَاثَةَ وَلَا يَقْفُ عِنْدَهَا * رواه أبو داود

2676- Hz. Âişe dedi ki: Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) (bayram) gününün son kısmı (teşkil eden ikinci yarısı)nda öğle namazını Mekke'de kıldıktan sonra veda tavafını yaptıktan sonra Minâ'ya döndü. Teşrik günlerinin gecelerinde orada kaldı, (sözü geçen günlerde) güneş batıya kayınca her bir çakılda tekbir getirmek suretiyle her taş yığına yedi taş atıyordu. (Taşları attıktan sonra) birinci ve ikinci (Cemre)nin yanında uzun bir süre ayakta duruyor ve dua ediyordu ve (sonra) üçüncü cemreye de (taşları) atıyordu. (Ancak) onun yanında durmazdı. [Sahih]

Ebû Dâvûd (1973) * Sahih Sünen Ebî Dâvud

۲۶۷۷ - [۱۹] عَنْ أَبِي الْبَدَّاحِ بْنِ عَاصِمِ بْنِ عَبْدِ عَنِّ بْنِ أَبِيهِ، قَالَ: رَخَّصَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ لِرِعَاءِ الْإِبِلِ فِي الْبَيْتُوتَةِ: أَنْ يَزْمُوا يَوْمَ النَّحْرِ، ثُمَّ يَجْمَعُوا رَمِي يَوْمَيْنِ بَعْدَ يَوْمِ النَّحْرِ فَيَزْمُونَهُ فِي أَحَدِهِمَا، قَالَ مَالِكٌ: ظَنَنْتُ أَنَّهُ قَالَ: فِي الْأَوَّلِ مِنْهُمَا، ثُمَّ يَزْمُونَ يَوْمَ النَّفْرِ * رواه مالك والترمذي والنسائي وقال الترمذي: هذا حديث صحيح

2677- Ebu'l-Beddâh b. Âsım b. Adiy, babasından nakletmiştir: Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) deve çobanlarının (Mina dışında) gecelemlerine ruhsat vermiştir. Onlar Kurban bayramının birinci günü taşladıktan sonra iki güne ait taşlamayı birleştirir ve ertesi veya daha ertesi günü ikisini bir arada atarlar." Mâlik dedi ki: "Sanırım, bir arada yapılan iki günlük taşlamanın birinci günde yapıldığını sonra da dönüş gününün taşlarının atılacağını söyledi." [Sahih]

Mâlik (1220), Ebû Dâvûd (1975), Tirmizî (955, "sahih") ve Nesâî (3069) * İrvâ (1080)

بَاب مَا يَجْتَنِبُهُ الْمُحْرِمُ

İhramlının Kaçınması Gereken Şeyler

1- FASIL

٢٦٧٨ - [١] عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عُمَرَ، أَنَّ رَجُلًا، قَالَ: يَا رَسُولَ اللَّهِ، مَا يَلْبَسُ الْمُحْرِمُ مِنَ الثِّيَابِ؟ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: لَا يَلْبَسُ الْقُمُصَّ، وَلَا الْعَمَائِمَ، وَلَا السَّرَاوِيْلَاتِ، وَلَا الْبِرَانِسَ، وَلَا الْخِفَافَ، إِلَّا أَحَدًا لَا يَجِدُ نَعْلَيْنِ فَلْيَلْبَسْ خُفَّيْنِ وَلْيُقِطْهُمَا أَسْفَلَ مِنَ الْكَعْبَيْنِ، وَلَا تَلْبَسُوا مِنَ الثِّيَابِ شَيْئًا مَسَّهُ الزُّعْفَرَانُ أَوْ وَزْشٌ. وزاد البخاري في رواية: "وَلَا تَتَّقِبَ الْمَرْأَةُ الْمُحْرِمَةَ، وَلَا تَلْبَسِ الْقُفَّازِينَ" * متفق عليه

2678- Abdullah b. Ömer der ki: Bir adam ayağa kalkıp: "Ey Allah'ın Resûlü! İhrama gireceğimiz zaman bize ne giymemizi emir buyurursun?" dedi. Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Gömlek, şalvar, başlık, pelerin, ayakkabılar giymeyin. Ancak iki terliği bulunmayan kimse olursa, o topuklardan aşağıda olan ayakkabılar giysin. Bir de kendisine vers veya zâfirân bitkisi boyaları dokunmuş elbiselerden hiçbirini giymeyiniz" buyurdu. [Sahih]

Buhârî (1542) ve Müslim (1177)

٢٦٧٩ - [٢] وَعَنْ ابْنِ عَبَّاسٍ قَالَ: سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ يَخْطُبُ وَهُوَ يَقُولُ: «إِذَا لَمْ يَجِدِ الْمُحْرِمُ نَعْلَيْنِ لَبَسَ خُفَّيْنِ وَإِذَا لَمْ يَجِدِ إِزَارًا لَبَسَ سَرَاوِيلًا» * متفق عليه

2679- İbn Abbâs der ki: Resûlullah'ın (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle dediğini işittim: "İhrama girecek kimse, ayakkabı bulamazsa ise mest giysin; peştamal bulamaz ise uzun don (şalvar) giysin." [Sahih]

Buhârî (1841) ve Müslim (1178)

۲۶۸۰ - [۳] وعن يعلى بن أمية قال: كُنْتُ عِنْدَ النَّبِيِّ ﷺ بِالْجِعْرَانَةِ فَأَتَاهُ رَجُلٌ عَلَيْهِ مَقْطَعَةٌ يَغْنِي جُبَّةً وَهُوَ مُتَضَمِّخٌ بِالْخَلُوقِ، فَقَالَ: "يَا رَسُولَ اللَّهِ، إِنِّي أَحْرَمْتُ بِالْعُمْرَةِ وَهَذِهِ عَلَيَّ. فَقَالَ: "أَمَّا الطَّيْبُ الَّذِي بِكَ، فَأَعْسِلْهُ ثَلَاثَ مَرَّاتٍ، وَأَمَّا الْجُبَّةُ فَأَنْزِعْهَا، ثُمَّ اصْنَعْ فِي عُمْرَتِكَ كَمَا تَصْنَعُ فِي حَجِّكَ" * متفق عليه

2680- Ya'lâ b. Umeyye'nin bildirdiğine göre bir bedevi Resûlullah'ın (sallallahu aleyhi vesellem) yanına, üzerinde zafiran ile kokulandırılmış bir cübbeyle gelip: "Ey Allah'ın Resûlü! Bu gördüğün şeyle ihrama girdim, ama halk benimle alay ediyor" deyince, Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) adama bir müddet cevap vermedi. Sonra onu çağırıp: "Üzerindeki bu cübbeyi çıkar ve vücudundaki zafiran kokusunu yıkayıp gider. Hac yaparken yaptığın şeylerin aynısını umre yaparken de yap" buyurdu. [Sahih]

Buhârî (4329) ve Müslim (1180)

۲۶۸۱ - [۴] وعن عثمان قال: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: "لَا يَنْكِحُ الْمُحْرِمُ، وَلَا يُنْكَحُ، وَلَا يَخْطُبُ" * رواه مسلم

2681- Osmân b. Affân, Resûlullah'ın (sallallahu aleyhi vesellem): "İhramda olan evlenemez, başkasını evlendiremez ve bir kadına da dünürücü olamaz" buyurduğunu bildirir. [Sahih]

Müslim (1409)

۲۶۸۲ - [۵] عَنِ ابْنِ عَبَّاسٍ "أَنَّ النَّبِيَّ ﷺ تَزَوَّجَ مَيْمُونَةَ وَهُوَ مُحْرِمٌ" * متفق عليه

2682- İbn Abbâs der ki: Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) ihramda iken Meymûne ile evlenmiştir. [Sahih]

Buhârî (1837) ve Müslim (1410)

۲۶۸۳ - [۶] عَنْ يَزِيدَ بْنِ الْأَصَمِّ، حَدَّثَنِي مَيْمُونَةُ بِنْتُ الْحَارِثِ: " أَنْ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ تَزَوَّجَهَا وَهُوَ حَلَالٌ * رواه مسلم قَالَ الشَّيْخُ الْإِمَامُ مَحْيِي السَّنَةِ: وَالْأَكْثَرُونَ عَلَى أَنَّهُ تَزَوَّجَهَا حَلَالًا وَظَهَرَ أَمْرُ تَزْوِجِهَا وَهُوَ مُحْرِمٌ ثُمَّ بَنَى بِهَا وَهُوَ حَلَالٌ بِسَرَفٍ فِي طَرِيقِ مَكَّةَ

2683- Meymûne binti'l-Hâris'in bildirdiğine göre Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem), onunla ihramlı değilken evlendi. [Sahih]

Müslim (1411) Beğavî Şerhu's-Sünne'de (7/251) der ki: "Çoğunluğa göre Meymûne ile ihramdan önce evlenmiş evlenme işi ihramlı iken ortaya çıkmıştı, yine ihramdan çıktıktan sonra Mekke yolu üzerindeki, "Serif" denilen yerde gerdeğe girmişti."

۲۶۸۴ - [۷] وَعَنْ أَبِي أَيُّوبَ: أَنَّ النَّبِيَّ ﷺ كَانَ يَغْسِلُ رَأْسَهُ وَهُوَ مُحْرِمٌ * متفق عليه

2684- Ebû Eyyûb'un bildirdiğine göre Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem), başını ihramlı iken yıkamıştır. [Sahih]

Buhârî (1840) ve Müslim (1205)

۲۶۸۵ - [۸] عَنْ ابْنِ عَبَّاسٍ، قَالَ: "اِحْتَجَمَ النَّبِيُّ ﷺ وَهُوَ مُحْرِمٌ * متفق عليه

2685- İbn Abbâs: "Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) ihramlı iken kan aldırdı" demiştir. [Sahih]

Buhârî (1938) ve Müslim (1202)

۲۶۸۶ - [۹] وَعَنْ عُثْمَانَ حَدَّثَ عَنْ رَسُولِ اللَّهِ ﷺ "فِي الرَّجُلِ إِذَا اشْتَكَى عَيْنَيْهِ وَهُوَ مُحْرِمٌ ضَمَّهُمَا بِالصَّبْرِ" * رواه مسلم

2686- Hz. Osmân, Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)'den, ihramlı olan kişinin gözlerinden şikâyetçi olması durumunda onlara sabr (denilen ilacı) sürmesini tavsiye ettiğini nakletmiştir. [Sahih]

Müslim (1204)

۲۶۸۷ - [۱۰] وعن أم الحصين قالت: رَأَيْتُ أُسَامَةَ، وَبِلَالَ، وَأَحَدَهُمَا آخِذًا بِخَطَامِ نَاقَةِ النَّبِيِّ ﷺ وَالْآخَرَ رَافِعَ ثَوْبَهُ يَسْتُرُهُ مِنَ الْحَرِّ، حَتَّى رَمَى جَمْرَةَ الْعَقَبَةِ * رواه مسلم

2687- Ümmül-Husayn der ki: "Veda haccında Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) ile birlikte haccettim de Usâme ile Bilâl'ı gördüm. Biri Allah Resûlü'nün (sallallahu aleyhi vesellem) devesinin yularını tutuyor; diğeri giysisini kaldırarak onu sıcağa karşı örtüyordu. Böylece Akabe cemresine taşları attı." [Sahih]

Müslim (1298)

۲۶۸۸ - [۱۱] عَنْ كَعْبِ بْنِ عُجْرَةَ، أَنَّ النَّبِيَّ ﷺ مَرَّ بِهِ وَهُوَ بِالْحُدَيْبِيَّةِ قَبْلَ أَنْ يَدْخُلَ مَكَّةَ، وَهُوَ مُحْرِمٌ، وَهُوَ يُوقِدُ تَحْتَ قَدْرِ، وَالْقَمْلُ يَتَهَافُتُ عَلَى وَجْهِهِ، فَقَالَ: "أَتُوذِيكَ هَوَامِكَ هَذِهِ" فَقَالَ: "نَعَمْ، فَقَالَ: "اخْلِقْ وَأَطْعِمَ فَرَقًا بَيْنَ سِتَّةِ مَسَاكِينَ، وَالْفَرَقُ ثَلَاثَةُ أَصْعِ أَوْ صُمْ ثَلَاثَةَ أَيَّامٍ أَوْ انْسُكْ نَسِيكَةً" * متفق عليه

2688- Ka'b b. Uca der ki: Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) Mekke'ye girmezden önce Hudeybiye'de Ka'b ihrama girmiş, çömleğin, altına ateş yakarken onun yanına uğradı. Ka'b'ın yüzünden bitler sanılıyormuş. Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Bu böcekler seni rahatsız etmiyor mu?" diye sordu. Ka'b: "Evet!" cevabını verdi. "Öyle ise başını traş et de bir farak (6,5kg) tahılı altı fakir arasında taksim et. Yahut üç gün oruç tut veya bir hayvan kes!" buyurdu. [Sahih]

Buhârî (1814-1815) ve Müslim (83/1201); Ebû Dâvûd (1856); Tirmizî (953)

2- FASIL

۲۶۸۹ - [۱۲] عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عُمَرَ أَنَّهُ سَمِعَ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ نَهَى النِّسَاءَ فِي إِحْرَامِهِنَّ عَنِ الْقُقَارِزِ وَالنِّقَابِ، وَمَا مَسَّ الْوَرُوسَ وَالزُّعْفَرَانَ مِنَ الثِّيَابِ، وَلَتَلْبَسَ

بَعْدَ ذَلِكَ مَا أَحَبَّتْ مِنْ أَلْوَانِ الثِّيَابِ مُعَضَّفًا أَوْ خَزًّا أَوْ حُلِيًّا أَوْ سَرَائِيلَ أَوْ
قَمِيصًا أَوْ خُفًّا * رواه أبو داود

2689- Abdullah b. Ömer, Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)'i kadınları ihramlarında iken eldiven ve peçe takmaktan, vers (Yemen zafirani) ve zafirani sürülmüş şeyleri giymeyi yasaklarken: "Kadınlar bunun dışında kalan giyeceklerden (ister) aspurla boyalı (olsun, ister) ipekli süs, şalvar, gömlek veya mest (olsun) istedikleri türden giysileri giysinler" buyururken işitmiştir. [Sahih]

Ebû Dâvûd (1827) * Sahih Sünen Ebî Dâvud

٢٦٩٠ - [١٣] عَنْ عَائِشَةَ، قَالَتْ: كَانَ الرَّكْبَانُ يَمُرُونَ بِنَا وَنَحْنُ مَعَ رَسُولِ اللَّهِ ﷺ مُحْرِمَاتٌ، فَإِذَا حَادُوا بِنَا سَدَلَتْ إِحْدَانَا جِلْبَابَهَا مِنْ رَأْسِهَا عَلَى وَجْهِهَا فَإِذَا جَاوَزُونَا كَشَفْنَا * رواه أبو داود ولابن ماجه معناه

2690- Hz. Âişe der ki: Biz Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) ile birlikte ihramlı iken yanımıza süvariler gelirdi. Karşımıza geldikleri zaman (her) birimiz çarşafını başından yüzüne sarkıtır (ve yüzünü örter)di. Bizden uzaklaştıkları zaman da (yüzünü) açardı. [Zayıf]

Ebû Dâvûd (1833) ve mânâsı ile İbn Mâce (2935)

٢٦٩١ - [١٤] عَنِ ابْنِ عَمْرٍ، أَنَّ النَّبِيَّ ﷺ كَانَ يَدَّهْنُ بِالزَّيْتِ وَهُوَ مُحْرِمٌ غَيْرِ الْمُقْتَتِ: الْمُقْتَتُ: الْمُطَيَّبُ * رواه الترمذي

2691- İbn Ömer der ki: "Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) ihramlı iken içerisine koku karıştırılmamış zeytin yağı ile yağlanırdı." [Zayıf]

Tirmizî (962) ve İbn Mâce (3083) * [Daif Sünen et-Tirmizî]

3- FASIL

۲۶۹۲ - [۱۵] عَنْ نَافِعٍ عَنِ ابْنِ عُمَرَ، أَنَّهُ وَجَدَ الْقُرْءَ، فَقَالَ: أَلْقِ عَلَيَّ ثَوْبًا يَا نَافِعُ، فَالْقَيْتُ عَلَيْهِ بُرْنُسًا فَقَالَ: تَلَقِي عَلَيَّ هَذَا وَقَدْ نَهَى رَسُولُ اللَّهِ ﷺ أَنْ يَلْبَسَهُ الْمُحْرِمُ * رواه أبو داود

2692- Nâfi'nin bildirdiğine göre (ihramlı olan) İbn Ömer üşüyünce: "Ey Nâfi! Üzerime bir giysi ativer" dedi. (Nâfi diyor ki): "Ben de üzerine bir pelerin attım. Bunun üzerine: "Sen bunu benim üzerime atıyorsun ama, Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) ihramlı bir kimsenin onu giymesini yasak etti" dedi. [Sahih]

Ebû Dâvûd (1828) * [Sahih Sünen Ebî Dâvud]

۲۶۹۳ - [۱۶] وَعَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ مَالِكِ بْنِ بَحِينَةَ قَالَ: "اِخْتَجَمَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ بِلُحْيِ جَمَلٍ مِنْ طَرِيقِ مَكَّةَ وَهُوَ مُحْرِمٌ فِي وَسْطِ رَأْسِهِ" * متفق عليه

2693- Abdullah b. Mâlik b. Buhayne der ki: "Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) Mekke yolundan olan Lahy-ı Cemel denilen yerdı kendisi ihramlı olduğu halde başının ortasından kan aldırdı." [Sahih]

Buhârî (1836) ve Müslim (2203)

۲۶۹۴ - [۱۷] عَنْ أَنَسِ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ اِخْتَجَمَ وَهُوَ مُحْرِمٌ عَلَى ظَهْرِ الْقَدَمِ مِنْ وَجَعٍ كَانَ بِهِ * رواه أبو داود والنسائي

2694- Enes bildirdiğine göre, Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) ihramlı iken bir ağrıdan dolayı ayağının üzerinden kan aldırmıştır. [Sahih]

Ebû Dâvûd (1837) ve Nesâî (2849) * [Sahih Sünen Ebî Dâvud]

٢٦٩٥ - [١٨] عَنْ أَبِي زَافِعٍ قَالَ: تَزَوَّجَ النَّبِيُّ ﷺ مَيْمُونَةَ وَهُوَ حَلَالٌ وَبَنَى بِهَا وَهُوَ حَلَالٌ وَكُنْتُ أَنَا الرَّسُولُ بَيْنَهُمَا * رواه أحمد والترمذي وقال: هذا حديث حسن.

2695- Ebû Râfi der ki: Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem), Meymûne ile ihramsız iken evlendi, ihramsız iken gerdeğe girdi; ikisinin arasında dünür başı bendim." [Hasen]

Ahmed (27197) ve Tirmîzi (841, "hasen")

بَاب الْحَرَمِ يَجْتَنِبُ الصَّيْدَ

İhramlının Avdan Kaçınması

1- FASIL

٢٦٩٦ - [١] عَنِ الصَّعْبِ بْنِ جَثَامَةَ اللَّيْثِيِّ، " أَنَّهُ أَهْدَى لِرَسُولِ اللَّهِ ﷺ حِمَارًا وَحَشِيئًا وَهُوَ بِالْأَبْوَاءِ، أَوْ بَوْدَانَ فَرَدَّهُ عَلَيْهِ، فَلَمَّا رَأَى مَا فِي وَجْهِهِ، قَالَ: إِنَّا لَمْ نَزِدْهُ عَلَيْكَ، إِلَّا أَنَا حُرْمٌ * متفق عليه

2696- Sa'b b. Cessâme el-Leysi'nin bildirdiğine göre kendisi, Resûlullah'a (sallallahu aleyhi vesellem) bir yaban eşiği hediye edince Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) onu reddetti. Reddetmesi sebebiyle üzüldüğünü yüzünden anlayınca: "Bunu reddetmemizin sebebi ihramda olmamızdır" buyurdu. [Sahih]

Buhârî (1825) ve Müslim (1193)

٢٦٩٧ - [٢] وَعَنْ أَبِي قَتَادَةَ أَنَّهُ خَرَجَ مَعَ رَسُولِ اللَّهِ ﷺ "فَتَحَلَّفَ أَبُو قَتَادَةَ مَعَ بَعْضِ أَصْحَابِهِ وَهُمْ مُحْرِمُونَ وَهُوَ غَيْرُ مُحْرِمٍ، فَرَأَوْا حِمَارًا وَحَشِيئًا قَبْلَ أَنْ يَرَاهُ، فَلَمَّا رَأَوْهُ تَرَكُوهُ حَتَّى رَأَاهُ أَبُو قَتَادَةَ فَرَكِبَ فَرَسًا لَهُ، يُقَالُ لَهُ: الْجَرَادَةُ فَسَأَلَهُمْ أَنْ يَنَابِلُوهُ سَوْطَهُ فَأَبَوْا فَتَنَابَلُوهُ فَحَمَلَ فَعَقَرَهُ، ثُمَّ أَكَلَ فَأَكَلُوا فَنَدِمُوا، فَلَمَّا أَدْرَكُوهُ، قَالَ: هَلْ مَعَكُمْ مِنْهُ شَيْءٌ؟ قَالَ: مَعَنَا رِجْلُهُ فَأَخَذَهَا النَّبِيُّ ﷺ فَأَكَلَهَا" وفي رواية

لهما: فلما أتوا رسول الله ﷺ قال: "أَمِنَكُم أَحَدٌ أَمَرَهُ أَنْ يَحْمِلَ عَلَيْهَا، أَوْ أَشَارَ إِلَيْهَا؟ قَالُوا: لَا، قَالَ: فَكُلُوا مَا بَقِيَ مِنْ لَحْمِهَا" ★ متفق عليه

2697- Ebû Katâde'nin bildirdiğine göre kendisi Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) ile birlikte (Mekke'ye doğru) yola çıktı. Ebû Katâde arkadaşlarından bir kısmıyla beraber geri kaldı, arkadaşları umre için ihrama girmişler, kendisi ise ihrama girmemişti. Ebû Talha'dan önce arkadaşları bir yaban eşeği gördüler. Onlar yaban eşeğini gördükleri zaman onu kendi haline bıraktılar. Nihayet o yaban eşeğini Ebû Talha farkettiler. Hemen kendine ait Cerâde isimindeki bir ata bindi ve arkadaşlarından kamçısını kendisine uzatmalarını istedi. Arkadaşları bu isteği kabul etmediler. Bunun üzerine kamçıyı (aşağı inip) bizzat kendisi aldı ve atı yaban eşeğine doğru sürdü ve onu vurdu. Sonra ondan hem kendisi, hem de arkadaşları yediler. Fakat bu yaptıklarından pişman oldular. Bu nedenle sonra Peygamber'e (sallallahu aleyhi vesellem) yetiştiklerinde (O'na yedikleri etin hükmünü sordular). Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Ondan yanında birşey var mı?" diye sordu. "Yanımda onun bir bacağı var" dedi. Akabinde Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) o bacağı aldı ve yedi. [Sahih]

Buhârî (2854, 1824) ve Müslim (1196)

٢٦٩٨ - [٣] وعن ابن عمر عن النبي ﷺ قال: "حَمْسٌ لَا جُنَاحَ عَلَيَّ مَنْ قَتَلَهُنَّ فِي الْحَرَمِ وَالْإِحْرَامِ: الْفَأْرَةُ، وَالْعَقْرَبُ، وَالْغُرَابُ، وَالْحِدَاةُ، وَالْكَلْبُ الْعَقُورُ" ★ متفق عليه

2398- Abdullah b. Ömer'in naklettiğine göre bir adam, Hz. Peygamber'e (sallallahu aleyhi vesellem): "Ey Allah'ın Resûlü! İhramlıyken hangi hayvanları öldürebiliriz?" diye sorunca, Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "İhramlı olanın beş şeyi öldürmesinde bir sakınca yoktur: Çaylak, karga, fare, akrep ve kuduz köpek" buyurdu. [Sahih]

Buhârî (1828) ve Müslim (1199)

٢٦٩٩ - [٤] عَنْ عَائِشَةَ ، عَنِ النَّبِيِّ ﷺ أَنَّهُ قَالَ: "خَمْسٌ فَوَاسِقُ يُقْتَلْنَ فِي الْجِلِّ وَالْحَرَمِ: الْحَيَّةُ وَالْغُرَابُ الْأَبْقَعُ وَالْفَأْرَةُ وَالْكَلْبُ الْعُقُورُ وَالْحُدْيَا" * متفق عليه

2699- Hz. Âişe'nin bildirdiğine göre Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Şu beş zararlı hayvan, ihramlıyken ve Harem bölgesinde öldürülebilir: Yılan, kuduz köpek, alacakarga, çaylak ve fare" buyurdu. [Sahih]

Buhârî (3314) ve Müslim (1198)

2- FASIL

٢٧٠٠ - [٥] عَنْ جَابِرٍ قَالَ: سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ يَقُولُ صَيْدُ الْبَرِّ لَكُمْ حَلَالٌ مَا لَمْ تَصِيدُوهُ أَوْ يُضَادَ لَكُمْ * رواه أبو داود والترمذي والنسائي

2700- Câbir der ki: Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)'in: "Kendiniz avlamadığınız ve sizin için de avlanmadığı sürece ihramlı iken kara avından yiyebilirsiniz" buyurduğunu işittim. [Zayıf]

Ebû Dâvûd (1851), Tirmizî (846) ve Nesâî (2827) * es-Silsiletu'd-Daîfe (4666)

٢٧٠١ - [٦] عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ، عَنِ النَّبِيِّ ﷺ قَالَ: الْجَرَادُ مِنْ صَيْدِ الْبَحْرِ * رواه أبو داود والترمذي

2701- Ka'b der ki: "Çekirge deniz av(lar)ından (sayılır)."

Ebû Dâvûd (1853) ve Tirmizî (850) * İrvâ (1031)

٢٧٠٢ - [٧] عَنْ أَبِي سَعِيدٍ عَنِ النَّبِيِّ ﷺ قَالَ: يُقْتَلُ الْمُحْرِمُ السَّبْعَ الْعَادِي * رواه الترمذي وأبو داود وابن ماجه

2702- Ebû Saîd der ki: Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "İhramlı olan kimse yırtıcı hayvanları öldürebilir" buyurdu. [Hasen]

Ebû Dâvûd (1848), Tirmizî (838) ve İbn Mâce (3089)

۲۷۰۳ - [۸] عَنْ ابْنِ أَبِي عَمَّارٍ، وَهُوَ عَبْدُ الرَّحْمَنِ، قَالَ: سَأَلْتُ جَابِرَ بْنَ عَبْدِ اللَّهِ، عَنِ الضَّبُعِ أَصَيْدٌ هُوَ، فَقَالَ: نَعَمْ. فَقُلْتُ: أَيُوكَلُّ، فَقَالَ: نَعَمْ. فَقُلْتُ: سَمِعْتَهُ مِنْ رَسُولِ اللَّهِ ﷺ؟ قَالَ: نَعَمْ * رواه الترمذي والنسائي والشافعي وقال الترمذي : هذا حديث حسن صحيح

2703- Abdurrahman b. Ebî Ammâr der ki: Ben, Câbir b. Abdillâh'a sırtlanın hükmünü sorarak: "Sırtlan bir av hayvanı mıdır?" diye sordum. Câbir: "Evet" dedi. Ben: "Onu yiyebilir miyim?" dedim. Câbir: "Evet" diye cevap verdi. Ben: Bu, Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)'den işittiğin bir şey mi?" diye sordum. Câbir: "Evet" dedi. [Sahih]

Tirmizî (851, "hasen sahih"), Nesâî (2836), İbn Mâce (3236) ve Şâfiî

۲۷۰۴ - [۹] عَنْ جَابِرِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ قَالَ: سَأَلْتُ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ: عَنِ الضَّبُعِ، فَقَالَ: هُوَ صَيْدٌ وَيُجْعَلُ فِيهِ كَبْشٌ إِذَا ضَادَهُ الْمُحْرِمُ * رواه أبو داود وابن ماجه والدارمي

2704- Câbir b. Abdillâh der ki: Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)'e sırtlan (etin)i sordum: "O bir av (hayvanı)dır ve onu avlayan ihramlıya (kefareti olarak) bir koç (kurban etme cezası) vardır" buyurdu. [Sahih]

Ebû Dâvûd (3801), İbn Mâce (3236) ve Dârimî (1942)

۲۷۰۵ - [۱۰] عَنْ خُزَيْمَةَ بْنِ جَزْءٍ قَالَ: سَأَلْتُ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ عَنْ أَكْلِ الضَّبُعِ، فَقَالَ: أَوْ يَأْكُلُ الضَّبُعُ أَحَدًا؟ وَسَأَلْتُهُ عَنِ الذَّنْبِ؟ فَقَالَ: أَوْ يَأْكُلُ الذَّنْبَ أَحَدًا فِيهِ خَيْرٌ؟ * رواه الترمذي وقال: هذا حديث لَيْسَ إِسْنَادُهُ بِالْقَوِيِّ.

2705- Huzeyme b. Cez' der ki: Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)'e sırtlan eti yemenin hükmünü sorduğumda: "Sırtlan eti yiyen var mı ki?" buyurdu. Sonra kurt eti yemenin hükmünü sordum: "Hayırlı kimseler kurt eti yer mi?" buyurdu. [Zayıf]

Tirmizi (1792, "Bunun isnâdı zayıftır") * [Daif Sünen et-Tirmizi]

3- FASIL

۲۷۰۶ - [۱۱] عن عبد الرحمن بن عثمان التيمي قال: كُنَّا مَعَ طَلْحَةَ بْنِ عُبَيْدِ اللَّهِ وَنَحْنُ حُرْمٌ، فَأَهْدِي لَهُ طَيْرٌ وَطَلْحَةُ رَايِدٌ، فَمِنَّا مَنْ أَكَلَ وَمِنَّا مَنْ تَوَرَّعَ، فَلَمَّا اسْتَيْقَظَ طَلْحَةُ وَفَقَّ مِنْ أَكْلِهِ، وَقَالَ: "أَكَلْنَا مَعَ رَسُولِ اللَّهِ ﷺ" * رواه مسلم

2706- Abdurrahmân b. Osmân et-Teymî anlatıyor: İhramlı bir şekilde Talha b. Ubeydillah ile beraberken, kendisine bir kuş hediye ettiler. Bu sırada Talha uyuyordu. Kimimiz bundan yedik, kimimiz de yemekten çekindik. Talha uyanınca yiyenlerin davranışını isabetli buldu ve: "Biz de Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) ile beraberken yemiştik" dedi. [Sahih]

Müslim (1197)

بَابُ الْإِحْصَارِ وَفَوْتِ الْحَجِّ

Engelden Dolayı Haccı Kaçırarak

1- FASIL

۲۷۰۷ - [۱] عن ابن عباس قال: قَدْ أُحْصِرَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ فَحَلَقَ رَأْسَهُ، وَجَامَعَ نِسَاءَهُ، وَنَحَرَ هَدْيَهُ، حَتَّى اغْتَمَرَ عَامًا قَابِلًا" * رواه البخاري

2707- İbn Abbâs der ki: "Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) (Hudeybiye umresinde Kâbe'den) men edilmişti. Başını tıraş etti, hanımlarıyla cinsi münasebet kurdu ve kurbanını kesti. Sonraki yıl da bir umre daha yaptı." [Sahih]

Buhârî (1809)

۲۷۰۸ - [۲] وعن عبد الله بن عمر قال: " خَرَجْنَا مَعَ النَّبِيِّ ﷺ مُعْتَمِرِينَ، فَحَالَ كُفَّارُ قُرَيْشٍ دُونَ الْبَيْتِ، فَتَحَرَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ بُدْنَهُ، وَخَلَقَ رَأْسَهُ" * رواه البخاري

2708- Abdullah b. Ömer der ki: Biz Hz. Peygamber'in (sallallahu aleyhi vesellem) beraberinde yola çıktık. Kureyş kâfirleri Beyt'e (Kâbe(ye) varılmasına engel oldular. Bunun üzerine Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) kurbanlıklarını kesti, başını tıraş etti ve ashâbı da saçlarını kısalttılar. [Sahih]

Buhârî (4815)

۲۷۰۹ - [۳] عَنِ الْمَسُورِ "أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ نَحَرَ قَبْلَ أَنْ يَخْلِقَ، وَأَمَرَ أَصْحَابَهُ بِذَلِكَ" * رواه البخاري

2709- Misver (b. Mahrame) der ki: "Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) (Hudeybiye'de) tıraş olmazdan önce kurban kesti ve ashâbına da böyle yapmalarını emretti. [Sahih]

Buhârî (1811)

۲۷۱۰ - [۴] وعن ابن عمر أنه قال: أَلَيْسَ حَسْبِكُمْ سُنَّةَ رَسُولِ اللَّهِ ﷺ "إِنْ حُبِسَ أَحَدُكُمْ عَنِ الْحَجِّ طَافَ بِالْبَيْتِ وَبِالصَّفَا، وَالْمَزْوَةِ، ثُمَّ حَلَ مِنْ كُلِّ شَيْءٍ حَتَّى يَحُجَّ عَامًا قَابِلًا، فَيُهْدِي أَوْ يَصُومُ إِنْ لَمْ يَجِدْ هَذَا" * رواه البخاري

2710- İbn Ömer der ki: "Resûlullah'ın (sallallahu aleyhi vesellem) sünneti sizler için yeterli değil midir? Biriniz hacdan alıkonulursa Kâbe'yi tavaf eder, Safâ ile Merve arasında sa'yeder; sonra da tamamıyla ihramdan çıkar. Gelecek yıl da bunun yerine hacceder ve kurban keser. Kurban imkânı yoksa oruç tutar." [Sahih]

Buhârî (1810)

۲۷۱۱ - [۵] عَنْ عَائِشَةَ قَالَتْ: "دَخَلَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ عَلَى ضُبَاعَةَ بِنْتِ الزُّبَيْرِ، فَقَالَ لَهَا: لَعَلَّكَ أَرَدْتِ الْحَجَّ؟ قَالَتْ: وَاللَّهِ لَا أَجِدُنِي إِلَّا وَجِعَةً، فَقَالَ لَهَا: حُجِّي وَاشْرَطِي، وَقُولِي: اللَّهُمَّ مَجِّبِي حَيْثُ حَبَسْتَنِي" * متفق عليه

2711- Hz. Aîşe der ki: Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) amcası Zübeyr b. Abdilmuttalib'in kızı Dubâa'nın yanına girdi ve ona: "Öyle sanıyorum ki, hacca gitmek istiyorsun" dedi. Dubâa da: "(Evet öyledir, fakat) vallahi kendimde hastalık hissediyorum" dedi. Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem): "Ey Dubâa! Sen hac yap ve (hacca niyet ederken): «Allahım! Beni hac ibadetlerini yerine getirmekten engellediğin yerde ihramdan çıkacağım» diye şart koş" buyurdu. [Sahih]

Buhârî (5089) ve Müslim (1207)

2- FASIL

۲۷۱۲ - [۶] عَنْ ابْنِ عَبَّاسٍ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ أَمَرَ أَصْحَابَهُ أَنْ يَبَدِّلُوا الْهَدْيَ الَّذِي نَحَرُوا عَامَ الْخُدَيْبِيَّةِ فِي عُمْرَةِ الْقَضَاءِ * رواه أبو داود وفيه قصة وفي سنده محمد بن إسحاق

2712- İbn Abbâs der ki: Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) ashâbına Hudeybiye yılında kestikleri kurbanın yerine kaza umresinde yeniden kurban kesmelerini emretti. [Zayıf]

Ebû Dâvûd (1864) * [Daif Sünen Ebî Dâvud] Ravilerinden biri Muhammed b. İshâk olup metninde bir kıssa yer almaktadır.

۲۷۱۳ - [۷] عَنْ الْحَجَّاجِ بْنِ عَمْرٍو الْأَنْصَارِيِّ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: مَنْ كُسِرَ أَوْ عَرِجَ فَقَدْ حَلَّ وَعَلَيْهِ الْحَجُّ مَنْ قَابِلٍ * رواه الترمذي وأبو داود والنسائي وابن ماجة والدارمي وزاد أبو داود في رواية أخرى: "أو مرض". وقال الترمذي: هذا حديث حسن. وفي المصابيح : ضعيف

2713- Haccâc b. Amr el-Ensârî der ki: Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Kimin (bir tarafı) kırılırsa veya ayağı sakatlanırsa, ihramdan çıkar ve gelecek sene hac yapması gerekir" buyurdu. [Sahih]

Tirmizî (940, "hasen"), Ebû Dâvûd (1862), İbn Mâce (3077), Nesâî (2861) ve Dârimî (1894) * Sahîhu'l-Câmi (6521) Ancak Masâbihu's-sünne'de isnâdının zayıf olduğu geçmektedir.

۲۷۱۴ - [۸] وَعَنْ عَبْدِ الرَّحْمَنِ بْنِ يَعْمَرَ الدَّيْلِيِّ قَالَ: سَمِعْتُ النَّبِيَّ ﷺ يَقُولُ: «الْحَجُّ عَرَفَةَ مَنْ أَدْرَكَ عَرَفَةَ لَيْلَةً جَمَعَ قَبْلَ طُلُوعِ الْفَجْرِ فَقَدْ أَدْرَكَ الْحَجَّ أَيَّامَ مِنْى ثَلَاثَةَ أَيَّامٍ فَمَنْ تَعَجَّلَ فِي يَوْمَيْنِ فَلَا إِثْمَ عَلَيْهِ وَمَنْ تَأَخَّرَ فَلَا إِثْمَ عَلَيْهِ» * رواه الترمذي وأبو داود والنسائي وابن ماجه والدارمي وقال الترمذي: هذا حديث حسن صحيح

2724- Abdurrahman b. Ya'mer ed-Dîfî bildiriyor: Ben, Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)'i şöyle buyururken işittim: "Hac Arafat'tır. Buna göre her kim Müzdelife gecesi tanyeri ağarmadan önce Arafat'a yetişirse (hacca) yetişmiş olur. Minâ günleri ise üç gündür. Buna göre her kim iki gün içerisinde (Minâ'dan Mekke'ye dönmekte) acele ederse o kimseye bir günah yoktur. Kim de geri kalırsa günaha girmemiş olur." [Sahih]

Tirmizî (889, "hasen sahih"), Ebû Dâvud (1949), Nesâî (5/256) ve Dârimî (1887)

باب حرم مكة حرسها الله تعالى

Mekke'nin (Allah Onu Korusun) Haramlığı

1- FASIL

۲۷۱۵ - [۱] عن ابن عباس قال: قال رسول الله ﷺ يوم فتح مكة: "ألا هجرة، ولكن جهاد ونية، وإذا استنفرتم فانفروا". وقال: يوم فتح مكة إن هذا البلد حرمه الله يوم خلق السموات والأرض فهو حرام بحرمه الله إلى يوم القيامة وإنه لم

يَحِلُّ الْقِتَالُ فِيهِ لِأَحَدِ قَبْلِي، وَلَمْ يَحِلَّ لِي إِلَّا سَاعَةٌ مِنْ نَهَارٍ فَهَوَ حَرَامٌ بِحُزْمَةِ اللَّهِ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ لَا يُعْضَدُ شَوْكُهُ وَلَا يُنْفَرُ صِنْدُهُ وَلَا يَلْتَقَطُ لَقَطَتُهُ إِلَّا مَنْ عَرَفَهَا وَلَا يُخْتَلَى خَلَاهُ، فَقَالَ الْعَبَّاسُ: يَا رَسُولَ اللَّهِ إِلَّا الْإِدْحَرَ فَإِنَّهُ لِقَيْنِهِمْ وَلِبَيْوتِهِمْ، قَالَ: إِلَّا الْإِدْحَرَ * متفق عليه

2715- İbn Abbâs der ki: Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) Mekke'yi fethettiği gün: "(Fetihten sonra) hicret yoktur. Ancak cihad ve niyet vardır. Cihada çağırıldığımızda hemen seferber olup çıkın. Kuşkusuz bu Mekke beldesini Allah, gökleri ve yeri yarattığı günden beri haram kılmıştır. Bu şehir, Allah'ın haram kılması sebebiyle kıyamet gününe kadar haramdır. Şurası muhakkak ki, benden önce burada savaş hiçbir kimse için helâl olmamıştır. Benim için de bir gündüzün bir saatinden başkasında helâl olmamıştır. Bu belde Allah'ın haram kılması ile kıyamet gününe kadar haramdır. Buranın dikenini (bile) kesilmez. Av hayvanı ürkütülmez, yitiğini, sahibini arayacak olan kimseden başkası el uzatıp alamaz, yeşil otları koparılmaz!" buyurdu. Hutbenin sonunda Abbâs: "Ey Allah'ın Resûlü! İzhır bitkisi bu yasaktan müstesna olsun. Çünkü izhır, Mekkeliler'in demircileri için ve evleri için (gerekli)dir!" dedi. Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem): "İzhır müstesnadır" buyurdu. [Sahih]

Buhârî (1834) ve Müslim (1353)

٢٧١٦ - [٢] وَفِي رِوَايَةِ أَبِي هُرَيْرَةَ: «لَا يُعْضَدُ شَجْرُهَا وَلَا يَلْتَقَطُ سَاقَطَتِهَا إِلَّا مُنْشِدًا» * متفق عليه

2716- Ebû Hureyre'nin rivayetinde ise "ağacına balta değdirilmez, sahibini aramak dışında yitiği kimse tarafından el uzatılıp alınamaz" ibaresiyle geçmiştir

Buhârî (112) ve Müslim (1355)

۲۷۱۷ - [۳] عَنْ جَابِرٍ، قَالَ: سَمِعْتُ النَّبِيَّ ﷺ يَقُولُ: "لَا يَحِلُّ لِأَحَدِكُمْ أَنْ يَخْمَلَ بِمَكَّةَ السِّلَاحَ" * رواه مسلم

2717- Câbir der ki: Resûlullah'ın (sallallahu aleyhi vesellem): "Mekke'de silah taşımak hiçbirinize helal değildir!" buyurduğunu işittim. [Sahih]

Müslim (1356)

۲۷۱۸ - [۴] عَنْ أَنَسِ بْنِ مَالِكٍ "أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ دَخَلَ عَامَ الْفَتْحِ وَعَلَى رَأْسِهِ الْمِغْفَرُ، فَلَمَّا نَزَعَهُ، جَاءَ رَجُلٌ، فَقَالَ: إِنَّ ابْنَ خَطَلٍ مُتَعَلِّقٌ بِأَسْتَارِ الْكَعْبَةِ، فَقَالَ: اقْتُلُوهُ" * متفق عليه

2718- Enes b. Mâlik'in bildirdiğine göre, Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) Mekke'yi fethettiği zaman başında bir miğferle Mekke'ye girdi. Miğferi başından çıkardığında bir adam geldi ve: "Ey Allah'ın Resûlü! İbn Hatal, Kâbe'nin örtülerine sığınmış" dedi. Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vasellem) ise: "Onu öldürün" buyurdu. [Sahih]

Buhârî (1846) ve Müslim (1357)

۲۷۱۹ - [۵] عَنْ جَابِرِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ الْأَنْصَارِيِّ، "أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ دَخَلَ مَكَّةَ وَقَالَ قُتَيْبَةُ: دَخَلَ يَوْمَ فَتْحِ مَكَّةَ، وَعَلَيْهِ عِمَامَةٌ سَوْدَاءٌ بِغَيْرِ إِخْرَامٍ" * رواه مسلم

2719- Câbir'in bildirdiğine göre, Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) Fetih gününde, Mekke'ye girdiğinde, ihramsız idi ve başında siyah bir sarık vardı. [Sahih]

Müslim (1358)

۲۷۲۰ - [۶] وعن عائشة قالت: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: "يَغْزُو جَيْشَ الْكَعْبَةِ، فَإِذَا كَانُوا بَيْنَاءَ مِنَ الْأَرْضِ يُخَسَفُ بِأَوْلِهِمْ وَأَخْرِهِمْ، قَالَتْ: قُلْتُ: يَا رَسُولَ اللَّهِ،

كَيْفَ يُحَسَّفُ بِأَوْلِيهِمْ وَآخِرِهِمْ، وَفِيهِمْ أَشْوَأُهُمْ وَمَنْ لَيْسَ مِنْهُمْ؟ قَالَ: يُحَسَّفُ بِأَوْلِيهِمْ وَآخِرِهِمْ، ثُمَّ يَتَعَوَّنَ عَلَى نِيَّتِهِمْ" * متفق عليه

2720- Hz. Âişe der ki: Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Bir ordu Kâbe'ye saldırarak üzere yola çıkacak; bir Beydâ mevkiine geldiklerinde baştan sona bütün ordu yere batacaktır." Bunun üzerine ben: "Ey Allah'ın Resûlü! Onların arasında ticaret için yola çıkanlar ve kötü niyetli olmayanlar varken niçin hepsi birden yere batacaktır?" diye sordum. Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Hepsi birden yere batacak, âhirette yeniden diriltilip niyetlerine göre hesaba çekileceklerdir" buyurdu. [Sahih]

Buhârî (2118) ve Müslim (2884)

۲۷۲۱ - [۷] عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ عَنِ النَّبِيِّ ﷺ قَالَ: "يُحَرَّبُ الْكُغْبَةَ دُو السُّوَيْقَتَيْنِ مِنَ الْحَبَشَةِ" * متفق عليه

2721- Ebû Hureyre'nin bildirdiğine göre Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Kâbe'yi Habeşistan'dan ince baldırlı olan yıkacaktır" buyurdu. [Sahih]

Buhârî (1591) ve Müslim (2909)

۲۷۲۲ - [۸] عَنْ ابْنِ عَبَّاسٍ، عَنِ النَّبِيِّ ﷺ قَالَ: "كَأْتِي بِهِ أَسْوَدٌ أَفْحَجٌ يَقْلَعُهَا حَجْرًا حَجْرًا" * رواه البخاري

2722- İbn Abbâs'ın bildirdiğine göre Allah'ın Resûlü (sallallahu aleyhi vesellem): "Ayrık ve iri ayaklı siyahi olan adamın, (Kâbe'nin) taşlarını teker teker kopardığını görür gibiyim!" buyurdu. [Sahih]

Buhârî (1595)

2- FASIL

۲۷۲۳ - [۹] عَنْ يَغْلَى بْنِ أُمَيَّةَ قَالَ: إِنَّ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ، قَالَ: اخْتِكَارُ الطَّعَامِ فِي الْحَرَمِ إِلْحَادٌ فِيهِ * رواه أبو داود

2723- Ya'la b. Umeyye der ki: Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Harem dâhilinde gıda maddeleri karaborsacılığı yapmak orada zulüm yapmaktır" buyurdu. [Zayıf]

Ebû Dâvûd (2020) * es-Silsiletu'd-Daife (184)

۲۷۲۴ - [۱۰] عَنْ ابْنِ عَبَّاسٍ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ لِمَكَّةَ: مَا أَطْيَبَكَ مِنْ بَلَدٍ، وَأَحَبَّكَ إِلَيَّ، وَلَوْلَا أَنْ قَوْمِي أَخْرَجُونِي مِنْكَ مَا سَكَنْتُ غَيْرَكَ * رواه الترمذي وقال: هَذَا حَدِيثٌ حَسَنٌ صَحِيحٌ غَرِيبٌ مِنْ هَذَا الْوَجْهِ.

2724- İbn Abbâs der ki: Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem), Mekke için: "Ne güzel bir beldesin, bana ne kadar da sevimsisin. Benim kavmim beni senden çıkarmış olmasaydı senden başkasında oturmazdım" buyurdu. [Sahih]

Tirmizi (3926 "hasen sahih ğarib") * Sahihu'l-Câmi (5536)

۲۷۲۵ - [۱۱] عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عَبْدِ بِنِ حَمْرَاءَ قَالَ: رَأَيْتُ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ وَاقِفًا عَلَى الْحَزْوَرَةِ فَقَالَ: وَاللَّهِ إِنَّكَ لَخَيْرُ أَرْضِ اللَّهِ، وَأَحَبُّ أَرْضِ اللَّهِ إِلَيَّ، وَلَوْلَا أَبِي أَخْرَجْتُ مِنْكَ مَا خَرَجْتُ * رواه الترمذي وابن ماجه

2725- Abdullah b. Adiy b. Hamrâ der ki: Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem), Hazvere denilen yerde durdu ve: "Ey Mekke! Vallahi sen yeryüzünün en hayırlı ve Allah'a en sevgili olan beldesisin; senden çıkarılmış olmasaydım çıkmazdım" buyurdu. [Sahih]

Tirmizi (3925), İbn Mâce (3108) ve Nesâi S. el-Kübrâ (4252)

3- FASIL

٢٧٢٦ - [١٢] عَنْ أَبِي شُرَيْحٍ أَنَّهُ قَالَ لِعَمْرٍو بْنِ سَعِيدٍ وَهُوَ يَبْعَثُ الْبُغُوثَ إِلَى مَكَّةَ: ائذَنْ لِي أَيُّهَا الْأَمِيرُ أَحَدِنَا قَوْلًا قَامَ بِهِ النَّبِيُّ ﷺ الْعَدَّ مِنْ يَوْمِ الْفَتْحِ، سَمِعْتُهُ أُذُنَايَ، وَوَعَاهُ قَلْبِي، وَأَبْصَرْتُهُ عَيْنَايَ حِينَ تَكَلَّمَ بِهِ، حَمِدَ اللَّهُ وَأَثْنَى عَلَيْهِ، ثُمَّ قَالَ: "إِنَّ مَكَّةَ حَرَّمَهَا اللَّهُ وَلَمْ يَحْرَمْهَا النَّاسُ، فَلَا يَجُلُّ لِأَمْرِي يُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ أَنْ يَسْفِكَ بِهَا دَمًا، وَلَا يَغْضَدَ بِهَا شَجَرَةً، فَإِنْ أَحَدٌ تَرَخَّصَ لِقِتَالِ رَسُولِ اللَّهِ ﷺ فِيهَا فَقُولُوا: إِنَّ اللَّهَ قَدْ أَدَّنَ لِرَسُولِهِ وَلَمْ يَأْذَنْ لَكُمْ، وَإِنَّمَا أَدَّنَ لِي فِيهَا سَاعَةً مِنْ نَهَارٍ، ثُمَّ عَادَتْ حُرْمَتُهَا الْيَوْمَ كَحُرْمَتِهَا بِالْأَمْسِ وَلْيُبَلِّغِ الشَّاهِدُ الْغَائِبَ"، فَقِيلَ لِأَبِي شُرَيْحٍ: مَا قَالَ عَمْرٍو؟ قَالَ: أَنَا أَعْلَمُ مِنْكَ يَا أَبَا شُرَيْحٍ، لَا يُعِيدُ عَاصِبًا وَلَا فَارًّا بِدَمٍ وَلَا فَارًّا بِخُرْبَةٍ. وفي البخاري: الخربة: الجناية * متفق عليه

2726- Ebû Şurayh el-Adevî, Mekke'ye ordu gönderen Amr b. Saîd'e der ki: "Ey komutan! Bana izin ver de sana Resûlullah'ın (sallallahu aleyhi vesellem) Mekke fethinin ertesi günü söylediği bir sözü aktarayım. Bu sözü kulaklarım işitmiş, kalbim (aklım) kavramış, gözlerim de görmüştür. Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) Allah'a hamdü sena ettikten sonra şöyle buyurdu:

"Şüphesiz Mekke'yi insanlar değil Allah haram kılmıştır. Dolayısıyla Allah'a ve âhiret gününe iman eden hiçbir kimsenin orada kan dökmesi ve oradan bir ağaç kesmesi helal değildir. Resûlullah'ın Mekke'de yaptığı savaştan yola çıkarak kendisi için savaşmaya ruhsat isteyen biri olduğu zaman ona: « Allah bu konuda Resûl'üne izin verdi; ama sana izin vermedi» deyin! Bana da gündüzün bir anında bu izin verilmişti. Mekke'nin çünkü haramlığı bugün de aynen devam etmektedir. Bu durumu burada bulunan ve duyanlar bulunmayanlara duyursun!" Ebû Şurayh'e: "Peki Amr sana ne dedi?" diye sorulduğu zaman şöyle cevap verdi: "Dedi ki: Ey Ebû Şurayh! Bunu senden daha iyi bilirim! Muhakkak ki bu haram bölgesi asi olanı, kan yüzünden kaçıp geleni ve bozguncuyu barındırmaz." [Sahih]

Buhârî (104) ve Müslim (1354)

۲۷۲۷ - [۱۳] عَنْ عَيَّاشِ بْنِ أَبِي رَبِيعَةَ الْمَخْزُومِيِّ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: لَا تَزَالُ هَذِهِ الْأُمَّةُ بِخَيْرٍ، مَا عَظَّمُوا هَذِهِ الْحُرْمَةَ، حَقَّ تَعْظِيمِهَا، فَإِذَا ضَيَّعُوا ذَلِكَ، هَلَكُوا * رواه ابن ماجه

2727- Ayyâş b. Ebî Rabîa el-Mahzûmî bildiriyor: Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Bu ümmet, şu haram yerlere hakkı olduğu hürmeti gösterdiği müddetçe hayır üzere devam eder. Bu hürmete riayet etmediler mi helak olurlar" buyurdu. [Zayıf]

İbn Mâce (3110) * es-Silsiletu'd-Daîfe (6213)

بَابُ حَرَمِ الْمَدِينَةِ حَرَسَهَا اللَّهُ تَعَالَى

Medine'nin (Allah Onu Korusun) Haramlığı

1- FASIL

۲۷۲۸ - [۱] عَنْ عَلِيِّ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ، قَالَ: مَا كَتَبْنَا عَنْ رَسُولِ اللَّهِ ﷺ إِلَّا الْقُرْآنَ وَمَا فِي هَذِهِ الصَّحِيفَةِ، قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: "الْمَدِينَةُ حَرَامٌ مَا بَيْنَ عَاتِرِ إِلَى ثَوْرِ، فَمَنْ أَحَدَثَ حَدَثًا أَوْ آوَى مُحَدِّثًا فَعَلَيْهِ لَعْنَةُ اللَّهِ وَالْمَلَائِكَةِ وَالنَّاسِ أَجْمَعِينَ لَا يَقْبَلُ مِنْهُ عَدْلٌ وَلَا صَرْفٌ، وَذِمَّةُ الْمُسْلِمِينَ وَاحِدَةٌ يَسْعَى بِهَا أَذْنَاهُمْ، فَمَنْ أَحْفَرَ مُسْلِمًا فَعَلَيْهِ لَعْنَةُ اللَّهِ وَالْمَلَائِكَةِ وَالنَّاسِ أَجْمَعِينَ لَا يَقْبَلُ مِنْهُ عَدْلٌ وَلَا صَرْفٌ، وَمَنْ وَالَى قَوْمًا بِغَيْرِ إِذْنِ مَوَالِيهِ فَعَلَيْهِ لَعْنَةُ اللَّهِ وَالْمَلَائِكَةِ وَالنَّاسِ أَجْمَعِينَ لَا يَقْبَلُ مِنْهُ عَدْلٌ وَلَا صَرْفٌ" وفي رواية لهما: "من ادعى إلى غير أبيه أو تولى غير مواليه فعليه لعنة الله والملائكة والناس أجمعين لا يقبل منه صرف ولا عدل" * متفق عليه

2728- Hz. Ali anlatıyor: Yanımızda, Allah'ın Kitabı ve Resûlullah'tan (sallallahu aleyhi vesellem) olan şu sayfadan başkası yoktur. Sayfada şunlar yazılıdır: "Medine'nin İyr'den Sevr'e kadar olan kısmı haremdir. Kim burada bir günah işler veya bir günah işleyene kucak açarsa Allah'ın, meleklerin ve tüm insanların laneti onun üzerine olur. Kıyamet gününde Allah o kimsenin farz ve nafile ibadetlerini kabul etmeyecektir. Müslümanların zimmeti yani taahhüt edip koruması altına aldığı konudaki garantisi birdir. Kim, Müslümanın vermiş olduğu koruma ve garantiyi ihlal ederse, Allah'ın, meleklerin ve tüm insanların laneti onun üzerine olur. Kıyamet gününde Allah o kimsenin farz ve nafile ibadetlerini kabul etmeyecektir. Azad edilmiş köle, kendisini azad eden eski efendisinin izni olmadan kendisini başka birine nisbet ederse, Allah'ın, meleklerin ve tüm insanların laneti onun üzerine olur. Kıyamet gününde Allah o kimsenin farz ve nafile ibadetlerini kabul etmeyecektir." [Sahih]

Buhârî (3180) ve Müslim (1370)

۲۷۲۹ - [۲] وعن سعد قال: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: "إِنِّي أَحْرَمُ مَا بَيْنَ لَابَتَيْ الْمَدِينَةِ أَنْ يَقْطَعَ عِضَاهُمَا، أَوْ يُقْتَلَ صَيْدُهَا"، وَقَالَ: "الْمَدِينَةُ خَيْرٌ لَهُمْ لَوْ كَانُوا يَعْلَمُونَ، لَا يَدْعُهَا أَحَدٌ رَغْبَةً عَنْهَا، إِلَّا أَبَدَلَ اللَّهُ فِيهَا مَنْ هُوَ خَيْرٌ مِنْهُ، وَلَا يَثْبُتُ أَحَدٌ عَلَى لَأْوَائِهَا وَجَهْدِهَا، إِلَّا كُنْتُ لَهُ شَفِيعًا، أَوْ شَهِيدًا يَوْمَ الْقِيَامَةِ" * رواه مسلم

2729- Sa'd (b. Ebî Vakkâs) der ki: Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Medine'de iki dağ arasındaki ağaçların kesilmesini ve hayvanlarının avlanmasını haram kılıyorum" buyurdu. Devamla: "Eğer bilselerdi Medine onlar için daha hayırlıydı. Kim onu beğenmeyerek yüz çevirirse Allah onun yerine daha hayırlısını getirir. Kişi onun çile ve meşakkatlerine sabredip ondan ayrılmazsa kıyamet gününde onun şefaathçisi veya şahidi olurum" buyurdu. [Sahih]

Müslim (1363)

۲۷۳۰ - [۳] وعن أبي هريرة أن رسول الله ﷺ قال: " لَا يَضِيرُ عَلَى لِأَوَاءِ الْمَدِينَةِ وَشِدَّتِهَا أَحَدٌ إِلَّا كُنْتُ لَهُ شَفِيعًا يَوْمَ الْقِيَامَةِ " * رواه مسلم

2730- Ebû Hureyre der ki: Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Medine'nin her türlü sıkıntısına, kim sabredip katlanırsa kıyamet gününde kendisine şahit ve şefaathçi olacağım" buyurdu. [Sahih]

Müslim (1378)

۲۷۳۱ - [۴] عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ، قَالَ: كَانَ النَّاسُ إِذَا رَأَوْا أَوَّلَ التَّمْرَةِ جَاءُوا بِهِ إِلَى رَسُولِ اللَّهِ ﷺ وَإِذَا أَخَذَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ قَالَ: "اللَّهُمَّ بَارِكْ لَنَا فِي ثَمَرِنَا، وَبَارِكْ لَنَا فِي مَدِينَتِنَا، وَبَارِكْ لَنَا فِي صَاعِنَا وَمُدِّنَا، اللَّهُمَّ إِنَّ إِبْرَاهِيمَ عَبْدُكَ وَخَلِيلُكَ، وَإِنِّي عَبْدُكَ وَنَبِيُّكَ، وَأَنْتَ دَعَاكَ لِمَكَّةَ، وَأَنَا أَدْعُوكَ لِلْمَدِينَةِ بِمِثْلِ مَا دَعَاكَ بِهِ لِمَكَّةَ، وَمِثْلُهُ مَعَهُ، ثُمَّ يَدْعُو أَصْغَرَ وَلِيدِ يَزَاهُ، فَيُعْطِيهِ ذَلِكَ التَّمْرَ" * رواه مسلم

2731- Ebû Hureyre der ki: İnsanlar, ürünleri ilk meyvelerini vermeye başladığında o meyvelerden Resûlullah'a (sallallahu aleyhi vesellem) getirirlerdi. Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) de onu eline alır ve şöyle dua ederdi: "Allahım! Ürünlerimizi bereketli kıl! Medine'mize bereketler ver! Sâ'imıza bereket ver, müddümüze bereket ver! Allahım! İbrâhim senin kulun, dostun ve peygamberindi. Ben de senin kulun ve peygamberinim. O Mekke için sana dua etti, Mekke için ettiği duanın aynısını ben de Medine için ediyor ve Mekke'ye verdiği ihsanın iki katını vermeni diliyorum." Sonra ürün sahibinin en küçük oğlunu çağırır ve o (dua ettiği) meyveyi ona verirdi. [Sahih]

Müslim (1373)

۲۷۳۲ - [۵] وعن أبي سعيد عن النبي ﷺ قال: "اللَّهُمَّ إِنَّ إِبْرَاهِيمَ حَرَمَ مَكَّةَ فَجَعَلَهَا حَرَامًا وَإِنِّي حَرَمْتُ الْمَدِينَةَ حَرَامًا مَا بَيْنَ مَا زِمَيْهَا أَنْ لَا يَرَاقَ فِيهَا دَمٌ، وَلَا يُحْمَلُ فِيهَا سِلَاحٌ لِقِتَالٍ، وَلَا يُخْبَطُ فِيهَا شَجَرَةٌ إِلَّا لِعَلْفٍ" * رواه مسلم

2732- Ebû Saîd el-Hudrî der ki: Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) ile giderken: "Allahım! Hz. İbrâhîm Mekke'yi haram kılarak onu kutsal yer ilan etti. Ben de Medine'nin iki taşlık arasını haram kıлып kutsal yer ilan ettim. Orada hiç kan akıtılmayacak, savaşmak için silah taşınmayacak, hayvanlara yaprak silmek amacı dışında ağaçların yaprakları silkelenecek" buyurdu. [Sahih]

Müslim (1374)

۲۷۳۳ - [۶] عَنْ غَامِرِ بْنِ سَعْدٍ: أَنَّ سَعْدًا رَكِبَ إِلَى قَصْرِهِ بِالْعَقِيقِ، فَوَجَدَ عَبْدًا يَقْطَعُ شَجْرًا أَوْ يَخْبِطُهُ فَسَلَبَهُ، فَلَمَّا رَجَعَ سَعْدٌ جَاءَهُ أَهْلُ الْعَبْدِ، فَكَلَّمُوهُ أَنْ يَزِدَّ عَلَى غُلَامِهِمْ أَوْ عَلَيْهِمْ مَا أَخَذَ مِنْ غُلَامِهِمْ، فَقَالَ: مَعَاذَ اللَّهِ أَنْ أُرَدَّ شَيْئًا نَفَلْتَنِيهِ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ، وَأَبَى أَنْ يَزِدَّ عَلَيْهِمْ * رواه مسلم

2733- Âmir b. Sa'd anlatıyor: (Babam) Sa'd bineğine binip Akik'teki köşküne gitti. Orada ağaç kesen veya ağaçların yapraklarını silken bir köleyle karşılaşınca hemen elindekileri aldı. Sa'd geri döndüğü zaman kölenin sahipleri gelerek Sa'd'ın, kölelerinden aldığını ona veya kendilerine geri iade etmesini istediler. Fakat Sa'd: "Resûlullah'ın (sallallahu aleyhi vesellem) bana ganimetten ziyade olarak verdiği bir şeyi iade etmekten Allah'a sığınırım" diyerek aldığı şeyleri geri vermeye karşı çıktı. [Sahih]

Müslim (1364)

۲۷۳۴ - [۷] عَنْ عَائِشَةَ ، قَالَتْ: " لَمَّا قَدِمَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ الْمَدِينَةَ وَعَكَ أَبُو بَكْرٍ، وَبِلَالٌ فَجِئْتُ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ فَأَخْبَرْتُهُ، فَقَالَ: "اللَّهُمَّ حَبِّبْ إِلَيْنَا الْمَدِينَةَ كَحَبِّبْنَا مَكَّةَ أَوْ أَشَدَّ وَصَحِّحْهَا، وَبَارِكْ لَنَا فِي ضَاعِهَا وَمُدِّهَا، وَانْقُلْ حُمَاهَا فَاجْعَلْهَا بِالْجُحْفَةِ" * متفق عليه

2734- Hz. Âişe der ki: Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) muhacir olarak Medine'ye geldiği zaman Ebû Bekr ile Bilâl humma (sıtma) hastalığına tutuldular. Ben akabinde Hz. Peygamber'e (sallallahu aleyhi vesellem) gelerek kendisine bunları haber verdim.

Bunun üzerine O: "Allahum! Mekke'yi bize sevdirdiğin gibi Medine'yi de sevdir! Ya da onu daha fazla sevdir! Medine'nin havasını bizim için sağlıklı ve hastalıklardan salim kıl! Sâ'ında ve müddünde (ölçü aletlerinde) bize bereket ihsan eyle! Medine'nin hummasını Mekke'nin Cuhfe'sine taşı!" diye dua etti. [Sahih]

Buhârî (3926) ve Müslim (1376)

۲۷۳۵ - [۸] عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عُمَرَ، فِي رُؤْيَا النَّبِيِّ ﷺ فِي الْمَدِينَةِ "رَأَيْتُ امْرَأَةً سَوْدَاءَ ثَائِرَةَ الرَّأْسِ خَرَجَتْ مِنَ الْمَدِينَةِ حَتَّى نَزَلَتْ بِمَهْيَعَةَ، فَتَأَوَّلْتُهَا أَنَّ وَبَاءَ الْمَدِينَةِ نُقِلَ إِلَى مَهْيَعَةَ وَهِيَ الْجُحْفَةُ" * رواه البخاري

2735- Abdullah b. Ömer, Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem)'in Medine hakkındaki rüyasını bildiriyor: "Ben rüyamda saçıbaşı dağınık siyah bir kadın gördüm ki, o Medine'den çıktı da nihayet Mehye'a'da konakladı. Ben bu rüyamı Medine vebasının Cuhfe'den ibaret olan Mehye'a'ya taşınmasına yordum." [Sahih]

Buhârî (7039)

۲۷۳۶ - [۹] عَنْ سُفْيَانَ بْنِ أَبِي زُهَيْرٍ، قَالَ: سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ يَقُولُ: "يُفْتَحُ الْيَمَنُ، فَيَأْتِي قَوْمٌ يَبْسُونَ، فَيَتَحَمَّلُونَ بِأَهْلِيهِمْ وَمَنْ أَطَاعَهُمْ وَالْمَدِينَةَ خَيْرٌ لَهُمْ لَوْ كَانُوا يَعْلَمُونَ، ثُمَّ يَفْتَحُ الشَّامُ، فَيَأْتِي قَوْمٌ يَبْسُونَ، فَيَتَحَمَّلُونَ بِأَهْلِيهِمْ وَمَنْ أَطَاعَهُمْ وَالْمَدِينَةَ خَيْرٌ لَهُمْ لَوْ كَانُوا يَعْلَمُونَ، ثُمَّ يَفْتَحُ الْعِرَاقُ، فَيَأْتِي قَوْمٌ يَبْسُونَ، فَيَتَحَمَّلُونَ بِأَهْلِيهِمْ وَمَنْ أَطَاعَهُمْ وَالْمَدِينَةَ خَيْرٌ لَهُمْ لَوْ كَانُوا يَعْلَمُونَ" * متفق عليه

2736- Süfyan b. Ebî Züheyr der ki: Allah Resûlü (sallallahu aleyhi vesellem): "Yemen feth edilecek ve bir kavim akın ederek gelecekler; aileleri ve kendilerini dinleyenlerle (oraya) taşımacaklardır. Halbuki bilmiş olsalar Medine onlar için daha hayırlıdır. Sonra Şam feth edilecek, yine bir kavim akın edip gelecekler, aileleri ve kendilerini dinleyenlerle (oraya)

taşınacaklardır. Halbuki bilmiş olsalar Medine onlar için daha hayırlıdır. Sonra Irak feth edilecek ve yine bir kavim akın ederek gelecekler; aileleri ve kendilerini dinleyenlerle (oraya) taşınacaklardır. Halbuki bilmiş olsalar Medine onfar için daha hayırlıdır" buyurdu. [Sahih]

Buhârî (1875) ve Müslim (1388)

۲۷۳۷ - [۱۰] وعن أبي هريرة قال: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: "أَمَرْتُ بِقَرْيَةِ تَأْكُلُ الْقَرْيَ، يَقُولُونَ يَثْرُبُ وَهِيَ الْمَدِينَةُ، تَنْفِي النَّاسَ كَمَا يَنْفِي الْكَبِيرُ خَبَثَ الْحَدِيدِ" * متفق عليه

2737- Ebû Hureyre'nin bildirdiğine göre Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Bütün şehirlere üstün gelen, Yesrib diye adlandırılan şehre gitmem emredildi. O şehir, demirci körüğünün demirdeki pası yok ettiği gibi insanları da öyle temizler" buyurdu. [Sahih]

Buhârî (1871) ve Müslim (1382)

۲۷۳۸ - [۱۱] عَنْ جَابِرِ بْنِ سَمُرَةَ، قَالَ: سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ يَقُولُ: "إِنَّ اللَّهَ تَعَالَى سَمَّى الْمَدِينَةَ: طَابَةَ" * رواه مسلم

2738- Câbir b. Semure der ki: Hz. Peygamber'in (sallallahu aleyhi vesellem): "Allah, Medine'ye Tâbe adını koydu" buyurduğunu işittim. [Sahih]

Müslim (1385)

۲۷۳۹ - [۱۲] عَنْ جَابِرِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ السَّلَمِيِّ، "أَنَّ أَعْرَابِيًّا بَاتَعَ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ عَلَى الْإِسْلَامِ، فَأَصَابَ الْأَعْرَابِيَّ وَعْكَ بِالْمَدِينَةِ، فَجَاءَ الْأَعْرَابِيَّ إِلَى رَسُولِ اللَّهِ ﷺ فَقَالَ: يَا رَسُولَ اللَّهِ، أَقْلِنِي بَيْعَتِي، فَأَبَى رَسُولُ اللَّهِ ﷺ ثُمَّ جَاءَهُ، فَقَالَ: أَقْلِنِي بَيْعَتِي فَأَبَى، ثُمَّ جَاءَهُ، فَقَالَ: أَقْلِنِي بَيْعَتِي فَأَبَى، فَخَرَجَ الْأَعْرَابِيُّ، فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: إِنَّمَا الْمَدِينَةُ كَالْكَبِيرِ تَنْفِي خَبَثَهَا وَتَنْصَعُ طَيْبَهَا" * متفق عليه

2739- Câbir b. Abdillâh'ın bildirdiğine göre bir bedevi İslâm'ı kabul etmek üzere Resûlullah'a (sallallahu aleyhi vesellem) biat etti. Bedevi Medine'de rahatsızlanınca Hz. Peygamber'e (sallallahu aleyhi vesellem) gelip: "Ey Allah'ın Resûlü! Biatımı geri ver" dedi; ama Allah Resûlü (sallallahu aleyhi vesellem) kabul etmedi. Sonra bir daha gelip: "Biatımı geri ver" dedi, Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) yine kabul etmedi. Bedevi çıkıp gidince Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Medine demirci körüğü dibidir. İçindeki pislikleri atar, temiz olanı bırakır" buyurdu. [Sahih]

Buhârî (7209) ve Müslim (1383)

٢٧٤٠ - [١٣] عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ: أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ قَالَ: "لَا تَقُومُ السَّاعَةُ حَتَّى تَنْفِي الْمَدِينَةَ شِرَارَهَا، كَمَا يَنْفِي الْكَبِيرُ خَبَثَ الْحَدِيدِ" * رواه مسلم

2740- Ebû Hureyre bildiriyor: Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Medine, körüğün demirin pasını gidermesi gibi kötülerini (öylece) atmadan kıyamet kopmayacaktır" buyurdu. [Sahih]

Müslim (1381)

٢٧٤١ - [١٤] عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: "عَلَى أَنْقَابِ الْمَدِينَةِ مَلَائِكَةٌ، لَا يَدْخُلُهَا الطَّاعُونَ، وَلَا الدَّجَالُ" * متفق عليه

2741- Ebû Hureyre'nin bildirdiğine göre Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Medine'nin yol ağzlarında melekler bulunur. Bundan dolayı da oraya veba ve Deccâl giremez" buyurdu. [Sahih]

Buhârî (1880) ve Müslim (1379)

٢٧٤٢ - [١٥] وَعَنْ أَنَسٍ عَنِ النَّبِيِّ ﷺ قَالَ: "لَيْسَ مِنْ بَلَدٍ إِلَّا سَيَطُوهُ الدَّجَالُ، إِلَّا مَكَّةَ، وَالْمَدِينَةَ لَيْسَ لَهُ مِنْ نِقَابِهَا نَقَبٌ إِلَّا عَلَيْهِ الْمَلَائِكَةُ صَافِينَ يَخْرُسُونَهَا، ثُمَّ تَرْجُفُ الْمَدِينَةَ بِأَهْلِهَا ثَلَاثَ رَجَفَاتٍ، فَيُخْرِجُ اللَّهُ كُلَّ كَافِرٍ وَمُنَافِقٍ" * متفق عليه

2742- Enes b. Mâlik'in bildirdiğine göre Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Mekke ve Medine haricinde Deccâl'in ayak basmadığı yer kalmayacaktır. Zira bu iki beldeye girebileceği her bir yol ağzında saf tutup onları koruyan melekler bulunacaktır. Sonra Medine, ahalisiyle beraber üç defa sarsılacak ve Allah bütün kafir ve münafıkları dışarıya (Deccâl'in ardına) çıkaracaktır" buyurdu. [Sahih]

Buhârî (1881) ve Müslim (2943)

۲۷۴۳ - [۱۶] وعن سعد قال: قال رسول الله ﷺ: "لَا يَكِيدُ أَهْلَ الْمَدِينَةِ أَحَدٌ إِلَّا انْتَمَاعٌ، كَمَا يَنْتَمَعُ الْمِلْحُ فِي الْمَاءِ" * متفق عليه

2743- Sa'd der ki: Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem): "Medine ahalisine kötülük plânlayacak olan herhangi kişi, muhakkak tuzun su içinde erimesi gibi eriyecektir" buyurdu. [Sahih]

Buhârî (1877) ve Müslim (494)/1387)

۲۷۴۴ - [۱۷] عَنْ أَنَسٍ أَنَّ النَّبِيَّ ﷺ " كَانَ إِذَا قَدِمَ مِنْ سَفَرٍ، فَنَظَرَ إِلَى جُدْرَاتِ الْمَدِينَةِ أَوْضَعَ رَاحِلَتَهُ، وَإِنْ كَانَ عَلَى دَابَّةٍ حَرَكَهَا مِنْ حُبِّهَا " * رواه البخاري

2744- Enes der ki: "Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem), bir yolculuktan döndüğünde şehrin binaları görünmeye başladığı zaman devesini (hızlı gitmesi için) salardı. Eğer bir binek üzerinde ise Medine sevgisinden dolayı bineğini hızlandırırdu." [Sahih]

Buhârî (1802)

۲۷۴۵ - [۱۸] عَنْ أَنَسِ بْنِ مَالِكٍ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ: " طَلَعَ لَهُ أَحَدٌ، فَقَالَ: هَذَا جَبَلٌ يُحِبُّنَا وَنُحِبُّهُ اللَّهُمَّ إِنَّ إِبْرَاهِيمَ حَرَّمَ مَكَّةَ وَإِنِّي أَحْرَمُ مَا بَيْنَ لَابَتَيْهَا " * متفق عليه

2745- Enes b. Mâlik der ki: Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem)'e Uhud dağı görününce: "Bu bizi seven, bizim de kendisini sevdiğimiz bir dağdır. Allahım! İbrahim, Mekeke'yi haram kıldı. Ben de Medine'nin iki (volkanik) taşlık arasını haram kılıyorum" buyurdu. [Sahih]

Buhârî (2889) ve Müslim (1365)

۲۷۴۶ - [۱۹] وعن سهل بن سعد قال: قال رسول الله ﷺ: "أَخَذَ جَبَلٌ يُحِبُّنَا وَنَحِبُّهُ" * رواه البخاري

2746- Sehl b. Sa'dın bildirdiğine göre Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Uhud, öyle bir dağdır ki o bizi sever, biz de onu severiz" buyurdu. [Sahih]

Buhârî (4422) ve Müslim (1392)

2- FASIL

۲۷۴۷ - [۲۰] عَنْ سُلَيْمَانَ بْنِ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ قَالَ: رَأَيْتُ سَعْدَ بْنَ أَبِي وَقَّاصٍ، أَخَذَ رَجُلًا يَصِيدُ فِي حَرَمِ الْمَدِينَةِ الَّذِي حَرَّمَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ، فَسَلَبَهُ ثِيَابَهُ، فَجَاءَ مَوَالِيَهُ فَكَلَّمُوهُ فِيهِ، فَقَالَ: إِنَّ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ حَرَّمَ هَذَا الْحَرَمَ، وَقَالَ: مَنْ أَخَذَ أَخْذًا يَصِيدُ فِيهِ فَلْيَسْلُبْهُ ثِيَابَهُ فَلَا أَرُدُّ عَلَيْكُمْ طُعْمَةً أَطَعَمْنَاهَا رَسُولُ اللَّهِ ﷺ، وَلَكِنْ إِنْ شِئْتُمْ دَفَعْتُ إِلَيْكُمْ ثَمَنَهُ * رواه أبو داود

2747- Süleyman b. Ebî Abdillâh der ki: Ben Sa'd b. Ebî Vakkâs'ı Medine'nin hareminded avlanan bir adamı yakalayıp soyarken gördüm. Sonra ona o (kölenin) sahipleri gelip (o köle) hakkında konuştular da (onlara şöyle) dedi: "Bu harem bölgeyi Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) haram kıldı ve: «Kim burada avlanan bir kimse bulursa, onun giysilerini soysun» buyurdu. Bu nedenle ben Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) bana ikram etmiş olduğu bir nimeti size geri çevirmem. Ama isterseniz size onun değerini veririm." [Sahih]

Ebû Dâvûd (2037) * Sahih Sünen Ebî Dâvud

۲۷۴۸ - [۲۱] عَنْ مَوْلَى، لِسَعْدِ، أَنَّ سَعْدًا، وَجَدَ عَيْدًا مِنْ عَيْدِ الْمَدِينَةِ يَقْطَعُونَ مِنْ شَجَرِ الْمَدِينَةِ فَأَخَذَ مَتَاعَهُمْ، وَقَالَ: يَغْنِي لِمَوَالِيهِمْ، سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ يَنْهَى أَنْ يُقْطَعَ مِنْ شَجَرِ الْمَدِينَةِ شَيْءٌ، وَقَالَ: مَنْ قَطَعَ مِنْهُ شَيْئًا فَلِمَنْ أَخَذَهُ سَلْبُهُ * رواه أبو داود

2748- Bir kölesinin bildirdiğine göre Sa'd, Medine'nin kölelerinden bazılarını Medine ağaçlarından bir kısmını keserlerken bulmuş da (ellerinden) eşyalarını almış ve (onların) sahiblerine (şöyle) demiş: Ben Resûlullah'ın (sallallahu aleyhi vesellem) Medine'nin ağaçlarından birini kesmeyi yasaklarken: «Kim on(lar)dan birini keserse onun malı yakalayanındır» buyururken işittim.” [Sahih]

Ebû Dâvûd (2038) * Sahih Sünen Ebî Dâvud

۲۷۴۹ - [۲۲] عَنِ الزُّبَيْرِ، قَالَ: رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: إِنَّ صَيْدَ وَجِّ وَعِضَاهَهُ حَرَامٌ مُحَرَّمٌ لِلَّهِ * رواه أبو داود

2749- Zübeyr der ki: Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): “(Tâif'deki) Vecc (denilen yer)in avı ve idâh (denilen ağac)ı Allah için haram kılınmış bir haramdır” buyurdu. [Zayıf]

Ahmed (1416) ve Ebû Dâvûd (2032) * es-Silsiletu'd-Daife (1875)

۲۷۵۰ - [۲۳] عَنْ ابْنِ عُمَرَ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ مَنْ اسْتَطَاعَ أَنْ يَمُوتَ بِالْمَدِينَةِ فَلْيَمُتْ بِهَا فَإِنِّي أَشْفَعُ لِمَنْ يَمُوتُ بِهَا * رواه أحمد والترمذي وقال: هذا حديث حسن صحيح غريب إسنادا

2750- İbn Ömer, Resûlullah'ın (sallallahu aleyhi vesellem): “Medine'de ölebilen orada ölsün. Zira ben orada ölenlere şefaati olacağım” buyurdu. [Sahih]

Ahmed (5437) ve Tirmizî (3917, "hasen sahih ğarîb") * es-Silsiletu's-Sahîha (6/2928)

٢٧٥١ - [٢٤] عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: أَخْرُ قَرْيَةَ مِنْ قَرَى
الإِسْلَامِ خَزَابًا الْمَدِينَةَ * رواه الترمذي وقال: هَذَا حَدِيثٌ حَسَنٌ غَرِيبٌ، لَا نَعْرِفُهُ إِلَّا مِنْ
حَدِيثِ جُنَادَةَ عَنْ هِشَامِ بْنِ عُرْوَةَ.

2751- Ebû Hureyre der ki: Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem): "İslam kasabalarından en son yıkılacak olan kasaba Medine'dir" buyurdu.

Tirmizî (3919, "hasen ğarîb") Der ki: Bu hadisi sadece Cünâde'nin Hişâm b. Urve'den rivayetiyle bilmekteyiz.

٢٧٥٢ - [٢٥] عَنْ جَرِيرِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ عَنِ النَّبِيِّ ﷺ قَالَ: إِنَّ اللَّهَ أَوْحَى إِلَيَّ: أَيُّ
هَؤُلَاءِ الثَّلَاثَةِ نَزَلَتْ فِيهِ دَارُ هِجْرَتِكَ: الْمَدِينَةُ، أَوِ الْبَحْرَيْنِ، أَوْ قِنْسَرِينَ * رواه
الترمذي هَذَا حَدِيثٌ غَرِيبٌ

2752- Cerîr b. Abdillâh der ki: Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem): "Allah bana şöyle vahyetti: Şu üç şehirden hangisine gidersen orası senin hicret yurdun olacaktır: Medine veya Bahreyn veya (Şam'daki) Kınnesrîn." buyurdu. [Zayıf]

Tirmizî (3923, "ğarîb") * [Daif Sünen et-Tirmizî]

3- FASIL

٢٧٥٣ - [٢٦] عَنْ أَبِي بَكْرَةَ عَنِ النَّبِيِّ ﷺ قَالَ: " لَا يَدْخُلُ الْمَدِينَةَ رُغْبُ
الْمَسِيحِ الدَّجَالِ لَهَا يَوْمَئِذٍ سَبْعَةُ أَبْوَابٍ، عَلَى كُلِّ بَابٍ مَلَكَانِ " * رواه البخاري

2753- Ebû Bekre, Resûlullah'ın (sallallahu aleyhi vesellem): "Mesih Deccâl'in korkusu Medine'ye giremez; zira o zamanlarda Medine'nin yedi kapısı olacak ve her kapısında iki melek bulunacaktır" buyurduğunu bildiriyor. [Sahih]

Buhârî (1879)

٢٧٥٤ - [٢٧] عَنْ أَنَسٍ عَنِ النَّبِيِّ ﷺ قَالَ: "اللَّهُمَّ اجْعَلْ بِالْمَدِينَةِ ضِعْفِي مَا جَعَلْتَ بِمَكَّةَ مِنَ الْبَرَكَاتِ" * متفق عليه

2754- Enes, Resûlullah'ın (sallallahu aleyhi vesellem): "Allahım! Mekke'ye ihсан ettiğin bereketin Medine'ye iki katını ver" buyurduğunu nakleder. [Sahih]

Buhârî (1885) ve Müslim (1369)

٢٧٥٥ - [٢٨] وَعَنْ رَجُلٍ مِنْ آلِ الْخَطَّابِ عَنِ النَّبِيِّ ﷺ قَالَ: "مَنْ زَارَنِي مُتَعَمِّدًا كَانَ فِي جَوَارِي يَوْمِ الْقِيَامَةِ، وَمَنْ سَكَنَ الْمَدِينَةَ وَصَبَرَ عَلَى بِلَائِهَا كُنْتُ لَهُ شَهِيدًا وَشَفِيعًا يَوْمَ الْقِيَامَةِ، وَمَنْ مَاتَ فِي أَحَدِ الْحَرَمَيْنِ بَعَثَهُ اللَّهُ مِنَ الْأَمِينِينَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ"

2755- Hattâb ailesinden birinin bildirdiğine göre Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) "Beni bilinçli olarak ziyaret eden kıyamet gününde civadımında olacaktır. Kim Medine'de ikamet eder de belalarına sabrederse kıyamet gününde ona şahit ve şefaataçi olurum. İki harem beldede ölen kişiyi ise Allah, kıyamet gününde (korkulardan) emin olanlar arasında diriltecektir" buyurdu. [Zayıf]

Beyhakî, Şuabu'l-îmân'da (4152) * Mizânü'l-i'tidâl (7/63)

٢٧٥٦ - [٢٩] وَعَنْ ابْنِ عُمَرَ مَرْفُوعًا: "مَنْ حَجَّ فَرَّازَ قَبْرِي بَعْدَ وَفَاتِي فَكَأَنَّمَا زَارَنِي فِي حَيَاتِي". رواهما البيهقي في شعب الإيمان

2756- Abdullah b. Ömer'in bildirdiğine göre Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Hac ibadetini yapıp vefatımdan sonra gelerek beni ziyaret eden kişi, beni hayattayken ziyaret etmiş gibidir" buyurdu. [Zayıf]

Beyhakî, Şuabu'l-îmân'da (4154) * es-Silsiletu'd-Daife (47)

۲۷۵۷ - [۳۰] عَنْ يَحْيَى بْنِ سَعِيدٍ، قَالَ: كَانَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ جَالِسًا، وَقَبْرٌ يُخْفَرُ بِالْمَدِينَةِ، فَاطَّلَعَ رَجُلٌ فِي الْقَبْرِ، فَقَالَ: بِئْسَ مَضْجَعُ الْمُؤْمِنِ، فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: "بِئْسَ مَا قُلْتَ"، فَقَالَ الرَّجُلُ: إِنِّي لَمْ أَرِدْ هَذَا يَا رَسُولَ اللَّهِ، إِنَّمَا أَرَدْتُ الْقَتْلَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ، فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: "لَا مِثْلَ لِلْقَتْلِ فِي سَبِيلِ اللَّهِ، مَا عَلَى الْأَرْضِ بُقْعَةٌ هِيَ أَحَبُّ إِلَيَّ أَنْ يَكُونَ قَبْرِي بِهَا مِنْهَا" ثَلَاثَ مَرَّاتٍ * رواه مالك
مرسلا

2757- Yahya b. Saîd der ki: Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem), Medine'de otururken yanında da bir mezar kazılıyordu. Adamın biri bu mezara bakarak: "Bir mü'min için ne kötü bir yer!" dedi. Bunun üzerine Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem): "İyi söylemedin!" buyurdu. Adam: "Mezarı kasdetmedim, ey Allah'ın Resûlü! Allah yolunda şehit olmanın burada yatmaktan daha iyi olacağını kasdetmiştim" dedi. Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) de üç defa: "Allah yolunda şehitliğin benzeri yoktur. Yeryüzünde mezarımın olmasını en çok istediğim başka bir yer yoktur" buyurdu. [Zayıf]

Malk (1005)

۲۷۵۸ - [۳۱] وَعَنْ ابْنِ عَبَّاسٍ قَالَ: قَالَ عُمَرُ بْنُ الْخَطَّابِ: سَمِعْتُ النَّبِيَّ ﷺ بِوَادِي الْعَقِيقِ، يَقُولُ: "أَتَانِي اللَّيْلَةَ آتٍ مِنْ رَبِّي، فَقَالَ: صَلِّ فِي هَذَا الْوَادِي الْمُبَارَكِ، وَقُلْ عُمْرَةَ فِي حَجَّةٍ" * رواه البخاري

2758- İbn Abbâs, Ömer b. el-Hattâb'dan bildiriyor: Hz. Peygamber'in (sallallahu aleyhi vesellem): "Bu gece bana Rabbim tarafından bir gelen geldi de Akik vadisinde iken bana: «Bu mübarek vadiye namaz kıl ve «umre haccın içindedir» diye söyle!» dedi" buyurduğunu işittim. [Sahih]

Buhârî (1534)

كتاب البيوع

Alışveriş Kitabı

باب الكسب وطلب الحلال

Kazanç ve Helâli Arama

1- FASIL

٢٧٥٩- [١] ، عَنْ الْمِقْدَامِ عَنِ رَسُولِ اللَّهِ ﷺ قَالَ: "مَا أَكَلَ أَحَدٌ طَعَامًا قَطُّ، خَيْرًا مِنْ أَنْ يَأْكُلَ مِنْ عَمَلِ يَدِهِ، وَإِنَّ نَبِيَّ اللَّهِ دَاوُدَ عَلَيْهِ السَّلَامُ، كَانَ يَأْكُلُ مِنْ عَمَلِ يَدِهِ" * رواه البخاري

2759- Mikdâm'ın bildirdiğine göre Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Kişi, kendi el emeğinden yediği şeyden daha hayırlı hiçbir şey yiyemez. Allah'ın Peygamberi Hz. Dâvud da kendi el emeğinden yerdi."
[Sahih]

Buhârî (2072)

٧٦٠٢ - [٢] عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ، قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: "يَأْتِيهَا النَّاسُ إِنَّ اللَّهَ طَيِّبٌ لَا يَقْبَلُ إِلَّا طَيِّبًا، وَإِنَّ اللَّهَ أَمَرَ الْمُؤْمِنِينَ بِمَا أَمَرَ بِهِ الْمُرْسَلِينَ، فَقَالَ: يَأْتِيهَا الرُّسُلُ كُلُّوا مِنَ الطَّيِّبَاتِ وَعَمَلُوا صَالِحًا إِنِّي بِمَا تَعْمَلُونَ عَلِيمٌ، وَقَالَ: يَأْتِيهَا الَّذِينَ آمَنُوا كُلُّوا مِنْ طَيِّبَاتِ مَا رَزَقْنَاكُمْ، ثُمَّ ذَكَرَ الرَّجُلَ يُطِيلُ السَّفَرَ أَشْعَثَ أَغْبَرَ، يَمُدُّ يَدَيْهِ

إِلَى السَّمَاءِ يَا رَبِّ يَا رَبِّ، وَمَطْعَمُهُ حَرَامٌ وَمَشْرَبُهُ حَرَامٌ وَمَلْبَسُهُ حَرَامٌ وَغَدِي
بِالْحَرَامِ فَأَنْتَى يُسْتَجَابُ لِذَلِكَ؟ * رواه مسلم

2760- Ebû Hureyre'nin bildirdiğine göre Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Ey insanlar! Allah temizdir ve ancak temiz olan şeyleri kabul eder. Allah, peygamberlerine emrettiğini müminlere de emretmiştir. Şöyle buyurmuştur: «Ey Peygamberler! Temiz şeylerden yiyin, yararlı iş işleyin; doğrusu Ben, yaptığımızı bilirim.» (Mü' minûn Sur. 51) Yine şöyle buyurmuştur: «Ey inananlar! Sizi rızıklandırdığımızı temizlerinden yiyin; yalnız Allah'a kulluk ediyorsanız, O'na şükredin.» (Bakara Sur. 172)" buyurdu.

Ebû Hureyre der ki: "Sonra Allah Resûlü (sallallahu aleyhi vesellem) uzun yolculuklar yapan saçı dağınık, eli yüzü toz toprak içinde olan bir adamdan bahsetti. Bu adam ellerini kaldırıp: «Yâ Rab! Yâ Rab!» diyerek dua eder. Oysa yediği haram, içtiği haram, giydiği haramdır ve haramla beslenmiştir. Böyle iken bu duasına nasıl icabet edilsin?" [Sahih]

Müslim (1015)

۲۷۶۱ - [۳] عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ عَنِ النَّبِيِّ ﷺ قَالَ: "يَأْتِي عَلَى النَّاسِ زَمَانٌ، لَا
يُبَالِي الْمَرْءُ مَا أَخَذَ مِنْهُ، أَمِنَ الْحَلَالَ أَمْ مِنَ الْحَرَامِ؟" * رواه البخاري

2761- Ebû Hureyre'nin bildirdiğine göre Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "İnsanlara öyle bir zaman gelecek ki, kişi ele geçirdiği malın helalden mi, yoksa haramdan mı olduğunu umursamayacaktır" buyurdu. [Sahih]

Buhârî (2059)

۲۷۶۲ - [۴] وَعَنْ النُّعْمَانَ بْنِ بَشِيرٍ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: "الْحَلَالُ بَيِّنٌ
وَالْحَرَامُ بَيِّنٌ، وَبَيْنَهُمَا مُشَبَّهَاتٌ لَا يَعْلَمُهَا كَثِيرٌ مِنَ النَّاسِ، فَمَنْ اتَّقَى الْمُشَبَّهَاتِ
اسْتَبْرَأَ لِدِينِهِ وَعِزِّضِهِ، وَمَنْ وَقَعَ فِي الشُّبُهَاتِ كَرَّاعٍ يَزْعَمِي حَوْلَ الْحِمَى يُوشِكُ أَنْ

يُؤَاقِعُهُ، أَلَا وَإِنَّ لِكُلِّ مَلِكٍ حِمَى، أَلَا إِنَّ حِمَى اللَّهِ فِي أَرْضِهِ مَحَارِمُهُ، أَلَا وَإِنَّ فِي الْجَسَدِ مُضْغَةً إِذَا صَلَحَتْ صَلَحَ الْجَسَدُ كُلُّهُ وَإِذَا فَسَدَتْ فَسَدَ الْجَسَدُ كُلُّهُ، أَلَا وَهِيَ الْقَلْبُ" * متفق عليه

2762- Nu'man b. Beşîr der ki: Resûlullah'ı (sallallahu aleyhi vesellem): "Helal belli olmuş, haram da belli olmuştur. İkisi arasında da çoğu kimsenin bilmediği şüpheli şeyler vardır ki kim, bu şüpheli şeylerden uzak durursa, hem onurunu, hem de dinini tertemiz tutmuş olur. Bu şüpheli olan şeylere bulaşan kişi harama bulaşmış olur. Yasak olan bir bölgenin etrafında hayvanlarını otlatan çoban gibi, hayvanların bu yasak bölgeden otlanmaları pek de uzak değildir. Dikkat edin! Her yöneticinin bir yasak bölgesi vardır! Allah'ın yasak bölgesi de onun haram kıldığı şeylerdir. Bedende bir et parçası vardır ki bu et parçası iyi olursa bütün beden iyi olur. Bu et parçası kötü olursa da bütün beden kötü olur. Bilin ki bu (parça) kalptir!" buyururken işittim. [Sahih]

Buhârî (52) ve Müslim (1599)

۲۷۶۳ - [۵] وعن رافع بن خديج قال: قال رسول الله ﷺ: "ثَمَنُ الْكَلْبِ خَيْثٌ، وَمَهْرُ الْبَغِيِّ خَيْثٌ، وَكَسْبُ الْحَجَّامِ خَيْثٌ" * رواه مسلم

2763- Râfi' b. Hadîc'in bildirdiğine göre Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Köpeğin satış bedeli pistir; fahişenin mehri (ücreti) pistir; haccâmın kazancı da pistir" buyurdu. [Sahih]

Müslim (1568)

۲۷۶۴ - [۶] عَنْ أَبِي مَسْعُودٍ الْأَنْصَارِيِّ رَسُولِ اللَّهِ ﷺ "نَهَى عَنْ ثَمَنِ الْكَلْبِ، وَمَهْرِ الْبَغِيِّ، وَخُلْوَانِ الْكَاهِنِ" * متفق عليه

2764- Ebû Mes'ûd el-Bedri'nin bildirdiğine göre Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem), köpek parasını, fuhuş gelirini ve kahinlik ücretini yasaklamıştır. [Sahih]

Buhârî (2237) ve Müslim (1567)

٢٧٦٥ - [٧] وعن أبي حنيفة قال: إن النبي ﷺ نهى عن ثمن الدّم وثمن الكلب وكسب البغي، ولعن آكل الربا وموكله والواشمة والمستوشمة والمضور*
* رواه البخاري

2765- Ebû Cuhayfe der ki: Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) hacamattan, köpek satışından ve fuhuştan elde edilen kazancı yasakladı. Bunun yanında faiz yiyen ve yedirene, dövme yapan ve yaptıranı, insan resmi yapana lanet etti. [Sahih]

Buhârî (5962)

٢٧٦٦ - [٨] عن جابر بن عبد الله أنه سمع رسول الله ﷺ يقول عام الفتح وهو بمكة: "إن الله ورسوله حرم بيع الخمر، والميتة، والخنزير، والأصنام"، فقيل: يا رسول الله، أرأيت شحوم الميتة؟ فإنها يطلى بها السفن، ويدهن بها الجلود، ويستصبح بها الناس، فقال: لا هو حرام، ثم قال رسول الله ﷺ عند ذلك: قاتل الله اليهود، إن الله لما حرم شحومها جملوه، ثم باعوه فأكلوا ثمنه" *
متفق عليه

2766- Câbir b. Abdillâh'ın bildirdiğine göre Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) Mekke'nin fethedildiği yıl Mekke'de: "Allah ve Resûlü, içki, ölü hayvan, domuz ve putun satılmasını yasaklamıştır" buyurunca: "Ey Allah'ın Resûlü! Ölen hayvanın iç yağı hakkında ne dersin? O yağlarla gemiler boyanır, deriler yağlanır ve insanlar kandillerinde o yağdan kullanırlar" denince, Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem): "Hayır, o haramdır" buyurup şöyle devam

etti: "Allah Yahudileri kahretsin, Allah onlara iç yağını haram kılmıştı da onu vasfını değiştirip (eritip) satarak parasını yediler." [Sahih]

Buhârî (2236) ve Müslim (1581)

۲۷۶۷ - [۹] وعن عمر رضي الله عنه أن رسول الله ﷺ قال: "قاتل الله اليهود، حُرِّمَتْ عَلَيْهِمُ الشُّحُومُ، فَجَمَلُوهَا، فَبَاعُوهَا" * متفق عليه

2767- Ömer b. Hattâb der ki: Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): " Allah Yahudileri kahretsin, kendilerine iç yağı haram kılındı; fakat onlar onu eritip sattılar" buyurdu. [Sahih]

Buhârî (3460) ve Müslim (1582)

۲۷۶۸ - [۱۰] عَنْ جَابِرِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ، أَنَّ النَّبِيَّ ﷺ "نَهَى عَنْ ثَمَنِ الْكَلْبِ، وَالسِّتُورِ" * رواه مسلم

2768- Câbir'in bildirdiğine göre, Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) köpek ve kedi satışından elde edilen kazancı yasakladı." [Sahih]

Müslim (1569)

۲۷۶۹ - [۱۱] عَنْ أَنَسِ بْنِ مَالِكٍ، أَنَّهُ قَالَ: "حَجَّمَ أَبُو طَيْبَةَ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ فَأَمَرَ لَهُ بِصَاعٍ مِنْ تَمْرٍ، وَأَمَرَ أَهْلَهُ أَنْ يُخَفِّقُوا عَنْهُ مِنْ خَرَاجِهِ" * متفق عليه

2769- Enes b. Mâlik der ki: Enes der ki: "Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem), Ebû Taybe denilen kölenin yanında kan aldırdı ve bunun ücreti olarak bir sâ' hurma verdi. Efendileriyle de konuşup kölenin verdiği haraç miktarını düşürmelerini istedi." [Sahih]

Buhârî (2210) ve Müslim (1577)

2- FASIL

۲۷۷۰ - [۱۲] عَنْ عَائِشَةَ قَالَتْ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ إِنَّ أَطْيَبَ مَا أَكَلْتُمْ مِنْ

كَنْسِبِكُمْ وَإِنَّ أَوْلَادَكُمْ مِنْ كَنْسِبِكُمْ * رواه الترمذي والنسائي وابن ماجه. وفي رواية
أبي داود والدارمي: " مِنْ أَطْيَبِ مَا أَكَلَ الرَّجُلُ مِنْ كَنْسِبِهِ وَوَلَدُهُ مِنْ كَنْسِبِهِ "

2770- Hz. Âişe bildiriyor: Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Yediğinizin en helali kendi kazancınızdan olmalıdır, çocuklarınız da sizin kazançlarınızdanır" buyurdu.

Ebû Dâvud ve Dârimî'nin rivayetinde: "İnsanın yediği şeylerin en temizini kendi kazancından olanıdır ve kişinin çocuğu onun kazancındandır" ibaresi geçmiştir. [Sahih]

Dârimî (2540), Tirmizî (1358), Nesâî (7/240) ve İbn Mâce (2290) * İrvâ (1626)

۲۷۷۱ - [۱۳] عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ مَسْعُودٍ، قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: لَا يَكْسِبُ

عَبْدٌ مَالًا حَرَامًا فَيَتَصَدَّقُ مِنْهُ فَيُقْبَلُ مِنْهُ، وَلَا يُنْفِقُ مِنْهُ فَيُبَارِكُ لَهُ فِيهِ، وَلَا يَتْرُكُهُ خَلْفَ ظَهْرِهِ إِلَّا كَانَ زَادَهُ إِلَى النَّارِ، إِنَّ اللَّهَ تَعَالَى لَا يَمْحُو السَّيِّئَ بِالسَّيِّئِ، وَلَكِنْ يَمْحُو السَّيِّئَ بِالْحَسَنِ، إِنَّ الْخَبِيثَ لَا يَمْحُو الْخَبِيثَ * رواه أحمد وكذا في شرح
السنة

2771- Abdullah (b. Mes'ûd) der ki: Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Kişi bir haram mal kazanıp ondan infakta bulunsa, o mal kendisine bereket getirmez. Ondaki sadaka verse, kabul edilmez. Geride bıraksa, bu onun için sadece cehenneme azık olur. Şüphesiz ki Allah kötüyü kötüyle yok etmez. Fakat kötüyü iyiyle yok eder; zira pislik, pisliği temizlemez" buyurdu. [Zayıf]

Ahmed (3663) ve Beğavî Şerhu's-Sünne'de * Daifu't-Terğîb (1076)

۲۷۷۲ - [۱۴] وَعَنْ جَابِرٍ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: «لَا يَدْخُلُ الْجَنَّةَ لَحْمٌ نَبَتَ مِنَ الشُّحْتِ وَكُلُّ لَحْمٍ نَبَتَ مِنَ الشُّحْتِ كَانَتْ النَّارُ أَوْلَىٰ بِهِ» * رواه أحمد والدارمي والبيهقي في شعب الإيمان

2772- Câbir b. Abdillâh bildiriyor: Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem): "Harâmla beslenen bir vücüt cennete giremez! Haramla beslenen bir vücüt cehennemini daha çok hak eder" buyurdu. [Sahih]

Ahmed (14032), Dârimî ve Beyhakî, Şuabu'l-îmân'da * [Sahihu't-Terğîb 1728, 1729]

۲۷۷۳ - [۱۵] وَعَنْ حَسَنِ بْنِ عَلِيٍّ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمَا قَالَ: حَفِظْتُ مِنْ رَسُولِ اللَّهِ ﷺ: دَعَّ مَا يَرِيكَ إِلَىٰ مَا لَا يَرِيكَ فَإِنَّ الصُّدُقَ طُمَأْنِينَةٌ وَإِنَّ الْكُذِبَ رِيْبَةٌ * رواه أحمد والترمذي والنسائي وروى الدارمي

2773- Ebû'l-Havrâ' es-Sa'dî anlatıyor: Hz. Hasan b. Ali'ye: "Resûlullah'tan (sallallahu aleyhi vesellem) neleri aklında tuttum?" diye sorduğumda bana dedi ki: "Hz. Peygamber'den (sallallahu aleyhi vesellem): «Şüpheli olanı bırak ve şüphesiz olana tutun! Zira doğruluk iç huzuru, yalancılık ise şüphedir!» sözünü aklımda tuttum."

Ahmed (1721), Tirmizî (2518), Nesâî (8/327) ve Dârimî (1591) * [Sahihu't-Terğîb 2930]

۲۷۷۴ - [۱۶] وَعَنْ ابِصَةَ بْنِ مَعْبُدٍ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ قَالَ: "يَا ابِصَةَ جِئْتِ تَسْأَلُ عَنِ الْبِرِّ وَالْإِيمَانِ؟" قُلْتُ: نَعَمْ قَالَ: فَجَمَعَ أَصَابِعَهُ فَضَرَبَ صَدْرَهُ وَقَالَ: "اسْتَفْتِ نَفْسَكَ. اسْتَفْتِ قَلْبَكَ "ثَلَاثًا" الْبِرُّ مَا اطْمَأَنَّتْ إِلَيْهِ النَّفْسُ وَاطْمَأَنَّ إِلَيْهِ الْقَلْبُ وَالْإِيمَانُ مَا حَاكَ فِي النَّفْسِ وَتَرَدَّدَ فِي الصَّدْرِ وَإِنْ أَفْتَاكَ النَّاسُ" * رواه أحمد والدارمي

2774- Vâbisa b. Ma'bed el-Esedî der ki: Hz. Peygamber'in (sallallahu aleyhi vesellem): *"Sen bana iyilik ve kötülüğü/günahı sormak için geldin, öyle değil mi?"* buyurdu. Ben de: "Evet, öyle" dedim. Bunun üzerine üç parmağıyla göğsümün üzerine vurarak: *"Ey Vâbisa! Sen kalbine danış. Kalbine danış - bunu üç kere tekrarladi-. İyilik kalbinin yattığı şeydir. Kötülük/günah ise kalbini tırmalayan ve sende tereddüt uyandıran şeydir. İsterse insanlar sana oluruna fetva versinler"* buyurdu. [Hasen]

Ahmed (1754) ve Dârimî * [Sahihu't-Terğîb 1734]

۲۷۷۵ - [۱۷] عَنْ عَطِيَّةِ السَّعْدِيِّ، وَكَانَ مِنْ أَصْحَابِ النَّبِيِّ ﷺ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: لَا يَبْلُغُ الْعَبْدُ أَنْ يَكُونَ مِنَ الْمُتَّقِينَ حَتَّى يَدَعَ مَا لَا بَأْسَ بِهِ حَدْرًا لِمَا بِهِ الْبَأْسُ. * رواه الترمذي وابن ماجه وقال هَذَا حَدِيثٌ حَسَنٌ غَرِيبٌ

2775- Sahabeden Atiyye es-Sa'dî'nin bildirdiğine göre, Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): *"Kul, günah olabilecek bir şeye bulaşma korkusuyla sakıncası olmayan bir şeyi yapmaktan bile uzak durmadıkça takvalı kişilerden sayılmaz"* buyurdu. [Zayıf]

Tirmizî (2451, "hasen ğarîb") ve İbn Mâce (4215) * [Daifu't-Terğîb 1081]

۲۷۷۶ - [۱۸] عَنْ أَنَسِ بْنِ مَالِكٍ قَالَ: لَعَنَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ فِي الْحَمْرِ عَشْرَةَ: عَاصِرَهَا، وَمُخْتَصِرَهَا، وَشَارِبَهَا، وَخَامِلَهَا، وَالْمَحْمُولَةَ إِلَيْهِ، وَسَاقِيَهَا، وَبَائِعَهَا، وَآكِلَ ثَمَنِهَا، وَالْمُشْتَرِيَ لَهَا، وَالْمُشْتَرَاةَ لَهُ * رواه الترمذي وابن ماجه

2776- Enes b. Mâlik der ki: Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) içki konusunda on kişiyi lanetlemiştir: *"İçki yapılacak malzemeyi sıkan kimseye, sıktırmak için malzeme temin edene, içene, taşıyana, kendisine taşınan kimseye, ikram edip başkasına sunan kimseye, alım satımını yapana, kazancını yiyene, satın alana ve kendisi için satın alınana."* [Sahih]

Tirmizî (1295"ğarîb") ve İbn Mâce (3381) * es-Silsiletu's-Sahîha (2/839)

۲۷۷۷ - [۱۹] عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عُمَرَ، يَقُولُ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: لَعَنَ اللَّهُ
الْخَمْرَ، وَشَارِبَهَا، وَسَاقِيَهَا، وَبَائِعَهَا، وَمُبْتَاعَهَا، وَعَاصِرَهَا، وَمُعْتَصِرَهَا، وَحَامِلَهَا،
وَالْمَحْمُولَةَ إِلَيْهِ * رواه أبو داود وابن ماجه

2777- Abdullah b. Ömer, Resûlullah'ın (sallallahu aleyhi vesellem): "Şaraba, onu içene, sunana, satana (ve alana), onu (üzümden) sıkıp çıkarana, onun sıkılıp çıkarılması için emir verene, taşıyıcısına, kendisine getirilen kimseye Allah lanet etsin" buyurduğunu bildiriyor. [Sahih]

Ebü Dâvud (3674) ve İbn Mâce (3380) * Sahihu't-Terğîb (2356)

۲۷۷۸ - [۲۰] عَنْ مُحَيِّصَةَ أَنَّهَا اسْتَأْذَنَ النَّبِيَّ ﷺ فِي إِجَارَةِ الْحَجَّامِ، فَنَهَاها
عَنْهَا، فَلَمْ يَزَلْ يَسْأَلُهَا وَيَسْتَأْذِنُهَا، حَتَّى قَالَ: اغْلِفْهُ نَاضِحَكَ، وَأَطْعِمْهُ رَقِيقَكَ * رواه
مالك والترمذي وأبو داود وابن ماجه

2778- Muhayyisa bildiriyor: Kendisi, hacamat yapma karşılığı ücret alma konusunda Resûlullah'tan (sallallahu aleyhi vesellem) izin istedi; fakat Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) böylesi bir ücretin alınmasını yasakladı. Ancak devamlı sorup izin istediği için de Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Ondan aldığın parayı devene yem parası olarak veya kölene yedirerek kullan" buyurdu. [Sahih]

Mâlik, Tirmizî (2277), Ebü Dâvud (3422) ve İbn Mâce (2166) * es-Silsiletu's-Sahîha (7/4000)

۲۷۷۹ - [۲۱] عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ: أَنَّ النَّبِيَّ ﷺ نَهَى عَنْ تَمَنِ الْكَلْبِ، وَكَسْبِ
الزَّمَاةِ. رواه في شرح السنة

2779- Ebû Hureyre'nin bildirdiğine göre Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) köpeğin satış parası ile zurnacının kazancını yasakladı. [Uydurma]

Beğavî Şerhu's-Sünne'de ** es-Silsiletu'd-Daife (7/3375)

۲۷۸۰ - [۲۲] عَنْ أَبِي أُمَامَةَ، عَنْ رَسُولِ اللَّهِ ﷺ قَالَ : لَا تَبِيعُوا الْقَيْنَاتِ وَلَا تَشْتَرُوهُنَّ وَلَا تُعَلِّمُوهُنَّ، وَلَا خَيْرَ فِي تِجَارَةٍ فِيهِنَّ وَتَمْنُهُنَّ حَرَامٌ، وَفِي مِثْلِ ذَلِكَ أَنْزَلْتُ عَلَيْهِ هَذِهِ آيَةَ ﴿وَمِنَ النَّاسِ مَنْ يَشْتَرِي لَهْوَ الْحَدِيثِ لِيُضِلَّ عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ﴾ إِلَى آخِرِ آيَةِ. هَذَا حَدِيثٌ غَرِيبٌ إِنَّمَا يُرَوَى مِنْ حَدِيثِ الْقَاسِمِ عَنْ أَبِي أُمَامَةَ وَالْقَاسِمُ ثِقَّةٌ، وَعَلِيُّ بْنُ يَزِيدَ يُضَعَّفُ فِي الْحَدِيثِ، سَمِعْتُ مُحَمَّدًا يَقُولُ: الْقَاسِمُ ثِقَّةٌ، وَعَلِيُّ بْنُ يَزِيدَ يُضَعَّفُ.

2780- Ebû Umâme'nin bildirdiğine göre, Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Şarkıcı cariyeleri satmayın, satın almayın, onlara (şarkı) öğretmeyin! Onlar üzerinden yapılan bir ticarete bayır yoktur ve bunların satışlarından elde edilen kazanç haramdır. Allah'ın şu âyeti bu tür konulara binaen nazil olmuştur: «İnsanlar arasında, bir bilgisi olmadığı halde Allah yolundan saptırmak için gerçeği boş sözlerle değişenler ve Allah yolunu alaya alanlar vardır. İşte alçaltıcı azap bunlar içindir»" (Lokman Sur. 6) buyurdu. [Hasen]

Tirmizî (1282)* es-Silsiletu's-Sahîha (2922) Tirmizî der ki: Bu hadis tek kanalıdır. Bu hadis Ebû Umâme'den, Kâsım'ın rivayeti olarak bize aktarılmıştır. Kâsım ise güvenilir bir kimsedir. Ali b. Yezîd'in hadiste zayıf olduğu kaydedilmiştir. Muhammed b. İsmâil der ki: "Kâsım güvenilirdir; Ali b. Yezîd ise zayıf görülmüştür."

3- FASIL

۲۷۸۱ - [۲۳] عَنْ عَبْدِ اللَّهِ، قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: "طَلَبُ كَنْبِ الْحَلَالِ

فَرِيضَةٌ بَعْدَ الْفَرِيضَةِ * رواه البيهقي في شعب الإيمان

2781- Abdullah b. Mes'ûd, Resûlullah'ın (sallallahu aleyhi vesellem): "Diğer farzlardan sonraki farz, helal kazançtır" buyurduğunu nakleder. [Zayıf]

Beyhaki, Şuabu'l-îmân'da * Daifu't-Terğib (1067)

۲۷۸۲ - [۲۴] وَعَنِ ابْنِ عَبَّاسٍ أَنَّهُ سُئِلَ عَنِ أَجْرَةِ كِتَابَةِ الْمُضَحَّفِ فَقَالَ: لَا بَأْسَ إِنَّمَا هُمْ مُضَمَّرُونَ وَإِنَّهُمْ إِنَّمَا يَأْكُلُونَ مِنْ عَمَلِ أَيْدِيهِمْ * رواه رزين

2782- İbn Abbâs'a mushaf yazma karşılığında alınan ücret sorulunca; "Bir mahzuru yoktur. Çünkü onlar tasvir ediyorlar ve bunun için sarfettikleri ellerinin emeklerini yiyorlar" dedi. [Sahih]

Rezîn

۲۷۸۳ - [۲۵] عَنْ زَافِعِ بْنِ خَدِيجٍ قَالَ: قِيلَ يَا رَسُولَ اللَّهِ أَيُّ الْكَسْبِ أَطْيَبُ؟ قَالَ: "عَمَلُ الرَّجُلِ بِيَدِهِ، وَكُلُّ بَيْعٍ مَبْرُورٍ * رواه أحمد

2783- Râfi' b. Hadîc der ki: Resûlullah'a (sallallahu aleyhi vesellem): "En iyi kazanç hangisidir?" diye sorulduğu zaman: "Kişinin el emeğidir ve Allah'ın rızasına uygun bir satıştan elde edilmiş kazançtır" buyurdu. [Sahih]

Ahmed (16814) * Sahihu't-Terğib (1691)

۲۷۸۴ - [۲۶] وَعَنْ أَبِي بَكْرٍ بْنِ أَبِي مَرْيَمَ قَالَ: كَانَتْ لِمِقْدَامِ بْنِ مَعْدِي كَرِبَ جَارِيَةً تَبِيعُ اللَّبَنَ، وَتَقْبِضُ الْمِقْدَامُ الثَّمَنَ، فَقِيلَ لَهُ: سُبْحَانَ اللَّهِ أَتَبِيعُ اللَّبَنَ وَتَقْبِضُ الثَّمَنَ! فَقَالَ: نَعَمْ، وَمَا بَأْسَ بِذَلِكَ، سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ يَقُولُ: "لِتَأْتِيَنَّ عَلَى النَّاسِ زَمَانٌ لَا يَنْفَعُ فِيهِ إِلَّا الدِّينَارُ وَالِدِرْهَمُ" * رواه أحمد

2784- Ebû Bekr b. Ebî Meryem der ki: Mikdâm b. Ma'dikerib'in süt satan bir cariyesi vardı. Cariye bu sütü satar, Mikdâm da parasını alırdı. Ona:

"Sübhânallah! Sütü satıp parasını alıyor musun?" denilince: "Evet, bunda ne sakınca var ki?" karşılığımı verdi ve şöyle devam etti: "Zira Resûlullah'ın (sallallahu aleyhi vesellem): «İnsanlara öyle bir zaman gelecek ki işe yarar tek şey dinar ve dirhem olacaktır» buyurduğunu işittim." [Zayıf]

Ahmed (17333)

۲۷۸۵ - [۲۷] عَنْ نَافِعٍ، قَالَ: كُنْتُ أَجْهَزُ إِلَى الشَّامِ وَإِلَى مِصْرَ، فَجَهَّزْتُ إِلَى الْعِرَاقِ، فَأَتَيْتُ عَائِشَةَ أُمَّ الْمُؤْمِنِينَ، فَقُلْتُ لَهَا: يَا أُمَّ الْمُؤْمِنِينَ، كُنْتُ أَجْهَزُ إِلَى الشَّامِ، فَجَهَّزْتُ إِلَى الْعِرَاقِ، فَقَالَتْ: لَا تَفْعَلْ، مَا لَكَ وَلِمَتَجَرَّكَ؟ فَإِنِّي سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ يَقُولُ: إِذَا سَبَبَ اللَّهُ لِأَحَدِكُمْ رِزْقًا مِنْ وَجْهِهِ، فَلَا يَدْعُهُ حَتَّى يَتَّخِيزَ لَهُ، أَوْ يَتَنَكَّرَ لَهُ * رواه أحمد وابن ماجه

2785- Nâfi' bildiriyor: Mallarımı önceleri Şam ve Mısır'a gönderirdim. Bu kez Irak'a göndermek istedim. Âişe'ye gelip: "Ey müminlerin annesi! Daha önce mallarımı Şam ile Mısır'a gönderirken bu kez Irak'a göndermek istiyorum" dediğimde şöyle karşılık verdi: "Öyle yapma! Daha önceki ticaret yerinin neyi var ki? Zira Resûlullah'ın (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurduğunu işittim: "Allah birinize bir yerden rızık bahşettiği zaman durumu değişmedikten veya o rızık kaybolmadıktan sonra o yerden vazgeçmesin." [Zayıf]

Ahmed (5/246) ve İbn Mâce (2148) * Daifu'l-Câmi' (539)

۲۷۸۶ - [۲۸] عَنْ عَائِشَةَ ، قَالَتْ: "كَانَ لِأَبِي بَكْرٍ غُلَامٌ يُخْرِجُ لَهُ الْخَرَاجَ وَكَانَ أَبُو بَكْرٍ يَأْكُلُ مِنْ خَرَاجِهِ، فَجَاءَ يَوْمًا بِشَيْءٍ فَأَكَلَ مِنْهُ أَبُو بَكْرٍ، فَقَالَ: لَهُ الْغُلَامُ أَتَدْرِي مَا هَذَا؟ فَقَالَ أَبُو بَكْرٍ: وَمَا هُوَ؟ قَالَ: كُنْتُ تَكْهَنْتُ لِإِنْسَانٍ فِي

الْجَاهِلِيَّةِ وَمَا أَحْسِنُ الْكِهَانَةَ إِلَّا أَبِي خَدَعْتُهُ، فَلَقَيْتَنِي فَأَعْطَانِي بِذَلِكَ فَهَذَا الَّذِي
أَكَلْتُ مِنْهُ، فَأَدْخَلَ أَبُو بَكْرٍ يَدَهُ فَقَاءَ كُلَّ شَيْءٍ فِي بَطْنِهِ" * رواه البخاري

2786- Hz. Âişe anlatıyor: Ebû Bekr'in bir kölesi vardı ve kazancından Ebû Bekr'in tayin ettiği bir miktar haracı köle gelip ona verirdi. Ebû Bekr de onun verdiği haraçtan yedi. Köle bir gün yine haracından bir şeyler getirdi, Ebû Bekr de o getirdiğinden yedi. Köle Ebû Bekr'e: "Bu yediğin şey nereden biliyor musun?" diye sordu. Ebû Bekr: "Nereden?" diye karşılık verince köle şöyle dedi: "Cahiliye'deyken bir kişiye kehanette bulundum. Kahinliği yapamam; ama onu aldatmıştım. İşte o kişi bugün beni gördü ve bunu verdi. Şu an yediğin şey de ondan. Bunun üzerine Ebû Bekr parmağını ağzına soktu ve midesinde bulunan her şeyi kusup çıkardı. [Sahih]

Buhâri (3842)

۲۷۸۷ - [۲۹] عَنْ أَبِي بَكْرٍ الصِّدِّيقِ أَنَّ النَّبِيَّ ﷺ قَالَ: لَا يَدْخُلُ الْجَنَّةَ جَسَدٌ

غُدِّيَ بِالْحَرَامِ * رواه البيهقي في شعب الإيمان

2787- Ebû Bekr es-Sıddîk, Resûlullah'ın (sallallahu aleyhi vesellem): "Haramla beslenen bir vücut, Cennete giremez" buyurduğunu nakleler. [Sahih]

Beyhakî, Şuabu'l-îmân'da

۲۷۸۸ - [۳۰] عَنْ زَيْدِ بْنِ أَسْلَمَ أَنَّهُ قَالَ: "شَرِبَ عُمَرُ بْنُ الْخَطَّابِ رَضِيَ اللَّهُ

عَنْهُ لَبَنًا فَأَعْجَبَهُ قَالَ: لِلَّذِي سَقَاهُ: "مِنْ أَيْنَ لَكَ هَذَا اللَّبَنُ؟" فَأَخْبَرَهُ أَنَّهُ وَرَدَ عَلَى مَاءٍ، قَدْ سَمَّاهُ، فَإِذَا نَعَمٌ مِنْ نَعَمِ الصِّدْقَةِ، وَهُمْ يَسْقُونَ، فَحَلَبُوا لِي مِنْ أَلْبَانِهَا، فَجَعَلْتُهُ فِي سِقَائِي، وَهُوَ هَذَا، فَأَدْخَلَ عُمَرُ يَدَهُ، فَاسْتَقَاهُ * رواه البيهقي في شعب

الإيمان

2788- Zeyd b. Eslem der ki: Ömer b. el-Hattâb süt içti, içtiği sütü beğenince onu içirene: "Bu süt nereden?" diye sordu. Adam ona, ismini de söylediği bir suya geldiğinde zekât hayvanlarının su içmek için oraya getirildiğini ve onların sütünden kendisine sağılıp kırbasına koyduğunu ve bu sütün işte o süt olduğunu anlatınca Ömer b. el-Hattâb parmağını boğazına götürerek içtiğini kustu. [Sahih]

Beyhakî, Şuabu'l-îmân'da (5387) * Sahihu't-Terğîb (1730)

۲۷۸۹ - ۳۱] عَنِ ابْنِ عُمَرَ، قَالَ: "مَنْ اشْتَرَى ثَوْبًا بِعَشْرَةِ دَرَاهِمٍ وَفِيهِ دِرْهَمٌ حَرَامٌ، لَمْ يَقْبَلِ اللَّهُ لَهُ صَلَاةَ مَا دَامَ عَلَيْهِ"، قَالَ: ثُمَّ أَدْخَلَ أُضْبُعِيهِ فِي أُذُنَيْهِ، ثُمَّ قَالَ: ضَمَّتَا إِنْ لَمْ يَكُنْ النَّبِيُّ ﷺ سَمِعْتُهُ يَقُولُهُ * رواه أحمد والبيهقي في شعب الإيمان.
وقال: إسناده ضعيف

2789- İbn Ömer, Resûlullah'ın (sallallahu aleyhi vesellem): "Kim içinde bir dirhem haram bulunan on dirheme bir elbise satın alsa; o elbise üzerinde olduğu müddetçe, Allah onun hiçbir namazını kabul etmez" buyurduğunu nakleder. [Zayıf]

Ahmed ve Beyhakî, Şuabu'l-îmân'da (5707) bu hadise zayıf hükmü vermiştir. * Daifu't-Terğîb (1073)

بَابُ الْمَسَاهَلَةِ فِي الْمُعَامَلَاتِ

Ticari Muamelelerde Kolaylık Sağlama

1- FASIL

۲۷۹۰ - [۱] عَنْ جَابِرِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ، أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ قَالَ: "رَجِمَ اللَّهُ رَجُلًا

سَمَحًا، إِذَا بَاعَ، وَإِذَا اشْتَرَى، وَإِذَا افْتَضَى" * رواه البخاري

2790- Câbir b. Abdillâh'ın bildirdiğine göre Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Satarken, satın alırken, alacağını talep ve borcunu öderken cömertlik ve kolaylık gösteren kimseye Allah rahmet eylesin" buyurdu. [Sahih]

Buhârî (2076)

٢٧٩١ - [٢] وعن حذيفة قال: قال رسول الله ﷺ: "إِنَّ رَجُلًا كَانَ فِيمَنْ كَانَ قَبْلَكُمْ أَنَاءَهُ الْمَلِكُ لِيَقْبِضَ رُوحَهُ، فَقِيلَ لَهُ: هَلْ عَمِلْتَ مِنْ خَيْرٍ، قَالَ: مَا أَعْلَمُ قِيلَ لَهُ انظُرْ، قَالَ: مَا أَعْلَمُ شَيْئًا غَيْرَ أَنِّي كُنْتُ أَبَايَعِ النَّاسِ فِي الدُّنْيَا وَأُجَارِيهِمْ فَأَنْظِرُ الْمُوسِرَ وَأَتَجَاوَزُ عَنِ الْمُعْسِرِ فَأَدْخِلَهُ اللَّهُ الْجَنَّةَ" * متفق عليه

2791- Huzeyfe dedi ki: Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Sizden önce yaşamış ümmetlerden bir kişi vardı. Onun ruhunu almak için ölüm meleği geldi (ve ruhunu alıp gitti, diriltildiğinde) ona: «Dünyada bir hayır işledin mi?» diye soruldu. O da: «Bir hayır işlediğimi bilmiyorum» dedi. Ona: «Bak bakalım!» denildi. O da: «Ben hiçbir hayır işlediğimi bilmiyorum. Sadece dünyada iken insanlarla alışverişte bulunurdum ve alacaklarımı toplardım. Durumu iyi olan borçluya süre tanırdım. Zor durumdaki borçluya da borcunu bağışlardım» dedi. Bunun üzerine Allah o kimseyi cennete soktu." [Sahih]

Buhârî (2391) ve Müslim (1560)

٢٧٩٢ - [٣] وَفِي رِوَايَةٍ لِمُسْلِمٍ نَحْوَهُ عَنْ عُقْبَةَ بْنِ عَامِرٍ وَأَبِي مَسْعُودٍ الْأَنْصَارِيِّ " فَقَالَ اللَّهُ تَعَالَى : « أَنَا أَحَقُّ بِذَا مِنْكَ ، تَجَاوَزُوا عَنِّي »

2792- Ukbe b. âmir ile Ebû Mes'ûd el-Ensârî'den gelen rivayette: "Ben buna senden daha lâyığım. Kulumu affedin" ibaresi geçmiştir. [Sahih]

Müslim (1561)

۲۷۹۳ - [۴] عَنْ أَبِي قَتَادَةَ الْأَنْصَارِيِّ: أَنَّهُ سَمِعَ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ، يَقُولُ: "إِيَّاكُمْ وَكَثْرَةَ الْحَلْفِ فِي الْبَيْعِ، فَإِنَّهُ يُنْفِقُ ثُمَّ يَمْحَقُ" * رواه مسلم

2793- Ebû Katâde el-Ensârî'nin bildirdiğine göre Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Alışverişte çok yemin etmekten sakının. Çünkü (yemin, başlangıçta) malı sattırır, sonra da yok eder" buyurdu. [Sahih]

Müslim (1607)

۲۷۹۴ - [۵] وَعَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ: سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ يَقُولُ: "الْحَلْفُ مُنْفَقَةٌ لِلسَّلْعَةِ مُمَحَقَةٌ لِلْبَرْكََةِ" * متفق عليه

2794- Ebû Hureyre der ki: Resûlullah'ın (sallallahu aleyhi vesellem): "(Alışverişte) yemin, malı (kazancı) heba ederken bereketini de yok eder." buyurduğunu işittim. [Sahih]

Buhârî (2087) ve Müslim (1228)

۲۷۹۵ - [۶] عَنْ أَبِي ذَرٍّ، عَنِ النَّبِيِّ ﷺ قَالَ: "ثَلَاثَةٌ لَا يُكَلِّمُهُمُ اللَّهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ، وَلَا يَنْظُرُ إِلَيْهِمْ، وَلَا يُزَكِّيهِمْ وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ"، قَالَ: فَقَرَأَهَا رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: ثَلَاثٌ مِرَازًا، قَالَ أَبُو ذَرٍّ: خَابُوا، وَخَسِرُوا، مَنْ هُمْ يَا رَسُولَ اللَّهِ؟ قَالَ: "الْمُسْبِلُ، وَالْمَتَّانُ، وَالْمُنْفِقُ سِلْعَتَهُ بِالْحَلْفِ الْكَاذِبِ" * رواه مسلم

2795- Ebû Zer der ki: Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Üç sınıf insan vardır ki, Allah kıyamet gününde onlarla konuşmaz, onların yüzüne bakmaz ve kendilerini temize de çıkarmaz. Onlar için can yakıcı bir azâb vardır." Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) bu sözünü üç defa tekrarladı. Bunun üzerine Ebû Zer: "Ziyana uğradılar ve zarar ettiler; onlar kimlerdir, ey Allah'ın Resûlü?" dedi. Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Elbisesininin

eteğini yerde sürüyen, yaptığı iyiliği başa kakan ve ticaret malını yalan yere yeminle satmaya çalışan kimsedir.” [Sahih]

Müslim (106)

2- FASIL

۲۷۹۶ - [۷] عَنْ أَبِي سَعِيدٍ، عَنِ النَّبِيِّ ﷺ، قَالَ: التَّاجِرُ الصَّدُوقُ الْأَمِينُ مَعَ النَّبِيِّ، وَالصِّدِّيقِينَ، وَالشُّهَدَاءِ * رواه الترمذي والدارقطني. وقال الترمذي: هذا حديث غريب

2796- Ebû Saîd bildiriyor: Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): “Dürüst ve güvenilir tüccar, peygamberlerle, sıddıklarla ve şehitlerle beraberdir” buyurdu. [Sahih]

Tirmizî (1209, “hasen ğarîb”) ve Dârakutnî * Sahihu't-Terğîb (1782)

۲۷۹۷ [۸] ورواه ابن ماجة عن ابن عمر.

2797- Aynı hadisi İbn Mâce, İbn Ömer'den rivayet etmiştir.

۲۷۹۸ - [۹] عَنْ قَيْسِ بْنِ أَبِي عَرَزَةَ، قَالَ: كُنَّا فِي عَهْدِ رَسُولِ اللَّهِ ﷺ نُسَمَّى السَّمَايِرَةَ فَمَرَّ بِنَا رَسُولُ اللَّهِ ﷺ فَسَمَّانَا بِاسْمِ هُوَ أَحْسَنُ مِنْهُ، فَقَالَ: يَا مَعْشَرَ الثُّجَّارِ، إِنَّ الْبَيْعَ يَخْضُرُهُ اللَّغْوُ وَالْحَلْفُ، فَشُوبُوهُ بِالصَّدَقَةِ * رواه أبو داود والترمذي والنسائي وابن ماجة

2798- Kays b. Ebî Ğaraze bildiriyor: Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) zamanında bizlere simsarlar denilirdi. Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) bize uğradı ve bu isimden (simsarlardan) daha güzel bir isim vererek: “Ey tüccarlar toĝluluĝu! Alışverişinize boş söz ve yemin karıştır. Siz de

alışverişinizi içine sadaka karıştırmak suretiyle temizleyin!" buyurdu [Sahih]

Ebû Dâvud (3326), Tirmizî (1209), Nesâî (3797) ve İbn Mâce (2145) * Sahihu'l-Câmi' (7974)

۲۷۹۹ - [۱۰] عَنْ إِسْمَاعِيلَ بْنِ عُيَيْدِ بْنِ رِفَاعَةَ، عَنْ أَبِيهِ، عَنْ جَدِّهِ رِفَاعَةَ عَنْ رَسُولِ اللَّهِ ﷺ قَالَ: إِنَّ التَّجَارَ يَبْعَثُونَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ فُجَارًا، إِلَّا مَنْ اتَّقَى وَبَرَ وَصَدَّقَ * رواه الترمذي وابن ماجه وقال الترمذي : هذا حديث حسن صحيح

2799- Rifâa (b. Râfi)'nin bildirdiğine göre, Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem): "Şübhesiz tacirler kıyamet günü fâcirler olarak diriltirler. Ancak, Allah'tan korkup yeminine bağlı kalan ve sözünde doğru olan tacirler bunun dışındadır" buyurdu. [Sahih]

Tirmizî (1210, "hasen sahih") ve İbn Mâce (2146) * Sahihu't-Terğîb (1785)

۲۸۰۰ - [۱۱] وروى البيهقي في شعب الإيمان. عن البراء

2800- Aynı hadisi Beyhakî, Şuabu'l-îmân'da (4507) Berâ'dan rivayet etti.

باب الخیار

(Satin Almada) Muhayyerlik

1- FASIL

۲۸۰۱ - [۱] عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عُمَرَ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ قَالَ: "الْمُتَّبَاعِينَ: كُلُّ وَاحِدٍ مِنْهُمَا بِالْخِيَارِ عَلَى صَاحِبِهِ مَا لَمْ يَتَفَرَّقَا، إِلَّا بَيْعَ الْخِيَارِ" وفي رواية لمسلم: "إِذَا تَبَاعَعَ الْمُتَّبَاعِينَ بِالْبَيْعِ، فَكُلُّ وَاحِدٍ مِنْهُمَا بِالْخِيَارِ مِنْ بَيْعِهِ مَا لَمْ يَتَفَرَّقَا، أَوْ يَكُونَ بَيْعُهُمَا عَنْ خِيَارٍ، فَإِذَا كَانَ بَيْعُهُمَا، عَنْ خِيَارٍ، فَقَدْ وَجَبَ" وفي رواية

للترمذي: "الْبَيْعَانِ بِالْخِيَارِ مَا لَمْ يَتَفَرَّقَا أَوْ يَخْتَارَا". وفي المتفق عليه: "أَوْ يَقُولُ
أَحَدُهُمَا لِصَاحِبِهِ: اخْتَرْ "بدل" أَوْ يَخْتَارَا" * متفق عليه

2801- Abdullah b. Ömer, Resûlullah'ın (sallallahu aleyhi vesellem): "Satıcı ve müşteri alışverişi yaptıkları yerden ayrılıncaya kadar caymakta serbesttirler. Ancak alışverişi muhayyerlik şartıyla yapmışlarsa bu serbestlik alışveriş bittikten sonra da konuşulan süreye kadar devam eder" buyurduğunu bildiriyor.

Müslim'in bir rivayetinde: Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Alışveriş yapan iki kişi satışı tamamladıklarında birbirlerinden ayrılmadıkça ya da satışları muhayyerlik şartıyla olmadıkça, her biri satış akdinde muhayyerdir. Satışları muhayyerlik şartıyla yapılmışsa satış kesinleşmiş olur" buyurdu.

Tirmizi'nin bir rivayetinde ibare şöyledir: "Alışveriş yapan iki kişi birbirinden ayrılmadıkça muhayyerdiler yani alışverişi yapıp kesinleştirebilirler veya vazgeçerler."

Buhârî ve Müslim'in bir diğer rivayetinde: "Ama birisi arkadaşına: «Seç (muhayyer ol)» derse müstesna" ibaresi geçmiştir. [Sahih]

Buhârî (2109) ve Müslim (1531)

٢٨٠٢ - [٢] وعن حكيم بن حزام قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: "الْبَيْعَانِ بِالْخِيَارِ
مَا لَمْ يَتَفَرَّقَا، أَوْ قَالَ حَتَّى يَتَفَرَّقَا، فَإِنْ صَدَقَا وَبَيَّنَّا، بُرِكَ لَهُمَا فِي بَيْعِهِمَا، وَإِنْ
كَتَمَا وَكَذَبَا، مُجِحَّتْ بَرَكَةُ بَيْعِهِمَا" * متفق عليه

2802- Hakîm b. Hizâm, Resûlullah'ın (sallallahu aleyhi vesellem): "Alıcı ile satıcı birbirlerinden ayrılmadıkları sürece veya ayrılıncaya kadar (akdi feshetme konusunda) muhayyerdiler. Eğer alışverişlerinde dürüst olurlar ve her şeyi olduğu gibi söylerlerse bu alışverişleri bereketli olur. Fakat eğer bir şeyleri

gizler ve yalan söylerlerse bu alışverişlerinin bereketi giderilir" buyurduğunu bildiriyor. [Sahih]

Buhârî (1531) ve Müslim (1532)

۲۸۰۳ - [۳] وعن ابن عمر قَالَ: قَالَ رَجُلٌ لِلنَّبِيِّ ﷺ: "إِنِّي أُخَدِّعُ فِي الْبَيْعِ، فَقَالَ: إِذَا بَايَعْتَ فَقُلْ لَا خِلَابَةَ"، فَكَانَ الرَّجُلُ يَثْوُلُهُ * متفق عليه

2803- Abdullah b. Ömer der ki: Adamın biri, Hz. Peygamber'e (sallallahu aleyhi vesellem), alışverişlerde aldatıldığını söyleyince Allah Resûlü (sallallahu aleyhi vesellem) ona: "Alışveriş yaptığın zaman «Aldatma yok!» de" buyurdu. [Sahih]

Buhârî (2117) ve Müslim (1533)

2- FASIL

۲۸۰۴ - [۴] عَنْ عَمْرِو بْنِ شُعَيْبٍ عَنْ أَبِيهِ عَنْ جَدِّهِ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ قَالَ «الْبَيْعَانِ بِالْخِيَارِ مَا لَمْ يَتَفَرَّقَا إِلَّا أَنْ تَكُونَ صَفْقَةَ خِيَارٍ وَلَا يَجُلُّ لَهُ أَنْ يُفَارِقَ صَاحِبَهُ خَشْيَةَ أَنْ يَسْتَقِيلَهُ» * رواه الترمذي وأبو داود والنسائي

2804- Amr b. Şuayb, babası kanalıyla dedesinden, Resûlullah'ın (sallallahu aleyhi vesellem): "Alışveriş yapanlar aralarında muhayyerlik şartı olmadığı sürece birbirlerinden ayrılmadıkça (akdi feshetme konusunda) muhayyerdirler. Birinin diğerinden akdi fesheder korkusuyla hemen ayrılması da helal değildir" buyurduğunu nakleder. [Hasen]

Tirmizî (1247), Ebû Dâvud (3456) ve Nesâî (4483) * Sahîhu'l-Câmi' (2894)

۲۸۰۵ - [۵] عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ عَنِ النَّبِيِّ ﷺ قَالَ لَا يَتَفَرَّقَنَّ اِثْنَانِ إِلَّا عَنْ تَرَاضٍ

* رواه أبو داود

2805- Ebû Hureyre, Resûlullah'ın (sallallahu aleyhi vesellem): " (Alışveriş yapan) iki kişi ancak birbirlerinden razı olarak ayrılınsınlar» buyurduğunu bildiriyor. [Hasen Sahih]

Ebû Dâvud (3458) ve Tirmizî (1248) * [Sahih Sünen et-Tirmizi]

3- FASIL

۲۸۰۶ - [۶] عَنْ جَابِرٍ أَنَّ النَّبِيَّ ﷺ خَيْرَ أَعْرَابِيَّا بَعْدَ الْبَيْعِ * رواه الترمذي

وقال: هذا حديث حسن صحيح غريب

2806- Câbir der ki: "Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem), bir bedeviyi alışveriş bittikten sonra alıp almamakta serbest bırakmıştır." [Hasen]

Tirmizî (1249, "hasen sahih ğarib") * [Sahih Sünen et-Tirmizi]

باب الربا

Ribâ (Faiz)

1- FASIL

۲۸۰۷ - [۱] عَنْ جَابِرٍ، قَالَ: "لَعَنَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ آكِلَ الرِّبَا وَمُؤَكِّلَهُ وَكَاتِبَهُ

وَشَاهِدِيهِ وَقَالَ: هُمْ سَوَاءٌ" * رواه مسلم

2807- Câhir der ki: Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Faizi yiyene, yedirene, kâtibine ve şahidlerine lanet etti ve: «Onlar (günahta) eşittirler» buyurdu." [Sahih]

Müslim (1598)

٢٨٠٨ - [٢] عَنْ عُبَادَةَ بْنِ الصَّامِتِ، قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: "الذَّهَبُ بِالذَّهَبِ، وَالْفِضَّةُ بِالْفِضَّةِ، وَالْبُرُّ بِالْبُرِّ، وَالشَّعِيرُ بِالشَّعِيرِ، وَالتَّمْرُ بِالتَّمْرِ، وَالْمِلْحُ بِالْمِلْحِ مِثْلًا مِثْلًا بِسِوَاءٍ بِسِوَاءٍ يَدَا بِيَدٍ، فَإِذَا اخْتَلَفَتْ هَذِهِ الْأَصْنَافُ، فَيَبْعُوا كَيْفَ شِئْتُمْ إِذَا كَانَ يَدَا بِيَدٍ" * رواه مسلم

2808- Ubâde b. es-Sâmit, Resûlullah'ın (sallallahu aleyhi vesellem): "Altına karşılık altın, gümüşe karşılık gümüş, buğdaya karşılık buğday, arpaya karşılık arpa, hurmaya karşılık hurma, tuza karşılık tuz misli misline birbirine denk bir şekilde ve peşin satılır. Ama bu sınıflar değişirse peşin olması kaydıyla istediğiniz biçimde satın" buyurduğunu bildiriyor. [Sahih]

Müslim (1587)

٢٨٠٩ - [٣] عَنْ أَبِي سَعِيدِ الْخُدْرِيِّ، قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: "الذَّهَبُ بِالذَّهَبِ، وَالْفِضَّةُ بِالْفِضَّةِ، وَالْبُرُّ بِالْبُرِّ، وَالشَّعِيرُ بِالشَّعِيرِ، وَالتَّمْرُ بِالتَّمْرِ، وَالْمِلْحُ بِالْمِلْحِ مِثْلًا مِثْلًا بِسِوَاءٍ بِسِوَاءٍ يَدَا بِيَدٍ، فَمَنْ زَادَ أَوْ اسْتَرَادَ، فَقَدْ أَرَبَى الْأَخِذَ وَالْمُعْطَى فِيهِ سِوَاءٌ" * رواه مسلم

2809- Ebû Saîd el-Hudrî, Resûlullah'tan (sallallahu aleyhi vesellem) şu sözünü bildiriyor: "Altına karşılık altın, gümüşe karşılık gümüş, buğdaya karşılık buğday, arpaya karşılık arpa, hurmaya karşılık hurma, tuza karşılık tuz misli misline ve peşin satılır. Her kim ziyade alır veya verirse faiz yapmış olur. Bu hususta alanla veren aynıdır." [Sahih]

Müslim (1584)

٢٨١٠ - [٤] عَنْ أَبِي سَعِيدِ الْخُدْرِيِّ رَسُولِ اللَّهِ ﷺ قَالَ: "لَا تَبِيعُوا الذَّهَبَ بِالذَّهَبِ إِلَّا مِثْلًا بِمِثْلٍ، وَلَا تُشْفُوا بَعْضَهَا عَلَى بَعْضٍ، وَلَا تَبِيعُوا الْوَرِقَ بِالْوَرِقِ

إِلَّا مِثْلًا بِمِثْلٍ، وَلَا تُشْفُوا بَعْضَهَا عَلَى بَعْضٍ، وَلَا تَبِيعُوا مِنْهَا غَائِبًا بِنَاجِزٍ" وفي رواية: "لَا تَبِيعُوا الذَّهَبَ بِالذَّهَبِ، وَلَا الْوَرِقَ بِالْوَرِقِ، إِلَّا وَزْنَا بِوَزْنٍ" * متفق عليه

2810- Ebî Saîd el-Hudrî, Resûlullah'ın (sallallahu aleyhi vesellem): "Altını aynı ağırlıkta altınla bozdurun. Birini diğerinden eksik tutmayın. Gümüşü de aynı ağırlık gümüşle bozdurun. Birini birinden eksik tutmayın. Hazır olanı hazır olmayanla bozdurmayın" buyurduğunu bildiriyor.

Bir diğer rivayette: "Altını altınla, gümüşü gümüşle satmayın! Ancak tartısı tartısına, misli misline, birbirlerine tamamen eşit olurlarsa o başka!" ibaresi geçmiştir. [Sahih]

Buhârî (2177) ve Müslim (1584)

٢٨١١ - [٥] وَعَنْ مَعْمَرِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ قَالَ: كُنْتُ أَسْمَعُ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ يَقُولُ: "الطَّعَامُ بِالطَّعَامِ مِثْلًا بِمِثْلٍ" * رواه مسلم

2811- Ma'mer b. Abdillâh der ki: Resulullah'ın (sallallahu aleyhi vesellem): "Tahula karşılık tahıl misli misline satılır" buyurduğunu işittim. [Sahih]

Müslim (1592)

٢٨١٢ - [٦] وَعَنْ عُمَرَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: "الذَّهَبُ بِالذَّهَبِ رَبًّا إِلَّا هَاءَ وَهَاءَ، وَالْبُرُّ بِالْبُرِّ رَبًّا إِلَّا هَاءَ وَهَاءَ، وَالتَّمْرُ بِالتَّمْرِ رَبًّا إِلَّا هَاءَ وَهَاءَ، وَالشَّعِيرُ بِالشَّعِيرِ رَبًّا إِلَّا هَاءَ وَهَاءَ" * متفق عليه

2812- Ömer b. el-Hattâb, Resûlullah'ın (sallallahu aleyhi vesellem): "Peşin olmadıktan sonra, altını gümüşle, buğdayı buğdayla, arpayı arpayla, hurmayı hurmayla veresiye olarak değiştirmek faizli alışveriştir" buyurduğunu bildiriyor. [Sahih]

Buhârî (2134) ve Müslim (1586)

٢٨١٣ - [٧] عَنْ أَبِي سَعِيدِ الْخُدْرِيِّ، وَعَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ "أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ اسْتَعْمَلَ رَجُلًا عَلَى خَيْبَرَ فَجَاءَهُ بِتَمْرٍ جَنِيْبٍ، فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: "أَكُلْ تَمْرَ خَيْبَرَ هَكَذَا؟ قَالَ: لَا، وَاللَّهِ يَا رَسُولَ اللَّهِ، إِنَّا لَنَأْخُذُ الصَّاعَ مِنْ هَذَا بِالصَّاعَيْنِ، وَالصَّاعَيْنِ بِالثَّلَاثَةِ، فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: لَا تَفْعَلْ، بَعِ الْجَمْعَ بِالذَّرَاهِمِ، ثُمَّ ابْتَغِ بِالذَّرَاهِمِ جَنِيْبًا" * متفق عليه

2813- Ebû Saîd ile Ebû Hureyre'nin bildirdiğine göre Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) adamın birini Hayber'de görevlendirmişti. Adam Resûlullah'a (sallallahu aleyhi vesellem) güzel cins hurma getirince Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem): "*Hayber'deki bütün hurmalar böyle midir?*" diye sordu. Adam: "Hayır vallahi! Biz (kendi kötü humamızdan) iki sâ' verip bundan bir sâ', üç sâ' verip iki sâ' alıyoruz" deyince Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "*Bir daha böyle yapma! Bütün hurmayı dirhem karşılığında sat; sonra da o dirhemlerle iyi hurmadan satın al.*" [Sahih]

Buhârî (2303) ve Müslim (1593)

٢٨١٤ - [٨] عَنْ أَبِي سَعِيدِ الْخُدْرِيِّ، قَالَ: جَاءَ بِلَالٌ إِلَى رَسُولِ اللَّهِ ﷺ بِتَمْرٍ بَرْنِيِّ، فَقَالَ لَهُ النَّبِيُّ ﷺ: "مِنْ أَيْنَ؟" فَقَالَ: كَانَ عِنْدَنَا تَمْرٌ رَدِيءٌ فَبِعْتُ مِنْهُ صَاعَيْنِ بِصَاعٍ لِيَطْعَمَ النَّبِيُّ ﷺ فَقَالَ النَّبِيُّ ﷺ عِنْدَ ذَلِكَ: "عَيْنُ الرَّبَا، لَا تَفْعَلْ، وَلَكِنْ إِذَا أَرَدْتَ أَنْ تَشْتَرِيَ فَبِعِ التَّمْرَ بِبَيْعِ آخَرَ، ثُمَّ اشْتَرِ بِهِ" * متفق عليه

2814- Ebû Saîd bildiriyor: Bilâl, Bernî hurması getirdi. Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) ona: "*Bunu nereden aldın?*" diye sorduğunda Bilâl: "Bizdeki hurma adı idi. Allah'ın Peygamber'i yesin diye iki sâ' verip karşılığında (iyisinden) bir sâ' aldım" cevabını verdi. Bunun üzerine Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "*Eyvah! İşte faiz burada! Bunu bir daha yapma.*"

Hurma almak istediğin zaman sendeki hurmayı sat; onun bedeliyle başka hurma al." [Sahih]

Buhârî (2312) ve Müslim (1594)

۲۸۱۵ - [۹] عَنْ جَابِرٍ، قَالَ: "جَاءَ عَبْدٌ فَبَايَعَ النَّبِيَّ ﷺ عَلَى الْهِجْرَةِ وَلَمْ يَشْغُرْ أَنَّهُ عَبْدٌ، فَجَاءَ سَيِّدُهُ يُرِيدُهُ، فَقَالَ لَهُ النَّبِيُّ ﷺ: بِغَنِيهِ فَاشْتَرَاهُ بِعَبْدَيْنِ أَسْوَدَيْنِ، ثُمَّ لَمْ يَبَايِعْ أَحَدًا بَعْدُ حَتَّى يَسْأَلَهُ أَعْبَدٌ هُوَ أَوْ حُرٌّ * رواه مسلم

2815- Câbir der ki: Kölenin biri gelip hicret üzerine Resûlullah'a (sallallahu aleyhi vesellem) biat etti. Fakat Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) onun köle olduğunu fark etmedi. Sahibi onu almak için geldiğinde Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) sahibine: "*Onu bana sat!*" buyurdu. Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) onu iki zenci köle karşılığında satın aldı. Sonra köle ya da hür olup olmadığını sormadan bir daha kimseden biat almadı. [Sahih]

Müslim (1602)

۲۸۱۶ - [۱۰] وَعَنْهُ قَالَ: نَهَى رَسُولُ اللَّهِ ﷺ عَنْ بَيْعِ الصُّبْرَةِ مِنَ التَّمْرِ، لَا يُعْلَمُ مَكِيلَتُهَا بِالْكَيْلِ الْمُسَمَّى مِنَ التَّمْرِ * رواه مسلم

2816- Câbir b. Abdillâh der ki: Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) miktarı belli olmayan bir yığın hurmayı miktarı belli olan hurma karşılığında satmayı yasak etti." [Sahih]

Müslim (1530)

۲۸۱۷ - [۱۱] عَنْ فَضَالَةَ بْنِ عُبَيْدٍ قَالَ: "اشْتَرَيْتُ يَوْمَ خَيْبَرَ قِلَادَةً بِائْتِنِي عَشْرَ دِينَارًا فِيهَا ذَهَبٌ وَخَرْزٌ، فَفَضَّلْتُهَا، فَوَجَدْتُ فِيهَا أَكْثَرَ مِنْ ائْتِنِي عَشْرَ دِينَارًا، فَذَكَرْتُ ذَلِكَ لِلنَّبِيِّ ﷺ فَقَالَ: لَا تُبَاغُ حَتَّى تُفْضَلَ * رواه مسلم

2817- Fadâle b. Ubeyd der ki: Hayber savaşı sırasında boncuktan ve altından dizilmiş bir gerdanlık satm aldım. Gerdanlıktaki boncuk ile altını ayırdığımda, altının on iki dinardan fazla olduğunu gördüm. Durumu Resûlullah'a (sallallahu aleyhi vesellem) bildirdiğimde bana: "Gerdanlık, altın ve boncukları birbirinden ayırmadan satılmaz" buyurdu. [Sahih]

Müslim (1591)

2- FASIL

۲۸۱۸ - [۱۲] عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ، قَالَ: لَيَأْتِيَنَّ عَلَى النَّاسِ زَمَانٌ لَا يَبْقَى أَحَدٌ إِلَّا أَكَلَ الرِّبَا، فَإِنْ لَمْ يَأْكُلْهُ أَصَابَهُ مِنْ بُخَارِهِ. وَيُزَوَّى مِنْ «غُبَارِهِ» *
رواه أحمد وأبو داود والنسائي وابن ماجه

2818- Ebû Hureyre, Resûlullah'tan (sallallahu aleyhi vesellem): "İnsanlar üzerine öyle bir zaman gelecek ki faiz yemeyen hiçbir kimse kalmayacaktır. Kişi faiz yemese de onun tozundan —veya buharından— kendisine bulaşacaktır" buyurduğunu bildiriyor. [Zayıf]

Ahmed, Ebû Dâvud (3331), Nesâî (7/243) ve İbn Mâce (2278) * [Daif Sünen Ebî Dâvud]

۲۸۱۹ - [۱۳] عَنْ عُبَادَةَ بْنِ الصَّامِتِ، أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ قَالَ "لَا تَبِيعُوا الذَّهَبَ بِالذَّهَبِ، وَلَا الْوَرِقَ بِالْوَرِقِ، وَلَا الْبُرِّ بِالْبُرِّ، وَلَا الشَّعِيرَ بِالشَّعِيرِ، وَلَا التَّمْرَ بِالتَّمْرِ، وَلَا الْمِلْحَ بِالْمِلْحِ إِلَّا سَوَاءٌ بِسَوَاءٍ، عَيْنًا بَعَيْنٍ يَدَا يَدَا وَلَكِنْ يَبِيعُوا الذَّهَبَ بِالْوَرِقِ، وَالْوَرِقَ بِالذَّهَبِ، وَالْبُرِّ بِالشَّعِيرِ، وَالشَّعِيرَ بِالْبُرِّ وَالتَّمْرَ بِالْمِلْحِ، وَالْمِلْحَ بِالتَّمْرِ يَدَا يَدًا، كَيْفَ شِئْتُمْ * رواه الشافعي

2819- Ubâde b. es-Sâmit'in bildirdiğine göre Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Altına karşılık altın, gümüşe karşılık gümüş, buğdaya karşılık buğday, arpaya karşılık arpa, hurmaya karşılık hurma, tuza karşılık tuzu,

ancak eşit miktarda misli misline ve peşin olduğu taktirde satın. Buna karşılık altını gümüşe, gümüşü altına, buğdayı arpaya, arpayı buğdaya, hurmayı tuza, tuzu hurmaya karşılık, peşin olarak (trampa usulü) dilediğiniz gibi satın.”

Şâfiî Müsned'de

۲۸۲۰ - [۱۴] عَنْ سَعْدِ بْنِ أَبِي وَقَّاصٍ قَالَ: سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ سُئِلَ عَنْ

شِرَاءِ التَّمْرِ بِالرُّطْبِ، فَقَالَ: أَيْتَقُضُ الرُّطْبُ إِذَا بَيْسَ؟ فَقَالَ: نَعَمْ، فَتَهَاةُ عَنْ ذَلِكَ *

رواه مالك والترمذي وأبو داود والنسائي وابن ماجه

2820- Sa'd b. Ebî Vakkâs der ki: Resûlullah'a (sallallahu aleyhi vesellem) yaş hurma karşılığında kuru hurmanın satın alınmasının sorulduğunu işittim. Allah Resûlü (sallallahu aleyhi vesellem): "Yaş hurma kuruduğu zaman eksilir mi?" diye sorunca: "Evet" dediler. Bunun üzerine böylesi bir satıştan uzak durulmasını söyledi. [Sahih]

Mâlik, Ebû Dâvud (3359), Tirmizî (1225), Nesâî (4545) ve İbn Mâce (2264) * İrvâ (1352)

۲۸۲۱ - [۱۵] عَنْ سَعِيدِ بْنِ الْمُسَيَّبِ: أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ نَهَى عَنْ بَيْعِ اللَّحْمِ

بِالْحَيَوَانِ. قَالَ سَعِيدُ بْنُ الْمُسَيَّبِ: كَانَ مِنْ مَيْسِرِ أَهْلِ الْجَاهِلِيَّةِ. رَوَاهُ فِي شَرْحِ

السنة

2821- Saîd b. el-Müseyyeb'in bildirdiğine göre Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem), hayvan karşılığında et satılmasını yasaklamıştır. Saîd b. el-Müseyyeb ekledi: "Bu tür satış, Cahiliye halkının oynadığı kumarlardan biridir."

Beğavî Şerhu's-Sünne'de (2066)

۲۸۲۲ - [۱۶] عَنْ سَمُرَةَ أَنَّ النَّبِيَّ ﷺ نَهَى عَنْ بَيْعِ الْحَيَوَانِ بِالْحَيَوَانِ نَسِيئَةً *

رواه الترمذي وأبو داود والنسائي وابن ماجه

2822- Semure bildiriyor: "Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) bir hayvanı bir hayvan karşılığında veresiye olarak satmayı yasakladı." [Sahih]

Tirmizî (1237), Ebû Dâvud (3356), Nesâî (4620) ve İbn Mâce (2270) * Sahîhu'l-Câmi' (6930)

۲۸۲۳ - [۱۷] عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عَمْرٍو: أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ أَمَرَهُ أَنْ يُجَهَّزَ جَيْشًا

فَتَفِدَّتْ الْإِبِلُ فَأَمَرَهُ أَنْ يَأْخُذَ فِي قِلَاصِ الصَّدَقَةِ ، فَكَانَ يَأْخُذُ الْبَعِيرَ بِالْبَعِيرِ إِلَى

إِبِلِ الصَّدَقَةِ * رواه أبو داود

2823- Abdullah b. Amr'ın bildirdiğine göre Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) ona bir ordu hazırlamasını emretti; ama develer (askerlere) yetmedi. Bunun üzerine Allah Resûlü (sallallahu aleyhi vesellem) ona genç zekat develeri karşılığında (deve) almasını emretti. İbn Amr zekat develeri gelinceye kadar iki deveye karşılık bir deve alıyordu.

Ebû Dâvud (3357)

3- FASIL

۲۸۲۴ - [۱۸] عَنْ أُسَامَةَ بْنِ زَيْدٍ أَنَّ النَّبِيَّ ﷺ قَالَ: "إِنَّمَا الرِّبَا فِي النَّسِيئَةِ"

وفي رواية قال: "لَا رِبَا فِيمَا كَانَ يَدًا بِيَدٍ" * متفق عليه

2824- Usâme b. Zeyd haber verdi ki: Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem): "Faiz, veresiye satışta olur" buyurdu. Başka rivayette: "Peşin olan satışlarda faiz olmaz" ibaresi geçmiştir. [Sahih]

Buhârî (2179) ve Müslim (1596)

۲۸۲۵ - [۱۹] عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ حَنْظَلَةَ غَسِيلِ الْمَلَائِكَةِ، قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: "دِرْهَمٌ رَبًّا يَأْكُلُهُ الرَّجُلُ وَهُوَ يَعْلَمُ، أَشَدُّ مِنْ سِتَّةٍ وَثَلَاثِينَ زَنْبَةً" * رواه أحمد والدراقطني وَرَوَى الْبَيْهَقِيُّ فِي شُعَبِ الْإِيمَانِ عَنِ ابْنِ عَبَّاسٍ وَزَادَ: وَقَالَ: «مَنْ نَبَتَ لَحْمُهُ مِنَ الشُّحْتِ فَالْتَّارَ أَوْلَى بِهِ»

2825- Meleklerin yıkadığı Abdullah b. Hanzala'nın bildirdiğine göre Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Faiz olduğunu bildiği halde kişinin yediği bir dirhemlik faiz, otuz altı kez zina yapmaktan daha kötüdür" buyurdu.

Beyhakî, Şuabu'l-îmân'da İbn Abbâs'tan şu ziyade ile rivayet etti: "Haram yemekten büyüyen kas için cehennem daha layıktır."

Ahmed (22303) ve Dârakutnî (3/16).

۲۸۲۶ - [۲۰] عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ، قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: "الرَّبَّا سَبْعُونَ حُبًّا أَيْسَرُهَا أَنْ يَنْكِحَ الرَّجُلُ أُمَّهُ"

2826- Ebû Hureyre'nin bildirdiğine göre Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Faiz yetmiş (türü olan bir) günahdır. En hafifi kişinin annesiyle evlenmesi (ilişkiye girmesi) günahı kadardır" buyurdu. [Zayıf]

İbn Mâce (2274)

۲۸۲۷ - [۲۱] وَعَنْ ابْنِ مَسْعُودٍ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: " " إِنَّ الرِّبَا وَإِنْ كَثُرَ فَإِنَّ عَاقِبَتَهُ إِلَى قُلِّ " رواهما ابن ماجة والبيهقي في شعب الإيمان . وروى أحمد الأخير

2827- İbn Mes'ûd der ki: Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Faizle malını çoğaltan kişinin sonu mutlaka malının azalması olur" buyurdu. [Sahih]

Ahmed (4026), İbn Mâce (2279) ve Beyhakî, Şuabu'l-İmân'da

۲۸۲۸ - [۲۲] عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ "رَأَيْتُ لَيْلَةَ أُسْرِي بِي عَلَى قَوْمٍ بَطُونُهُمْ كَالْبَيْوتِ فِيهَا الْحَيَّاتُ تُرَى مِنْ خَارِجِ بَطُونِهِمْ قُلْتُ مَنْ هَؤُلَاءِ يَا جَبْرِيلُ قَالَ هَؤُلَاءِ أَكَلَةُ الرِّبَا * رواه أحمد وابن ماجه

2828- Ebû Hureyre bildirdiğine göre; Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "(Miraca) götürüldüğüm gece karınları evler kadar büyük olan bir toplulukla karşılaştım. Bunların karınları yılanlarla doluydu ve yılanlar dışardan da görülüyordu. Cebrâil'e: «Bunlar kim?» diye sorduğumda: «Bunlar faiz yiyenlerdir» dedi" buyurdu. [Zayıf]

Ahmed (8742) ve İbn Mâce (2273)

۲۸۲۹ - [۲۳] عَنْ عَلِيٍّ أَنَّهُ سَمِعَ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ لَعَنَ آكِلَ الرِّبَا وَمُوكِلَهُ وَكَاتِبَهُ وَمَانِعَ الصَّدَقَةِ وَكَانَ يَنْهَى عَنِ التَّوْحِجِ * رواه النسائي

2829- Hz. Ali'nin bildirdiğine göre kendisi, Resûlullah'ın (sallallahu aleyhi vesellem), faiz yiyeni yedireni ve faiz muamelelerini yazanı ve zekat vermeyeni lanetlediğini ve ölünün arkasından bağırıp çağırarak ağlamayı da yasakladığını işitmiştir. [Sahih]

Nesâî (5103) * [Sahih Sünen en-Nesâî]

۲۸۳۰ - [۲۴] عَنْ عُمَرَ بْنِ الْخَطَّابِ قَالَ: إِنَّ آخِرَ مَا نَزَلَتْ آيَةُ الرِّبَا، وَإِنَّ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ قُبِضَ وَلَمْ يُفَسِّرْهَا لَنَا، فَدَعُوا الرِّبَا وَالرِّبِيَّةَ. رواه ابن ماجه والدارمي

2830- Ömer b. el-Hattâb der ki: "Son inen âyet, faiz âyetidir. Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) de bu âyeti açıklamadan vefat etti. Artık siz faizi de, faiz şüphesi bulunan muameleyi de bırakın." [Sahih]

İbn Mâce (2276) ve Dârimî * [Sahih Sünen İbn Mâce]

۲۸۳۱ - [۲۵] عَنْ أَنَسِ بْنِ مَالِكٍ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: إِذَا أَقْرَضَ أَحَدُكُمْ قَرْضًا، فَأَهْدَى لَهُ، أَوْ حَمَلَهُ عَلَى الدَّائِبَةِ، فَلَا يَرْكَبُهَا وَلَا يَقْبَلُهُ، إِلَّا أَنْ يَكُونَ جَرَى بَيْنَهُ وَبَيْنَهُ قَبْلَ ذَلِكَ. رواه ابن ماجه والبيهقي في شعب الإيمان

2831- Enes dedi ki: Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Biriniz borç verdiği zaman karşındaki (borca ilaveten) ona hediye vermek istediğinde kabul etmesin, bineğine bindirmek istediği zaman da binmesin. Ancak daha önce aralarında böyle bir şey varsa bunda bir sakınca yoktur" buyurdu. [Zayıf]

İbn Mâce (2432) ve Beyhakî, Şuabu'l-îmân'da * İrvâ (1400)

۲۸۳۲ - [۲۶] وَعَنْهُ عَنِ النَّبِيِّ ﷺ قَالَ: «إِذَا أَقْرَضَ الرَّجُلُ الرَّجُلَ فَلَا يَأْخُذُ هَدِيَّةً» * رواه البخاري في تاريخه هكذا في المُنْتَقَى

2832- Enes'in bildirdiğine göre Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Başkasına borç veren kişi, (borç alandan) hediye almasın" buyurdu.

el-Muntekâ'da geçtiği gibi Buhârî, Târîh'inde

۲۸۳۳ - [۲۷] وَعَنْ أَبِي بُرْدَةَ بْنِ أَبِي مُوسَى قَالَ: قَدِمْتُ الْمَدِينَةَ فَلَقِيْتُ عَبْدَ اللَّهِ بْنَ سَلَامٍ فَقَالَ: "إِنَّكَ بِأَرْضِ الرَّبَا بِهَا فَايِسْ إِذَا كَانَ لَكَ عَلَى رَجُلٍ حَقٌّ، فَأَهْدَى إِلَيْكَ جِمْلَ تَيْنٍ أَوْ جِمْلَ شَعِيرٍ أَوْ جِمْلَ قَتٍ فَلَا تَأْخُذْهُ، فَإِنَّهُ رَبَا" * رواه البخاري

2833- Ebû Burde b. Ebî Mûsâ der ki: Medine'ye geldiğimde Abdullah b. Selâm'a rastladım. Bana: "Sen faizin yaygın olduğu bir topraklarda yaşıyorsun. Senin bir adamda alacağın olup da o kişi sana bir saman çöpü

ya da bir arpa ya da bir yonca ağırlığında birşey hediye verirse, sakın onu alma. Çünkü o verilen şey faizdir." [Sahih]

Buhârî (3814)

بَابُ الْمَنْهِيِّ عَنْهَا مِنَ الْبَيْعِ Yasaklanan Alışverişler

1- FASIL

٢٨٣٤ - [١] عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عُمَرَ، قَالَ: "نَهَى رَسُولُ اللَّهِ ﷺ عَنِ الْمُرَابَنَةِ وَالْمُرَابَنَةِ، أَنْ يَبِيعَ الرَّجُلُ تَمْرَ حَائِطِهِ، إِنْ كَانَتْ نَخْلًا بِتَمْرٍ كَيْلًا، وَإِنْ كَانَتْ كَرْمًا، أَنْ يَبِيعَهُ بِزَيْبٍ كَيْلًا، وَإِنْ كَانَتْ زُرْعًا، أَنْ يَبِيعَهُ بِكَيْلٍ طَعَامٍ نَهَى عَنْ ذَلِكَ كُلِّهِ.." وفي رواية لهما: "نَهَى عَنِ الْمُرَابَنَةِ"، قَالَ: وَالْمُرَابَنَةُ أَنْ يَبِيعَ التَّمْرَ بِكَيْلٍ إِنْ زَادَ فَلِي وَإِنْ نَقَصَ فَعَلَيَّ * متفق عليه

2834- İbn Ömer bildiriyor: Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) henüz ağacı üzerindeki hurmanın belirli ölçüdeki kuru hurma karşılığında satılmasını yasakladı. Aynı şekilde asmasındaki üzümü belirli ölçüdeki kuru üzüm karşılığında satmayı yasak etti. Yine başağındaki ekini belirli ölçüdeki tahıl karşılığında satılmasını yasakladı. Bu türde olan tüm satışları yasakladı. [Sahih]

Buhârî ve Müslim'in bir diğer rivayetinde: "Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) müzâbene usulu satışı yasak etti. Müzâbene de ağaçtaki hurmanın bir ölçek üzerinden kuru hurma karşılığında satılmasıdır. Böylesi bir durumda satıcı müşteriye: «Belirlenen ölçekten fazla çıkarsa benim olur, az çıkarsa da tamamlaması benim üzerimedir» der." [Sahih]

Buhârî (2205) ve Müslim (1542)

٢٨٣٥ - [٢] وَعَنْ جَابِرٍ قَالَ: نَهَى رَسُولُ اللَّهِ ﷺ عَنِ الْمُخَابَرَةِ وَالْمُحَاقَلَةِ وَالْمُزَابَنَةِ وَالْمُحَاقَلَةُ: أَنْ يَبِيعَ الرَّجُلُ الزَّرْعَ بِمِائَةِ فَرْقٍ حِنطَةً وَالْمُزَابَنَةُ: أَنْ يَبِيعَ التَّمْرَ فِي رَوْسِ النَّخْلِ بِمِائَةِ فَرْقٍ وَالْمُخَابَرَةُ: كِرَاءُ الْأَرْضِ بِالثُّلُثِ وَالرُّبْعِ * رواه مسلم

2835- Câbir der ki: "Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) muhâbere (Bakasının tarlasını mahsulün yarısı veya üçtebiri veya dörttebiri üzerinden işlemek için almayı), muhâkale (henüz başağı üzerinde olan buğdayı örneğin 100 farak kuru buğday karşılığında satmayı) ve müzâbene'yi (ağacı üzerindeki hurmayı örneğin 100 farak kuru hurma karşılığında satmayı) yasakladı. [Sahih]

Müslim (1536)

٢٨٣٦ - [٣] وَعَنْهُ قَالَ: نَهَى رَسُولُ اللَّهِ ﷺ "نَهَى عَنِ الْمُحَاقَلَةِ، وَالْمُزَابَنَةِ، وَالْمُخَابَرَةِ وَالْمُعَاوَمَةِ وَعَنِ الثَّنِيَا وَرَخَّصَ فِي الْعَرَايَا * رواه مسلم

2836- Câbir der ki: Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) muhâkale, müzâbene, muhâbere, muâveme (birkaç yıllığına hurma bahçesinin mahsulünü satmayı) ve satışta istisna yapmayı yasakladı; ancak, ariyye türü satışa ruhsat verdi. [Sahih]

Müslim (1536)

٢٨٣٧ - [٤] وَعَنْ سَهْلِ بْنِ أَبِي حَثْمَةَ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ " نَهَى عَنِ بَيْعِ التَّمْرِ بِالتَّمْرِ، وَرَخَّصَ فِي الْعَرِيَّةِ أَنْ تُبَاعَ بِحَرْصِهَا يَأْكُلُهَا أَهْلُهَا رُطْبًا " * متفق عليه

2837- Sehl b. Ebî Hasme der ki: "Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) ağacı üzerindeki hurmanın kuru hurma karşılığında satılmasını yasaklarken, çıkaracağı kuru hurma tahmin edilip hane halkının yemek için yaş hurmayı kuru hurma karşılığında satmasına (=ariyye) izin verdi." [Sahih]

Buhârî (2191) ve Müslim (1540)

٢٨٣٨ - [٥] عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ، أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ "أَزْخَصَ فِي بَيْعِ الْعَرَايَا بِخَزْصِهَا فِيمَا دُونَ خَمْسَةِ أَوْسُقٍ". أَوْ فِي خَمْسَةِ أَوْسُقٍ. يَشْكُ دَاوُدُ بْنُ الْحَصِينِ
★ متفق عليه

2838- Ebû Hureyre der ki: " Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) tahmini olarak beş vesak veya daha az miktardaki meyvenin ariyye usulu satışına izin verdi" demiştir. —"veya" ibareli kuşku ravi Dâvud b. el-Husayn'a aittir.—
[Sahih]

Buhârî (2382) ve Müslim (1541)

٢٨٣٩ - [٦] عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عُمَرَ، أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ " نَهَى عَنْ بَيْعِ الثِّمَارِ حَتَّى يَبْدُوَ صَلَاحُهَا، نَهَى الْبَائِعَ وَالْمُشْتَرِيَ " ★ متفق عليه وفي رواية لمسلم: نَهَى عَنْ بَيْعِ النَّخْلِ حَتَّى تَزْهَوْ، وَعَنِ السُّنْبُلِ حَتَّى يَبْيَضَّ وَيَأْمَنَ الْعَاهَةَ

2839- Abdullah b. Ömer bildiriyor: Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) henüz olgunlaşmadan (satışa uygun hale gelmemiş ağaç üzerindeki) meyvelerin satılmasını yasakladı. Bunu hem satana, hem de alana yasakladı.

Buhârî (1486) ve Müslim (1534)

Müslim'in (1535) bir diğer rivayetinde: Hurmanın olgunlaşmadan, ekinlerin biçilecek duruma gelip telef olma ihtimali kalkmadan alınıp satılmasını yasakladı.

٢٨٤٠ - [٧] عَنْ أَنَسِ بْنِ مَالِكٍ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ "نَهَى عَنْ بَيْعِ الثِّمَارِ حَتَّى تَزْهِيَ، فَقِيلَ لَهُ: وَمَا تَزْهِي؟ قَالَ: حَتَّى تَحْمَرَ، فَقَالَ: أَرَأَيْتَ إِذَا مَنَعَ اللَّهُ الثَّمْرَةَ بِمِ يَأْخُذُ أَحَدُكُمْ مَالَ أَخِيهِ ★ متفق عليه

2840- Enes b. Mâlik der ki: Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) meyvelerin olgunlaşmadan satılmasını yasak etti. "Ey Allah'ın Resûlü! Olgunlaşması nedir?" diye sorduklarında, Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem): "Kırmızı olmasıdır" karşılığını verdi ve şöyle devam etti: "Allah'ın ağaçtaki malı bir âfetle yok etmesi durumunda kardeşinizden (müşteriden) parayı neye karşılık almış olacaksınız?" [Sahih]

Buhârî (2199) ve Müslim (1555)

۲۸۴۱ - [۸] عَنْ جَابِرِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ، أَنَّ النَّبِيَّ ﷺ "نَهَى عَنْ بَيْعِ السِّبْنِ وَأَمَرَ

وَوَضَعَ الْجَوَائِحَ" * رواه مسلم

2841- Câbir b. Abdillâh bildiriyor: "Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem), (ağaçta yetişecek) birkaç senenin mahsulünü satmayı yasakladı ve âfetleri(n sebep olacağı zararı alıcının vereceği meblağdan) düşürdü."

Müslim (1536, 1554)

۲۸۴۲ - [۹] وَعَنْهُ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: "لَوْ بَعْتَ مِنْ أَخِيكَ ثَمْرًا، فَأَصَابَتْهُ

جَائِحَةٌ، فَلَا يَجِلُّ لَكَ أَنْ تَأْخُذَ مِنْهُ شَيْئًا، بِمِ تَأْخُذُ مَالَ أَخِيكَ بِغَيْرِ حَقِّ؟" * رواه

مسلم

2842- Câbir, Resûlullah'ın (sallallahu aleyhi vesellem): "Kardeşine ağaçlarındaki meyveleri satarsan ve bir âfetle o meyveler yok olursa, senin ondan aldığın para helâl olmaz. Haksız yere (karşılıksız) kardeşinin malını ne diye alacaksın?" buyurduğunu bildiriyor.

Müslim (1554)

۲۸۴۳ - [۱۰] عَنْ عَبْدِ اللَّهِ قَالَ: "كَانُوا يَتَّبِعُونَ الطَّعَامَ فِي أَعْلَى السُّوقِ فَيَبِيعُونَهُ فِي مَكَانِهِ، فَنَهَاهُمْ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ أَنْ يَبِيعُوهُ فِي مَكَانِهِ حَتَّى يَنْقُلُوهُ" * رواه أبو داود ولم أجده في الصحيحين

2844- İbn Ömer der ki: Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) zamanında pazara gelen malları pazarın üst tarafında gelmeden satın alıyorduk. Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) onların pazar yerine gelmeden orada satılmasını yasakladı.

Buhârî (2169) ve Ebû Dâvud (3496) * [Sahih Sünen Ebî Dâvud]

۲۸۴۴ - [۱۱] عَنْ ابْنِ عُمَرَ، عَنِ النَّبِيِّ ﷺ قَالَ: "مَنْ ابْتِئَاعَ طَعَامًا، فَلَا يَبِيعُهُ حَتَّى يَسْتَوْفِيَهُ" * متفق عليه

2844- Abdullah b. Ömer'nin bildirdiğine göre, Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Herkim bir zahire satın alırsa, o zahireyi ölçtürüp tastamam teslim almadıkça (kabz etmedikçe) satamaz" buyurdu. [Sahih]

Buhârî (2124) ve Müslim (1526)

۲۸۴۵ - [۱۲] وَفِي رِوَايَةِ ابْنِ عَبَّاسٍ: "حَتَّى يَكْتَالَهُ" * متفق عليه

2845- İbn Abbâs'ın rivayetinde: "(Ölçmeden)" ibaresi geçmiştir. [Sahih]

Buhârî (2132) ve Müslim (1525)

۲۸۴۶ - [۱۳] وَعَنْ ابْنِ عَبَّاسٍ قَالَ: "أَمَّا الَّذِي نَهَى عَنْهُ النَّبِيُّ ﷺ فَهُوَ الطَّعَامُ أَنْ يَبَاعَ حَتَّى يُقْبَضَ"، قَالَ ابْنُ عَبَّاسٍ: "وَلَا أَحْسِبُ كُلَّ شَيْءٍ إِلَّا مِثْلَهُ" * متفق عليه

2846- İbn Abbâs der ki: "Resûlullah'ın (sallallahu aleyhi vesellem) satılmasını yasakladığı yiyecek, henüz teslim alınmamış yiyecektir. Ancak diğer malların da hüküm olarak yiyecekler gibi olduğunu düşünüyorum." [Sahih]

Buhârî (2135) ve Müslim

٢٨٤٧ - [١٤] عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ قَالَ: "لَا تَلْقُوا الرُّكْبَانَ وَلَا يَبِيعَ بَعْضُكُمْ عَلَى بَيْعِ بَعْضٍ، وَلَا تَتَاجَسُوا، وَلَا يَبِيعَ حَاضِرٌ لِبَادٍ، وَلَا تُصَرُّوا الْغَنَمَ، وَمَنْ ابْتَاغَهَا فَهُوَ بِخَيْرِ النَّظَرَيْنِ بَعْدَ أَنْ يَحْتَلِبَهَا، إِنْ رَضِيَهَا أَمْسَكَهَا، وَإِنْ سَخِطَهَا رَدَّهَا وَصَاعًا مِنْ تَمْرٍ"

وفي رواية لمسلم: "مَنْ اشْتَرَى شَاةَ مُصْرَاءَ، فَهُوَ بِالْخِيَارِ ثَلَاثَةَ أَيَّامٍ، فَإِنْ رَدَّهَا رَدَّ مَعَهَا صَاعًا مِنْ طَعَامٍ لَا سَمْرَاءَ" * متفق عليه

2847- Ebû Hureyre'nin bildirdiğine göre Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Satış için mal getiren kimseleri yolda karşılamayın. Kimse kimsenin satışı üzerine satış yapmasın. Alışverişinizde neceş yapmayın. Şehirde oturan kişi köylü olan kişi adına satış yapmasın. Koyunların memesinde (müşteriyi çekmek için) sütü, sağılacak bir şekilde bırakmayın. Kişi bu durumdaki bir hayvanı satın alırsa onu sağdıktan sonra şu iki şeyden birini seçebilir: Ya olduğu gibi kabul eder veya memnun kalmazsa (sağdığı süt bedeli) bir sâ' hurmayla beraber onu geri iade eder" buyurdu.

Müslim'in rivayetinde "Kişi sütü memesinde biriktirilmiş bir koyun satın alır da iade etmek isterse (faydalandığı süte karşılık) yanında buğday değil de bir sâ' hurma ile birlikte sahibine iade etsin" ibaresi geçmiştir. [Sahih]

Buhârî (2150) ve Müslim (1515)

۲۸۴۸ - [۱۵] وعنه قال: قال رسول الله ﷺ: "لَا تَلْقُوا الْجَلْبَ، فَمَنْ تَلَقَّاهُ،

فَاشْتَرَى مِنْهُ، فَإِذَا أَتَى سَيِّدَهُ السُّوقَ، فَهُوَ بِالْخِيَارِ" * رواه مسلم

2848- Ebû Hureyre, Resûlullah'ın (sallallahu aleyhi vesellem): *"Pazara gelen malları yolda karşılamaya çıkmayın. Bu şekilde yolda satın aldığınız bir malın sahibi pazara geldiğinde o malı geri alıp almamada muhayyerdir"* buyurduğunu bildiriyor. [Sahih]

Müslim (1519)

۲۸۴۹ - [۱۶] عَنِ ابْنِ عُمَرَ، أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ قَالَ: لَا تَلْقُوا السَّلَعَ حَتَّى يَهْبَطَ

بِهَا السُّوقَ * متفق عليه

2849- Abdullah b. Ömer, Resûlullah'tan (sallallahu aleyhi vesellem): *"Mallar çarşıya indirilene kadar da (gelen satıcıları) yolda karşılamayın"* buyurduğunu nakleder. [Sahih]

Buhârî (2165) ve Müslim (1517)

۲۸۵۰ - [۱۷] عَنِ ابْنِ عُمَرَ، عَنِ النَّبِيِّ ﷺ قَالَ: "لَا يَبِيعُ الرَّجُلُ عَلَى بَيْعِ أَخِيهِ،

وَلَا يَخْطُبُ عَلَى خِطْبَةِ أَخِيهِ، إِلَّا أَنْ يَأْذَنَ لَهُ" * رواه مسلم

2850- İbn Ömer'in bildirdiğine göre Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem): *"Bir kimse din kardeşinin satışı üzerine satış yapmasın; kardeşinin dünür gönderdiği birine dünür göndermesin. Ancak din kardeşinin kendisine izin vermesi müstesnadır"* buyurdu. [Sahih]

Müslim (1412)

٢٨٥١ - [١٨] عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ، قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: "لَا يَسْمُ الرَّجُلُ عَلَى

سَوْمِ أَخِيهِ الْمُسْلِمِ" * رواه مسلم

2851- Ebû Hureyre'nin bildirdiğine göre Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "*Kişi, birinin pazarlığı üzerine pazarlık yapmasın*" buyurdu. [Sahih]

Müslim (1413)

٢٨٥٢ - [١٩] عَنْ جَابِرٍ، قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: "لَا يَبِيعُ حَاضِرٌ لِبَادٍ دَعَا

النَّاسِ يَزُرُّقُ اللَّهُ بَعْضَهُمْ مِنْ بَعْضٍ" * رواه مسلم

2852- Câbir'in bildirdiğine göre Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "*Şehirli olan, köylü adına satış yapmasın! İnsanları kendi hallerine bırakın da Allah bazılarını başkaları vasıtasıyla rızıklandırınsın*" buyurdu. [Sahih]

Müslim (1522)

٢٨٥٣ - [٢٠] وَعَنْ أَبِي سَعِيدِ الْخَدْرِيِّ قَالَ: "نَهَى رَسُولُ اللَّهِ ﷺ عَنْ

لِبَسْتَيْنِ، وَعَنْ بَيْعَتَيْنِ: نَهَى عَنِ الْمَلَامَسَةِ، وَالْمُنَابَذَةِ فِي الْبَيْعِ"، وَالْمَلَامَسَةُ: لَمَسَ

الرَّجُلُ ثَوْبَ الْآخَرِ بِيَدِهِ بِاللَّيْلِ أَوْ بِالنَّهَارِ وَلَا يَقْلِبُهُ إِلَّا بِذَلِكَ، وَالْمُنَابَذَةُ: أَنْ يَتْبَدَّ

الرَّجُلُ إِلَى الرَّجُلِ بِثَوْبِهِ وَيَتْبَدُّ الْآخَرُ ثَوْبَهُ وَيَكُونُ ذَلِكَ بَيْنَهُمَا عَنْ غَيْرِ نَظَرٍ وَلَا

تَرَاضٍ، وَاللِّبَسَتَيْنِ: اشْتِمَالُ الصَّمَاءِ، وَالصَّمَاءُ: أَنْ يَجْعَلَ ثَوْبَهُ عَلَى أَحَدِ عَاتِقَيْهِ

فَيَبْدُو أَحَدُ شِقَّتَيْهِ لَيْسَ عَلَيْهِ ثَوْبٌ وَاللِّبَسَةُ الْآخَرَى اخْتِبَاؤُهُ بِثَوْبِهِ وَهُوَ جَالِسٌ لَيْسَ

عَلَى فَرْجِهِ مِنْهُ شَيْءٌ * متفق عليه

2853- Ebû Saîd el-Hudrî naklediyor: Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) iki tür giyinişi ve iki tür satışı yasakladı ve: "*Satışta mulânese ve munâbezeyi*

yasakladı. *Mulâmese*, alıcının kumaşa gece veya gündüz açmadan ve çevirmeden sadece eliyle dokunmasıdır. *Munâbeze* ise, kişi kumaşını birine atar; o da kumaşını diğerine atar; bu şekilde bakmadan ve anlaşmadan alışveriş yapmalarıdır. Yasakladığı iki giyiniş şekli de: Birinin, bir tek kumaş sol omuzu üzerinden sarıp diğer tarafını salıvermesidir. Diğer de edeb yerinin üzerinde hiçbir şey olmaksızın bir tek elbise ile dizlerini dikip oturmasıdır" buyurdu. [Sahih]

Buhârî (5820) ve Müslim (1512)

٢٨٥٤ - [٢١] عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ، قَالَ: " نَهَى رَسُولُ اللَّهِ ﷺ عَنْ بَيْعِ الْحَصَاةِ، وَعَنْ بَيْعِ الْغَرْرِ " * رواه مسلم

2854- Ebû Hureyre der ki: Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) (malın üzerine) taş atma usulü ile yapılan satışı ve bilinmeyen şeylerin satışını yasakladı.

Müslim (1513)

٢٨٥٥ - [٢٢] عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عُمَرَ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ "نَهَى عَنْ بَيْعِ حَبْلِ الْحَبَلَةِ"، وَكَانَ يَبِيعُ أَهْلَ الْجَاهِلِيَّةِ، كَانَ الرَّجُلُ يَبْتَاعُ الْجُزُورَ إِلَى أَنْ تُنْتَجِ النَّاقَةُ، ثُمَّ تُنْتَجِ النَّبِيَّ فِي بَطْنِهَا * متفق عليه

2855- İbn Ömer der ki: Cahiliye döneminde, gebe hayvanın karnındaki yavrunun doğuracağı yavruyu önceden parasını verip satın alırlardı. Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) böylesi bir satışı yasakladı. [Sahih]

Buhârî (2143) ve Müslim (1514)

٢٨٥٦ - [٢٣] عَنْ ابْنِ عُمَرَ قَالَ: " نَهَى النَّبِيُّ ﷺ عَنْ عَسْبِ الْفَحْلِ " * رواه

البخاري

2856- İbn Ömer der ki: Resûlullah'ın (sallallahu aleyhi vesellem) hayvanları para karşılığı çiftleştirmeyi yasakladı. [Sahih]

Buhâri (2284)

۲۸۵۷ - [۲۴] وعن جابر: قال: "نهى رسول الله ﷺ عن بيع ضراب الجملي، وعن بيع الماء، والأرض لتخرب" * رواه مسلم

2857- Câbir b. Abdillâh dedi ki: "Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) devenin çiftleşmesini satmaktan, suyu ve ziraat yapmak için araziyi satmaktan menetti." [Sahih]

Müslim (1565)

۲۸۵۸ - [۲۵] عَنْ جَابِرِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ، قَالَ: "نَهَى رَسُولُ اللَّهِ ﷺ عَنْ بَيْعِ فَضْلِ الْمَاءِ" * رواه مسلم

2858- Câbir (b. Abdillâh) der ki: "Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) suyun fazlasını satmayı yasakladı."

Müslim (1565)

۲۸۵۹ - [۲۶] وعن أبي هريرة قال: قال رسول الله ﷺ: "لا يباع فضل الماء ليباع به الكلال" * متفق عليه

2859- Ebû Hureyre, Resûlullah'tan (sallallahu aleyhi vesellem): "Sonuç olarak ot satılmış olacağı için suyun fazlası satılamaz" buyurduğunu nakleder. [Sahih]

Buhâri (2353) ve Müslim (1566)

٢٨٦٠ - [٢٧] عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ، أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ مَرَّ عَلَى صُبْرَةَ طَعَامٍ فَأَدْخَلَ يَدَهُ فِيهَا، فَتَأَلَّتْ أَصَابِعُهُ بَلَلًا، فَقَالَ: " مَا هَذَا يَا صَاحِبَ الطَّعَامِ؟"، قَالَ: أَصَابَتْهُ السَّمَاءُ يَا رَسُولَ اللَّهِ، قَالَ: "أَفَلَا جَعَلْتَهُ فَوْقَ الطَّعَامِ كَيْ يَرَاهُ النَّاسُ، مَنْ عَشَّ، فَلَيْسَ مِنِّي" * رواه مسلم

2860- Ebû Hureyre bildiriyor: Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) bir gıda yığınınına rastladı. Elini içine daldırınca bir ıslaklık olduğunu gördü. "Ey mal sahibi! Bu ne?" diye sorunca mal sahibi: "Ey Allah'ın Resûlü! Yağmura maruz kaldı" diye cevap verdi. Bunun üzerine Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) buyurdu ki: "Peki insanlar görsün diye ıslak olan yeri üst tarafa çıkaramaz mıydın! Aldatan bizden değildir." [Sahih]

Müslim (102)

2- FASIL

٢٨٦١ - [٢٨] عَنْ جَابِرِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ، قَالَ: نَهَى رَسُولُ اللَّهِ ﷺ عَنِ الثَّنِيَا إِلَّا أَلَّا أَنْ يُعْلَمَ * رواه الترمذي

2861- Câbir b. Abdillâh der ki: "Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem), satılan malın meçhul bir kısmının istisna edilmesi şeklindeki satışı yasakladı." [Sahih]

Tirmizî (1290) ve Ebû Dâvud (3405) * [Sahih Sünen Ebî Dâvud]

٢٨٦٢ - [٢٩] وَعَنْ أَنَسٍ قَالَ: نَهَى رَسُولُ اللَّهِ ﷺ عَنْ بَيْعِ الْعِنَبِ حَتَّى يَسْوَدَ وَعَنْ بَيْعِ الْحَبِّ حَتَّى يَشْتَدَّ هَكَذَا * رواه الترمذي وأبو داود عن أنس. وَالزِّيَادَةُ الَّتِي

فِي الْمَصَابِيحِ وَهُوَ قَوْلُهُ: نَهَى عَنْ بَيْعِ التَّمْرِ حَتَّى تَزْهَوْا إِنَّمَا ثَبَتَ فِي رِوَايَتَيْهِمَا: عَنْ ابْنِ عُمَرَ قَالَ: نَهَى عَنْ بَيْعِ النَّخْلِ حَتَّى تَزْهَوْا وَقَالَ التِّرْمِذِيُّ: هَذَا حَدِيثٌ حَسَنٌ غَرِيبٌ

2862- Enes bildiriyor: "Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) üzümün kararmadan, hububatın da olgunlaşmadan satışını yasakladı." [Hasen]

Tirmizî (1228, "hasen ğarîb") ve Ebû Dâvud (371) * İrvâ (1366) Masâbîh'te ise "Olgunlaşmadan hurmanın satılmasını yasakladı" ziyadesi yer almıştır ki bu, Tirmizî ve Ebû Dâvud'da İbn Ömer'in rivayetiyle gelmiştir.

۲۸۶۳ - [۳۰] عَنْ ابْنِ عُمَرَ، أَنَّ النَّبِيَّ ﷺ نَهَى عَنْ بَيْعِ الْكَالِيِّ بِالْكَالِيِّ * رواه

الدارقطني

2863- İbn Ömer'in bildirdiğine göre Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem), borcu borç karşılığında satmayı yasaklamıştır. [Zayıf]

Dârakutnî * Daifu'l-Câmi' (6061)

۲۸۶۴ - [۳۱] عَنْ عَمْرِو بْنِ شُعَيْبٍ، عَنْ أَبِيهِ، عَنْ جَدِّهِ: أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ

نَهَى عَنْ بَيْعِ الْغُرَبَانِ * رواه مالك وأبو داود وابن ماجه

2864- Amr b. Şuayb, babasından, o da dedesinden bildiriyor: "Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) urbân (kaparo) ile alışverişi yasakladı."

Mâlik, Ebû Dâvud (3502) ve İbn Mâce (2192) * Daifu'l-Câmi' (6060)

۲۸۶۵ - [۳۲] عَنْ عَلِيِّ بْنِ أَبِي طَالِبٍ قَالَ: نَهَى النَّبِيُّ ﷺ عَنْ بَيْعِ الْمُضْطَرِّ،

وَبَيْعِ الْغُرْرِ، وَبَيْعِ الثَّمَرَةِ قَبْلَ أَنْ تُذْرِكَ * رواه أبو داود

2865- Ali b. Ebî Tâlib dedi ki: Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) zorda kalmışa satışı, içinde zarar olan satışı ve olgunlaşmadan önce meyvelerin satışını yasaklamıştır." [Zayıf]

Ebû Dâvud (3382) * Daifu'l-Câmi' (6063)

۲۸۶۶ - [۳۳] عَنْ أَنَسِ بْنِ مَالِكٍ أَنَّ رَجُلًا مِنْ كِلَابٍ سَأَلَ النَّبِيَّ ﷺ عَنْ عَسْبِ الْفَحْلِ؟ فَتَهَاةُ، فَقَالَ: يَا رَسُولَ اللَّهِ، إِنَّا نَطْرُقُ الْفَحْلَ فَتُكْرَمُ، فَرَخَّصَ لَهُ فِي الْكِرَامَةِ * رواه الترمذي

2866- Enes b. Mâlik der ki: Kilâb kabilesinden bir adam Hz. Peygamber'e (sallallahu aleyhi vesellem), damızlık olan hayvanının dişiye döllemesi karşılığında ücret alıp alamayacağını sorduğunda Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) almasını yasaklamıştır. Adam: "Ey Allah'ın Resûlü! Ama damızlık hayvanımızı bu iş için verdiğimizde bize ikram olarak bir şeyler veriyorlar" deyince Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) bu tür ikramları almasına müsaade etti. [Sahih]

Tirmizi (1274) * [Sahih Sünen et-Tirmizi]

۲۸۶۷ - [۳۴] وَعَنْ حَكِيمِ بْنِ حَزَامٍ قَالَ: نَهَانِي رَسُولُ اللَّهِ ﷺ أَنْ أُبَيْعَ مَا لَيْسَ عِنْدِي * رواه الترمذي فِي رِوَايَةٍ لَهُ وَلِأَبِي دَاوُدَ وَالتَّسَائِي: قَالَ: قُلْتُ: يَا رَسُولَ اللَّهِ يَا بُنَيَّ الرَّجُلُ فَيُرِيدُ مِنِّي الْبَيْعَ وَلَيْسَ عِنْدِي فَأُبْتَاعُ لَهُ مِنَ الشُّوقِ قَالَ: «لَا تَبِعْ مَا لَيْسَ عِنْدَكَ»

2867- Hakîm b. Hizâm der ki: "Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem), bende mevcut olmayan bir şeyi satmamı yasakladı." Tirmizi

Ebû Dâvud ve Nesâî'de ise: Hakîm der ki: "Ey Allah'ın Resûlü! Bazen müşteri gelip elimde olmayan bir malı benden istiyor. Ben de istediğini

çarşıdan alıp ona satıyorum" dediğimde, Hz. (sallallahu aleyhi vesellem): "Yanında olmayan şeyi satma" buyurdu. [Sahih]

Ebû Dâvud (3503) ve Tirmizî (1233) * İrvâ (1292)

۲۸۶۸ - [۳۵] عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ: نَهَى رَسُولُ اللَّهِ ﷺ عَنْ بَيْعَتَيْنِ فِي بَيْعَةٍ *

رواه مالك والترمذي والنسائي

2868- Ebû Hureyre der ki: "Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) bir satış içindeki satış muamelesini yasaklamıştır." [Sahih]

Mâlik, Tirmizî (1231) ve Nesâî * es-Silsiletu's-Sahîha (5/2326)

۲۸۶۹ - [۳۶] عَنْ عَمْرِو بْنِ شُعَيْبٍ، عَنْ أَبِيهِ، عَنْ جَدِّهِ، أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ

نَهَى عَنْ بَيْعَتَيْنِ فِي صَفْقَةٍ وَاحِدَةٍ. رواه في شرح السنة

2869- Amr b. Şuayb'ın babası kanalıyla dedesinden bildirdiğine göre Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem), iki ayrı alışveriş için tek pazarlık yapılmasını yasaklamıştır.

Beğavî Şerhu's-Sünne'de ve Beyhakî (10662)

۲۸۷۰ - [۳۷] وعنه قال: قال رسول الله ﷺ: "لَا يَحِلُّ سَلْفٌ، وَبَيْعٌ وَلَا

شُرْطَانٍ فِي بَيْعٍ، وَلَا رِبْحٌ مَا لَمْ يُضْمَنْ، وَلَا بَيْعٌ مَا لَيْسَ عِنْدَكَ" * رواه الترمذي

وأبو داود والنسائي وقال الترمذي: هذا صحيح

2870- Amr b. Şuayb'ın, babası kanalıyla dedesinden bildirdiğine göre Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Selef (parayı peşin, malı sonradan almak) ile satış, bir satışta iki şart, tam olarak elde olmayan bir malın kârı ve yanında olmayan bir şeyi satmak helal değildir" buyurdu. [Sahih]

Tirmizî (1234 "sahih"), Ebû Dâvud (3504) ve Nesâî * [Sahîh Sünen Ebî Dâvud]

٢٨٧١ - [٣٨] عَنِ ابْنِ عُمَرَ قَالَ قَالَ: كُنْتُ أَبِيْعُ الْاِئْبَلِ بِالْبَيْعِ، أَبِيْعُ بِالْدَّنَانِيْرِ
وَآخُذُ الدَّرَاهِمَ، فَأَتَيْتُ النَّبِيَّ ﷺ فِي بَيْتِ حَفْصَةَ، فَقُلْتُ: يَا رَسُوْلَ اللهِ، اِنِّي اُرِيْدُ
اَنْ اَسْأَلَكَ، اِنِّي أَبِيْعُ بِالْبَيْعِ، فَأَبِيْعُ بِالْدَّنَانِيْرِ وَآخُذُ الدَّرَاهِمَ، قَالَ: لَا بَأْسَ اَنْ
تَاخُذَهَا بِسَعْرِ يَوْمِهَا مَا لَمْ يَفْرُقْ بَيْنَكُمَا شَيْءٌ * رواه الترمذي وأبو داود والنسائي
والدارمي

2871- İbn Ömer der ki: Hafsa'nın evinde olan Resûlullah'a (sallallahu aleyhi vesellem) geldim ve: "Ey Allah'ın Resûlü! Size bir şey sormak istiyorum. Ben Bakî'de altın karşılığı (deve) satıyorum ve bedelini gümüş olarak alıyorum. Bu konuda ne dersiniz?" dedim. Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Sattığın günün değeri üzerinden almanda sakınca yoktur ama aranızda her şey netleşmeden ayrılmayın" buyurdu. [Zayıf]

Tirmizî (1242), Ebû Dâvud (3354), Nesâî (4506) ve Dârimi * İrvâ (1359)

٢٨٧٢ - [٣٩] وَعَنِ الْعَدَاءِ بْنِ خَالِدِ بْنِ هُوْدَةَ أَخْرَجَ كِتَابًا: هَذَا مَا اشْتَرَى
الْعَدَاءُ بْنُ خَالِدِ بْنِ هُوْدَةَ مِنْ مُحَمَّدِ رَسُوْلِ اللهِ ﷺ اشْتَرَى مِنْهُ عِبْدًا أَوْ أُمَّةً لَا دَاءَ
وَلَا غَائِلَةَ وَلَا خِبْتَةَ بَيْعِ الْمُسْلِمِ الْمُسْلِمِ * رواه الترمذي وَقَالَ: هَذَا حَدِيثٌ غَرِيْبٌ

2872- Addâ b. Hâlid b. Hevze içerisinde şöyle yazan bir yazı çıkardı: "Bu, Addâ b. Hâlid b. Hevze'nin Allah'ın Resûlü Muhammed'den (sallallahu aleyhi vesellem) satın aldığı şeylere dair belgedir. Addâ, Resûlullah'tan hastalığı, kusuru ve kötü bir tarafı olmayan bir köle veya cariyeyi, müslümanın müslümanla yapması gereken bir alışveriş üzerine satın almıştır." [Hasen]

Tirmizî (1216 "ğarib").

٢٨٧٣ - [٤٠] عَنْ أَنَسِ بْنِ مَالِكٍ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ بَاعَ حِلْسًا وَقَدْحًا وَقَالَ
 «مَنْ يَشْتَرِي هَذَا الْجِلْسَ وَالْقَدْحَ». فَقَالَ رَجُلٌ أَخَذْتُهُمَا بِدِرْهَمٍ. فَقَالَ النَّبِيُّ ﷺ
 «مَنْ يَزِيدُ عَلَي دِرْهَمٍ مَنْ يَزِيدُ عَلَي دِرْهَمٍ» فَأَعْطَاهُ رَجُلٌ دِرْهَمَيْنِ فَبَاعَهُمَا مِنْهُ *
 رواه الترمذي وأبو داود وابن ماجه

2873- Enes b. Mâlik der ki: Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem), yoksul bir kimsenin bir parça çulunu ve su kabını satıp o kimseye yiyecek parası ve sermaye yapmak istedi ve: *"Bu çulu ve bardağı kim satın alır?"* buyurdu. Bir adam: "Onun ikisini bir dirheme ben aldım" dedi. Bunun üzerine Allah Resûlü (sallallahu aleyhi vesellem): *"Bir dirhemden fazla veren var mı? Bir dirhemden fazla veren var mı?"* buyurdu. Bir adam iki dirhem verince onları ona sattı. [Zayıf]

Tirmizî (1218), Ebû Dâvud (1641) ve İbn Mâce (2198) * [Daif Sünen et-Tirmizî]

3- FASIL

٢٨٧٤ - [٤١] عَنْ وَائِلَةَ بِنِ الْأَسْقَعِ، قَالَ: سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ يَقُولُ: مَنْ
 بَاعَ غَيْبًا لَمْ يَبِينْهُ، لَمْ يَزَلْ فِي مَقْتِ اللَّهِ، وَلَمْ تَزَلِ الْمَلَائِكَةُ تَلْعَنُهُ. رواه ابن ماجه

2874- Vâsile b. el-Eska' der ki: Ben, Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)'den: *"Kim bir şeyi kusurunu açıklamadan satarsa daima Allah'ın öfkesine ve meleklerin lânetine maruz kalır"* buyurduğunu işittim. [Zayıf]

İbn Mâce (2247) * Daifu't-Terğîb (1094)

باب في بيع المشروط

Şartlı Satış

1- FASIL

۲۸۷۵ - [۱] عن ابن عمر قال: قال رسول الله ﷺ: "مَنْ ابْتِئَاعَ نَخْلًا بَعْدَ أَنْ تَوَبَّرَ فَتَمَرَتْهَا لِلْبَائِعِ، إِلَّا أَنْ يَشْتَرِطَ الْمُبْتِئَاعُ، وَمَنْ ابْتِئَاعَ عَبْدًا وَلَهُ مَالٌ فَمَالُهُ لِلَّذِي بَاعَهُ، إِلَّا أَنْ يَشْتَرِطَ الْمُبْتِئَاعُ" * رواه مسلم وروى البخاري المعنى الأول وحده

2875- Sâlim, babasından, Hz. Peygamber'in (sallallahu aleyhi vesellem): "*Kişi, hurma ağaçlarını aşıladıktan sonra sattığı zaman, (o yıl ki) mahsül konusunda müşteri bir şart koşmamışsa çıkacak mahsül satıcının olur. Yine kişi, malı olan bir köleyi sattığı zaman, müşteri bu kölenin malı konusunda bir şart koşmamışsa, kölenin bu malı satan kişinin olur*" buyurduğunu bildiriyor.

Buhârî (2379) ve Müslim (1543)

۲۸۷۶ - [۲] و وَعَنْ جَابِرٍ: أَنَّهُ كَانَ يَسِيرُ عَلَى جَمَلٍ لَهُ قَدِ أَعْيَى فَمَرَّ النَّبِيُّ ﷺ بِهِ فَضَرَبَهُ فَسَارَ سَيْرًا لَيْسَ يَسِيرٌ مِثْلَهُ ثُمَّ قَالَ: «بِعْنِيهِ بِوَقِيَّةٍ» قَالَ: فَبِعْتُهُ فَاسْتَنْتَيْتُ حُمْلَانَهُ إِلَى أَهْلِي فَلَمَّا قَدِمْتُ الْمَدِينَةَ أَتَيْتُهُ بِالْجَمَلِ وَنَقَدَنِي ثَمَنَهُ وَفِي رِوَايَةٍ فَأَعْطَانِي ثَمَنَهُ وَرَدَّهُ عَلَيَّ * متفق عليه.

وَفِي رِوَايَةٍ لِلْبُخَارِيِّ أَنَّهُ قَالَ لِإِبْرَاهِيمَ: «اقْضِهِ وَرَدَّهُ» فَأَعْطَاهُ وَزَادَهُ قِيرَاطًا

2876- Câbir kendisine ait bir deve üzerinde yolculuk ediyordu. Devesi yorulmuştu. Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) ona rastlayınca deveye vurdu. Bunun üzerine o yorgun deve, onun gibi kimsenin yürümediği bir hızla yürüdü. Sonra Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem): "*Bu deveyi bir âkıyyeye sat*"

buyurdu. Deveyi O'na sattım, fakat beni eşimin yanına varıncaya dek sırtında taşımasını istisna etmesini şart koştum. Medine'ye vardığımda deveyi Peygamber'e (sallallahu aleyhi vesellem) getirdim. Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) bana bedelini nakit olarak verdi.

Başka bir rivayette: "Bana bedelini ödeyip devemi geri verdi" ibaresi geçmiştir. Buhârî'nin (2309) rivayetinde ise: Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem), Bilâl'e «Ona ödemeyi yap ve fazladan da ver» buyurdu. Bunun üzerine (Câbir'e) bedelini ödedi ve fazladan da bir kırat verdi" ibaresi geçmiştir. [Sahih]

Buhârî (2718) ve Müslim (715)

۲۸۷۷ - [۳] عَنْ عَائِشَةَ ، قَالَتْ : جَاءَتْ بَرِيرَةَ ، فَقَالَتْ : إِنِّي كَاتِبْتُ أَهْلِي عَلَى تِسْعِ أَوَاقٍ فِي كُلِّ عَامٍ وَوَقِيَّةً ، فَأَعِينَنِي ، فَقَالَتْ عَائِشَةُ : إِنْ أَحَبَّ أَهْلُكَ أَنْ أَعِدَّهَا لَهُمْ عِدَّةً وَاحِدَةً وَأَعْتَقَكَ فَعَلْتُ ، وَيَكُونُ وَلَاؤُكَ لِي ، فَذَهَبْتُ إِلَى أَهْلِهَا ، فَأَبَوْا ذَلِكَ عَلَيْهَا ، فَقَالَتْ : إِنِّي قَدْ عَرَضْتُ ذَلِكَ عَلَيْهِمْ فَأَبَوْا إِلَّا أَنْ يَكُونَ الْوَلَاءُ لَهُمْ ، فَسَمِعَ بِذَلِكَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ فَسَأَلَنِي فَأَخْبَرْتُهُ ، فَقَالَ : خُذِيهَا فَأَعْتِقِيهَا وَاشْتَرِي لَهُمْ الْوَلَاءَ ، فَإِنَّمَا الْوَلَاءُ لِمَنْ أَعْتَقَ ، قَالَتْ عَائِشَةُ : فَقَامَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ فِي النَّاسِ ، فَحَمِدَ اللَّهُ وَأَثْنَى عَلَيْهِ ، ثُمَّ قَالَ : أَمَا بَعْدُ ، "فَمَا بَالُ رِجَالٍ مِنْكُمْ يَشْتَرُونَ شُرُوطًا لَيْسَتْ فِي كِتَابِ اللَّهِ ، فَأَيُّمَا شَرَطٍ لَيْسَ فِي كِتَابِ اللَّهِ فَهُوَ بَاطِلٌ ، وَإِنْ كَانَ مِائَةَ شَرَطٍ فَقَضَاءُ اللَّهِ أَحَقُّ وَشَرَطُ اللَّهِ أَوْثَقُ ، مَا بَالُ رِجَالٍ مِنْكُمْ يَقُولُ أَحَدُهُمْ أَعْتَقْتُ يَا فَلَانُ وَلِي الْوَلَاءَ ، إِنَّمَا الْوَلَاءُ لِمَنْ أَعْتَقَ " * متفق عليه

2877- Urve'nin bildirdiğine göre Berire, Hz. Peygamber'in (sallallahu aleyhi vesellem) hanımı Âişe'nin yanına gelip: "Ey Âişe! Efendilerimle her yıl bir ûkiyyesini ödemek üzere dokuz ûkiyye üzerinden mukâtebe yaptım. Ödemelerimde bana yardımcı ol" dedi. Berire bu yardımı istediğinde de henüz taksitlerinden bir şey vermiş değildi. Hz. Âişe de onun azat

edilmesini istediği için kendisine: "Git efendilerle konuş, isterlerse taksitlerinin tümünü birden onlara ödeyeyim, ama velâ hakkı bende olur" dedi. Berîre efendilerinin yanına gidip bu teklifi onlara sundu. Ancak efendileri: "Şayet yardımının karşılığını Allah'tan bekleyecekse bunu yapsın, ama velâ hakkı bizde kalır" cevabını verdiler.

Hiz. Âişe durumu Resûlullah'a (sallallahu aleyhi vesellem) bildirince Allah Resûlü (sallallahu aleyhi vesellem): "Onların bu şartı velâ hakkının sende olmasını engellemez. Sen onu satın alıp azat et. Zira velâ hakkı azat eden kişinin olur" buyurdu. Hiz. Âişe de böyle yaptı. Sonrasında Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) bir konuşma yapmak üzere kalktı. Allah'a hamdettikten sonra da: "Bazılarında ne oluyor da Allah'ın Kitab'ında yeri olmayan bazı şartlar ileri sürüyorlar! Allah'ın Kitab'ında yeri olmayan bir şart, bir değil yüz şart dahi olsa geçersizdir! Bilin ki bu konuda Allah'ın Kitab'ının hükmü uyulmaya daha layıktır ve onun koştuğu bir şart sizin koşacağınız bir şarttan daha sağlamdır. Velâ hakkı da azat eden kişininindir" buyurdu. [Sahih]

Buhârî (2168, 2563) ve Müslim (1504)

۲۸۷۸ - [۴] عن ابن عمر قال: " نَهَى رَسُولُ اللَّهِ ﷺ عَنْ بَيْعِ الْوَلَاءِ، وَعَنْ

هَبْتِهِ " ★ متفق عليه

2878- İbn Ömer, Resûlullah'ın (sallallahu aleyhi vesellem) velayet hakkının satılmasını ve hibe edilmesini yasak ettiğini söyledi. [Sahih]

Buhârî (2535) ve Müslim (1506)

2- FASIL

۲۸۷۹ - [۵] عن مخلد بن خفاف قال: " ابْتَعْتُ غُلَامًا فَاسْتَعْلَلْتُهُ، ثُمَّ ظَهَرْتُ

مِنْهُ عَلَى عَيْبٍ، فَخَاصَمْتُ فِيهِ إِلَى عُمَرَ بْنِ عَبْدِ الْعَزِيزِ، فَقَضَى لِي بِرَدِّهِ، وَقَضَى عَلَيَّ بِرَدِّ غَلَّتِهِ، فَأَتَيْتُ عَزْوَةَ فَأَخْبَرْتُهُ، فَقَالَ: أَرُوحُ إِلَيْهِ الْعَشِيَّةَ، أَنْ غَائِشَةَ، أَخْبَرْتَنِي

أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ قَضَى فِي مِثْلِ هَذَا أَنْ: " الْخَرَجَ بِالضَّمَانِ فَرَّاحَ إِلَيْهِ غَزْوَةً، فَقَضَى لِي أَنْ أَخَذَ الْخَرَجَ مِنَ الَّذِي قَضَى بِهِ عَلَيَّ لَهُ. رواه في شرح السنة

2879- Mahled b. Hufâf der ki: Bir köle satın aldım ve onun sayesinde kazanç elde ettim. Daha sonra bir kusuru olduğu ortaya çıkınca (halife) Ömer b. Abdilazîz'e durumu dava ettim. Köleyi ve onun sayesinde elde ettiğim kazancı geri vermeme dair bir hüküm verince ben de Urve'ye gidip durumu anlattım. Bunun üzerine (halifeye) akşam olunca gideceğini söyleyip benzer bir konuda Hz. Âişe'den naklen Resûlullah'ın (sallallahu aleyhi vesellem) "(Köleden elde edilen) gelir sorumluluğun karşılığıdır" buyurduğunu haber verdi. Urve (halifeye) gidince (halife) ödemiş olduğum meblağın bana geri verilmesine hükmetti.

Şâfiî Müsned (s. 243) Beğavî Şerhu's-Sünne'de * Aslı Ebû Dâvud'da (3510) yer almıştır.

٢٨٨٠ - [٦] عَنِ ابْنِ مَسْعُودٍ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: إِذَا اخْتَلَفَ الْبَيْعَانِ فَالْقَوْلُ قَوْلُ الْبَائِعِ وَالْمُبْتَاعِ بِالْخِيَارِ * رواه الترمذي وفي رواية ابن ماجه والدارمي قَالَ: «الْبَيْعَانِ إِذَا اخْتَلَفَا وَالْمَبِيعُ قَائِمٌ بَعَيْنِهِ وَلَيْسَ بَيْنَهُمَا بَيِّنَةٌ فَالْقَوْلُ مَا قَالَ الْبَائِعُ أَوْ يترادان البيع»

2880- İbn Mes'ûd der ki: Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Alıcı ve satıcı ihtilafa düşerlerse satıcının sözü esas alınır. Alıcı da muhayyer bırakılır" buyurdu. Tirmizî

İbn Mâce (2186) ile Dârimî (2549) rivayetinde ibare: "Satıcı ile alıcı anlaşmazlığa düşüp aralarında da delil olmadığı ve satılan mal aynen durduğu taktirde, (geçerli) söz, satıcının sözüdür. Ya da taraflar satılan malı geri çevirirler". [Sahih]

Tirmizî (1270) * Sahîhu'l-Câmi' (288)

٢٨٨١ - [٧] عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ، قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: مَنْ أَقَالَ مُسْلِمًا، أَقَالَهُ اللَّهُ عَثْرَتَهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ * رواه أبو داود وابن ماجه وفي «شرح السنّة» بلفظ «المصابيح» عن شريح الشامي مُرسلا

2881- Ebû Hureyre'den bildirdiğine göre; Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): *"Kim bir Müslümanın (alım-satım akdini) feshetmesini kabul ederse, Allah da onu kıyamet günü (azaba) düşmekten kurtarır"* buyurdu. [Sahih]

Ebû Dâvud (3460) ve İbn Mâce (2199) * İrvâ (1334)

3- FASIL

٢٨٨٢ - [٨] عن أبي هريرة قال: قال رسول الله ﷺ: اشتري رجل من رجل عقارا، فوجد الرجل الذي اشتري العقار في عقاره جرة فيها ذهب، فقال للبائع: وفي رواية الفقيه، فقال له الذي اشتري العقار: خذ ذهبك مني، أنا اشتريت منك الأرض ولم أبتع منك الذهب، وقال الذي شري الأرض: إنما بعثتك الأرض وما فيها، فتحاكما إلى رجل، فقال الذي تحاكما إليه: ألكما ولد؟ فقال أحدهما: لي غلام، وقال الآخر: لي جارية، قال: فأنكحوا الغلام الجارية، وأنفقوا على أنفسكم منه وتصدقوا * متفق عليه

2882- Ebû Hureyre, Hz. Peygamber'den (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle bildiriyor: *"Adamın biri, birinden bir arazi satın aldı. Ancak satın aldığı arazinin içinde bir küp altın bulunca, satan adama: «Altınını al! Zira ben senden altınını değil sadece arazini satın aldım» dedi. Araziyi satan adam da: «Ben sana araziyi içindikilerle beraber sattım» karşılığını verdi. (Ancak anlayamayınca) başka bir adama gidip muhakeme oldular. Gittikleri adam kendilerine: «Çocuklarınız var mı?» diye sorunca, içlerinden biri: «Benim bir oğlum var» dedi. Diğeri de: «Benim de bir kızım var» dedi. Bunun üzerine hakem yapılan*

kişi şu hükmü verdi: O zaman bu çocuğu o kızla evlendirin ve bu altının bir kısmını onlara harcayın, bir kısmını da sadaka olarak verin." [Sahih]

Buhârî (3472) ve Müslim (1604)

بَابُ السَّلْمِ وَالرَّهْنِ

Selem Akdi ve Rehin

1- FASIL

٢٨٨٣ - [١] عَنْ ابْنِ عَبَّاسٍ، قَالَ: " قَدِمَ النَّبِيُّ ﷺ الْمَدِينَةَ وَهُمْ يُسَلِفُونَ فِي الثِّمَارِ السَّنَةَ وَالسَّنَتَيْنِ، وَالثَّلَاثَ فَقَالَ: "مَنْ أَسْلَفَ فِي شَيْءٍ فَلْيَسْلِفْ فِي كَيْلٍ مَعْلُومٍ وَوَزْنٍ مَعْلُومٍ إِلَى أَجَلٍ مَعْلُومٍ" * متفق عليه

2883- İbn Abbâs der ki: Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) Medine'ye geldiğinde, Medine halkının iki üç yıllık hurma için üreticiye önceden peşin para verdiklerini gördü. Onları bundan alıkoyup: "Kim ki ileride alacağı ürün için para verecekse, alacağı ürünün ölçüsünü, ağırlığını ve ne zaman alacağını belirtsin" buyurdu. [Sahih]

Buhârî (2241) ve Müslim (1604)

٢٨٨٤ - [٢] عَنْ عَائِشَةَ، قَالَتْ: " اشْتَرَى رَسُولُ اللَّهِ ﷺ مِنْ يَهُودِيٍّ طَعَامًا، وَرَهْنَهُ دِرْعًا لَهُ مِنْ حَدِيدٍ * متفق عليه

2884- Hz. Âişe bildiriyor: "Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) bir Yahudi'den belli bir zamana kadar gıda maddesi aldı ve demirden bir zırhı da yanında rehin olarak bıraktı. [Sahih]

Buhârî (2086) ve Müslim (1603)

۲۸۸۵ - [۳] عَنْ عَائِشَةَ ، قَالَتْ: "تُوْفِي رَسُولَ اللَّهِ ﷺ وَدِرْعُهُ مَرْهُونَةٌ عِنْدَ

يَهُودِيٍّ بِثَلَاثِينَ صَاعًا مِنْ شَعِيرٍ" * رواه البخاري

2885- İbn Abbâs der ki: "Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) vefat ettiğinde ailesi için almış olduğu otuz sâ' arpa karşılığında zırhı rehin olarak bir Yahudi'de duruyordu." [Sahih]

Buhâri (2916)

۲۸۸۶ - [۴] وَعَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ وَسَلَّمَ: «الظَّهُرُ يُرَكَّبُ

بِنَفَقَتِهِ إِذَا كَانَ مَرْهُونًا وَلَبْنُ الدَّرِّ يُشْرَبُ بِنَفَقَتِهِ إِذَا كَانَ مَرْهُونًا وَعَلَى الَّذِي يَرْكَبُ

وَيُشْرَبُ النَّفَقَةَ» * رواه البخاري

2886- Ebû Hureyre'nin bildirdiğine göre Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurmuştur: "(Binek hayvanı) rehin olarak alındığı zaman nafakası karşılığında sırtına binilir. Sağmal hayvan rehin alındığı zaman nafakası karşılığında sütünden içilir. Bakımını da hayvana binen ve onun sütünü içen karşılar." [Sahih] [Sahih]

Buhâri (2512)

2- FASIL

۲۸۸۷ - [۵] عَنْ سَعِيدِ بْنِ الْمُسَيْبِ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ قَالَ: « لَا يَغْلُقُ الرَّهْنُ

مِنْ صَاحِبِهِ الَّذِي رَهَنَهُ لَهُ غَنَمُهُ وَعَلَيْهِ غَرْمُهُ» * رواه الشافعي مرسلًا

2887- Saîd b. el-Müseyyeb'in bildirdiğine göre Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Rehin sahibinden bağlanmaz. Rehinin geliri de, masrafı da sahibine aittir" buyurdu.

Şâfiî

۲۸۸۸ - [۶] وَرُوِيَ مثله أو مثل مَعْنَاهُ لَا يُخَالَفُ عَنْهُ عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ مُتَّصِلًا

2888- Bunun aynısı ya da yakın metni Ebû Hureyre'den muttasıl olarak rivayet olunmuştur.

İbn Mâce (2441) * Daîfu'l-Câmi' (6357)

۲۸۸۹ - [۷] عَنِ ابْنِ عُمَرَ أَنَّ النَّبِيَّ ﷺ قَالَ: «الْمِكْيَالُ مِكْيَالُ أَهْلِ الْمَدِينَةِ، وَالْمِيزَانُ مِيزَانُ أَهْلِ مَكَّةَ» * رواه أبو داود والنسائي

2889- İbn Ömer'in bildirdiğine göre Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem): "Ölçümde Medinelilerin ölçüsü, tartıda ise Mekkelilerin tartısı esas alınır" buyurdu. [Sahih]

Ebû Dâvud (3340) ve Nesâî (2520) * İrvâ (1342)

۲۸۹۰ - [۸] عَنِ ابْنِ عَبَّاسٍ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ لِأَصْحَابِ الْمِكْيَالِ وَالْمِيزَانِ: إِنَّكُمْ قَدْ وُلِّيْتُمْ أُمْرَيْنِ هَلَكَتْ فِيهِ أُمَّتٌ سَالِفَةٌ قَبْلَكُمْ. * رواه الترمذي

2890- İbn Abbâs'ın bildirdiğine göre, Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) ölçü ve tartı aletleri kullanarak iş yapan kimselere: "Siz doğru kullandığımızda Cenneti kazanırsınız, sahtekârlık yaptığımızda Cehenneme düşeceğiniz iki durumla iş başındasınız, sizden önce geçen toplumlar bu konuda helak olanlardan oldular" buyurdu. [Zayıf]

Tirmizî (1217) * Daîfu't-Terğîb (1089)

3- FASIL

۲۸۹۱ - [۹] عَنْ أَبِي سَعِيدٍ الْخُدْرِيِّ، قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: مَنْ أَسْلَفَ فِي

شَيْءٍ فَلَا يَضْرِفُهُ إِلَى غَيْرِهِ قَبْلَ أَنْ يَقْبِضَهُ * رواه أبو داود وابن ماجه

2891- Ebû Saîd el-Hudrî'nin bildirdiğine göre Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Selem yoluyla bir şey satın alan kişi, malı (teslim almadan satış ve hibe yoluyla) başkalarına vermesin" buyurdu. [Zayıf]

Ebû Dâvud (3468) ve İbn Mâce (2283)* İrvâ (1375)

باب الاحتكار

Stokçuluk

1- FASIL

۲۸۹۲ - [۱] عَنْ مَعْمَرٍ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: «مَنْ احْتَكَرَ فَهُوَ خَاطِئٌ» *

رواه مسلم وَسَنَدُكَزْ حَدِيثُ عُمَرَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ «كَانَتْ أَمْوَالُ بَنِي النَّضِيرِ» فِي

بَابِ الْفَيْءِ إِنْ شَاءَ اللَّهُ تَعَالَى

2892- Ma'mer, Resûlullah'ın (sallallahu aleyhi vesellem): "İhtikâr (malları stok) eden günahkâr olur" buyurduğunu bildiriyor. [Sahih]

Müslim (1605) Hz. Ömer'in Benû Nadîr'in mallarına dair hadisi Ganimet bölümünde gelecektir. (no. 4056)

2- FASIL

۲۸۹۳ - [۲] عَنْ عُمَرَ بْنِ الْخَطَّابِ، رَضِيَ اللهُ عَنْهُ عَنِ النَّبِيِّ ﷺ قَالَ: الْجَالِبُ مَرْزُوقٌ، وَالْمُخْتَكِرُ مَلْعُونٌ". رواه ابن ماجه والدارمي

2893- Ömer b. el-Hattâb'ın bildirdiğine göre Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): *"Mallarımı çarşıya çıkararak rızıkların, ihtikâr (stok) eden de lânetlenmiştir"* buyurdu. [Zayıf]

İbn Mâce (2153) ve Dârimî * Daifu't-Terğîb (1101)

۲۸۹۴ - [۳] عَنْ أَنَسِ قَالَ غَلَا السَّعْرُ عَلَى عَهْدِ رَسُولِ اللَّهِ ﷺ فَقَالُوا يَا رَسُولَ اللَّهِ سَعِرْنَا فَقَالَ إِنَّ اللَّهَ هُوَ الْمَسْعِرُ الْقَابِضُ الْبَاسِطُ الرَّزَاقُ وَإِنِّي لأَرْجُو أَنْ أَلْقَى رَبِّي وَلَيْسَ أَحَدٌ مِنْكُمْ يَطْلُبُنِي بِمَظْلَمَةٍ فِي دَمٍ وَلَا مَالٍ « * رواه الترمذي وأبو داود وابن ماجه والدارمي

2894- Enes der ki: Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)'in zamanında fiyatlar yükseldi, bunun üzerine: "Ey Allah'ın Resûlü! Fiyatlara sınır koy, fiyatlar çok yükseldi" dediler. Allah Resûlü (sallallahu aleyhi vesellem): *"Fiyatları ayarlayan Allah'tır, genişletip bol veren Allah'tır. Rızık veren Allah'tır. Daraltıp kısıtlık getiren Allah'tır. Ben, Allah'a yanımda kimsenin mal ve kan hakkı olmadığı halde ulaşmayı umarım"* buyurdu. [Sahih]

Tirmizî (1314), Ebû Dâvud (3451), İbn Mâce (2200) ve Dârimî * Ğâyetu'l-merâm (323)

3- FASIL

۲۸۹۵ - [۴] عَنْ عُمَرَ بْنِ الْخَطَّابِ، سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ يَخْطُبُ وَهُوَ يَقُولُ:
"مَنْ اخْتَكَرَ عَلَى الْمُسْلِمِينَ طَعَامَهُمْ ضَرَبَهُ اللَّهُ بِالْجُدَامِ، وَالْإِفْلَاسِ. رواه ابن ماجه
والبيهقي في شعب الإيمان. ورزين في كتابه

2895- Ömer b. el-Hattâb der ki: Hutbe vermekte olan Resûlullah'ın (sallallahu aleyhi vesellem): "Müslümanlara bir gıda maddesinde stokçuluk yaparı Allah cüzzam ve iflasa mahkum eder" buyurduğunu işittim. [Zayıf]

İbn Mâce (2155), Beyhakî, Şuabu'l-îmân'da ve Rezîn * Daifu't-Terğib (1102)

۲۸۹۶ - [۵] وَعَنْ ابْنِ عُمَرَ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: «مَنْ اخْتَكَرَ طَعَامًا أَرْبَعِينَ
يَوْمًا يُرِيدُ بِهِ الْغَلَاءَ فَقَدْ بَرِيءَ مِنَ اللَّهِ وَبَرِيءَ اللَّهُ مِنْهُ» * رواه رزين

2896- İbn Ömer der ki: Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Her kim kırk gün boyunca fiyatları artırmak amacıyla yiyecek stoku yaparsa o Allah'tan, Allah da ondan beri/uzak olur" buyurdu. [Zayıf]

Ahmed (2/33) * Daifu't-Terğib (1100)

۲۸۹۷ - [۶] عَنْ مُعَاذِ بْنِ جَبَلٍ قَالَ: سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ يَقُولُ: "بِئْسَ الْعَبْدُ
الْمُخْتَكِرُ، إِنْ أَرْخَصَ اللَّهُ الْأَسْعَارَ حَزَنَ، وَإِنْ أَعْلَاهَا اللَّهُ فَرِحَ" * رواه البيهقي في
شعب الإيمان ورزين في كتابه

2897- Muâz b. Cebel der ki: Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)'e ihtikârın ne olduğunu sordum. Allah Resûlü (sallallahu aleyhi vesellem): "Ucuzluğu duyduğu zaman bu onu üzer, pahalılığı duyduğu zaman buna sevinir. Muhtekir

(stokçu) ne kötü bir kuldür. Allah fiyatları ucuzlattığı zaman üzülür, fiyatları artırdığı zaman ise sevinir" buyurdu. [Zayıf]

Beyhakî, Şuabu'l-îmân'da ve Rezîn * Daifu't-Terğîb (1103)

۲۸۹۸ - [۷] وَعَنْ أَبِي أُمَامَةَ: أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ قَالَ: «مَنْ اخْتَكَرَ طَعَامًا أَرْبَعِينَ

يَوْمًا ثُمَّ تَصَدَّقَ بِهِ لَمْ يَكُنْ لَهُ كَفَّارَةٌ» * رواه رزين

2898- Ebû Umâme'nin bildirdiğine göre Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Kırk gün boyunca bir yiyeceği stoklayan kimse, daha sonra bu yiyeceği sadaka olarak verse bile (bu yaptığı, günahı için) kefaret olmaz" buyurdu. [Uydurma]

Rezîn * es-Silsiletu'd-Daife (2/859)

باب الإفلاس والانظار

İflas ve Mühlet Verme

1- FASIL

۲۸۹۹ - [۱] عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ، أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ قَالَ: "أَيُّمَا رَجُلٍ أَفْلَسَ فَأَذْرَكَ

الرَّجُلُ مَالَهُ بِعَيْنِهِ، فَهُوَ أَحَقُّ بِهِ مِنْ غَيْرِهِ" * متفق عليه

2899- Ebû Hureyre'nin bildirdiğine göre, Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)'ın: "Bir adam iflas eder de, alacaklı malının aynını, müflisin yanında bulursa, o mala, başkalarından daha fazla hak sahibidir" buyurdu. [Sahih]

Buhârî (2102) ve Müslim (1559)

۲۹۰۰ - [۲] عَنْ أَبِي سَعِيدٍ الْخُدْرِيِّ، قَالَ: أُصِيبَ رَجُلٌ فِي عَهْدِ رَسُولِ اللَّهِ ﷺ فِي ثِمَارِ ابْتِئَاعِهَا، فَكَثُرَ دَيْنُهُ، فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: "تَصَدَّقُوا عَلَيَّ"، فَتَصَدَّقَ النَّاسُ عَلَيْهِ، فَلَمْ يَبْلُغْ ذَلِكَ وَفَاءَ دَيْنِهِ، فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ لِغُرَمَائِهِ: "خُذُوا مَا وَجَدْتُمْ وَلَيْسَ لَكُمْ إِلَّا ذَلِكَ" * رواه مسلم

2900- Ebû Saîd el-Hudrî der ki: Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) zamanında bir adam satın aldığı meyveler sebebiyle büyük bir doğal afete uğradı ve bu yüzden de borcu çoğaldı. Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Ona sadaka verin!" buyurduğu zaman insanlar ona sadaka verdiler; ama verilen sadakalar borcunu ödemeye yetmedi. Bunun üzerine Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) adamın alacaklılarına buyurdu ki: "Adamın yanında bulunanı alın; zira bundan başka da size bir şey yoktur." [Sahih]

Müslim (1556)

۲۹۰۱ - [۳] عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ، أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ قَالَ: "كَانَ الرَّجُلُ يُدَايِنُ النَّاسَ فَكَانَ، يَقُولُ لِفَتَاهُ: إِذَا أَتَيْتَ مُعْسِرًا فَتَجَاوَزْ عَنْهُ لَعَلَّ اللَّهَ أَنْ يَتَجَاوَزَ عَنَّا، قَالَ: فَلَقِي اللَّهَ فَتَجَاوَزَ عَنْهُ" * متفق عليه

2901- Ebû Hureyre'nin bildirdiğine göre, Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "İnsanlara borç veren bir adam vardı. Borçlunun darda olduğunu gördüğü zaman, kölesine: «Onu bağışla, olur ki Allah bizi de bağışlasın» derdi. Öldüğü zaman da Allah onu bağışladı" buyurdu. [Sahih]

Buhârî (2078) ve Müslim (4003)

۲۹۰۲ - [۴] وَعَنْ أَبِي قَتَادَةَ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: "مَنْ سَرَّهُ أَنْ يُنَجِّيهَ اللَّهُ مِنْ كُرْبِ يَوْمِ الْقِيَامَةِ، فَلْيُنْفِسْ عَن مُعْسِرٍ، أَوْ يَضَعْ عَنْهُ" * رواه مسلم

2902- Ebû Katâde der ki: Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): *"Allah'ın kendisini kıyamet gününü sıkıntılarından kurtarması kimin hoşuna giderse darda olana yardım etsin veya yükünü (alacağını) hafifletsin"* buyurdu. [Sahih]

Müslim (1563)

۲۹۰۳ - [۵] وعنه قال: سمعت رسول الله ﷺ يقول: "مَنْ أَنْظَرَ مُخْسِرًا، أَوْ وَضَعَ لَهُ، أَنْجَاهُ اللَّهُ مِنْ كَرْبِ يَوْمِ الْقِيَامَةِ" * رواه مسلم

2903- Ebû Katâde der ki: Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): *"Kim dardaki bir borçluya mühlet verrise veya borcunu silerse, Allah da onu kıyamet günündeki sıkıntılardan kurtarır "* buyurdu.

Müslim (1563) Müslim'de bu lafızla yoktur!

۲۹۰۴ - [۶] وعن أبي اليسر قال: سمعت النبي ﷺ يقول: "مَنْ أَنْظَرَ مُخْسِرًا أَوْ وَضَعَ عَنْهُ أَظْلَهُ اللَّهُ فِي ظِلِّهِ" * رواه مسلم

2904- Ebû Yesser'in bildirdiğine göre, Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): *"Kim eli darda olana mühlet verirse ya da borcunu silerse Allah, kıyamet gününde onu kendi gölgesinde gölgelendirecektir"* buyurdu. [Sahih]

Müslim (3014)

۲۹۰۵ - [۷] عَنْ أَبِي رَافِعٍ مَوْلَى رَسُولِ اللَّهِ ﷺ قَالَ: اسْتَسْلَفَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ بَكْرًا، فَجَاءَتْهُ إِبِلٌ مِنَ الصَّدَقَةِ، قَالَ أَبُو رَافِعٍ: " فَأَمَرَنِي رَسُولُ اللَّهِ ﷺ أَنْ أَقْضِيَ الرَّجُلَ بَكْرَهُ "، فَقُلْتُ: لَا أَجِدُ فِي الْإِبِلِ إِلَّا جَمَلًا خِيَارًا رَبَاعِيًا، فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: " أَغْطِهِ إِثَاءَهُ فَإِنَّ خِيَارَ النَّاسِ أَحْسَنُهُمْ قَضَاءً " * رواه مسلم

2905- Hz. Peygamber'in (sallallahu aleyhi vesellem) azadlı kölesi Ebû Râfi' der ki: Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) bir adamdan genç bir deve ödünç aldı ve: "Zekât develeri geldiğinde (onunla) senin borcunu öderiz" buyurdu. Sonra zekât develeri geldi. Allah Resûlü (sallallahu aleyhi vesellem): "Ey Ebû Râfi! Bu adama, alacağı olan genç devesini öde" buyurdu. Bunun üzerine aradığımda ancak altı yedi yaşlarında develer buldum. Durumu aktardığımda Allah Resûlü (sallallahu aleyhi vesellem): "Adama (elinde olanı iyisini) ver. Çünkü insanların en hayırlısı, borcunu en güzel şekilde verenidir" buyurdu. [Sahih]

Müslim (1600)

۲۹۰۶ - [۸] عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ أَنَّ رَجُلًا تَقَاضَى رَسُولَ اللَّهِ ﷺ فَأَعْلَظَ لَهُ، فَهَمَّ بِهِ أَصْحَابُهُ، فَقَالَ: دَعُوهُ، فَإِنَّ لِصَاحِبِ الْحَقِّ مَقَالًا، وَاشْتَرَوْا لَهُ بَعِيرًا فَأَعْطُوهُ إِثَاءً، وَقَالُوا: لَا نَجِدُ إِلَّا أَفْضَلَ مِنْ سَيْتِهِ، قَالَ: "اشْتَرَوْهُ فَأَعْطُوهُ إِثَاءً، فَإِنَّ خَيْرَكُمْ أَحْسَنُكُمْ قَضَاءً" * متفق عليه

2906- Ebû Hureyre anlatıyor: Adamın biri Resûlullah'tan (sallallahu aleyhi vesellem) alacağını isterken kabaca davrandı. Ashab adamın üzerine yürümek istediklerinde Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Adamı bırakın! Zira hak sahibinin söz söyleme hakkı da vardır" buyurdu. Sonra: "Bir deve satın alıp ona verin" buyurunca ashab deve aradı; ancak adamın alacağı deveden daha iyisini bulabildiler. Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem): "O zaman onu satın alıp adama verin; zira en hayırlınız borcunu en iyi şekilde ifa edendir" buyurdu. [Sahih]

Buhârî (2306) ve Müslim (1601)

۲۹۰۷ - [۹] عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ قَالَ: "مَطْلُ الْغَنِيِّ ظُلْمٌ، فَإِذَا أَتَبَعَ أَحَدُكُمْ عَلَى مَلِيٍّ فَلْيَتَّبِعْ" * متفق عليه

2907- Ebû Hureyre, Resûlullah'ın (sallallahu aleyhi vesellem): "Zengin'in borcunu geciktirmesi zulümdür. Kim de alacağını ödenmesi için varlıklı birine havale edilirse ona müracaat etsin" buyurduğunu bildiriyor. [Sahih]

Buhârî (2282) ve Müslim (1564)

٢٩٠٨ - [١٠] وعن كعب بن مالك: أَنَّهُ تَقَاضَى ابْنَ أَبِي حَدْرَدٍ دَيْنًا لَهُ عَلَيْهِ فِي عَهْدِ رَسُولِ اللَّهِ ﷺ فِي الْمَسْجِدِ، فَازْتَفَعَتْ أَصْوَاتُهُمَا حَتَّى سَمِعَهَا رَسُولُ اللَّهِ ﷺ وَهُوَ فِي بَيْتِهِ، "فَخَرَجَ إِلَيْهِمَا رَسُولُ اللَّهِ ﷺ حَتَّى كَشَفَ سِجْفَ حُجْرَتِهِ وَنَادَى يَا كَعْبُ بْنُ مَالِكٍ، قَالَ: يَا كَعْبُ، قَالَ: لَبَيْكَ يَا رَسُولَ اللَّهِ، فَأَشَارَ بِيَدِهِ أَنْ ضَعِ الشُّطْرَ مِنْ دَيْنِكَ، قَالَ كَعْبٌ: قَدْ فَعَلْتُ يَا رَسُولَ اللَّهِ، قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: قُمْ فَأَقْضِهِ" * متفق عليه

2908- Abdullah b. Ka'b b. Mâlik (babasından) bildiriyor: Babam (Ka'b) Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) zamanında İbn Ebî Hadred'de olan bir alacağını Mescid'de isteyince sesleri yükseldi. Evinde olan ve seslerini duyan Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) yanlarına doğru çıktı. Odasının perdesini aralayarak: "Ey Ka'b b. Mâlik!" diye seslendi. Ka'b: "Buyur, ey Allah'ın Resûlü!" diye karşılık verince Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) eliyle alacağını yarısından vazgeç diye işaret etti. Ka'b da: "Yarısından vazgeçtim ey Allah'ın Resûlü!" diye cevap verdi. Bunun üzerine Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) borçlu olana: "Şimdi kalk ve borcunu ona öde!" buyurdu. [Sahih]

Buhârî (2287) ve Müslim (1564)

٢٩٠٩ - [١١] عَنْ سَلْمَةَ بِنِ الْأَكْوَعِ قَالَ: " كُنَّا جُلُوسًا عِنْدَ النَّبِيِّ ﷺ إِذْ أَتَى بِجَنَازَةٍ، فَقَالُوا: صَلَّى عَلَيْهَا، فَقَالَ: هَلْ عَلَيْهِ دَيْنٌ ؟ قَالُوا: لَا، قَالَ: فَهَلْ تَرَكَ شَيْئًا؟ قَالُوا: لَا، فَصَلَّى عَلَيْهِ، ثُمَّ أَتَى بِجَنَازَةٍ أُخْرَى، فَقَالُوا: يَا رَسُولَ اللَّهِ، صَلَّى عَلَيْهَا،

قَالَ: هَلْ عَلَيْهِ دَيْنٌ؟ قِيلَ: نَعَمْ، قَالَ: فَهَلْ تَرَكَ شَيْئًا؟ قَالُوا: ثَلَاثَةٌ دَنَانِيرٌ، فَصَلَّى عَلَيْهَا، ثُمَّ أَتَى بِالثَّلَاثَةِ، فَقَالُوا: صَلِّ عَلَيْهَا، قَالَ: هَلْ تَرَكَ شَيْئًا؟ قَالُوا: لَا، قَالَ: فَهَلْ عَلَيْهِ دَيْنٌ؟ قَالُوا: ثَلَاثَةٌ دَنَانِيرٌ، قَالَ: صَلُّوا عَلَيَّ صَاحِبِكُمْ، قَالَ أَبُو قَتَادَةَ: صَلِّ عَلَيْهِ يَا رَسُولَ اللَّهِ وَعَلَيَّ دَيْنُهُ، فَصَلَّى عَلَيْهِ * رواه البخاري

2909- Seleme b. Ekva' der ki: Biz Hz. Peygamber'in (sallallahu aleyhi vesellem) yanında oturuyorduk. Bir cenaze getirildi. "(Ey Allah'ın Resûlü!) Namazını kıldır" dediler. Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Ölünün üzerinde bir borç var mı?" diye sordu. Onlar: "Hayır" dediklerinde Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) cenaze namazını kıldırdı. Daha sonraları başka bir cenaze getirildi. "Ey Allah'ın Resûlü! Namazını kıldır" dediler. Allah Resûlü (sallallahu aleyhi vesellem): "Ölünün üzerinde borç var mı?" diye sordu. "Evet" denilince Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Birşey bıraktı mı?" buyurdu. Onlar: "Üç dinar bıraktı" dediler. Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) bunun üzerine namazını kıldırdı. Sonra üçüncü bir cenaze getirildi ve "Namazını kıldır" dediler. Allah Resûlü (sallallahu aleyhi vesellem): "Geiride birşey bıraktı mı?" diye sordu. Onlar: "Hayır" diye cevap verdiler. Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Ölünün üzerinde borç var mı?" diye sordu. Onlar: "Üç dinar (borcu var)" dediler. Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem): "Arkadaşımızın namazını siz kılmı" buyurdu. Ebû Katâde: "Ey Allah'ın Resûlü! Namazı sen kıldır, onun borcu benim üzerime aldım" dedi. Bunun üzerine Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) namazını kıldırdı. [Sahih]

Buhârî (2291)

٢٩١٠ - [١٢] عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ عَنِ النَّبِيِّ ﷺ قَالَ: "مَنْ أَخَذَ أَمْوَالَ النَّاسِ يُرِيدُ

أَدَاءَهَا آذَى اللَّهُ عَنَّهُ، وَمَنْ أَخَذَ يُرِيدُ إِتْلَافَهَا أَتْلَفَهُ اللَّهُ" * رواه البخاري

2910- Ebû Hureyre'nin bildirdiğine göre Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Her kim insanların mallarını geri ödemek niyetiyle alırsa Allah onun adına

onları öder (ödemesini müyesser kılar.) Her kim de insanların mallarını (harcayıp) telef etmek niyetiyle alırsa Allah da onu telef eder" buyurdu.

Buhârî (2387)

۲۹۱۱ - [۱۳] وعن أبي قتادة قال: قَالَ رَجُلٌ: يَا رَسُولَ اللَّهِ أَرَأَيْتَ إِنْ قُتِلْتُ فِي سَبِيلِ اللَّهِ صَابِرًا مُحْتَسِبًا مُقْبِلًا غَيْرَ مُدْبِرٍ، يُكَفِّرُ اللَّهُ عَنِّي خَطَايَايَ؟ فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: " نَعَمْ ". فَلَمَّا أَدْبَرَ نَادَاهُ نَعَمْ، إِلَّا الدِّينَ، كَذَلِكَ قَالَ لِي جِبْرِيلُ عَلَيْهِ السَّلَامُ * رواه مسلم

2911- Ebî Katâde diyor ki: Bir adam Resûlullah'a (sallallahu aleyhi vesellem) gelip: "Ey Allah'ın Resûlü! Allah yolunda sabrederek sevabımı Allah'tan bekleyerek savaştan kaçmaksızın hep ilerleyerek düşmana karşı savaşırsam Allah günahlarımı affeder mi?" diye sordu. Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Evet" karşılığını verdi ve adam giderken Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) onu çağırdı: "Evet bağışlar. Ancak borç hariç. Cibril bana böyle söyledi" buyurdu. [Sahih]

Müslim (1885)

۲۹۱۲ - [۱۴] عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عَمْرٍو بْنِ الْعَاصِ، أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ قَالَ: "يُخْفَرُ لِلشَّهِيدِ كُلِّ ذَنْبٍ إِلَّا الدِّينَ" * رواه مسلم

2912- Abdullah b. Amr b. el-Âs'ın bildirdiğine göre Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Şehidin, borcu dışında ne günahı varsa bağışlanır!" buyurdu.

Müslim (1886)

۲۹۱۳ - [۱۵] عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ "أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ كَانَ يُؤْتَى بِالرَّجُلِ الْمَيِّتِ عَلَيْهِ الدِّينُ، فَيَسْأَلُ: هَلْ تَرَكَ لِدِينِهِ قِضَاءً؟ فَإِنْ حُدِّثَ أَنَّهُ تَرَكَ وَفَاءً صَلَّى عَلَيْهِ

وَالْأَوْلَى، قَالَ: صَلُّوا عَلَيَّ صَاحِبِكُمْ، فَلَمَّا فَتَحَ اللَّهُ عَلَيْهِ الْمُتَوَحَّحَ، قَالَ: أَنَا أَوْلَى
بِالْمُؤْمِنِينَ مِنْ أَنْفُسِهِمْ، فَمَنْ تُوْفِي وَعَلَيْهِ دَيْنٌ، فَعَلَيْ قَضَائِهِ وَمَنْ تَرَكَ مَالًا، فَهُوَ
لِوَرَثَتِهِ" * متفق عليه

2913- Ebû Hureyre'nin bildirdiğine göre Resûlullah'a (sallallahu aleyhi vesellem), üzerinde borç olduğu halde ölmüş birinin cenazesi getirildiğinde, Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem): "Borcunu karşılayacak bir şey bıraktı mı?" diye sorardı. Şayet kendisine o ölünün borcu için bir meblağ bıraktığı söylenirse, onun cenaze namazını kılardı. Yoksa: "Arkadaşınızın cenaze namazını siz kılın" buyururdu. Nihayet Allah O'na birçok fetihler ihsan edince: "Ben bütün müminlere kendi canlarından daha yakınım. Bu durumda artık her kim üzerinde bir borç bırakarak ölürse, o borcu ödemek bana aittir. Her kim de bir mal bırakırsa, o mal kendi mirasçılara aittir" buyurdu. [Sahih]

Buhârî (2297) ve Müslim (1619)

2- FASIL

٢٩١٤ - [١٦] عَنْ ابْنِ خَلْدَةَ الزُّرَقِيِّ قَالَ جِئْنَا أَبَا هُرَيْرَةَ فِي صَاحِبٍ لَنَا قَدْ
أَفْلَسَ فَقَالَ هَذَا الَّذِي قَضَى فِيهِ النَّبِيُّ ﷺ أَيُّمَا رَجُلٍ مَاتَ أَوْ أَفْلَسَ فَصَاحِبُ الْمَتَاعِ
أَحَقُّ بِمَتَاعِهِ إِذَا وَجَدَهُ بِعَيْنِهِ * رواه الشافعي وابن ماجه

2914- (Ömer) b. Halde ez-Zurakî dedi ki: İflas eden bir arkadaşımızla beraber Ebû Hureyre'nin yanına geldik. Ebû Hureyre dedi ki: Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) bu kişi hakkında şöyle hüküm vermişti: "Ölen veya iflas eden (borçlu) kişinin yanında alıcı malını gördüğü zaman onu almaya diğerlerinden daha fazla hak sahibidir." [Zayıf]

Şafîi ve İbn Mâce (2360) * [Daif Sünen İbn Mâce]

٢٩١٥ - [١٧] عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ، قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: نَفْسُ الْمُؤْمِنِ مُعَلَّقَةٌ

بِدِينِهِ حَتَّى يُقْضَى عَنْهُ * رواه الشافعي وأحمد والترمذي وابن ماجه والدارمي وقال

الترمذي: هذا حديث غريب

2915- Ebû Hureyre, Resûlullah'ın (sallallahu aleyhi vesellem): *"Müminin ruhu (yani düşünce ve kalbi) borcu ödeninceye kadar oraya takılı kalır"* buyurduğunu nakleder. [Sahih]

Şâfiî, Ahmed, Tirmizî (1087, "ğarib"), İbn Mâce (2413) ve Dârimî * Sahihu't-Terğib (1811)

٢٩١٦ - [١٨] عَنِ الْبَرَاءِ بْنِ عَازِبٍ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: صَاحِبُ الدَّيْنِ

مَأْسُورٌ بِدِينِهِ، يَشْكُو إِلَى رَبِّهِ الْوَحْدَةَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ. رواه في شرح السنة

2916- Berâ b. Âzib der ki: Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): *"Borçlu, borcu sebebiyle mezarında esir kalır ve yalnızlıktan Allah'a şikayette bulunur"* buyurdu. [Zayıf]

Beğavî Şerhu's-Sünne'de * Daifu't-Terğib (1131)

٢٩١٧ - [١٩] وَرَوِي أَنْ مُعَاذًا كَانَ يَدَّانُ فَآتَى غُرْمَاؤَهُ إِلَى النَّبِيِّ ﷺ فَبَاعَ النَّبِيُّ

ﷺ مَالَهُ كُلَّهُ فِي دِينِهِ حَتَّى قَامَ مُعَاذٌ بِغَيْرِ شَيْءٍ. مُرْسَلٌ هَذَا لَفْظُ الْمَصَابِيحِ. وَلَمْ

أَجِدُهُ فِي الْأُصُولِ إِلَّا فِي الْمُنتَقَى

2914- Rivayet olunduğuna göre Muâz borçlandı. (Ödeyemeyince) alacaklıları Hz. Peygamber'e (sallallahu aleyhi vesellem) geldiler. Bunun üzerine Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) onun tüm malını borcu karşılığında sattı. Hiçbir maddi varlığı kalmadan Muâz kalkıp oradan ayrıldı.

Mürsel bir rivayet olup Masâbih'te bu ibarelerle geçmiştir. Müntekâ dışında temel hadis kitaplarında bu hadisi bulamadım.

٢٩١٨ - [٢٠] وَعَنْ عَبْدِ الرَّحْمَنِ بْنِ كَعْبِ بْنِ مَالِكٍ قَالَ: كَانَ مُعَاذُ بْنُ جَبَلٍ شَابًا سَخِيًّا وَكَانَ لَا يُمْسِكُ شَيْئًا فَلَمَّ يَزُلْ يَدَانُ حَتَّى أَغْرَقَ مَالَهُ كُلَّهُ فِي الدِّينِ فَأَتَى النَّبِيَّ ﷺ فَكَلَّمَهُ لِيُكَلِّمَ غُرَمَاءَهُ فَلَوْ تَرَكَوْا لِأَحَدٍ لَتَرَكَوْا لِمُعَاذٍ لِأَجْلِ رَسُولِ اللَّهِ ﷺ فَبَاعَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ مَالَهُ حَتَّى قَامَ مُعَاذٌ بِغَيْرِ شَيْءٍ. رَوَاهُ سَعِيدٌ فِي سَنَنِ مُرْسَلًا

2918- Abdurrahman b. Ka'b b. Mâlik der ki: Muâz b. Cebel cömert bir gençti ve elinde bir şey tutamazdı. Nihayet o kadar borçlandı ki tüm malı borç batağına gitti. Sonra Resûlullah'a (sallallahu aleyhi vesellem) gelerek alacaklıları ile konuşmasını talep etti. Şayet başkaları olsaydı Resûlullah'ın (sallallahu aleyhi vesellem) hatırı için Muâz'ı bırakırlardı. Bunun üzerine Hz. Peygamber onun tüm mal varlığını satınca Muâz sahip olduğu hiçbir şey kalmadan oradan kalktı.

Mürsel olarak Saîd b. Mansûr Sünen'inde ve Ebû Dâvud Merâsil'de (172)

٢٩١٩ - [٢١] عَنْ عَمْرِو بْنِ الشَّرِيدِ عَنْ أَبِيهِ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: «لَيْتَ الْوَاجِدُ يُجِلُّ عِزْضَهُ وَعُقُوبَتَهُ قَالَ ابْنُ الْمُبَارَكِ: يُجِلُّ عِزْضَهُ يُعْلِظُ لَهُ ، وَعُقُوبَتَهُ يُحْبَسُ لَهُ * رَوَاهُ أَبُو دَاوُدَ وَالنَّسَائِيُّ

2919- Amr b. eş-Şerîd, babasından, Resûlullah'ın (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurduğunu nakleder: "Varlıklı olan bir kimsenin borcunu ödemeyi geciktirmesi onurunun kırılmasını ve ceza görmesini helal kılar."

İbnü'l-Mübârek dedi ki: "(Metinde geçen) "Onurunu helal kılar" ona ağır sözler söylenir anlamdadır. Cezalandırılması ise hapsedilmesi anlamına gelir." [Sahih]

Ebû Dâvud (3628) ve Nesâî * Sahîhu't-Terğîb (3628)

٢٩٢٠ - [٢٢] عَنْ أَبِي سَعِيدٍ الْخُدْرِيِّ، قَالَ: أَبِي النَّبِيِّ ﷺ بِجَنَازَةٍ لِيُصَلِّيَ عَلَيْهَا، فَقَالَ: هَلْ عَلَى صَاحِبِكُمْ دَيْنٌ؟ قَالُوا: نَعَمْ قَالَ: هَلْ تَرَكَ لَهُ مِنْ وَقَاءٍ قَالُوا: لَا، قَالَ: صَلُّوا عَلَى صَاحِبِكُمْ، قَالَ عَلِيُّ بْنُ أَبِي طَالِبٍ: عَلَيَّ دَيْنُهُ يَا رَسُولَ اللَّهِ، فَتَقَدَّمَ فَصَلَّى عَلَيْهِ وَقَالَ: فَكَ اللَّهُ رِهَانَكَ مِنَ النَّارِ كَمَا فَكَّكَتَ رِهَانَ أَخِيكَ الْمُسْلِمِ، لَيْسَ مِنْ عَبْدٍ مُسْلِمٍ يَقْضِي عَنْ أَخِيهِ دَيْنَهُ إِلَّا فَكَ اللَّهُ رِهَانَهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ. رواه في شرح السنة

2920- Ebû Saîd el-Hudrî anlatıyor: Hz. Peygamber'e (sallallahu aleyhi vesellem) namazını kıldırması için bir cenaze getirdiler. "Arkadaşınızın borcu var mıydı?" diye sorunca "Var" dediler. "Geride bıraktığı bir şeyleri var mı?" diye sorunca "Hayır" dediler. Bunun üzerine: "Arkadaşınızın namazını siz kılın" buyurdu. Ali b. Ebî Tâlib: "Onun borcunu ben üstleniyorum, ey Allah'ın Resûlü!" deyince öne geçip onun namazını kıldırdıktan sonra: "Müslüman kardeşinin rehin durumunu çözdüğün gibi Allah da senin cehennemden olan rehinliğini çözsün. Hiçbir müslüman kul yoktur ki, din kardeşinin borcunu üstlenir de Allah bu sebeple onun kıyamet günündeki rehinliğini çözmemiş olsun" buyurdu. [Sahih]

Beğavî Şerhu's-Sünne'de (2155)

٢٩٢١ - [٢٣] عَنْ ثَوْبَانَ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: «مَنْ مَاتَ وَهُوَ بَرِيءٌ مِنَ الْكِبْرِ وَالْغُلُولِ وَالذَّيْنِ دَخَلَ الْجَنَّةَ» * رواه الترمذي وابن ماجه والدارمي

2921- Sevbân'ın bildirdiğine göre, Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Kim kibir, ganimet malına hıyanet ve borcu olmadan can verirse cennete girer" buyurdu. (sallallahu aleyhi vesellem)

Tirmizî (1572), İbn Mâce (2412) ve Dârimî * Sahîhu't-Terğîb (1351)

٢٩٢٢ - [٢٤] وَعَنْ أَبِي مُوسَى عَنِ النَّبِيِّ ﷺ، أَنَّهُ قَالَ: إِنَّ أَعْظَمَ الذُّنُوبِ عِنْدَ اللَّهِ أَنْ يُلْقَاهُ بِهَا عَبْدٌ بَعْدَ الْكِبَائِرِ الَّتِي نَهَى اللَّهُ عَنْهَا، أَنْ يَمُوتَ رَجُلٌ وَعَلَيْهِ دَيْنٌ، لَا يَدْعُ لَهُ قَضَاءً * رواه أحمد وأبو داود

2922- Ebû Mûsa el-Eş'arî, Resûlullah'ın (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurduğunu nakleder: "Allah'ın katında yasaklamış olduğu en büyük günahlardan sonraki en büyük günah, borcu olan kişinin borcun ödenmesi için mal bırakmadan ölmesi ve bu şekilde Allah'ın huzuruna çıkmasıdır." [Zayıf]

Ahmed (4/392) ve Ebû Dâvud (3342) * Daifu't-Terğib (1132)

٢٩٢٣ - [٢٥] عَنْ عَمْرِو بْنِ عَوْفٍ الْمُزَنِيِّ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ قَالَ: الصُّلْحُ جَائِزٌ بَيْنَ الْمُسْلِمِينَ، إِلَّا صُلْحًا حَرَّمَ خِلَالَ، أَوْ أَحَلَّ حَرَامًا، وَالْمُسْلِمُونَ عَلَى شُرُوطِهِمْ، إِلَّا شَرْطًا حَرَّمَ خِلَالَ، أَوْ أَحَلَّ حَرَامًا * رواه الترمذي وابن ماجه وأبو داود وانتهت روايته عند قوله "شروطهم"

2923- Amr b. Avf el-Müzenî'in bildirdiğine göre, Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Helali haram, haramı da helal kılan anlaşmalar dışında Müslümanlar arasındaki her anlaşma (barış) geçerlidir. Helali haram, haramı da helal kılan şartlar dışında da Müslümanların şartlara bağlı kalmaları gerekir" buyurdu. [Sahih]

Tirmizî (1352), İbn Mâce (2353), Ebû Hureyre hadisininden Ebû Dâvud (3594) * [Sahih Süneni't-Tirmizî]

3- FASIL

٢٩٢٤ - [٢٦] عَنْ سُؤَيْدِ بْنِ قَيْسٍ قَالَ: جَلَبْتُ أَنَا وَمَخْرَفَةُ الْعَبْدِيُّ، بَرًّا مِنْ هَجَرَ فَأَتَيْنَا بِهِ مَكَّةَ فَجَاءَنَا رَسُولُ اللَّهِ ﷺ يَمْشِي فَسَاوَمَنَا بِسَرَاوِيلَ، فَبِعْنَاهُ، وَتَمَّ رَجُلٌ يَزِرُنْ بِالْأَجْرِ، فَقَالَ لَهُ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: زِنْ وَأَرْجِحْ * رواه أحمد وأبو داود والترمذي وابن ماجه والدارمي وقال الترمذي: هذا حديث حسن صحيح

2924- Süveyd b. Kays der ki: Mahrafe el-Abdî ile beraber Hecer'den (Mekke'ye) kumaş getirmiştik. Yanımıza Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesallam) geldi ve şalvarlık kumaş için bizimle pazarlık yaptı. Benim yanımda ücretli olarak ölçme işini yapan biri vardı. Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) ona: "Ölç ve (müşteriden yana) fazlalaştır" buyurdu. [Sahih]

Ahmed (19308), Ebû Dâvud (3336), Tirmizî (1305, "hasen sahih"), İbn Mâce (2220) ve Dârimî * [Sahih Sünen Ebî Dâvud]

٢٩٢٥ - [٢٧] عَنْ جَابِرِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ قَالَ: كَانَ لِي عَلَى النَّبِيِّ ﷺ دَيْنٌ فَقَضَانِي وَزَادَنِي * رواه أبو داود

2925- Câbir b. Abdillâh der ki: Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem)'in bana borcu vardı. Borcunu ödedi ve fazlasını da verdi. [Sahih]

Ebû Dâvud (3347) * [Sahih Sünen Ebî Dâvud]

٢٩٢٦ - [٢٨] عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ أَبِي رَبِيعَةَ قَالَ: اسْتَقْرَضَ مِنِّي النَّبِيُّ ﷺ أَرْبَعِينَ أَلْفًا، فَجَاءَهُ مَالٌ فَدَفَعَهُ إِلَيَّ، وَقَالَ: بَارَكَ اللَّهُ لَكَ فِي أَهْلِكَ وَمَالِكَ، إِنَّمَا جَزَاءُ السَّلَفِ الْحَمْدُ وَالْأَدَاءُ * رواه النسائي

2926- Abdullah b. Ebî Rabîa der ki: Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) benden kırk bin dirhem borç almıştı. Ona mal gelince bana olan borcunu ödedi ve: "Allah malını ve aileni sana mübarek ve bereketli kılsın. Borcun karşılığı, mutlaka Allah'a hamd ederek borcu ödemektir" buyurdu. [Sahih]

Nesâî (4683) * Sahihu't-Terğib (1757)

۲۹۲۷ - [۲۹] وَعَنْ عِمْرَانَ بْنِ حُصَيْنٍ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: «مَنْ كَانَ لَهُ عَلَى رَجُلٍ حَقٌّ فَمَنْ أَخْرَهُ كَانَ لَهُ بِكُلِّ يَوْمٍ صَدَقَةٌ» * رواه أحمد

2927- İmrân b. Husayn'ın bildirdiğine göre Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Kişi alacaklı olduğu kişiye zaman tanıdığında her gün için kendisine sadaka sevabı verilir" buyurmuştur. [Zayıf]

Ahmed (20219) * Daifu'l-Câmi' (651)

۲۹۲۸ - [۳۰] وَعَنْ سَعْدِ بْنِ الْأَطُولِ قَالَ: مَاتَ أَحْيَى وَتَرَكَ ثَلَاثِمِائَةَ دِينَارٍ وَتَرَكَ وَلَدًا صِغَارًا فَأَرَدْتُ أَنْ أَنْفِقَ عَلَيْهِمْ فَقَالَ لِي رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: «إِنْ أَخَاكَ مَحْبُوسٌ بِدَيْنِهِ فَأَقْضِ عَنْهُ». قَالَ: فَذَهَبْتُ فَقَضَيْتُ عَنْهُ وَلَمْ تَبْقَ إِلَّا امْرَأَةٌ تَدْعِي دِينَارَيْنِ وَلَيْسَتْ لَهَا بَيِّنَةٌ قَالَ: «أَعْطَهَا فَإِنَّهَا صَدَقَةٌ» * رواه أحمد

2928- Sa'd b. el-Atvel der ki: Kardeşim vefat edince geriye üç yüz dinar ve küçük çocuklar bıraktı. Ben onlara (bu paradan) infak etmek istediğimde, Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Kardeşin borcundan dolayı mahpus durumdadır. Git onun borcunu öde" buyurdu. Bunun üzerine gidip borcunu ödedim. Sonra geri gelip: "Ey Allah'ın Resûlü! Bütün borcunu ödedim. İki dinar alacağı olduğunu söyleyen ve buna dair bir delili olmayan bir kadından başka kimse kalmadı" dediğimde, Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Onu da öde. Çünkü kadın doğru söylemektedir" buyurdu. [Sahih]

Ahmed (17359) ve İbn Mâce (2433) * [Sahih Sünen İbn Mâce]

۲۹۲۹ - [۳۱] وَعَنْ مُحَمَّدِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ جَحْشٍ قَالَ: كُنَّا جُلُوسًا بِفِنَاءِ الْمَسْجِدِ حَيْثُ يُوضَعُ الْجَنَائِزُ وَرَسُولُ اللَّهِ جَالِسٌ بَيْنَ ظَهْرَيْنَا فَرَفَعَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ بَصْرَهُ قَبْلَ السَّمَاءِ فَنَظَرَ ثُمَّ طَاطَأَ بَصْرَهُ وَوَضَعَ يَدَهُ عَلَى جَبْهَتِهِ قَالَ: «سُبْحَانَ اللَّهِ سُبْحَانَ اللَّهِ مَا نَزَلَ مِنَ التَّشْدِيدِ؟» قَالَ: فَسَكَنَّا يَوْمَنَا وَلَيْلَتَنَا فَلَمْ نَرَ إِلَّا خَيْرًا حَتَّى أَصْبَحْنَا قَالَ مُحَمَّدٌ: فَسَأَلْتُ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ: مَا التَّشْدِيدُ الَّذِي نَزَلَ؟ قَالَ: «فِي الدِّينِ وَالَّذِي نَفْسُ مُحَمَّدٍ بِيَدِهِ لَوْ أَنَّ رَجُلًا قُتِلَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ ثُمَّ عَاشَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ ثُمَّ قُتِلَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ ثُمَّ عَاشَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ ثُمَّ قُتِلَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ حَتَّى يُقْضَى دَيْنُهُ» * رواه أحمد وفي شرح السنة نحوه

2929- Muhammed b. Abdillah b. Cahş der ki: Mescid'in avlusunda, cenazelerin konulduğu yerde oturuyorduk. Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) de aramızda oturmaktaydı. Bir ara Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) semaya doğru baktı. Sonra başını eğip elini alnına koyarak: "Sübhänallah! Sübhänallah! Ne kadar da ağır bir hüküm indi" buyurdu. O günü ve gecesi bu konuda Resûlullah'a (sallallahu aleyhi vesellem) bir şey sormadık, ama bu durumu pek da hayra yormadık. Diğer gün sabah Resûlullah'a (sallallahu aleyhi vesellem): "İnen ağır hüküm nedir?" diye sorduğumda şöyle buyurdu: "Borç hakkında bir hükümdü. Muhammed'in canı elinde olana yemin olsun ki kişi, Allah yolunda öldürülüp tekrar dirilse, sonra yine Allah yolunda öldürülüp tekrar dirilse, sonra yine Allah yolunda öldürülüp tekrar dirilse, şayet borcu varsa borcunu ödeyene kadar cennete giremez." [Sahih]

Ahmed (22860) ve Nesâi (6484). Beğavî Şerhu's-Sünne'de * Sahihu't-Terğîb (1804)

بَابُ الشَّرَكَةِ وَالْوَكَاةِ

Ortaklık ve Vekâlet

1- FASIL

٢٩٣٠ - [١] عَنْ زُهْرَةَ بْنِ مَعْبُدٍ، أَنَّهُ كَانَ يَخْرُجُ بِهِ جَدُّهُ عَبْدُ اللَّهِ بْنُ هِشَامٍ إِلَى السُّوقِ فَيَشْتَرِي الطَّعَامَ، فَيَلْقَاهُ ابْنُ عُمَرَ، وَابْنُ الزُّبَيْرِ، فَيَقُولَانِ لَهُ: أَشْرِكْنَا، فَإِنَّ النَّبِيَّ ﷺ قَدْ دَعَا لَكَ بِالْبَرَكَةِ، فَيَشْرِكُهُمْ، فَرَبَّمَا أَصَابَ الرَّاحِلَةَ كَمَا هِيَ، فَيَبْعَثُ بِهَا إِلَى الْمَنْزِلِ" وكان عبد الله بن هشام ذهب به أمه إلى النبي ﷺ فمسح رأسه ودعا له بالبركة * رواه البخاري

2930- Zühre b. Ma'bed bildiriyor: Dedesi Abdullah b. Hişâm, onu yanına alıp çarşıya götürür erzak alırdı. Onunla karşılaşan İbn Ömer ve İbnü'z-Zübeyr: "Yiyeceklerine bizi de ortak et; zira Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) sana dua etmiştir" derlerdi. Abdullah da onları ortak ederdi. Öyle zamanlar olurdu ki (bu bereket duası sebebiyle) Abdullah bir deve yükü kâr ederek eve gönderirdi. Annesi (Zeyneb binti Humeyd) onu alıp Resûlullah'a (sallallahu aleyhi vesellem) götürdü O da saçlarını okşayıp ona bereket için dua etti. [Sahih]

Buhârî (2502)

٢٩٣١ - [٢] عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ: "قَالَتِ الْأَنْصَارُ لِلنَّبِيِّ ﷺ: اقْسِمْ بَيْنَنَا وَبَيْنَ إِخْوَانِنَا النَّخِيلِ، قَالَ: لَا، فَقَالُوا: تَكْفُونَا الْمَثُونَةَ وَنَشْرِكُكُمْ فِي الشَّمْرَةِ، قَالُوا: سَمِعْنَا وَأَطَعْنَا" * رواه البخاري

2931- Ebû Hureyre bildiriyor: Ensâr, Resûlullah'a (sallallahu aleyhi vesellem): "Hurma ağaçlarını bizimle (Muhacir) kardeşlerimiz arasında taksim et" deyince, Allah'ın Resûlü (sallallahu aleyhi vesellem): "Hayır" karşılığını verdi. Ensâr:

"Bizim yerimize siz işçiliği yapın ve meyveleri sizinle ortak paylaşırız" deyince, Muhacirler: "İşittik ve itaat ettik" cevabını verdiler. [Sahih]

Buhârî (2325)

۲۹۳۲ - [۳] عَنْ عُرْوَةَ، أَنَّ النَّبِيَّ ﷺ أَعْطَاهُ دِينَارًا يَشْتَرِي لَهُ بِهِ شَاةً فَاشْتَرَى لَهُ بِهِ شَاتَيْنِ فَبَاعَ إِحْدَاهُمَا بِدِينَارٍ وَجَاءَهُ بِدِينَارٍ وَشَاةٍ، فَدَعَا لَهُ بِالْبَرَكَةِ فِي بَيْعِهِ وَكَانَ لَوْ اشْتَرَى الثَّرَابَ لَرَبِحَ فِيهِ * رواه البخاري

2932- Urve el-Bârikî bildiriyor: Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) ona bir dinar verdi ve kendisine bir koyun almasını istedi. Bu bir dinarla iki koyun satın aldı. Koyunlardan birini bir dinara satarken diğerini Resûlullah'a (sallallahu aleyhi vesellem) getirdi. Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) alışverişlerinin bereketli olması için ona dua etti. Bundan dolayı (daha sonraları) arazi satın alacak olsa dahi kârlı çıkıyordu. [Sahih]

Buhârî (3642)

2- FASIL

۲۹۳۳ - [۴] عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَفَعَهُ قَالَ: إِنَّ اللَّهَ يَقُولُ: أَنَا ثَالِثُ الشَّرِيكَيْنِ مَا لَمْ يَخُنْ أَحَدُهُمَا صَاحِبَهُ، فَإِذَا خَانَهُ خَرَجْتُ مِنْ بَيْنَهُمَا * رواه أبو داود وزاد رزين: "وجاء الشيطان"

2933- Ebû Hureyre'nin bildirdiğine göre Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Allah buyurur ki: Biri diğerine ihanet etmedikten sonra iki ortağın üçüncüsü olurum. Ancak biri diğerine ihanet ederse aralarından çekilirim" buyurdu. Rezîn'de ise "ve Şeytan gelir" ilavesi yer almıştır. [Zayıf]

Ebû Dâvud (3383) * Daifu'l-Câmi' (1748)

۲۹۳۴ - [۵] عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: أَدِّ الْأَمَانَةَ إِلَى مَنْ ائْتَمَمْتَكَ، وَلَا تَخُنْ مَنْ خَانَكَ * رواه الترمذي وأبو داود والدارمي

2934- Ebû Hureyre'nin bildirdiğine göre Allah'ın Resûlü (sallallahu aleyhi vesellem): "Emanetleri sana emanet edene geri ver. Sana ihanet edene sen de ihanet etme!" buyurdu. [Sahih]

Tirmizî (1264), Ebû Dâvud (3535) ve Dârimî (2597) * İrvâ (1544)

۲۹۳۵ - [۶] عَنْ جَابِرِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ قَالَ: أَرَدْتُ الْخُرُوجَ إِلَى خَيْبَرَ فَأَتَيْتُ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ، فَسَلَّمْتُ عَلَيْهِ، وَقُلْتُ لَهُ: إِنِّي أَرَدْتُ الْخُرُوجَ إِلَى خَيْبَرَ فَقَالَ: إِذَا أَتَيْتَ وَكَيْلِي فَخُذْ مِنْهُ خَمْسَةَ عَشَرَ وَسَقًا، فَإِنْ ابْتَغَى مِنْكَ آيَةً، فَضَعْ يَدَكَ عَلَى تَرْفُوتِهِ * رواه أبو داود

2935- Câbir b. Abdillâh anlatıyor: Hayber'e gitmek istedim. Resûlullah'ın (sallallahu aleyhi vesellem) yanına varıp selam vererek: "Hayber'e gitmek istiyorum" dedim. Bunun üzerine Allah Resûlü (sallallahu aleyhi vesellem): "Orada vekilime uğradığın zaman ondan on beş veske (hurma) al. Şayet benim tarafımdan gönderildiğine dair senden bir delil isterse elini onun boğazına koy" buyurdu. [Zayıf]

Ebû Dâvud (3632) * [Daif Sünen Ebî Dâvud]

3- FASIL

۲۹۳۶ - [۷] عَنْ صُهَيْبٍ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: ثَلَاثٌ فِيهِنَّ الْبِرْكَةُ، الْبَيْعُ إِلَى أَجَلٍ، وَالْمُقَارَضَةُ، وَأَخْلَاطُ الْبَرِّ بِالشَّعِيرِ لِلْبَيْتِ لَا لِلْبَيْعِ. رواه ابن ماجه

2936- Suheyb (b. Sinân)'ın bildirdiğine göre, Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Üç şey vardır ki bereket onlardadır: Belli bir vade ile olan satış,

mukâraza (denilen ortaklık türü), satmak için değil, ev için buğday-arpa karışımı" buyurdu.

İbn Mâce (2289) * es-Silsiletu'd-Daife (5/2100)

۲۹۳۷ - [۸] عَنْ حَكِيمِ بْنِ حِزَامٍ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ بَعَثَ حَكِيمَ بْنَ حِزَامٍ يَشْتَرِي لَهُ أَضْحِيَّةَ بَدِينَارٍ، فَاشْتَرَى أَضْحِيَّةً، فَأُزْبِحَ فِيهَا دِينَارًا، فَاشْتَرَى أُخْرَى مَكَانَهَا، فَجَاءَ بِالْأَضْحِيَّةِ وَالِدِينَارٍ إِلَى رَسُولِ اللَّهِ ﷺ، فَقَالَ: ضَحَّ بِالشَّاةِ، وَتَصَدَّقْ بِالِدِينَارِ * رواه الترمذي

2937- Hakîm b. Hizâm bildirdiğine göre, Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem), Hakîm b. Hizâm'ı bir dinarla kurban satın almaya gönderdi. Bir dinara satın aldığı kurbanı bir dinar kâr verilince onu satıp onun yerine tekrar bir dinara başkasını aldı. Kurban ve dinarla Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)'e geldi. Bunun üzerine Allah Resûlû (sallallahu aleyhi vesellem): "Koyunu kurban olarak kes ve dinarı da sadaka olarak dağıt" buyurdu. [Zayıf]

Tirmizî (1257) * [Daif Süneni't-Tirmizî]

بَابُ الْعَصْبِ وَالْعَارِيَةِ

Gasb ve Ödünç

1- FASIL

۲۹۳۸ - [۱] عَنْ سَعِيدِ بْنِ زَيْدٍ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: "مَنْ أَخَذَ شَيْئًا مِنْ الْأَرْضِ ظُلْمًا فَإِنَّهُ يُطَوَّقُهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ مِنْ سِنِّعِ أَرْضِيْنِ" * متفق عليه

2938- Saîd b. Zeyd der ki: Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Her kim haksız olarak bir araziden bir karış bile olsa toprak alırsa kıyamet günü o arazi

parçası yedi kat yerden itibaren onun boynuna halka yapılır” buyurdu. [Sahih]

Buhârî (3198) ve Müslim (1610)

۲۹۳۹ - [۲] عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عَمْرٍو، أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ قَالَ: "لَا يَخْلُبَنَّ أَحَدٌ مَاشِيَةً امْرِيٍّ بِغَيْرِ إِذْنِهِ، أَيَحِبُّ أَحَدُكُمْ أَنْ تُؤْتَى مَشْرِبَتُهُ فَتُكْسَرَ خِرَازِنَتُهُ فَيَنْتَقَلَ طَعَامُهُ، فَإِنَّمَا تَخْزَنُ لَهُمْ ضُرُوعُ مَوَاشِيهِمْ أَطْعِمَاتِهِمْ" * رواه مسلم

2939- Abdullah b. Ömer'in bildirdiğine göre, Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Hiç kimse izni olmadan başkasının hayvanının sütünü sağmasın. Biriniz, içecek dolabının birileri tarafından kırılmasını, yiyeceklerinin alınmasını ister mi? Hayvanlarının memeleri de onların yiyeceklerini muhafaza ediyor" buyurdu. [Sahih]

Müslim (1726)

۲۹۴۰ - [۳] وَعَنْ أَنَسِ قَالَ كَانَ النَّبِيُّ ﷺ عِنْدَ بَعْضِ نِسَائِهِ فَأَرْسَلَتْ إِحْدَى أُمَّهَاتِ الْمُؤْمِنِينَ بِصُحْفَةٍ فِيهَا طَعَامٌ، فَضَرَبَتِ الَّتِي النَّبِيُّ ﷺ فِي بَيْتِهَا يَدَ الْخَادِمِ فَسَقَطَتِ الصُّحْفَةُ فَانْفَلَقَتْ، فَجَمَعَ النَّبِيُّ ﷺ فَلَقَّ الصُّحْفَةَ، ثُمَّ جَعَلَ يَجْمَعُ فِيهَا الطَّعَامَ الَّذِي كَانَ فِي الصُّحْفَةِ وَيَقُولُ «غَارَتْ أُمَّكُمْ»، ثُمَّ حَبَسَ الْخَادِمَ حَتَّى أَتَى بِصُحْفَةٍ مِنْ عِنْدِ الَّتِي هُوَ فِي بَيْتِهَا، فَدَفَعَ الصُّحْفَةَ الصَّحِيحَةَ إِلَى الَّتِي كَسَرَتْ صُحْفَتُهَا، وَأَمْسَكَ الْمَكْسُورَةَ فِي بَيْتِ الَّتِي كَسَرَتْ * رواه البخاري

2940- Enes der ki: Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) hanımlarından birinin (yani Hz. Âişe'nin) yanında idi. Mü'minlerin annelerinden biri de içinde yemek bulunan bir tabak gönderdi. Resûlullah'ın (sallallahu aleyhi vesellem), evinde bulunduğu hanımı (yani Hz. Âişe), tabağı getiren hizmetçinin eline vurdu da tabak elinden düşüp kırıldı. Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem)

kırılan parçaları bir yere getirdi. Sonra içinde bulunan yemeği yine onun içine toplamaya başladı. Bunu yaparken de hazır bulunanlara: "Anneniz *kıskandı*" buyuruyordu. Sonra Allah Resûlü (sallallahu aleyhi vesellem) o hizmetçiyi, evinde bulunduğu hanımının yanından sağlam bir tabak getirinceye kadar alıkoydu. Sağlam tabağı, tabağı kırılan hanımına verilmek üzere o hizmetçiye teslim etti. Kırık tabağı da, kırıldığı hanımının evinde alıkoydu. [Sahih]

Buhârî (5225)

٢٩٤١ - [٤] وعن عبد الله بن يزيد عن النبي ﷺ أنه "نهى عن التُّهْبَةِ وَالْمُثَلَّةِ"

★ رواه البخاري

2941- Abdullah b. Yezîd der ki: "Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) açıktan ve zorla başkasının malını almaktan ve bir canlının organlarını kesmekten nehyetmiştir." [Sahih]

Buhârî (2474)

٢٩٤٢ - [٥] وَعَنْ جَابِرٍ قَالَ: انْكَسَفَتِ الشَّمْسُ فِي عَهْدِ رَسُولِ اللَّهِ ﷺ يَوْمَ مَاتَ إِبْرَاهِيمُ بْنُ رَسُولِ اللَّهِ ﷺ فَصَلَّى بِالنَّاسِ سِتَّ رَكَعَاتٍ بِأَرْبَعِ سَجَدَاتٍ فَأَنْصَرَفَ وَقَدْ آصَتِ الشَّمْسُ ، فَقَالَ: " يَا أَيُّهَا النَّاسُ إِنَّمَا الشَّمْسُ وَالْقَمَرُ آيَاتَانِ مِنْ آيَاتِ اللَّهِ، وَإِنَّهُمَا لَا يَنْكَسِفَانِ لِمَوْتِ أَحَدٍ مِنَ النَّاسِ " ، وَقَالَ أَبُو بَكْرٍ: " لِمَوْتِ بَشَرٍ، فَإِذَا رَأَيْتُمْ شَيْئًا مِنْ ذَلِكَ، فَضَلُّوا حَتَّى تَنْجَلِي، مَا مِنْ شَيْءٍ تُوعَدُونَهُ إِلَّا قَدْ رَأَيْتُهُ فِي صَلَاتِي هَذِهِ، لَقَدْ جِيءَ بِالنَّارِ وَذَلِكُمْ حِينَ رَأَيْتُمُونِي تَأْخُزْتُ مَخَافَةَ أَنْ يُصَيِّبَنِي مِنْ لَفْحِهَا، وَحَتَّى رَأَيْتُ فِيهَا صَاحِبَ الْمِخْجَنِ يَجُرُّ قُضْبَهُ فِي النَّارِ، كَانَ يَسْرِقُ الْحَاجَّ بِمِخْجَنِهِ، فَإِنْ فُطِنَ لَهُ، قَالَ: إِنَّمَا تَعَلَّقَ بِمِخْجَنِي، وَإِنْ غُفِلَ عَنْهُ دَهَبَ بِهِ، وَحَتَّى رَأَيْتُ فِيهَا صَاحِبَةَ الْهَرَّةِ الَّتِي رَبَطْتَهَا، فَلَمَّ تُطْعِمَهَا وَلَمْ تَدْعَهَا

تَأْكُلُ مِنْ خَشَائِشِ الْأَرْضِ حَتَّى مَاتَتْ جُوعًا، ثُمَّ جِيءَ بِالْجَنَّةِ وَذَلِكُمْ حِينَ رَأَيْتُمُونِي تَقَدَّمْتُ حَتَّى قُمْتُ فِي مَقَامِي، وَلَقَدْ مَدَدْتُ يَدِي وَأَنَا أُرِيدُ أَنْ أَتَنَاوَلَ مِنْ ثَمَرِهَا لِتَنْظُرُوا إِلَيْهِ، ثُمَّ بَدَأَ لِي أَنْ لَا أَفْعَلَ * رواه مسلم

2942- Câbir anlatıyor: Resûlullah'ın (sallallahu aleyhi vesellem) oğlu vefat ettiğinde Güneş tutulmuştu. İnsanlar: "İbrâhîm'in ölümünden dolayı Güneş tutuldu" dediler. Bunun üzerine Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) kalktı ve altı rükûlu, dört secdeli bir namaz kıldırdı. Önce tekbir getirdi, sonra kıraat yaptı ve uzunca bir sûre okudu, sonra kıraatta beklediği kadar rükûda kaldı. Sonra başını rükûdan kaldırıp tekrar kıraat yaptı. Ancak bu kıraatı öncekinden daha kısaydı. Sonra tekrar rükûya gitti, bu rükûsu kıyamı kadardı. Sonra başını rükûdan kaldırdı ve tekrar kıraat yaptı. Bu kıraat ikinci kıraattan biraz daha kısaydı. Daha sonra tekrar rükûya vardı. Yine kıyamında beklediği kadar rükûda kaldı. Ardından başını rükûdan kaldırarak secde için eğildi ve iki kere secde yaptı. Ardından ikinci rekata kalktı ve secde etmeden önce üç kez rükû yaptı. Bu rekatta da her rükû bir öncekinden daha uzundu. Ancak rükûsu kıyamı kadardı. Sonra namazda geriledi ve arkasındaki saflar da onunla beraber gerilediler. Sonra ilerledi, onunla birlikte cemaat te ilerledi. Nihayet, Allah Resûlü (sallallahu aleyhi vesellem) önceki yerine durdu. Namazı bitirdiği zaman Güneş de eski haline dönmüştü. Namazdan sonra Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem): "Ey insanlar! Güneş ile Ay ancak Alla'nın âyetlerinden iki âyettirler. Bunlar herhangi bir beşerin ölümünden dolayı tutulmazlar. Siz bu türden bir şey gördünüz mü, güneş açılıncaya kadar namaz kılın. Size vaad edilen hiç bir şey yoktur ki, ben onu şu namazımda görmüş olmayayım. And olsun ki bana cehennem getirildi. Bu, sıcaklığı bana dokunur korkusu ile gerisin geriye çekildiğimi gördüğünüz sırada oldu. Ta ki ben: «Ey Rabbim! ben de onların içerisindeyim» dedim. Orada sopalı herifin ateş içinde bağırsaklarını sürüdüğünü gördüm. Vaktiyle hacıların paralarını sopası ile çalardı. Malının çalındığını anlayan olursa: «Sopama takıldı» der, farkına varan olmazsa alıp götürürdü. Orada kedi sahibi kadını da gördüm. O kadın, vaktiyle kediyi bağlayarak aç tutmuştu. Yerin haşeratından yemesine de müsaade etmemiş, nihayet hayvan açlıktan ölmüştü. Sonra (bana) cenneti getirdiler. Bu, eski

yerimde duruncaya kadar ilerlediğimi gördüğünüz sırada olmuştu. Yemin olsun ki siz göresiniz diye cennetin meyvelerinden koparmak için elimi uzattım. Sonradan bunu yapmaktan vazgeçtim" buyurdu.

Müslim (904)

۲۹۴۳ - [۶] عَنْ أَنَسٍ قَالَ: كَانَ فَرَزَخٌ بِالْمَدِينَةِ، فَاسْتَعَارَ النَّبِيَّ ﷺ فَرَسًا مِنْ أَبِي طَلْحَةَ يُقَالُ لَهُ الْمُنْدُوبُ، فَرَكِبَ، فَلَمَّا رَجَعَ، قَالَ: مَا رَأَيْتُنَا مِنْ شَيْءٍ، وَإِنْ وَجَدْنَاهُ لَبَحْرًا" * متفق عليه

2843- Enes der ki: Medine'de düşmandan yana bir korku hali oluşunca Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) Ebû Talha'nın Mendûb adı verilen atını alıp durumu kontrol için binip gitti. Geri döndüğünde: "Korkulacak bir şey görmedik. Atı da çok hızlı bulduk" buyurdu. [Sahih]

Buhârî (2627) ve Müslim (2307)

2- FASIL

۲۹۴۴ - [۷] عَنْ سَعِيدِ بْنِ زَيْدٍ عَنِ النَّبِيِّ ﷺ أَنَّهُ قَالَ: مَنْ أَخْيَا أَرْضًا مَيْتَةً فَهِيَ لَهُ، وَلَيْسَ لِعِزْقِ ظَالِمٍ حَقٌّ * رواه أحمد والترمذي وأبو داود

2944- Saîd b. Zeyd, Hz. Peygamber'in (sallallahu aleyhi vesellem): "Kim (sahipsiz ve işlenmeyen) ölü bir araziyi (ekip dikerek) canlandırırsa o toprak onundur. Zâlim bir damar (kendisinin olmayan bir şeyi gasbederek alan kimse veya başkasının toprağına arazinin kendisine ait olduğunu isbat etmek için ağaç diken kimse) için hak yoktur" buyurduğunu nakleder.

Ahmed, Tirmizî (1378, "hasen ğarîb") ve Ebû Dâvud (3073) * İrvâ (1551)

۲۹۴۵ - [۸] ورواه مالك عن عروة مرسلًا. وقال الترمذي: هذا حديث حسن

غريب

2945- Aynı hadisi Mâlik (2166) Urve'den mürsel olarak bildirmiştir.

۲۹۴۶ - [۹] وَعَنْ أَبِي حَزْزَةَ الرَّقَاشِيِّ عَنْ عَمِّهِ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: « أَلَا

لَا تَظْلِمُوا ، أَلَا لَا تَظْلِمُوا ، أَلَا لَا تَظْلِمُوا لَا يَحِلُّ مَالُ امْرِئٍ إِلَّا بِطَيْبِ نَفْسٍ مِنْهُ»

* رواه البيهقي في شُعبِ الإيمان وَالِدَارَقُطْنِي فِي الْمُجْتَبَى

2946- Ebû Harre er-Rakâşî, amcasından bildiriyor: Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): *"Dikkat edin! Sakın zulmetmeyin! Sakın zulmetmeyin! Sakın zulmetmeyin! Gönül rızası olmadan hiç kimsenin malı diğerine helal olamaz!"* buyurdu. [Hasen]

Ahmed (20971, uzun bir metinle), Dârakutnî ve Beyhakî, Şuabu'l-îmân'da (3525) * İrvâ (1459)

۲۹۴۷ - [۱۰] عَنْ عِمْرَانَ بْنِ حُصَيْنٍ عَنِ النَّبِيِّ ﷺ قَالَ: لَا جَلْبَ، وَلَا جَنْبَ،

وَلَا شِغَارَ فِي الْإِسْلَامِ، وَمَنْ انْتَهَبَ نُهْبَةً فَلَيْسَ مِنَّا * رواه الترمذي هَذَا حَدِيثٌ حَسَنٌ

صَحِيحٌ.

2947- İmrân b. Husayn'ın bildirdiğine göre, Resûlullah ((sallallahu aleyhi vesellem): *"İslam'da celeb (zekât verilecek malın tahsildarın ayağına getirilmesi), ceneb (zekât hesabının yapıldığı yerden malın uzaklaştırılması) ve şîğâr (mehir alıp vermemek için iki kişinin birbirinin yakınlarından birer kadınla evlenmesi) yoktur! Kim de birinin malını gaspederse bizden değildir"* buyurdu. [Sahih]

Tirmizî (1123 "hasen sahih") * [Sahîh Sünen et-Tirmizî]

٢٩٤٨ - [١١] عِنْدُ اللَّهِ بْنِ السَّائِبِ بْنِ يَزِيدَ ، عَنْ أَبِيهِ ، عَنْ جَدِّهِ قَالَ : قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ : لَا يَأْخُذُ أَحَدُكُمْ عَصَا أَخِيهِ لِأَعْبَا أَوْ جَادًا ، فَمَنْ أَخَذَ عَصَا أَخِيهِ فَلْيُرُدِّهَا إِلَيْهِ * رواه الترمذي وأبو داود وروايته إلى قوله: "جادا"

2948- Yezîd'in babasından ve dedesinden bildirdiğine göre Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): *"Şaka olsun, ciddi olsun kimse kardeşinin bir sopasını (eşyasını) almasın. Kardeşinin sopasını (ondan habersiz) alan kişi, onu sahibine iade etsin"* buyurdu. [Sahih]

Tirmizî (2160) ve ilk cümleyi Ebû Dâvud (5003) * Sahîhu't-Terğîb (2808)

٢٩٤٩ - [١٢] عَنْ سَمُرَةَ بْنِ جُنْدُبٍ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: مَنْ وَجَدَ عَيْنٍ مَالِهِ عِنْدَ رَجُلٍ فَهُوَ أَحَقُّ بِهِ وَيَتَّبِعُ الْبَيْعُ مَنْ بَاعَهُ * رواه أحمد وأبو داود والنسائي

2949- Semure b. Cundub'un bildirdiğine göre Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): *"Kişi (çalınan) malını birinin yanında görürse onu almaya hakkı vardır. Malı satın alan da parasını, kendisine onu satan kişiden alır"* buyurdu. [Zayıf]

Ahmed, Ebû Dâvud (3531) ve Dârimî * es-Silsiletu'd-Daîfe (2061)

٢٩٥٠ - [١٣] عَنْ سَمُرَةَ، عَنِ النَّبِيِّ ﷺ قَالَ: عَلَى الْيَدِ مَا أَخَذْتَ حَتَّى تُؤَدِّيَ * رواه الترمذي وأبو داود وابن ماجه

2950- Semure'nin bildirdiğine göre, Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): *"El başkasına ait ödünç aldığı bir malı ödeyinceye kadar o malı muhafazasından sorumludur"* buyurdu. [Zayıf]

Tirmizî (1266), Ebû Dâvud (3561) ve İbn Mâce (2400) * İrvâ (1516)

٢٩٥١ - [١٤] عَنْ حَزَامِ بْنِ سَعْدِ بْنِ مُحَيِّصَةَ أَنَّ نَاقَةَ لِلْبَرَاءِ بْنِ عَازِبٍ دَخَلَتْ حَائِطَ رَجُلٍ فَأَفْسَدَتْ فِيهِ فَقَضَى رَسُولُ اللَّهِ ﷺ أَنَّ عَلَى أَهْلِ الْحَوَائِطِ حِفْظَهَا بِالنَّهَارِ وَأَنَّ مَا أَفْسَدَتْ الْمَوَاشِي بِاللَّيْلِ ضَامِنٌ عَلَى أَهْلِهَا * رواه مالك وأبو داود وابن ماجه

2951- Harâm b. Sa'd b. Muhayyisa bildiriyor: Berâ b. Azib'in bir devesi adamın birinni bahçesine girip ona zarar verince, Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şu şekilde hüküm verdi: "Gündüz bahçeleri korumak, bahçe sahiplerine aittir. Hayvanların gece verdiği zararı hayvan sahipleri öder." [Sahih]

Ebû Dâvud (3569) ve İbn Mâce (2332) * İrvâ (1527)

٢٩٥٢ - [١٥] عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ أَنَّ النَّبِيَّ ﷺ قَالَ: "الرَّجُلُ جُبَارٌ" * رواه أبو داود

2952- Ebû Hûreyre'nin bildirdiğine göre, Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Hayvanın ayağıyla verdiği zarar hederdir (diyeti gerektirmez)" buyurdu. [Zayıf]

Ebû Dâvud (4592) * İrvâ (1526)

٢٩٥٣ - [١٦] عَنْ سُمْرَةَ بْنِ جُنْدَبٍ أَنَّ نَبِيَّ اللَّهِ ﷺ قَالَ: إِذَا أَتَى أَحَدَكُمْ عَلَى مَاشِيَةٍ فَإِنْ كَانَ فِيهَا صَاحِبُهَا فَلْيَسْتَأْذِنْهُ، فَإِنْ أَدِنَ لَهُ فَلْيَخْتَلِبْ وَلْيَشْرَبْ، فَإِنْ لَمْ يَكُنْ فِيهَا فَلْيَصِرْ ثَلَاثًا، فَإِنْ أَجَابَهُ فَلْيَسْتَأْذِنْهُ وَإِلَّا فَلْيَخْتَلِبْ وَلْيَشْرَبْ وَلَا يَخْمَلْ * رواه أبو داود

2953- Semure b. Cundeb'in bildirdiğine göre Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Biriniz bir sürüye denk geldiği zaman, eğer sürünün sahibi oradaysa ondan izin alsın. Sürü sahibi izin verirse sütlerinden sağıp içisin."

Eğer sürüde hiç kimse yoksa üç defa seslensin. Sürü sahibi cevap verirse ondan izin alsın. Seslenmesine cevap gelmezse süttten sağıp içsin; ama yanında götürmesin.” [Sahih]

Ebû Dâvud (4594) * es-Silsiletu's-Sahîha (2381)

۲۹۵۴ - [۱۷] عَنِ ابْنِ عُمَرَ عَنِ النَّبِيِّ ﷺ قَالَ: مَنْ دَخَلَ حَائِطًا فَلْيَأْكُلْ، وَلَا

يَتَّخِذْ خُبْنَةً * رواه الترمذي وابن ماجه وقال الترمذي هذا حديث غريب

2954- İbn Ömer'in bildirdiğine göre Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): *“Bir bahçeye giren kişi ordakilerden yesin; ama yanında götürmesin”* buyurdu. [Sahih]

Ibn Mâce ve Tirmizi (1287 “ğarib”) * [Sahih Sünen et-Tirmizi]

۲۹۵۵ - [۱۸] عَنْ أُمِّيَّةَ بِنِ صَفْوَانَ بِنِ أُمِّيَّةَ، عَنْ أَبِيهِ، أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ اسْتَعَارَ

مِنْهُ أَذْرَاعًا يَوْمَ حُنَيْنٍ، فَقَالَ: أَغْضَبَا يَا مُحَمَّدٌ؟ قَالَ: بَلْ عَارِيَةٌ مَضْمُونَةٌ * رواه أبو

داود

2955- Umeyye b. Safvân b. Umeyye, babasından bildiriyor: Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) Huneyn günü Safvân'dan ödünç olarak zırhlar aldı. Safvân: "Bunlara el mi koyuyorsun, ey Muhammed?" diye sorunca, Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): *“Aksine, telef olduğu takdirde bedeli ödenmek üzere alınan bir ödünçtür”* cevabını verdi. [Sahih]

Ebû Dâvud (3562) * İrvâ (1515)

۲۹۵۶ - [۱۹] عَنْ أَبِي أُمَامَةَ الْبَاهِلِيِّ قَالَ: سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ يَقُولُ:

الْعَارِيَةُ مُؤَدَّاةٌ وَالْمِنْحَةُ مَزْدُودَةٌ وَالَّذِينَ مَقْضِي وَالرَّعِيمُ غَارِمٌ... رواه النرمذي

وَأبو داود

2956- Ebû Umâme der ki: Resûlullah'ın (sallallahu aleyhi vesellem): "Ödünç alınan şey mutlaka yerine iade edilmelidir. Kefil olan borçlu gibidir. Borç da mutlaka ödenmelidir" buyurduğunu işittim. [Sahih]

Tirmizî (2120) ve Ebû Dâvud (2870) * es-Silsiletu's-Sahîha (610)

۲۹۵۷ - [۲۰] عَنْ رَافِعِ بْنِ عَمْرٍو الْغِفَارِيِّ قَالَ: كُنْتُ غُلَامًا أُرْمِي نَخْلَ الْأَنْصَارِ فَأَتَيْتُ بِي النَّبِيَّ ﷺ فَقَالَ: يَا غُلَامُ، لِمَ تَرْمِي النَّخْلَ؟ قَالَ: أَكُلُ. قَالَ: فَلَا تَرْمِ النَّخْلَ، وَكُلْ مِمَّا يَسْقُطُ فِي أَسْفَلِهَا، ثُمَّ مَسَحَ رَأْسَهُ فَقَالَ: اللَّهُمَّ أَشْبِعْ بَطْنَهُ * رواه الترمذي وأبو داود وابن ماجه وسنذكر حديث عمرو بن شعيب في "باب اللقطة" إن شاء الله تعالى

2957- Râfi' b. Amr el-Ġifârî der ki: Ben çocuk yaşta iken Ensâr'ın hurma ağaçlarına taş atardım. Sonra (bir seferinde) Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem)'in huzuruna getirildim. Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) bana: "Ey (yetişkin) çocuk! Niçin hurma ağaçlarına taş atıyorsun?" diye sorunca Râfi': Ben: "(Düşürdüğüm hurmayı) yiyorum" dedi. Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem): "Bundan sonra hurma ağaçlarına taş atma, sadece yere düşmüş olanları ye" buyurdu. Sonra Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) elini başına sürdü ve: "Allahım! Onun karnını doyur" diye dua etti.

Tirmizî (1288), Ebû Dâvud (2622) ve İbn Mâce (2299)

3- FASIL

۲۹۵۸ - [۲۱] عَنْ سَالِمٍ، عَنْ أَبِيهِ قَالَ: قَالَ النَّبِيُّ ﷺ: "مَنْ أَخَذَ مِنَ الْأَرْضِ

شَيْئًا بِغَيْرِ حَقِّهِ خُسِفَ بِهِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ إِلَى سَبْعِ أَرْضِينَ" * رواه البخاري

2958- Sâlim, babasından, Hz. Peygamber'in (sallallahu aleyhi vasellem): *"Her kim hakkı olmayarak bir araziden bir parça alırsa kıyamet günü yedi kat yerin dibine geçirilir"* buyurduğunu nakleder. [Sahih]

Buhârî (2454)

۲۹۵۹ - [۲۲] وعن يعلى بن مرة قال: سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ يَقُولُ: "مَنْ أَخَذَ

أَرْضًا بِغَيْرِ حَقِّهَا، كَلَّفَ أَنْ يَحْمِلَ ثَرَابَهَا إِلَى الْمَحْشَرِ" * رواه أحمد

2909- Ya'lâ b. Murre'nin işittiğine göre Resûlullah (sallallahu aleyhi vasellem) şöyle buyurdu: *"Kim haksız yere başkasının bir yerini alırsa, bu yerin toprağını Mahşer yerine taşımakla yükümlü kılınır."* [Sahih]

Ahmed (17701) * es-Silsiletu's-Sahîha (242)

۲۹۶۰ - [۲۳] عَنْ يَعْلى بْنِ مُرَّةَ، قَالَ: سَمِعْتُ النَّبِيَّ ﷺ يَقُولُ: "أَيُّمَا رَجُلٍ

ظَلَمَ شِبْرًا مِنَ الْأَرْضِ، كَلَّفَهُ اللَّهُ ﷻ أَنْ يَحْفِرَهُ حَتَّى يَبْلُغَ آخِرَ سِنَعِ أَرْضَيْنِ، ثُمَّ

يُطَوِّقُهُ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ حَتَّى يَقْضَى بَيْنَ النَّاسِ" * رواه أحمد

2960- Ya'lâ b. Murre diyor ki: Ben, Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)'in: *"Her kim, bir karış arazi parçasını (ı gasbederek) haksızlık yaparsa, Allah o kişiye orayı yedi kat yerin dibine ulaşıncaya kadar kazmasını yükleyecektir. Daha sonra o arazi parçası, kıyamet gününde insanlar arasında hüküm verilinceye kadar o kişinin boynuna dolanıp duracaktır"* buyurduğunu işittim. [Sahih]

Ahmed (17714) * Sahîhu't-Terğîb (1868)

باب الشُّفْعَةِ

Şuf'a

1- FASIL

٢٩٦١ - [١] عَنْ جَابِرِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ قَالَ: "قَضَى النَّبِيُّ ﷺ بِالشُّفْعَةِ فِي كُلِّ مَالٍ لَمْ يُقْسَمْ، فَإِذَا وَقَعَتِ الْحُدُودُ وَضُرِفَتِ الطُّرُقُ فَلَا شُفْعَةَ" * رواه البخاري

2961- Câbir b. Abdillâh der ki: "Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şuf'a'yı (satılan bir malı ortaklık veya komşuluk sebebiyle satın almada öncelik hakkı), taksim edilmeyen her şeyde geçerli kıldı. Ancak sınırlar belirlenip yollar da belirlendiği zaman şuf'a olmayacağına hükmetti.

Buhârî (2257)

٢٩٦٢ - [٢] عَنْ جَابِرٍ، قَالَ: "قَضَى رَسُولُ اللَّهِ ﷺ بِالشُّفْعَةِ فِي كُلِّ شِرْكَةٍ لَمْ تُقْسَمِ رُبْعَةً أَوْ حَائِطٍ لَا يَحِلُّ لَهُ أَنْ يَبِيعَ حَتَّى يُؤْذَنَ شَرِيكَهُ، فَإِنْ شَاءَ أَخَذَ وَإِنْ شَاءَ تَرَكَ، فَإِذَا بَاعَ وَلَمْ يُؤْذَنَ فَهُوَ أَحَقُّ بِهِ" * رواه مسلم

2962- Câbir der ki: "Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) taksim edilmemiş olan her ortaklıkta mesken veya bahçe olsun şuf'aya hükmetti. Kişinin ortağından izin almadan satış yapması helal değildir. Ortağından izin almalı, ortağı da artık ister alır, isterse de almaz. Ama eğer ondan izin almadan satarsa (bilsin ki) ortağı onu satın almaya daha fazla hak sahibi olduğunu söyledi." [Sahih]

Müslim (1608)

٢٩٦٣ - [٣] وَعَنْ أَبِي رَافِعٍ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: "الْجَارُ أَحَقُّ بِسَقْبِهِ" *

رواه البخاري

2963- Ebû Râfi der ki: Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): *"Satılan malda öncelik hakkı (satılacak mala yakın olan) komşunundur"* buyurdu. [Sahih]

Buhârî (2258)

۲۹۶۴ - [۴] عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ قَالَ: "لَا يَمْنَعُ جَارٌ جَارَهُ أَنْ يَغْرِزَ خَشَبَةً فِي جِدَارِهِ" * متفق عليه

2964- Ebû Hureyre bildiriyor: Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): *"Bir komşu, (evinin) duvarına öbür komşusunu bir ağaç (başı) koymaktan men' edemez"* buyurdu. [Sahih]

Buhârî (2463) ve Müslim (1609)

۲۹۶۵ - [۵] عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ أَنَّ النَّبِيَّ ﷺ قَالَ: "إِذَا اخْتَلَفْتُمْ فِي الطَّرِيقِ جَعِلَ عِزُّهُ سَبْعَ أَذْرُعٍ" * رواه مسلم

2965- Ebû Hureyre der ki: Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) *"Yol hakkında ihtilâfa düşerseniz, yolun genişliği yedi arşın yapılır"* buyurdu. [Sahih]

Müslim (1613)

2- FASIL

۲۹۶۶ - [۶] عَنْ سَعِيدِ بْنِ حُرَيْثٍ قَالَ: سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ يَقُولُ: مَنْ بَاعَ مِنْكُمْ دَارًا، أَوْ عَقَارًا قَمِنَ أَنْ لَا يُبَارَكَ لَهُ إِلَّا أَنْ يَجْعَلَهُ فِي مِثْلِهِ. رواه ابن ماجه والدارمي

2966- Saîd b. Hureys der ki: Resûlullah'ın (sallallahu aleyhi vesellem): *"Ev veya başka bir gayrimenkul satan kişi bedelini yine ev veya gayrimenkul olan bir*

şeyde kullanmadıkça bu bedelin bir bereketi olmaz" buyurduğunu işittim.
[Hasen]

İbn Mâce (2490) * Sahîhu'l-Câmi' (6120)

۲۹۶۷ - [۷] عَنْ جَابِرِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: الْجَارُ أَحَقُّ بِشُفْعَةِ جَارِهِ يُتْتَمَرُ بِهَا، وَإِنْ كَانَ غَائِبًا إِذَا كَانَ طَرِيقَهُمَا وَاحِدًا * رواه أحمد والترمذي وأبو داود وابن ماجه والدارمي

2967- Câbir b. Abdillâh der ki: Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "İki akarın yolu bir olduğu zaman, komşu hazır olmasa bile komşusunun akarını satın almaya başkasından daha çok hak sahibidir" buyurdu. [Sahih]

Ahmed (14303), Tirmizî (1369), Ebû Dâvud (3518), İbn Mâce (2494) ve Dârimî (2627) * İrvâ (1540)

۲۹۶۸ - [۸] عَنْ ابْنِ عَبَّاسٍ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: الشَّرِيكُ شَفِيعٌ، وَالشُّفْعَةُ فِي كُلِّ شَيْءٍ * رواه الترمذي

2968- İbn Abbâs der ki: Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Ortak şuf'a hakkına sahiptir ve her şeyde şuf'a hakkı vardır" buyurdu. [Zayıf]

Tirmizî (1371) * es-Silsiletü'd-Daife (3/1009)

۲۹۶۹ - [۹] وقد روي عن ابن أبي مليكة عن النبي ﷺ مرسلا وهو أصح

2969- Aynı hadisi İbn Ebi Muleyke, Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem)'den mürsel olarak rivayet etmiştir ki, doğrusu da budur.

٢٩٧٤ - [٣] عَنْ رَافِعِ بْنِ خَدِيجٍ، قَالَ: حَدَّثَنِي عَمَّايَ، "أَنَّهُمْ كَانُوا يُكْرُونَ
 الْأَرْضَ عَلَى عَهْدِ النَّبِيِّ ﷺ بِمَا يَنْبُتُ عَلَى الْأَرْبَعَاءِ أَوْ شَيْءٍ يَسْتَنْبِيهِ صَاحِبُ
 الْأَرْضِ، فَنَهَى النَّبِيُّ ﷺ عَنْ ذَلِكَ". فَقُلْتُ لِرَافِعٍ: فَكَيْفَ هِيَ بِالْذِينَارِ وَالذِّهْمِ؟
 فَقَالَ رَافِعٌ: لَيْسَ بِهَا بَأْسٌ بِالذِينَارِ وَالذِّهْمِ، وَقَالَ اللَّيْثُ: وَكَانَ الَّذِي نُهِيَ عَنْ
 ذَلِكَ مَا لَوْ نَظَرَ فِيهِ ذُو الْفَهْمِ بِالْحَلَالِ وَالْحَرَامِ، لَمْ يُجِزُوهُ لِمَا فِيهِ مِنَ الْمُخَاطَرَةِ
 ★ متفق عليه

2974- Râfi' b. Hadîc der ki: Bana amcalarım bildirdi: Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) zamanında onlar, tarlanın sulak bölümünde çıkan ürün ile toprak sahibinin istisna ettiği mikdârı kendisine verilmek üzere, tarlayı icara verirlerdi. Fakat Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) bu şekilde araziyi icara vermeyi yasakladı. Ravi (Hanzale) der ki: Râfi'ye: "Dinâr ve dirhem ile kiraya vermek nasıl olur?" diye sordum. Râfi': "Dinâr ve dirhem karşılığı icara vermekte sakınca yoktur" dedi. Leys (b. Sa'd) ekledi: "O halde, burad yasaklanan husus öyle bir şeydir ki, şayet helâl ve haramı tanıyıp bilen kimseler onda düşünselerdi, içinde barındırdığı tehlikeden dolayı bu tarz icara izin vermezlerdi." [Sahih]

Buhâri (2347) ve Müslim

٢٩٧٥ - [٤] عَنْ رَافِعِ قَالَ: "كُنَّا أَكْثَرَ أَهْلِ الْمَدِينَةِ حَقْلًا، وَكَانَ أَحَدُنَا يُكْرِي
 أَرْضَهُ، فَيَقُولُ: هَذِهِ الْقِطْعَةُ لِي وَهَذِهِ لَكَ، فَرُبَّمَا أَخْرَجَتْ ذِهِ وَلَمْ تُخْرِجْ ذِهِ،
 فَنَهَاهُمْ النَّبِيُّ ﷺ" ★ متفق عليه

2975- Râfi' b. Hadîc der ki: Biz Medine halkı içinde en çok tarlası olanlardık. Herbirimiz arazisini: "Şu parça benim, şu parça da senin olsun" diyerek icara verirdik. Bazen burası ürün verirdi de diğer taraf ürün vermezdi. Bu nedenle Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) tarla sahiblerine bu tür tarım anlaşmasını yasakladı. [Sahih]

Buhârî (2332) ve Müslim

۲۹۷۶ - [۵] وعن عمرو قال: قُلْتُ لِطَاوُسٍ: لَوْ تَرَكَتَ الْمُخَابِرَةَ فَإِنَّهُمْ يَزْعُمُونَ أَنَّ النَّبِيَّ ﷺ نَهَى عَنْهُ، قَالَ: أَيُّ عَمْرُو، إِنِّي أُعْطِيهِمْ وَأُغْنِيهِمْ وَإِنْ أَعْلَمَهُمْ. أَخْبَرَنِي يَغْنِي ابْنَ عَبَّاسٍ، أَنَّ النَّبِيَّ ﷺ لَمْ يَنْهَ عَنْهُ، وَلَكِنْ قَالَ: "أَنْ يَمْنَحَ أَحَدُكُمْ أَخَاهُ خَيْرٌ لَهُ مِنْ أَنْ يَأْخُذَ عَلَيْهِ خَرْجًا مَعْلُومًا" * متفق عليه

2976- Amr (b. Dînâr) dedi ki: Ben Tâvûs'a: "Keşke muhâbara türü tarımı terketsen! Çünkü bazıları, Hz. Peygamber'in (sallallahu aleyhi vesellem) bu tür tarımı yasakladığını söylüyorlar" dedim. Tâvûs: "Ey Amr! Ben onlara (icara) veriyorum ve (bu sayede) onları zengin kılıyorum. Üstelik bana bu onların en bilgilisi olan kimse, yani İbn Abbâs, Hz. Peygamber'in (sallallahu aleyhi vesellem) bunu yasaklamamış olduğunu ve bilakis: «Sizden birinizin tarlasını tarım için din kardeşine (parasız olarak) vermesi, kendisi için o arazi karşılığında muayyen bir ücret almasından daha hayırlıdır» buyurduğunu bana haber verdi." [Sahih]

Buhârî (2330) ve Müslim (1550)

۲۹۷۷ - [۶] وعن جابر قال: قال رسول الله ﷺ: "مَنْ كَانَتْ لَهُ أَرْضٌ فَلْيَزْرِغْهَا أَوْ لِيَمْنَحْهَا أَخَاهُ، فَإِنْ أَبِي فَلْيَمْسِكْ أَرْضَهُ" * متفق عليه

2977- Câbir der ki: Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem): "Arazisi olan ya onu ekin veya kardeşine (ekmek üzere) versin. Eğer bunları yapmayacaksa onu (kiraya vermeyip boş bırakarak) elinde tutsun" buyurdu. [Sahih]

Buhârî (2341) ve Müslim (1536)

۲۹۷۸ - [۷] عَنْ أَبِي أُمَامَةَ الْبَاهِلِيِّ، قَالَ: وَرَأَى سِكَّةً وَشَيْئًا مِنْ آلَةِ الْحَزْبِ، فَقَالَ: سَمِعْتُ النَّبِيَّ ﷺ يَقُولُ: "لَا يَدْخُلُ هَذَا بَيْتَ قَوْمٍ إِلَّا أَدْخَلَهُ الدُّلَّ" * رواه البخاري

2978- Ebû Umâme el-Bâhili, bir demir saban ve zirâat âletlerinden birşey gördüğünde şöyle dedi: Ben Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)'in: "Bu âlet bir topluluğun evine girerse, o eve muhakkak zillet sokulur" buyurduğunu işittim. [Sahih]

Buhârî (2321)

2- FASIL

۲۹۷۹ - [۸] عَنْ رَافِعِ بْنِ خَدِيجٍ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: مَنْ زَرَعَ فِي أَرْضٍ قَوْمٍ بِغَيْرِ إِذْنِهِمْ، فَلَيْسَ لَهُ مِنَ الزَّرْعِ شَيْءٌ وَلَهُ نَفَقَتُهُ * رواه الترمذي وأبو داود وقال الترمذي: هذا حديث غريب

2979- Râfi' b. Hadîc, Hz. Peygamber'in (sallallahu aleyhi vesellem): "İzinsiz birilerinin toprağını eken kişiye ektiği (ürünün)den bir şey düşmez. Ancak masrafları karşılanır" buyurduğunu nakleder. [Sahih]

Ebû Dâvud (3403) ve Tirmizî (1366 "ğarîb").

3- FASIL

۲۹۸۰ - [۹] عن قيس بن مسلم عن أبي جعفر، قال: "ما بالمدينة أهل بيت هجرة إلا يزرعون على الثلث والرُّبع". وزارع علي، وسعد بن مالك، وعبد الله بن مسعود، وعمر بن عبد العزيز، والقاسم، وعروة، وآل أبي بكر، وآل عمر، وآل علي، وابن سيرين. وقال عبد الرحمن بن الأسود: كنت أشارك عبد الرحمن

بْنِ يَزِيدَ فِي الزَّرْعِ، وَعَامَلَ عُمَرُ النَّاسَ عَلَىٰ أَنْ جَاءَ عُمَرُ بِالْبَذْرِ مِنْ عِنْدِهِ فَلَهُ الشُّطْرُ، وَإِنْ جَاءُوا بِالْبَذْرِ فَلَهُمْ كَذَا * رواه البخاري

2980- Kays b. Müslim, Ebû Câfer'den: Medine'de hicret eden hiç bir ev ahalisi yok ki, üçte bir ve dörtte birlik bir pay ile ziraatle uğraşmıyor olsun. Ali, Sa'd b. Mâlik, Abdullah b. Mes'ûd, Ömer b. Abdilaziz, Kâsım, Urve, Ebû Bekr ailesi, Ömer'in ailesi, Ali'nin ailesi ve İbn Sîrîn de bu şekilde ziraatle uğraştılar. Abdurrahman b. el-Esved dedi ki: "Abdurrahman b. Yezid ile ziraatta ortaklık yapardım. Ömer de ziraat konusunda, insanlar tohumu ondan alırlarsa ürünün yarısı kendisinin; tohumu kendileri getirirlerse de ürünün şu kadarı kendilerinin olmak üzere bir yol izlemiştir." [Sahih]

Buhârî (bölüm başında, muzâra'a 8)

باب الإجارة

Kiralama

1- FASIL

٢٩٨١ - [١] عن عبد الله بن مغفل قال: زَعَمَ ثَابِتٌ: أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ: "نَهَى

عَنِ الْمُزَارَعَةِ، وَأَمَرَ بِالْمُؤَاجِرَةِ"، وَقَالَ: لَا بَأْسَ بِهَا" * رواه مسلم

2981- Abdullah b. Muğaffel dedi ki: Sâbit (b. ed-Dahhâk)'ın söylediğine göre Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) çıkacak ürün karşılığı ziraatı yasakladı, (tarlaları) birbirine para karşılığı icar vermeyi emir buyurdu ve: "Onda bir sakınca yoktur" dedi. [Sahih]

Müslim (1549)

٢٩٨٢ - [٢] عَنْ ابْنِ عَبَّاسٍ، عَنِ النَّبِيِّ ﷺ اخْتَجَمَ وَأَعْطَى الْحَجَّامَ أَجْرَهُ

وَاشْتَعَطَ * متفق عليه

2982- İbn Abbâs'ın bildirdiğine göre, Allah'ın Resûlü (sallallahu aleyhi vesellem) hacamat olup hacamatçıya ücretini verdi ve burnuna ilaç damlattı. [Sahih]

Buhârî (5691) ve Müslim (1202)

۲۹۸۳ - [۳] عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ عَنِ النَّبِيِّ ﷺ قَالَ: "مَا بَعَثَ اللَّهُ نَبِيًّا إِلَّا رَعَى الْغَنَمَ، فَقَالَ أَصْحَابُهُ: وَأَنْتَ؟ فَقَالَ: نَعَمْ، كُنْتُ أَرْعَاهَا عَلَى قَرَارِيطَ لِأَهْلِ مَكَّةَ" *
رواه البخاري

2983- Ebû Hureyre bildiriyor: Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem): "Allah hangi peygamberi göndermişse, o peygamber mutlaka çobanlık da yapmıştır" buyurdu. Ashâb: "Sen de mi?" diye sorduklarında, Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem): "Evet! Ben de Mekkelilere birkaç kîrat karşılığı çobanlık yapardım" buyurdu. [Sahih]

Buhârî (2262)

۲۹۸۴ - [۴] عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ عَنِ النَّبِيِّ ﷺ قَالَ: قَالَ اللَّهُ: "ثَلَاثَةٌ أَنَا خَضَمُهُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ، رَجُلٌ أَعْطَى بِي ثُمَّ غَدَرَ، وَرَجُلٌ بَاعَ حُرًّا فَأَكَلَ ثَمَنَهُ، وَرَجُلٌ اسْتَأْجَرَ أَجِيرًا فَاسْتَوْفَى مِنْهُ وَلَمْ يُعْطِ أَجْرَهُ" *
رواه البخاري

2984- Ebû Hureyre'nin bildirdiğine göre Allah'ın Resûlü (sallallahu aleyhi vesellem): "Allah şöyle buyurdu: Kıyamet gününde şu üç kişinin hasmı olacağım: Benin adıma bir şeyi verip de sonra cayanların, özgür birini (köle diye) satıp bedelini yiyenlerin ve bir işçi tutup da çalıştıran, iş bittikten sonra da ücretini vermeyenlerin" buyurdu. [Sahih]

Buhârî (2227)

۲۹۸۵ - [۵] عَنْ ابْنِ عَبَّاسٍ: أَنَّ نَفَرًا مِنْ أَصْحَابِ النَّبِيِّ ﷺ مَرُّوا بِمَاءٍ فِيهِمْ لَدَيْغٌ أَوْ سَلِيمٌ، فَعَرَضَ لَهُمْ رَجُلٌ مِنْ أَهْلِ الْمَاءِ، فَقَالَ: هَلْ فِيكُمْ مِنْ رَاقٍ؟ إِنْ فِي الْمَاءِ رَجُلًا لَدَيْغًا أَوْ سَلِيمًا، فَانْطَلَقَ رَجُلٌ مِنْهُمْ فَقَرَأَ بِفَاتِحَةِ الْكِتَابِ عَلَى شَاءٍ، فَجَاءَ بِالشَّاءِ إِلَى أَصْحَابِهِ، فَكَرِهُوا ذَلِكَ، وَقَالُوا: أَخَذْتَ عَلَى كِتَابِ اللَّهِ أَجْرًا، حَتَّى قَدِمُوا الْمَدِينَةَ، فَقَالُوا: يَا رَسُولَ اللَّهِ أَخَذَ عَلَى كِتَابِ اللَّهِ أَجْرًا، فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: "إِنَّ أَحَقَّ مَا أَخَذْتُمْ عَلَيْهِ أَجْرًا كِتَابُ اللَّهِ" * رواه البخاري وفي رواية: "أَصَبْتُمْ أَقْسُمُوا وَاضْرِبُوا لِي مَعَكُمْ سَهْمًا"

2985- İbn Abbâs bildiriyor: Hz. Peygamber'in (sallallahu aleyhi vesellem) sahabilerinden oluşan bir topluluk, (bir gün su başında konaklamış) Bedevi kabilelerinden birine uğradılar. Onların içinde zehirli hayvan tarafından sokulmuş veya tedaviye muhtaç bir kimse vardı. O su başındakilerden bir adam, sahabe topluluğunun karşısına gelip onlara: "İçinizde efsun yapan biri var mı? Bu su başında konaklamış olan toplulukta zehirli birşey tarafından sokulmuş -veya tedaviye muhtaç- bir hasta var" dedi. Onun bu müracaatı üzerine sahâbilerden biri gitti de o hasta adama, bir bölük koyun sürüsü ücret karşılığında Fâtihatü'l-Kitâb'ı okudu. Akabinde o kimse hastalığından kurtulup iyileşti. Sonunda koyun sürüsü karşılığında okuma tedavisi yapan kimse arkadaşlarının yanına geldi. Arkadaşları onun bu ücreti almasını hoş karşılamadılar ve: "Sen Allah'ın Kitâb'ına karşılık ücret aldın!" dediler. Nihayet Medine'ye geldiklerinde: "Ey Allah'ın Resûlü! Filan kimse Allah'ın Kitâb'ına karşılık ücret aldı" dediler. Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem): "Karşılığında ücret almaya en ziyade hak kazandıığımız şey, Allah'ın Kitâb'ı mukabilindeki ücrettir" buyurdu. [Sahih]

Buhârî bir diğer rivayette: "Bu koyunları paylaştırın; ama bana da bir hisse ayırın" buyurduğunu bildiriyor. [Sahih]

Buhârî (5737, 5749)

2- FASIL

۲۹۸۶ - [۶] عَنْ خَارِجَةَ بْنِ الصَّلْتِ التَّمِيمِيِّ، عَنْ عَمِّهِ، قَالَ: أَقْبَلْنَا مِنْ عِنْدِ رَسُولِ اللَّهِ ﷺ فَأَتَيْنَا عَلَى حَيٍّ مِنَ الْعَرَبِ، فَقَالُوا: إِنَّا أَنْبِئْنَا أَنْكُمْ قَدْ جِئْتُمْ مِنْ عِنْدِ هَذَا الرَّجُلِ بِخَيْرٍ، فَهَلْ عِنْدَكُمْ مِنْ دَوَاءٍ أَوْ رُقِيَّةٍ فَإِنَّ عِنْدَنَا مَعْتُوهَا فِي الْقِيُودِ؟ قَالَ: فَقُلْنَا: نَعَمْ قَالَ: فَمَجَاءُوا بِمَعْتُوهُ فِي الْقِيُودِ، قَالَ: فَقَرَأْتُ عَلَيْهِ فَاتِحَةَ الْكِتَابِ ثَلَاثَةَ أَيَّامٍ غُدُوءَ، وَعَشِيَّةً، كُلَّمَا حَتَمْتُهَا أَجْمَعَ بُرَاقِي ثُمَّ أَنْفَلُ فَكَأَنَّمَا نَشَطَ مِنْ عِقَالٍ، قَالَ: فَأَعْطَوْنِي جُعْلًا، فَقُلْتُ: لَا، حَتَّى أَسْأَلَ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ، فَقَالَ: كُلُّ فَلَعَمْرِي مَنْ أَكَلَ بُرُقِيَّةً بَاطِلٍ لَقَدْ أَكَلَتْ بُرُقِيَّةً حَقٍّ * رواه أحمد وأبو داود

2986- Hârice b. es Salt et-Temimî, amcasından bildiriyor: Resûlullah'ın (sallallahu aleyhi vesellem) yanından ayrıldıktan sonra Bedevilerden bir kabileye uğradık. Bize: "Bize anlatıldığına göre o adamın yanından hayırlarla gelmişsiniz. Yanımızda delirdiği için zincirlerle bağladığımız biri var. Yanınızda onu iyileştirecek bir ilaç veya yapabileceğiniz bir efsun var mı?" dediler. Biz de: "Var!" karşılığını verdik. Bize zincirlerle bağlanmış bir tane deli getirdiler. Adama üç gün boyunca sabah akşam Fâtiha sûresini okudum. Okumamı her bitirişimde de tükürüğümü toplayıp adama doğru tükürüyordum. Nihâyetinde bağlarından kurtulmuş gibi canlandı ve kendine geldi. Bunun üzerine bana bir ücret vermek istediler; ancak ben: "Resûlullah'a (sallallahu aleyhi vesellem) sormadan bunu almam!" dedim. Resûlullah'a (sallallahu aleyhi vesellem) sorduğumda ise bana: "Ücreti alabilirsin! Ömrüne yemin olsun ki (batıl olan) efsundan alınan ücret bâtıldır, ancak sen hak olan bir efsun icrâ etmişsin, onun için ücreti alabilirsin" buyurdu. [Sahih]

Ahmed (22179) ve Ebû Dâvud (3901) * [Sahih Sünen Ebi Dâvud]

۲۹۸۷ - [۷] عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عُمَرَ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: أَعْطُوا الْأَجِيرَ أَجْرَهُ، قَبْلَ أَنْ يَجِفَّ عَرَقُهُ. رواه ابن ماجه

2987- Abdullah b. Ömer'in bildirdiğine göre, Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "İşçiye, ücretini teri kurumadan önce veriniz" buyurdu. [Sahih]

İbn Mâce (2443) * Sahihu't-Terğîb (1877)

۲۹۸۸ - [۸] عَنْ حُسَيْنِ بْنِ عَلِيٍّ، قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: لِلْسَائِلِ حَقٌّ، وَإِنْ جَاءَ عَلَى فَرَسٍ * رواه أحمد وأبو داود وفي المصابيح : مرسل

2988- Hz. Hüseyin b. Ali, Resûlullah'ın (sallallahu aleyhi vesellem): "At üzerinde gelse dahi her isteyeninin (dilenenin) bir hakkı bulunmaktadır" buyurduğunu bildiriyor. [Zayıf]

Ahmed (1730) ve Ebû Dâvud (1665) * es-Silsiletu'd-Daife (1378) Masâbih'te mürsel diye ifade edilmiştir.

3- FASIL

۲۹۸۹ - [۹] عَنْ عُثْبَةَ بْنِ النُّدْرِ قَالَ: كُنَّا عِنْدَ رَسُولِ اللَّهِ ﷺ يَوْمًا فَقَرَأَ: طس، حَتَّى إِذَا بَلَغَ قِصَّةَ مُوسَى عَلَيْهِ السَّلَامُ قَالَ: إِنَّ مُوسَى عَلَيْهِ السَّلَامُ آجَرَ نَفْسَهُ ثَمَانِي سِنِينَ ، أَوْ عَشْرَ سِنِينَ ، عَلَى عِقَّةٍ فَرَجِهِ ، وَطَعَامِ بَطْنِهِ * رواه أحمد وابن ماجه

2989- Utbe b. en-Nudder der ki: Resûlullah'ın (sallallahu aleyhi vesellem) yanında idik. Ta-sin-mîm (Kasas) sûresini okudu. Hz. Mûsa'nın kıssasına gelince: "Hz. Musa, cinsel organının iffeti (Hz. Şuayb'ın kızıyla evlenme) ve karnının doyurulması mukabilinde sekiz veya on yıl işçi olarak çalışmayı kabullendi" buyurdu. [Zayıf]

Ahmed ve İbn Mâce (2444) * [Daîf Sünen İbn Mâce]

٢٩٩٠ - [١٠] عَنْ عُبَادَةَ بْنِ الصَّامِتِ قُلْتُ يَا رَسُولَ اللَّهِ، رَجُلٌ أَهْدَى إِلَيَّ قَوْسًا مِمَّنْ كُنْتُ أَعْلِمُهُ الْكِتَابَ وَالْقُرْآنَ، وَلَيْسَتْ بِمَالٍ وَأَرْمِي عَنْهَا فِي سَبِيلِ اللَّهِ، قَالَ: إِنْ كُنْتَ تُحِبُّ أَنْ تُطَوَّقَ طَوْقًا مِنْ نَارٍ فَأَقْبَلْهَا * رواه أبو داود وابن ماجه

2990- Ubâde b. es-Sâmit anlatıyor: Suffe ahalisinden bazılarına yazıyı ve Kur'ân'ı öğrettim. İçlerinden biri de bana bir yay hediye etti. "Bu benim malım olmadığı için onu Allah'ın yolunda kullanırım" diye düşündüm ve bunu Resûlullah'a (sallallahu aleyhi vesellem) sorayım dedim. Yanına geldim ve dedim ki: "Ey Allah'ın Resûlü! Yazı ve Kur'ân'ı öğrettiğim kişilerden biri olan bir adam bana bir yay hediye etti. Ama bunu kendime mal edinmeyip Allah'ın yolunda kullanmak istiyorum." Bunun üzerine Allah Resûlü (sallallahu aleyhi vesellem): "Eğer boynuna ateşten bir halka takılmasını istiyorsan onu kabul edersin" buyurdu. [Sahih]

Ebû Dâvud (3416) ve İbn Mâce (2158) * [Sahih Sünen Ebi Dâvud]

بَابُ إِحْيَاءِ الْمَوَاتِ وَالشَّرْبِ

Ölü Arazilerin İşlenip İhya Edilmesi ve Sulanması

1- FASIL

٢٩٩١ - [١] عَنْ عَائِشَةَ، قَالَتْ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: "مَنْ عَمَرَ أَرْضًا لَيْسَتْ

لِأَحَدٍ، فَهُوَ أَحَقُّ بِهَا" قَالَ عُرْوَةُ: قَضَى بِهِ عُمَرُ فِي خِلَافَتِهِ * رواه البخاري

2991- Hz. Âişe dedi ki: Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem): "Sahipsiz bir araziye imar eden bu arazide başkasından daha çok hak sahibi olur" buyurdu. Urve: "Ömer b. el-Hattâb kendi halifeliği döneminde bu şekilde hükmetti" dedi. [Sahih]

Buhârî (2335)

۲۹۹۲ - [۲] عَنِ الصَّغْبِ بْنِ جَثَامَةَ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ قَالَ: "لَا حِمَى إِلَّا لِلَّهِ

وَرَسُولِهِ" * رواه البخاري

2992- Sa'b b. Cessâme'nin bildirdiğine göre Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem):
"Bir yeri koru ilan etme hakkı, ancak Allah ve Resûlüne aittir" buyurdu.
[Sahih]

Buhârî (2370)

۲۹۹۳ - [۳] عَنِ عُرْوَةَ، قَالَ: خَاصِمَ الزُّبَيْرِ رَجُلًا مِنَ الْأَنْصَارِ فِي شَرِيحٍ مِنَ
الْحَرَّةِ، فَقَالَ النَّبِيُّ ﷺ: "اسْقِ يَا زُبَيْرُ، ثُمَّ أَرْسِلِ الْمَاءَ إِلَى جَارِكَ"، فَقَالَ الْأَنْصَارِيُّ:
يَا رَسُولَ اللَّهِ، أَنْ كَانَ ابْنُ عَمَّتِكَ، فَتَلَوْنَ وَجْهَ رَسُولِ اللَّهِ ﷺ ثُمَّ قَالَ: "اسْقِ يَا زُبَيْرُ،
ثُمَّ احْبِسِ الْمَاءَ حَتَّى يَرْجِعَ إِلَى الْجَدْرِ، ثُمَّ أَرْسِلِ الْمَاءَ إِلَى جَارِكَ"، وَاسْتَوْعَى
النَّبِيُّ ﷺ لِلزُّبَيْرِ حَقَّهُ فِي صَرِيحِ الْحُكْمِ حِينَ أَحْفَظَهُ الْأَنْصَارِيُّ، كَانَ أَشَارَ عَلَيْهِمَا
بِأَمْرٍ لَهُمَا فِيهِ سَعَةٌ * متفق عليه

2993- Urve anlatıyor: Ensâr'dan bir adam Harre bölgesindeki hurmalıkları sulamakta olduğu su kanalları hususunda Zübeyr ile davalıştı. Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Ey Zübeyr, sula! Sonra da suyu komşuna doğru salıver" buyurdu. Ensârlı olan: "Ey Allah'ın Resûlü! Zübeyr, senin halanın oğlu olduğu için mi?" deyince Resûlullah'ın (sallallahu aleyhi vesellem) yüzünün rengi değişti. Sonra: "Ey Zübeyr! (Kendi bahçeni suladıktan) sonra su, duvardan taşımaya kadar bırakma" buyurdu. Bu şekilde Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) Zübeyr'e hakkı olanı tamamıyla verdi. Oysa öncesinde hem Zübeyr'e hem de Ensar'dan olan adama faydası dokunacak bir şekilde hüküm vermişti. [Sahih]

Buhârî (2708) ve Müslim (2357)

۲۹۹۴ - [۴] عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ قَالَ: "لَا تَمْتَنُوا فَضْلَ الْمَاءِ

لَتَمْتَنُوا بِهِ فَضْلَ الْكَالِ" * متفق عليه

2994- Ebû Hureyre der ki: Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Suyun fazlasını başkasından esirgemeyin. Ot çıkmasına da engel olmak için suyun fazlasının kullanılmasına mani olmayın" buyurdu. [Sahih]

Buhârî (2354) ve Müslim (1566)

۲۹۹۵ - [۵] عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ عَنِ النَّبِيِّ ﷺ قَالَ: "ثَلَاثَةٌ لَا يُكَلِّمُهُمُ اللَّهُ يَوْمَ

الْقِيَامَةِ وَلَا يَنْظُرُ إِلَيْهِمْ: رَجُلٌ حَلَفَ عَلَى سِلْعَةٍ لَقَدْ أَعْطَى بِهَا أَكْثَرَ مِمَّا أَعْطَى وَهُوَ

كَاذِبٌ، وَرَجُلٌ حَلَفَ عَلَى يَمِينٍ كَاذِبَةٍ بَعْدَ الْعَصْرِ لِيَقْتَطِعَ بِهَا مَالَ رَجُلٍ مُسْلِمٍ،

وَرَجُلٌ مَنَعَ فَضْلَ مَاءٍ فَيَقُولُ اللَّهُ الْيَوْمَ أَمْنَعُكَ فَضْلِي كَمَا مَنَعْتَ فَضْلَ مَا لَمْ تَعْمَلْ

يَدَاكَ" * متفق عليه وذكر حديث جابر في "باب المنهي عنها من البيوع"

2995- Ebû Hureyre der ki: Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Üç sınıf insan vardır ki, Allah (kıyamet gününde) onlarla konuşmaz, onlara (rahmet bakışıyla) bakmaz ve kendilerini temize çıkarmaz: Ticaret malını satabilmek gayesiyle müşterinin verdiğiinden daha fazla bedel vermiş olduğuna dair yalan yere yemin eden kimse. Müslüman bir kimsenin malını koparmak için ikindiden sonra yalan yere yemin eden kimse. Fazla suyu (susuzların içmesine) engel olan kimse. Allah ona (kıyamet gününde): «Nasıl (dünyadayken) çalışmakla elde etmediğin suyun fazlasına engel olduğun gibi bugün de ben fazlû keremimi senden esirgiorum» buyurur". [Sahih]

Buhârî (2369) ve Müslim (108) Konuyla ilgili Câbir hadisi daha önce Satılması Yasak Olan Şeyler bölümünde geçmiştir.

2- FASIL

۲۹۹۶ - [۶] عَنْ سَمُرَةَ، عَنِ النَّبِيِّ ﷺ قَالَ: مَنْ أَحَاطَ حَائِطًا عَلَى أَرْضِهِ

فَهِيَ لَهُ * رواه أبو داود

2996- Semure'den bildirdiğine göre, Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem):
"Kim bir toprağın etrafını duvarla çevirirse o toprak onundur" buyurdu.
[Sahih]

Ebû Dâvud (3077) * İrvâ (1554)

۲۹۹۷ - [۷] عَنْ أَسْمَاءَ بِنْتِ أَبِي بَكْرٍ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ أَقْطَعَ الزُّبَيْرَ نَخْلًا *

رواه أبو داود

2997- Esmâ b. Ebû Bekir'in bildirdiğine göre, Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)
Zübeyr'e bir hurmalık vermiştir. [Sahih]

Ebû Dâvud (3069) * [Sahih Sünen Ebî Dâvud]

۲۹۹۸ - [۸] عَنْ ابْنِ عُمَرَ أَنَّ النَّبِيَّ ﷺ أَقْطَعَ الزُّبَيْرَ حُضْرَ فَرَسِهِ، فَأَجْرَى فَرَسَهُ

حَتَّى قَامَ، ثُمَّ رَمَى بِسَوْطِهِ، فَقَالَ: أَعْطُوهُ مِنْ حَيْثُ بَلَغَ السَّوْطُ * رواه أبو داود

2998- İbn Ömer bildiriyor: Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem), Zübeyr'e,
atının bir koşumda alacağı mesafe kadar bir araziyi verdi. Bunun üzerine
Zübeyr de duruncaya kadar atını koşturdu. Atın durduğu yere de
kamçısını attı. Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Buradan kamçıya kadar olan
yeri ona verin!" buyurdu. [Zayıf]

Ebû Dâvud (3072) * [Daif Sünen Ebî Dâvud]

٢٩٩٩ - [٩] عَنْ عَلْقَمَةَ بْنِ وَايِلٍ عَنْ أَبِيهِ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ أَقْطَعَهُ أَرْضًا بِحَضْرَمَوْتٍ، قَالَ: فَأَرْسَلْتُ مَعِيَ مُعَاوِيَةَ قَالَ: أَعْطَيْهَا إِيَّاهُ * رواه الترمذي والدارمي

2999- Alkame b. Vâil'in babasından bildirdiğine göre, Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) Hadremevt'te bir toprak parçasını kendisine vermişti. Vâil der ki: Muaviye'yi benimle birlikte gönderip; "O toprağı ona verin" buyurdu. [Sahih]

Tirmizî (1381) ve Dârimî * [Sahih Sünen et-Tirmizî]

٣٠٠٠ - [١٠] عَنْ الْأَبْيَضِ بْنِ حَمَّالٍ أَنَّهُ وَقَدَ إِلَى النَّبِيِّ ﷺ فَاسْتَقَطَّعَهُ الْمِلْحَ الَّذِي بِمَأْرَبَ فَأَقْطَعَهُ إِيَّاهُ، فَلَمَّا وَلَّى قَالَ رَجُلٌ: يَا رَسُولَ اللَّهِ، إِنَّمَا أَقْطَعْتَهُ الْمَاءَ الْعَدَّ قَالَ: فَرَجَعَهُ مِنْهُ قَالَ: وَسَأَلَهُ مَاذَا يُحْمَى مِنَ الْأَرَاكِ؟ قَالَ: مَا لَمْ تَنْلُهُ أَخْقَافُ الْإِبِلِ * رواه الترمذي وابن ماجه والدارمي

3000- Ebyad b. Hammâi bildiriyor: Kendisi, Resûlullah'a (sallallahu aleyhi vesellem) bir heyetle gelmiş ve ondan Meârib'de bulunan tuzluk olan araziyi (madeni) vermesini istemiş. Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) de ona burayı vermiştir. Ebyad döndüğü zaman o mecliste oturanlardan biri Resûlullah'a (sallallahu aleyhi vesellem): "Ona nereyi verdiğini biliyor musun? Ona ardı kesilmeyen suyu (tuzu) verdin!" deyince Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) burayı Ebyad'dan geri almıştır. Ebyad, Resûlullah'tan (sallallahu aleyhi vesellem) yine misvak ağaçlarından olan koruluğu istemiş; ama Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) ona: "Ayakların ulaşmadığı yerleri (verebilirim)" buyurmuştur. [Hasen]

Ebû Dâvud (3028), İbn Mâce ve Tirmizî (1380) * [Sahih Sünen et-Tirmizî]

٣٠٠١ - [١١] عَنْ ابْنِ عَبَّاسٍ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: الْمُسْلِمُونَ شُرَكَاءُ فِي ثَلَاثٍ: فِي الْمَاءِ، وَالْكَلْبِ، وَالتَّارِ * رواه أبو داود وابن ماجه

3001- Abdullah b. Abbâs'ın bildirdiğine göre, Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): *"Müslümanlar üç şeyde ortaklardır: Suda, otta ve ateşte"* buyurdu.

Ebû Dâvud (3477) ve İbn Mâce (2472) * [Sahîh Sünen İbn Mâce]

۳۰۰۲ - [۱۲] عَنْ أَسْمَرَ بْنِ مُضَرِّسٍ قَالَ: أَتَيْتُ النَّبِيَّ ﷺ فَبَايَعْتُهُ، فَقَالَ: مَنْ

سَبَقَ إِلَى مَاءٍ لَمْ يَسْبِقْهُ إِلَيْهِ مُسْلِمٌ فَهُوَ لَهُ * رواه أبو داود

3002- Esmer b. Mudarris der ki: Ben, Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem)'m yanına varıp kendisine biat etmiştim: *"Her kim herhangi bir müslümanın kendisinden önce varamadığı bir suya ilk önce varıp ta oraya sahiplenirse, o su ona aittir"* buyurdu. [Zayıf]

Ebû Dâvud (3071) * [Daif Sünen Ebî Dâvud]

۳۰۰۳ - [۱۳] وَعَنْ طَاوُسٍ مَرَسَلًا: أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ قَالَ: "مَنْ أَحْيَا مَوَاتًا مِنْ

الْأَرْضِ فَهُوَ لَهُ وَعَادِي الْأَرْضِ لِلَّهِ وَرَسُولِهِ ثُمَّ هِيَ لَكُمْ مِنِّي * رواه الشافعي

3003- Tâvus mürsel olarak bildiriyor: Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): *"Ölü bir araziyi ihya eden oranın sahibi olur. Geçmiş ümmetlerden kalan arazi ise Allah'a ve Resûlü'ne aittir. Sonra oralar benden size (ikta yoluyla) verilir"* buyurdu. [Zayıf]

Şâfiî * es-Silsiletu'd-Daîfe (553)

۳۰۰۴ - [۱۴] وَرَوَى فِي "شرح السنة": أَنَّ النَّبِيَّ ﷺ أَقْطَعَ لِعَبْدِ اللَّهِ بْنِ

مَسْعُودِ الدُّورِ بِالْمَدِينَةِ وَهِيَ بَيْنَ ظَهْرَانِي عِمَارَةَ الْأَنْصَارِ مِنَ الْمَنَازِلِ وَالنَّخْلِ فَقَالَ

بَنُو عَبْدِ بْنِ زَهْرَةَ: نَكَبَ عَنَّا ابْنُ أُمِّ عَبْدِ فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: «فَلِمَ ابْتَغَيْتَنِي اللَّهُ إِذَا

إِنَّ اللَّهَ عَزَّ وَجَلَّ لَا يَقْدِسُ أُمَّةً لَا يُؤْخَذُ لِلضَّعِيفِ فِيهِمْ حَقُّهُ».

3004- Şerhu's-Sünne'de rivayet olunduğuna göre Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem), konaklama yerleri ile hurmalıklar arasındaki Ensâr yapılarından bazı evleri İbn Mes'ûd'a ikta olarak verdiğinde Abd b. Zühre oğulları: "İbn Ümmü Abd bizi zor durumda bıraktı" dediklerinde Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem); "O halde, Allah beni niçin gönderdi! Kuşkusuz Allah, içlerindeki zayıf olan kimsenin hakkı alınmamış olan bir ümmeti asla kutsamaz" buyurdu.

۳۰۰۵ - [۱۵] عَنْ عَمْرِو بْنِ شُعَيْبٍ عَنْ أَبِيهِ عَنْ جَدِّهِ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ قَضَى فِي السَّبِيلِ الْمَهْزُورِ أَنْ يُمَسَّكَ حَتَّى يَبْلُغَ الْكَعْبَيْنِ ثُمَّ يُرْسَلُ الْأَعْلَى عَلَى الْأَسْفَلِ *
رواه أبو داود وابن ماجه

3005- Amr b. Şuayb, babasından, o da dedesinden naklediyor: "Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem), Mehzûr'deki su kanalının suyunun topuklara yetişene kadar (üst tarafta bahçeleri olanlar tarafından) tutulması, sonra da aşağıdakiler için bırakılması hükmünü verdi." [Sahih]

Ebû Dâvud (3639) ve İbn Mâce (2482) * [Sahih Sünen Ebî Dâvud]

۳۰۰۶ - [۱۶] عَنْ سَمُرَةَ بْنِ جُنْدَبٍ أَنَّهُ كَانَتْ لَهُ عَضُدٌ مِنْ نَخْلٍ فِي حَائِطٍ رَجُلٍ مِنَ الْأَنْصَارِ، قَالَ: وَمَعَ الرَّجُلِ أَهْلُهُ، قَالَ: فَكَانَ سَمُرَةٌ يَدْخُلُ إِلَى نَخْلِهِ فَيَتَأَدَّى بِهِ وَيَشُقُّ عَلَيْهِ، فَطَلَبَ إِلَيْهِ أَنْ يَبِيعَهُ فَأَبَى، فَطَلَبَ إِلَيْهِ أَنْ يَتَأَقَلَهُ فَأَبَى، فَتَأَدَّى النَّبِيُّ ﷺ، فَذَكَرَ ذَلِكَ لَهُ فَطَلَبَ إِلَيْهِ النَّبِيُّ ﷺ، أَنْ يَبِيعَهُ فَأَبَى فَطَلَبَ إِلَيْهِ أَنْ يَتَأَقَلَهُ فَأَبَى، قَالَ: فَهَبْهُ لَهُ وَلَكَ كَذَا وَكَذَا أَمْزًا رَغَبٌ فِيهِ فَأَبَى، فَقَالَ: أَنْتَ مُضَارٌّ فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ لِلْأَنْصَارِيِّ: اذْهَبْ فَاقْلَعْ نَخْلَهُ * رواه أبو داود وذكر حديث جابر: «من أحبي أرضاً» في «باب الغضب» برواية سعيد بن زيد. وسندك حديث أبي صرمة: «من ضارَّ أضَّرَّ اللهُ به» في «باب ما ينهي من التهاجر»

3006- Semure b. Cundub'un bildirdiğine göre, kendisinin Ensar'dan birisinin bahçesinde yeni dikilmiş bir hurma ağacı vardı. (Bahçe sahibi) ailesi ile beraber kalıyordu. Semure o ağacın yanına girip çıkardı. Onun bu girip çıkışından adam rahatsız oluyor ve (bu durum) onun zoruna gidiyordu. Bu yüzden dolayı (Semure'den) bu ağacı kendisine satmasını talep etti. Semure ise kabul etmedi. Bunun üzerine ona ağacı söküp başka bir yere taşımalarını istediye de (Semure isteği) reddetti. Nihayet (bahçe sahibi) Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem)'e gidip durumu anlattı. Allah Resûlü (sallallahu aleyhi vesellem) de Semure'ye bu ağacı (adama) satmasını talep etti. Semure (isteği) geri çevirdi. Sonra ona bu ağacı (başka yere) taşımalarını istedi. (Semure) bunu da kabul etmedi. Bunun üzerine ona: "Onu bu bahçenin sahibine hibe et, (karşılığında) sana şu kadar (sevap) var" buyurdu. (Semure yine) kabul etmeyince: "Sen zarar göreceksin!" buyurdu ve Ensarlıya: "Git, onun hurmasına sök!" emrini verdi. [Zayıf]

Ebû Dâvud (3636) * [Daif Sünen Ebî Dâvud]

3- FASIL

۳۰۰۷ - [۱۷] عَنْ عَائِشَةَ أَنَّهَا قَالَتْ: يَا رَسُولَ اللَّهِ، مَا الشَّيْءُ الَّذِي لَا يَحِلُّ مَنْعُهُ؟ قَالَ: الْمَاءُ، وَالْمِلْحُ، وَالنَّارُ، قَالَتْ: قُلْتُ: يَا رَسُولَ اللَّهِ، هَذَا الْمَاءُ قَدْ عَرَفْنَا، فَمَا بَالُ الْمِلْحِ وَالنَّارِ؟ قَالَ: يَا حُمَيْرَاءُ مَنْ أَعْطَى نَارًا، فَكَأَنَّمَا تَصَدَّقَ بِجَمِيعِ مَا أَنْصَجَتْ تِلْكَ النَّارُ، وَمَنْ أَعْطَى مِلْحًا، فَكَأَنَّمَا تَصَدَّقَ بِجَمِيعِ مَا طَيَّبَتْ تِلْكَ الْمِلْحُ، وَمَنْ سَقَى مُسْلِمًا شَرْبَةً مِنْ مَاءٍ، حَيْثُ يُوجَدُ الْمَاءُ، فَكَأَنَّمَا أَعْتَقَ رَقَبَةً، وَمَنْ سَقَى مُسْلِمًا شَرْبَةً مِنْ مَاءٍ، حَيْثُ لَا يُوجَدُ الْمَاءُ، فَكَأَنَّمَا أَحْيَاهُ. رواه ابن ماجه

3007- Hz. Âişe der ki: "Ey Allah'ın Resûlü! Verilmemesi caiz olmayan şey nedir?" dedim. "Su, tuz ve ateş!" buyurdu. Ben tekrar: "Ey Allah'ın Resûlü! Evet, suyu anladık, öyledir, ama tuz ve ateş niye öyledir?" dedim. Şu cevabı verdi:

"Ey Humeyrâ! Kim (isteyene) ateş verirse, bu ateşin pişirdiği her şeyi tasadduk etmiş gibi sevap kazanır! Kim de tuz verirse, o da bu tuzun tatlandırdığı her şeyi tasadduk etmiş gibi olur. Kim su bulunan yerde bir Müslümana bir içimlik su içirirse sanki bir köle azad etmiş gibi olur, suyun bulunmadığı yerde içirirse, onu ihya etmiş gibi olur." [Zayıf]

İbn Mâce (2474) * Daîfu't-Terğîb (567)

بَابُ الْعَطَايَا

Bağışlar

1- FASIL

۳۰۰۸ - [۱] عَنْ ابْنِ عُمَرَ، "أَنَّ عُمَرَ بْنَ الْخَطَّابِ أَصَابَ أَرْضًا بِحَيِّزٍ، فَأَتَى النَّبِيَّ ﷺ يَسْتَأْمُرُهُ فِيهَا، فَقَالَ: يَا رَسُولَ اللَّهِ، إِنِّي أَصَبْتُ أَرْضًا بِحَيِّزٍ لَمْ أَصِبْ مَالًا قَطُّ أَنْفَسَ عِنْدِي مِنْهُ، فَمَا تَأْمُرُ بِهِ؟ قَالَ: إِنْ شِئْتَ حَبَسْتَ أَضْلَهَا وَتَصَدَّقْتَ بِهَا، قَالَ: فَتَصَدَّقُ بِهَا عُمَرُ، أَنَّهُ لَا يَبَاعُ وَلَا يُوهَبُ وَلَا يُورَثُ، وَتَصَدَّقُ بِهَا فِي الْفُقَرَاءِ، وَفِي الْقُرْبَى، وَفِي الرِّقَابِ، وَفِي سَبِيلِ اللَّهِ وَابْنِ السَّبِيلِ، وَالضَّيْفِ لَا جُنَاحَ عَلَى مَنْ وَلِيهَا أَنْ يَأْكُلَ مِنْهَا بِالْمَغْرُوفِ، وَيُطْعِمَ غَيْرَ مُتَمَوِّلٍ". قَالَ: فَحَدَّثْتُ بِهِ ابْنَ سِيرِينَ، فَقَالَ: غَيْرَ مُتَأْتِلٍ مَالًا * متفق عليه

3008- İbn Ömer bildiriyor: Ömer b. el-Hattâb, Hayber'de (ganimetten) bir tarla elde etti. Hz. Peygamber'e (sallallahu aleyhi vesellem) gelip bu tarlayı nasıl kullanacağı konusunda görüşünü almak istedi ve: "Ey Allah'ın Resûlü! Hayber'de bir tarla elde ettim ki şimdiye kadar ondan daha güzel hiçbir mal elde etmemiştim. Ne yapmamı emredersin?" diye sordu. Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "İstiyorsan tarlanın aslını vakfet ve mahsülünü de sadaka olarak dağıt!" buyurdu. Bunun üzerine Ömer araziyi, satılmaması, hibe edilmemesi, miras olarak intikal etmemesi üzerine vakfetti. Mahsulünün de fakirlere, yakınlarla verilmesi, köle azadında, Allah'ın yolunda ve yolda

kalmışlara sarfedilmesi üzere bağışladı. Bununla beraber (vakfın) idaresine gelenin, kendine mal edinmeksizin ondan uygun bir şekilde yemesi ve başkalarına yedirmesinde bir sakınca olmamasını hükme bağladı.

Ravi der ki: Bu hadisi İbn Sîrîn'e aktardığımda: "(İdaresine gelen) aslına dokunmaksızın (yiyebilir)" dedi. [Sahih]

Buhârî (2737) ve Müslim (1633)

۳۰۰۹ - [۲] عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ عَنِ النَّبِيِّ ﷺ قَالَ: "الْعُمْرَى جَائِزَةٌ" * متفق عليه

3009- Ebû Hureyre, Resûlullah'ın (sallallahu aleyhi vesellem): "*Umrâ (bir meskenin kullanımını ömür boyu birisine bağlamak) caizdir*" buyurduğunu söyledi. [Sahih]

Buhârî (2626) ve Müslim (1626)

۳۰۱۰ - [۳] وَعَنْ جَابِرِ عَنِ النَّبِيِّ ﷺ قَالَ: "إِنَّ الْعُمْرَى مِيرَاثٌ لِأَهْلِهَا" *

رواه مسلم

3010- Câbir, Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem)'den: "*Umrâ, sahibine mirastır*" buyurduğunu nakleder. [Sahih]

Müslim (1625)

۳۰۱۱ - [۴] عَنْ جَابِرِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ: أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ قَالَ: "أَيُّمَا رَجُلٍ أُعْمِرَ عُمْرَى لَهُ وَلَعَقِبِهِ، لِلَّذِي أُعْطِيَهَا لَا تَرْجِعْ إِلَى الَّذِي أُعْطَاهَا، لِأَنَّهُ أُعْطِيَ عَطَاءً وَقَعَتْ فِيهِ الْمَوَارِيثُ" * متفق عليه

3011- Câbir, Hz. Peygamber'in (sallallahu aleyhi vesellem): "*Kim, bir adama ve çocuklarına umrâ usûlü ile bir mal verirse, o mal onun ve çocuklarının olur. O*

mal, malı verene geri dönmez. Çünkü onu verdikten sonra o mal varislere düşer" buyurduğunu söyledi. [Sahih]

Buhârî (2625) ve Müslim (1625)

۳۰۱۲ - [۵] عَنْ جَابِرٍ، قَالَ: "إِنَّمَا الْعُمْرَى الَّتِي أَجَارَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ أَنْ، يَقُولَ: هِيَ لَكَ وَلِعَقِبِكَ، فَأَمَّا إِذَا قَالَ: هِيَ لَكَ مَا عِشْتَ" * متفق عليه

3012- Câbir der ki: Resûlullah'ın (sallallahu aleyhi vesellem) izin verdiği umrâ, "Bu (mal) senin ve çocuklarıdır" denmesi şeklinde gerçekleşen vermedir. Ancak: "Yaşadığım sürece bu (mal) senindir" dediği zaman mal sahibine (verilen kişi ölünce) geri döner. [Sahih]

Müslim (1625)

2- FASIL

۳۰۱۳ - [۶] عَنْ جَابِرٍ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ قَالَ لَا تُرْقَبُوا وَلَا تُعْمِرُوا فَمَنْ أَرْقَبَ أَوْ أَعْمَرَ شَيْئًا فَهُوَ لَوَرَثَتِهِ * رواه أبو داود

3013- Câbir, Resûlullah'ın (sallallahu aleyhi vesellem): "Rukbâ (yani malın iki kimseden en son hayatta kalanın olması için yapılan anlaşma) ve umrâda (yaşadığı sürece malın/meskenin başka birisinin kullanımına verilmesinde) bulunmayın. Zira her kime rukbâ veya umrâ yoluyla bir şey verilirse o şey artık varislerinin olur" buyurduğunu bildiriyor. [Sahih]

Ebû Dâvud (3556) * [Sahih Sünen Ebî Dâvud]

۳۰۱۴ - [۷] عَنْ جَابِرٍ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: الْعُمْرَى جَائِزَةٌ لِأَهْلِهَا وَالرَّقْبَى جَائِزَةٌ لِأَهْلِهَا * رواه أحمد والترمذي وأبو داود

3014- Câbir der ki: Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Umrâ, yapılan kimse için caiz ve geçerlidir. Rukbâ da yine yapılan kimse için caiz ve geçerlidir" buyurdu.

Ahmed, Tirmizî (1351) ve Ebû Dâvud (3558) * İrvâ (1610)

3- FASIL

۳۰۱۵ - [۸] عَنْ جَابِرٍ، قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: " أَمْسِكُوا عَلَيْكُمْ أَمْوَالَكُمْ وَلَا تُفْسِدُوهَا، فَإِنَّهُ مَنْ أَعْمَرَ عُمْرِي، فَهِيَ لِلَّذِي أَعْمَرَهَا حَيًّا وَمَيِّتًا وَلِعَقِبِهِ " *
رواه مسلم

3015- Câbir'in bildirdiğine göre, Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Mallarınızı heba etmeden elinizde tutun. Zira her kim (bir şeyi) umrâ (olarak) verirse, artık o şey ölü veya diri verilen kişinin ve onun çocuklarının olur" buyurdu. [Sahih]

Müslim (1625)

باب في الهبة والهبة

Hibe ve Hediye

1- FASIL

۳۰۱۶ - [۱] عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ، قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: "مَنْ عَرَضَ عَلَيْهِ رِيحَانٌ فَلَا يَرُدُّهُ، فَإِنَّهُ خَفِيفُ الْمَحْمِلِ طَيِّبُ الرِّيحِ" *
رواه مسلم

3016- Ebû Hureyre der ki: Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Güzel bir koku ikram edilen kimse onu reddetmesin; çünkü onun taşınması kolay, kokusu güzeldir" buyurdu. [Sahih]

Müslim (2253)

۳۰۱۷ - [۲] وعن أنس: "أَنَّ النَّبِيَّ ﷺ كَانَ لَا يَرُدُّ الطَّيِّبَ" * رواه البخاري

3017- Enes dedi ki: Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) güzel kokuyu reddetmezdi." [Sahih]

Buhârî (2582)

۳۰۱۸ - [۳] عَنِ ابْنِ عَبَّاسٍ، قَالَ: قَالَ النَّبِيُّ ﷺ: "الْعَائِدُ فِي هَيْبَتِهِ كَالْكَلْبِ يَعُودُ فِي قَيْبِهِ، لَيْسَ لَنَا مَثَلُ السُّوءِ" * رواه البخاري

3018- İbn Abbâs der ki: Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem): "Hibesinden geri dönen her kişi, (kusan) sonra da kusmuşuna dönen köpek gibidir. Bizim için böyle kötü sıfat olmaz" buyurdu. [Sahih]

Buhârî (6975)

۳۰۱۹ - [۴] عَنِ الثُّعْمَانِ بْنِ بَشِيرٍ أَنَّ أَبَاهُ أَتَى بِهِ إِلَى رَسُولِ اللَّهِ ﷺ فَقَالَ: إِنِّي نَحَلْتُ ابْنِي هَذَا غُلَامًا، فَقَالَ: أَكُلَّ وَلَدِكَ نَحَلْتُ مِثْلَهُ، قَالَ: لَا، قَالَ: فَارْجِعْهُ" وفي رواية: أنه قال: "أَيْسُرُكَ أَنْ يَكُونُوا إِلَيْكَ فِي الْبَرِّ سَوَاءً؟ قَالَ: بَلَى، قَالَ: فَلَا إِذَا". وفي رواية: أَعْطَانِي أَبِي عَطِيَّةً، فَقَالَتْ عَمْرَةُ بِنْتُ رَوَاحَةَ: لَا أَرْضَى حَتَّى تُشْهَدَ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ فَأَتَى رَسُولَ اللَّهِ ﷺ فَقَالَ: إِنِّي أَعْطَيْتُ ابْنِي مِنْ عَمْرَةَ بِنْتِ رَوَاحَةَ عَطِيَّةً، فَأَمَرْتَنِي أَنْ أَشْهَدَكَ يَا رَسُولَ اللَّهِ، قَالَ: أَعْطَيْتَ سَائِرَ وَلَدِكَ مِثْلَ هَذَا، قَالَ: لَا، قَالَ: فَاتَّقُوا اللَّهَ وَاعْدِلُوا بَيْنَ أَوْلَادِكُمْ، قَالَ: فَارْجِعْ فَرَدَّ عَطِيَّتَهُ". وفي رواية: أنه قال: "لَا أَشْهَدُ عَلَى جَوْرِ" * متفق عليه

3019- Nu'mân b. Beşîr'den: Babası onu Resûlullah'ın (sallallahu aleyhi vesellem) yanına getirip: "Şu oğluma bir köle bağışladım" dedi. Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Diğer bütün çocuklarına aynı şekilde birer köle bağışladın mı?" diye sorduğunda babası: "Hayır!" dedi. Bunun üzerine Allah Resûlü (sallallahu aleyhi vesellem): "O zaman köleyi bundan geri al" buyurdu. Başka bir rivayette: "Sana iyilik yapma konusunda çocuklarının aynı seviyede olması senin hoşuna gitmez mi?" diye sorunca babam: "Elbetteki gider!" dedi. Bunun üzerine Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem): "O halde böyle yapma!" buyurdu.

Bir diğer rivayette: Babam Beşîr, bana bir köle hibe etmişti. (Annem) Amre binti Ravâha: "Sen bu hibeye Resûlullah'ı şahit kılmadıkça razı olmam" dedi. Bunun üzerine Beşîr, Resûlullah'a (sallallahu aleyhi vesellem) gelerek: "Ey Allah'ın Resûlü! Ben, Amre binti Ravâha'dan olan oğluma bir köle hediye verdim. Fakat, Amre bana bu hibeye seni şahit tutmamı emretti, ey Allah'ın Resûlü" dedi. Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem): "Sen ona verdiğin hediyen gibi diğer çocuklarına da hibe verdin mi?" diye sordu. Beşîr: "Hayır" deyince Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) Beşîr'e: "Allah'tan korkun da çocuklarınız arasında eşit davranın" buyurdu. Nu'mân dedik ki: Bunun üzerine babam, dönüp geldi ve bana verdiği hediyesini geri aldı. [Sahih]

Buhârî (2586) ve Müslim (1623)

2- FASIL

۳۰۲۰ - [۵] عَنْ عُمَرُو بْنِ شُعَيْبٍ عَنْ أَبِيهِ عَنْ جَدِّهِ عَنِ النَّبِيِّ ﷺ قَالَ «لَا

يُزَجُّ فِي هِبَتِهِ إِلَّا الْوَالِدُ مِنْ وَلَدِهِ * رواه النسائي وابن ماجه

3020- Amr b. Şuayb'ın, babası kanalıyla dedesi (Abdullah b. Amr b. el-Âs)'dan bildirdiğine göre Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem): "Herhangi biriniz hibesinden geri dönmesin; fakat çocuğuna yaptığı hibeden vazgeçen baba bu hükmün dışındadır" buyurdu. [Sahih]

Nesâî (3689) ve İbn Mâce (2378) * [Sahih Sünen en-Nesâî]

۳۰۲۱ - [۶] عَنِ ابْنِ عُمَرَ، وَعَنِ ابْنِ عَبَّاسٍ، عَنِ النَّبِيِّ ﷺ قَالَ: لَا يَجِلُّ لِلرَّجُلِ أَنْ يُعْطَى عَطِيَّةً ثُمَّ يَرْجِعَ فِيهَا إِلَّا الْوَالِدَ فِيمَا يُعْطَى وَلَدَهُ مِثْلَ الَّذِي يُعْطَى الْعَطِيَّةَ ثُمَّ يَرْجِعُ فِيهَا كَمِثْلِ الْكَلْبِ أَكَلَ حَتَّى إِذَا شَبِعَ فَأَاءَ ثُمَّ عَادَ فِي قَيْئِهِ» * رواه أبو داود والترمذي والنسائي وابن ماجه وصححه الترمذي

3021- İbn Ömer ile İbn Abbâs'ın bildirdiklerine göre, Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): *"Bir kimsenin bağıştta bulunup bağışından dönmesi caiz değildir. Ancak baba çocuğuna verdiği bağıştan dönebilir. Bağış yapıp ta sonra bağışından dönen kimse, doyuncaya kadar yiyip kusan, sonra dönüp kustuğunu yiyen köpeğe benzer"* buyurdu. [Sahih]

Ebû Dâvud (3539), Tirmizî (2131, "sahih"), Nesâî (3690) ve İbn Mâce (2384) * Sahihu't-Terğîb (2612)

۳۰۲۲ - [۷] عَنِ أَبِي هُرَيْرَةَ أَنَّ أَعْرَابِيًّا أَهْدَى لِرَسُولِ اللَّهِ ﷺ بَكْرَةً فَعَوَّضَهُ مِنْهَا سِتَّ بَكَرَاتٍ فَتَسَحَّطَهَا فَبَلَغَ ذَلِكَ النَّبِيَّ ﷺ فَحَمِدَ اللَّهَ وَأَثْنَى عَلَيْهِ ثُمَّ قَالَ «إِنَّ فُلَانًا أَهْدَى إِلَيَّ نَاقَةً فَعَوَّضْتُهُ مِنْهَا سِتَّ بَكَرَاتٍ فَظَلَّ سَاخِطًا وَلَقَدْ هَمَمْتُ أَنْ لَا أَقْبَلَ هَدِيَّةً إِلَّا مِنْ قُرَيْشٍ أَوْ أَنْصَارِيٍّ أَوْ ثَقَفِيٍّ أَوْ دَوْسِيٍّ» * رواه الترمذي وأبو داود والنسائي

3022- Ebû Hureyre'nin bildirdiğine göre, bedevilerden biri Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem)'e genç bir deve armağan etmişti. Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem), bunun yerine ona altı deve vererek hediyesine karşılık verdi. Fakat bedevi bundan memnun kalmadı ve kızdı. Durum, Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem)'e ulaşınca Allah'a hamdedip onu övdü ve: *"Falan kişi bana bir deve hediye etti. Ben de ona altı deveyle karşılık verdim; fakat yine de memnun olmadı. Bundan dolayı içimden şöyle geçirdim: Kureyş, Ensâr, Sekîf ve Devslî'den başka kimseden hediye kabul etmeyeyim"* buyurdu. [Sahih]

Tirmizî (3945), Ebû Dâvud (3537) ve Nesâî (6/279) * [Sahîh Sünen et-Tirmizî]

۳۰۲۳ - [۸] عَنْ جَابِرٍ عَنِ النَّبِيِّ ﷺ قَالَ: مَنْ أُعْطِيَ عَطَاءً فَوَجَدَ فَلْيَجْزِ بِهِ،
وَمَنْ لَمْ يَجِدْ فَلْيُشْكِرْ، فَإِنَّ مَنْ أَتَى فَقَدْ شَكَرَ، وَمَنْ كَتَمَ فَقَدْ كَفَرَ، وَمَنْ تَحَلَّى بِمَا
لَمْ يُعْطَهُ كَانَ كَلَابِيسِ ثَوْبِي زُورٍ * رواه الترمذي وأبو داود

3023- Câbir'in bildirdiğine göre Allah'ın Resûlü (sallallahu aleyhi vesellem): "Kime bir bağışta bulunulduysa imkanı varsa bunun karşılığını versin, yoksa da verene teşekkür etsin. Zira teşekkür eden, şükür de etmiş olur. Teşekkürü yerine getirmeyen kişi de nankörlük etmiş olur. Kendisine verilmeyen bir şeyi, kendisinde varmış gibi gösteren kişi de iki yalan elbisesi giymiş gibi olur" buyurdu. [Sahîh]

Tirmizî (2034) ve Ebû Dâvud (4813) * Sahihu't-Terğîb (968)

۳۰۲۴ - [۹] عَنْ أُسَامَةَ بْنِ زَيْدٍ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: مَنْ ضَمِنَ إِلَيْهِ مَعْرُوفٌ
فَقَالَ لِفَاعِلِهِ: جَزَاكَ اللَّهُ خَيْرًا فَقَدْ أَبْلَغَ فِي الثَّنَاءِ * رواه الترمذي

3024- Usâme b. Zeyd'nin bildirdiğine göre, Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Bir kimseye bir iyilik yapılırsa o kimse de iyilik yapan kimseye: «Allah seni dünya ve âhirette hayırla mükafatlandırsın» derse şüphesiz en güzel övgüyü yapmış ve karşılığını vermiş olur" buyurdu. [Sahîh]

Tirmizî (2035) * Sahihu't-Terğîb (965)

۳۰۲۵ - [۱۰] عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: مَنْ لَمْ يَشْكُرِ النَّاسَ لَمْ
يَشْكُرِ اللَّهَ * رواه أحمد والترمذي

3025- Ebû Hureyre der ki: Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "İnsanlara teşekkür etmeyen, Allah'a da şükredemez" buyurdu. [Sahîh]

Ahmed (11300) ve Ebû Saïd hadisinden Tirmizî (1955) * Sahîhu'l-Câmi' (6541)

۳۰۲۶ - [۱۱] عَنْ أَنَسٍ قَالَ: لَمَّا قَدِمَ النَّبِيُّ ﷺ الْمَدِينَةَ أَتَاهُ الْمُهَاجِرُونَ فَقَالُوا: يَا رَسُولَ اللَّهِ، مَا رَأَيْنَا قَوْمًا أَبَدَلَ مِنْ كَثِيرٍ وَلَا أَحْسَنَ مُوَاسَاةً مِنْ قَلِيلٍ مِنْ قَوْمٍ نَزَلْنَا بَيْنَ أَظْهُرِهِمْ لَقَدْ كَفَوْنَا الْمُؤَنَةَ وَأَشْرَكُونَا فِي الْمَهْنِ حَتَّى لَقَدْ خِفْنَا أَنْ يَذْهَبُوا بِالْأَجْرِ كُلِّهِ. فَقَالَ النَّبِيُّ ﷺ: لَا مَا دَعَوْتُمْ اللَّهَ لَهُمْ وَأَثْنَيْتُمْ عَلَيْهِمْ * رواه الترمذي وَصَحَّحَهُ

3026- Enes anlatıyor: Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) Medine'ye hicret ettiği zaman, Muhâcîrler yanına gelerek: "Ey Allah'ın Resûlü! Yanlarına geldiğimiz bu kavim kadar, çokça olan şeylerinden bol bol dağıtan, az olan şeylerini de en iyi şekilde paylaştıran bir topluluk görmedik! Sıkıntılarımızı giderip mutluluklarına da bizi ortak ettiler. Öyle ki sevabın hepsini alıp bitirmelerinden korkar hale geldik!" dediler. Bunun üzerine Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem): "Hayır! Sizler onlara hayır duada bulunduğunuz ve onlara yaptıklarından dolayı teşekkür ettiğiniz sürece siz de onlar gibi olursunuz" buyurdu. [Sahih]

Tirmizî (3487, "sahih") * [Sahih Sünen et-Tirmizî]

۳۰۲۷ - [۱۲] عَنْ عَائِشَةَ، عَنِ النَّبِيِّ ﷺ قَالَ: تَهَادَوْا فَإِنَّ الْهَدِيَّةَ تُذْهِبُ الضَّغَائِنَ". رواه ؟

3027- Hz. Âişe'nin bildirdiğine göre Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Birbirinizle hediyeleşin. Çünkü hediye, kinleri giderir" buyurdu. [Zayıf]

۳۰۲۸ - [۱۳] عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ، عَنِ النَّبِيِّ ﷺ قَالَ: تَهَادَوْا فَإِنَّ الْهَدِيَّةَ تُذْهِبُ وَحَرَ الصَّدْرِ، وَلَا تَحْقِرَنَّ جَارَةً لِمَجَارَتِهَا وَلَوْ شِئْتُ فَرِسِنِ شَاةٍ * رواه الترمذي

3028- Ebû Hureyre'nin bildirdiğine göre, Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Karşılıklı hediyeleşin, çünkü hediye kalpten kini giderir. Bir komşu kadın; komşusu olan kadına koyun paçasından bir parça bile olsa hediye olarak vermeyi küçük görmesin" buyurdu. [Zayıf]

Tirmizî (2130) * Daîfu'l-Câml' (2489)

۳۰۲۹ - [۱۴] عَنِ ابْنِ عُمَرَ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: ثَلَاثٌ لَا تُرَدُّ: الْوَسَائِدُ، وَالذَّهْنُ، وَاللَّبَنُ الدَّهْنُ: يَعْنِي بِهِ الطَّيِّبُ * رواه الترمذي وقال: هَذَا حَدِيثٌ غَرِيبٌ، وَعَبْدُ اللَّهِ بْنُ مُسْلِمٍ هُوَ ابْنُ جُنْدَبٍ وَهُوَ مَدِينِيٌّ.

3029- İbn Ömer der ki: Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Üç şey ikram edildiğinde reddedilmez; yastıklar, koku ve süt" buyurdu. [Hasen]

Tirmizî (2790, "ğarîb") Ravi Abdullah; İbn Müslim b. Cundub olup Medine'lidir. * es-Silsiletu's-Sahîha (619)

۳۰۳۰ - [۱۵] عَنِ أَبِي عَثْمَانَ النَّهْدِيِّ، قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: إِذَا أُعْطِيَ أَحَدُكُمْ الرِّيحَانَ فَلَا يَزِدُّهُ فَإِنَّهُ خَرَجَ مِنَ الْجَنَّةِ * رواه الترمذي مرسلًا

3030- Ebû Osman en-Nehdî bildiriyor: Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Herhangi birinize reyhan=fesleğen verilirse onu reddetmesin, çünkü o Cennet'ten çıkmıştır" buyurdu. [Zayıf]

Tirmizî (2791) * es-Silsiletu'd-Daîfe (764)

3- FASIL

۳۰۳۱ - [۱۶] عَنِ جَابِرٍ، قَالَ: قَالَتِ امْرَأَةٌ بَشِيرٍ: "أَنْحَلَ ابْنِي غُلَامَكَ وَأَشْهَدُ لِي رَسُولَ اللَّهِ ﷺ فَآتَى رَسُولَ اللَّهِ ﷺ فَقَالَ: إِنَّ ابْنَةَ فُلَانٍ سَأَلْتَنِي أَنْ أَنْحَلَ ابْنَهَا غُلَامِي، وَقَالَتْ أَشْهَدُ لِي رَسُولَ اللَّهِ ﷺ فَقَالَ: أَلَهُ إِخْوَةٌ؟ قَالَ: نَعَمْ، قَالَ: أَفَكُلَّهُمْ

أَعْطَيْتَ مِثْلَ مَا أَعْطَيْتَهُ؟ قَالَ: لَا، قَالَ: فَلَيْسَ يَضْلُحُ هَذَا وَإِنِّي لَا أَشْهَدُ إِلَّا عَلَى حَقِّي * رواه مسلم

3031- Câbir der ki: Beşîr'in hanımı (kocasına): "Oğluma köleni ver ve Resûlullah'ı buna şahit tut" deyince, Beşîr Resûlullah'a (sallallahu aleyhi vesellem) gelip şöyle dedi: "Falanın kızı, oğluna kölemi vermeme istedi ve: «Resûlullah'ı buna şahit tut» dedi." Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem): "Onun kardeşleri var mı?" diye sorunca, Beşîr: "Evet" cevabını verdi. "Bu çocuğa verdiğini diğerlerine de verdin mi?" diye sorunca: "Hayır" cevabını verdi. Bunun üzerine Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Bu olmaz. Ben de haktan başka şeye şahitlik etmem" buyurdu. [Sahih]

Müslim (1624)

۳۰۳۲ - [۱۷] وَعَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ: رَأَيْتُ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ إِذَا أُبِي بِنَاكُورَةَ الْفَاكِهَةِ وَضَعَهَا عَلَى عَيْنَيْهِ وَعَلَى شَفْتَيْهِ وَقَالَ: «اللَّهُمَّ كَمَا أَرَيْتَنَا أَوْلَهُ فَأَرِنَا آخِرَهُ» ثُمَّ يُعْطِيهَا مَنْ يَكُونُ عِنْدَهُ مِنَ الصَّبِيَّانِ * رواه البيهقي في الدَّعَوَاتِ الْكَبِيرِ

3031- Ebû Hureyre der ki: Resûlullah'ı (sallallahu aleyhi vesellem) gördüm, meyvelerin ilk hasadı getirildiğinde onu gözleri ve dudakları üzerine koyarak; "Allahım! Bize bunun (ürünün) başını gösterdiğin gibi sonunu da göster" diye dua ettikten sonra onu yanında bulunan çocuklara verdi. [Zayıf]

ed-Da'vâtu'l-kebîr'de Beyhaki * Daifu'l-Câmi' (4323)

باب اللَّقْطَةِ

Lukata (Buluntular)

1- FASIL

٣٠٣٣ - [١] عَنْ زَيْدِ بْنِ خَالِدِ الْجُهَيْنِيِّ قَالَ: "جَاءَ رَجُلٌ إِلَى رَسُولِ اللَّهِ ﷺ فَسَأَلَهُ، عَنِ اللَّقْطَةِ؟ فَقَالَ: اعْرِفْ عِفَاصَهَا وَوِكَاءَهَا، ثُمَّ عَرَفْهَا سَنَةً، فَإِنْ جَاءَ صَاحِبُهَا وَإِلَّا فَشَأْنُكَ بِهَا، قَالَ: فَضَالَّةُ الْغَنَمِ؟ قَالَ: هِيَ لَكَ أَوْ لِأَخِيكَ أَوْ لِلذِّئْبِ، قَالَ: فَضَالَّةُ الْإِبِلِ؟ قَالَ: مَا لَكَ وَلَهَا مَعَهَا سِقَاؤُهَا وَحِذَاؤُهَا تَرُدُّ الْمَاءَ وَتَأْكُلُ الشَّجَرَ حَتَّى يَلْقَاهَا رَبُّهَا" * متفق عليه.

وفي رواية لمسلم: فقال: "عَرَفْهَا سَنَةً ثُمَّ اعْرِفْ وَكَاءَهَا وَعِفَاصَهَا، ثُمَّ اسْتَنْفِقْ بِهَا، فَإِنْ جَاءَ رَبُّهَا فَأَدِّهَا إِلَيْهِ"

3033- Zeyd b. Hâlid el-Cühenî der ki: Bir bedevi Resûlullah'a (sallallahu aleyhi vesellem) gelerek buluntu malın hükmünü sorunca, Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem): "Onu bir yıl tanıtıp ilan et. Sonra malın kabını (torbasını) ve bağıını iyice belle. Biri gelip onu sana tarif ederse (ve malın kendisine ait olduğunu söylerse) malı ona ver. Yoksa malı kullan" buyurdu. Bedevi: "Ey Allah'ın Resûlü! Yitik koyunun hükmü nedir?" diye sorunca, Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "O, ya senin, ya kardeşinin veya kurdundur" cevabını verdi. Bedevi: "Ey Allah'ın Resûlü! Yitik devenin hükmü nedir?" diye sorunca ise Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle cevap verdi: "Ondan sana ne! Onun sağlam ayakları, yeteri kadar suyu vardır ve o, su başına gidiyor ağaçlardan yiyor."

Müslim rivayetinde ise: "Onun mahfazasını ve bağıını belle! Sonra onu bir sene ilân et! Sahibi gelirse verirsin. Aksi takdirde onu nasıl istersen öyle kullan" ibaresi geçmiştir. [Sahih]

Buhârî (91) ve Müslim (1722)

۳۰۳۴ - [۲] عَنْ زَيْدِ بْنِ خَالِدِ الْجُهَنِيِّ، عَنْ رَسُولِ اللَّهِ ﷺ أَنَّهُ قَالَ: "مَنْ آوَى ضَالَّةً فَهُوَ ضَالٌّ مَا لَمْ يُعْرِفْهَا" * رواه مسلم

3034- Zeyd b. Hâlid el-Cühenî'nin bildirdiğine göre Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Kayıp bir hayvanı evine kapatıp onu ilan etmeyen, sapsmış demektir" buyurdu. [Sahih]

Müslim (1722)

۳۰۳۵ - [۳] عَنْ عَبْدِ الرَّحْمَنِ بْنِ عُثْمَانَ التَّمِيمِيِّ: "أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ نَهَى عَنْ لُقْطَةِ الْحَاجِّ" * رواه مسلم

3035- Abdurrahman b. Osmân et-Teymî'nin bildirdiğine göre, Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) hacıların kaybolan mallarını almayı yasaklamıştır. [Sahih]

Müslim (1725)

2- FASIL

۳۰۳۶ - [۴] عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عَمْرٍو بْنِ الْعَاصِ عَنْ رَسُولِ اللَّهِ ﷺ أَنَّهُ سُئِلَ عَنْ الثَّمْرِ الْمُعْلَقِ؟ فَقَالَ: مَنْ أَصَابَ بِفِيهِ مِنْ ذِي حَاجَةٍ غَيْرَ مُتَّخِذِ خُبْنَةٍ فَلَا شَيْءَ عَلَيْهِ، وَمَنْ خَرَجَ بِشَيْءٍ مِنْهُ فَعَلَيْهِ غَرَامَةٌ مِثْلِيهِ وَالْعُقُوبَةُ، وَمَنْ سَرَقَ مِنْهُ شَيْئًا بَعْدَ أَنْ يُؤْوِيَهُ الْجَرِينُ فَبَلَغَ ثَمَنَ الْمَجْنِ فَعَلَيْهِ الْقَطْعُ وَذَكَرَ فِي ضَالَّةِ الْإِبِلِ وَالْغَنَمِ كَمَا ذَكَرَهُ غَيْرُهُ، قَالَ: وَسُئِلَ عَنِ اللَّقْطَةِ، فَقَالَ: مَا كَانَ مِنْهَا فِي طَرِيقِ الْمَيْتَاءِ أَوْ الْقَرْيَةِ الْجَامِعَةِ فَعَرَفَهَا سَنَةً، فَإِنْ جَاءَ طَالِبُهَا فَادْفَعَهَا إِلَيْهِ، وَإِنْ لَمْ يَأْتِ فِيهِ لَكَ، وَمَا كَانَ

فِي الْخَرَابِ يَغْنِي فَفِيهَا وَفِي الرِّكَازِ الْخُمْسُ * رواه النسائي وروى أبو داود عنه
من قوله: وسئل عن اللقطة إلى آخره

3036- Amr b. Şuayb, babasından, o da dedesi Abdullah b. Amr b. el-Âs'dan bildiriyor: Ağaçtaki meyvenin (sahibi dışında toplanmasının) hükmünü sorduklarında Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "İhtiyacı (yiyeyeceği) kadar koparan ve toplayıp götürmeye bir şey lazım gelmez. Toplayıp götüren onun iki mislini öder ve ceza alır. Toplanmış ve muhafaza altında tutulan bir yerden çalan kimse, eğer bu çaldığı bir kalkan değerinde olursa eli kesilir" buyurdu.

Ravi, kayıp deve ve koyunun hükmünü diğer ravilerin zikrettiği şekilde zikreder. Sonra der ki: Buluntu mal hakkında sorulduğu zaman Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Eğer uğrak bir yol veya kalabalık olan bir yerleşim yerinde bulursa o malı bir yıl boyunca ilan eder. Sahibi gelirse onu verir. Gelmezse de o senin (bulanın) olur. Harabe bir yerde bulunan bir malda ve definde beşte bir zekat vardır" buyurdu. [Hasen]

Ebû Dâvud (1710, buluntu bölümünü) ve Nesâî (4870) * [Sahîh Sünen Ebî Dâvud]

۳۰۳۷ - [۵] عَنْ أَبِي سَعِيدِ الْخُدْرِيِّ أَنَّ عَلِيَّ بْنَ أَبِي طَالِبٍ، وَجَدَ دِينَارًا فَأَتَى
بِهِ فَاطِمَةَ فَسَأَلَتْ عَنْهُ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ، فَقَالَ: هُوَ رِزْقُ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ، فَأَكَلَ مِنْهُ رَسُولُ
اللَّهِ ﷺ، وَأَكَلَ عَلِيٌّ، وَفَاطِمَةُ فَلَمَّا كَانَ بَعْدَ ذَلِكَ أَتَتْهُ امْرَأَةٌ تَشْتَدُّ الدِّينَارَ، فَقَالَ
رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: يَا عَلِيُّ أَدِّ الدِّينَارَ * رواه أبو داود

3037- Ebû Saîd el-Hudrî'nin bildirdiğine göre, Ali b. Ebî Tâlib bulduğu bir dinarı Hz. Fatıma'ya getirdi ve (Fatıma da) onu Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)'e sordu. Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem): "Allah'ın rızıkıdır" buyurdu. Sonra ondan Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) de yedi. Ali ile Fatıma da yediler. Daha sonra ise onu arayan bir kadın Ali'ye geldi. Bunun üzerine Hz.

Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem): "Ey Ali! Dinarı (ona geri) ver" buyurdu. (Ali de geri vermiştir). [Hasen]

Ebû Dâvud (1714) * [Sahîh Sünen Ebî Dâvud]

۳۰۳۸ - [۶] عَنِ الْجَارُودِ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: ضَالَّةُ الْمُسْلِمِ حَرَقُ النَّارِ.

رواه ابن ماجة

3038- Carûd b. Muallimî'nin bildirdiğine göre, Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem): "Müslümanın yitiği, cehennem alevidir" buyurdu. [Sahih]

İbn Mâce (2502) * [Sahîh Sünen İbn Mâce]

۳۰۳۹ - [۷] عَنْ عِيَاضِ بْنِ حِمَارٍ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: مَنْ وَجَدَ لُقْطَةً

فَلْيُشْهَدْ ذَا عَدْلٍ أَوْ ذَوِي عَدْلٍ، وَلَا يَكْتُمُ وَلَا يُخَيِّبُ فَإِنْ وَجَدَ صَاحِبَهَا فَلْيُرِدْهَا عَلَيْهِ، وَإِلَّا فَهُوَ مَالُ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ يُؤْتِيهِ مَنْ يَشَاءُ * رواه أحمد وأبو داود والدارمي

3039- İyâd b. Himâr'ın bildirdiğine göre, Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Kim yitik bir mal bulursa bir veya iki dürüst kimseyi (bulduğuna dair) şahit tutsun, onu gizleyip kaybetmesin. Eğer sahibini bulursa iade etsin. Bulamazsa da o mal Allah'ın malıdır ve onu istediğine bahşeder" buyurdu. [Sahih]

Ahmed, Ebû Dâvud (1709) ve Dârimî * [Sahîh Sünen Ebî Dâvud]

۳۰۴۰ - [۸] عَنْ جَابِرِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ، قَالَ: رَخَّصَ لَنَا رَسُولُ اللَّهِ ﷺ فِي الْعَصَا

وَالسُّوْطِ وَالْحَبْلِ وَأَشْبَاهِهِ يَلْتَقِطُهُ الرَّجُلُ يَنْتَفِعُ بِهِ * رواه أبو داود وذكر حديث

المقدم بن معدي كرب : «ألا لا يحل» في باب الاعتصام

3040- Câbir b. Abdillâh der ki: "Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem), baston, ip, kamçı ve benzeri şeyler konusunda, onlardan birini bulan kişinin onu kullanabilmesi yönünde izin verdi." [Zayıf]

Ebû Dâvud (1717) * İrvâ (1557) Konuyla ilgili Mikdâm b. Ma'dikerib'in "Dikkat edin! Ehl-i eşeklerin etini yemek..." hadisi, daha önce Kitab ve Sünnete Sarılmak bölümünde geçmişti. (no. 163)

كتاب الفرائض والوصايا

Miras ve Vasiyetler Kitabı

1- FASIL

٣٠٤١ - [١] عن أبي هريرة عن النبي ﷺ قال: "أنا أولى بالمؤمنين من أنفسهم، فمن توفي من المؤمنين فترك ديناً فعلي قضاؤه، ومن ترك مالا فليورثه". وفي رواية: "من ترك ديناً أو ضياعاً فليأتني فأنا مولاه". وفي رواية: "من ترك مالا فليورثه، ومن ترك كلاً فإلينا" * متفق عليه

3041- Ebû Hureyre'nin bildirdiğine göre, Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem): "Ben müminlere kendilerinden daha yakınım. Müslümanlardan kim borç bırakarak ölürse o borcu ödemek benim üzerime düşer. Eğer mal bırakmışsa bu mal varislerindir" buyurdu.

Bir diğer rivayette: "Kim de bir borç veya bakıma muhtaç bir aile bırakırsa, bana gelsinler; zira onun velisi benim"; bir diğerinde ise: "Çocuk bırakmışsa da sorumlulukları bize aittir" ibaresi geçmiştir. [Sahih]

Buhârî (6731) ve Müslim (1619)

٣٠٤٢ - [٢] عن ابن عباس عن النبي ﷺ قال: "ألحقوا الفرائض بأهلها، فما بقي فهو لأولى رجل ذكر" * متفق عليه

3042- İbn Abbâs'ın bildirdiğine göre Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Belli payları sahiplerine veriniz. Geriye kalan da ölüye en yakın olan erkek kişilerindir" buyurdu. [Sahih]

Buhârî (6732) ve Müslim (1615)

۳۰۴۳ - [۳] عَنْ أُسَامَةَ بْنِ زَيْدٍ أَنَّ النَّبِيَّ ﷺ قَالَ: "لَا يَرِثُ الْمُسْلِمُ الْكَافِرَ، وَلَا الْكَافِرُ الْمُسْلِمَ" * متفق عليه

3043- Usâme b. Zeyd'in bildirdiğine göre, Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Müslüman biri kâfir birine, kâfir biri de Müslüman birine mirasçı olmaz" buyurdu. [Sahih]

Buhârî (6764) ve Müslim (1614)

۳۰۴۴ - [۴] عَنْ أَنَسِ بْنِ مَالِكٍ عَنِ النَّبِيِّ ﷺ قَالَ: "مَوْلَى الْقَوْمِ مِنْ أَنْفُسِهِمْ" * رواه البخاري

3044- Enes b. Mâlik'in bildirdiğine göre, Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem): "Bir kavmin azadlı kölesi, o kavmin bir ferdi sayılır" buyurdu. [Sahih]

Buhârî (6761)

۳۰۴۵ - [۵] وَعَنْهُ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: "ابْنُ أُخْتِ الْقَوْمِ مِنْهُمْ" * متفق عليه وَذَكَرَ حَدِيثُ عَائِشَةَ: «إِنَّمَا الْوَلَاءُ» فِي بَابٍ قَبْلَ «بَابِ السَّلَامِ»

3045- Enes'in bildirdiğine göre, Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem): "Bir toplumun kız kardeşlerinin çocukları (yeğenleri) o toplumdan sayılır" buyurdu. [Sahih]

Buhârî (6762) ve Müslim (1059) Hz. Âişe'nin "Velâ hakkı..." hadisi daha önce Selem bölümünde geçmiştir. (no. 2877)

2- FASIL

۳۰۴۶ - [۶] عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عَمْرٍو قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: لَا يَتَوَارَثُ أَهْلُ

مِلَّتَيْنِ شَتَّى * رواه أبو داود وابن ماجه

3046- Abdullah b. Amr'ın bildirdiğine göre, Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem):
"Ayrı dinden olanlar birbirlerine varis olamazlar" buyurdu. [Sahih]

Ebû Dâvud (291) ve İbn Mâce (2731) * [Sahih Sünen İbn Mâce]

۳۰۴۷ - [۷] ورواه الترمذي عن جابر

3047- Aynı hadisi Tirmizî (2108), Cabir'den rivayet etmiştir.

۳۰۴۸ - [۸] عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ عَنِ النَّبِيِّ ﷺ قَالَ: الْقَاتِلُ لَأَ يَرِثُ * رواه الترمذي

وابن ماجه

3048- Ebû Hureyre'nin bildirdiğine göre, Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem):
"Katil miras alamaz" buyurdu. [Sahih]

Tirmizî (2109) ve İbn Mâce (2645) * Sahihu'l-Câmi' (4436)

۳۰۴۹ - [۹] عَنْ بُرَيْدَةَ أَنَّ النَّبِيَّ ﷺ جَعَلَ لِلْجَدَّةِ الشُّدُسَ، إِذَا لَمْ يَكُنْ دُونَهَا

أُمُّ * رواه أبو داود

3049- Büreyde bildiriyor: "Hz. Peygamber'in (sallallahu aleyhi vesellem), kendisinden başka anne yoksa nineye altıda bir pay vermiştir." [Zayıf]

Ebû Dâvud (2895) * [Daîf Sünen Ebî Dâvud]

۳۰۵۰ - [۱۰] عَنْ جَابِرٍ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: إِذَا اسْتَهَلَّ الصَّبِيُّ صُلْبِي عَلَيَّ

وَوَرِثَ. رواه ابن ماجه والدارمي

3050- Câbir'in bildirdiğine göre Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Bebek (doğduğunda) bağirmek suretiyle yaşam belirtisi gösterip te (sonra ölürse) cenaze namazı kılınır ve mirasçı olur" buyurdu. [Sahih]

İbn Mâce (1508) ve Dârimî (3126)

۳۰۵۱ - [۱۱] عَنْ كَثِيرِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ، عَنْ أَبِيهِ، عَنْ جَدِّهِ، قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ

ﷺ: مَوْلَى الْقَوْمِ مِنْهُمْ وَحَلِيفُ الْقَوْمِ مِنْهُمْ وَابْنُ أُخْتِ الْقَوْمِ مِنْهُمْ * رواه الدارمي

3051- Kesîr b. Abdillâh, babasından, o da dedesinden naklediyor: Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)'in yanında oturuyordum: "Bir kavmin/topluluğun azatlısı ve müttefiki onlardan sayılır, bir kavmin/topluluğun yeğeni de onlardandır" buyurdu. [Sahih]

Dârimî (2528) * Sahihu'l-Câmi' (3156)

۳۰۵۲ - [۱۲] عَنِ الْمُقَدَّمِ الْكِنْدِيِّ، قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: أَنَا أَوْلَى بِكُلِّ

مُؤْمِنٍ مِنْ نَفْسِهِ، فَمَنْ تَرَكَ دِينَنَا أَوْ ضَيَعَهُ فَاِلْتَيْنَا وَمَنْ تَرَكَ مَالاً فَلِوَرِثَتِهِ وَأَنَا مَوْلَى مَنْ لَمْ يَرِثْ لَهُ مَالَهُ وَأَفْكَ عَائَتِهِ وَالْخَالُ وَارِثُ مَنْ لَمْ يَرِثْ لَهُ يَرِثْ مَالَهُ وَيَفْكَ عَائَتَهُ».

وفي رواية: وَأَنَا وَارِثُ مَنْ لَمْ يَرِثْ لَهُ مَالَهُ وَالْخَالُ وَارِثُ مَنْ لَمْ يَرِثْ لَهُ يَرِثْ مَالَهُ وَيَفْكَ عَائَتَهُ» * رواه أبو داود

وَارِثُ لَهُ يَغْفِلُ عَنْهُ وَيَرِثُهُ» * رواه أبو داود

3052- Mikdâm el-Kindî'nin bildirdiğine göre Resûlullah (sallallahu aleyhi vasellem): "Ben her mümine kendi nefsinden daha evlayım. Bunun için kim bir borç veya bakıma muhtaç bir aile bırakıp ölürse bunların mesuliyeti bana aittir. Kim de mal bırakırsa bu mal mirasçılarınındır. Ben velisi olmayanın velisiyim ve malına varis olur, bağıcı çözerim. Dayı da mirasçısı olmayanın varisidir. Ölen kişinin malına varis olur ve bağıcı çözer" buyurdu.

Başka bir rivayette: "Ben hiç bir mirasçısı bulunmayanın mirasçısıyım. Onun yerine diyet veririm ve onun mirasını alırım. Dayı da hiç bir mirasçısı bulunmayanın mirasçısıdır. Onun yerine diyet öder ve ona mirasçı olur" [Sahih]

Ebû Dâvud (3900-1) * [Sahih Sünen Ebî Dâvud]

٣٠٥٣ - [١٣] عَنْ وَائِلَةَ بْنِ الْأَسْقَعِ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: الْمَرْأَةُ تَحُوزُ ثَلَاثَةَ مَوَارِيثَ: عَتِيقَهَا وَلَقِيطَهَا وَوَلَدَهَا الَّذِي لَأَعَنْتَ عَلَيْهِ * رواه الترمذي وأبو داود وابن ماجه

3053- Vâsile b. el-Eska'nın bildirdiğine göre Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Kadın şu üç kişiye mirasçı olur: Azat ettiği kölesine, bulup büyüüttüğü çocuğuna ve üzerinde kocasıyla lanetleştigi çocuğuna" buyurdu. [Zayıf]

Tirmizî (2155), Ebû Dâvud (2906) ve İbn Mâce (2742) * [Daif Sünen Ebî Dâvud]

٣٠٥٤ - [١٤] عَنْ عَمْرِو بْنِ شُعَيْبٍ، عَنْ أَبِيهِ، عَنْ جَدِّهِ، أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ قَالَ: أَيُّمَا رَجُلٍ عَاهَرَ بِحُرَّةٍ أَوْ أَمَةٍ فَالْوَلَدُ وَوَلَدُ زَنَانَا لَا يَرِثُ وَلَا يُورَثُ * رواه الترمذي

3054- Amr b. Şuayb'ın babası kanalıyla dedesinden bildirdiğine göre Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Her kim hür veya köle olan bir kadınla zina ederse ve bir de çocuk olursa o çocuk ne miras alır, ne de onun mirası alınır" buyurdu. [Sahih]

Tirmizî (2113) * Sahîhu'l-Câmi' (2723)

۳۰۵۵ - [۱۵] عَنْ عَائِشَةَ : أَنَّ مَوْلَى لِلنَّبِيِّ ﷺ مَاتَ، وَتَرَكَ شَيْئًا وَلَمْ يَدْعُ وَلَدًا، وَلَا حَمِيمًا، فَقَالَ النَّبِيُّ ﷺ: أَعْطُوا مِيرَاثَهُ رَجُلًا مِنْ أَهْلِ قَرْبَتِهِ * رواه أبو داود والترمذي

3055- Hz. Âişe bildiriyor: Resûlullah'ın (sallallahu aleyhi vesellem) azat ettiği bir köle mal bırakarak öldü. Ama geriye ne bir çocuk, ne de akrabası vardı. Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem): "Terekesini köyünden bir adama verin" buyurdu. [Sahih]

Ebû Dâvud (2902) ve Tirmizî (2105) * [Sahîh Sünen Ebî Dâvud]

۳۰۵۶ - [۱۶] عَنْ ابْنِ بُرَيْدَةَ، عَنْ أَبِيهِ، قَالَ: مَاتَ رَجُلٌ مِنْ خُرَاعَةَ، فَأَتَى النَّبِيَّ ﷺ بِمِيرَاثِهِ، فَقَالَ: اأْتَمِسُوا لَهُ وَارِثًا، أَوْ ذَا رَحِمٍ، فَلَمْ يَجِدُوا لَهُ وَارِثًا وَلَا ذَا رَحِمٍ، فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: أَعْطُوهُ الْكُبْرَ مِنْ خُرَاعَةَ وَقَالَ يَحْيَى: قَدْ سَمِعْتُهُ مَرَّةً يَقُولُ فِي هَذَا الْحَدِيثِ: انظُرُوا أَكْبَرَ رَجُلٍ مِنْ خُرَاعَةَ * رواه أبو داود

3056- İbn Bureyde, babasından bildiriyor: Huzâalı bir adam öldü ve terekesi Hz. Peygamber'e (sallallahu aleyhi vesellem) getirildi. Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Ona bir mirasçı veya bir akraba arayın" buyurdu. Arayıp ta ne bir mirasçı, ne de bir akraba bulamadıklarında Allah Resûlü'ne (sallallahu aleyhi vesellem): "Malını Huzâa'dan en yaşlı olan kişiye verin" veya "Huzâa'nın en yaşlı olan şahsını bulun" buyurdu. [Zayıf]

Ebû Dâvud (2904) * [Daif Sünen Ebî Dâvud]

۳۰۵۷ - [۱۷] عَنْ عَلِيٍّ أَنَّهُ قَالَ: إِنَّكُمْ تَفْرَعُونَ هَذِهِ الْآيَةَ: ﴿مِنْ بَعْدِ وَصِيَّةٍ تُوَصُّونَ بِهَا أَوْ دِينٍ﴾ وَإِنَّ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ قَضَى بِالذَّيْنِ قَبْلَ الْوَصِيَّةِ، وَإِنَّ أَعْيَانَ بَنِي

الْأُمُّ يَتَوَارَثُونَ دُونَ بَنِي الْعَلَاتِ، الرَّجُلُ يَرِثُ أَخَاهُ لِأَبِيهِ وَأُمَّهُ دُونَ أَخِيهِ لِأَبِيهِ *
رواه الترمذي وابن ماجه

وفي رواية الدارمي: قال: "الإخوة من الأم يتوارثون دون بني العلات." إلى
آخره

3057- Hz. Ali der ki: Sizler "Ettiğiniz vasiyet veya borç çıktıktan sonra..." (Nisâ Sur. 12) âyetini okuyorsunuz, Resûlullah da (sallallahu aleyhi vesellem) vasiyetten önce borcun ödenmesine hükmetmiştir. Babadan bir olan kardeşlerin değil, anne baba bir olan kardeşlerin birbirlerine mirasçı olmalarına hükmetmiştir. Kişi, baba bir olan kardeşinden değil, anne baba bir olan kardeşine mirasçı olur."

Dârimî rivayetinde: "Baba-bir kardeşler değil, ana(-baba) bir kardeşler birbirlerine mirasçı olurlar. Kişi baba-bir kardeşine değil, ana-baba bir kardeşine mirasçı olur" [Hasen]

Tirmizî (2094), Dârimî (3627) ve İbn Mâce (2715) * İrvâ (1688)

٣٠٥٨ - [١٨] عَنْ جَابِرِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ قَالَ: جَاءَتْ امْرَأَةٌ سَعْدِ بْنِ الرَّبِيعِ بِابْنَتَيْهَا مِنْ سَعْدِ إِلَى رَسُولِ اللَّهِ ﷺ، فَقَالَتْ: يَا رَسُولَ اللَّهِ، هَاتَانِ ابْنَتَا سَعْدِ بْنِ الرَّبِيعِ، قُتِلَ أَبُوهُمَا مَعَكَ يَوْمَ أُحُدٍ شَهِيدًا، وَإِنَّ عَمَّهُمَا أَخَذَ مَالَهُمَا، فَلَمْ يَدَعْ لَهُمَا مَالًا وَلَا تُنْكَحَانِ إِلَّا وَلَهُمَا مَالٌ، قَالَ: يَقْضِي اللَّهُ فِي ذَلِكَ فَتَزَلْتِ: آيَةُ الْمِيرَاثِ، فَبَعَثَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ إِلَى عَمَّهُمَا، فَقَالَ: أَعْطِ ابْنَتِي سَعْدِ التُّثْنَيْنِ، وَأَعْطِ أُمَّهُمَا التُّمْنَ، وَمَا بَقِيَ فَهُوَ لَكَ * رواه أحمد والترمذي وأبو داود وابن ماجه وقال الترمذي: هذا حديث حسن غريب

3058- Câbir der ki: Sa'd b. er-Rabî'nin karısı Sa'd'dan olan iki kızıyla beraber Resûlullah'a (sallallahu aleyhi vesellem) gelerek: "Ey Allah'ın Resûlü! Bunlar

Sa'd. b. er-Rabî'nin kızlarıdır. Babaları Uhud'da seninle beraber savaşırken şehid olmuştu. Bu kızların amcası malın tamamını aldı, bunlara hiçbir mal bırakmadı. Malları olmadığı için bu çocuklar evlenemezler" dedi. Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Bu konuda Allah hükmünü verecektir" buyurdu ve sonunda miras âyeti nazil oldu. Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) kızların amcasına haber göndererek şöyle buyurdu: "Sa'd'ın iki kızına malın üçte ikisini, annelerine de sekizde birini ver, geri kalan ise senindir." [Hasen]

Ahmed (14858), Tirmizî (2092 "hasen ğarîb"), Ebû Dâvud (2891) ve İbn Mâce (2720) * İrvâ (1677)

۳۰۵۹ - [۱۹] وعن هزِيل بن شرحبيل قال: سئِلَ أَبُو مُوسَى، عَنْ بِنْتِ، وَابْنَةِ ابْنِ، وَأُخْتِ، فَقَالَ: لِلْبِنْتِ النِّصْفُ، وَلِلْأُخْتِ النِّصْفُ، وَأَتِ ابْنُ مَسْعُودٍ فَسَيِّئَابِعْنِي، فَسئِلَ ابْنُ مَسْعُودٍ، وَأُخْبِرَ بِقَوْلِ أَبِي مُوسَى، فَقَالَ لَقَدْ ضَلَلْتُ إِذَا وَمَا أَنَا مِنَ الْمُهْتَدِينَ "أَقْضِي فِيهَا بِمَا قَضَى النَّبِيُّ ﷺ لِلْابْنَةِ النِّصْفُ، وَلِلْابْنَةِ ابْنِ الشُّدُسِ تَكْمِلَةَ الثُّلُثَيْنِ، وَمَا بَقِيَ فَلِلْأُخْتِ". فَأَتَيْنَا أَبَا مُوسَى، فَأُخْبِرْنَا بِقَوْلِ ابْنِ مَسْعُودٍ، فَقَالَ: لَا تَسْأَلُونِي مَا دَامَ هَذَا الْحَبْرُ فِيكُمْ * رواه البخاري

3059- Huzeyl b. Şurahbîl der ki: Ebû Mûsa'ya, kız, oğlun kızı ve kızkardeşin mirası sorulduğunda: "Mirasın yarısı kıza, yarısı da kızkardeşe düşer. İbn Mes'ûd'a da aynı şeyi sorun benim gibi diyecektir" dedi. Bunun üzerine İbn Mes'ûd'a aynı şey soruldu ve Ebû Mûsa'nın dediği de aktarıldı. Bunun üzerine İbn Mes'ûd dedi ki: "Onun gibi fetva verecek olsam haktan sapmış ve hidayete ermemiş olurum. Oysa ben, Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) hükmettiği gibi hüküm veririm. Kıza mirasın yarısı, üçte ikinin tamamlayıcısı olarak da oğlun kızına altıda bir, geriye kalan da kızkardeşindir." Ebû Mûsa'ya gelip ona İbn Mes'ûd'un dediklerini aktardığımız da ise: "Bu âlim kişi aranızda olduğu müddetçe bana bir şey sormayın" karşılığını verdi. [Sahih]

Buhârî (6736)

۳۰۶۰ - [۲۰] عَنْ عِمْرَانَ بْنِ حُصَيْنٍ قَالَ: جَاءَ رَجُلٌ إِلَى رَسُولِ اللَّهِ ﷺ فَقَالَ: إِنَّ ابْنِي مَاتَ فَمَا لِي فِي مِيرَاثِهِ؟ قَالَ: لَكَ السُّدُسُ، فَلَمَّا وُلِّيَ دَعَاَهُ فَقَالَ: لَكَ سُدُسٌ آخَرَ، فَلَمَّا وُلِّيَ دَعَاَهُ قَالَ: إِنَّ السُّدُسَ الْآخَرَ طُعْمَةٌ * رواه أحمد والترمذي وأبو داود وقال الترمذي: هذا حديث حسن صحيح

3060- İmrân b. Husayn bildiriyor: Adamın biri Resûlullah'a (sallallahu aleyhi vesellem) gelerek: "Oğlum öldü, onun mirasından bana ne düşer?" diye sorunca Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "*Sana altıda bir düşer*" buyurdu. Adam giderken geri çağırdı ve: "*Sana bir tane daha altıda bir hisse vardır*" buyurdu. Adam dönüp giderken tekrar çağırdı ve: "*İkinci altıda bir hisse sana ikramdır*" buyurdu. [Sahih]

Ahmed (20088), Ebû Dâvud (2896) ve Tirmizî (2099 "hasen sahih").

۳۰۶۱ - [۲۱] عَنْ قَبِيصَةَ بِنِ ذُوَيْبٍ، أَنَّهُ قَالَ: جَاءَتِ الْجَدَّةُ إِلَى أَبِي بَكْرٍ الصِّدِّيقِ تَسْأَلُهُ مِيرَاثَهَا، فَقَالَ لَهَا أَبُو بَكْرٍ: مَا لَكَ فِي كِتَابِ اللَّهِ شَيْءٌ، وَمَا عَلِمْتُ لَكَ فِي سُنَّةِ رَسُولِ اللَّهِ ﷺ شَيْئًا، فَارْجِعِي حَتَّى أَسْأَلَ النَّاسَ، فَسَأَلَ النَّاسَ، فَقَالَ الْمُغِيرَةُ بْنُ شُعْبَةَ حَضَرْتُ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ أَعْطَاهَا السُّدُسَ، فَقَالَ أَبُو بَكْرٍ: هَلْ مَعَكَ غَيْرُكَ؟ فَقَامَ مُحَمَّدُ بْنُ مَسْلَمَةَ الْأَنْصَارِيُّ فَقَالَ: مِثْلَ مَا قَالَ الْمُغِيرَةُ فَأَنْفَذَهُ لَهَا أَبُو بَكْرٍ الصِّدِّيقِ، ثُمَّ جَاءَتِ الْجَدَّةُ الْآخَرَى إِلَى عُمَرَ بْنِ الْخَطَّابِ تَسْأَلُهُ مِيرَاثَهَا؟ فَقَالَ لَهَا: مَا لَكَ فِي كِتَابِ اللَّهِ شَيْءٌ، وَمَا كَانَ الْقَضَاءُ الَّذِي قُضِيَ بِهِ إِلَّا لِغَيْرِكَ، وَمَا أَنَا بِرَائِدٍ فِي الْفَرَائِضِ شَيْئًا، وَلَكِنَّهُ ذَلِكَ السُّدُسُ، فَإِنْ اجْتَمَعْتُمَا فَهُوَ بَيْنَكُمَا، وَأَيْتُكُمَا خَلَّتْ بِهِ فَهُوَ لَهَا * رواه مالك وأحمد والترمذي وأبو داود والدارمي وابن ماجه

3061- Kabîsa b. Zû'eyb bildiriyor: Ebû Bekr'in yanına bir nine gelerek mirastaki payını sordu. Ebû Bekr ona: "Allah'ın Kitab'ında sana bir pay düşmüyor. Resûlullah'ın (sallallahu aleyhi vesellem) sünnetinde de sana bir pay düşmüyor. Şimdilik sen git, ben meseleyi soruşturayım" dedi ve meseleyi başka insanlara sordu. Muğîre b. Şu'be: "Hz. Peygamber'in (sallallahu aleyhi vesellem) yanında bulundum; o, nineye altıda bir verdi" dedi. Ebû Bekr ona: "Senin yanında başka kim vardı?" diye sorunca Muhammed b. Mesleme kalktı ve Muğîre'nin dediğinin benzerini söyledi. Bunun üzerine Ebû Bekr o nineye aynı hükmü (altıda bir pay) uyguladı. Daha sonra (ölen şahsın) diğer bir ninesi Ömer b. el-Hattâb'ın yanına gelerek mirastaki payını sordu. Ömer ona şöyle cevap verdi: "Allah'ın Kitab'ında sana bir pay yoktur. Ancak nine için verilen altıda bir pay vardı. Eğer ikiniz bir arada olursanız bu altıda birlik payı aranızda bölüşürsünüz. Biriniz tek olursa altıda bir de onun olur." [Zayıf]

Mâlik (1461), Ahmed (18143), Tirmizî (2100), Ebû Dâvud (2894), Dârimî ve İbn Mâce (2724)
* İrvâ (1680)

۳۰۶۲ - [۲۲] عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ مَسْعُودٍ قَالَ فِي الْجَدَّةِ مَعَ ابْنَيْهَا: إِنَّهَا أَوْلُ جَدَّةٍ
أَطَعَمَهَا رَسُولُ اللَّهِ ﷺ سُدْسًا مَعَ ابْنَيْهَا وَابْنُهَا حَيٌّ * رواه الترمذي والدارمي
والترمذي ضعفه .

3062- Abdullah b. Mes'ûd, oğlu ile beraber bulunan nine hakkında: "Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem), oğlu ile bulunan ve oğlu hayatta olduğu halde kendisine altıda bir pay verdiği ilk ninedir" dedi. [Zayıf]

Tirmizî (2102, "zayıf") ve Dârimî * İrvâ (1687)

۳۰۶۳ - [۲۳] عَنْ الضَّحَّاكِ بْنِ سَفْيَانَ الْكِلَابِيِّ: أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ كَتَبَ إِلَيْهِ
أَنَّ: وَرَثَ امْرَأَةٍ أَسْتَيْمَ الضَّبَابِيِّ مِنْ دِيَةِ زَوْجِهَا * رواه الترمذي وأبو داود وقال
الترمذي: هذا حديث حسن صحيح

3063- Dahhâk b. Süfyân el-Kilâbî, Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)'in: "Eşyem ed-Dibâbî'nin hanımına kocasının diyetinden miras olarak payına düşeni ver" diye mektup yazmış olduğunu Hz. Ömer'e bildirdi. [Sahih]

Ebû Dâvud (2927) ve Tirmizî (1415 "hasen sahih").

۳۰۶۴ - [۲۴] عَنْ تَمِيمِ الدَّارِيِّ قَالَ: سَأَلْتُ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ مَا السُّنَّةُ فِي الرَّجُلِ مِنْ أَهْلِ الشُّرْكِ يُسَلِّمُ عَلَيَّ يَدِي رَجُلٍ مِنَ الْمُسْلِمِينَ؟ فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: هُوَ أَوْلَى النَّاسِ بِمَحْيَاهُ وَمَمَاتِهِ * رواه الترمذي وابن ماجه والدارمي

3064- Temîm ed-Dârî der ki: "Ey Allah'ın Resûlü! Müslümanlardan birinin eliyle müslüman olan kişi hakkındaki hüküm nedir?" diye sorduğunda Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Onun (İslam'a girenin) sağlığında ve ölümünde kendisine en yakın kimselerden biri olur" buyurdu. [Sahih]

Tirmizî (2112), İbn Mâce (2752) ve Dârimî (3033) * [Sahih Sünen et-Tirmizî]

۳۰۶۵ - [۲۵] عَنِ ابْنِ عَبَّاسٍ أَنَّ رَجُلًا مَاتَ وَلَمْ يَدَعْ وَاثِمًا إِلَّا غُلَامًا لَهُ كَانَ أَعْتَقَهُ، فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: هَلْ لَهُ أَحَدٌ؟ قَالُوا: لَا، إِلَّا غُلَامًا لَهُ كَانَ أَعْتَقَهُ، فَجَعَلَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ مِيرَاثَهُ لَهُ * رواه أبو داود والترمذي وابن ماجه

3065- İbn Abbâs bildiriyor: Adamın biri öldü; ama geriye azat etmiş olduğu bir köleden başka bir varis bırakmadı. Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Kimsesi var mıydı?" diye sorduğunda: "Azat etmiş olduğu bir köleden başka kimse yok" dediler. Bunun üzerine Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) adamın terekesini o azatlıya verdi. [Zayıf]

Ebû Dâvud (2905), Tirmizî (2106) ve İbn Mâce (2741) * [Daif Sünen Ebî Dâvud]

۳۰۶۶ - [۲۶] عَنْ عُمَرُ بْنُ شُعَيْبٍ، عَنْ أَبِيهِ، عَنْ جَدِّهِ، أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ قَالَ: يَرِثُ الْوَلَاءَ مَنْ يَرِثُ الْمَالَ * رواه الترمذي وقال: هَذَا حَدِيثٌ لَيْسَ إِسْنَادُهُ بِالْقَوِيٍّ.

3066- Amr b. Şuayb'ın babası kanalıyla dedesinden bildirdiğine göre Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): *"Mala mirasçı olan, velâyete de mirasçı olur"* buyurdu. [Zayıf]

Tirmizî (2114, "İsnadı güçlü/sahih değildir") * Daifu'l-Câmi' (6426)

3- FASIL

۳۰۶۷ - [۲۷] عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عُمَرَ، أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ قَالَ: مَا كَانَ مِنْ مِيرَاثٍ قَسِمَ فِي الْجَاهِلِيَّةِ فَهُوَ عَلَى قِسْمَةِ الْجَاهِلِيَّةِ، وَمَا كَانَ مِنْ مِيرَاثٍ أَدْرَكَهُ الْإِسْلَامُ فَهُوَ عَلَى قِسْمَةِ الْإِسْلَامِ. رواه ابن ماجه

3067- Abdullah b. Ömer'in bildirdiğine göre Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): *"Cahiliye devrinde taksim edilmiş bir miras malı, o zamanki taksim üzere muteberdir. İslâm dönemine intikal eden bir miras, artık İslâm'a göre taksim edilecektir"* buyurdu. [Sahih]

İbn Mâce (2749) * İrvâ (1717)

۳۰۶۸ - [۲۸] عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ أَبِي بَكْرٍ بْنِ حَزْمٍ، أَنَّهُ سَمِعَ أَبَاهُ كَثِيرًا يَقُولُ: كَانَ عُمَرُ بْنُ الْخَطَّابِ يَقُولُ: عَجَبًا لِلْعَمَّةِ ثَوْرَتْ وَلَا تَرِثُ . رواه مالك

3068- Muhammed b. Ebî Bekr b. Hazm, babası Kesîr'in şöyle dediğini işitti: Ömer b. el-Hattâb: *"Halanın durumu şaşkıncıdır; zira kendisine mirasçı olduğu halde kendisi mirasçı olmuyor"* derdi.

Mâlik

۳۰۶۹ - [۲۹] عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ مَسْعُودٍ قَالَ: تَعَلَّمُوا الْفَرَائِضَ وَالطَّلَاقَ وَالْحَجَّ

فَإِنَّهُ مِنْ دِينِكُمْ. رواه الدارمي

3069- Abdullah (b. Mes'ûd) der ki: "Ferâiz (miras), talâk ve hacca dair (bilgi ve hükümleri) öğrenin. Çünkü (bunları öğrenmek) dininizdendir."

Dârimî (2898)

باب الوصايا

Vasiyetler

1- FASIL

۳۰۷۰ - [۱] عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عُمَرَ، أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ قَالَ: "مَا حَقُّ امْرِئٍ مُسْلِمٍ

لَهُ شَيْءٌ يُوصِي فِيهِ يَبِيتُ لَيْلَتَيْنِ إِلَّا وَصِيَّتُهُ مَكْتُوبَةٌ عِنْدَهُ" * متفق عليه

3070- İbn Ömer'in bildirdiğine göre Allah'ın Resûlü (sallallahu aleyhi vesellem): "Vasiyet edeceği bir şeyi bulunan Müslüman bir kimsenin vasiyeti yanında yazılı bulunmaksızın iki gece dahi geçirmesi caiz değildir" buyurdu. [Sahih]

Buhârî (2738) ve Müslim (1627)

۳۰۷۱ - [۲] وَعَنْ سَعْدِ بْنِ أَبِي وَقَّاصٍ قَالَ: مَرِضْتُ عَامَ الْفَتْحِ مَرَضًا أَشْفَيْتُ

مِنْهُ عَلَى الْمَوْتِ، فَأَتَانِي رَسُولُ اللَّهِ ﷺ يَعُودُنِي، فَقُلْتُ: يَا رَسُولَ اللَّهِ، إِنَّ لِي مَالًا

كَثِيرًا، وَلَيْسَ يَرِثُنِي إِلَّا ابْنَتِي أَفَأُوصِي بِمَالِي كُلِّهِ، قَالَ: "لَا"، قُلْتُ: فَكُلْتَنِي مَالِي،

قَالَ: "لَا"، قُلْتُ: فَالْشُّطْرُ، قَالَ: "لَا"، قُلْتُ: فَالْثُلُثُ، قَالَ: "لَا"، قُلْتُ: فَالْثُلُثُ، قَالَ: "الْثُلُثُ وَالْثُلُثُ كَثِيرٌ،

إِنَّكَ إِنْ تَدَخَّ وَرَثَتَكَ أَغْنِيَاءَ، خَيْرٌ مِنْ أَنْ تَدْعَهُمْ عَالَةً يَتَكَفَّفُونَ النَّاسَ، وَإِنَّكَ لَنْ تُنْفِقَ نَفَقَةً إِلَّا أُجِزَتْ فِيهَا حَتَّى اللَّقْمَةَ تَرْفَعُهَا إِلَى فِي امْرَأَتِكَ * متفق عليه

3071- Sa'd b. Ebî Vakkâs dedi ki: Mekke'nin fethi yılı neredeyse ölecek derecede hastalandım. Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem), beni ziyarete geldi. "Ey Allah'ın Resûlü! Çok malım var ve kızımdan başka da mirasçım yok. Malımın tamamını sadaka olarak vasiyet edebilir miyim?" dedim. Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Hayır" dedi. "Malımın üçte ikisini" dedim ve yine: "Hayır" buyurdu. "O halde yarısını" dedim; yine: "Hayır" dedi. Bende: "Üçte birini" dedim. Bunun üzerine: "Üçte bir, üçte bir de çoktur. Varislerini zengin bırakman, insanlara avuç açacak durumda muhtaç bırakmandan daha hayırlıdır. Harcadığın her nafakaya sevap alırsın. Hatta hanımının ağzına kaldırdığın lokmaya bile" buyurdu. [Sahih]

Buhârî (1296) ve Müslim (1268)

2- FASIL

۳۰۷۲ - [۳] عَنْ سَعْدِ بْنِ مَالِكٍ قَالَ: عَادَنِي رَسُولُ اللَّهِ ﷺ وَأَنَا مَرِيضٌ، فَقَالَ: أَوْضَيْتَ؟ قُلْتُ: نَعَمْ، قَالَ: بِكُمْ؟ قُلْتُ: بِمَالِي كُلِّهِ فِي سَبِيلِ اللَّهِ، قَالَ: فَمَا تَرَكَتَ لَوْلَدِكَ؟ قُلْتُ: هُمْ أَغْنِيَاءُ بِخَيْرٍ، قَالَ: أَوْصِ بِالْعُشْرِ، فَمَا زِلْتُ أَنْاقِضُهُ حَتَّى قَالَ: أَوْصِ بِالثُّلُثِ، وَالثُّلُثُ كَثِيرٌ * رواه الترمذي

3072- Sa'd b. Mâlik der ki: Hastayken Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) ziyaretime gildi. Bana: "(Malın konusunda) vasiyetini yaptın mı?" diye sorduğunda: "Evet!" dedim. "Ne kadarını yaptın?" diye sorduğunda: "Malımın hepsini Allah'ın yolunda vakfettim" dedim. "Çocuklarına ne bıraktın?" diye sorduğunda: "Onlar zenginler ve bolluk içindeler" dedim. Bana: "(Malının) onda birini (Allah yolunda) vakfet" buyurdu. Ancak ben (fazlasını vermek için) direte direte sonunda: "Üçte bir de çok; ama üçte birini vakfet" buyurdu. [Sahih]

Tirmizi (975)

۳۰۷۳ - [۴] عَنْ أَبِي أُمَامَةَ قَالَ: سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ يَقُولُ: إِنَّ اللَّهَ قَدْ أَعْطَى كُلَّ ذِي حَقٍّ حَقَّهُ فَلَا وَصِيَّةَ لِيُورِثُ * رواه أبو داود وابن ماجه وزاد الترمذي: "الْوَلَدُ لِلْفِرَاشِ وَلِلْعَاهِرِ الْحَجَرُ وَحِسَابُهُمْ عَلَى اللَّهِ"

3073- Ebû Umâme, Resûlullah'ın (sallallahu aleyhi vesellem): "Allah hak sahibi olan herkese bu hakkını vermiştir. Bunun için artık miras alana vasiyet(e gerek) yoktur" buyurduğunu nakleder. Ebû Dâvud ve İbn Mâce

Tirmizî bir rivayetinde şunu eklemiştir: "Çocuk yatağın sahibi olan erkek veya efendinindir. Zina edenin hakkı mirastan mahrum edilmektir veya taşlanarak öldürülmektir. Ve onların hesabı (sevap, ceza, bağışlanma) Allah'a aittir." [Sahih]

Ebû Dâvud (2870), Tirmizî (2120) ve İbn Mâce (2713) * Sahihu'l-Câmi' (1789)

۳۰۷۴ - [۵] عَنْ ابْنِ عَبَّاسٍ عَنِ النَّبِيِّ ﷺ: «لَا وَصِيَّةَ لِيُورِثُ إِلَّا أَنْ يَشَاءَ الْوَرِثَةُ» منقطع هذا لفظ المصابيح. وفي رواية الدارقطني: قال: «لَا تَجُوزُ وَصِيَّةُ لِيُورِثُ إِلَّا أَنْ يَشَاءَ الْوَرِثَةُ».

3074- İbn Abbâs'ın bildirdiğine göre Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Mirasçı için vasiyet etmeye gerek yoktur; mirasçılar bunu talep ederlerse müstesna" buyurdu. —Lafız, Masâbih'a aittir.—

Dârakutnî'nin rivayetinde: "Mirasçılar istemedikçe varis için vasiyet bırakmak caiz değildir" ibaresi geçmiştir. [Zayıf] * İrvâ (1656)

۳۰۷۵ - [۶] عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ عَنْ رَسُولِ اللَّهِ ﷺ قَالَ: إِنَّ الرَّجُلَ لَيَعْمَلُ وَالْمَرْأَةَ بِطَاعَةِ اللَّهِ سِتِّينَ سَنَةً ثُمَّ يَحْضُرُهُمَا الْمَوْتُ فَيُضَارَّانِ فِي الْوَصِيَّةِ فَتَجِبُ لَهُمَا النَّارُ،

ثُمَّ قَرَأَ عَلَيَّ أَبُو هُرَيْرَةَ: ﴿مَنْ بَعْدَ وَصِيَّةٍ يُوصَىٰ بِهَا أَوْ دِينٍ غَيْرِ مُضَارٍّ وَصِيَّةٍ مِنَ اللَّهِ﴾، إِلَى قَوْلِهِ، ﴿ذَلِكَ الْقَوْزُ الْعَظِيمُ﴾ * رواه أحمد والترمذي وأبو داود وابن ماجه

3075- Ebû Hureyre, Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)'in: "Erkek ve kadın altmış yıl boyunca Allah'a itaatte bulunurlar da ölüm onlara geldiğinde vasiyetlerinde bir varislerini zarara uğrattırlarsa cehennem onlara vacip olur" buyurduğunu bildiriyor. (Ravi der ki) Sonra Ebû Hureyre bana Nisa sûresi 12-13 âyetini okudu: "...Bütün bunlar mirasçılar zarara uğratılmaksızın yerine getirilmelidir." [Zayıf]

Ahmed (7728), Tirmizî (2117), Ebû Dâvud (2867) ve İbn Mâce (2704) * Daifu't-Terjîb (2038)

3- FASIL

۳۰۷۶ - [۷] عَنْ جَابِرِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: مَنْ مَاتَ عَلَى وَصِيَّةٍ مَاتَ عَلَى سَبِيلٍ وَسُنَّةٍ، وَمَاتَ عَلَى ثَقَى وَشَهَادَةٍ، وَمَاتَ مَعْفُورًا لَهُ. رواه ابن ماجه

3076- Câbir b. Abdillâh'ın bildirdiğine göre, Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Kim vasiyet yapmış olarak ölürse doğru bir yol ve sünnet üzere ölmüş olur; takva ve şehadet üzere ölmüş olur, (kusurları) bağışlanmış olarak ölmüş olur." [Zayıf]

İbn Mâce (2701) * Daifu't-Terjîb (2038)

۳۰۷۷ - [۸] عَنْ عَمْرِو بْنِ شُعَيْبٍ، عَنْ أَبِيهِ، عَنْ جَدِّهِ، أَنَّ الْعَاصِمَ بْنَ وَائِلٍ أَوْصَىٰ أَنْ يُعْتَقَ عَنْهُ مِائَةٌ رَقَبَةٍ، فَأَعْتَقَ ابْنُهُ هِشَامٌ خَمْسِينَ رَقَبَةً، فَأَرَادَ ابْنُهُ عَمْرُو أَنْ يُعْتَقَ عَنْهُ الْخَمْسِينَ الْبَاقِيَةَ، فَقَالَ: حَتَّىٰ أَسْأَلَ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ، فَأَتَى النَّبِيَّ ﷺ، فَقَالَ: يَا رَسُولَ اللَّهِ إِنَّ أَبِي أَوْصَىٰ بِعِتْقِ مِائَةِ رَقَبَةٍ، وَإِنَّ هِشَامًا أَعْتَقَ عَنْهُ خَمْسِينَ وَبَقِيَتْ

عَلَيْهِ حَمْسُونَ رَقَبَةً، أَفَاعْتَبَى عَنْهُ؟ فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: إِنَّهُ لَوْ كَانَ مُسْلِمًا فَأَعْتَمْتُمْ عَنْهُ أَوْ تَصَدَّقْتُمْ عَنْهُ أَوْ حَجَّجْتُمْ عَنْهُ بَلَغَهُ ذَلِكَ * رواه أبو داود

3077- Amr b. Şuayb, babası kanalıyla dedesinden bildiriyor: Âs b. Vâil, ölümünden sonra kendi adına yüz köle azat edilmesini vasiyet etti. Oğlu Hişâm onun adına elli köle azat etti. Diğer oğlu Amr da diğer elli köleyi azat etmek istedi; ama: "Önce bunu Resûlullah'a (sallallahu aleyhi vesellem) danışayım" dedi. Hz. Peygamber'e (sallallahu aleyhi vesellem) gelip: "Ey Allah'ın Resûlü! Babam yüz köle azat edilmesini vasiyet etti. Hişâm onun adına elli köle azat etti ve geriye azat edilmesi gereken elli köle kaldı. Onları azat edeyim mi?" diye sordu. Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "(Babanız) müslüman olsaydı onun adına köle azat eder veya sadaka verir veya yerine haccederdiniz ve sevabı da ona ulaşırdı" buyurdu. [Hasen]

Ebû Dâvud (2883) * [Sahih Sünen Ebî Dâvud]

۳۰۷۸ - [۹] عَنْ أَنَسِ بْنِ مَالِكٍ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: مَنْ فَرَّ مِنْ مِيرَاثٍ وَارِثِهِ قَطَعَ اللَّهُ مِيرَاثَهُ مِنَ الْجَنَّةِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ. رواه ابن ماجه

3078- Enes b. Mâlik der ki: Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Kim varisinin mirasçılığı (hakkı)ndan kaçarsa Allah kıyâmet günü o kimsenin cennetten mirasçılığını keser" buyurdu. [Zayıf]

İbn Mâce (2703) * Daifu't-Terğîb (2040)

۳۰۷۹ - [۱۰] ورواه البيهقي في شعب الإيمان عن أبي هريرة

3078- Aynı hadisi Beyhakî, Şuabu'l-îmân'da Ebû Hureyre'den rivayet etmiştir.

كتاب النكاح Nikah Kitabı

1- FASIL

۳۰۸۰ - [۱] عن عبد الله بن مسعود قال: قال رسول الله ﷺ: "يَا مَعْشَرَ الشَّبَابِ مَنِ اسْتَطَاعَ الْبَاءَةَ فَلْيَتَزَوَّجْ، فَإِنَّهُ أَغْضُ لِلْبَصْرِ، وَأَخْصَنُ لِلْفَرْجِ، وَمَنْ لَمْ يَسْتَطِعْ فَعَلَيْهِ بِالصُّومِ، فَإِنَّهُ لَهُ وَجَاءٌ" * متفق عليه

3080- Abdullah b. Mes'ûd'un bildirdiğine göre Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem): "Ey gençler topluluğu! İçinizden kimin imkânı varsa evlensin! Zira bu, bakışları haramdan alıkoymak ve zinadan korumak için daha iyidir. Evlenmeye imkânı olmayan da oruç tutsun. Zira oruç şehveti azaltır" buyurdu. [Sahih]

Buhârî (5065) ve Müslim (1400)

۳۰۸۱ - [۲] وعن سعد بن أبي وقاص قال: رَدَّ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ عَلَى عُثْمَانَ بْنِ مَظْعُونِ النَّبْتِ، وَلَوْ أُذِنَ لَهُ لَأَخْتَصَمْنَا * متفق عليه

3081- Sa'd b. Ebî Vakkâs der ki: Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) Osmân b. Maz'ûn'un kadınlardan uzak durup bekâr kalma talebini reddetti. Şayet bu yönde ona izin verseydi, biz de kendimizi hadım edecektik. [Sahih]

Buhârî (5072) ve Müslim (1402)

۳۰۸۲ - [۳] عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ عَنِ النَّبِيِّ ﷺ قَالَ: "تُنكحُ الْمَرْأَةَ لِأَرْبَعٍ: لِمَالِهَا، وَلِحَسَبِهَا، وَجَمَالِهَا، وَلِدِينِهَا، فَاطْفَرْ بِذَاتِ الدِّينِ تَرَبَّتْ يَدَاكَ" * متفق عليه

3082- Ebû Hureyre'nin bildirdiğine göre Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem): *"Kadınla malı, soyu, güzelliği ve dindarlığı olmak üzere dört şey için evlenilir. Sen dindar olanı seç ki hayatın huzurlu ve bereketli olsun"* buyurdu. [Sahih]

Buhârî (5090) ve Müslim (1466)

۳۰۸۳ - [۴] وَعَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عَمْرٍو قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: "الدُّنْيَا كُلُّهَا مَتَاعٌ، وَخَيْرُ مَتَاعِ الدُّنْيَا الْمَرْأَةُ الصَّالِحَةُ" * رواه مسلم

3083- Abdullah b. Amr b. el-Âs'ın bildirdiğine göre Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): *"Dünya bütün içindekilerle birlikte geçici şeylerden ibarettir. Ancak dünyanın en hayırlı varlığı, sâliha bir kadındır"* buyurdu. [Sahih]

Müslim (1467)

۳۰۸۴ - [۵] عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ عَنِ النَّبِيِّ ﷺ قَالَ: "خَيْرُ نِسَاءٍ رَكِبْنَ الْإِبِلَ صَالِحُ نِسَاءِ قُرَيْشٍ، أَخْنَاهُ عَلَى وُلْدٍ فِي صِغَرِهِ، وَأَرْعَاهُ عَلَى زَوْجٍ فِي ذَاتِ يَدِهِ" * متفق عليه

3084- Ebû Hureyre der ki: Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): *"Kadınların hayırlısı deve binen Kureyş kadınlarıdır. Kureyş kadınlarının iyisi çocuğa küçüklüğünde en şefkatli olanı ve kocası üzerine elindeki malları hususunda en muhafaza edicisidir"* buyurdu. [Sahih]

Buhârî (5028) ve Müslim (2527)

۳۰۸۵ - [۶] عَنْ أُسَامَةَ بْنِ زَيْدٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنِ النَّبِيِّ ﷺ قَالَ: "مَا تَرَكْتُ بَعْدِي فِتْنَةً أَضَرَّ عَلَى الرِّجَالِ مِنَ النِّسَاءِ" * متفق عليه

3085- Usâme b. Zeyd'in bildirdiğine göre Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Benden sonra erkeklere, kadınlardan daha zararlı hiçbir fitne bırakmadım" buyurdu. [Sahih]

Buhârî (5096) ve Müslim (2740)

۳۰۸۶ - [۷] عَنْ أَبِي سَعِيدٍ الْخُدْرِيِّ، عَنِ النَّبِيِّ ﷺ قَالَ: "إِنَّ الدُّنْيَا حُلُوءَةٌ خَضِرَةٌ، وَإِنَّ اللَّهَ مُسْتَحْلِفُكُمْ فِيهَا، فَيَنْظُرُ كَيْفَ تَعْمَلُونَ فَاتَّقُوا الدُّنْيَا وَاتَّقُوا النِّسَاءَ، فَإِنَّ أَوَّلَ فِتْنَةٍ بَيْنِي وَإِسْرَائِيلَ كَانَتْ فِي النِّسَاءِ" * رواه مسلم

3086- Ebû Saîd el-Hudrî'nin bildirdiğine göre Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem): "Dünya tatlı, göz kamaştırıcı ve çekicidir. Allah onu sizin kullanmanıza verecek ve nasıl davranacağınıza bakacaktır. Dünyaya aldanmaktan sakının. Kadınlara kapılmaktan korunun. Çünkü İsrailoğullarında ilk fitne kadınlar yüzünden çıkmıştır" buyurdu. [Sahih]

Müslim (2742)

۳۰۸۷ - [۸] وَعَنْ ابْنِ عَمْرِو قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: "الشُّؤْمُ فِي الْمَرْأَةِ وَالذَّارِ وَالْفَرَسِ. وَفِي رِوَايَةٍ: "الشُّؤْمُ فِي ثَلَاثَةٍ فِي الْفَرَسِ وَالْمَرْأَةِ وَالذَّارِ" * متفق عليه

3087- İbn Ömer'in bildirdiğine göre: Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Uğursuzluk (inancı) kadında, evde ve atta olur"; diğer rivayete göre "Uğursuzluk ancak üç şeyde olur: At, kadın ve evde" buyurdu. [Sahih]

Buhârî (5093) ve Müslim (2225)

۳۰۸۸ - [۹] عَنْ جَابِرِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ، قَالَ: " كُنَّا مَعَ النَّبِيِّ ﷺ فِي غَزْوَةٍ، فَلَمَّا قَفَلْنَا كُنَّا قَرِيبًا مِنَ الْمَدِينَةِ تَعَجَّلْتُ عَلَى بَعِيرٍ لِي قَطُوفٍ، فَلَحَقَنِي رَاكِبٌ مِنْ خَلْفِي فَتَحَسَّ بَعِيرِي بَعْتَزَةً كَانَتْ مَعَهُ فَسَارَ بَعِيرِي كَأَحْسَنِ مَا أَنْتَ رَأَيْتَ مِنَ الْإِبِلِ، فَالْتَفَتْتُ فَإِذَا أَنَا بِرَسُولِ اللَّهِ ﷺ فَقُلْتُ: يَا رَسُولَ اللَّهِ، إِنِّي حَدِيثٌ عَهْدٍ بِغُرَيْسٍ، قَالَ: أَتَزَوَّجْتُ؟ قُلْتُ: نَعَمْ، قَالَ: أَبِكْرًا أَمْ ثَيْبًا؟ قَالَ: قُلْتُ: بَلْ ثَيْبًا، قَالَ: فَهَلَّا بِكُرًا ثَلَاعِبَهَا وَثَلَاعِبِكَ، قَالَ: فَلَمَّا قَدِمْنَا ذَهَبْنَا لِنَدْخُلَ، فَقَالَ: أَمَهَلُوا حَتَّى تَدْخُلُوا لَيْلًا أَيَّ عِشَاءٍ لَكِنِّي تَمْتَشِطُ الشَّعْبَةَ وَتَسْتَحِدُّ الْمَغِيْبَةَ " * متفق عليه

3088- Câbir b. Abdillâh der ki: Biz bir gazvede Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) ile beraberdik. Dönüşe geçip te Medine'ye yaklaştığımızda, ben sahip olduğum yavaş bir deve üzerinde hızlı gitmeğe çalıştım. Arkamdan bana bir binekli yaklaşıp elindeki bir sopayla deveme dürttü. Bunun üzerine yavaş giden devem, görebileceğin en güzel deve gibi süratli gitmeye başladı. Arkama döndüğümde onun Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) olduğunu gördüm. "Ey Allah'ın Resûlü! Ben yeni evlenmiş bir damadım" dedim. Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem): "Evlendin mi?" diye sordu. Ben: "Evet" deyince Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Kızla mı, dul ile mi?" diye sordu. Ben: "Hayır, dul bir kadınla evlendim" dedim. Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem): "Senin kendisiyle oynaşacağın ve onun da seninle oynaşacağı bakire bir kız yok muydu evlenecek!" buyurdu.

Câbir dedi ki: Nihayet Medine'ye geldiğimizde evlerimize girmeye davrandık. Bunun üzerine Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem): "Gece olunca, yani yatsı vaktine kadar bekleyip öyle girin ki, kocasından uzak kalan kadın taramak suretiyle dağınık saçlarına çekidiizen versin ve etek traş olsun" buyurdu [Sahih]

Buhârî (5247) ve Müslim (715)

2- FASIL

۳۰۸۹ - [۱۰] عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: ثَلَاثَةٌ حَقُّ عَلَى اللَّهِ عَزَّوَجَلَّ: الْمَجَاهِدُ فِي سَبِيلِ اللَّهِ، وَالْمُكَاتَبُ الَّذِي يُرِيدُ الْأَدَاءَ، وَالتَّائِيخُ الَّذِي يُرِيدُ الْعَقَافَ * رواه الترمذي والنسائي وابن ماجه

3089- Ebû Hureyre bildirdiğine göre, Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Üç kişi vardır ki onlara yardım etmek Allah için bir haktır. Allah yolunda cihad eden kimse, hürriyetine kavuşabilmek için belirlenmiş parayı ödemek için çalışıp çabalayan köle ve zinadan korunmak için evlenen kimse" buyurdu. [Hasen]

Tirmizî (1655), Nesâî (3120) ve İbn Mâce (2518) * Sahîhu't-Terğîb (1308)

۳۰۹۰ - [۱۱] عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: إِذَا خَطَبَ إِلَيْكُمْ مَنْ تَرْضَوْنَ دِينَهُ وَخُلُقَهُ فَرَّوْجُوهُ، إِلَّا تَفَعَّلُوا تَكُنْ فِتْنَةً فِي الْأَرْضِ، وَقَسَادَ عَرِيضٍ * رواه الترمذي

3090- Ebû Hureyre der ki: Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Dinini ve ahlâkını beğendiğiniz biri sizden kız istediği zaman kızınızı onunla evlendirin. Böyle yapmazsanız yeryüzünde bir fitne ve yaygın bir fesat olacaktır" buyurdu. [Hasen]

Tirmizî (1084) * [Sahîh Sünen et-Tirmizî]

۳۰۹۱ - [۱۲] عَنْ مَعْقِلِ بْنِ يَسَارٍ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: تَزَوَّجُوا الْوُدَّ الْوُلُودَ فَإِنِّي مُكَاتِبٌ بِكُمْ الْأَمَمَ * رواه أبو داود والنسائي

3091- Ma'kil b. Yesâr der ki: Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): *"Sevecen ve doğurgan kadınlarla evlenin. Kıyamet gününde diğer peygamberlere karşı sizin çokluğunuz övüncüm olacaktır"* buyurdu. [Sahih]

Ebû Dâvud (2050) ve Nesâî (3227) * Sahîhu't-Terğîb (1921)

۳۰۹۲ - [۱۳] عن عَبْدِ الرَّحْمَنِ بْنِ سَالِمِ بْنِ عُثْبَةَ بْنِ عُوَيْمِ بْنِ سَاعِدَةَ الْأَنْصَارِيِّ عَنِ أَبِيهِ عَنْ جَدِّهِ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ عَلَيْكُمْ بِالْأَبْكَارِ فَإِنَّهُنَّ أَغْذَبَ أَفْوَاهًا وَأَنْتَقَى أَرْحَامًا وَأَرْضَى بِالْيَسِيرِ. رواه ابن ماجه مرسلا

3092- Abdurrahman b. Sâlim b. Utbe b. Uveyym b. Sâide el-Ensârî, babasından, o da dedesinden, Resûlullah'ın (sallallahu aleyhi vesellem): *"Bâkire kızlarla evlenmeye bakınız! Zira onların ağızları daha temiz, rahimleri daha doğurgandır ve aza da razı olurlar"* buyurduğunu nakleder. [Hasen]

İbn Mâce (1861) mürsel olarak rivayet etmiştir. * es-Silsiletu's-Sahîha (2/632)

3- FASIL

۳۰۹۳ - [۱۴] عَنْ ابْنِ عَبَّاسٍ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: لَمْ نَرِ لِلْمُتَحَابِّينِ مِثْلَ النِّكَاحِ. رواه ابن ماجه

3093- İbn Abbâs'ın bildirdiğine göre Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): *"Birbirini seven iki kişi için nikâhtan daha iyi (uygun) bir şey görmüyoruz"* buyurdu. [Sahih]

İbn Mâce (1847) * es-Silsiletu's-Sahîha (2/624)

۳۰۹۴ - [۱۵] عَنْ أَنَسِ بْنِ مَالِكٍ قَالَ سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ يَقُولُ مَنْ أَرَادَ أَنْ يَلْقَى اللَّهَ طَاهِرًا مُطَهَّرًا فَلْيَتَرَوَّحِ الْحَزَائِرَ. رواه ابن ماجه

3094- Enes b. Mâlik der ki: Resûlullah'ın (sallallahu aleyhi vesellem): *"Kim tertemiz bir şekilde Allah'a kavuşmak isterse hür olan kadınlarla evlensin"* buyurduğunu işittim. [Zayıf]

İbn Mâce (1862) * es-Silsiletu'd-Daife (3/1417)

٣٠٩٥ - [١٦] عَنْ أَبِي أُمَامَةَ عَنِ النَّبِيِّ ﷺ، أَنَّهُ كَانَ يَقُولُ: مَا اسْتَفَادَ الْمُؤْمِنُ بَعْدَ تَقْوَى اللَّهِ خَيْرًا لَهُ مِنْ زَوْجَةٍ صَالِحَةٍ، إِنْ أَمَرَهَا أَطَاعَتْهُ، وَإِنْ نَظَرَ إِلَيْهَا سَرَتْهُ، وَإِنْ أَقْسَمَ عَلَيْهَا أَبْرَتْهُ، وَإِنْ غَابَ عَنْهَا نَضَحَتْهُ فِي نَفْسِهَا وَمَالِهِ. رَوَى ابْنُ مَاجَةَ
الأحاديث الثلاثة

3095- Ebû Umâme'nin bildirdiğine göre Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): *"Mümin Allah'a karşı takvasından sonra, salih bir kadından daha hayırlı hiçbir şeyden faydalanamaz. Öyle ki salih kadına bir şeyi emrederse ona itaat eder, ona baktığı zaman kendisine huzur verir. Karısının (bir şey yapması) üzerine yemin ederse kocasını yemininde durdurur. Kocasının yanında olmadığı zaman da namusu ve malı konusunda ona sadakat gösterir"* buyurdu. [Zayıf]

İbn Mâce (1857) * es-Silsiletu'd-Daife (9/4421)

٣٠٩٦ - [١٧] عَنْ أَنَسِ بْنِ مَالِكٍ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: إِذَا تَزَوَّجَ الْعَبْدُ فَقَدْ كَمَّلَ نِصْفَ الدِّينِ، فَلْيَتَّقِ اللَّهَ فِي النِّصْفِ الْبَاقِي

3096- Enes b. Mâlik, Resûlullah'ın (sallallahu aleyhi vesellem): *"Evlenen kişi imanının yarısını tamamlamış demektir. Diğer yarısı için de Allah'tan korksun!"* buyurduğunu nakleder. [Hasen]

Behakî, Şuabu'l-îmân'da (5100) * Sahihu't-Terğîb (1916)

۳۰۹۷ - [۱۸] عَنْ عَائِشَةَ قَالَتْ قَالَ النَّبِيُّ ﷺ: إِنَّ أَعْظَمَ النِّكَاحِ بَرَكَاتٍ أَيْسَرُهُ مُؤُونَةً.

رواهما البيهقي في شعب الإيمان

3097- Hz. Âişe bildiriyor: Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "*Kadınların bereketi en çok olanı, zahmeti en az olanıdır*" buyurdu. [Zayıf]

Ahmed (13457) ve Beyhakî, Şuabu'l-îmân'da (6146) * es-Silsiletu'd-Daîfe (3/117)

بَاب النَّظَرِ إِلَى الْمَخْطُوبَةِ وَبَيَانِ الْعَوْرَاتِ

Evlenilecek Kadına Bakmak ve Avret Sayılan Yerler

1- FASIL

۳۰۹۸ - [۱] عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ، قَالَ: جَاءَ رَجُلٌ مِنَ الْأَنْصَارِ إِلَى رَسُولِ اللَّهِ ﷺ فَقَالَ: إِنِّي تَزَوَّجْتُ امْرَأَةً، فَقَالَ النَّبِيُّ ﷺ: «أَلَا نَظَرْتَ إِلَيْهَا، فَإِنَّ فِي أَعْيُنِ الْأَنْصَارِ شَيْئًا» * رواه مسلم

3098- Ebû Hureyre der ki: Ben, Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) ile birlikte iken yanına bir adam geldi ve ona Ensârlı bir kadınla evlendiği haberini verdi. Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) ona: "*Kadına iyice baktın mı?*" diye sorduğunda adam: "Hayır" dedi. Bunun üzerine Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "*Git ve ona bak; zira onların gözlerinde bir şeyler (rahatsızlık) olur*" buyurdu. [Sahih]

Müslim (1424)

۳۰۹۹ - [۲] عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ مَسْعُودٍ قَالَ قَالَ النَّبِيُّ ﷺ «لَا تُبَاشِرِ الْمَرْأَةَ الْمَرْأَةَ

فَتَنَعَتْهَا لِرُؤُوسِهَا، كَأَنَّهُ يَنْظُرُ إِلَيْهَا» * متفق عليه

3099- Abdullah b. Mes'ûd der ki: Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem): "Bir kadın teniyle başka bir kadının tenine dokunup da onu kocasına, kocası kadını görüyormuş gibi anlatmasın" buyurdu. [Sahih]

Buhârî (5240)

٣١٠٠ - [٣] وَعَنْ أَبِي سَعِيدٍ الْخُدْرِيِّ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ لَا يَنْظُرُ الرَّجُلُ إِلَى عَوْرَةِ الرَّجُلِ وَلَا تَنْظُرُ الْمَرْأَةُ إِلَى عَوْرَةِ الْمَرْأَةِ وَلَا يَفْضِي الرَّجُلُ إِلَى الرَّجُلِ فِي الثَّوْبِ الْوَاحِدِ وَلَا تُفْضِي الْمَرْأَةُ إِلَى الْمَرْأَةِ فِي الثَّوْبِ الْوَاحِدِ * رواه مسلم

3100- Ebû Saîd el-Hudrî'nin bildirdiğine göre Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Erkek erkeğin haram olan avret yerlerine bakmamalı, kadın da kadının avret olan yerlerine bakmamalıdır. Bir örtü içerisinde yatarken erkek erkeğe sokulmamalı. Kadında kadına bir örtü içerisinde yatarken sokulmamalı; vücutlarını birbirine dokundurmamalıdır" buyurdu. [Sahih]

Müslim (338)

٣١٠١ - [٤] عَنْ جَابِرٍ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: "أَلَا لَا يَبْتَئِنُّ رَجُلٌ عِنْدَ امْرَأَةٍ تَيْبٍ إِلَّا أَنْ يَكُونَ نَاكِحًا أَوْ ذَا مَحْرَمٍ" * رواه مسلم

3101- Câbir'in bildirdiğine göre Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Dikkat edin! Nikâhlısı veya mahremi olmadıkça, bir adam dul bir kadının yanında gecelemesin" buyurdu. [Sahih]

Müslim (2171)

٣١٠٢ - [٥] وَعَنْ عُقْبَةَ بْنِ عَامِرٍ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ قَالَ إِذَا كُنْتُمْ وَالِدُخُولَ عَلَى النِّسَاءِ فَقَالَ رَجُلٌ مِنَ الْأَنْصَارِ يَا رَسُولَ اللَّهِ أَفَرَأَيْتَ الْحَمُوَ قَالَ الْحَمُوَ الْمَوْتُ * متفق عليه

3102- Ukbe b. Âmir'in bildirdiğine göre: Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Sakin (mahremi olmadığınız) kadınlarla beraber olmayın!" buyurduğunda Ensâr'dan bir adam: "Ey Allah'ın Resûlü! (Kocanın babası ve oğullarından başka olan diğer) erkek akrabalar için ne dersin?" diye sordu. Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "(Kadının) onlarla beraber olması ölüm gibidir" buyurdu. [Sahih]

Buhârî (5232) ve Müslim (2172)

۳۱۰۳ - [۶] عَنْ جَابِرٍ، أَنَّ أُمَّ سَلَمَةَ، زَوْجَ النَّبِيِّ ﷺ، اسْتَأْذَنَتْ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ، فِي الْحِجَامَةِ، فَأَمَرَ النَّبِيُّ ﷺ أَبَا طَيْبَةَ أَنْ يَخْجُمَهَا. وَقَالَ: حَسِبْتُ أَنَّهُ كَانَ أَخَاهَا مِنَ الرِّضَاعَةِ، أَوْ غَلَامًا لَمْ يَحْتَلِمَ * رواه مسلم

3103- Câbir b. Abdillâh bildiriyor: Ümmü Seleme hacamat yaptırmak için Resûlullah'tan (sallallahu aleyhi vesellem) izin istedi. Bunun üzerine Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem), Ebû Taybe'ye Ümmü Seleme'ye hacamat yapmasını söyledi. Sanırım Ebû Taybe, Ummü Seleme'nin sütkardeşiymi veya henüz ergen olmamış kölelerinden birdiydi." [Sahih]

Müslim (2206)

۳۱۰۴ - [۷] عَنْ جَرِيرِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ، قَالَ: "سَأَلْتُ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ عَنْ نَظَرِ الْفُجَاءَةِ، فَأَمَرَنِي أَنْ أَصْرِفَ بَصَرِي" * رواه مسلم

3104- Cerîr der ki: Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) ansızın görmeyi sordum. Bana gözümü (başka tarafa) çevirmemi emretti. [Sahih]

Müslim (2159)

۳۱۰۵ - [۸] عَنْ جَابِرٍ قَالَ : قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ إِنَّ الْمَرْأَةَ تُقْبَلُ فِي صُورَةِ شَيْطَانٍ وَتُدْبَرُ فِي صُورَةِ شَيْطَانٍ فَإِذَا أَبْصَرَ أَحَدُكُمْ امْرَأَةً فَلْيَأْتِ أَهْلَهُ فَإِنَّ ذَلِكَ يَرُدُّ مَا فِي نَفْسِهِ * رواه مسلم

3105- Câbir'in bildirdiğine göre Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Kadın şeytan kılığında gelip, şeytan kılığında gidebilir. Bunun için biriniz böyle bir kadınla karşılaştığı zaman (cinsel ihtiyacını gidermek için) eşinin yanına gitsin. Zira bu (davranışı) içindeki (şehevi) duyguları giderir" buyurdu. [Sahih]

Müslim (1403)

2- FASIL

۳۱۰۶ - [۹] عَنْ جَابِرِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: إِذَا خَطَبَ أَحَدُكُمْ الْمَرْأَةَ، فَإِنَّ اسْتَطَاعَ أَنْ يَنْظُرَ إِلَى مَا يَدْعُوهُ إِلَى نِكَاحِهَا فَلْيَفْعَلْ * رواه أبو داود

3106- Câbir b. Abdillâh'ın bildirdiğine göre: Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Biriniz bir kadını istediği zaman, imkanı varsa kendisini o kadınla evlenmeye sevkededen (kadına ait) uzuvlara baksın" buyurdu. [Hasen]

Ebû Dâvud (2082) * İrvâ (1791)

۳۱۰۷ - [۱۰] عَنْ الْمُغِيرَةَ بْنِ شُعْبَةَ قَالَ: «خَطَبْتُ امْرَأَةً فَقَالَ لِي رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: «هَلْ نَظَرْتَ إِلَيْهَا». قُلْتُ: لَا قَالَ: «فَانظُرْ إِلَيْهَا فَإِنَّهُ آخِرَى أَنْ يُؤَدَمَ بَيْنَكُمَا» * رواه أحمد والترمذي والنسائي وابن ماجه والدارمي

3107- Muğire b. Şu'be der ki: Hz. Peygamber'in (sallallahu aleyhi vesellem) döneminde evlenmek üzere bir kadını istedim. Allah Resûlü (sallallahu aleyhi vesellem) bana: "Kadına iyice baktın mı?" diye sorunca, ben: "Hayır,

bakmadım" dedim. Bunun üzerine: "Ona iyice bak! Bakman birbirinize karşı yakınlık duymanız için daha iyidir" buyurdu. [Sahih]

Ahmed (18317), Tirmizî (1087), Nesâî (6/69), İbn Mâce (1865) ve Dârimî (2172) * es-Silsiletu's-Sahîha (1/96)

۳۱۰۸ - [۱۱] عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ مَسْعُودٍ قَالَ: رَأَى رَسُولُ اللَّهِ ﷺ امْرَأَةً فَأَعْجَبَتْهُ فَأَتَى سَوْدَةَ وَهِيَ تَضَعُ طَبِيبًا وَعِنْدَهَا نِسَاءٌ فَأَخْلَيْتُهُ فَقَضَى حَاجَتَهُ، ثُمَّ قَالَ: أَيُّمَا رَجُلٍ رَأَى امْرَأَةً تُعْجِبُهُ فَلْيَقُمْ إِلَى أَهْلِهَا فَإِنَّ مَعَهَا مِثْلَ الَّذِي مَعَهَا * رواه الدارمي

3108- Abdullah b. Mes'ûd der ki: Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) bir kadın gördü de hoşuna gitti. Bunun üzerine, bir yemek yapmakta olan ve yanında başka kadınlar bulunan Sevde'nin yanına geldi. Kadınlar da o ikisini yalnız bıraktılar. O da (cinsel) ihtiyacını giderdikten sonra şöyle buyurdu: "Hangi erkek, hoşuna giden bir kadın görürse, kalkıp (hemen) hanımının yanına gitsin. Çünkü (hoşlandığı kadındaki) benzeri onda da vardır." [Hasen]

Dârimî (2261)

۳۱۰۹ - [۱۲] عَنْ عَبْدِ اللَّهِ عَنِ النَّبِيِّ ﷺ، قَالَ: الْمَرْأَةُ عَوْرَةٌ، فَإِذَا خَرَجَتْ اسْتَشْرَفَهَا الشَّيْطَانُ * رواه الترمذي

3109- Abdullah b. Mes'ûd'un bildirdiğine göre, Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Kadın, avrettir. Kadın (evinden) dışarıya çıkarsa şeytan onu (saptırmak için) ayartmaya çalışır" buyurdu. [Sahih]

Tirmizî (1173) * es-Silsiletu's-Sahîha (6/2688)

۳۱۱۰ - [۱۳] عَنْ بُرَيْدَةَ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ لِعَلِيٍّ: يَا عَلِيُّ لَا تُتَّبِعِ النَّظْرَةَ النَّظْرَةَ، فَإِنَّ لَكَ الْأُولَىٰ وَلَيْسَتْ لَكَ الْآخِرَةُ * رواه أحمد والترمذي وأبو داود والدارمي

3110- Bureyde der ki: Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) Hz. Ali'ye: "Ey Ali! Ansızın kadına baktığın zaman bu bakışını ikinci bir bakışla sürdürme! Zira birinci bakış sana başılsansa da ikincisine hakkın yoktur" buyurdu. [Hasen]

Ahmed (23362), Tirmizi (2777), Ebû Dâvud (2149) ve Dârimi (2709) * Sahihu't-Terğib (1903)

۳۱۱۱ - [۱۴] عَنْ عَمْرِو بْنِ شُعَيْبٍ عَنْ أَبِيهِ عَنْ جَدِّهِ أَنَّ النَّبِيَّ ﷺ قَالَ: «إِذَا زَوَّجَ أَحَدُكُمْ عَبْدَهُ أَوْ أُجِيرَهُ، فَلَا يَنْظُرَنَّ إِلَىٰ عَوْرَتَيْهَا». وفي رواية: فَلَا يَنْظُرُ إِلَىٰ مَا دُونَ السَّرَّةِ وَفَوْقَ الرُّكْبَةِ * رواه أبو داود

3111- Amr b. Şu'ayb, babasmdan, o da dedesinden, Resûlullah'ın (sallallahu aleyhi vesellem): "Kişi hizmetçisi olan kölesini veya işçisini evlendirdiği zaman göbek ile dizleri arasında bulunan yerlere artık bakmasın" buyurduğunu nakledece.

Bir diğer rivayette: "Göbek ile dizleri arasında bulunan yerlere artık bakmasın" ibaresi geçmiştir. [Hasen]

Ebû Dâvud (4113) * [Sahih Sünen Ebî Dâvud]

۳۱۱۲ - [۱۵] عَنْ جَزْهَدٍ: أَنَّ النَّبِيَّ ﷺ قَالَ أَمَا عَلِمْتُمْ أَنَّ الْفَخِذَ عَوْرَةٌ * رواه الترمذي وأبو داود

3112- Cerhed der ki: Resulullah (sallallahu aleyhi vesellem): *"Baldırım (uyluğun) avret yeri olduğunu bilmiyor musun?"* buyurdu. [Sahih]

Ebû Dâvud (4114) ve Tirmizî (2795) * Sahîhu'l-Câmi' (7906)

۳۱۱۲ - [۱۶] عَنْ عَلِيِّ بْنِ أَبِي طَالِبٍ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: يَا عَلِيُّ لَا تُبْرِزْ فَخْدَكَ، وَلَا تَنْظُرْ إِلَى فَخْدِ حَيٍّ وَلَا مَيِّتٍ * رواه أبو داود وابن ماجه

3113- Ali b. Ebî Tâlib'in bildirdiğine göre, Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem): *"Uyлуğunu (baldırımı) açma. Ne dirinin, ne de ölünün uyluğuna bakma"* buyurdu. [Zayıf]

Ebû Dâvud (3140) ve İbn Mâce (1460)* İrvâ (269)

۳۱۱۳ - [۱۷] عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ جَحْشٍ قَالَ: مَرَّ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ عَلَى مَعْمَرٍ وَفَخْدَاهُ مَكْشُوفَتَانِ، قَالَ: يَا مَعْمَرُ، غَطِّ فَخْدَيْكَ، فَإِنَّ الْفَخْدَيْنِ عَوْرَةٌ. رواه في شرح السنة

3114- Muhammed b. Cahş'ın bildirdiğine göre Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) uylukları açık vaziyette duran Ma'mer'i görünce: *"Ey Ma'mer! Uyluklarını ört! Çünkü uyluk, avrettir"* buyurdu. [Sahih]

Ahmed (22862) ve Beğavî Şerhu's-Sünne'de

۳۱۱۴ - [۱۸] عَنْ ابْنِ عُمَرَ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ قَالَ إِذَا كُنْتُمْ وَالتَّعْرِي فَإِنَّ مَعَكُمْ مَنْ لَا يَفَارِقُكُمْ إِلَّا عِنْدَ الْغَائِطِ وَحِينَ يُفْضِي الرَّجُلُ إِلَى أَهْلِهِ فَاسْتَحْيُوهُمْ وَأَكْرِمُوهُمْ * رواه الترمذي

3115- İbn Ömer'in bildirdiğine göre Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): *"Çıplak olmaktan sakının! Zira def-i hacet yapma veya eşlerin birbirine yanaşması"*

durumu hariç sizden hiç ayrılmayanlar (melekler) vardır. Onlardan haya edip onlara karşı saygılı olun!" buyurdu. [Zayıf]

Tirmizî (2800) * İrvâ (64)

۳۱۱۶ - [۱۹] عَنْ أُمِّ سَلَمَةَ أَنَّهَا كَانَتْ عِنْدَ رَسُولِ اللَّهِ ﷺ وَمِيمُونَةَ إِذْ أَقْبَلَ ابْنُ أُمِّ مَكْتُومٍ فَدَخَلَ عَلَيْهِ فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: اِخْتَجِبَا مِنْهُ، فَقُلْتُ: يَا رَسُولَ اللَّهِ أَلَيْسَ هُوَ أَعْمَى لَا يُبْصِرُنَا؟ فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: أَفَعَمِّيَا وَإِنْ أَنْثَمَا أَلَسْنَا تُبْصِرَانِهِ * رواه أحمد والترمذي وأبو داود

3116- Ümmü Seleme anlatıyor: Örtünme emredildikten sonra Meymüne ile beraber Resûlullah'ın (sallallahu aleyhi vesellem) yanındayken İbn Ümmü Mektûm gelip Allah Resûlü'ne (sallallahu aleyhi vesellem) yanına girdi. Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) bize: "Ona karşı örtünün" buyurdu. Ben: "Ey Allah'ın Resûlü! Ama o kör değil mi? Bizi ne görebilir, ne de tanıyabilir" dediğimde Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Siz de mi körsünüz! Siz onu görmüyor musunuz!" buyurdu. [Zayıf]

Ahmed, Tirmizî (2778) ve Ebû Dâvud (4112) * İrvâ (1806)

۳۱۱۷ - [۲۰] عَنْ بَهْزِ بْنِ حَكِيمٍ عَنْ أَبِيهِ عَنْ جَدِّهِ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: «اِحْفَظْ عَوْرَتَكَ إِلَّا مِنْ زَوْجَتِكَ أَوْ مَا مَلَكَتْ يَمِينُكَ». فَقُلْتُ يَا رَسُولَ اللَّهِ إِذَا أُرَأَيْتَ إِنْ كَانَ الرَّجُلُ خَالِيًا؟ قَالَ «فَاللَّهُ أَحَقُّ أَنْ يَسْتَحْيِيَ مِنْهُ النَّاسُ» * رواه الترمذي وأبو داود وابن ماجه

3117- Behz b. Hakîm, babası kanalıyla dedesinden bildiriyor: "Ey Allah'ın Resûlü! Örtülmesi gereken yerlerimizi kime karşı örtelim?" dedim. Allah Resûlü (sallallahu aleyhi vesellem): "Hanımından ve cariyenden başka herkese karşı örtülmesi gereken yerlerini ört" buyurdu. Ben: "Kişi tek başına olunca ne yapması gerekir?" diye sordum. Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem):

"Kendisinden haya edilip utanılmaya en layık olan zat Allah'tır" buyurdu.
[Hasen]

Tirmizî (2769), Ebû Dâvud (4017) ve İbn Mâce (1920) * İrvâ (1810)

۳۱۱۸ - [۲۱] عَنْ عُمَرَ عَنِ النَّبِيِّ ﷺ قَالَ: لَا يَخْلُونَ رَجُلًا بِامْرَأَةٍ إِلَّا كَانَ
ثَالِثَهُمَا الشَّيْطَانُ * رواه الترمذي

3118- Hz. Ömer'in bildirdiğine göre Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Bir erkek bir kadınla tek başına bir arada kalmasın; üçüncüleri şeytandır" buyurdu. [Sahih]

Tirmizî (2165) * Sahihu'l-Câmi' (2546)

۳۱۱۹ - [۲۲] عَنْ جَابِرٍ عَنِ النَّبِيِّ ﷺ قَالَ: لَا تَلِجُوا عَلَى الْمُغِيبَاتِ، فَإِنَّ
الشَّيْطَانَ يَجْرِي مِنْ أَحَدِكُمْ مَجْرَى الدَّمِ، قُلْنَا: وَمِنْكَ؟ قَالَ: وَمِئِي، وَلَكِنَّ اللَّهَ
أَعَانَنِي عَلَيْهِ فَأَسْلَمُ * رواه الترمذي

3119- Câbir'in bildirdiğine göre, Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem): "Kocaları ve mahremleri yanında olmayan kadınlarla beraber olmayın. Çünkü şeytan damarlarımızdaki kan gibi sizi şaşkırtmak için etrafınızda dolaşmaktadır" buyurdu. Biz de: "Bu durum senin için de geçerli midir?" diye sorduk. Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Benim için de durum aynıdır fakat, Allah beni o şeytanın şerrinden korudu ve yardım etti, şeytan bana boyun eğdi" buyurdu. [Sahih]

Tirmizî (1172) * [Sahih Sünen et-Tirmizî]

۳۱۲۰ - [۲۳] عَنْ أَنَسٍ، أَنَّ النَّبِيَّ ﷺ أَتَى فَاطِمَةَ بِعَبْدٍ كَانَ قَدْ وَهَبَهُ لَهَا، قَالَ:
وَعَلَى فَاطِمَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهَا ثَوْبٌ، إِذَا قَتَعْتَ بِهِ رَأْسَهَا لَمْ يَبْلُغْ رِجْلَيْهَا، وَإِذَا

غَطَّتْ بِهِ رِجْلَيْهَا لَمْ يَبْلُغْ رَأْسَهَا، فَلَمَّا رَأَى النَّبِيُّ ﷺ مَا تَلَقَى قَالَ: إِنَّهُ لَيْسَ عَلَيْكَ
بَأْسٌ، إِنَّمَا هُوَ أَبُوكَ وَغُلَامُكَ * رواه أبو داود

3120- Enes bildiriyor: Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) Fâtıma'ya bağışlamış olduğu köleyi ona getirdiğinde Fâtıma'nın üzerinde, başını örtse ayaklarını, ayaklarını örtse başını açıkta bırakan bir giysi vardı. Allah Resûlü (sallallahu aleyhi vesellem) onun bu durumunu görünce: "Bunda senin için bir sakınca yok; zira (burada seni görenlerin) biri baban, diğeri ise kölendir" buyurdu. [Sahih]

Ebû Dâvud (4106) * es-Silsiletu's-Sahîha (6/2867)

3- FASIL

۳۱۲۱ - [۲۴] عَنْ أُمِّ سَلَمَةَ أَنَّ النَّبِيَّ ﷺ كَانَ عِنْدَهَا، وَفِي الْبَيْتِ مُخَنَّثٌ، فَقَالَ
الْمُخَنَّثُ لِأَخِي أُمِّ سَلَمَةَ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ أَبِي أُمَيَّةَ: إِنْ فَتَحَ اللَّهُ عَلَيْكُمُ الطَّائِفَ غَدًا،
فَإِنِّي أَذُوكَ عَلَى بِنْتِ غَيْلَانَ، فَإِنَّهَا تُقْبَلُ بِأَرْبَعٍ، وَتُدْبِرُ بِمَمَانٍ، فَقَالَ النَّبِيُّ ﷺ: "لَا
يَدْخُلَنَّ هَؤُلَاءِ عَلَيْكُمْ" * متفق عليه

3121- Ümmü Seleme bildiriyor: Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) Ümmü Seleme'nin evine girdiğinde yanında muhannes (kadını hareketleri olan erkek) biri ve kardeşi Abdullah b. Umeyye bulunmaktaydı. Muhannes, Abdullah'a şöyle diyordu: "Ey Abdullah b. Ebî Umeyye! Allah, size Tâîfi fethetmeyi nasip ederse Ğaylân'ın kızını almaya bak. O (öyle güzel ki) önünü döndüğü zaman dört(harfin)e, arkasını döndüğü zaman sekiz(harfin)e benzer" diyordu. Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem), onun bu dediğini işitince, Ümmü Seleme'ye: "Bu bir daha yanına girmesin" buyurdu. [Sahih]

Buhârî (5235) ve Müslim (2180)

۳۱۲۲ - [۲۵] وَعَنْ الْمِسْوَرِ بْنِ مَخْرَمَةَ، قَالَ: حَمَلْتُ حَجْرًا ثَقِيلًا، فَبَيْنَا
أَمْسِي، فَسَقَطَ عَنِّي ثَوْبِي فَقَالَ لِي رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: " خُذْ عَلَيْكَ ثَوْبَكَ وَلَا تَمْشُوا
عُرَاةً " * رواه مسلم

3122- Misver b. Mahreme dedi ki: Ağır bir taş taşıyordum, giderken peştemalim düştü. Bunun üzerine Resulullah (sallallahu aleyhi vesellem) bana (hitaben): "Giysini üzerine al, böyle çıplak olarak yürüme" buyurdu. [Sahih]

Müslim (341) ve Ebû Dâvud (4016)

۳۱۲۳ - [۲۶] عَنْ عَائِشَةَ، قَالَتْ: مَا نَظَرْتُ، أَوْ مَا رَأَيْتُ فَرَجَ رَسُولِ اللَّهِ ﷺ
قَطُّ. رواه ابن ماجه

3123- Hz. Âişe der ki: "Ben, Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)'in edeb yerine kesinlikle bakmadım veya bu yeri görmedim." [Zayıf]

İbn Mâce (662) * [Daif Sünen İbn Mâce]

۳۱۲۴ - [۲۷] عَنْ أَبِي أَمَامَةَ عَنِ النَّبِيِّ ﷺ قَالَ مَا مِنْ مُسْلِمٍ يَنْظُرُ إِلَى مَحَاسِنِ
أَمْرَأَةٍ أَوْ لَمْرَةٍ ثُمَّ يَغْضُ بَصَرَهُ إِلَّا أَحَدَّثَ اللَّهُ لَهُ عِبَادَةً يَجِدُ حَلَاوَتَهَا * رواه أحمد

3124- Ebû Umâme'nin bildirdiğine göre Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem): "Bir kadının güzelliğine bakıp da ardından bakışlarını indiren hiçbir Müslüman yoktur ki Allah o davranışına bedel olarak kalbinde tadını hissedeceği bir ibadet vermiş olmasın" buyurdu. [Zayıf]

Ahmed (22634) * Daifu't-Terğib (1195)

۳۱۲۵ - [۲۸] عَنِ الْحَسَنِ قَالَ بَلَغَنِي أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ قَالَ: «لَعَنَ اللَّهُ النَّاطِرَ
وَالْمَنْظُورَ إِلَيْهِ». هَذَا مُرْسَلٌ * رواه البيهقي في شعب الإيمان

3125- Hasan(-ı Basrî)'nin mürsel olarak bildirdiğine göre Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Allah, (edeb yerine) bakana ve baktırana lanet etmiştir" buyurdu. [Uydurma]

Beyhakî, Şuabu'l-İmân'da (7399) * es-Silsiletu'd-Daife (306)

بَابُ الْوَلِيِّ فِي النِّكَاحِ وَاسْتِئْذَانِ الْمَرْأَةِ

Nikahta Veli ve Kadından İzin İsteme

1- FASIL

۳۱۲۶ - [۱] عن أبي هريرة قال: قال رسول الله ﷺ: "لَا تُنْكَحُ الْأَيْمُ حَتَّى
تُسْتَأْمَرَ، وَلَا تُنْكَحُ الْبِكْرُ حَتَّى تُسْتَأْذَنَ، قَالُوا: يَا رَسُولَ اللَّهِ، وَكَيْفَ إِذْنُهَا؟ قَالَ: أَنْ
تَسْكُتَ" * متفق عليه

3126- Ebû Hureyre'nin bildirdiğine göre Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem):
"Dul kadının fikrini, bekâr kızın ise iznini almadan onları evlendirmeyin"
buyurdu. Kendisine: "Bekâr kızın izni nasıl alınır?" diye sorduklarında:
"Onun susması izin vermesi anlamındadır" karşılığını verdi. [Sahih]

Buhârî (5136) ve Müslim (1419)

۳۱۲۷ - [۲] وَعَنْ ابْنِ عَبَّاسٍ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ قَالَ: الْأَيْمُ أَحَقُّ بِنَفْسِهَا مِنْ
وَلِيِّهَا، وَالْبِكْرُ تُسْتَأْذَنُ فِي نَفْسِهَا، وَإِذْنُهَا صَمَاتُهَا" وفي رواية: قال: "الْتَيْبُ أَحَقُّ

بِتَنْفُسِهَا مِنْ وَلِيِّهَا، وَالْبِكْرُ تُسْتَأْمَرُ، وَإِذْنُهَا سُكُوتُهَا". وفي رواية: قال: "الْأَيُّمُ أَحَقُّ بِتَنْفُسِهَا مِنْ وَلِيِّهَا، وَالْبِكْرُ تُسْتَأْذَنُ فِي نَفْسِهَا، وَإِذْنُهَا صُمَاتُهَا" * رواه مسلم

3127- İbn Abbâs'ın bildirdiğine göre Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Dul kadın kendi kararını vermede velisinden daha fazla hak sahibidir. Bekâr kızın ise bu konuda fikri sorulur. Susması da kabul etmesi anlamına gelir" buyurdu.

Bir diğer rivayette: "Dul kadın kendisi için velisinden daha ziyade hak sahibidir. Kızdan ise emir istenir; onun izni susmasıdır" buyurdu. Başka bir rivayette: "Dul kadın kendisi için velisinden daha ziyade hak sahibidir. Kızdan kendisi hakkında babası izin ister. Onun izni de susmasıdır" buyurdu. [Sahih]

Müslim (1421)

۳۱۲۸ - [۳] عَنْ حَنْسَاءِ بِنْتِ خِدَامِ الْأَنْصَارِيِّ، "أَنَّ أَبَاهَا زَوَّجَهَا وَهِيَ ثَيِّبٌ، فَكَرِهَتْ ذَلِكَ، فَأَتَتْ النَّبِيَّ ﷺ فَرَدَّ نِكَاحَهَا" * رواه البخاري

3128- Dul bir kadın olan Hansâ binti Hizâm el-Ensâriyye'nin bildirdiğine göre onu babası Hizâm rızâsını almaksızın evlendirdi. Kadın bu evliliği istemeyince Hz. Peygamber'e (sallallahu aleyhi vesellem) gidip şikâyet etti. Allah Resûlü (sallallahu aleyhi vesellem) de bu nikâhı reddetti. [Sahih]

Buhârî (2139) ve Ebû Dâvud (2101)

۳۱۲۹ - [۴] عَنْ عَائِشَةَ: "أَنَّ النَّبِيَّ ﷺ تَزَوَّجَهَا وَهِيَ بِنْتُ سَبْعِ سِنِينَ، وَزَفَّتْ إِلَيْهِ وَهِيَ بِنْتُ تِسْعِ سِنِينَ، وَلَعِبُهَا مَعَهَا وَمَاتَ عَنْهَا وَهِيَ بِنْتُ ثَمَانَ عَشْرَةَ" * رواه مسلم

3129- Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) Hz. Âişe'yle yedi yaşındayken evlendi. Dokuz yaşındayken de onunla gerdeğe girdi. Onunla evlendiğinde henüz oyuncakları da yanındaydı. Allah Resûlü (sallallahu aleyhi vesellem) vefat ettiğinde Âişe onsekiz yaşındaydı. [Sahih]

Müslim (1422)

2- FASIL

۳۱۳۰ - [۵] عَنْ أَبِي مُوسَى عَنِ النَّبِيِّ ﷺ: لَا نِكَاحَ إِلَّا بِوَلِيِّ * رواه أحمد

والترمذي وأبو داود وابن ماجه والدارمي

3130- Ebû Mûsa'nın bildirdiğine göre Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem): "Velisiz nikâh olmaz" buyurdu. [Sahih]

Ahmed, Tirmizî (1101), Ebû Dâvud (2085), İbn Mâce (1881) ve Dârimî * İrvâ (1839)

۳۱۳۱ - [۶] عَنْ عَائِشَةَ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ قَالَ: أَيُّمَا امْرَأَةٍ نَكَحْتَ بِغَيْرِ إِذْنِ

وَلِيِّهَا فَنِكَاحُهَا بَاطِلٌ، فَنِكَاحُهَا بَاطِلٌ، فَنِكَاحُهَا بَاطِلٌ، فَإِنْ دَخَلَ بِهَا فَلَهَا الْمَهْرُ بِمَا

اشْتَحَلَ مِنْ فَرْجِهَا، فَإِنْ اشْتَجَرُوا فَالسُّلْطَانُ وَلِيُّ مَنْ لَا وَلِيَّ لَهُ * رواه أحمد

والترمذي وأبو داود وابن ماجه والدارمي

3131- Hz. Âişe'nin bildirdiğine göre Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Velisinin izni olmadan evlenen kadının nikâhı batıldır! Nikâhı batıldır! Nikâhı batıldır! Eğer adam onunla gerdeğe girerse fercinden faydalandığı için kadına mehir vermesi gerekir. Eğer veliler anlaşamazlarsa yetkili devlet adamı bu şekilde velisi olmayanların velisidir" buyurdu. [Sahih]

Ahmed, Tirmizî (1102), Ebû Dâvud (2083), İbn Mâce (1879) ve Dârimî * İrvâ (1840)

۳۱۳۲ - [۷] عَنْ ابْنِ عَبَّاسٍ أَنَّ النَّبِيَّ ﷺ قَالَ: الْبَغَايَا اللَّاتِي يُنْكَحْنَ أَنْفُسَهُنَّ

بِغَيْرِ بَيِّنَةٍ. وَالْأَصْحَحُ أَنَّهُ مَوْقُوفٌ عَلَى ابْنِ عَبَّاسٍ * رواه الترمذي

3132- İbn Abbâs'ın bildirdiğine göre, Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem):
"Şâhidsiz ve belgesiz evlenen kadınlar fahişelerdir" buyurdu. [Zayıf]

Tirmizî (1103) * Daifu'l-Câmi' (2375)

۳۱۳۳ - [۸] عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: الْيَتِيمَةُ تُسْتَأْمَرُ فِي نَفْسِهَا،

فَإِنْ صَمَّتْ فَهِيَ إِذْنُهَا، وَإِنْ أَبَتْ فَلَا جَوَازَ عَلَيْهَا * رواه الترمذي وأبو داود والنسائي

3133- Ebû Hureyre der ki: Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Yetim kızın nikahlanması için kendisine sorulur. Eğer susarsa bu, onun izni anlamına gelir. Kabul etmezse üzerine varılmaz" buyurdu. [Sahih]

Tirmizî (1109), Ebû Dâvud (2093) ve Nesâî * [Sahih Sünen Ebî Dâvud]

۳۱۳۴ - [۹] وَرَوَاهُ الدَّارِمِيُّ عَنْ أَبِي مُوسَى

3134- Aynı hadisi Dârimî (2191), Ebû Mûsa'dan rivayet etmiştir.

۳۱۳۵ - [۱۰] عَنْ جَابِرِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ، عَنِ النَّبِيِّ ﷺ قَالَ: أَيُّمَا عَبْدٍ تَزَوَّجَ بِغَيْرِ

إِذْنِ سَيِّدِهِ فَهُوَ غَاهِرٌ * رواه الترمذي وأبو داود والدارمي

3135- Câbir b. Abdillâh'ın bildirdiğine göre, Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem):
"Herhangi bir köle efendisinin izni olmadan evlenirse o zina etmiş sayılır"
buyurdu. [Hasen]

Tirmizî (1111), Ebû Dâvud (2078) ve Dârimî * [Sahih Sünen Ebî Dâvud]

3- FASIL

۳۱۳۶ - [۱۱] عَنِ ابْنِ عَبَّاسٍ أَنَّ جَارِيَةَ بَكْرًا أَتَتْ النَّبِيَّ ﷺ فَذَكَرَتْ أَنَّ أَبَاهَا

زَوَّجَهَا وَهِيَ كَارِهَةٌ، فَخَيَّرَهَا النَّبِيُّ ﷺ * رواه أبو داود

3136- İbn Abbâs bildiriyor: Bâkire bir kız Hz. Peygamber'e (sallallahu aleyhi vesellem) gelerek istemediği halde babasının onu zorla evlendirdiğini söyledi. Bunun üzerine Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) (evliliği) kabul edip etmemesi konusunda onu serbest bıraktı. [Sahih]

Ebû Dâvud (2096) * [Sahih Sünen Ebî Dâvud]

۳۱۳۷ - [۱۲] عَنِ أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ: «لَا تُزَوِّجُ الْمَرْأَةَ الْمَرْأَةَ وَلَا تُزَوِّجُ الْمَرْأَةَ

نَفْسَهَا فَإِنَّ الزَّانِيَةَ هِيَ الَّتِي تُزَوِّجُ نَفْسَهَا». رواه ابن ماجه

3137- Ebû Hureyre'nin bildirdiğine göre Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Kadın kadının nikâhını kıyamaz. Kadın kendi kendinin de nikâhını kıyamaz. Zira ancak zani kadın, kendi kendini nikâhlar" buyurdu. [Sahih]

İbn Mâce (1882) * İrvâ (1841)

۳۱۳۸ - [۱۳] عَنِ أَبِي سَعِيدٍ، وَابْنِ عَبَّاسٍ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: "مَنْ وُلِدَ

لَهُ وَلَدٌ فَلْيُحْسِنِ اسْمَهُ وَأَدَبَهُ، فَإِذَا بَلَغَ فَلْيُزَوِّجْهُ فَإِنْ بَلَغَ وَلَمْ يَزَوِّجْهُ فَأَصَابَ إِثْمًا، فَإِنَّمَا إِثْمُهُ عَلَى أَبِيهِ.

3138- Ebû Saîd ile İbn Abbâs derler ki: Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Kimin bir çocuğu olursa ona güzel bir isim versin, güzelce terbiye edip evlilik çağına geldiğinde onu evlendirsin. Şayet çağı geldiğinde onu evlendirmez de bu sebeple bir günah işlerse, bunun günahı babaya yazılır" buyurdu. [Zayıf]

Beyhakî, Şuabu'l-îmân'da (8299) * es-Silsiletu'd-Daife (2/737)

۳۱۳۹ - [۱۴] عَنْ عُمَرَ بْنِ الْخَطَّابِ عَنْ رَسُولِ اللَّهِ ﷺ قَالَ: " فِي التَّوْرَةِ مَكْتُوبٌ: مَنْ بَلَغَتْ ابْنَتُهُ عَشْرَةَ سَنَةٍ فَلَمْ يَزَوِّجْهَا فَأَصَابَتْ إِثْمًا فَإِنَّ ذَلِكَ عَلَيْهِ. رواهما البيهقي في " شعب الإيمان "

3139- Ömer b. el-Hattâb'm bildirdiğine göre Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Tevrat'ta şöyle yazılıdır: Kızı oniki yaşında olup ta (babası) onu evlendirmez de bu sebeple (kız) bir günaha bulaşırsa, bunun günahı (asil) ona (babaya) yazılır" buyurdu. [Zayıf]

Beyhakî, Şuabu'l-îmân'da (8302) * Daifu'l-Câmi' (5271)

بَابُ إِعْلَانِ النِّكَاحِ وَالْخِطْبَةِ وَالشَّرْطِ

Nikahı Duyurmak, Nikah Hutbesi ve Şart Koşma

1- FASIL

۳۱۴۰ - [۱] قَالَتِ الرُّبَيْعُ بِنْتُ مُعَوِّذِ بْنِ عَفْرَاءَ. جَاءَ النَّبِيُّ ﷺ فَدَخَلَ حِينَ بِنْتِي عَلَيَّ، فَجَلَسَ عَلَيَّ فِرَاشِي كَمَا جَلَسَ مِنِّي، فَجَعَلَتْ جَوَازِيئَاتٍ لَنَا يَضْرِبُنَّ بِالذِّفِّ وَيَنْدُبُنَّ مَنْ قُتِلَ مِنْ آبَائِي يَوْمَ بَدْرٍ، إِذْ قَالَتْ إِحْدَاهُنَّ وَفِينَا نَبِيٌّ يَغْلُمُ مَا فِي غَدِي. فَقَالَ «دَعِي هَذِهِ، وَقُولِي بِالَّذِي كُنْتِ تَقُولِينَ» * رواه البخاري

3140- Rubeyyi' binti Muavviz b. Afrâ anlatıyor: Kendisine gelin geldiğim gün Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) yanıma girdi. Şimdi senin bana karşı oturduğun gibi yatağıma oturdu. Bu esnada kız çocukları elindeki deflere vuruyorlar ve Bedir savaşında ölen babalarımıza mersiyeler söylüyorlardı. İçlerinden biri: "Aramızda öyle bir Peygamber var ki yarın ne olacağını

"bilir" deyince, Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Bunu söylemeyi bırak da daha önce söylediklerine devam et" buyurdu. [Sahih]

Buhârî (5147)

۳۱۴۱ - [۲] عَنْ عَائِشَةَ أَنَّهَا زَفَّتْ امْرَأَةً إِلَى رَجُلٍ مِنَ الْأَنْصَارِ فَقَالَ نَبِيُّ اللَّهِ

ﷺ يَا عَائِشَةُ مَا كَانَ مَعَكُمْ لَهْوٌ فَإِنَّ الْأَنْصَارَ يُعْجِبُهُمُ اللَّهْوُ * رواه البخاري

3141- Hz. Âişe bildiriyor: Kendisi, bir kadını Ensâr'dan bir adama gerdek için götürmüştü de Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem): "Ey Âişe! Sizde eğlence olacak bir şeyler yok muydu? Zira Ensâr eğlenceyi sever" buyurdu. [Sahih]

Buhârî (5163)

۳۱۴۲ - [۳] عَنْ عَائِشَةَ قَالَتْ تَزَوَّجَنِي رَسُولُ اللَّهِ ﷺ فِي شَوَّالٍ وَبَنَى بِي فِي

شَوَّالٍ فَأَيُّ نِسَاءِ رَسُولِ اللَّهِ ﷺ كَانَ أَحْظَى عِنْدَهُ مِنِّي * رواه مسلم

3142- Hz. Âişe der ki: "Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) beni Şevvâl ayında nikâhladı ve yine Şevvâl ayında benimle gerdeğe girdi. Hanımları içerisinde benden daha şanslı kim olabilir ki?" [Sahih]

Müslim (1423)

۳۱۴۳ - [۴] عَنْ عُقْبَةَ بْنِ عَامِرٍ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ أَحَقُّ الشُّرُوطِ أَنْ تُوفُوا

بِهِ مَا اسْتَحَلَلْتُمْ بِهِ الْفُرُوجَ * متفق عليه

3143- Ukbe b. Âmir, Resûlullah'tan (sallallahu aleyhi vesellem): "Şartlar içinde yerine getirilmeye en layık olan şartlar, kadınları kendinize helal kıldığımız şartlardır" buyurduğunu nakleder. [Sahih]

Buhârî (2721) ve Müslim (1418)

۳۱۴۴ - [۵] عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ قَالَ: لَا يَخْطُبُ أَحَدُكُمْ عَلَى خِطْبَةِ أَخِيهِ حَتَّى يَنْكِحَ أَوْ يَتْرُكَ. * متفق عليه

3144- Ebû Hureyre'nin bildirdiğine göre Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): *"Din kardeşinizin talip olduğu kadına, evlenip boşanmadıkça veya onunla evlenmekten vazgeçmedikçe başka kimse talip olmasın"* buyurdu. [Sahih]

Buhârî (5144) ve Müslim (1413)

۳۱۴۵ - [۶] عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ «لَا تَسْأَلِ الْمَرْأَةَ طَلَاقَ أُخْتِهَا لِتَسْتَفْرِغَ صَخْفَتَهَا، وَلْتَنْكِحَ، فَإِنَّ لَهَا مَا قَدَّرَ لَهَا» * متفق عليه

3145- Ebû Hureyre der ki: Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): *"Hiçbir kadın yerine geçmek için bir adamdan karısını boşamasını istemesin. İstiyorsa evlensin, zira kendisine Allah'ın takdir ettiğiinden başkası yoktur"* buyurdu. [Sahih]

Buhârî (6601) ve Müslim (1413)

۳۱۴۶ - [۷] عَنْ ابْنِ عُمَرَ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ نَهَى عَنِ الشِّعَارِ، وَالشِّعَارُ أَنْ يُزَوِّجَ الرَّجُلَ الرَّجُلَ ابْنَتَهُ عَلَى أَنْ يُزَوِّجَهُ ابْنَتَهُ، وَلَيْسَ بَيْنَهُمَا صَدَاقٌ * متفق عليه

3146- İbn Ömer'in bildirdiğine göre Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şığâr türü evliliği yasaklamıştır. Şığâr da mehir vermektan kurtulmak için birinden kız almak buna karşılık da ona kız vermektir. [Sahih]

Buhârî (5112) ve Müslim (1413)

۳۱۴۷ - [۸] عَنْ عَلِيٍّ بْنِ أَبِي طَالِبٍ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ نَهَى عَنْ مُتْعَةِ النِّسَاءِ يَوْمَ خَيْبَرَ وَعَنْ أَكْلِ لُحُومِ الْحُمْرِ الْإِنْسِيَّةِ * متفق عليه

3147- Ali b. Ebî Tâlib bildiriyor: "Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) Hayber gününde kadınlarla mut'a yapmayı ve ehli eşek etinin yenmesini yasakladı." [Sahih]

Buhârî (4216) ve Müslim (1407)

۳۱۴۸ - [۹] عَنْ سَلْمَةَ قَالَتْ رَخَّصَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ عَامَ أُوطَايسَ فِي الْمُتْعَةِ ثَلَاثًا ثُمَّ نَهَى عَنْهَا * رواه مسلم

3148- Seleme bildiriyor: "Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) Evtâs yılında mut'a (evliliği) için bize üç gün ruhsat verdi. Sonra da yasakladı." [Sahih]

Müslim (1405)

2- FASIL

۳۱۴۹ - [۱۰] عَنْ عَبْدِ اللَّهِ قَالَ: عَلَّمَنَا رَسُولُ اللَّهِ ﷺ التَّشَهُدَ فِي الصَّلَاةِ، وَالتَّشَهُدَ فِي الْحَاجَةِ قَالَ: التَّشَهُدُ فِي الصَّلَاةِ: التَّحِيَّاتُ لِلَّهِ وَالصَّلَوَاتُ وَالطَّيِّبَاتُ، السَّلَامُ عَلَيْكَ أَيُّهَا النَّبِيُّ، وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ، السَّلَامُ عَلَيْنَا وَعَلَى عِبَادِ اللَّهِ الصَّالِحِينَ، أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ، وَأَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ،

والتَّشَهُدُ فِي الْحَاجَةِ: إِنَّ الْحَمْدَ لِلَّهِ نَسْتَعِينُهُ وَنَسْتَغْفِرُهُ، وَنَعُوذُ بِاللَّهِ مِنْ شُرُورِ أَنْفُسِنَا وَسَيِّئَاتِ أَعْمَالِنَا، فَمَنْ يَهْدِهِ اللَّهُ فَلَا مُضِلَّ لَهُ، وَمَنْ يَضِلَّ فَلَا هَادِيَ لَهُ، وَأَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ، وَأَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ، وَيَقْرَأُ ثَلَاثَ آيَاتٍ. ﴿يَا

أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ حَقَّ تَقَاتِهِ وَلَا تَمُوتُنَّ إِلَّا وَأَنتُمْ مُسْلِمُونَ ﴿ يَا أَيُّهَا النَّاسُ اتَّقُوا رَبَّكُمُ الَّذِي خَلَقَكُمْ مِنْ نَفْسٍ وَاحِدَةٍ وَخَلَقَ مِنْهَا زَوْجَهَا وَبَثَّ مِنْهُمَا رِجَالًا كَثِيرًا وَنِسَاءً وَاتَّقُوا اللَّهَ الَّذِي تَسَاءَلُونَ بِهِ وَالْأَرْحَامَ إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَلَيْكُمْ رَقِيبًا ﴿ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَقُولُوا قَوْلًا سَدِيدًا يُصْلِحْ لَكُمْ أَعْمَالَكُمْ وَيَغْفِرْ لَكُمْ ذُنُوبَكُمْ وَمَنْ يُطِيعِ اللَّهَ وَرَسُولَهُ فَقَدْ فَازَ فَوْزًا عَظِيمًا ﴿ * رواه أحمد والترمذي وأبو داود والنسائي وابن ماجه والدارمي وفي جامع الترمذي فسر الآيات الثلاث سفیان الثوري وزاد ابن ماجه بعد قوله: «إِنَّ الْحَمْدَ لِلَّهِ نَحْمَدُهُ» وَيَعْدَ قَوْلِهِ: «من شرور أنفسنا ومن سيئات أعمالنا» والدارمي بعد قوله «عَظِيمًا» ثُمَّ يَتَكَلَّمُ بِحَاجَتِهِ وَرَوَى فِي شَرْحِ السُّنَّةِ عَنِ ابْنِ مَسْعُودٍ فِي خُطْبَةِ الْحَاجَةِ مِنَ النِّكَاحِ وَغَيْرِهِ

3149- Abdullah b. Mes'ûd der ki: Resûlullah (sallallahu aleyhi veseliem) namazlarda ve diğer ihtiyaç anlarında yapılması gereken teşehhüdü öğretti. Namazdaki teşehhüd şöyledir: "et-Tahiyyâtu lillahi ve's-salavâtu, ve't-tayyibât, es-selâmu aleyke eyyuhe'n-Nebiyyu ve-rahmetullahi ve berakâtüh, es-selâmu aleynâ ve alâ ibâdillahi's-sâlihîn. Eşhedu en lâ ilâhe illallah, ve eşhedu enne Muhammeden abduhû ve Resûlüh (=Dilimizle, vücudumuzla ve tüm mallarımızla yapılan ibadetlerin hepsi sadece Allah'a mahsustur. Tüm kulluk ve ibadetler ondan başkasına yapılamaz. En son Peygamber olan Muhammed! Allah'ın rahmeti bereketi selam ve selameti senin üzerine olsun. Yine Allah'ın selam ve saadeti bizim üzerimize ve Allah'ın hayırlı işler işleyen kullarına olsun. Ben kabul eder ve şahitlik yaparım ki Allah'tan başka gerçek ilah yoktur. Yine kabul eder ve şahitlik yaparım ki Muhammed, Allah'ın kulu ve Peygamberidir)."

Diğer ihtiyaç alanlarındaki hutbe ise şöyledir: "Elhamdu lillahi nestaînuhu ve-nestağfiruhu ve-neûzu billahi min şurûri enfusinâ ve-seyyiâti a'mâlinâ. Men yehdihî'llahu felâ mudille leh, ve-men yudlil felâ hâdiye leh. ve-eşhedu enlâ ilâhe illallahu ve eşhedu enne Muhammeden abduhu ve-resûlüh (=Eksiksiz tüm övgüler o Allah'a mahsustur. Daima

ondan yardım diler, ondan bağışlanmamızı isteriz. Benliklerimizin şerrinden, işlediğimiz işlerin kötülüklerinden Allah'a sığınırız. Allah her kimi hidayet ve doğru yoluna iletirse onu saptıracak kimse yoktur. Kimi de saptıracak olursa onu hidayete getirecek kimse yoktur ve ben kabul eder ve şahitlik yaparım ki Allah'tan başka gerçek ilah yoktur. Ve yine kabul eder ve şahitlik yaparım ki Muhammed, Allah'ın kulu ve peygamberidir.)"

İbn Mes'ûd ekledi: Üç âyet okunmalıdır: "Ey iman edenler mutlaka yolunuzu Allah'ın Kitab'ıyla bulmaya çalışın ve ancak Müslüman olarak can verin" (Âl-i İmrân 102) "Ey insanlar! O rabbinizden korkun ki, sizi bir nefis (Âdem)den yarattı ve ondan da karısını yarattı. O ikisinden de bir çok erkekler ve kadınlar türetti. Allah'a karşı daima sorumluluk bilinci duyun ve akrabalık bağlarını gözetin, şüphesiz Allah sizler üzerinde daima gözetleyicidir." (Nisâ Sur. 1) "Ey iman edenler! Sizler yolunuzu daima Allah'ın Kitab'ıyla bulmaya çalışın ve her zaman hakkı ve doğruyu söyleyin. (Böyle yaparsanız) O, sizin için amellerinizi ıslâh eder ve sizin için günahlarınızı bağışlar. Her kim Allah'a ve Resulüne itaat ederse şüphesiz büyük bir zafere ermiş olur." (Ahzâb Sur. 70) [Sahih]

Ahmed, Tirmizî (1105), Ebû Dâvud (2118), Nesâî (3277), İbn Mâce (1892) ve Dârimî * [Sahih Sünen Ebî Dâvud] Tirmizî'de geçtiği üzere bu üç âyeti burada tesbit eden Süfyân-i Sevrî'dir.

İbn Mâce'de "Övgüler Allah'a mahsustur" ile "Benliklerimizin şerrinden, işlediğimiz işlerin kötülüklerinden" ve Dârimî'de yukarıda geçen son âyetten sonra ihtiyaç neyse söylenir. Şerhu' s-sünne'de ise İbn Mes'ûd'un naklettiği ihtiyaç hutbesinin sadece nikâhla ilgil bölümü rivayet olunmuştur.

۳۱۵۰ - [۱۱] عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: كُلُّ خُطْبَةٍ لَيْسَ فِيهَا

تَشَهُدٌ فَهِيَ كَالْيَدِ الْجَذْمَاءِ * رواه الترمذي وقال : هَذَا حَدِيثٌ حَسَنٌ غَرِيبٌ.

3150- Ebû Hureyre der ki: Resûlullah (sallallahu aleyhi vasellem): "İçerisinde teşehhüd (ifadeleri) bulunmayan her konuşma çolak el gibi yarım ve noksandır" buyurdu. [Sahih]

Tirmizî (1106 "hasen ğarib") * es-Silsiletu's-Sahîha (1/169)

۳۱۵۱ - [۱۲] عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ عَنِ النَّبِيِّ ﷺ قَالَ: كُلُّ أَمْرٍ ذِي بَالٍ لَا يَبْدَأُ فِيهِ بِالْحَمْدِ لِلَّهِ فَهُوَ أَفْطَحُ. رواه ابن ماجة

3151- Ebû Hureyre'nin bildirdiğine göre Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem): "Allah'a hamdetmeden başlanılan her hayırlı iş eksik kalacaktır" buyurdu. [Zayıf]

İbn Mâce (1894) * İrvâ (2)

۳۱۵۲ - [۱۳] عَنْ عَائِشَةَ قَالَتْ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: أَعْلِنُوا هَذَا النِّكَاحَ، وَاجْعَلُوهُ فِي الْمَسَاجِدِ، وَاضْرِبُوا عَلَيْهِ بِالدُّفُوفِ * رواه الترمذي وقال: هَذَا حَدِيثٌ غَرِيبٌ حَسَنٌ .

3152- Hz. Âişe bildiriyor: "Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Nikahı gizli değil ilan ederek yapın! Kalabalık yerler olan mescidler gibi kalabalıklarla yapın ve nikah yapıldığı belli olması için def çalın" buyurdu. [Zayıf]

Tirmizî (1089 "hasen ğarib") * [Daif Süneni't-Tirmizî]

۳۱۵۳ - [۱۴] عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ حَاطِبٍ هُوَ الْجُمَحِيُّ، عَنِ النَّبِيِّ ﷺ قَالَ: فَضْلُ مَا بَيْنَ الْحَلَالِ وَالْحَرَامِ الصَّوْتُ وَالذُّفُّ فِي النِّكَاحِ * رواه أحمد والترمذي والنسائي وابن ماجة

3153- Muhammed b. Hâtib el-Cimahî'nin bildirdiğine göre Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Evlilikte helal ile haramı birbirinden ayıran şey, bu nikahı sesle ve def çalarak ilan etmektir" buyurdu. [Hasen]

Ahmed, Tirmizî (1088), Nesâî (3369) ve İbn Mâce (1896) * İrvâ (1994)

۳۱۵۴ - [۱۵] عَنْ عَائِشَةَ، قَالَتْ: كَانَتْ عِنْدِي جَارِيَةٌ مِنَ الْأَنْصَارِ فِي حَجْرِي، زَوَّجْتُهَا فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: "يَا عَائِشَةُ، أَلَا تُغَيِّنِينَ، فَإِنَّ هَذَا الْحَيَّ مِنَ الْأَنْصَارِ يُحِبُّونَ الْغِنَاءَ". رواه ابن حبان في صحيحه

3154- Hz. Âişe der ki: Yanımda Ensâr'dan bir cariye vardı. Onu evlendirdiğim gün Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) yanıma girdi. Şarkı ve oyun sesi duymayınca: "Ey Âişe! Ona şarkı söylediniz mi? Yoksa ona şarkı söylemeyecek misiniz? Ensâr'ın bu kabilesi şarkıyı seven bir kabiledir" buyurdu. [Sahih]

Ibn Hibbân Sahih'inde * (Mevârid 2016)

۳۱۵۵ - [۱۶] عَنِ ابْنِ عَبَّاسٍ، قَالَ: أَنْكَحْتُ عَائِشَةَ ذَاتَ قَرَابَةِ لَهَا مِنَ الْأَنْصَارِ، فَجَاءَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ، فَقَالَ: أَهْدَيْتُمُ الْفِتَاةَ؟ قَالُوا: نَعَمْ، قَالَ: أَرْسَلْتُمْ مَعَهَا مَنْ يُغَيِّي، قَالَتْ: لَا، فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: إِنَّ الْأَنْصَارَ قَوْمٌ فِيهِمْ عَزْلٌ، فَلَوْ بَعَثْتُمْ مَعَهَا مَنْ يَقُولُ: أَتَيْنَاكُمْ أَتَيْنَاكُمْ، فَحَيَّانَا وَحَيَّاكُمْ. رواه ابن ماجه

3155- Abdullah b. Abbâs der ki: Hz. Âişe, yakını olan bir kızı Ensâr'dan bir adam ile evlendirdi. (Gelin götürüldükten sonra) Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) geldi ve (orada bulunanlara): "Genç kızı (damadın evine) gönderdiniz (mi?)" buyurdu. Ashâb: "Evet" dediler. Allah Resûlü (sallallahu aleyhi vesellem): "Def çalıp nağme ile şiir söyleyecek bir kızcağızı gelinle beraber gönderdiniz (mi?)" buyurdu. Âişe: "Hayır" dedi. Bunun üzerine Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Şüphesiz Ensâr, içlerinde gazel (âdeti) bulunan bir kavimdir. Keşke onlara: «Size geldik, size geldik. Artık Allah bize de, size de uzun ömür versin» diyecek bir kızcağızı gelinle beraber gönderseydiniz" buyurdu. [Zayıf]

Ibn Mâce (1900) * es-Silsiletu'd-Daife (2981)

۳۱۵۶ - [۱۷] عَنْ سَمُرَةَ بْنِ جُنْدَبٍ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ قَالَ «أَيُّمَا امْرَأَةٍ زَوَّجَهَا وَلِيَانٍ فَهِيَ لِلأَوَّلِ مِنْهُمَا وَمَنْ بَاعَ بَيْعًا مِنْ رَجُلَيْنِ فَهُوَ لِلأَوَّلِ مِنْهُمَا * رواه الترمذي وأبو داود والنسائي والدارمي

3156- Semure b. Cundeb'in bildirdiğine göre Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Kadını iki ayrı veli, iki ayrı erkeğe nikâhlarsa kadın o erkeklerden ilk nikâhlanan kişinin olur. Her kim de bir malı iki ayrı kişiye satarsa mal ilk satış yapılan kişiye ait olur" buyurdu. [Zayıf]

Tirmizî (1110), Ebû Dâvud (2088), Nesâî (4682) ve Dârimî * İrvâ (1853)

3- FASIL

۳۱۵۷ - [۱۸] عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ مَسْعُودٍ قَالَ: كُنَّا نَعْرُزُ مَعَ ﷺ وَلَيْسَ مَعَنَا نِسَاءٌ فَقُلْنَا: أَلَا نَسْتَخْصِي فَتَهَانًا عَنْ ذَلِكَ. ثُمَّ رَخَّصَ لَنَا لَنَا أَنْ نَسْتَمْتَعَ فكَانَ أَحَدُنَا يَنْكِحُ الْمَرْأَةَ بِالثُّوبِ إِلَى أَجْلِ ثُمَّ قَرَأَ عَبْدُ اللَّهِ: ﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَحْرَمُوا طَيِّبَاتِ مَا أَحَلَّ اللَّهُ لَكُمْ﴾ الْمَرْأَةَ بِالثُّوبِ إِلَى أَجْلِ ثُمَّ قَرَأَ عَبْدُ اللَّهِ: ﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَحْرَمُوا طَيِّبَاتِ مَا أَحَلَّ اللَّهُ لَكُمْ﴾ الْآيَةَ * متفق عليه

3157- Abdullah (b. Mes'ûd) der ki: Resûlullah'la (sallallahu aleyhi vesellem) beraber savaşlara katılırdık ve yanımızda eşlerimiz olmazdı. "Hadım olalım mı?" diye düşündük; fakat Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) bize bunu yasakladı. Sonra bir elbise karşılığında kadınla mut'a nikâhı yapmamıza izin verdi ve şu âyeti okudu: "Ey inananlar! Allah'ın size helal ettiği temiz şeyleri haram kılmayın, hududu da aşmayın, doğrusu Allah aşırı gidenleri sevmez." (Mâide Sur. 87) [Sahih]

Buhârî (4615) ve Müslim (1404)

٣١٥٨ - [١٩] عَنِ ابْنِ عَبَّاسٍ قَالَ: إِنَّمَا كَانَتِ الْمُتَعَةُ فِي أَوَّلِ الْإِسْلَامِ، كَانَ الرَّجُلُ يَقْدُمُ الْبَلْدَةَ لَيْسَ لَهُ بِهَا مَعْرِفَةٌ فَيَتَزَوَّجُ الْمَرْأَةَ بِقَدْرِ مَا يَرَى أَنَّهُ يُقِيمُ فَتَحْفَظُ لَهُ مَتَاعَهُ، وَتُضْلِحُ لَهُ شَيْئَهُ، حَتَّى إِذَا نَزَلَتِ الْآيَةُ: ﴿إِلَّا عَلَىٰ أَزْوَاجِهِمْ أَوْ مَا مَلَكَتْ أَيْمَانُهُمْ﴾، قَالَ ابْنُ عَبَّاسٍ: فَكُلُّ فَرْجٍ سِوَى هَذَيْنِ فَهُوَ حَرَامٌ * رواه الترمذي

3158- İbn Abbâs der ki: Geçici nikah (mut'a) İslam'ın başlangıcında vardı. Bir erkek tanıdığı bulunmayan bir ülkeye gidince orada kalacağı kadar bir süre içerisinde bir kadınla evlenirdi. O kadın da o erkeğin eşyalarını muhafaza eder ve gerekli hizmetlerini yaparlardı. Mü'minûn sûresi 6. âyet olan: "**Ancak ailelerine ve elleri altındaki cariyelere ...**" âyet nazil olunca bu tür nikah kaldırılmış oldu.

İbn Abbâs der ki: Bu iki kadından başka tüm kadınlarla yapılacak her türlü ilişki haramdır. [Zayıf]

Tirmizî (1122) * [Daîf Süneni't-Tirmizî]

٣١٥٩ - [٢٠] عَنْ عَامِرِ بْنِ سَعْدِ قَالَ: دَخَلْتُ عَلَى فُرْطَةَ بْنِ كَعْبٍ وَأَبِي مَسْعُودِ الْأَنْصَارِيِّ فِي عُرْسٍ وَإِذَا جَوَارٍ يُغَيِّنُ فَقُلْتُ أَنْتُمَا صَاحِبَا رَسُولِ اللَّهِ ﷺ وَمِنْ أَهْلِ بَدْرِ يُفْعَلُ هَذَا عِنْدَكُمْ فَقَالَ اجْلِسْ إِنْ شِئْتَ فَاسْمَعْ مَعَنَا وَإِنْ شِئْتَ أَذْهَبْ قَدْ رُخِّصَ لَنَا فِي اللَّهْوِ عِنْدَ الْعُرْسِ * رواه النسائي

3159- Âmir b. Sa'd bildiriyor: Bir düğünde Kuraza b. Ka'b ile Ebû Mes'ûd el-Ensârî'nin yanına girdim. İçerde bazı kızların şarkı söylediklerini gördüm. Kuraza ile Ebû Mes'ûd'a: "Siz ki, Resûlullah'ın (sallallahu aleyhi vesellem) ashâbı ve Bedir savaşına katılmış kimselersiniz! Önünüzde böyle bir şeye nasıl izin verirsiniz?" diye çıkıştığımda: "İstersen oturup dinle, istersen de git. Düğünde eğlenmemize izin verilmiştir" dediler. [Hasen]

Nesâî (3383) * [Sahîh Sünen en-Nesâî]

بَاب الْمُحْرَمَات

Haram Nikahlar

1- FASIL

۳۱۶۰ - [۱] عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: لَا يُجْمَعُ بَيْنَ الْمَرْأَةِ وَعَمَّتِهَا،
وَلَا بَيْنَ الْمَرْأَةِ وَخَالَتِهَا. * متفق عليه

3160- Ebû Hureyre'nin bildirdiğine göre Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem):
"Bir kadınla halası veya teyzesi aynı anda nikâhlı tutulamaz" buyurdu.
[Sahih]

Buhârî (5109) ve Müslim (1408)

۳۱۶۱ - [۲] وَعَنْ عَائِشَةَ قَالَتْ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: يَحْرُمُ مِنَ الرِّضَاعَةِ مَا
يَحْرُمُ مِنَ الْوِلَادَةِ * رواه البخاري

3161- Hz. Âişe, Resûlullah'ın (sallallahu aleyhi vesellem): "Kan bağının haram
kıldığı şeyleri süt bağı da haram kılar" buyurduğunu bildiriyor. [Sahih]

Buhârî (2646)

۳۱۶۲ - [۳] عَنْ عَائِشَةَ أُمِّ الْمُؤْمِنِينَ، أَنَّهَا قَالَتْ: جَاءَ عَمِّي مِنَ الرِّضَاعَةِ
يَسْتَأْذِنُ عَلَيَّ، فَأَبَيْتُ أَنْ آدَنَ لَهُ عَلَيَّ، حَتَّى أَسْأَلَ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ عَنْ ذَلِكَ، فَجَاءَ
رَسُولُ اللَّهِ ﷺ فَسَأَلْتُهُ عَنْ ذَلِكَ، فَقَالَ: "إِنَّهُ عَمُّكَ، فَأَذِنِّي لَهُ" قَالَتْ: فَقُلْتُ: يَا
رَسُولَ اللَّهِ، إِنَّمَا أَرْضَعْتَنِي الْمَرْأَةَ وَلَمْ يُرْضِعْنِي الرَّجُلُ، فَقَالَ: "إِنَّهُ عَمُّكَ، فَلْيَلِجْ
عَلَيْكَ" قَالَتْ عَائِشَةُ: وَذَلِكَ بَعْدَ مَا ضُرِبَ عَلَيْنَا الْحِجَابُ * متفق عليه

3162- Hz. Âişe der ki: Süt amcam yanına girmek için izin istedi. Ben ona, Resûlullah'a (sallallahu aleyhi vesellem) soruncaya kadar izin vermekten çekindim. Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) geldiğinde, bunu kendisine sordum. Allah Resûlü (sallallahu aleyhi vesellem): "O senin amcandır, ona izin ver" buyurdu. Âişe dedi ki: Ben: "Ey Allah'ın Resûlü! Beni ancak kadın emzirmiştir, beni erkek emzirmedim" dedim. Âişe dedi ki: Bunun üzerine Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem): "Şübhesiz o senin amcandır, onun için senin yanına girsin" buyurdu. Âişe dedi ki: "Bu da üzerimize perde vurulmasından (hicab emrinden) sonra vaki olmuştu" [Sahih]

Buhârî (5239) ve Müslim (1445)

۳۱۶۳ - [۴] عَنْ عَلِيٍّ قُلْتُ: يَا رَسُولَ اللَّهِ أَلَا أَدُلُّكَ عَلَىٰ أَجْمَلٍ فَتَاةٍ فِي قُرَيْشٍ؟ قَالَ: مَنْ هِيَ؟ قُلْتُ: بِنْتُ حَمْرَةَ، قَالَ: أَوْ مَا عَلِمْتَ أَنَّهَا ابْنَةُ أَخِي مِنْ الرِّضَاعَةِ؟ وَأَنَّ اللَّهَ قَدْ حَرَّمَ مِنَ الرِّضَاعَةِ مَا حَرَّمَ مِنَ النَّسَبِ؟ * رواه مسلم

3163- Hz. Ali der ki: Allah Resûlü'ne (sallallahu aleyhi vesellem): "Ey Allah'ın Resûlü! Evlenmen için Kureyş'in en güzel kızını sana söyleyeyim mi?" dediğimde: "Kimmiş o?" diye sordu. "Hamza'nın kızı" dediğimde: "Sütkardeşimin kızı olduğunu bilmiyor musun? Allah kan bağından dolayı haram kıldığı şeyleri süt bağından dolayı da haram kılmıştır" karşılığını verdi. [Sahih]

Müslim (1446) ve Ahmed (1099)

۳۱۶۴ - [۵] عَنْ أُمِّ الْفَضْلِ قَالَتْ إِنَّ نَبِيَّ اللَّهِ ﷺ قَالَ «لَا تُحْرِمُ الرِّضَاعَةَ أَوْ الرِّضْعَتَانِ».

3164- Ümmü'l-Fadl, Resûlullah'ın (sallallahu aleyhi vesellem): "Bir veya iki defa süt emmek ve bir iki yudumluk süt emmek haramlığı meydana getirmez" buyurduğunu nakleder. [Sahih]

Müslim (1451)

۳۱۶۵ - [۶] وفي رواية عائشة قال: "لا تحرم المصّة أو المصّتان.

3165- Hz. Âişe'den gelen diğer rivayette: "*Bir veya iki defa süt emmek haramlığı gerektirmez*" ibaresi geçmiştir.

Müslim (1451)

۳۱۶۶ - [۷] وفي أخرى لأم الفضل قال: "لا تُحَرِّمُ الْإِمْلَاجَةَ وَالْإِمْلَاجَتَانِ".

هذه روايات لمسلم

3166- Bir diğer rivayette Ümmü'l-Fadl'ın bildirdiğine göre Resulullah (sallallahu aleyhi vesellem): "*Bir veya iki defa süt emme haramlığı ortaya çıkarmaz*" buyurdu. [Sahih]

Müslim (1451)

۳۱۶۷ - [۸] وَعَنْ عَائِشَةَ قَالَتْ: كَانَ فِيمَا أَنْزَلَ مِنَ الْقُرْآنِ عَشْرَ رَضَعَاتٍ

مَعْلُومَاتٍ يُحَرِّمْنَ، ثُمَّ نُسِخْنَ بِخَمْسِ مَعْلُومَاتٍ، فَتَوَفَّي رَسُولُ اللَّهِ ﷺ وَهُنَّ مِمَّا يُقْرَأُ مِنَ الْقُرْآنِ * رواه مسلم

3167- Hz. Âişe der ki: Önceleri Kur'ân'da: "Belli miktarda on emme (kan bağıyla haram kılınan şeyleri) haram kılar" âyeti vardı. Daha sonra ise belli miktarda beş emme âyetiyle neshedildi. Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) vefat edene kadar da belli miktarda beş emme Kur'ân'da bir âyet olarak okunurdu. [Sahih]

Müslim (1452)

۳۱۶۸ - [۹] و عنها: أن النبي ﷺ دَخَلَ عَلَيْهَا وَعِنْدَهَا رَجُلٌ فَكَأَنَّهُ كَرِهَ ذَلِكَ فَقَالَتْ: إِنَّهُ أَخِي فَقَالَ: " أَنْظِرْنِ مَنْ إِخْوَانُكُنَّ، فَإِنَّمَا الرِّضَاعَةُ مِنَ الْمَجَاعَةِ " * متفق عليه

3168- Hz. Âişe bildiriyor: Âişe'nin yanında bir adam varken Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) içeri girdi. Allah Resûlü (sallallahu aleyhi vesellem) bunu hoş görmediğini belli eder gibi yüzünün rengi değişti. Bunun üzerine Âişe: "Bu benim (süt) kardeşimdir!" dedi. Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) de: "Süt kardeşlerinizin kim olduğuna iyi dikeat ediniz. Çünkü süt hükmü, ancak açlıktandır" buyurdu. [Sahih]

Buhârî (2647) ve Müslim (1455)

۳۱۶۹ - [۱۰] عَنْ عُقْبَةَ بْنِ الْحَارِثِ أَنَّهُ تَزَوَّجَ ابْنَةَ أَبِي إِهَابِ بْنِ عَزِيزٍ، فَأَتَتْهُ امْرَأَةٌ فَقَالَتْ قَدْ أَرْضَعْتُ عُقْبَةَ وَالَّتِي تَزَوَّجَ. فَقَالَ لَهَا عُقْبَةُ مَا أَعْلَمُ أَنَّكَ أَرْضَعْتِنِي وَلَا أَخْبَرْتِنِي. فَأَرْسَلَ إِلَى آلِ أَبِي إِهَابٍ يَسْأَلُهُمْ فَقَالُوا مَا عَلِمْنَا أَرْضَعْتَ صَاحِبَتَنَا. فَكَرَبَ إِلَى النَّبِيِّ ﷺ بِالْمَدِينَةِ فَسَأَلَهُ، فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ «كَيْفَ وَقَدْ قِيلَ». فَقَارَقَهَا، وَنَكَحَتْ زَوْجًا غَيْرَهُ * رواه البخاري

3169- Ukbe b. el-Hâris bildiriyor: Kendisi, Ebû İhâb b. Azîz'in bir kızıyla evlenmiş, kadının biri de yanına gelerek demiş ki: "Ukbe ile evlendiği eşini emzirmiştım." Ukbe ona: "Beni emzirdiğini bilmiyorum, bana da söylemedin" karşılığını verdi. Bunun üzerine Ukbe, Ebû İhâb'ın ailesine bunu sormak için haber gönderdi. Onlar da: "Bizim kızımızı emzirdiğini bilmiyoruz" deyince Ukbe bineğine binip bunu Hz. Peygamber'e (sallallahu aleyhi vesellem) sormak için Medine'ye geldi. Resûlullah da (sallallahu aleyhi vesellem) ona: "(İkinizi de emzirdiği) söylendiği halde nasıl onunla beraber olursun!" buyurdu. Bunun üzerine Ukbe ondan ayrıldı, kadın da başkasıyla evlendi. [Sahih]

Buhârî (2640)

۳۱۷۰ - [۱۱] عَنْ أَبِي سَعِيدٍ الْخُدْرِيِّ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ بَعَثَ يَوْمَ حُتَيْنٍ بَغْتًا إِلَى أَوْطَاسٍ فَلَقُوا عَدُوَّهُمْ فَقَاتَلُوهُمْ فَظَهَرُوا عَلَيْهِمْ وَأَصَابُوا لَهُمْ سَبَايَا فَكَانَ أَنَا مِنْ أَصْحَابِ رَسُولِ اللَّهِ ﷺ تَحَرَّجُوا مِنْ غَشِيَانِهِنَّ مِنْ أَجْلِ أَرْوَاجِهِنَّ مِنَ الْمُشْرِكِينَ، فَأَنْزَلَ اللَّهُ تَعَالَى فِي ذَلِكَ ﴿وَالْمُحْصَنَاتُ مِنَ النِّسَاءِ إِلَّا مَا مَلَكَتْ أَيْمَانُكُمْ﴾ أَي : فَهِنَّ لَهُمْ حَلَالٌ إِذَا انْقَضَتْ عِدَّتُهُنَّ * رواه مسلم

3170- Ebû Sa'îd el-Hudrî bildiriyor: Allah Resûlü (sallallahu aleyhi vesellem) Evtâs'a bir ordu gönderdi. Ordu düşmanla karşılaşp onları hezimete uğrattı. Müslüman askerler bu savaşta kocaları müşrik olan pek çok kadını esir aldılar. Ancak müslümanlar kocaları var diye bu esir kadınlarla birlikte olmayı uygun görmüyorlardı. Bunun üzerine: "(Harp esiri olarak) sahip olduğunuz cariyeler müstesna, evli kadınlar da size haram kılındı..." (Nisâ Sur. 24) âyeti nazil oldu. Bu âyet de iddetleri bittikten sonra esir kadınları müslümanlara helal kıldı. [Sahih]

Müslim (1456)

2- FASIL

۳۱۷۱ - [۱۲] عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ، أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ نَهَى أَنْ تُنكَحَ الْمَرْأَةُ عَلَى عَمَّتَيْهَا، أَوْ الْعَمَّةُ عَلَى ابْنَةِ أَحِيهَا، أَوْ الْمَرْأَةُ عَلَى خَالَتَيْهَا، أَوْ الْخَالَةُ عَلَى بِنْتِ أُخْتَيْهَا، وَلَا تُنكَحُ الصُّغْرَى عَلَى الْكُبْرَى، وَلَا الْكُبْرَى عَلَى الصُّغْرَى. * رواه الترمذي وأبو داود والدارمي والنسائي وروايته إلى قوله: بنت أختها

3171- Ebû Hureyre der ki: "Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem), kadının halasının üzerine; halanın kardeşinin kızının üzerine veya kadının teyzesinin üzerine veya teyzenin kızkardeşinin kızının üzerine nikahlanmasını yasakladı. Küçükler büyükler üzerine (yani kızlar hala ve

teyzeleri üzerine) büyükler de küçükler üzerine (yani hala ve teyzeler kızlar üzerine) nikahlanmaz." [Sahih]

Tirmizî (1126), Ebû Dâvud (2056) ve Nesâî (3296, başından bir bölümü) * [Sahih Sünen Ebi Dâvud]

٣١٧٢ - [١٣] عَنِ الْبَرَاءِ، قَالَ: مَرَّ بِي خَالِي أَبُو بُرْدَةَ بْنُ نِيَّارٍ وَمَعَهُ لِيَوَاءٌ، فَقُلْتُ: أَيْنَ تُرِيدُ؟ قَالَ: بَعَثَنِي رَسُولُ اللَّهِ ﷺ إِلَى رَجُلٍ تَزَوَّجَ امْرَأَةً أَبِيهِ أَنْ آتِيَهُ بِرَأْسِهِ * رواه الترمذي وأبو داود

3172- Berâ anlatıyor: Dayım Ebû Burde b. Niyâr'la elinde bir sancakla karşılaştım. "Nereye gidiyorsun?" diye sorduğumda: "Babasının karısıyla evlenen bir adam var, Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) beni onun başını getirmem için gönderdi" karşılığını verdi. [Sahih]

Tirmizî (1362) ve Ebû Dâvud (4457) * [Sahih Sünen et-Tirmizî]

٣١٧٣ - [١٤] عَنْ أُمِّ سَلَمَةَ قَالَتْ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: لَا يُحْرِمُ مِنَ الرِّضَاعَةِ إِلَّا مَا فَتَقَ الْأَمْعَاءَ فِي الثَّدْيِ، وَكَانَ قَبْلَ الْفِطَامِ * رواه الترمذي

3173- Ümmü Seleme der ki: Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Süt emmenin haram kılanı, bağırsakları patlatacak kadar çok emilmesi ve süttten kesilme yaşı olan iki yıldan önce emilmesi şeklinde olanıdır" buyurdu. [Sahih]

Tirmizî (1152) * İrvâ (2150)

٣١٧٤ - [١٥] عَنْ حَجَّاجِ بْنِ حَجَّاجِ الْأَسْلَمِيِّ، عَنْ أَبِيهِ، أَنَّهُ قَالَ: يَا رَسُولَ اللَّهِ، مَا يَذْهَبُ عَنِّي مَذْمَةَ الرِّضَاعِ؟ فَقَالَ: غُرَّةٌ عَبْدٌ أَوْ أُمَّةٌ * رواه الترمذي وأبو داود والنسائي والدارمي

3174- Haccâc b. Haccâc el-Eslemî, babasından naklediyor: Resûlullah'a (sallallahu aleyhi vesellem): "Ey Allah'ın Resûlü! Emzirme hakkını nasıl ödeyebilirim?" diye sorduğumda Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem): "(Emziren kadına) iyisinden bir köle veya bir cariye vermek suretiyle" buyurdu. [Zayıf]

Tirmizî (1153), Ebû Dâvud (2064), Nesâî (6/108), İbn Mâce (2239) ve Dârimî (2254) * [Daif Süneni't-Tirmizî]

۳۱۷۵ - [۱۶] عَنْ أَبِي الطُّفَيْلِ قَالَ: كُنْتُ جَالِسًا مَعَ النَّبِيِّ ﷺ إِذْ أَقْبَلَتْ امْرَأَةٌ، فَبَسَطَ النَّبِيُّ ﷺ رِدَاءَهُ حَتَّى فَعَدَّتْ عَلَيْهِ، فَلَمَّا ذَهَبَتْ قِيلَ: هَذِهِ أَرْضَعَتِ النَّبِيَّ ﷺ
★ رواه أبو داود

3175- Ebû't-Tufeyl der ki: Ben, Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) ile birlikte oturuyorken bir kadın çıkageldi. Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) abasını yaydı, o da üzerine oturdu. Kadın gidince şöyle denildi: "Bu kadın küçükken Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)'i emzirmişti." [Zayıf]

Ebû Dâvud (5144) * [Daif Sünen Ebî Dâvud]

۳۱۷۶ - [۱۷] عَنِ ابْنِ عُمَرَ أَنَّ غَيْلَانَ بْنَ سَلْمَةَ الثَّقَفِيَّ أَسْلَمَ وَلَهُ عَشْرُ نِسْوَةٍ فِي الْجَاهِلِيَّةِ، فَأَسْلَمْنَ مَعَهُ، فَقَالَ النَّبِيُّ ﷺ: «أَمْسِكْ أَرْبَعًا وَفَارِقْ سَائِرَهُنَّ» ★ رواه أحمد والترمذي وابن ماجه

3176- İbn Ömer bildiriyor: Cahiliye döneminde Ğaylân b. Seleme es-Sekafi'nin on karısı vardı. Kendisi Müslüman olunca onlar da Müslüman oldular. Bunun üzerine Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) bunlardan dört tanesini seçmesini (diğerlerini de boşamasını) emir buyurdu. [Sahih]

Ahmed, Tirmizî (1128) ve İbn Mâce * İrvâ (1883)

۳۱۷۷ - [۱۸] عَنْ نَوْفَلِ بْنِ مُعَاوِيَةَ، قَالَ: أَسْلَمْتُ وَتَحْتِي خَمْسُ نِسْوَةٍ، فَسَأَلْتُ النَّبِيَّ ﷺ، فَقَالَ: فَارِقِ وَاحِدَةً، وَأَمْسِكِ أَرْبَعًا، فَعَمَدْتُ إِلَى أَقْدَمِهِنَّ عِنْدِي عَاقِرٌ مُنْذُ سِتِينَ سَنَةً فَفَارَقْتُهَا. رواه في شرح السنة

3177- Nevfel b. Muâviye der ki: Müslüman olduğumda nikahımda beş kadın vardı. Bu durumu Hz. Peygamber'e (sallallahu aleyhi vesellem) sorduğumda; "Birini ayır, diğer dördünü yanında tut" buyurunca ben de, onların en eskisi olan 60 yıllık kısır olan karımı ayırdım (boşadım). [Zayıf]

Beğavî Şerhu's-sünne'de * İrvâ (1884)

۳۱۷۸ - [۱۹] عَنِ الضُّحَّاكِ بْنِ فَيْرُوزَ، عَنْ أَبِيهِ قَالَ: قُلْتُ: يَا رَسُولَ اللَّهِ، إِنِّي أَسْلَمْتُ وَتَحْتِي أُخْتَانِ؟ قَالَ: اخْتَرِ أَيُّهُمَا شِئْتَ * رواه الترمذي وأبو داود وابن ماجه

3178- Dahhâk b. Feyrûz, babasından bildiriyor: "Ey Allah'ın Resûlü!! Nikâhımın altında iki kız kardeş varken Müslüman oldum (ne yapmalıyım?" diye sorduğumda Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "(O ikisinden) dilediğini seç" buyurdu. [Hasen]

Tirmizî (1129), Ebû Dâvud (2243) ve İbn Mâce (1951) * [Sahîh Sünen Ebî Dâvud]

۳۱۷۹ - [۲۰] عَنِ ابْنِ عَبَّاسٍ قَالَ: أَسْلَمَتِ امْرَأَةٌ فَتَزَوَّجْتُ، فَجَاءَ زَوْجُهَا إِلَى النَّبِيِّ ﷺ، فَقَالَ: يَا رَسُولَ اللَّهِ إِنِّي قَدْ أَسْلَمْتُ، وَعَلِمْتُ بِإِسْلَامِي، فَانْتَزَعَهَا رَسُولُ اللَّهِ ﷺ مِنْ زَوْجِهَا الْآخَرِ، وَرَدَّهَا إِلَى زَوْجِهَا الْأَوَّلِ. وفي رواية: أنه قال: إنها أسلمت معي فردها عليه * رواه أبو داود

3179- İbn Abbâs der ki: Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) döneminde (evli olan) bir kadın Müslüman oldu ve sonra (yeniden ve başka biriyle) evlendi.

(Eski) kocası Hz. Peygamber'e (sallallahu aleyhi vesellem) gelerek: "Ey Allah'ın Resûlü! Ben Müslüman olmuştum, karım da benim Müslüman olduğumu biliyordu" dedi. Bunun üzerine Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) kadını yeni kocasından ayırdı ve eski kocasına iade etti. [Zayıf]

Ebü Dâvud (2239) ve İbn Mâce (2008) * [Daif Sünen Ebî Dâvud]

٣١٨٠ - [٢١] وَرُوي فِي «شَرْحِ السُّنَّةِ»: أَنَّ جَمَاعَةً مِنَ النِّسَاءِ رَدَّهُنَّ النَّبِيَّ ﷺ بِالنِّكَاحِ الْأَوَّلِ عَلَى أَرْوَاجِهِنَّ عِنْدَ اجْتِمَاعِ الْإِسْلَامِيِّينَ بَعْدَ اخْتِلَافِ الدِّينِ وَالْأَدَارِ مِنْهُنَّ بِنْتُ الْوَلِيدِ بْنِ مُغِيرَةَ كَانَتْ تَحْتَ صَفْوَانَ بْنِ أُمَيَّةَ فَأَسْلَمَتْ يَوْمَ الْفَتْحِ وَهَرَبَ زَوْجُهَا مِنَ الْإِسْلَامِ فَبَعَثَ النَّبِيُّ ﷺ إِلَيْهِ ابْنَ عَمِّهِ وَهَبَ بْنَ عُمَيْرٍ بِرِدَاءِ رَسُولِ اللَّهِ ﷺ أَمَانًا لِصَفْوَانَ فَلَمَّا قَدِمَ جَعَلَ لَهُ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ تَسْيِيرَ أَرْبَعَةِ أَشْهُرٍ حَتَّى أَسْلَمَ فَاسْتَقَرَّتْ عِنْدَهُ وَأَسْلَمَتْ أُمُّ حَكِيمٍ بِنْتُ الْحَارِثِ بْنِ هِشَامِ امْرَأَةً عِكْرِمَةَ بْنِ أَبِي جَهْلٍ يَوْمَ الْفَتْحِ بِمَكَّةَ وَهَرَبَ زَوْجُهَا مِنَ الْإِسْلَامِ حَتَّى قَدِمَ الْيَمَنَ فَازْتَحَلَّتْ أُمُّ حَكِيمٍ حَتَّى قَدِمَتْ عَلَيْهِ الْيَمَنَ فَدَعَتْهُ إِلَى الْإِسْلَامِ فَأَسْلَمَ فَتَبْنَا عَلَى نِكَاحِهِمَا * رواه مالك عن ابن شهاب مرسلا

3181- Şerhu's-sünne'de rivayet olduğuna göre, önce buldukları yerleri ve dinleri farklı iken daha sonra karı-koca her ikisi de müslüman olduklarında, Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) kadınlardan bir grubu ilk nikahları ile eski eşlerine göndermiştir.

Onlardan biri de Velîd b. el-Muğîre'nin kızıdır ki Safvân b. Umeyye'nin karısı idi. Mekke'nin fethi günü müslüman oldu. Kocası Safvan İslam'a girmeyip kaçtı. Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) Safvân'a, amcasının oğlu Vehb b. Umeyr'e güven altında olduğuna işaret olmak üzere abasını vererek Safvân'a gönderdi. Safvân gelince Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) ona İslam'a girene kadar dört ay süre tanıdı. Müslüman olunca da karısı yanına yerleşti.

Hâris b. Hişâm'ın kızı Ümmü Hakîm, Ebû Cehil oğlu İkrime'nin karısı idi, Mekke'nin fethi günü müslüman oldu. Kocasını İkrime ise müslüman olmadan kaçıp Yemen'e gitti. Peşinden karısı Ümmü Hakîm, Yemen'e kadar giderek onu İslâm'a davet etti. O da müslüman oldu. Bundan sonra karısıyla eski nikâhlarıyla yaşadılar.

Mâlik (1154)

3- FASIL

۳۱۸۱ - [۲۲] عَنِ ابْنِ عَبَّاسٍ حَرَّمَ مِنَ النَّسَبِ سَبْعٌ وَمِنَ الصِّهْرِ سَبْعٌ ثُمَّ قَرَأَ ﴿حُرِّمَتْ عَلَيْكُمْ أُمَّهَاتُكُمْ وَبَنَاتُكُمْ وَأَخَوَاتُكُمْ وَعَمَّاتُكُمْ وَخَالَاتُكُمْ وَبَنَاتُ الْأَخِ وَبَنَاتُ الْأُخْتِ وَأُمَّهَاتُكُمْ اللَّاتِي أَرْضَعْنَكُمْ وَأَخَوَاتُكُمْ مِنَ الرَّضَاعَةِ وَأُمَّهَاتُ نِسَائِكُمْ وَرَبَائِبُكُمْ اللَّاتِي فِي حُجُورِكُمْ مِمَّنْ نَسَأْتِكُمُ اللَّاتِي دَخَلْتُمْ بِهِنَّ فَإِنَّ لَكُمْ تَكْوِينًا دَخَلْتُمْ بِهِنَّ فَلَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ وَخَالَاتُكُمْ وَأَبْنَاؤُكُمْ الَّذِينَ مِنْ أَصْلَابِكُمْ وَأَنْ تَجْمَعُوا بَيْنَ الْأُخْتَيْنِ إِلَّا مَا قَدْ سَلَفَ إِنَّ اللَّهَ كَانَ غَفُورًا رَحِيمًا﴾ * رواه البخاري

3181- İbn Abbâs bildiriyor: Kendisi, "Nesebten olan akrabalardan yedi, evlilikten olan akrabalardan da yedi kişiyle evlenmek haram kılındı" demiş ve şu âyeti okumuştur: "Sizlere, analarınız, kızlarınız, kızkardeşleriniz, halalarınız, teyzeleriniz, kardeşlerinizin kızları, kızkardeşlerinizin kızları, sizi emziren süt anneleriniz, süt kardeşleriniz, karılarınızın anneleri, kendileriyle gerdeğe girdiğiniz kadınlarımızın yanınızda kalan üvey kızlarınız ki onlarla gerdeğe girmemişseniz size bir engel yoktur, öz oğullarınızın eşleri ve iki kız kardeşi bir arada almak suretiyle evlenmek, -geçmişte olanlar artık geçmiştir- size haram kılındı. Doğrusu Allah bağışlar ve merhamet eder." (Nisâ Sur. 23) [Sahih]

Buhârî (5105)

٣١٨٢ - [٢٣] عَنْ عَمْرِو بْنِ شُعَيْبٍ، عَنْ أَبِيهِ، عَنْ جَدِّهِ، أَنَّ النَّبِيَّ ﷺ قَالَ: أَيْمًا رَجُلٌ نَكَحَ امْرَأَةً فَدَخَلَ بِهَا، فَلَا يَحِلُّ لَهُ نِكَاحُ ابْنَتِهَا، وَإِنْ لَمْ يَكُنْ دَخَلَ بِهَا، فَلْيُنْكَحْ ابْنَتَهَا، وَأَيْمًا رَجُلٌ نَكَحَ امْرَأَةً فَدَخَلَ بِهَا أَوْ لَمْ يَدْخُلْ بِهَا فَلَا يَحِلُّ لَهُ نِكَاحُ أُمَّهَا * رواه الترمذي وَقَالَ: هَذَا حَدِيثٌ لَا يَصِحُّ مِنْ قِبَلِ إِسْنَادِهِ إِنَّمَا رَوَاهُ ابْنُ لَهِيْعَةَ وَالْمُثَنَّى بْنُ الصَّبَّاحِ عَنْ عَمْرِو بْنِ شُعَيْبٍ وَهُمَا يُضَعَّفَانِ فِي الْحَدِيثِ

3182- Amr b. Şuayb, babasından, o da dedesinden, Resûlullah'ın (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurduğunu nakleder. "Bir kadınla evlenip onunla gerdeğe giren kişiye o kadının kızı(yla evlenmesi) helal değildir. Ancak onunla gerdeğe girmeden boşanırsa kızıyla evlenebilir. Kişi bir kadınla evlendiğinde onunla ilişkiye girmiş olsun veya olmasın bu kadının annesiyle evlenmesi helal değildir." [Zayıf]

Tirmizî (1117) Der ki: Bu, sened yönünden sahih değildir. Çünkü bu hadisi Amr b. Şuayb'den sadece İbn Lehia ve Müsenna b. es-Sabbâh rivayet etmişlerdir. Müsenna b. es-Sabbâh ve İbn Lehia'nın hadis konusunda zayıf oldukları kaydedilmiştir. * [Daif Süneni't-Tirmizî]

باب المباشرة

Cinsel İlişki

1- FASIL

٣١٨٣ - [١] عَنْ جَابِرٍ قَالَ: كَانَتْ الْيَهُودُ تَقُولُ فِي الرَّجُلِ يَأْتِي امْرَأَتَهُ مِنْ قِبَلِ دُبْرِهَا فِي قُبْلِهَا إِنَّ الْوَلَدَ يَكُونُ أَحْوَلَ، فَتَزَلَّتْ ﴿نِسَاؤُكُمْ حَرْثٌ لَكُمْ فَأْتُوا حَرْثَكُمْ أَتَى شِئْتُمْ﴾ * متفق عليه

3183- Câbir der ki: Yahudiler, erkek, hanımına arka tarafından önden (anal olmayan ilişkiyle) yaklaşırsa: "Çocuk şaşı olur" derlerdi. Bunun

üzerine: "Kadınlarınız sizin tarlanızdır, tarlanıza istediğiniz gibi gelin ..." âyeti nazil oldu. [Sahih]

Buhârî (4527) ve Müslim (1435)

۳۱۸۴ - [۲] وعنه كُنَّا نَعْرُزُ وَالْقُرْآنُ يَنْزِلُ * متفق عليه. وزاد مسلم: فَبَلَغَ ذَلِكَ نَبِيَّ اللَّهِ ﷺ فَلَمْ يَنْهَنَا "

3184- Câbir der ki: "Bizler Kur'ân inip dururken azil yapıyorduk" demiştir. Müslim'in rivayetine göre Câbir: Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) bunu duydu ama bize bunu yasaklamadı" demiştir. [Sahih]

Buhârî (5209) ve Müslim (1440)

۳۱۸۵ - [۳] عَنْ جَابِرٍ، أَنَّ رَجُلًا أَتَى رَسُولَ اللَّهِ ﷺ فَقَالَ: إِنَّ لِي جَارِيَةً هِيَ خَادِمَتُنَا وَسَانِيئَتُنَا، وَأَنَا أَطُوفُ عَلَيْهَا، وَأَنَا أَكْرَهُ أَنْ تَحْمِلَ، فَقَالَ: "اغْرِزْ عَنْهَا إِنْ شِئْتَ، فَإِنَّهُ سَيَأْتِيهَا مَا قَدَرَ لَهَا"، فَلَبِثَ الرَّجُلُ ثُمَّ أَتَاهُ، فَقَالَ: إِنَّ الْجَارِيَةَ قَدْ حَبِلَتْ، فَقَالَ: "قَدْ أَخْبَرْتُكَ أَنَّهُ سَيَأْتِيهَا مَا قَدَرَ لَهَا" * رواه مسلم

3185- Câbir der ki: Adamın biri Resûlullah'a (sallallahu aleyhi vesellem) geldi ve: "Hizmetimizi gören ve suyumuzu taşıyan bir cariyem var. Onunla ilişkiye giriyorum, ancak hamile kalmasını da istemiyorum" dedi. Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "İstersen azil yap, ancak takdir edilen şey yine de olacaktır" buyurdu. Çok geçmeden adam bir daha geldi ve: "Cariyem hamile kaldı" dedi. Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Takdir edilen şeyin başına geleceğini sana söylemiştim" buyurdu. [Sahih]

Müslim (1439)

۳۱۸۶ - [۴] عَنْ أَبِي سَعِيدٍ خَرَجْنَا مَعَ رَسُولِ اللَّهِ ﷺ فِي غَزْوَةِ بَنِي الْمُضْطَلِقِ فَأَصَبْنَا سَبِيًّا مِنْ سَبِيِّ الْعَرَبِ فَأَشْتَهَيْنَا النِّسَاءَ وَاشْتَدَّتْ عَلَيْنَا الْغُرْبَةُ وَأَحْبَبْنَا الْعَزْلَ فَأَرَدْنَا أَنْ نَعْزِلَ وَقُلْنَا نَعْزِلُ وَرَسُولُ اللَّهِ ﷺ بَيْنَ أَظْهُرِنَا قَبْلَ أَنْ نَسْأَلَهُ فَسَأَلَنَاهُ عَنْ ذَلِكَ فَقَالَ مَا عَلَيْكُمْ أَنْ لَا تَفْعَلُوا مَا مِنْ نَسَمَةٍ كَأَنَّهَا إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ إِلَّا وَهِيَ كَأَنَّهَا * متفق عليه

3186- Ebû Saîd der ki: Resûlullah'la (sallallahu aleyhi vesellem) beraber Benû Mustaiik savaşına gittiğimizde Araplardan bir grup kadını esir aldık. Bekarlık bize zor gelmeye ve kadınları arzu etmeye başladık. Onlardan çocuklarımız olmadan sonradan satabilmemiz için azil yapmak istedik; ama sonra: "Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) aramızdayken ona sormadan mı azil yapacağız" diye düşündük. Bunu ona sorduğumuzda ise buyurdu ki: "Bunu yapmanızda bir sakınca yoktur; zira kıyamete dek olması (dünyaya gelmesi) mukadder olan her canlı mutlaka olacaktır" buyurdu. [Sahih]

Buhârî (4138) ve Müslim (1438)

۳۱۸۷ - [۵] عَنْ أَبِي سَعِيدٍ الْخُدْرِيِّ قَالَ: سُئِلَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ عَنِ الْعَزْلِ، فَقَالَ: "مَا مِنْ كَلِّ الْمَاءِ يَكُونُ الْوَلَدُ، وَإِذَا أَرَادَ اللَّهُ خَلْقَ شَيْءٍ، لَمْ يَمْنَعْهُ شَيْءٌ" * رواه مسلم

3187- Ebû Saîd dedi ki: Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)'e azlin hükmü sorulunca: "Her meniden çocuk olmaz; Allah bir nesneyi yaratmak isterse ona hiç bir şey mani olamaz" buyurdu. [Sahih]

Müslim (1438)

۳۱۸۸ - [۶] عَنْ سَعْدِ بْنِ أَبِي وَقَّاصٍ أَنَّ رَجُلًا جَاءَ إِلَى رَسُولِ اللَّهِ ﷺ، فَقَالَ: إِنِّي أَعْزِلُ عَنْ أَمْرَائِي، فَقَالَ لَهُ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: "لِمَ تَفْعَلُ ذَلِكَ؟"، فَقَالَ الرَّجُلُ:

أُشْفِقُ عَلَى وَلَدِهَا أَوْ عَلَى أَوْلَادِهَا، فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: " لَوْ كَانَ ذَلِكَ ضَارًّا، صَرَّ
فَارِسَ، وَالرُّومَ " * رواه مسلم

3188- Sa'd b. Ebî Vakkâs'ın bildirdiğine göre adamın biri Hz. Peygamber'e (sallallahu aleyhi vesellem) geldi ve: "Karımla ilişkiye girerken azil yapıyorum" dedi. Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem): "*Neden?*" diye sorunca, adam: "Emzirdiği çocuk (veya çocuklar) için endişe ediyorum" dedi. Bunun üzerine Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem): "*Şayet bunun içinse yapmana gerek yok. Zira bunu yapan Rum ve İranlılara bir zararı olmuş değil*" buyurdu. [Sahih]

Müslim (1443)

۳۱۸۹ - [۷] عَنْ جُدَامَةَ بِنْتِ وَهْبٍ أُخْتِ عُكَّاشَةَ، قَالَتْ: حَضَرْتُ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ فِي أَنَابِسٍ وَهُوَ يَقُولُ: "لَقَدْ هَمَمْتُ أَنْ أَنْهَى عَنِ الْغَيْلَةِ، فَنظَرْتُ فِي الرُّومِ، وَفَارِسَ، فَإِذَا هُمْ يُغِيلُونَ أَوْلَادَهُمْ، فَلَا يَضُرُّ أَوْلَادَهُمْ ذَلِكَ شَيْئًا"، ثُمَّ سَأَلُوهُ عَنِ الْعَزْلِ، فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: " ذَلِكَ الْوَأْدُ الْخَفِيُّ " وَإِذَا الْمَوْءُودَةُ سُئِلَتْ * رواه مسلم

3189- Ukkâşe'nin kızkardeşi Cudâme binti Vehb der ki: Birkaç kişiyle birlikte Resûlullah'ın (sallallahu aleyhi vesellem) yanına geldiğimde ashâbına: "*Emziren kadınla ilişkiye girmeyi (=ğayl) yasaklamayı düşündüm, ancak Rumların ve İranlıların bunu yapmalarına rağmen çocuklarına bir zararının olmadığını gördüm (ben de bundan vazgeçtim)*" buyuruyordu. Sonra ona azil konusunu sorduklarında: "Azil «Diri diri gömülen kız çocuğunun, hangi günahtan ötürü öldürüldüğü sorulduğu zaman» (Tekvîr Sur. 8-9) buyruğunda zikredilen gömmenin gizli bir türüdür" karşılığını verdi. [Sahih]

Müslim (1442)

۳۱۹۰ - [۸] عن أبي سعيد قال: قال رسول الله ﷺ: إن أعظم الأمانة عند الله يوم القيامة" وفي رواية: إن من أشد الناس عند الله منزلة يوم القيامة الرجل يفضي إلى امرأته وتفضي إليه ثم ينشر سرها " * رواه مسلم

3190- Ebû Saîd el-Hudrî der ki: Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Kıyamet gününde Allah'ın huzurunda emanete ihanetin en büyüğü, -bir diğer rivayette: Kıyamet gününde Allah'ın huzurunda en düşük konumda olan kişi, karısıyla haşır neşir olup da sonra onun sırrını ifşa eden kişidir -" buyurdu. [Sahih]

Müslim (1438)

2- FASIL

۳۱۹۱ - [۹] عن ابن عباس قال: فأوحى إلى رسول الله ﷺ هذه الآية: ﴿نَسَاؤُكُمْ حَرْثٌ لَكُمْ فَأْتُوا حَرْثَكُمْ أَنَّى شِئْتُمْ﴾ أَقْبِلْ وَأَدْبِرْ، وَاتَّقِ الدُّبُرَ وَالْحَيْضَةَ * رواه الترمذي وابن ماجه هَذَا حَدِيثٌ حَسَنٌ غَرِيبٌ، وَيَعْقُوبُ بْنُ عَبْدِ اللَّهِ الْأَشْعَرِيُّ هُوَ: يَعْقُوبُ الْقُمَيْيُّ.

3191- İbn Abbâs der ki: Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) Bakara 223. âyeti "Kadınlar sizin tarlanızdır. Tarlanıza dilediğiniz gibi yaklaşın" nazil oldu ve Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Önden yaklaş veya öne arkadan yaklaş; ancak (kadının) makadından ve âdet gören kadından uzak dur" buyurdu. [Hasen]

İbn Mâce ve Tirmizî (2980 "hasen ğarîb"). * [Sahih Sünen et-Tirmizî]

۳۱۹۲ - [۱۰] عَنْ خُزَيْمَةَ بْنِ ثَابِتٍ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ قَالَ: إِنَّ اللَّهَ عَزَّ وَجَلَّ لَا يَسْتَحْيِي مِنَ الْحَقِّ ، لَا تَأْتُوا النِّسَاءَ فِي أَدْبَارِهِنَّ * رواه أحمد والترمذي وابن ماجه والدارمي

3192- Huzeyme b. Sabit der ki: Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Üç kez (üst üste) Şüphesiz Allah gerçeği bildirmeyi bırakmaz" buyurdu(ktan sonra): "Kadınlara arkalarından (Makad'dan) varmayınız" buyurdu. [Sahih]

Ahmed (22209), Tirmizî (1164, Ali b. Talk hadisinden), İbn Mâce (1924) ve Dârimî (1141-2) * İrvâ (2005)

۳۱۹۳ - [۱۱] عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: مَلْعُونٌ مَنْ أَتَى امْرَأَتَهُ فِي دُبُرِهَا * رواه أحمد وأبو داود

3193- Ebû Hureyre der ki: Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Karısına makadından ilişki kuran kimse lanetlenmiştir" buyurdu. [Sahih]

Ahmed (7670) ve Ebû Dâvud (2162) * Sahîhu't-Terğîb (2005)

۳۱۹۴ - [۱۲] عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: إِنَّ الَّذِي يَأْتِي امْرَأَتَهُ فِي دُبُرِهَا لَا يَنْظُرُ اللَّهُ إِلَيْهِ. رواه في شرح السنة

3194- Ebû Hureyre der ki: Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Karısına makadından ilişki kurana Allah (rahmet) nazarıyla bakmaz" buyurdu. [Sahih]

Beğavî Şerhu's-Sünne'de * Sahîhu'l-Câmi' (1691)

۳۱۹۵ - [۱۳] عَنِ ابْنِ عَبَّاسٍ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: لَا يَنْظُرُ اللَّهُ إِلَى رَجُلٍ أَتَى رَجُلًا أَوْ امْرَأَةً فِي الدُّبْرِ * رواه الترمذي هَذَا حَدِيثٌ حَسَنٌ غَرِيبٌ.

3195- İbn Abbâs der ki: Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Allah, bir erkeğe veya kadına makadından yaklaşan kimseye rahmet bakışıyla bakmaz" buyurdu. [Sahih]

Tirmizi (1166 "hasen ğarib") * Sahihu't-Terġib (2424)

۳۱۹۶ - [۱۴] عَنْ أَسْمَاءَ بِنْتِ يَزِيدَ بْنِ السَّكَنِ، قَالَتْ: سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ يَقُولُ: لَا تَقْتُلُوا أَوْلَادَكُمْ سِرًّا، فَإِنَّ الْغَيْلَ يَذْرِكُ الْفَارِسَ فَيَنْدَعِغُهُ عَنْ فَرْسِهِ * رواه أبو داود

3196- Esmâ binti Yezîd b. es-Seken der ki: Resûlullah'ın (sallallahu aleyhi vesellem): "(Emziren kadınlarımızla ilişkiye girerek) çocuklarımızı gizlice öldürmeyin! Zira emzikli kadınla cinsel temasta bulunma (yani ğayl, öyle tesirlidir ki) atlıya yetişir ve onu atından düşürür" buyurduğunu işittim. [Zayıf]

Ebû Dâvud (3881) * Ğâyetu'l-Merâm (242)

3- FASIL

۳۱۹۷ - [۱۵] عَنْ عُمَرَ بْنِ الْخَطَّابِ، قَالَ: نَهَى رَسُولُ اللَّهِ ﷺ أَنْ يُغَزَلَ عَنِ الْحُرَّةِ إِلَّا بِإِذْنِهَا. رواه ابن ماجة

3197- Ömer b. el-Hattâb der ki: "Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem), izni olmadan hür olan kadından azil yapmayı yasaklamıştır." [Zayıf]

İbn Mâce (1928) * İrvâ (2007)

باب خِيَارِ الْمَمْلُوكِينَ

Hürriyetine Kavuşan Evli Kölenin Eş Seçimi

1- FASIL

۳۱۹۸ - [۱] عَنْ عُرْوَةَ عَنْ عَائِشَةَ: أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ قَالَ لَهَا فِي بَرِيرَةَ: «خُذِيهَا فَأَعْتِقِيهَا». وَكَانَ زَوْجُهَا عَبْدًا، فَخَيَّرَهَا رَسُولُ اللَّهِ ﷺ فَأَخْتَارَتْ نَفْسَهَا، وَلَوْ كَانَ خُرًا لَمْ يُخَيِّرَهَا * متفق عليه

3198- Urve'nin Hz. Âişe'den bildirdiğine göre Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) Berîre hakkında (Âişe'ye): "Onu alıp azad et!" buyurdu. Berîre'nin kocası köle idi. Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) onu muhayyer bırakınca kendini seçti (yani kocasına dönmedi) (Urve dedi ki:) Eğer (Berîre'nin kocası) hür olsaydı (Allah Resûlü) Berîre'yi muhayyer bırakmazdı. [Sahih]

Buhârî (5279) ve Müslim (1504)

۳۱۹۹ - [۲] عَنْ ابْنِ عَبَّاسٍ، قَالَ: كَانَ زَوْجُ بَرِيرَةَ عَبْدًا، يُقَالُ لَهُ: مُغِيثٌ، كَأَنِّي أَنْظُرُ إِلَيْهِ يَطُوفُ خَلْفَهَا وَيَبْكِي وَدُمُوعُهُ تَسِيلُ عَلَى خَدَيْهِ، فَقَالَ النَّبِيُّ ﷺ لِلْعَبَّاسِ: "يَا عَبَّاسُ أَلَا تَعْجَبُ مِنْ حُبِّ مُغِيثِ بَرِيرَةَ وَمِنْ بَعْضِ بَرِيرَةَ مُغِيثًا، فَقَالَ لَهَا النَّبِيُّ ﷺ: "لَوْ رَاجَعْتِيهِ فَقَالَتْ: يَا رَسُولَ اللَّهِ، تَأْمُرْنِي، قَالَ: "إِنَّمَا أَشْفَعُ" قَالَتْ: لَا حَاجَةَ لِي فِيهِ * رواه البخاري

3199- İbn Abbâs bildiriyor: Berîre'nin kocası Muğîs adında bir köleydi. Onu, Berîre'nin ardında gözyaşları sakalına karışmış bir şekilde dolaştığını görür gibiyim. Bunun üzerine Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem), İbn Abbâs'a buyurdu ki: "Muğîs'in Berîre'ye olan sevgisine, Berîre'nin ise Muğîs'e olan nefretine hayret etmiyor musun?" Sonra Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) (Berîre'ye): "Ona dönsen (nasıl olur?)" buyurduğunda Berîre: "Ey Allah'ın

Resûlü! Bu bir emir mi?" diye sordu. Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "*Hayır ben sadece aracıyım*" buyurduğunda ise Berîre: "Bu konuda aracıya ihtiyacım yok" karşılığını verdi. [Sahih]

Buhârî (5282-3)

2- FASIL

۳۲۰۰ - [۳] عَنْ عَائِشَةَ، أَنَّهَا أَرَادَتْ أَنْ تَغْتَبِقَ مَمْلُوكَيْنِ لَهَا زَوْجًا، قَالَ: فَسَأَلَتِ النَّبِيَّ ﷺ عَنْ ذَلِكَ، فَأَمَرَهَا أَنْ تَبْدَأَ بِالرَّجُلِ، قَبْلَ الْمَرْأَةِ * رواه أبو داود والنسائي

3200- Hz. Âişe'den nakledilmiştir: Kendisi, birbirleriyle evli olan iki köleyi azat etmek istemiş; bunu Hz. Peygamber'e (sallallahu aleyhi vesellem) sordu. Resûlullah da (sallallahu aleyhi vesellem) ona, azat etmeye kadından önce erkekten başlamasını emretmiştir. [Zayıf]

Ebû Dâvud (2237) ve Nesâî * [Daif Sünen Ebî Dâvud]

۳۲۰۱ - [۴] عَنْ عَائِشَةَ أَنَّ بَرِيرَةَ أَعْتَقَتْ وَهِيَ عِنْدَ مُغِيثِ عَبْدِ لَالِ أَبِي أَحْمَدَ فَحَيَّرَهَا رَسُولُ اللَّهِ ﷺ، وَقَالَ لَهَا: إِنَّ قَرَبِكَ فَلَا خِيَارَ لَكَ * رواه أبو داود

3201- Hz. Âişe bildirdiğine göre Berîre, Ebû Ahmed ailesinin bir kölesi olan Muğîs'in nikahında iken azat edildi. Bunun üzerine Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) onu (kocasını seçmekte) muhayyer bırakıp ona: "*(Kocan) sana yaklaşıyor olursa, muhayyerliğin kalmaz*" buyurdu. [Zayıf]

Ebû Dâvud (2236) * İrvâ (1908)

بَاب الصَّدَاقِ

Mehir

1- FASIL

۳۲۰۲ - [۱] عَنْ سَهْلِ بْنِ سَعْدٍ السَّاعِدِيِّ، أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ جَاءَتْهُ امْرَأَةٌ، فَقَالَتْ: إِنِّي وَهَبْتُ نَفْسِي لَكَ، فَقَامَتْ طَوِيلًا، فَقَالَ رَجُلٌ: يَا رَسُولَ اللَّهِ فَرَّوَجْنِيهَا إِنْ لَمْ تَكُنْ لَكَ بِهَا حَاجَةٌ، فَقَالَ: " هَلْ عِنْدَكَ مِنْ شَيْءٍ تُصَدِّقُهَا؟ " فَقَالَ: مَا عِنْدِي إِلَّا إِزَارِي هَذَا، فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: " إِزَارُكَ إِنْ أَعْطَيْتَهَا جَلَسَتْ، وَلَا إِزَارَ لَكَ فَالْتَمِسْ شَيْئًا "، قَالَ: مَا أَجِدُ، قَالَ: " فَالْتَمِسْ وَلَوْ خَاتَمًا مِنْ حَدِيدٍ "، قَالَ: فَالْتَمَسَ فَلَمْ يَجِدْ شَيْئًا، فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: " هَلْ مَعَكَ مِنَ الْقُرْآنِ شَيْءٌ؟ " قَالَ: نَعَمْ، سُورَةٌ كَذَا، وَسُورَةٌ كَذَا لِسُورٍ سَمَّاهَا، فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: " زَوِّجْتُكَهَا بِمَا مَعَكَ مِنَ الْقُرْآنِ ". وفي رواية: قال: " انْطَلِقْ فَقَدْ زَوِّجْتُكَهَا فَعَلِمَهَا مِنَ الْقُرْآنِ " * متفق عليه

3202- Sehl b. Sa'd anlatıyor: Kadının biri Allah Resûlü'ne (sallallahu aleyhi vesellem) geldi ve: "Ey Allah'ın Resûlü! Ben kendimi sana hibe ettim" dedi ve uzun bir müddet ayakta bekledi. Adamın biri kalkıp: "Ey Allah'ın Resûlü! Eğer senin ona ihtiyacın yoksa onu benimle evlendir" dedi. Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem), adama: "Yanında (mehir verecek) bir şey var mı?" diye sordu. Adam: "Yanımda bu izarımdan başka bir şey yok" deyince, Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Eğer ona izarımı verecek olursan sen de izarısız oturup kalırsın. Verebileceğin başka bir şeyin var mı bir bak" buyurdu. Adam: "Bir şey bulamadım" deyince, Allah Resûlü (sallallahu aleyhi vesellem): "Demirden de olsa bir yüzük bulmaya bak" buyurdu. Adam arayıp bir şey bulamayınca, Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Kur'an'dan ezberinde bir şey var mı?" diye sordu. Adam sûrelerin isimlerini söyleyerek: "Evet, filan sûre ve

filan sûre var" dedi. Bunun üzerine Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem):
"Kur'ân'dan ezber bildiğine karşılık seni onunla evlendirdim" buyurdu

Bir diğer rivayette: "Haydi git! Onu seninle evlendirdim. Ona Kur'ân'dan öğret!" buyurdu. [Sahih]

Buhârî (5135) ve Müslim (1425)

۳۲۰۳ - [۲] و عَنْ أَبِي سَلَمَةَ قَالَ: سَأَلْتُ عَائِشَةَ ، عَنْ صَدَاقِ النَّبِيِّ ﷺ،
قَالَتْ: ثِنْتَا عَشْرَةَ أُوقِيَةً وَنَشًّا، فَقُلْتُ: وَمَا نَشٌّ؟ قَالَتْ: نِصْفُ أُوقِيَةٍ. فَعَلَّكَ
خَمْسُمِائَةَ دِرْهَمٍ * رواه مسلم. وَنَشٌّ بِالرَّفْعِ فِي شَرْحِ السَّنَةِ وَفِي جَمِيعِ الْأَصُولِ

3203- Ebû Seleme der ki: Ben, Hz. Âişe'ye Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem)'in mehrini sordum: "On iki okka ile bir neş'tir" diye cevap verdi. Bunun üzerine: "Neş nedir?" dedim. "Yarım okkadır" buyurdu. Bu da (toplam) 500 dirhem ediyordu. [Sahih]

Müslim (1426)

2- FASIL

۳۲۰۴ - [۳] عَنْ عُمَرَ بْنِ الْخَطَّابِ قَالَ: أَلَا لَا تُغَالُوا صَدَقَةَ النِّسَاءِ، فَإِنَّهَا لَوْ
كَانَتْ مَكْرُمَةً فِي الدُّنْيَا، أَوْ تَقْوَى عِنْدَ اللَّهِ لَكَانَ أَوْلَاكُمْ بِهَا نَبِيُّ اللَّهِ ﷺ، مَا عَلِمْتُ
رَسُولَ اللَّهِ ﷺ نَكَحَ شَيْئًا مِنْ نِسَائِهِ وَلَا أَنْكَحَ شَيْئًا مِنْ بَنَاتِهِ عَلَى أَكْثَرِ مِنْ ثِنْتِي
عَشْرَةَ أُوقِيَةً * رواه أحمد والترمذي وأبو داود والنسائي وابن ماجه والدارمي

3204- Ömer b. el-Hattâb der ki: "Kadınların mehirlerinde aşırı gitmemeye dikkat edin! Mehirleri arttırmak dünyada ve Allah katında övünülecek bir şey olsaydı; bunu herkesten önce Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) yapardı. Zira Resûlullah'ın (sallallahu aleyhi vesellem) hem kendisi evlenirken,

hem de kızlarını evlendirirken mehiri on iki ükiyyeden daha fazla tuttuğunu bilmiyorum." [Sahih]

Ahmed, Tirmizî (1114), Ebû Dâvud (2106), Nesâî, İbn Mâce (1887) ve Dârimî * İrvâ (1927)

۳۲۰۵ - [۴] عَنْ جَابِرِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ أَنَّ النَّبِيَّ ﷺ قَالَ: مَنْ أَعْطَى فِي صَدَاقِ امْرَأَةٍ مِْلَةً كَفَيْهِ سَوِيْقًا أَوْ تَمْرًا فَقَدْ اسْتَحَلَّ * رواه أبو داود

3205- Câbir b. Abdillâh'ın bildirdiğine göre Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Bir kadına mehir olarak avuçları dolusu buğday veya hurma veren, kadını kendine helal etmiş olur" buyurdu. [Zayıf]

Ebû Dâvud (2110) * Daifu'l-Câmi' (5453)

۳۲۰۶ - [۵] عَنْ عَاصِمِ بْنِ عُبَيْدِ اللَّهِ قَالَ: سَمِعْتُ عَبْدَ اللَّهِ بْنَ عَامِرِ بْنِ رَبِيعَةَ، عَنْ أَبِيهِ، أَنَّ امْرَأَةً مِنْ بَنِي فِزَارَةَ تَزَوَّجَتْ عَلَى نَعْلَيْنِ، فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: أَرْضَيْتِ مِنْ نَفْسِكَ وَمَالِكَ بِنَعْلَيْنِ؟ قَالَتْ: نَعَمْ، قَالَ: فَأَجَازَهُ * رواه الترمذي

3206- Âsım b. Ubeydillâh der ki: Abdullâh b. Âmir b. Rabia'den işittiğime göre o, babasından bildiriyor: Fezare oğullarından bir kadın bir çift ayakkabı karşılığında evlendi. Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Bunca malına rağmen kendin için bir çift ayakkabıya razı oldun mu?" buyurdu. Kadın ise: "Evet" dedi. Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)'de onun nikahını caiz saydı. [Zayıf]

Tirmizî (1113) * İrvâ (1926)

۳۲۰۷ - [۶] عَنْ ابْنِ مَسْعُودٍ أَنَّهُ سُئِلَ عَنْ رَجُلٍ تَزَوَّجَ امْرَأَةً وَلَمْ يَفْرِضْ لَهَا صَدَاقًا وَلَمْ يَدْخُلْ بِهَا حَتَّى مَاتَ فَقَالَ ابْنُ مَسْعُودٍ لَهَا مِثْلُ صَدَاقِ نِسَائِهَا لَا وَكَسَ وَلَا شَطَطَ وَعَلَيْهَا الْعِدَّةُ وَلَهَا الْمِيرَاثُ فَقَامَ مَعْقِلُ بْنُ سِنَانَ الْأَشْجَعِيُّ فَقَالَ قَضَى

رَسُولِ اللَّهِ ﷺ فِي بَرُوعِ بِنْتِ وَاشِقِ امْرَأَةٍ مِنَّا مِثْلَ الَّذِي قَضَيْتَ فَفَرِحَ بِهَا ابْنُ
مَسْعُودٍ * رواه الترمذي وأبو داود والنسائي والدارمي

3207- İbn Mes'ud'dan naklediliyor: Kendisine, bir kadınla evlenip mehrini tayin etmeden ve onunla ilişkiye girmeden ölen kişi hakkında sorulduğunda dedi ki: "Kadına, kendi değerinde olan diğer kadınlara verilen mehir ne ise; eksiltmeden ve azaltmadan aynısı verilir. Kadının iddet beklemesi gerekir. Mirastan payına düşeni de alır." Ma'kil b. Sinân el-Eşca'î kalkıp: "Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem), bizim kabileden olan Birva' binti Vâşık hakkında da senin verdiğin hükmün aynısını verdi" deyince İbn Mes'ûd buna sevindi. [Sahih]

Tirmizî (1145), Ebû Dâvud (2116), Nesâî (3354), İbn Mâce (1891) ve Dârimî

3- FASIL

۳۲۰۸ - [۷] عَنْ أُمِّ حَبِيبَةَ أَنَّهَا كَانَتْ تَحْتَ عُبَيْدِ اللَّهِ بْنِ جَحْشٍ فَمَاتَ بِأَرْضِ
الْحَبَشَةِ فَزَوَّجَهَا النَّجَاشِيَّ النَّبِيَّ ﷺ وَأَمَهَرَهَا عَنْهُ أَرْبَعَةَ آلَافٍ أَرْبَعَةَ دَرَاهِمٍ. وَفِي
رِوَايَةٍ: وَبَعَثَ بِهَا إِلَى رَسُولِ اللَّهِ ﷺ مَعَ شُرْحِبِيلَ ابْنِ حَسَنَةَ * رواه أبو داود
والنسائي

3208- Ümmü Habîbe'den: Kendisi Ubeydullah b. Cahş ile evliydi. Fakat Ubeydullah, Habeşistan'da ölünce Necâşî mehir olarak dört bin vererek onu Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) ile evlendirdi. Ümmü Hâbîbe'yi Şurahbîl b. Hasene ile Resûlullah'a (sallallahu aleyhi vesellem) gönderdi. [Sahih]

Ebû Dâvud (2107) ve Nesâî (6/119) * [Sahih Sünen Ebî Dâvud]

۳۲۰۹ - [۸] عَنْ أَنَسٍ قَالَ: تَزَوَّجَ أَبُو طَلْحَةَ أُمَّ سُلَيْمٍ فَكَانَ صِدَاقُ مَا بَيْنَهُمَا
الإِسْلَامَ أَسْلَمْتُ أُمَّ سُلَيْمٍ قَبْلَ أَبِي طَلْحَةَ فَحَطَبَهَا فَقَالَتْ إِنِّي قَدْ أَسْلَمْتُ فَإِنْ
أَسْلَمْتُ نَكَحْتُكَ فَأَسْلَمَ فَكَانَ صِدَاقُ مَا بَيْنَهُمَا * رواه النسائي

3209- Enes der ki: Ebû Talha ile Ümmü Süleym'in evliliklerindeki mehir İslam dini idi. Zira Ümmü Süleym, Ebû Talha'dan daha önce Müslüman olmuştu. Ebû Talha onu isteyince Ümmü Süleym: "Ben Müslüman oldum. Sen de Müslüman olursan seninle evlenirim" dedi. Ebû Talha da Müslüman olunca Ümmü Süleym'in mehri Ebû Talha'nın İslam dinine girmesi oldu. [Sahih]

Nesâî (3340) * [Sahih Sünen en-Nesâî]

باب الْوَلِيمَةِ

Düğün Ziyafeti

1- FASIL

۳۲۱۰ - [۱] عَنْ أَنَسٍ " أَنَّ النَّبِيَّ ﷺ رَأَى عَلِيَّ بْنَ عَبْدِ الرَّحْمَنِ بْنِ عَوْفٍ أَثْرَ
صُفْرَةٍ، قَالَ: مَا هَذَا؟ قَالَ: إِنِّي تَزَوَّجْتُ امْرَأَةً عَلَى وَزْنِ نَوَاقٍ مِنْ ذَهَبٍ، قَالَ: بَارَكَ
اللَّهُ لَكَ، أَوْلِمَ وَلَوْ بِشَاةٍ * متفق عليه

3210- Enes bildiriyor: Allah Resûlü (sallallahu aleyhi vesellem), Abdurrahman b. Avf'ın üzerinde safran kokusu olduğunu görünce: "Bu da nedir?" diye sordu. Abdurrahman: "Mehir olarak bir nevât (5 dirhemlik) altın karşılığında bir kadınla evlendim" cevabını verdi. Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Allah, sana onu mübarek kılsın. Bir oğlakla bile olsa ziyafet ver" buyurdu. [Sahih]

Buhârî (2048) ve Müslim (1427)

۳۲۱۱ - [۲] عَنْ أَنَسٍ، قَالَ: "مَا أَوْلَمَ النَّبِيُّ ﷺ عَلَى شَيْءٍ مِنْ نِسَائِهِ مَا أَوْلَمَ عَلَى زَيْنَبَ أَوْلَمَ بِشَاةٍ" * متفق عليه

3211- Enes der ki: "Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) Zeyneb'le evlendiğinde verdiği düğün yemeğini diğer hanımlarının hiçbirinde vermedi. Zira Zeyneb'le evlendiğinde ziyafet olarak bir koyun kesti." [Sahih]

Buhârî (5168) ve Müslim (1428)

۳۲۱۲ - [۳] عَنْ أَنَسٍ قَالَ أَوْلَمَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ حِينَ بَنَى بَرِّزَيْنَ ابْنَةَ جَحْشٍ فَأَشْبَعَ النَّاسَ خُبْرًا وَلَحْمًا * رواه البخاري

3212- Enes der ki: Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) Zeyneb binti Cahş'la evlendiği zaman insanları ekmek ve et ziyafetiyle doyurdu. [Sahih]

Buhârî (4794)

۳۲۱۳ - [۴] عَنْ أَنَسٍ أَنَّ النَّبِيَّ ﷺ: أَعْتَقَ صَفِيَّةَ، وَتَزَوَّجَهَا، وَجَعَلَ مَهْرَهَا عِثْقَهَا، وَأَوْلَمَ عَلَيْهَا بِحَيْسٍ * متفق عليه

3213- Enes der ki: Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) Safiyye'yi azad edip onunla evlendi. Mehir olarak ona hürriyetini verip düğün ziyafetini de çekirdeksiz hurma, yağ, keş ve undan yapılmış yemekle yaptı. [Sahih]

Buhârî (5169) ve Müslim

۳۲۱۴ - [۵] عَنْ أَنَسٍ قَالَ: قَامَ النَّبِيُّ ﷺ يَتِينِي بِصَفِيَّةَ فَدَعَوْتُ الْمُسْلِمِينَ إِلَيَّ وَلِيَمْتَهُ أَمْرًا بِالْأَنْطَاعِ فَبَسَطْتُ فَأَلْفَى عَلَيْهَا التَّمْرُ وَالْأَفِطُ وَالسَّمْنُ * رواه البخاري

3214- Enes b. Mâlik der ki: Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) Safiyye ile evlendi. Ben de müslümanları düğün yemeğine davet ettim. Allah Resûlü (sallallahu aleyhi vesellem), sofraların serilmesini emretti. Sofralar serildi ve üzerlerine hurma ve akt denilen kuru yoğurtlu yiyecek, bir de tereyağı konuldu. [Sahih]

Buhârî (4213)

۳۲۱۵ - [۶] عَنْ صَفِيَّةَ بِنْتِ شَيْبَةَ قَالَتْ: أَوْلَمَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ عَلَيَّ بِغَضِ نِسَائِهِ

بِمُدَّيْنٍ مِنْ شَعِيرٍ * رواه البخاري

3215- Hz. Âişe der ki: "Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) evlendiği eşlerinden birinin düğününde düğün yemeği olarak iki müd arpa ile ziyafet verdi." [Sahih]

Buhârî (5172)

۳۲۱۶ - [۷] عَنِ ابْنِ عُمَرَ عَنِ النَّبِيِّ ﷺ قَالَ: إِذَا دُعِيَ أَحَدُكُمْ إِلَى الْوَلِيمَةِ

فَلْيَأْتِهَا". وفي رواية لمسلم: فَلْيَجِبْ عُرْسًا كَانَ أَوْ نَحْوَهُ * متفق عليه

3216- İbn Ömer, Resûlullah'ın (sallallahu aleyhi vesellem): "Eğer biriniz bir ziyafete davet edilirse, davete icabet etsin" buyurduğunu bildiriyor.

Müslim'in bir rivayetinde: "Düğün için veya başka bir (yemek) davetine hemen icabet etsin" ibaresi geçmiştir. [Sahih]

Buhârî (5173) ve Müslim (1429)

۳۲۱۷ - [۸] عَنْ جَابِرٍ، قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: "إِذَا دُعِيَ أَحَدُكُمْ إِلَى طَعَامٍ

فَلْيَجِبْ، فَإِنْ شَاءَ طَعِمَ وَإِنْ شَاءَ تَرَكَ" * رواه مسلم

3217- Câbir dedi ki: Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Biriniz bir yemeğe davet olunursa hemen icabet eylesin! Artık isterse yer, isterse yemez" buyurdu. [Sahih]

Müslim (1430)

۳۲۱۸ - [۹] عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ يَقُولُ: سُرُّ الطَّعَامِ طَعَامُ الْوَلِيمَةِ؛ يُدْعَى إِلَيْهَا الْأَغْنِيَاءُ، وَيَتْرَكَ الْمَسَاكِينَ، وَمَنْ لَمْ يَأْتِ الدَّعْوَةَ فَقَدْ عَصَى اللَّهَ وَرَسُولَهُ. * متفق عليه

3218- Ebû Hureyre'nin bildirdiğine göre: "Zenginlerin çağrılıp, fakirlerin çağrılmadığı düğün yemeğinde hayır yoktur. Davete icabet etmeyen de Allah ve Resûlü'ne isyan etmiş olur" buyurdu. [Sahih]

Buhârî (5177) ve Müslim (1432)

۳۲۱۹ - [۱۰] عَنْ أَبِي مَسْعُودٍ الْأَنْصَارِيِّ قَالَ كَانَ مِنَ الْأَنْصَارِ رَجُلٌ يُقَالُ لَهُ أَبُو سُعَيْبٍ، وَكَانَ لَهُ غُلَامٌ لَحَامٌ فَقَالَ اضْنَعْ لِي طَعَامًا أَدْعُو رَسُولَ اللَّهِ ﷺ خَامِسَ خَمْسَةٍ، فَدَعَا رَسُولَ اللَّهِ ﷺ خَامِسَ خَمْسَةٍ، فَتَبِعَهُمْ رَجُلٌ فَقَالَ النَّبِيُّ ﷺ «إِنَّكَ دَعَوْتَنَا خَامِسَ خَمْسَةٍ وَهَذَا رَجُلٌ قَدْ تَبِعَنَا، فَإِنْ شِئْتَ أُذِنْتَ لَهُ، وَإِنْ شِئْتَ تَرَكْتَهُ». قَالَ بَلْ أُذِنْتُ لَهُ * متفق عليه

3219- Ebû Mes'ûd el-Ensârî der ki: Ensâr'dan Ebû Şuayb denilen bir adam ve onun da kasap bir kölesi vardı. Bir gün Ebû Şuayb, kölesine: "Bana (beş kişilik) yemek yap, ben Resûlullah'ı (sallallahu aleyhi vesellem) beş kişinin beşincisi olarak davet edeceğim" dedi. Bu suretle Resûlullah'ı (sallallahu aleyhi vesellem) beş kişinin beşincisi olarak yemeğe davet etti. Bu beş kişi giderken yanlarına altıncı bir kimse takıldı. Ebû Şuayb'ın evine varınca Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem): "Sen bizi beş kişi olarak davet etmiştin. Şu (altıncı) adam bize takılıp gelmiştir. Bak istersen izin verirsin içeri girer,

istersen onu terkedersin (o da dönüp gider)" buyurdu. Ebû Şuayb: "Evet, ona da izin verdim" dedi. [Sahih]

Buhârî (5461) ve Müslim (2036)

2- FASIL

۳۲۲۰ - [۱۱] عَنْ أَنَسِ بْنِ مَالِكٍ أَنَّ النَّبِيَّ ﷺ أَوْلَمَ عَلِيَّ صَفِيَّةَ بِسَوِيْقٍ وَتَمْرٍ *

رواه أحمد والترمذي وأبو داود وابن ماجه

3220- Enes b. Mâlik der ki: Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) (hanımı) Safiyye için kavut ve kuru hurma ile düğün yemeği verdi." [Sahih]

Ahmed, Tirmizî (1095), Ebû Dâvud (3744) ve İbn Mâce (1909) * [Sahih Sünen Ebî Dâvud]

۳۲۲۱ - [۱۲] عَنْ سَفِيَّةَ أَبِي عَبْدِ الرَّحْمَنِ أَنَّ رَجُلًا أَضَافَ عَلِيَّ بْنَ أَبِي طَالِبٍ فَصَنَعَ لَهُ طَعَامًا فَقَالَتْ فَاطِمَةُ لَوْ دَعَوْنَا رَسُولَ اللَّهِ ﷺ فَأَكَلْنَا مَعَنَا فَدَعَا فَنَجَّاءَ فَوَضَعَ يَدَهُ عَلَيَّ عِضَادَتِي الْبَابِ فَرَأَى الْقِرَامَ قَدْ ضُرِبَ بِهِ فِي نَاحِيَةِ الْبَيْتِ فَرَجَعَ فَقَالَتْ فَاطِمَةُ لِعَلِيٍّ الْحَقُّهُ فَاَنْظُرْ مَا رَجَعَهُ فَتَ بَعْتُهُ فَقُلْتُ يَا رَسُولَ اللَّهِ مَا رَدَّكَ فَقَالَ إِنَّهُ لَيْسَ لِي أَوْلِيٌّ أَنْ يَدْخُلَ بَيْتًا مُرَوَّعًا * رواه أحمد وابن ماجه

3221- Sefîne Ebû Abdirrahman bildiriyor: Adamın biri Ali b. Ebî Tâlib'in yanında misafir oldu. Hz. Ali de ona yemekler hazırladı. Fâtıma: "Resûlullah'ı (sallallahu aleyhi vesellem) çağtırsak da o da bizimle yemek yese" deyince Resûlullah'ı da (sallallahu aleyhi vesellem) davet ettiler. Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) gelince ellerini kapının kanatlarına dayadı; ancak evin bir köşesinde (desenli) bir örtünün asılmış olduğunu görünce geri döndü. Fâtıma, Hz. Ali'ye: "Ona yetiş de onu geriye çeviren şeyin ne olduğunu öğren" dedi. Hz. Ali anlatıyor: "Peşinden gidip: «Ey Allah'ın Resûlü! Seni geri çeviren sebep ne?» diye sordum. «Bana veya bir peygambere böylesine süslü bir eve girmek yakışmaz!» buyurdu." [Hasen]

Ahmed, Ebû Dâvud (3755) ve İbn Mâce (3360) * [Sahih Sünen Ebî Dâvud]

۳۲۲۲ - [۱۳] عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عُمَرَ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: مَنْ دُعِيَ فَلَمْ يُجِبْ فَقَدْ عَصَى اللَّهَ وَرَسُولَهُ ، وَمَنْ دَخَلَ عَلَى غَيْرِ دَعْوَةٍ دَخَلَ سَارِقًا وَخَرَجَ مُغَيَّرًا. * رواه أبو داود

3222- Abdullah b. Ömer'in bildirdiğine göre Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Her kim davet edilir de icabet etmezse Allah'a ve Resûlüne karşı gelmiş olur. Davet edilmeden bir davete katılan ise hırsız gibi katılıp yağmacı gibi de oradan ayrılmış olur" buyurdu. [Zayıf]

Ebû Dâvud (3741) * İrvâ (1954)

۳۲۲۳ - [۱۴] عَنْ رَجُلٍ مِنْ أَصْحَابِ النَّبِيِّ ﷺ أَنَّ النَّبِيَّ ﷺ قَالَ: إِذَا اجْتَمَعَ الدَّاعِيَانِ فَأَجِبْ أَقْرَبَهُمَا بَابًا، فَإِنَّ أَقْرَبَهُمَا بَابًا أَقْرَبَهُمَا جَوَارًا، وَإِنْ سَبَقَ أَحَدُهُمَا فَأَجِبِ الَّذِي سَبَقَ * رواه أحمد وأبو داود

3223- Humejd b. Abdirrahman el-Himyerrî, Hz. Peygamber'in (sallallahu aleyhi vesellem) ashabından birinden, Resûlullah'ın (sallallahu aleyhi vesellem): "Aynı anda iki kişi seni yemeğe davet etse, kapısı en yakın olanın davetine icabet et. Zira kapısı yakın olan komşu olarak da sana daha yakındır. Ancak biri diğerinden daha önce seni davet etmişse önce davet edenin davetine icabet et" buyurduğunu nakleder. [Zayıf]

Ahmed ve Ebû Dâvud (3756) * İrvâ (1951)

۳۲۲۴ - [۱۵] عَنْ ابْنِ مَسْعُودٍ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: طَعَامُ أَوَّلِ يَوْمٍ حَقٌّ، وَطَعَامُ يَوْمِ الثَّانِي سُنَّةٌ، وَطَعَامُ يَوْمِ الثَّلَاثِ سُنَّةٌ ، وَمَنْ سَمِعَ سَمِعَ اللَّهُ بِهِ * رواه الترمذي

3224- İbn Mes'ûd, Resûlullah'ın (sallallahu aleyhi vesellem): "Düğünde ilk gün verilen yemek gereklidir. İkinci gün verilen yemek sünnettir. Üçüncü gün verilen yemek ise gösteriştten ibarettir. Gösteriş yapanın da Allah (kusurlarını) açığa vurur" buyurduğunu bildiriyor. [Zayıf]

Tirmizî (1097) * İrvâ (1950)

۳۲۲۵ - [۱۶] عَنْ عِكرِمَةَ عَنْ ابْنِ عَبَّاسٍ: أَنَّ النَّبِيَّ ﷺ نَهَى عَنْ طَعَامِ الْمُتَبَارِئِينَ أَنْ يُؤْكَلَ. * رواه أبو داود وقال محيي السنة : والصحيح أنه عن عكرمة عن النبي ﷺ مرسلا

3225- İkrime'nin İbn Abbâs'tan bildirdiğine göre, Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem), üstünlüklerini ortaya koyabilmek için yarışan kimselerin yemeklerinin yenmesini yasaklamıştır. [Sahih]

Ebû Dâvud (3754) * Sahihu't-Terğîb (2158) Muhyi's-sünne der ki: "İkrime'nin Resûlullah'tan bunu mürsel olarak rivayeti sahih olanıdır."

3- FASIL

۳۲۲۶ - [۱۷] عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: "الْمُتَبَارِئَانِ لَا يُجَابَانِ وَلَا يُؤْكَلُ طَعَامُهُمَا" قَالَ الْإِمَامُ أَحْمَدُ: "يَعْنِي الْمُتَعَارِضِينَ بِالضِّيَافَةِ فَحَرًا أَوْ رِيَاءً"

3226- Ebû Hureyre der ki: Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Üstünlüklerini ortaya koyabilmek için yarışan iki kişinin davetine icabet edilmez ve yemekleri yenilmez" buyurdu. [Sahih]

Beyhakî, Şuabu'l-İmân'da (5667) * es-Silsiletu's-Sahîha (626) İmam Ahmed, verdikleri ziyafette övünme ve iki yüzlülük ile diğerinden öne çıkmaya çalışan iki kişinin kastedildiğini söylemiştir.

٣٢٢٧ - [١٨] عَنْ عِمْرَانَ بْنِ حُصَيْنٍ قَالَ: "نَهَى رَسُولُ اللَّهِ ﷺ، عَنْ إِجَابَةِ طَعَامِ الْفَاسِقِينَ."

3226- İmrân b. el-Husayn diyor ki: "Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem), fasıkların davetine gitmeyi yasaklamıştır." [Zayıf]

Beyhakî, Şuabu'l-İmân'da (5420) * es-Silsiletu'd-Daife (5229)

٣٢٢٨ - [١٩] عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ: قَالَ النَّبِيُّ ﷺ: "إِذَا دَخَلَ أَحَدُكُمْ عَلَى أَخِيهِ الْمُسْلِمِ، فَلْيَأْكُلْ مِنْ طَعَامِهِ، وَلَا يَسْأَلْ، وَلَا يَشْرَبْ مِنْ شَرَابِهِ، وَلَا يَسْأَلْ " قَالَ الشَّيْخُ: وَرَوَاهُ سُفْيَانُ بْنُ عُيَيْنَةَ، عَنِ ابْنِ عَجَلَانَ، عَنْ سَعِيدٍ، عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رِوَايَةً قَالَ: وَهَذَا إِنْ صَحَّ فَلِأَنَّ الظَّاهِرَ أَنَّ الْمُسْلِمَ لَا يُطْعَمُهُ، وَلَا يَسْقِيَهُ، إِلَّا مَا هُوَ حَلَالٌ عِنْدَهُ

3228- Ebû Hureyre dedi ki: Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Sizden biri müslüman kardeşini yanına girdiğinde, yemek ikram ederse yesin ve o yemekten sual etmesin. İçecek bir şey ikram ederse içsin ve ondan sual etmesin" buyurdu. [Sahih]

Beyhakî, Şuabu'l-İmân'da (5419) * es-Silsiletu's-Sahîha (627) Beyhakî der ki: "Bunu Süfyân b. Uyeyne, İbn Aclân kanalıyla Sâid'den, o da Ebû Hureyre'den de rivayet etti. Şayet bu hadis sahîhse, görünen o ki, müslüman başka birine ancak helal olan yiyecek ve içecek yedirip içirebilir."

باب القسم

(Hanımlar Arasında) Günleri Taksim Etmek

1- FASIL

۳۲۲۹ - [۱] عَنِ ابْنِ عَبَّاسٍ، أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ "قُبِضَ عَنْ تِسْعِ نِسْوَةٍ، وَكَانَ

يُقَسِّمُ مِنْهُنَّ لِثَمَانٍ" * متفق عليه

3229- İbn Abbâs'ın bildirdiğine göre Resûlullah'ın (sallallahu aleyhi vesellem), vefat ettiğinde dokuz hanımı vardı. Bunlardan ise sekiz tanesine gün taksimi yapardı. [Sahih]

Buhârî (5067) ve Müslim (1465)

۳۲۳۰ - [۲] وَعَنْ عَائِشَةَ أَنَّ سَوْدَةَ لَمَّا كَبِرَتْ قَالَتْ يَا رَسُولَ اللَّهِ قَدْ جَعَلْتُ

يَوْمِي مِنْكَ لِعَائِشَةَ فَكَانَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ يَقْسِمُ لِعَائِشَةَ يَوْمَيْنِ يَوْمَهَا وَيَوْمَ سَوْدَةَ * متفق عليه

3230- Hz. Âişe bildiriyor: Sevde yaşlanınca: "Ey Allah'ım Resûlü! Seninle olan günümü Âişe'ye verdim" diyerek Resûlullah'la (sallallahu aleyhi vesellem) olan gününü Âişe'ye devretmiştir. Bunun için Allah Resûlü (sallallahu aleyhi vesellem) Sevde'nin de gününü ekleyerek Âişe'ye iki gün ayırırdı. [Sahih]

Buhârî (5213) ve Müslim (1463)

۳۲۳۱ - [۳] عَنْ عَائِشَةَ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ كَانَ يَسْأَلُ فِي مَرَضِهِ الَّذِي مَاتَ فِيهِ

يَقُولُ أَيْنَ أَنَا غَدًا أَيْنَ أَنَا غَدًا يُرِيدُ يَوْمَ عَائِشَةَ فَأَدِنَ لَهُ أَزْوَاجَهُ يَكُونُ حَيْثُ شَاءَ

فَكَانَ فِي بَيْتِ عَائِشَةَ حَتَّى مَاتَ عِنْدَهَا * رواه البخاري

3231- Hz. Âişe'den nakledilmiştir: Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) vefatına sebep olan hastalığı zamanında Âişe'nin sırasını (nöbetini) kastederek: "Yarın kimde olacağım! Yarın kimde olacağım!" diye söylenirdi. Bunun üzerine diğer hanımları istediği yerde kalması yönünde ona izin verdiler. Bu şekilde de vefat edene dek Âişe'nin evinde kaldı. [Sahih]

Buhârî (4450) ve Müslim (2443)

۳۲۳۲ - [۴] عَنْ عَائِشَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهَا قَالَتْ كَانَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ إِذَا أَرَادَ سَفَرًا

أَقْرَعَ بَيْنَ نِسَائِهِ، فَأَيُّهُنَّ خَرَجَ سَهْمُهَا خَرَجَ بِهَا مَعَهُ * متفق عليه

3232- Hz. Âişe der ki: Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) bir sefere çıkacağı zaman eşleri arasında kura çekerdi. Hammlarından kim çıkarsa beraberinde onu götürürdü. [Sahih]

Buhârî (2594) ve Müslim (2445)

۳۲۳۳ - [۵] عَنْ أَنَسٍ قَالَ مِنَ السُّنَّةِ إِذَا تَزَوَّجَ الرَّجُلُ الْبِكْرَ عَلَى الثَّيِّبِ أَقَامَ

عِنْدَهَا سَبْعًا وَقَسَمَ، وَإِذَا تَزَوَّجَ الثَّيِّبَ عَلَى الْبِكْرِ أَقَامَ عِنْدَهَا ثَلَاثًا ثُمَّ قَسَمَ. قَالَ أَبُو

قِلَابَةَ وَلَوْ شِئْتُ لَقُلْتُ إِنَّ أَنَسًا رَفَعَهُ إِلَى الثَّيِّبِ ﷺ * متفق عليه

3233- Ebû Kılâbe bildiriyor: Enes der ki: "Kişi hanımı üzerine bekar bir kızla evlendiğinde yanında yedi gece kalır, dul kadınla evlendiğinde yanında üç gece kalır."

Ebû Kılâbe der ki: "Şayet (dileseydim) «Enes, bunu Resûlullah'tan (sallallahu aleyhi vesellem) nakletti» deseydim (derdim.)" [Sahih]

Buhârî (5214) ve Müslim (1461)

۳۲۳۴ - [۶] وعن أبي بكر بن عبد الرحمن: أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ حِينَ تَزَوَّجَ أُمَّ سَلَمَةَ وَأَضْبَحَتْ عِنْدَهُ، قَالَ لَهَا: "لَيْسَ بِكَ عَلَى أَهْلِكَ هَوَانٌ، إِنَّ شِئْتَ سَبَعْتُ عِنْدَكَ، وَإِنْ شِئْتَ ثَلَاثُ"، ثُمَّ دُرْتُ قَالَتْ: ثَلَاثُ. وفي رواية: أنه قال لها: " لِلْبَكْرِ سَبْعٌ وَلِلثَّيْبِ ثَلَاثُ " * رواه مسلم

3234- Ebî Bekr b. Abdirrahman'ın bildirdiğine göre: Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) Ümmü Seleme ile evlenerek Ümmü Seleme yanında sabahladığı vakit ona: "Benim gözümde değerinde herhangi bir azalma yok. Dilersen senin yanında yedi geceyi imamlarım. Dilersen üç gece kalır, sonra (diğer kadınlarımı) dolaşırım" buyurdu. Ümmü Seleme: "Üç gece kal!" dedi.

Bir diğer rivayette: "Bâkire olarak evlendiklerimle yedi, dul olanlarla ise üç gün kalırım" buyurdu. [Sahih]

Müslim (1460)

2- FASIL

۳۲۳۵ - [۷] عَنْ عَائِشَةَ أَنَّ النَّبِيَّ ﷺ كَانَ يَقْسِمُ بَيْنَ نِسَائِهِ، فَيَعْدِلُ، وَيَقُولُ: اللَّهُمَّ هَذِهِ قِسْمَتِي فِيمَا أَمْلِكُ، فَلَا تَلْمَنِي فِيمَا تَمْلِكُ وَلَا أَمْلِكُ * رواه الترمذي وأبو داود والنسائي وابن ماجه والدارمي

3235- Hz. Âişe'nin bildirdiğine göre Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) geceleri hanımları arasında paylaştırarak adaleti sağlar ve: "Allahım! Gücümün yettiği şeylerde benim taksimatım bu şekildedir. Senin gücünün yettiği; ama benim gücümün yetmediği şeyler konusunda beni hesaba çekme!" buyururdu. [Zayıf]

Tirmizi (1140), Ebû Dâvud (2234), Nesâî (3943), İbn Mâce (1971) ve Dârimî

۳۲۳۶ - [۸] عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ عَنِ النَّبِيِّ ﷺ قَالَ: إِذَا كَانَ عِنْدَ الرَّجُلِ امْرَأَتَانِ، فَلَمْ يَخْدُلْ بَيْنَهُمَا، جَاءَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ، وَشَقَّهُ سَاقِطٌ * رواه الترمذي وأبو داود والنسائي وابن ماجه والدارمي

3236- Ebû Hureyre'nin bildirdiğine göre, Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem): "Bir erkeğin iki hanımı olur da onlar arasında adaletli davranmazsa kıyamet günü bir tarafı çarpık ve düşük olarak gelir" buyurdu. [Sahih]

Tirmizî (1141), Ebû Dâvud (2133), Nesâî, İbn Mâce (1969) ve Dârimî * İrvâ (2017)

3- FASIL

۳۲۳۷ - [۹] عَنْ عَطَاءٍ قَالَ حَضَرْنَا مَعَ ابْنِ عَبَّاسٍ جَنَازَةَ مَيْمُونَةَ بِسْرَفٍ، فَقَالَ ابْنُ عَبَّاسٍ هَذِهِ زَوْجَةُ النَّبِيِّ ﷺ فَإِذَا رَفَعْتُمْ نَعَشَهَا فَلَا تَزْعُرُوهَا وَلَا تُزْلِزُوهَا وَأَزْفُقُوا، فَإِنَّهُ كَانَ عِنْدَ النَّبِيِّ ﷺ تِسْعٌ، كَانَ يَقْسِمُ لِثَمَانٍ وَلَا يَقْسِمُ لِوَاحِدَةٍ. قَالَ عَطَاءُ: الَّتِي كَانَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ لَا يَقْسِمُ لَهَا بَلِغْنَا أَنَّهَا صَفِيَّةٌ وَكَانَتْ آخِرَ مَنْ مَاتَ بِالْمَدِينَةِ * متفق عليه

وَقَالَ رَزِينٌ: قَالَ غَيْرُ عَطَاءٍ: هِيَ سَوْدَةٌ وَهُوَ أَصْحَحُ وَهَبَتْ يَوْمَهَا لِعَائِشَةَ حِينَ أَرَادَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ طَلَاقَهَا فَقَالَتْ لَهُ: أَمْسِكْنِي قَدْ وَهَبْتُ يَوْمِي لِعَائِشَةَ لَعَلِّي أَكُونُ مِنْ نِسَائِكَ فِي الْجَنَّةِ

3237- Atâ der ki: İbn Abbâs'la birlikte Serif'te Hz. Peygamber'in (sallallahu aleyhi vesellem) hanımı Meymûne'nin cenazesine katıldık. İbn Abbâs: "Bu, Resûlullah'ın (sallallahu aleyhi vesellem) hanımıdır. Cenazeyi taşıırken sallayıp sarsmayın, sakince taşıyın. Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) hanımlarından sekizine gün tayin etmişken birine gün belirlememişti" dedi. Bize

ulaştığına göre sözkonusu kadın, Safiyye olup hanımları içinde Medine'de en son vefat edenidir. [Sahih]

Rezîn der ki: Atâ dışındakiler onun Sevde olduğunu söylemektedirler ki doğrusu da budur. Nitekim Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) onu boşamak istediğinde; "Beni (boşamayıp) yanında tut ta günümü Âişe'ye vereyim ve bu sayede cennetteki eşlerinden olmayı umayım" demişti.

Buhârî (5067) ve Müslim (1465)

بَابُ عِشْرَةِ النِّسَاءِ وَمَا لِكُلِّ وَاحِدَةٍ مِنَ الْحُقُوقِ

Kadınlara Geçinmek ve Her Birinin Hakları

1- FASIL

[۱] - ۳۲۳۸ - عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ عَنِ النَّبِيِّ ﷺ قَالَ اسْتَوْصُوا بِالنِّسَاءِ خَيْرًا، فَإِنَّهُنَّ خُلِقْنَ مِنْ ضِلَعٍ، وَإِنَّ أَعْوَجَ شَيْءٍ فِي الضِّلَعِ أَغْلَاهُ، فَإِنْ ذَهَبَتْ تَقِيمُهُ كَسَرْتَهُ، وَإِنْ تَرَكَتَهُ لَمْ يَزَلْ أَعْوَجَ فَاسْتَوْصُوا بِالنِّسَاءِ * متفق عليه

3238- Ebû Hureyre'nin bildirdiğine göre Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem): "Kadınlara yönelik hayırlı olmanızı tavsiye ederim. Çünkü kadın eğri kemiğinden yaratılmıştır ve bu kemiğin en eğri kısmı üst kısmıdır. Sen bu kemiği düzeltmeye çalışırsan kırarsın, öylece bırakırsan da hep eğri kalır. Kadınlara hakkında hayırlı olmanızı tavsiye ederim" buyurdu. [Sahih]

Buhârî (3331) ve Müslim (1468)

۳۲۳۹ - [۲] عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ، قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: "إِنَّ الْمَرْأَةَ خُلِقَتْ مِنْ ضِلَعٍ لَنْ تَسْتَقِيمَ لَكَ عَلَى طَرِيقَةٍ، فَإِنْ اسْتَمْتَعْتَ بِهَا اسْتَمْتَعْتَ بِهَا وَبِهَا عِوَجٌ، وَإِنْ ذَهَبَتْ تُقِيمُهَا كَسَرْتَهَا، وَكَسَرَهَا طَلَّاقُهَا" * رواه مسلم

3239- Ebû Hureyre der ki: Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Şüphesiz ki, kadın kaburga kemiğinden yaratılmıştır. Senin için hiç bir şekilde doğrulmaz. Ondan istifade etmek istersen kendisinde eğrilik olduğu halde istifade edersin. Eğer onu doğrultmaya kalkarsan kırarsın. Onun kırılması da boşanmasıdır" buyurdu. [Sahih]

Müslim (1468)

۳۲۴۰ - [۳] عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ، قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: "لَا يَفْرَكُ مُؤْمِنٌ مُؤْمِنَةً إِنْ كَرِهَ مِنْهَا خُلُقًا رَضِيَ مِنْهَا آخَرَ" * رواه مسلم

3240- Ebû Hureyre'nin bildirdiğine göre Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Bir kimse karısına kin beslemesin. Onun bir huyunu beğenmezse, bir başka huyunu beğenir" buyurdu. [Sahih]

Müslim (1469)

۳۲۴۱ - [۴] عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ قَالَ النَّبِيُّ ﷺ لَوْلَا بَنُو إِسْرَائِيلَ لَمْ يَخْتَرْ اللَّحْمُ وَلَوْلَا حَوَاءُ لَمْ تَخُنْ أُنثَى زَوْجَهَا الدَّهْرَ " * متفق عليه

3241- Ebû Hureyre, Hz. Peygamber'in (sallallahu aleyhi vesellem): "Şayet İsrâil oğulları olmasaydı et kokuşmazdı. Havvâ da olmasaydı hiçbir zaman bir kadın kocasına karşı ihanette bulunmazdı" buyurduğunu bildiriyor. [Sahih]

Buhârî (3330) ve Müslim (1470)

۳۲۴۲ - [۵] عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ زَمْعَةَ عَنِ النَّبِيِّ ﷺ قَالَ لَا يَجْلِدُ أَحَدُكُمْ امْرَأَتَهُ جَلْدَ الْعَبْدِ ثُمَّ يُجَامِعُهَا فِي آخِرِ الْيَوْمِ" وفي رواية: "يَعْمِدُ أَحَدُكُمْ فَيَجْلِدُ امْرَأَتَهُ جَلْدَ الْعَبْدِ فَلَعَلَّهُ يَضَاجِعُهَا مِنْ آخِرِ يَوْمِهِ ثُمَّ وَعَظَهُمْ فِي ضَحِكِهِمْ مِنَ الضَّرْطَةِ وَقَالَ لِمَ يَضْحَكُ أَحَدُكُمْ مِمَّا يَفْعَلُ * متفق عليه

3242- Abdullah b. Zem'a'nın bildirdiğine göre Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Biriniz köleyi kırbaçlar gibi karısını kırbaçlayıp da sonra gece vakti onunla yatağa girmesin!" Bir diğer rivayette: "Sizden biriniz kalkıp kölesine kamçı atar gibi karısını kamçılıyor ve belki de gün sonunda onunla yatağa giriyor!" buyurdu. Sonra Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem), yellenme dolayısıyla gülmemeleri gerektiği konusunda onlara nasihatler verdi ve: "Biriniz kendi yaptığı bir şeye neden güler ki?" buyurdu. [Sahih]

Buhârî (4942, 5204) ve Müslim (2855)

۳۲۴۳ - [۶] عَنْ عَائِشَةَ قَالَتْ كُنْتُ أَلْعَبُ بِالْبَنَاتِ عِنْدَ النَّبِيِّ ﷺ وَكَانَ لِي صَوَاحِبٌ يَلْعَبْنَ مَعِي فَكَانَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ إِذَا دَخَلَ يَتَقَمَّعَنَّ مِنْهُ فَيَسْرِبُهُنَّ إِلَيَّ فَيَلْعَبْنَ مَعِي * متفق عليه

3243- Hz. Âişe bildiriyor: Hz. Peygamber'in (sallallahu aleyhi vesellem) yanında oyuncak bebeklerle oynardım. Benimle oynayan kız arkadaşlarım da vardı. Onlar varken Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) içeriye girdiğinde ondan saklanırlardı. Bazen kendisi onları benimle oynamaları için gönderirdi. [Sahih]

Buhârî (6130) ve Müslim (2440)

٣٢٤٤ - [٧] عَنْ عَائِشَةَ، قَالَتْ: رَأَيْتُ النَّبِيَّ ﷺ: يَسْتُرْنِي بِرِدَائِهِ، وَأَنَا أَنْظُرُ إِلَى الْحَبْشَةِ يَلْعَبُونَ فِي الْمَسْجِدِ حَتَّى أَكُونَ أَنَا أَسْأَمُ فَأَقْدُرُوا قَدْرَ الْجَارِيَةِ الْحَدِيثَةَ السِّنِّ الْحَرِيصَةَ عَلَى اللَّهْوِ * متفق عليه

3244- Hz. Âişe anlatıyor: Ben Mescid'de oynayan Habeşlileri seyrederken Resûlullah'ın (sallallahu aleyhi vesellem) beni elbisesi ile örttüğünü bilirim. Bıkıncaya kadar onları seyrettim. Öyleyse genç yaştaki kızların eğlenceye olan düşkünlüklerini siz takdir edin. [Sahih]

Buhârî (5190) ve Müslim (982)

٣٢٤٥ - [٨] عَنْ عَائِشَةَ قَالَتْ قَالَ لِي رَسُولُ اللَّهِ ﷺ إِنِّي لَأَعْلَمُ إِذَا كُنْتُ عَنِّي رَاضِيَةً وَإِذَا كُنْتُ عَلَيَّ غَضَبِي قَالَتْ فَقُلْتُ مَنْ أَيْنَ تَعْرِفُ ذَلِكَ فَقَالَ أَمَا إِذَا كُنْتُ عَنِّي رَاضِيَةً فَإِنَّكَ تَقُولِينَ لَا وَرَبِّ مُحَمَّدٍ وَإِذَا كُنْتُ عَلَيَّ غَضَبِي قُلْتَ لَا وَرَبِّ إِبْرَاهِيمَ قَالَتْ قُلْتُ أَجَلُ وَاللَّهِ يَا رَسُولَ اللَّهِ مَا أَهْجُرُ إِلَّا اسْمَكَ * متفق عليه

3245- Hz. Âişe bildiriyor: Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) bana: "Senin benden razı olup olmadığını anlıyorum" buyurdu. "Bunu nereden anlıyorsun?" diye sorduğumda Allah Resûlü (sallallahu aleyhi vesellem): "Çünkü benden razı olduğun zaman: «Muhammed'in Rabbine andolsun ki hayır!» dersin. Oysa bana kızgın olduğun zaman: «İbrahim'in Rabbine andolsun ki hayır!» diyorsun" buyurdu. Bunun üzerine ben de: "Vallahi doğrudur Ey Allah'ın Resûlü! Sadece senin ismini anmıyorum" dedim. [Sahih]

Buhârî (5228) ve Müslim (2439)

٣٢٤٦ - [٩] عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ، عَنِ النَّبِيِّ ﷺ قَالَ: إِذَا دَعَا الرَّجُلُ امْرَأَتَهُ إِلَى فِرَاشِهِ، فَأَبَتْ، فَبَاتَ غَضَبَانَ عَلَيْهَا، لَعَنَتْهَا الْمَلَائِكَةُ حَتَّى تُصْبِحَ.. وفي رواية لهما

قال: "وَالَّذِي نَفْسِي بِيَدِهِ مَا مِنْ رَجُلٍ يَدْعُو امْرَأَتَهُ إِلَى فِرَاشِهَا فَتَأْتِي عَلَيْهِ إِلَّا كَانَ الَّذِي فِي السَّمَاءِ سَاخِطًا عَلَيْهَا حَتَّى يَرْضَى عَنْهَا" * متفق عليه

3246- Ebû Hureyre, Resûlullah'ın (sallallahu aleyhi vesellem): "Bir adam karısını yatağına çağırduğunda gelmez de bu yüzden kocası geceyi ona öfkeli olarak geçirirse sabaha kadar melekler o kadına lanet ederler" buyurduğunu nakletmiştir. Bir diğer rivayette: "Canım elinde olana yemin olsun ki kişi karısını yatağa çağırır da kadın geri durursa, kocası ondan razı olana kadar Allah o kadına öfke duyar" buyurdu. [Sahih]

Buhârî (3237) ve Müslim (1436)

٣٢٤٧ - [١٠] عَنْ أَنَسٍ أَنَّ امْرَأَةً قَالَتْ يَا رَسُولَ اللَّهِ إِنَّ لِي ضَرَّةً، فَهَلْ عَلَيَّ جُنَاحٌ إِنْ تَشَبَعْتُ مِنْ زَوْجِي غَيْرَ الَّذِي يُعْطِينِي فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ «الْمُتَشَبِعُ بِمَا لَمْ يُعْطَ كَلَابِيسَ ثَوْبِي زُورًا» * متفق عليه

3247- Esmâ bildiriyor: Bir kadın: "Ey Allah'ın Resûlü! Benim bir kumam var. Kocamın bana vermediği bir şeyi verdi diye kumama karşı gösteriş yapsam, bunun bana bir günahı olur mu?" diye sordu. Bunun üzerine Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem: "Kendisine verilmemiş bir şey ile doymuş görünen kişi, iki sahte elbise giyerek gösteriş yapan kimse gibidir" buyurdu. [Sahih]

Buhârî (5219) ve Müslim (2130)

٣٢٤٨ - [١١] عَنْ أَنَسٍ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ مِنْ نِسَائِهِ، وَكَانَتْ انْفَكَّت رِجْلُهُ، فَأَقَامَ فِي مَشْرُبَةٍ تِسْعًا وَعِشْرِينَ لَيْلَةً، ثُمَّ نَزَلَ فَقَالُوا يَا رَسُولَ اللَّهِ آَلَيْتَ شَهْرًا. فَقَالَ «إِنَّ الشَّهْرَ يَكُونُ تِسْعًا وَعِشْرِينَ» * رواه البخاري

3248- Enes b. Mâlik der ki: Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) kadınlarının yanına girmemeye yemin etti. Allah Resûlü'nün (sallallahu aleyhi vesellem) bir ayağı yerinden çıkmıştı. Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) yirmidokuz gece yüksekçe bir odada (yalnız) kaldı. Sonra aşağıya indi. Ashâb: "Ey Allah'ın Resûlü! Sen bir ay (eve girmemeye) yemin etmiştin?" deyince Allah Resûlü (sallallahu aleyhi vesellem): "Ay, yirmidokuz gün olur" buyurdu. [Sahih]

Buhârî (1911)

۳۲۴۹ - [۱۲] عَنْ جَابِرِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ، قَالَ: أَقْبَلَ أَبُو بَكْرٍ يَسْتَأْذِنُ عَلَى رَسُولِ اللَّهِ ﷺ، وَالنَّاسُ بِبَابِهِ جُلُوسٌ، فَلَمْ يُؤْذَنْ لَهُ، ثُمَّ أَقْبَلَ عُمَرُ فَاسْتَأْذَنَ، فَلَمْ يُؤْذَنْ لَهُ، ثُمَّ أَذِنَ لِأَبِي بَكْرٍ، وَعُمَرُ فَدَخَلَ وَالنَّبِيُّ ﷺ جَالِسٌ، وَحَوْلَهُ نِسَاؤُهُ وَهُوَ سَاكِتٌ، فَقَالَ عُمَرُ: لِأَكْلِمَنَّ النَّبِيَّ ح لَعَلَّهُ يَضْحَكُ، فَقَالَ عُمَرُ: يَا رَسُولَ اللَّهِ، لَوْ رَأَيْتَ بَيْتَ زَيْدٍ، امْرَأَةَ عُمَرَ، سَأَلْتَنِي التَّفَقُّةَ آنِفًا، فَوَجَّأْتُ عُتْقَهَا، فَضَحِكَ النَّبِيُّ ح حَتَّى بَدَأَ نَاجِدُهُ، قَالَ: هُنَّ حَوْلِي كَمَا تَرَى يَسْأَلُنِي التَّفَقُّةَ، فَقَامَ أَبُو بَكْرٍ إِلَى عَائِشَةَ لِيَضْرِبَهَا، وَقَامَ عُمَرُ إِلَى حَفْصَةَ كِلَاهُمَا يَقُولَانِ: تَسْأَلَانِ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ مَا لَيْسَ عِنْدَهُ، فَتَهَاهُمَا رَسُولُ اللَّهِ ﷺ، فَقُلْنَ نِسَاؤُهُ: وَاللَّهِ لَا نَسْأَلُ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ بَعْدَ هَذَا الْمَجْلِسِ مَا لَيْسَ عِنْدَهُ، قَالَ: وَأَنْزَلَ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ الْخِيَارَ، فَبَدَأَ بِعَائِشَةَ، فَقَالَ: إِنِّي ذَاكِرٌ لِكَ أَمْرًا، مَا أَحِبُّ أَنْ تَعْجَلِي فِيهِ، حَتَّى تَسْتَأْمِرِي أَبَوَيْكَ، قَالَتْ: مَا هُوَ؟ قَالَ: فَتَلَا عَلَيْهَا: ﴿يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ قُلْ لَأَزْوَاجِكُمْ﴾ الْآيَةَ قَالَتْ عَائِشَةُ: أَفِيكَ أَسْتَأْمِرُ أَبَوَيْ؟ بَلْ أَخْتَارُ اللَّهَ وَرَسُولَهُ، وَأَسْأَلُكَ أَنْ لَا تَذْكَرَ لَامْرَأَةٍ مِنْ نِسَائِكَ مَا اخْتَرْتُ، فَقَالَ: إِنَّ اللَّهَ لَمْ يَبْعَثْنِي مُعْتَقًا، وَلَكِنْ بَعَثَنِي مُعَلِّمًا مُبَيِّنًا، لَا تَسْأَلْنِي امْرَأَةً مِنْهُنَّ عَمَّا اخْتَرْتُ إِلَّا أَخْبَرْتُهَا * رواه أحمد ومسلم

3249- Câbir der ki: İnsanlar Hz. Peygamber'in (sallallahu aleyhi vesellem) kapısının önünde otururken Ebû Bekr gelip Resûlullah'ın (sallallahu aleyhi vesellem) yanına

girmek için izin istedi, ama girmesi için izin verilmedi. Ardından Ömer gelip izin istedi, ona da izin verilmedi. Sonrasında Ebû Bekr ve Ömer'in girmelerine izin verildi. İçeriye girdiklerinde Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) sessiz bir şekilde oturuyordu ve eşleri de etrafındaydı. Ömer: "Resûlullah'a bir şeyler söyleyeyim, belki güler" diye düşündü ve: "Ey Allah'ın Resûlü! Zeyd'in kızını (karımı) görmeliydin. Az önce benden nafaka istedi. Ben de kalktım, boynunu kırdım" dedi. Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) bunu duyunca azı dişleri görünecek derecede güldü ve: "*Şu etrafımdakiler de benden nafaka istiyorlar*" buyurdu. Bunun üzerine Ebû Bekr kızı Âişe'ye, Ömer de kızı Hafsa'ya vurmak için kalktılar ve: "Resûlullah'tan yanında olmayan şeyi mi istiyorsunuz" demeye başladılar. Ancak Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) onlara engel oldu. Bunun üzerine Resûlullah'ın (sallallahu aleyhi vesellem) hanımları: "Vallahi bundan sonra Resûlullah'tan yanında olmayan şeyi istemeyeceğiz" dediler. Allah, Resûlullah'a (sallallahu aleyhi vesellem) hanımlarını muhayyer bırakması konusunda âyet indirince ilk olarak Âişe'yle başladı ve: "Sana bir şeyler söyleyeceğim, ama bu konuda anne babana danışmadan karar vermede acele etmemeni istiyorum" buyurdu. Âişe: "Nedir?" diye sorunca, Allah Resûlü (sallallahu aleyhi vesellem): "**Ey Peygamber! Eşlerine şöyle söyle: Eğer dünya dirliğini ve süsünü (refahını) istiyorsanız, gelin size boşanma bedellerinizi vereyim de sizi güzellikle salıvereyim. Eğer Allah'ı, Peygamberini ve âhret yurdunu diliyorsanız, bilin ki Allah içinizden güzel davrananlar için büyük bir mükâfat hazırlamıştır**" (Ahzâb Sur. 28-29) buyruğunu okudu. Âişe de: "Senin hakkında mı anne babama danışacağım? Tabi ki ben Allah'ı ve Resûlünü tercih ediyorum" karşılığını verdi ve: "Ama benim bu tercihim diğer eşlerine söylememeni istiyorum" dedi. Resûlullah da (sallallahu aleyhi vesellem): "*Allah beni zora koşan biri olarak değil, öğretip kolaylaştıran biri olarak gönderdi. Onlardan biri senin tercihini soracak olursa tabi ki söyleyeceğim*" buyurdu. [Sahih]

Ahmed (14569) ve Müslim (1478)

۳۲۵۰ - [۱۳] عَنْ عَائِشَةَ قَالَتْ كُنْتُ أَغَارُ عَلَى اللَّائِي وَهَبَنَ أَنْفُسَهُنَّ لِرَسُولِ اللَّهِ ﷺ وَأَقُولُ أَتَهَبُ الْمَرْأَةُ نَفْسَهَا فَلَمَّا أَنْزَلَ اللَّهُ تَعَالَى ﴿تُرْجِي مَنْ تَشَاءُ مِنْهُنَّ﴾

وَتُوْوِيْ اِلَيْكَ مِنْ تَشَاءُ وَمَنْ اِبْتَغَيْتَ مِمَّنْ عَزَلْتَ فَلَا جُنَاحَ عَلَيْكَ ﴿٤﴾ قُلْتَ مَا اَرَى رَبَّنَا اِلَّا يُسَارِعُ فِي هَوَاكُ * متفق عليه

3250- Hz. Âişe der ki: Ben nefislerini Resûlullah'a (sallallahu aleyhi vesellem) hibe eden (ve mehirsiz nikâh olunan) kadınları ayıpladım ve: "Hiç kadın, kadınlığını (mehirsiz) hibe eder mi?" derdim. Allah: "**O kadınlardan kimi dilerse geri bırakır, kimi de dilerse yanına alabilirsin. Geri bıraktıklarından kimi istersen (yanına almakta) de sana güçlük yoktur**" âyetini (Ahzâb Sur. 51) indirince; "Ey Allah'ın Resûlü! Görüyorum ki, Rabbin senin arzunu hemen yerine getiriyor" dedim. [Sahih]

Buhârî (4788) ve Müslim (1464)

2- FASIL

٣٢٥١ - [١٤] عَنْ عَائِشَةَ ، أَنَّهَا كَانَتْ مَعَ النَّبِيِّ ﷺ فِي سَفَرٍ قَالَتْ: فَسَابَقْتُهُ فَسَبَقْتُهُ عَلَى رِجْلِي، فَلَمَّا حَمَلْتُ اللَّحْمَ سَابَقْتُهُ فَسَبَقَنِي فَقَالَ: هَذِهِ بِتِلْكَ السَّبَقَةِ *
رواه أبو داود

3251- Hz. Âişe'nin bildirdiğine göre, kendisi Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) ile beraber bir sefere çıkmıştı. (Âişe der ki) Ben Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) ile yaya olarak bir yarış yaptım ve onu geçtim. Bir süre sonra kilo alınca onunla bir yarış daha yaptım, bu defa o beni geçti ve: "*Bu ona (beni yendiğine) karşılıktır*" buyurdu. [Sahih]

Ebû Dâvud (2578) * es-Silsiletu's-Sahîha (1/131)

٣٢٥٢ - [١٥] عَنْ عَائِشَةَ، قَالَتْ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: خَيْرُكُمْ خَيْرُكُمْ لِأَهْلِهِ وَأَنَا خَيْرُكُمْ لِأَهْلِي، وَإِذَا مَاتَ صَاحِبُكُمْ فَدَعُوهُ * رواه الترمذي. والدارمي. هَذَا حَدِيثٌ حَسَنٌ صَحِيحٌ.

3252- Hz. Âişe der ki: Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Sizin en hayırlı olanınız ailesine en hayırlı olanınızdır. Ailesine karşı da en hayırlı olan kişi benim. Ayrıca arkadaşınız vefat ettiğinde onu(n kusurlarını araştırmayı) bırakın" buyurdu. [Sahih]

Dârimî ve Tirmizî (2895 "hasen sahih") * [Sahih Sünen et-Tirmizî]

۳۲۵۳ - [۱۶] ورواه ابن ماجة عن ابن عباس إلى قوله: "لأهلي"

3253- Aynı hadisin ilk cümlesini İbn Mâce (1977) İbn Abbâs'tan rivayet etmiştir.

۳۲۵۴ - [۱۷] وَعَنْ أَنَسٍ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: «الْمَرْأَةُ إِذَا صَلَّتْ خَمْسَهَا وَصَامَتْ شَهْرَهَا وَأَحْصَنَتْ فَرْجَهَا وَأَطَاعَتْ بَعْضَهَا فَلْتَدْخُلْ مِنْ أَيِّ أَبْوَابِ الْجَنَّةِ شَاءَتْ». رَوَاهُ أَبُو نَعِيمٍ فِي الْحِلْيَةِ

3254- Enes der ki: Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Kadın, beş vakit namazını kılar, Ramazan orucunu tutar, namusunu korur ve kocasına itaat ederse, cennet kapılarından dilediğinden girer" buyurdu. [Sahih]

Ebû Nuaym Hilye'de (6/308) * Sahîhu'l-Câmi' (661)

۳۲۵۵ - [۱۸] عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ عَنِ النَّبِيِّ ﷺ قَالَ: لَوْ كُنْتُ أَمْرًا أَحَدًا أَنْ يَسْجُدَ لِأَحَدٍ لِأَمْرَتِ الْمَرْأَةِ أَنْ تَسْجُدَ لِزَوْجِهَا * رواه الترمذي

3255- Ebû Hureyre'nin bildirdiğine göre, Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem): "İnsanlardan birisinin bir diğerine secde etmesini emredecek olsaydım kadının kocasına secde etmesini emrederdim" buyurdu. [Sahih]

Tirmizî (1159) * İrvâ (1998)

۳۲۵۶ - [۱۹] عَنْ أُمِّ سَلَمَةَ قَالَتْ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: أَيُّمَا امْرَأَةٍ مَاتَتْ

وَزَوَّجَهَا عَنْهَا رَاضٍ دَخَلَتْ الْجَنَّةَ * رواه الترمذي هَذَا حَدِيثٌ حَسَنٌ غَرِيبٌ.

3256- Ümmü Seleme der ki: Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Hangi kadın kocası kendisinden razı olarak ölürse mutlaka Cennete girer" buyurdu.

Tirmizî (1161 "hasen garîb") * es-Silsiletu'd-Daife (3/1426)

۳۲۵۷ - [۲۰] عَنْ طَلْقِ بْنِ عَلِيٍّ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: إِذَا الرَّجُلُ دَعَا

زَوْجَتَهُ لِحَاجَتِهِ فَلْتَأْتِهِ، وَإِنْ كَانَتْ عَلَى الثُّورِ * رواه الترمذي هَذَا حَدِيثٌ حَسَنٌ غَرِيبٌ.

3257- Talk b. Ali der ki: Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Erkek (cinsel) bir ihtiyacı için hanımını çağırdığında tandır başında ekmek yapıyor bile olsa hemen o işini bırakıp kocasının yanına gelsin" buyurdu. [Sahih]

Tirmizî (1160, "hasen garîb") * [Sahih Sünen et-Tirmizî]

۳۲۵۸ - [۲۱] عَنْ مُعَاذِ بْنِ جَبَلٍ عَنِ النَّبِيِّ ﷺ قَالَ: لَا تُؤْذِي امْرَأَةً زَوَّجَهَا فِي

الدُّنْيَا، إِلَّا قَالَتْ زَوَّجْتُهُ مِنَ الْحُورِ الْعِينِ: لَا تُؤْذِيهِ، فَاتْلِكِ اللَّهَ، فَإِنَّمَا هُوَ عِنْدَكَ دَخِيلٌ يُوشِكُ أَنْ يُفَارِقَكَ إِلَيْنَا * رواه الترمذي وابن ماجه وقال الترمذي: هَذَا حَدِيثٌ حَسَنٌ غَرِيبٌ

3258- Muâz b. Cebel'in bildirdiğine göre Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Kadın dünyada kocasına eziyet ederse (Cennette onun eşi olacak) huri der ki: "Allah seni kahretsin! Ona eziyet etme! O şu an senin yanında bir misafirdir ve pek yakında senden ayrılıp yanımıza gelecektir." [Sahih]

Tirmizî (1174), İbn Mâce (2014) ve Tirmizî der ki: "Bu hadis hasen garibtir. Ancak bu şekilde bilmekteyiz." * es-Silsiletu's-Sahîha (173)

۳۲۵۹ - [۲۲] عَنْ حَكِيمِ بْنِ مُعَاوِيَةَ الْقَشِيرِيِّ عَنْ أَبِيهِ قَالَ قَالَ يَا رَسُولَ اللَّهِ مَا حَقُّ زَوْجَةٍ أَحَدِنَا عَلَيْهِ قَالَ أَنْ تُطْعِمَهَا إِذَا طَعِمْتَ وَتَكْسُوَهَا إِذَا اكْتَسَيْتَ أَوْ اكْتَسَبْتَ وَلَا تَضْرِبَ الْوَجْهَ وَلَا تُقْبِحَ وَلَا تَهْجُرَ إِلَّا فِي الْبَيْتِ * رواه أحمد وأبو داود وابن ماجه

3259- Hakîm b. Muâviye el-Kuşeyrî, babasından bildiriyor: "Ey Allah'ın Resûlü! Hanımlarımızın üzerimizdeki hakkı nedir?" diye sorduğumda: "Yediğin zaman ona da yedirmen, giyindiğin (veya bir şeyler kazandığın) zaman onu giydirmendir. (Vuracağı zaman) yüzüne vurmaman, onu kötölememen ve evin dışında onu terk etmemendir" buyurdu. [Sahih]

Ebû Dâvud (2142)

۳۲۶۰ - [۲۳] عَنْ أَبِيهِ لَقِيَطِ بْنِ صَبْرَةَ قَالَ قَالَ قُلْتُ: يَا رَسُولَ اللَّهِ، إِنَّ لِي امْرَأَةً وَإِنَّ فِي لِسَانِهَا شَيْئًا يَغْنِي الْبَدَاءَ قَالَ: فَطَلِّقْهَا إِذَا، قَالَ: قُلْتُ: يَا رَسُولَ اللَّهِ إِنَّ لَهَا صُحْبَةً، وَلِي مِنْهَا وَلَدٌ، قَالَ: فَمُرْهَا يَقُولُ: عِظْهَا فَإِنَّ يَكُ فِيهَا خَيْرٌ فَسْتَفْعَلْ، وَلَا تَضْرِبَ ظَعِيَّتَكَ كَضْرِبِكَ أُمَّيَّتَكَ * رواه أبو داود

3260- Lakîb b. Sabre der ki: Ben: "Ey Allah'ın Resûlü! Benim ağız bozuk bir karım varı" dedim. Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Öyleyse onu boşa" buyurdu. Ben: "Ey Allah'ın Resûlü! Onunla aramızda dostluk ve bir de ondan çocuk var" dediğimde ise Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Ona emret" buyurdu. —Râvi yani "Ona öğüt ver" demek istedi— Eğer onda bir hayır görürsen, öğüt vermeye devam edersin. Karını, cariyeni döver gibi dövme!" buyurdu. [Sahih]

Ebû Dâvud (142) * [Sahih Sünen Ebî Dâvud]

۳۲۶۱ - [۲۴] عَنْ إِيَّاسِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ أَبِي ذُبَابٍ، قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: لَا تَضْرِبُوا إِمَاءَ اللَّهِ فَجَاءَ عُمَرُ إِلَى رَسُولِ اللَّهِ ﷺ فَقَالَ: ذَيْرُنَ النِّسَاءَ عَلَى أَزْوَاجِهِنَّ، فَرَحَّصَ فِي ضَرْبِهِنَّ، فَأَطَافَ بِآلِ رَسُولِ اللَّهِ ﷺ نِسَاءً كَثِيرًا يَشْكُونَ أَزْوَاجَهُنَّ، فَقَالَ النَّبِيُّ ﷺ: لَقَدْ طَافَ بِآلِ مُحَمَّدٍ نِسَاءً كَثِيرًا يَشْكُونَ أَزْوَاجَهُنَّ لَيْسَ أَوْلَيْكَ بِخِيَارِكُمْ

★ رواه أبو داود وابن ماجه والدارمي

3261- İyâs b. Abdillâh b. Ebî Zubâb der ki: Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Allah'ın (kadın) kullarını dövmeysin!" buyurdu. Hz. Ömer, Hz. Peygamber'e (sallallahu aleyhi vesellem) gelip: "Kadınlar kocalarına kafa tutmaya başladılar" deyince Allah Resûlü (sallallahu aleyhi vesellem) onların dövülmesine izin verdi. Hz. Peygamber'in (sallallahu aleyhi vesellem) hanımlarına kocalarından şikayet eden birçok kadın gelince Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Muhammed'in ailesine kocalarını şikayete bir çok kadın geliyor, ama bilin ki onlar (kadınlarını dövenler) hayırlı olanlarınız değildirler" buyurdu. [Sahih]

Ebû Dâvud (2146), İbn Mâce ve Dârimî * [Sahih Sünen Ebî Dâvud]

۳۲۶۲ - [۲۵] عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: لَيْسَ مِنَّا مَنْ خَبَبَ امْرَأَةً عَلَى زَوْجِهَا، أَوْ عَبْدًا عَلَى سَيِّدِهِ * رواه أبو داود

3262- Ebû Hureyre der ki: Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Kadın kocasına, köleyi de efendisine karşı kışkırtan kimse, bizden değildir" buyurdu. [Sahih]

Ebû Dâvud (2175) * Sahihu't-Terğîb (2014)

۳۲۶۳ - [۲۶] عَنْ عَائِشَةَ قَالَتْ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: إِنَّ مِنْ أَكْمَلِ الْمُؤْمِنِينَ إِيْمَانًا أَحْسَنَهُمْ خُلُقًا وَأَلْطَفَهُمْ بِأَهْلِهِ * رواه الترمذي

3263- Hz. Âişe bildirdiğine göre, Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "İman bakımından müminlerin en mükemmeli, ahlâk bakımından en güzel olanı ve ailesine en fazla yumuşak davranandır" buyurdu. [Zayıf]

Tirmizî (2612) * Daifu't-Terğib (1210)

۳۲۶۲ - [۲۷] عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: أَكْمَلُ الْمُؤْمِنِينَ إِيمَانًا أَحْسَنُهُمْ خُلُقًا، وَخَيْرُكُمْ خَيْرُكُمْ لِنِسَائِهِمْ * رواه الترمذي وقال: هذا حديث حسن صحيح ورواه أبو داود إلى قوله "خلقا"

3264- Ebû Hureyre der ki: Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Müminlerin iman bakımından en uygun olanları ahlak yönünden de en güzel olanlarıdır. Sizin iyileriniz kadınlara iyi davrananlardır" buyurdu. [Sahih]

Tirmizî (1162 "hasen sahih") ve Ebû Dâvud (4682, ilk cümleyi) * Sahihu't-Terğib (1923)

۳۲۶۵ - [۲۸] عَنْ عَائِشَةَ قَالَتْ: قَدِمَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ مِنْ غَزْوَةِ تَبُوكَ، أَوْ خَيْبَرَ وَفِي سَهْوَتِهَا سِتْرٌ، فَهَبَّتْ رِيحٌ فَكَشَفَتْ نَاحِيَةَ السِّتْرِ عَنْ بَنَاتِ لِعَائِشَةَ لُعْبٍ، فَقَالَ: مَا هَذَا يَا عَائِشَةُ؟ قَالَتْ: بَنَاتِي، وَرَأَى بَيْنَهُنَّ فَرْسًا لَهُ جَنَاحَانِ مِنْ رِقَاعٍ، فَقَالَ: مَا هَذَا الَّذِي أَرَى وَسَطَهُنَّ؟ قَالَتْ: فَرَسٌ، قَالَ: وَمَا هَذَا الَّذِي عَلَيْهِ؟ قَالَتْ: جَنَاحَانِ، قَالَ: فَرَسٌ لَهُ جَنَاحَانِ؟ قَالَتْ: أَمَا سَمِعْتَ أَنَّ لِسُلَيْمَانَ خَيْلًا لَهَا أَجْنِحَةٌ؟ قَالَتْ: فَضَحِكَ حَتَّى رَأَيْتُ نَوَاجِدَهُ * رواه أبو داود

3265- Hz. Âişe anlatıyor: Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem), Tebûk veya Hayber savaşından dönmüştü. Âişe'nin sofasının bir perdesi vardı. Rüzgar esince perdenin bir ucu açıldı ve Âişe'nin oyuncak bebekleri görüldü. Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Ey Âişe! Bunlar ne?" diye sorunca Âişe: "Bunlar benim oyuncak bebeklerim!" karşılığını verdi. Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) içlerinde çaputtan kanatları olan bir at görünce: "Şu ortalarında

gördüğüm şey ne peki?" diye sordu. Âişe: "Bu bir at!" dedi. Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Bu üzerindeki ne?" diye sorunca Âişe: "Bunlar kanatları!" dedi. Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Kanatları olan bir at mı?" diye sorunca Âişe: "Hz. Süleymân'ın kanatlı atları olduğunu hiç duymadın mı!" karşılığını verdi." Âişe ekledi: "Bunun üzerine Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) öyle güldü ki azı dişlerini bile gördüm." [Sahih]

Ebû Dâvud (4932) * [Sahih Sünen Ebi Dâvud]

3- FASIL

۳۲۶۶ - [۲۹] عَنْ قَيْسِ بْنِ سَعْدٍ قَالَ: أَتَيْتُ الْحِيرَةَ فَرَأَيْتُهُمْ يَسْجُدُونَ لِمَرْزُبَانَ لَهُمْ، فَقُلْتُ: رَسُولُ اللَّهِ ﷺ أَحَقُّ أَنْ يُسْجَدَ لَهُ. فَأَتَيْتُ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ فَقُلْتُ: إِنِّي أَتَيْتُ الْحِيرَةَ فَرَأَيْتُهُمْ يَسْجُدُونَ لِمَرْزُبَانَ لَهُمْ، فَأَنْتَ أَحَقُّ بِأَنْ يُسْجَدَ لَكَ فَقَالَ لِي: أَرَأَيْتَ لَوْ مَرَرْتَ بِقَبْرِي أَكُنْتَ تَسْجُدُ لَهُ؟ فَقُلْتُ: لَا، فَقَالَ: فَلَا تَفْعَلُوا، لَوْ كُنْتُ أَمْرًا أَحَدًا أَنْ يُسْجَدَ لِأَحَدٍ، لَأَمَرْتُ النِّسَاءَ أَنْ يَسْجُدْنَ لِأَزْوَاجِهِنَّ، لَمَا جَعَلَ اللَّهُ لَهُمْ عَلَيْنَهُنَّ مِنْ حَقٍّ * رواه أبو داود

3266- Kays b. Sa'd der ki: Ben Hîre'ye geldiğim zaman ora halkının komutanlarına secde etmekte olduklarını gördüm ve (kendi kendime) Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem), secde edilmeye onlardan daha lâyıktır" dedim. Allah Resûlü'nün (sallallahu aleyhi vesellem) yanına geldiğimde; "Hîre'ye gittiğimde onları komutanlarına secde ederlerken gördüm. Sen secde edilmeye daha lâyıksın" dedim. Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem): "Sen Düşün ki sen benim kabrime rastlamış olsan ona secde eder misin?" diye sordu. (Ben de); "Hayır" diye cevap verdim. Bunun üzerine Allah Resûlü (sallallahu aleyhi vesellem): "(Böyle) yapmayın! Eğer ben (insanlardan) birinin (diğer) birine secde etmesini emredek olsaydım kadınların kocalarına secde etmelerini emrederdim. Çünkü Allah kadınlar üzerine kocalar için bir hak koymuştur" buyurdu. [Sahih]

Ebû Dâvud (2140) * [Sahîh Sünen Ebî Dâvud]

۳۲۶۷ - [۳۰] ورواه أحمد عن معاذ بن جبل

3267- Aynı hadisi Ahmed (5/228), Muâz'dan rivayet etmiştir.

۳۲۶۸ - [۳۱] عَنْ عُمَرَ بْنِ الْخَطَّابِ عَنِ النَّبِيِّ ﷺ قَالَ: لَا يُسْأَلُ الرَّجُلُ فِيمَا

ضَرَبَ امْرَأَتُهُ عَلَيْهِ * رواه أبو داود وابن ماجه

3268- Ömer b. el-Hattâb'ın bildirdiğine göre Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Kışıya karısını niçin dövdüğünden sorulmaz" buyurdu. [Zayîf]

Ebû Dâvud (2147) ve İbn Mâce (1986) * İrvâ (2034)

۳۲۶۹ - [۳۲] عَنْ أَبِي سَعِيدٍ قَالَ: جَاءَتِ امْرَأَةٌ إِلَى النَّبِيِّ ﷺ، وَنَحْنُ عِنْدَهُ،

فَقَالَتْ: يَا رَسُولَ اللَّهِ، إِنَّ زَوْجِي صَفْوَانَ بْنِ الْمُعَطَّلِ، يَضْرِبُنِي إِذَا صَلَّيْتُ،

وَيُفْطِرُنِي إِذَا صُمْتُ، وَلَا يُصَلِّي صَلَاةَ الْفَجْرِ حَتَّى تَطْلُعَ الشَّمْسُ، قَالَ وَصَفْوَانُ

عِنْدَهُ، قَالَ: فَسَأَلَهُ عَمَّا قَالَتْ، فَقَالَ: يَا رَسُولَ اللَّهِ، أَمَّا قَوْلُهَا يَضْرِبُنِي إِذَا صَلَّيْتُ،

فَإِنَّهَا تَقْرَأُ بِسُورَتَيْنِ وَقَدْ نَهَيْتَهَا، قَالَ: فَقَالَ: لَوْ كَانَتْ سُورَةً وَاحِدَةً لَكَفَيْتِ النَّاسَ،

وَأَمَّا قَوْلُهَا: يُفْطِرُنِي، فَإِنَّهَا تَنْطَلِقُ فَتَصُومُ، وَأَنَا رَجُلٌ شَابٌّ، فَلَا أَضِيرُ، فَقَالَ رَسُولُ

اللَّهِ ﷺ يَوْمَئِذٍ: لَا تَصُومُ امْرَأَةٌ إِلَّا بِإِذْنِ زَوْجِهَا، وَأَمَّا قَوْلُهَا إِنِّي لَا أَصَلِّي حَتَّى تَطْلُعَ

الشَّمْسُ فَإِنَّا أَهْلُ بَيْتٍ قَدْ عَرِفْنَا ذَلِكَ لَا نَكَادُ نَسْتَيْقِظُ حَتَّى تَطْلُعَ الشَّمْسُ، قَالَ:

فَإِذَا اسْتَيْقَظْتَ فَصَلِّي * رواه أبو داود وابن ماجه

3269- Ebû Saîd anlatıyor: Biz, Resûlullah'ın (sallallahu aleyhi vesellem) yanındayken bir kadın gelerek dedi ki: "Ey Allah'ın Resûlü! Kocam Safvân b. el-Muattal namaz kıldığımda beni dövüyor, oruç tuttuğum zaman da

orucumu bozduruyor. Sabah namazını da güneş doğuncaya kadar geciktiriyor." Safvân da yanındaydı. Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) Safvân'a, karısının dediklerini sorduğunda Safvân: "Ey Allah'ın Resûlü! Benim onu dövdüğümü söylüyor, ama ben onu menetmeme rağmen o namaz kıldığı zaman iki tane sûre okuyor" dedi. Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "*Tek bir sûre okumak insanlara kafi gelir*" buyurdu. Safvân şöyle devam etti: "Orucunu bozduğumu söylemesine gelince, kendisi durmadan (nafile) oruç tutuyor; bense gencim ve sabredemiyorum." İşte o anda Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "*Kadın, kocasının izni olmadan (nafile) oruç tutmasın!*" buyurdu. Safvân devamden dedi ki: "Güneş doğana dek sabah namazını geciktirmeme gelince, biz uykucu bir aile olarak tanınıyoruz ve ancak Güneş doğduktan sonra uyanabiliyoruz." Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "*Uyandıgın zaman namazı kıl*" buyurdu. [Sahih]

Ebû Dâvud (2459) ve İbn Mâce * [Sahih Sünen Ebî Dâvud]

۳۲۷۰ - [۳۳] عَنْ عَائِشَةَ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ كَانَ فِي نَفَرٍ مِنَ الْمُهَاجِرِينَ وَالْأَنْصَارِ فَجَاءَ بَعِيرٌ فَسَجَدَ لَهُ فَقَالَ أَصْحَابُهُ يَا رَسُولَ اللَّهِ تَسْجُدُ لَكَ الْبَهَائِمُ وَالشَّجَرُ فَتَخُنُّ أَحَقُّ أَنْ تَسْجُدَ لَكَ فَقَالَ "اغْبُدُوا رَبِّكُمْ وَأَكْرِمُوا أَحَاكِمَ وَلَوْ كُنْتُمْ آمِرًا أَحَدًا أَنْ يَسْجُدَ لِأَحَدٍ لِأَمَرْتُ الْمَرْأَةَ أَنْ تَسْجُدَ لِزَوْجِهَا وَلَوْ أَمَرَهَا أَنْ تَنْقُلَ مِنْ جَبَلٍ أَضْفَرَ إِلَى جَبَلٍ أَسْوَدَ وَمِنْ جَبَلٍ أَسْوَدَ إِلَى جَبَلٍ أَيْضَ كَانَ يَنْبَغِي لَهَا أَنْ تَفْعَلَهُ" * رواه أحمد

3270- Hz. Âişe'nin bildirdiğine göre, Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem), Ensar ve Muhacirlerden bir grupta beraberdi. Bir deve gelip Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)'e secde etti. Bunu gören ashâbı: "Ey Allah'ın Resûlü! Hayvan ve ağaçlar sana secde ediyor. Biz sana secde etmeye daha layıkız" deyince, Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem): "*Rabbinize kulluk edin, (din) kardeşinize ikramda bulunun. Birinin, birine secde etmesini emrederdim, hiç şüphesiz kadının kocasına secde etmesini emrederdim. Kocasını, karısına sarı*

dağdan siyah dağa, siyah dağdan da beyaz dağa taşınmasını emretse, bunu onun için yapması gerekir" buyurdu. [Zayıf]

Ahmed (24471)

۳۲۷۱ - [۳۴] عَنْ جَابِرٍ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: «ثَلَاثَةٌ لَا تُقْبَلُ لَهُمْ صَلَاةٌ وَلَا تَصْعَدُ لَهُمْ حَسَنَةٌ: الْعَبْدُ الْأَبْقَى حَتَّى يَزْجَعَ إِلَى مَوَالِيهِ فَيَضَعُ يَدَهُ فِي أَيْدِيهِمْ، وَالْمَرْأَةُ السَّاحِطُ عَلَيْهَا زَوْجُهَا، وَالسَّكْرَانُ حَتَّى يَضْحُو» * رواه البيهقي في شعب الإيمان

3271- Câbir b. Abdillâh'ın bildirdiğine göre Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Üç kişi vardır ki, ne namazları kabul edilir, ne de kendileri için Allah'a bir hasene yükselir: Ayılıncaya kadar sarhoş, kocasının kendisine kızgın olduğu kadın, geri dönünceye ve elini efendilerinin eline koyuncaya kadar kaçak köle" buyurdu. [Zayıf]

Beyhakî, Şuabu'l-îmân'da * es-Silsiletu'd-Daîfe (1075)

۳۲۷۲ - [۳۵] عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ قِيلَ لِرَسُولِ اللَّهِ ﷺ أَيُّ النِّسَاءِ خَيْرٌ قَالَ النَّبِيُّ تَسْرُهُ إِذَا نَظَرَ وَتُطِيعُهُ إِذَا أَمَرَ وَلَا تُخَالِفُهُ فِي نَفْسِهَا وَلَا مَالِهَا بِمَا يَكْرَهُ * رواه النسائي والبيهقي في شعب الإيمان

3272- Ebû Hureyre der ki: Resûlullah'a (sallallahu aleyhi vesellem): "Hangi kadın daha hayırlıdır?" diye sorulduğunda: "Kocasını kendisine baktığında ona huzur veren, bir şeyi emrettiğinde ona itaat eden, hem kendisi, hem de malında kocasının hoşlanmadığı bir şeyi yapmayan kadın (en hayırlı kadındır)" buyurdu. [Sahih]

Nesâî (3231) ve Beyhakî, Şuabu'l-îmân'da * [Sahih Sünen en-Nesâî]

۳۲۷۳ - [۳۶] عَنِ ابْنِ عَبَّاسٍ، أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ، قَالَ: "أَزْبَعُ مَنْ أُعْطِيَهُنَّ فَقَدْ أُعْطِيَ خَيْرَ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ: قَلْبٌ شَاكِرٌ، وَلِسَانٌ ذَاكِرٌ، وَبَدَنٌ عَلَى الْبَلَاءِ صَابِرٌ، وَزَوْجَةٌ لَا تَبْغِيهِ حَوْناً فِي نَفْسِهَا وَلَا مَالَهُ" رواه البيهقي في شعب الإيمان

3273- İbn Abbâs'ın bildirdiğine göre Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Dört şey vardır ki, bunlar kime verilirse hiç şüphesiz kendisine dünya ve âhîret hayrı verilmiştir: Şükreden bir kalb; zikreden bir dil; belalara sabırlı bir beden; kendi namusu ve hainlik olacağından dolayı malı hususunda kocasına karşı haddi aşmayan hanım" buyurdu. [Zayıf]

Beyhakî, Şuabu'l-îmân'da (4115) * es-Silsiletu'd-Daîfe (1066)

بَابُ الْخُلْعِ وَالطَّلَاقِ

Kadının Bir Bedel Karşılığında Kocasından Boşanması (=Hul') ve Talak

1- FASIL

۳۲۷۴ - [۱] عَنِ ابْنِ عَبَّاسٍ أَنَّ امْرَأَةَ ثَابِتِ بْنِ قَيْسِ أَمْتِ النَّبِيِّ ﷺ، فَقَالَتْ: يَا رَسُولَ اللَّهِ ثَابِتٌ بِنُ قَيْسٍ أَمَا إِنِّي مَا أَعْتَبُ عَلَيْهِ فِي خُلُقٍ، وَلَا دِينَ، وَلَكِنِّي أَكْرَهُ الْكُفْرَ فِي الْإِسْلَامِ، فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: أَتَزْدِينَ عَلَيْهِ حَدِيثَهُ؟ قَالَتْ: نَعَمْ، قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: أَقْبِلِ الْحَدِيثَ وَطَلِّقْهَا تَطْلِيقَةً. " رواه البخاري

3274- İbn Abbâs bildiriyor: Sâbit b. Kays'ın hanımı, Hz. Peygamber'e (sallallahu aleyhi vesellem) gelip: "Ey Allah'ın Resûlü! Sâbit b. Kays ne ahlakî ne de dînî yönden kınayacağım biri değildir fakat, Müslüman olarak küfre götürecek hareketleri de yapmak istemiyorum" dedi ve ondan ayrılmak istediğini belirtti. Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Peki sana verdiği bahçeyi ona geri verir misin?" diye sorunca kadın: "Veririm" dedi. Bunun üzerine

Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem), Sâbit'e: *"Bahçeyi ondan kabul et ve bir talakla boş"* buyurdu. [Sahih]

Buhârî (5273)

۳۲۷۵ - [۲] عَنْ سَالِمٍ أَنَّ عَبْدَ اللَّهِ بْنَ عُمَرَ أَخْبَرَهُ أَنَّهُ طَلَّقَ امْرَأَتَهُ وَهِيَ حَائِضٌ فَذَكَرَ عُمَرُ لِرَسُولِ اللَّهِ ﷺ فَتَغَيَّظَ فِيهِ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ ثُمَّ قَالَ لِيُرَاجِعْهَا ثُمَّ يُمْسِكْهَا حَتَّى تَطْهَرَ ثُمَّ تَحِيضُ فَتَطْهَرَ فَإِنْ بَدَأَ لَهُ أَنْ يُطَلِّقَهَا فَلْيُطَلِّقْهَا طَاهِرًا قَبْلَ أَنْ يَمَسَّهَا فَبَلَكَ الْعِدَّةَ الَّتِي أَمَرَ اللَّهُ سُبْحَانَهُ أَنْ تُطَلَّقَ لَهَا النِّسَاءُ". وفي رواية: "مُرَّةً فَلْيُرَاجِعْهَا ثُمَّ لِيُطَلِّقْهَا طَاهِرًا أَوْ حَامِلًا" * متفق عليه

3275- Abdullah b. Ömer'in bana haber verdiğine göre o, karısını hayızlı iken boşadı. Ömer de bunu Resûlullah'a (sallallahu aleyhi vesellem) zikretti. Allah Resûlü (sallallahu aleyhi vesellem) bunun için ona kızdı ve: *"Karısını geri alsın, hayızından temizlenip tekrar hayız olup temizleninceye kadar onu yanında tutsun. Eğer gene boşamak isterse temizken ve ona dokunmadan (ilişkiye girmeden) boşasın. Allah'ın emrettiği iddet budur"* buyurdu.

Buhârî'nin bir diğer rivayetinde: *"Ona söyle, karısını geri döndersin ve onu ya temizken veya hamileyken boşasın"* ibaresi geçmiştir. [Sahih]

Buhârî (4908, 5252) ve Müslim (1471)

۳۲۷۶ - [۳] وَعَنْ عَائِشَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهَا قَالَتْ خَيْرَنَا رَسُولُ اللَّهِ ﷺ فَاخْتَرْنَا اللَّهَ وَرَسُولَهُ، فَلَمْ يَغْدُ ذَلِكَ عَلَيْنَا شَيْئًا * متفق عليه

3276- Âişe der ki: Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) bizlere tercih hakkı tanıyınca biz O'nu tercih ettik ve bunu (yani muhayyer bırakmasını) da talak olarak görmedik. [Sahih]

Buhârî (5262) ve Müslim (1477)

۳۲۷۷ - [۴] عَنْ ابْنِ عَبَّاسٍ قَالَ فِي الْحَرَامِ يَكْفِرُ لَقَدْ كَانَ لَكُمْ فِي رَسُولِ اللَّهِ

إِسْوَةٌ حَسَنَةٌ * متفق عليه

3277- İbn Abbâs der ki: (Helal olan bir şey hakkında) Harâm (olsun ibaresini kullanan kişi) kefâret yapar. "And olsun ki, Allah'in Resûlü'nde sizin için güzel bir örnek vardır..." (Ahzâb Sur. 21). [Sahih]

Buhârî (4911) ve Müslim (1473)

۳۲۷۸ - [۵] عَنْ عَائِشَةَ أَنَّ النَّبِيَّ ﷺ كَانَ يَمْكُثُ عِنْدَ زَيْنَبَ بِنْتِ جَحِشٍ

وَيَشْرَبُ عِنْدَهَا عَسَلًا فَتَوَاصَيْتُ أَنَا وَحَفْصَةُ أَنَّ أَيْتَنَا دَخَلَ عَلَيْهَا النَّبِيُّ ﷺ فَلْتَقُلُ
إِنِّي أَجِدُ مِنْكَ رِيحَ مَغَافِيرٍ أَكَلْتُ مَغَافِيرَ فَدَخَلَ عَلَيَّ إِحْدَاهُمَا فَقَالَتْ لَهُ ذَلِكَ فَقَالَ
لَا بَلْ شَرِبْتُ عَسَلًا عِنْدَ زَيْنَبَ بِنْتِ جَحِشٍ وَلَنْ أَعُودَ لَهُ وَقَدْ حَلَفْتُ لَا تُخْبِرِي
بِذَلِكَ أَحَدًا" يَتَّبِعِي مَرْضَاةَ أَزْوَاجِهِ فَتَزَلْتُ ﴿يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ لِمَ تُحَرِّمُ مَا أَحَلَّ اللَّهُ لَكَ
تَتَّبِعِي مَرْضَاتِ أَزْوَاجِكَ وَاللَّهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ﴾ الآية * متفق عليه

3278- Hz. Âişe'nin bildirdiğine göre, Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem), Zeyneb binti Cahş'ın yanında kalır ve orada bal şerbeti içerdi. Hafsa'yla beraber, Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) ikimizden birinin yanına girdiği zaman ona: "Senden meğâfir kokusu geliyor? Meğâfir mi yedin?" demek üzere anlaştık. Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) ikisinden birinin yanına girince anlaştıkları gibi Resûlullah'a (sallallahu aleyhi vesellem) bunu söyledi. Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) de hanımlarını hoşnut etmek gayesiyle: "Hayır! Bilakis Zeyneb'in yanında bal içtim; ama bir daha onu içmeyeceğim! Sakın bunu başka bir kimseye haber verme" karşılığını verdi. Bunun üzerine şu âyetler nâzil oldu: "Ey Peygamber! Eşlerinin rızasını gözeterek Allah'ın sana helâl kıldığı şeyi niçin kendine haram ediyorsun? Allah çok bağışlayan, çok esirgeyendir." (Tahrîm Sur. 1). [Sahih]

Buhârî (5267) ve Müslim (1474)

2- FASIL

۳۲۷۹ - [۶] عَنْ ثَوْبَانَ عَنِ النَّبِيِّ ﷺ قَالَ: «أَيُّمَا امْرَأَةٍ سَأَلْتُ زَوْجَهَا طَلَاقًا فِي غَيْرِ مَا بَأْسٍ فَحَرَامٌ عَلَيْهَا زَانِحَةُ الْجَنَّةِ» * رواه أحمد والترمذي وأبو داود وابن ماجه والدارمي

3279- Sevbân'ın bildirdiğine göre Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): *"Hangi kadını herhangi bir geçerli sebep olmadıktan sonra kocasından boşanmak isterse Cennetin kokusu o kadına haram olur"* buyurdu. [Sahih]

Ahmed, Tirmizî (1187), Ebû Dâvud (226), İbn Mâce (2055) ve Dârimî * İrvâ (2035)

۳۲۸۰ - [۷] عَنْ ابْنِ عُمَرَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمَا أَنَّ النَّبِيَّ ﷺ قَالَ: «أَبْغَضُ الْحَلَائِلِ إِلَى اللَّهِ الطَّلَاقُ» * رواه أبو داود

3280- İbn Ömer'in bildirdiğine göre Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): *"Helaller içinde Allah'a en sevimsiz olanı boşanmaktır"* buyurdu. [Zayıf]

Ebû Dâvud (2178) * İrvâ (2040)

۳۲۸۱ - [۸] عَنْ عَلِيٍّ عَنِ النَّبِيِّ ﷺ، قَالَ: لَا طَلَاقَ قَبْلَ نِكَاحٍ، وَلَا عِتَاقَ إِلَّا بَعْدَ مِلْكٍ، وَلَا وَصَالَ فِي صِيَامٍ، وَلَا يَتِمُّ بَعْدَ اخْتِلَامٍ، وَلَا رِضَاعَ بَعْدَ فِطَامٍ، وَلَا صَمْتًا يَوْمَ إِلَى اللَّيْلِ. رواه في شرح السنة

3281- Hz. Ali'nin bildirdiğine göre Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem): *"Nikâh olmadan önceki boşama geçersizdir. Köleye mâlik olmadan önce azat etme geçersizdir. Arada iftar etmeden peşpeşe birkaç gün oruç tutulmaz. Büluğ çağına ulaştıktan sonra yetimlik kalkar. Süttten kesildikten sonraki*

emzirmenin geçerli bir hükmü yoktur. Bütün gün geceye kadar susma (orucu) yoktur" buyurdu.

Beğavî Şerhu's-Sünne'de (2350)

۳۲۸۲ - [۹] عَنْ عَمْرِو بْنِ شُعَيْبٍ، عَنْ أَبِيهِ، عَنْ جَدِّهِ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: لَا نَذْرَ لِابْنِ آدَمَ فِيمَا لَا يَمْلِكُ، وَلَا عِثْقَ فِيمَا لَا يَمْلِكُ، وَلَا طَلَّاقَ فِيمَا لَا يَمْلِكُ * رواه الترمذي وزاد أبو داود: " وَلَا يَبِيعُ إِلَّا فِيمَا يَمْلِكُ "

3282- Amr b. Şuayb, babasından, o da dedesinden, Resûlullah'ın (sallallahu aleyhi vesellem): "*Âdemoğlu sahip olmadığı bir şeyi adayamaz. Mâlik olmadığı bir köleyi azat edemez. Sahip olmadığı bir eşi de boşayamaz*" buyurduğunu nakleder. Ebû Dâvud rivayetinde: "*Mâlik olmadığını şeyin satışı da söz konusu olmaz*" ibaresi geçmiştir. [Sahih]

Ebû Dâvud (2190) ve Tirmizî (1181) * [Sahih Sünen et-Tirmizî]

۳۲۸۳ - [۱۰] عَنْ زُكَّانَةَ بِنْتِ عَبْدِ يَزِيدَ، أَنَّهَا طَلَّقَ امْرَأَتَهُ سَهِيمَةَ الْبَيْتَةَ ، فَأَخْبَرَ النَّبِيَّ ﷺ بِذَلِكَ، وَقَالَ: وَاللَّهِ مَا أَرَدْتُ إِلَّا وَاحِدَةً، فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: وَاللَّهِ مَا أَرَدْتُ إِلَّا وَاحِدَةً؟ فَقَالَ زُكَّانَةُ: وَاللَّهِ مَا أَرَدْتُ إِلَّا وَاحِدَةً، فَرَدَّهَا إِلَيْهِ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ، فَطَلَّقَهَا الثَّانِيَةَ فِي زَمَانِ عُمَرَ، وَالثَّلَاثَةَ فِي زَمَانِ عُثْمَانَ.

3283- Rükâne b. Abdi Yezîd hanımını "elbette" (ibaresi ile) kesin olarak boşadıktan sonra, bunu Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem)'e haber verdi ve: "Vallahi bir (talak)dan fazlasına murad etmedim" ekledi. Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) de: "*Allah'a yemin olsun ki sen bununla bir (talak)dan fazlasını murad etmedin mi?*" diye sordu. Rükâne de: "Vallahi bir (talak)dan fazlasına murad etmedim" cevabını verince, Allah Resûlü (sallallahu aleyhi vesellem) karısını Rükâne'ye geri yolladı. Ancak daha sonra Rükâne onu Hz. Ömer zamanında ikinci, Osman zamanında da üçüncü kez boşadı. [Zayıf]

Ebû Dâvud (2206) ve Tirmizî (1177) * İrvâ (2690)

۳۲۸۴ - [۱۱] عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ قَالَ: ثَلَاثٌ جَدُّهُنَّ جَدٌّ، وَهَزْلُهُنَّ جَدٌّ: النِّكَاحُ، وَالطَّلَاقُ، وَالرَّجْعَةُ * رواه الترمذي وأبو داود وقال الترمذي : هذا حديث حسن غريب

3284- Ebû Hureyre'nin bildirdiğine göre Resûlullah sallallahu aleyhi vesellem): "Üç şey vardır ki bunların ciddisi de şakası da ciddidir: Nikah, talâk ve ric'at (kadının kocasına dönmesi)" buyurdu.

Ebû Dâvud (2194) ve Tirmizî (1184 "hasen ğarîb") * İrvâ (1826)

۳۲۸۵ - [۱۲] وعن عائشة قالت: سمعت رَسُولَ اللَّهِ ﷺ قَالَ: لَا طَّلَاقَ، وَلَا عَتَاقَ فِي إِغْلَاقٍ. * رواه أبو داود وابن ماجه قيل: معنى الإغلاق: الإكراه

3285- Hz. Âişe der ki: Resûlullah'ın (sallallahu aleyhi vesellem): "Zorlama altında ne boşama olabilir, ne de (köle ve cariyeyi) azat etme" buyurduğunu işittim. [Hasen]

Ebû Dâvud (2193) ve İbn Mâce (2046) * [Sahîh Sünen Ebî Dâvud]

۳۲۸۶ - [۱۳] عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: كُلُّ طَلَاقٍ جَائِزٌ، إِلَّا طَّلَاقَ الْمَغْلُوبِ عَلَى عَقْلِهِ * رواه الترمذي وقال: هذا حديث غريب وعطاء بن عجلان الراوي ضعيف ذاهب الحديث

3286- Ebû Hureyre der ki: Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Her yapılan boşama geçerlidir, ancak aklî dengesi yerinde olmayanın yaptığı boşama geçersizdir" buyurdu. [Zayıf]

Tirmizî (1191 "ğarîb") * [Daif Süneni't-Tirmizî] Atâ b. Aclân zayıf bir ravidir.

۳۲۸۷ - [۱۴] عَنْ عَلِيٍّ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ قَالَ: زُفِعَ الْقَلَمُ عَنْ ثَلَاثَةٍ: عَنِ النَّائِمِ حَتَّى يَسْتَيْقِظَ، وَعَنِ الصَّبِيِّ حَتَّى يَبْلُغَ، وَعَنِ الْمَغْثُوهِ حَتَّى يَغْتَبَلَ * رواه الترمذي وأبو داود

3287- Hz. Ali, Resûlullah'ın (sallallahu aleyhi vesellem): "Şu üç gruptan kalem kaldırılmıştır: Uyanıncaya kadar uyuyandan, ergenliğe erinceye kadar çocuktan ve akıllanıncaya kadar deliden" buyurduğunu bildiriyor. [Sahih]

Tirmizî (4402) ve Ebû Dâvud (1423) * [Sahîh Sünen Ebî Dâvud]

۳۲۸۸ - [۱۵] ورواه الدارمي عن عائشة وابن ماجه عنهما

3288- Aynı hadisi Dârimî (2342), Âişe'den ve İbn Mâce (2041), Ali ve Âişe'den rivayet etmiştir. [Sahih]

۳۲۸۹ - [۱۶] عَنْ عَائِشَةَ، أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ قَالَ: طَلَّاقُ الْأُمَّةِ تَطْلِيقَتَانِ، وَعَدَّتْهَا حَيْضَتَانِ * رواه الترمذي وأبو داود وابن ماجه والدارمي

3289- Hz. Âişe'nin bildirdiğine göre Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Cariyeyi boşamak iki talâk ile dir; iddet bekleme süresi de iki hayız süresi kadardır" buyurdu. [Zayıf]

Tirmizî (1182), Ebû Dâvud (2189), İbn Mâce (2079) ve Dârimî * İrvâ (2121)

3- FASIL

۳۲۹۰ - [۱۷] عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ عَنِ النَّبِيِّ ﷺ أَنَّهُ قَالَ الْمُتَزَعَاتُ وَالْمُخْتَلِعَاتُ هُنَّ الْمُنَافِقَاتُ * رواه النسائي

3290- Ebû Hureyre'nin bildirdiğine göre Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem): "Geçerli bir mazereti olmadan hul' yoluyla (bir bedel karşılığında) boşanmak isteyen kadınlar münafik olan kadınlardır" buyurdu. [Sahih]

Nesâî (3461) * es-Silsiletu's-Sahîha (2/632)

۳۲۹۱ - [۱۸] عَنْ نَافِعٍ عَنْ مَوْلَاةٍ لِصَفِيَّةَ بِنْتِ أَبِي عُبَيْدٍ أَنَّهَا اخْتَلَعَتْ مِنْ زَوْجِهَا بِكُلِّ شَيْءٍ لَهَا فَلَمْ يُنَكِرْ ذَلِكَ عَبْدُ اللَّهِ بْنُ عَمَرَ. رواه مالك

3291- Nâfi'nin bildirdiğine göre (İbn Ömer'in karısı) Safiyye binti Ebî Ubeyd'in cariyesi sahip olduğu tüm mal varlığını vermek suretiyle (kocasından) anlaşmalı bir boşama yaptığında İbn Ömer olumsuz bir değerlendirmede bulunmamıştır.

Mâlik

۳۲۹۲ - [۱۹] عَنْ مَحْمُودِ بْنِ لَبِيدٍ قَالَ أَخْبَرَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ عَنْ رَجُلٍ طَلَّقَ امْرَأَتَهُ ثَلَاثَ تَطْلِيقَاتٍ جَمِيعًا فَقَامَ غَضْبَانًا ثُمَّ قَالَ أَيْلَعِبُ بِكِتَابِ اللَّهِ وَأَنَا بَيْنَ أَظْهُرِكُمْ حَتَّى قَامَ رَجُلٌ وَقَالَ يَا رَسُولَ اللَّهِ أَلَا أَقْتُلُهُ * رواه النسائي

3292- Mahmûd b. Lebîd anlatıyor: Resûlullah'a (sallallahu aleyhi vesellem), adamın birinin karısını bir defada üç talâkla boşadığı haberi verildiği zaman Allah Resûlü (sallallahu aleyhi vesellem) öfkeli bir şekilde ayağa kalktı ve: "Ben henüz içinizdeyken Allah'ın Kitab'ıyla mı oynanıyor!" buyurdu. Bunun üzerine de bir adam kalkıp dedi ki: "Ey Allah'ın Resûlü! Gidip onu öldüreyim mi?" [Zayıf]

Nesâî (3401) * [Daif Sünen en-Nesâî]

۳۲۹۳ - [۲۰] عَنْ مَالِكٍ أَنَّهُ بَلَغَهُ أَنَّ رَجُلًا قَالَ لِعَبْدِ اللَّهِ بْنِ عَبَّاسٍ إِنِّي طَلَّقْتُ امْرَأَتِي مِائَةَ تَطْلِيقَةٍ فَمَاذَا تَرَى عَلَيَّ فَقَالَ لَهُ ابْنُ عَبَّاسٍ طَلَّقْتَ مِنْكَ لِثْلَاثٍ وَسَبْعٍ وَتَسْعُونَ اتَّخَذْتَ بِهَا آيَاتِ اللَّهِ هُزُؤًا. رواه في الموطأ

3293- Mâlik bildiriyor: Bana ulaştığına göre adamın biri Abdullah b. Abbâs'a dedi ki: "Karımı yüz talâkla boşadım, durumum hakkında ne dersin?" İbn Abbâs ona: "Üç talâkla karın senden boş oldu. Kalan doksan yedi talâkla da sen Allah'ın âyetlerini alaya almış oldun" karşılığını verdi.

Mâlik (talâk 1)

۳۲۹۴ - [۲۱] عَنْ مُعَاذِ بْنِ جَبَلٍ قَالَ قَالَ لِي رَسُولُ اللَّهِ ﷺ «يَا مُعَاذُ مَا خَلَقَ اللَّهُ شَيْئًا عَلَى وَجْهِ الْأَرْضِ أَحَبَّ إِلَيْهِ مِنَ الْعِتَاقِ وَلَا خَلَقَ اللَّهُ شَيْئًا عَلَى وَجْهِ الْأَرْضِ أَبْغَضَ إِلَيْهِ مِنَ الطَّلَاقِ * رواه الدارقطني

3294- Muâz b. Cebel, Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)'in: "Ey Muâz! Allah yeryüzünde kendisine köle âzâd etmekten daha sevimli bir şey yaratmamıştır. Yine Allah yeryüzünde talâktan (boşamaktan) daha kötü bir şey yaratmamıştır" buyurduğunu nakleder.

Dârakutnî (3984)

بَابُ الْمُطْلَقَةِ ثَلَاثًا

Üç Talakla Boşanan Kadın

1- FASIL

۳۲۹۵ - [۱] عَنْ عَائِشَةَ قَالَتْ: جَاءَتْ امْرَأَةٌ رِفَاعَةَ الْقُرْظِيَّ إِلَى رَسُولِ اللَّهِ ﷺ، فَقَالَتْ: إِنِّي كُنْتُ عِنْدَ رِفَاعَةَ فَطَلَّقَنِي، فَبِتَّ طَلَاقِي، فَتَزَوَّجْتُ عَبْدَ الرَّحْمَنِ بْنَ

الرَّيْبِ وَمَا مَعَهُ إِلَّا مِثْلُ هُدْبَةِ الثَّوْبِ، فَقَالَ: أَتُرِيدِينَ أَنْ تَرْجِعِي إِلَيَّ رِفَاعَةً؟ لَا، حَتَّى تَذُوقِي عُسَيْلَتَهُ وَيَذُوقَ عُسَيْلَتِكَ. * متفق عليه

3295- Hz. Âişe der ki: Rifâa el-Kurazî'nin karısı Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)'e geldi ve: "Rifâa'nın karısı idim. Beni üç talakla boşadı ve boşamayı kesinleştirdi. Ben de Abdurrahman b. ez-Zübeyr ile evlendim fakat bunun tenasül uzvunu elbise saçağı gibi gevşek buldum" dedi. Bunun üzerine Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Rifâa'ya tekrar dönmek mi istersin? Hayır sen onun balcağzından, o da senin balcağzından tatmadıkça ona tekrar dönemezsin" buyurdu. [Sahih]

Buhârî (2639) ve Müslim (1433)

2- FASIL

۳۲۹۶ - [۲] عن عبد الله بن مسعود قَالَ: لَعَنَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ الْمُحَلَّلَ،
وَالْمُحَلَّلَ لَهُ * رواه الدارمي

3296- Abdullah b. Mes'ûd der ki: "Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem), hulleci (koca)yı ve kendisi için hulle yapılan (koca)yı lânetlemiştir." [Sahih]

Dârimî (2304) * İrvâ (1897)

۳۲۹۷ - [۳] ورواه ابن ماجة عن علي وابن عباس وعقبة بن عامر

3297- Aynı hadisi İbn Mâce (1934-6), Hz. Ali, İbn Abbâs ve Ukbe b. Âmir'den rivayet etmiştir.

۳۲۹۸ - [۴] عَنْ سُلَيْمَانَ بْنِ يَسَارٍ، قَالَ: أَذْرَكْتُ بِضَعَةَ عَشْرٍ مِنْ أَصْحَابِ
النَّبِيِّ ﷺ كُلُّهُمْ يَقُولُ: "يُوقَفُ الْمُؤَلِّي". رواه في شرح السنة

3298- Süleymân b. Yesâr der ki: Resûlullah'ın ashâbından kendilerine yetuğuğum on kûsur sahabenin tümü de "(Karısına) îlâ yapan (dört ay süreyle) beklemesi gerekir" dediler.

Beğavî Şerhu's-Sünne'de (2363)

۳۲۹۹ - [۵] عَنْ أَبِي سَلَمَةَ، أَنَّ سَلْمَانَ بْنَ صَخْرٍ الْأَنْصَارِيَّ، أَحَدَ بَنِي بِيَاضَةَ جَعَلَ امْرَأَتَهُ عَلَيْهِ كَظْهَرِ أُمِّهِ حَتَّى يَمْضِيَ رَمَضَانُ، فَلَمَّا مَضَى نِصْفٌ مِنْ رَمَضَانَ وَقَعَ عَلَيْهَا لَيْلًا، فَأَتَى رَسُولَ اللَّهِ ﷺ، فَذَكَرَ ذَلِكَ لَهُ، قَالَ لَهُ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: أَعْتَقَ رَقَبَةً، قَالَ: لَا أَحَدَهَا، قَالَ: فَصُمْ شَهْرَيْنِ مُتَتَابِعَيْنِ، قَالَ: لَا أَسْتَطِيعُ، قَالَ: أَطْعِمْ سِتِّينَ مِسْكِينًا، قَالَ: لَا أَحَدُ، فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ لِفَزْوَةَ بِنِ عَمْرِو: أَعْطِهِ ذَلِكَ الْعَرَقَ وَهُوَ مِكَتَلٌ يَأْخُذُ خَمْسَةَ عَشَرَ صَاعًا، أَوْ سِتَّةَ عَشَرَ صَاعًا إِطْعَامَ سِتِّينَ مِسْكِينًا * رواه الترمذي

3299- Ebû Seleme'nin bildirdiğine göre, Beyâda oğullarından Selmân b. Sahr el-Ensârî, Ramazan ayı çıkıncaya kadar karısını kendisine annesinin sırtı gibi kılmıştı (yani zihâr yapmıştı). Ramazan'ın yarısı geçince de geceleyin onunla ilişkiye girdi. Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem): "Bir köle azat et" buyurunca Selmân, Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)'e gelerek: "Bulamam" dedi. Allah Resûlü (sallallahu aleyhi vesellem): "Arka arkaya iki ay oruç tut" buyurdu. Selmân: "Buna gücüm yetmez" dedi. Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem): "Altmış fakiri doyur" buyurdu. Selmân: "Gücüm yetmez bulamam" dedi. Bunun üzerine Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) Ferve b. Amr'a: "Altmış yoksulun yedirilmesi için on beş ve on altı sâ' dolusu bir sepet hurmayı ona ver" buyurdu. [Sahih]

Tirmizî (1200) * [Sahih Süneni't-Tirmizî]

۳۳۰۰ - [۶] وروی أبو داود وابن ماجه والدارمي عن سُلَيْمَانَ بْنِ يَسَارٍ، عَنْ سَلَمَةَ بْنِ صَخْرٍ، نحوه قَالَ: كُنْتُ امْرَأً أُصِيبُ مِنَ النِّسَاءِ مَا لَا يُصِيبُ غَيْرِي وَفِي رَوَايَتِهِمَا أَعْنِي أَبُو دَاوُدَ وَالدَّارِمِيُّ: "فَأَطْعِمُ وَشَقَا مِنْ ثَمَرِ بَيْنِ سِتِّينَ مِسْكِينًا"

3300- Ebû Dâvud (2213), İbn Mâce (2062) ve Dârimî (2273), aynısını Süleymân b. Yesâ kanıyayla Seleem b. Sahr'dan "Kadınlarla kimsenin yapamayacağı kadar çok cinsel temasta bulunan bir kişiydim" ibaresiyle rivayet ettiler. Ebû Dâvud ve Dârimî'de ise ayrıca "Altmış yoksulu bir vesk hurma ile doyur" ibaresi geçmiştir.

۳۳۰۱ - [۷] عَنْ سَلَمَةَ بْنِ صَخْرٍ الْبَيَاضِيِّ عَنِ النَّبِيِّ ﷺ فِي الْمُظَاهَرِ يُوَأَقِعُ قَبْلَ أَنْ يُكْفَرَ قَالَ: كَفَّارَةٌ وَاحِدَةٌ * رواه الترمذي وابن ماجه

3301- Seleme b. Sahr el-Beyâdî'nin bildirdiğine göre, Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) zihâr yapan kimsenin kefâretini ödemediği hanımıyla cinsel ilişkide bulunması halinde: "Tek bir kefâret yeterlidir" buyurdu. [Sahih]

Tirmizî (1198) ve İbn Mâce (2068) * [Sahih Süneni't-Tirmizî]

3- FASIL

۳۳۰۲ - [۸] عَنْ عِكْرِمَةَ، عَنِ ابْنِ عَبَّاسٍ أَنَّ رَجُلًا ظَاهَرَ مِنْ امْرَأَتِهِ، فَعَشِيَهَا قَبْلَ أَنْ يُكْفَرَ، فَأَتَى النَّبِيَّ ﷺ، فَذَكَرَ ذَلِكَ لَهُ، فَقَالَ: مَا حَمَلَكَ عَلَى ذَلِكَ؟ فَقَالَ: يَا رَسُولَ اللَّهِ، رَأَيْتُ بِيَاضَ حِجْلَيْهَا فِي الْقَمَرِ، فَلَمْ أَمْلِكْ نَفْسِي أَنْ وَقَعْتُ عَلَيْهَا، فَضَحِكَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ، وَأَمَرَهُ أَلَّا يَقْرَبَهَا حَتَّى يُكْفَرَ. رواه ابن ماجه. وروی الترمذي نحوه وقال: هذا حديث حسن صحيح غريب وروى أبو داود والنسائي نحوه مُسْنَدًا وَمُرْسَلًا وَقَالَ النَّسَائِيُّ: الْمُرْسَلُ أَوْلَى بِالصَّوَابِ مِنَ الْمُسْنَدِ

3302- Abdullah b. Abbâs'ın bildirdiğine göre bir adam karısına zihar yapmış ve kefaret ödemedi önce onunla cinsel ilişkiye girmiştir. Daha sonra Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem)'e gelerek bu durumu O'na anlatmıştır. Allah Resûlü (sallallahu aleyhi vesellem) (adama): "*Neden böyle yaptın!*" diye sorunca adam: "Ey Allah'ın Resûlü! Ay ışığında karımın halhallerinin beyazlığını gördüm, bunun etkisi ile kendime hâkim olamayıp onunla ilişkiye girdim" dedi. Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem), bu durum karşısında gülüp kefaret ödeyinceye kadar kadına yaklaşmamasını ona emretmiştir. [Hasen]

İbn Mâce (2065) ve Tirmizî ("hasen ğarîb") * [Sahih Sünen İbn Mâce] Ebû Dâvud ve Nesâî, bunu hem İbn Abbâs'tan (müsned), hem de İkrime'den (mürsel) rivayet ettiler. Nesâî ise doğrusunun müsned olmayıp mürsel olduğunu söylemiştir.

بَاب فِي كَوْنِ الرَّقَبَةِ فِي الْكُفَّارَةِ مُؤَمَّنَةً

Kefaret İçin Azat Edilen Kölenin Mümin Olmasının Gerekliği

1- FASIL

۳۳۰۳ - [۱] عَنْ مُعَاوِيَةَ بْنِ الْحَكَمِ أَنَّهُ قَالَ: أَتَيْتُ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ فَقُلْتُ: يَا رَسُولَ اللَّهِ إِنَّ جَارِيَةً لِي كَانَتْ تَزْعَى غَنَمًا لِي، فَجِئْتُهَا، وَقَدْ فُقِدَتْ شَاةٌ مِنَ الْغَنَمِ، فَسَأَلْتُهَا عَنْهَا فَقَالَتْ: أَكَلَهَا الدِّئْبُ، فَأَسِفْتُ عَلَيْهَا، وَكُنْتُ مِنْ بَنِي آدَمَ فَلَطَمْتُ وَجْهَهَا وَعَلَيَّ رَقَبَةٌ أَفَاعُغِقُهَا، فَقَالَ لَهَا رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: أَيْنَ اللَّهُ؟ فَقَالَتْ: فِي السَّمَاءِ، فَقَالَ: مَنْ أَنَا؟ فَقَالَتْ: أَنْتَ رَسُولُ اللَّهِ فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: أَخَعِقْهَا * رواه مالك

وفي رواية مسلم قال: كَانَتْ لِي جَارِيَةٌ تَزْعَى غَنَمًا لِي فِي قَبْلِ أَحَدِ وَالْجَوَانِيَّةِ، فَاطَّلَعْتُهَا ذَاتَ يَوْمٍ وَإِذَا الدِّئْبُ قَدْ ذَهَبَ بِشَاةٍ مِنْ غَنَمِهَا، قَالَ: وَأَنَا رَجُلٌ مِنْ بَنِي آدَمَ آسَفُ كَمَا يَأْسِفُونَ، لِكَيْتِي صَكَّكْتُهَا صَكَّةً، فَأَتَيْتُ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ فَعَظَّمْ ذَلِكَ

عَلَيَّ، فَقُلْتُ: يَا رَسُولَ اللَّهِ، أَفَلَا أُعْتِقُهَا، قَالَ: "اِتَّبِعِي بِهَا"، فَقَالَ لَهَا: "أَيْنَ اللَّهُ؟"،
قَالَتْ: فِي السَّمَاءِ، قَالَ: "مَنْ أَنَا"، قَالَتْ: أَنْتَ رَسُولُ اللَّهِ، قَالَ: "أُعْتِقُهَا فَإِنَّهَا
مُؤْمِنَةٌ"

3303- Muâviye b. el-Hakem der ki: Hz. Peygamber'e (sallallahu aleyhi vesellem) gidip: "Ey Allah'ın Resûlü! Bir cariyem koyunlarını otlatırken, geldim ve bir koyunun eksik olduğunu gördüm. Ona koyunu sorduğumda: «Kurt yedi» dedi. Ben de buna üzüldüm ve cariyenin yüzüne vurdum. Bir köle azad etme borcum var. Bu cariyeyi azad edeyim mi?" diye sordum. Allah'ın Resûlü (sallallahu aleyhi vesellem), cariyeye: "Allah nerede?" diye sorunca, cariyeye: "Göktedir" karşılığını verdi. Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Ben kimim?" diye sorunca ise, cariyeye: "Allah'ın Peygamberisin" cevabını verdi. Bunun üzerine Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Bunu azad et" buyurdu.

Mâlik (8)

Müslim'in rivayet: Benim, Uhud ve Cevâniyye tarafında koyun güden bir cariyem vardı. Bir gün çıkıp yanına vardığımda kurdun, koyunlardan birini alıp götürdüğünü gördüm ve insan olmam hasebiyle kızarak cariyeye bir tokat attım. Bu durumu gidip Resûlullah'a (sallallahu aleyhi vesellem) anlattığımda, yaptığımın büyük hata olduğunu söyledi. Ben: "Ey Allah'ın Resûlü! Cariyeyi azad edeyim mi?" diye sorunca: "Onu bana getir" buyurdu. Cariyeyi Resûlullah'a (sallallahu aleyhi vesellem) getirince, Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) ona: "Allah nerede?" diye sordu. Cariye: "Göktedir" cevabını verince, Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Ben kimim?" diye sordu. Cariye: "Sen Allah'ın Resûlüsün" cevabını verince Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Onu azad et. O mümin biridir" buyurdu. [Sahih]

Müslim (537)

بَابُ اللَّعَانِ

Liân (Lanetleşme)

1- FASIL

۳۳۰۴ [۱] عَنْ سَهْلِ بْنِ سَعْدِ السَّاعِدِيِّ قَالَ: إِنْ عُوَيْمِرُ الْعَجْلَانِيُّ قَالَ: يَا رَسُولَ اللَّهِ أَرَأَيْتَ رَجُلًا وَجَدَ مَعَ امْرَأَتِهِ رَجُلًا أَيْقَثُلُهُ فَيَقْتُلُونَهُ؟ أَمْ كَيْفَ أَفْعَلُ؟ فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: «قَدْ أَنْزَلَ فِيكَ وَفِي صَاحِبَتِكَ فَأَذْهَبْ قَاتِ بِهَا» قَالَ سَهْلٌ: فَتَلَّعْنَا فِي الْمَسْجِدِ وَأَنَا مَعَ النَّاسِ عِنْدَ رَسُولِ اللَّهِ ﷺ فَلَمَّا فَرَعَا قَالَ عُوَيْمِرُ: كَذَبْتُ عَلَيْهَا يَا رَسُولَ اللَّهِ إِنْ أَمْسَكْتُهَا فَطَلَقْتُهَا ثَلَاثًا ثُمَّ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: " انظُرُوا فَإِنْ جَاءَتْ بِهِ أَشْحَمَ أَدْعَجِ الْعَيْنَيْنِ عَظِيمِ الْأَلْيَتَيْنِ حَدَلَجِ السَّاقَيْنِ فَلَا أَحْسِبُ عُوَيْمِرَ إِلَّا قَدْ صَدَّقَ عَلَيْهَا وَإِنْ جَاءَتْ بِهِ أَحْمِرَ كَأَنَّهُ وَحَرَةٌ فَلَا أَحْسِبُ عُوَيْمِرًا إِلَّا قَدْ كَذَبَ عَلَيْهَا فَجَاءَتْ بِهِ عَلَى النَّعْتِ الَّذِي نَعْتُ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ مِنْ تَضْدِيقِ عُوَيْمِرٍ فَكَانَ بَعْدُ يُنْسَبُ إِلَى أُمِّهِ * متفق عليه

3304- Sehl b. Sa'd es-Sâidî anlatıyor: Uveymir el-Aclânî dedi ki: "Ey Allah'ın Resûlü! Bir kimse hanımıyla beraber bir kişiyi bulsa, o adamı öldürmeli, siz de onu (öldüreni) öldürmeli misiniz? Yoksa bu kişi nasıl yapmalı?" ... Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "(Ey Uveymir!) Senin ve eşin hakkında Allah Kur'ân (âyeti) indirilmiştir. Şimdi git, onu getir" buyurdu.

Sehl dedi ki: Ben halk ile birlikte Hz. Peygamber'in (sallallahu aleyhi vassellem) yanında iken onlar da Mescid'de lânetleştiler." (Lânetleşmeyi) bitirdikleri zaman Uveymir; "Ey Allah'ın Resûlü! Eğer ben onu (nikâhım altında) tutacak ve üç talakla boşamış olursam, onun hakkında yalan söylemiş duruma düşerim" dedi. Sonra Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem), orada bulunanlara: "Bakınız! Eğer bu kadın -vücûdu siyah, gözlerinin siyahı koyu, kıçının iki yamı büyük, baldırları kaba bir görünümde bir çocuk dünyaya

getirirse, muhakkak ben Uveymir'in bu kadına zina suçlamasında haklı olduğunu sanırım. Eğer kadın keler gibi kızıl bir çocuk doğurursa, bu defa da ben Uveymir'in, iftira ettiğini sanırım!" buyurdu.

Sonra kadın, Hz. Peygamber'in (sallallahu aleyhi vesellem) Uveymir'i tasdik eden bir görünümde çocuk dünyaya getirdi getirdi. Bu sebeble çocuk, daha sonra annesine nisbet edilir oldu.

Buhârî (4745) ve Müslim (1492)

۳۳۰۵- [۲] وَعَنِ ابْنِ عُمَرَ أَنَّ النَّبِيَّ ﷺ لَاعَنَ بَيْنَ رَجُلٍ وَامْرَأَتِهِ فَانْتَقَى مِنْ وَلَدِهَا فَفَرَّقَ بَيْنَهُمَا وَالْحَقُّ الْوَلَدَ بِالْمَرْأَةِ.. وَفِي حَدِيثِهِ لَهُمَا أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ وَعَظَّهُ وَذَكَرَهُ وَأَخْبَرَهُ أَنَّ عَذَابَ الدُّنْيَا أَهْوَنُ مِنْ عَذَابِ الْآخِرَةِ ثُمَّ دَعَاَهَا فَوَعَّظَهَا وَذَكَرَهَا وَأَخْبَرَهَا أَنَّ عَذَابَ الدُّنْيَا أَهْوَنُ مِنْ عَذَابِ الْآخِرَةِ * متفق عليه

3305- İbn Ömer bildiriyor: "Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) karı koca arasında lanetleşmeyi yaptıktan sonra çocuğu annesine verdi. Karo kocayı ayırdı ve çocuğu kadının nesebine kattı."

Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) bunları adama nasihat ve uyarılarda bulunduktan sonra dünya azabının âhiret azabından ehven olduğunu haber verdi. Sonra kadını çağırdı. Ona da nasihat ve uyarılarda ve dünya azabının âhiret azabından ehven olduğunu haber verdi.

Müslim (1493)

۳۳۰۶- [۳] وَعَنْهُ أَنَّ النَّبِيَّ ﷺ قَالَ لِلْمُتَلَاعِنِينَ: «حِسَابُكُمْ عَلَى اللَّهِ أَحَدُكُمْ كَاذِبٌ لَا سَبِيلَ لَكَ عَلَيْهَا» قَالَ: يَا رَسُولَ اللَّهِ مَا لِي قَالَ: «لَا مَالَ لَكَ إِنْ كُنْتَ صَدَقْتَ عَلَيْهَا فَهُوَ بِمَا اسْتَحَلَلْتَ مِنْ فَرْجِهَا وَإِنْ كُنْتَ كَذَبْتَ عَلَيْهَا فَذَلِكَ أَبْعَدُ وَأَبْعَدُ لَكَ مِنْهَا»

3306- Saïd b. Cübeyr der ki: İbn Ömer'e lanetleşen çiftin durumunu sorduğumda dedi ki: Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) lanetleşen çiftte: "İçinizden biri yalan söylüyor, ama bunun hesabı artık Allah'a kalmıştır. Sen de artık bu kadınla asla bir araya gelemezsin!" buyurdu. Adam: "Ey Allah'ın Resûlü! Mehir olarak kadına verdiğim mal ne olacak?" deyince, Allah Resûlü (sallallahu aleyhi vesellem): "Kadından alacağın bir şey yok! Şayet iddianda doğru isen verdiğin mal onunla birlikte olmana karşılıktır. Yok, yalan söylüyorsan da bu malı hiç alamazsın!" karşılığını verdi.

Buhârî (5312) ve Müslim (1493)

۳۳۰۷ - [۴] وَعَنِ ابْنِ عَبَّاسٍ: أَنَّ هِلَالَ بْنَ أُمَيَّةَ قَذَفَ امْرَأَتَهُ عِنْدَ النَّبِيِّ ﷺ بِشَرِيكَ بْنِ سَحْمَاءَ فَقَالَ النَّبِيُّ ﷺ: «الْبَيْتَةُ أَوْ حَدًّا فِي ظَهْرِكَ» فَقَالَ: يَا رَسُولَ اللَّهِ إِذَا رَأَى أَحَدُنَا عَلَى امْرَأَتِهِ رَجُلًا يَنْطَلِقُ يَلْتَمِسُ الْبَيْتَةَ؟ فَجَعَلَ النَّبِيُّ ﷺ يَقُولُ: «الْبَيْتَةُ وَإِلَّا حَدٌّ فِي ظَهْرِكَ» فَقَالَ هِلَالٌ: وَالَّذِي بَعَثَكَ بِالْحَقِّ إِنِّي لَصَادِقٌ فَلْيُنزِلْنِ اللَّهُ مَا يُبْرِئُ ظَهْرِي مِنَ الْحَدِّ فَتَزَلَ جَبْرِيلُ وَأَنْزَلَ عَلَيْهِ: ﴿وَالَّذِينَ يَزْمُونَ أَرْوَاجَهُمْ﴾ فَقَرَأَ حَتَّى بَلَغَ ﴿إِنْ كَانَ مِنَ الصَّادِقِينَ﴾ فَجَاءَ هِلَالٌ فَشَهِدَ وَالنَّبِيُّ ﷺ يَقُولُ: «إِنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ أَنَّ أَحَدَكُمَا كَاذِبٌ فَهَلْ مِنْكُمَا تَائِبٌ؟» ثُمَّ قَامَتْ فَشَهِدَتْ فَلَمَّا كَانَتْ عِنْدَ الْخَامِسَةِ وَقَفُوهَا وَقَالُوا: إِنَّهَا مُوجِبَةٌ فَقَالَ ابْنُ عَبَّاسٍ: فَتَلَكَّاتٌ وَنَكَصَتْ حَتَّى ظَنَنَّا أَنَّهَا تَزْجَعُ ثُمَّ قَالَتْ: لَا أَفْضَحُ قَوْمِي سَائِرَ الْيَوْمِ فَمَضَتْ وَقَالَ النَّبِيُّ ﷺ: «أَبْصِرُوهَا فَإِنْ جَاءَتْ بِهِ أَكْحَلَ الْعَيْنَيْنِ سَابِغِ الْأَلْتَيْنِ خَدَّجِ السَّاقِينَ فَهُوَ لِشَرِيكَ بْنِ سَحْمَاءَ» فَجَاءَتْ بِهِ كَذَلِكَ فَقَالَ النَّبِيُّ ﷺ: «لَوْلَا مَا مَضَى مِنْ كِتَابِ اللَّهِ لَكَانَ لِي وَلَهَا شَأْنٌ» * رواه البخاري

3307- İbn Abbâs bildiriyor: Hilâl b. Umeyye, Resûlullah'ın (sallallahu aleyhi vesellem) yanında karısını Şerîk b. Sehmâ ile zinada bulunmakla suçladı. Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) ona: "Ya bu konuda delil sunarsın, ya da sırtına

kamçı vurulur" buyurunca Hilâl dedi ki: "Ey Allah'ın Resûlü! Birimiz karısının üzerinde bir erkek görse bu konuda delil mi arar?" Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) yine: *"Ya bu konuda delil sunarsın ya da sırtına kırbaç vurulur"* buyurdu. Bunun üzerine Hilâl dedi ki: "Seni hakla gönderene yemin olsun ki doğru söylüyorum! Allah benim sırtımı cezadan kurtaracak bir şey indirecektir." Bunun üzerine şu âyetler indi: **"Karılarına zina isnat edip de kendilerinden başka şahitleri olmayanların şahitliği, kendisinin doğru sözlülerden olduğuna Allah'ı dört defa şahit tutmasıyla olur. Beşincisinde, eğer yalancılardan ise Allah'ın lânetinin kendisine olmasını diler. Kocasının yalancılardan olduğuna Allah'ı dört defa şahit tutması, cezayı kadından savar. Beşincisinde, kocası doğrulardan ise kendisinin Allah'ın gazabına uğramasını diler."** (Nûr Sur. 6-9) Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) sonra onları çağırdı. Geldiklerinde Hilâl b. Umeyye kalkıp (iddiasının doğruluğuna) şahadet etti. Peygamberimiz de (sallallahu aleyhi vesellem) onlara: *"Allah ikinizden birinin yalan söylediğini biliyor. Onun için ikinizden tövbe edecek olan var mı?"* buyuruyordu. Sonra karısı kalkıp şahadette bulundu. Beşinci şahadete yani "eğer kocası doğru söylüyorsa Allah'ın öfkesinin kendi üzerinde olacağı" kısmına gelince oradakiler kadını: *"Şâyet yalan söylüyorsan bu söz muciptir (azabı gerektirir)"* diye uyardılar.

İbn Abbâs dedi ki: Bunun üzerine kadın biraz yavaşlayıp durakladı. Biz, kadın şahadetinden vazgeçecek sandık. Ama kadın: "Bu günden sonra kavmimi rezil edecek değilim" dedi. Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) bize: *"Bu kadını gözleyin, eğer gözleri sürmeli, iri kalçalı, kalın bacaklı bir çocuk dünyaya getirirse bu çocuk Şerîk b. Sehmâ'ya aittir"* buyurdu. Daha sonra kadın Resûlullah'ın (sallallahu aleyhi vesellem) dediği gibi bir çocuk doğurdu. Bunun üzerine Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) buyurdu ki: *"Eğer Allah'ın (liân hakkındaki) hükmü infaz edilmemiş (âyet gelmemiş) olsaydı bu kadına farklı bir şekilde davranırdım. (zina cezasını uygulardım)"*

۳۳۰۸- [۵] وَعَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ: قَالَ سَعْدُ بْنُ عُبَادَةَ: لَوْ وَجَدْتُ مَعَ أَهْلِي رَجُلًا لَمْ أَمْسُهُ حَتَّى آتِي بِأَرْبَعَةِ شُهَدَاءَ؟ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: «نَعَمْ» قَالَ: كَلَّا وَالَّذِي بَعَثَكَ بِالْحَقِّ إِنْ كُنْتُ لَأَعَاجِلُهُ بِالسَّيْفِ قَبْلَ ذَلِكَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: «اسْمَعُوا إِلَيَّ مَا يَقُولُ سَيُدْكُمْ إِنَّهُ لَغَيُورٌ وَأَنَا أَغْيَرُ مِنْهُ وَاللَّهِ أَغْيَرُ مِنْي» * رواه مسلم

3308- Ebû Hureyre der ki: Sa'd b. Ubâde: "Ey Allah'ın Resûlü! Karımın yanında (ilişkide) yabancı bir erkek görsem dört şahit buluncaya kadar ona bir şey yapamayacak mıyım?" diye sorunca Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Evet!" buyurdu. Sa'd: "Seni hakla gönderene yemin olsun ki asla olmaz! Bundan önce ben kılıcımla onu hemen öldürürüm" deyince Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) buyurdu ki: "Efendinizin (Sa'd'ın) ne dediğine bakın! O kıskanç biri; ama ben ondan da kıskancım. Yüce Allah da benden daha kıskançtır." [Sahih]

Müslim (1498)

۳۳۰۹- [۶] وَعَنِ الْمُغَيَّرَةِ قَالَ: قَالَ سَعْدُ بْنُ عُبَادَةَ: لَوْ رَأَيْتُ رَجُلًا مَعَ امْرَأَتِي لَضَرَبْتُهُ بِالسَّيْفِ غَيْرَ مُضْفِحٍ قَبْلَ ذَلِكَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ فَقَالَ: «أَتَعْجَبُونَ مِنْ غَيْرَةٍ سَعْدٍ؟ وَاللَّهِ لَأَنَا أَغْيَرُ مِنْهُ وَاللَّهِ أَغْيَرُ مِنْي وَمِنْ أَجْلِ غَيْرَةِ اللَّهِ حَرَّمَ اللَّهُ الْفَوَاحِشَ مَا ظَهَرَ مِنْهَا وَمَا بَطَنَ وَلَا أَحَدٌ أَحَبُّ إِلَيَّ الْعُدُوِّ مِنَ اللَّهِ مِنْ أَجْلِ ذَلِكَ بَعَثَ الْمُنْذِرِينَ وَالْمُبَشِّرِينَ وَلَا أَحَدٌ أَحَبُّ إِلَيَّ الْمُدْحَةِ مِنَ اللَّهِ وَمِنْ أَجْلِ ذَلِكَ وَعَدَّ اللَّهُ الْجَنَّةَ» * متفق عليه

3309- Muğîre b. Şu'be bildiriyor: Sa'd b. Ubâde'nin: "Karımın yanında bir adam görsem kim olduğuna bakmadan kılıcımla vururum" dediği Resûlullah'a (sallallahu aleyhi vesellem) ulaştınca şöyle buyurdu: "Sa'd'ın bu kıskançlığına şaşırıyor musunuz? Vallahi ben de ondan daha kıskancım! Allah da benden daha kıskançtır. Allah bu kıskançlığından dolayıdır ki gizli ve açık tüm kötülükleri yasaklamıştır. Kimse Allah'tan daha kıskanç

olamayacağı gibi özrün Allah'ın yanında makbul olduğu kadar hiç kimsede makbul değildir. Bunun içindir ki Allah, peygamberleri müjdeleyici ve korkutucu olarak göndermiştir. Methedilmeyi de Allah'tan daha fazla kimse sevemez ve Cenneti vaatmesi de bundan dolaydır." [Sahih]

Buhârî (7416) ve Müslim (1499)

۳۳۱۰- [۷] وَعَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: «إِنَّ اللَّهَ تَعَالَى يَغَارُ وَإِنَّ الْمُؤْمِنَ يَغَارُ وَغَيْرَةُ اللَّهِ أَنْ لَا يَأْتِيَ الْمُؤْمِنُ مَا حَرَّمَ اللَّهُ» * متفق عليه

3310- Ebû Hureyre'nin bildirdiğine göre Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurmuştur: "Mümin kıskanç olur! Allah da kıskanır. Allah'ın kıskanması da, müminin haram olan bir şeyi işlemesi konusundadır." [Sahih]

Buhârî (5223) ve Müslim (2761)

۳۳۱۱- [۸] وَعَنْهُ أَنَّ أُعْرَابِيًّا أَتَى رَسُولَ اللَّهِ ﷺ فَقَالَ: إِنَّ امْرَأَتِي وَلَدَتْ غُلَامًا أَسْوَدَ وَإِنِّي نَكَرْتُهُ فَقَالَ لَهُ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: «هَلْ لَكَ مِنْ إِبِلٍ؟» قَالَ: نَعَمْ قَالَ: «فَمَا أَلْوَانُهَا؟» قَالَ: حُمْرٌ قَالَ: «هَلْ فِيهَا مِنْ أَوْزُقٍ؟» قَالَ: إِنَّ فِيهَا لَوْزُقًا قَالَ: «فَأَنَّى تَرَى ذَلِكَ جَاءَهَا؟» قَالَ: عِزْقٌ نَزَعَهَا. قَالَ: «فَلَعَلَّ هَذَا عِزْقٌ نَزَعَهُ» وَلَمْ يَرِخْضَ لَهُ فِي الْإِنْتِفَاءِ مِنْهُ * متفق عليه

3311- Ebû Hureyre anlatıyor: Bedevilerden bir adam Hz. Peygamber'e (sallallahu aleyhi vesellem) geldi ve: "Karım siyah tenli bir çocuk doğurdu" dedi. çocuğun kendisinden olmadığını ve onu kabul etmeyeceğini söylemek istiyordu. Allah Resûlü (sallallahu aleyhi vesellem): "Develerin var mı?" diye sorunca, adam: "Evet, var" dedi. Allah Resûlü (sallallahu aleyhi vesellem): "Ne renkte?" diye sorunca, adam: "Kırmızı" dedi. Allah Resûlü (sallallahu aleyhi vesellem): "İçlerinde alacalı var mı?" diye sorunca, adam: "Evet, içlerinde birden fazla alacalı

deve var" dedi. Allah Resûlü (sallallahu aleyhi vesellem): "*Peki, kırmızı develerden alacalı bir deve nasıl geldi dersin?*" diye sorunca, adam: "Sanırım soyundan bir damara çekmiş" dedi. Bunun üzerine Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "*Belki bu çocuk da soyundan bir damara çekmiştir*" buyurdu ve adamın çocuğu reddetmesine müsaade etmedi. [Sahih]

Buhârî (5305) ve Müslim (1500)

۳۳۱۲- [۹] عَنْ عَائِشَةَ زَوْجِ النَّبِيِّ ﷺ أَنَّهَا قَالَتْ كَانَ عُبَيْدُ بْنُ أَبِي وَقَّاصٍ عَهْدَ إِلَى أَخِيهِ سَعْدِ بْنِ أَبِي وَقَّاصٍ أَنَّ ابْنَ وَلِيدَةَ زَمْعَةَ مِنِّي فَأَقْبَضَهُ إِلَيْكَ فَلَمَّا كَانَ غَامَ الْفَتْحِ أَخَذَهُ سَعْدٌ فَقَالَ ابْنُ أَخِي قَدْ كَانَ عَهْدَ إِلَيَّ فِيهِ فَقَامَ عَبْدُ بْنُ زَمْعَةَ فَقَالَ أَخِي وَابْنُ أُمَّةِ أَبِي وَوَلَدَ عَلَيَّ فِرَاشِهِ فَتَسَاوَقَا إِلَى رَسُولِ اللَّهِ ﷺ فَقَالَ سَعْدُ يَا رَسُولَ اللَّهِ ابْنُ أَخِي كَانَ عَهْدَ إِلَيَّ فِيهِ فَقَالَ عَبْدُ بْنُ زَمْعَةَ أَخِي وَابْنُ وَلِيدَةَ أَبِي فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ هُوَ لَكَ يَا عَبْدُ بْنُ زَمْعَةَ الْوَلَدُ لِلْفِرَاشِ وَاللَّعَاهِرِ الْحَجَرِ ثُمَّ قَالَ لِسُودَةَ بِنْتِ زَمْعَةَ احْتَجِبِي مِنْهُ لِمَا رَأَى مِنْ شَبَهِهِ بِعُبَيْدَةَ فَمَا رَأَاهَا حَتَّى لَقِيَ اللَّهَ * متفق عليه

3312- Hz. Peygamber'in (sallallahu aleyhi vesellem) hanımı Âişe bildiriyor: Utbe b. Ebî Vakkâs kardeşi Sa'd b. Ebî Vakkâs'a: "Zem'a'nın cariyesinin oğlu bendendir, ona sahip çık" diye vasiyette bulunmuştu. Fetih ylında Sa'd onu alıp: "Bu, benim kardeşimin oğludur. Kardeşim de onu gözetmemi vasiyet etti" dedi. Bunun üzerine Abd b. Zem'a kalkıp dedi ki: "Bu benim kardeşim ve babamın cariyesinin oğludur; zira onun yatağında dünyaya gelmiştir." Aralarındaki bu davayı Resûlullah'a (sallallahu aleyhi vesellem) iletiler. Sa'd dedi ki: "Ey Allah'ın Resûlü! Bu, kardeşimin oğludur. Kardeşim ona bakmamı vasiyet etti." Abd b. Zem'a da: "Bu, benim kardeşimdir ve babamın cariyesinin oğludur" dedi. Bunun üzerine Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "*Ey Abd b. Zem'a! O zaman bu çocuk senindir. Zira çocuk kimin yatağında doğmuşsa ona aittir. Zina eden içinse taş (recm) vardır.*" Sonra çocuğun Utbe'ye benzediğini görünce Sevde binti Zem'a'ya: "Ona karşı örtün!" buyurdu. (Utbe) ölene dek onu (Sevde'yi) bir daha göremedi. [Sahih]

Buhârî (4303) ve Müslim (1080)

۳۳۱۳- [۱۰] وَعَنْهَا قَالَتْ: دَخَلَ عَلَى رَسُولِ اللَّهِ ﷺ ذَاتَ يَوْمٍ وَهُوَ مَسْرُورٌ
فَقَالَ: " أَيْ عَائِشَةُ أَلَمْ تَرِي أَنَّ مُجْرَزَا الْمُدَلِجِيِّ دَخَلَ فَلَمَّا رَأَى أَسَامَةَ وَزَيْدًا
وَعَلَيْهِمَا قَطِيفَةٌ قَدْ غَطِيَا رُؤُوسَهُمَا وَبَدَتْ أَقْدَامُهُمَا فَقَالَ: إِنَّ هَذِهِ الْأَقْدَامَ بَعْضُهَا
مِنْ بَعْضٍ " * متفق عليه

3313- Hz. Âişe der ki: Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) bir gün yanıma neşeli bir şekilde girdi ve buyurdu ki: "Ey Âişe! Gördün mü, Mucezziz el-Mudlicî yanıma girdi. Yanımda bulunan Usâme b. Zeyd ile Zeyd'i gördü. Üzerlerinde kadife bir kumaş vardı. Başlarını örtmüş ayakları da açıkta kalmıştı. Mücezziz dedi ki: Bu ayaklar sanki birbirlerinden meydana gelmişlerdir."
[Sahih]

Buhârî (6770) ve Müslim (1459)

۳۳۱۴- [۱۱] وَعَنْ سَعْدِ بْنِ أَبِي وَقَّاصٍ وَأَبِي بَكْرَةَ قَالَا: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ:
«مَنْ ادَّعَى إِلَى غَيْرِ أَبِيهِ وَهُوَ يَعْلَمُ أَنَّهُ غَيْرُ أَبِيهِ فَالْجَنَّةُ عَلَيْهِ حَرَامٌ» * متفق عليه

3314- Sa'd b. Ebî Vakkâs ile Ebû Bekre derler ki: Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Her kim, babası olmadığını bildiği halde başka birinin babası olduğunu iddia ederse Cennet ona haram olur" buyurdu. [Sahih]

Buhârî (4327) ve Müslim (63)

۳۳۱۵- [۱۲] وَعَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: «لَا تَرْغَبُوا عَنْ آبَائِكُمْ
فَمَنْ رَغِبَ عَنْ أَبِيهِ فَقَدْ كَفَرَ» * متفق عليه وَذَكَرَ حَدِيثُ عَائِشَةَ «مَا مِنْ أَحَدٍ أَغْوِيَ
مِنْ اللَّهِ» فِي «بَابِ صَلَاةِ الْخُسُوفِ»

3315- Ebû Hureyre der ki: Resûlullah (sallallahu alayhi vesellem) şöyle buyurdu: *"Babalarınızdan yüz çevirip onları inkâr etmeyiniz. Her kim kendi babasını bırakıp bir başkasına baba derse, nankörlük etmiş olur."* [Sahih]

Buhârî (6768) ve Müslim (62) Hz. Âişe'nin "Allah'tan daha kıskanç kimse yoktur" hadisi, daha önce Güneş Tutulması Namazı bölümünde geçmişti. (no. 1483)

2- FASIL

۳۳۱۶- [۱۳] عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ أَنَّهُ سَمِعَ النَّبِيَّ ﷺ يَقُولُ لَمَّا نَزَلَتْ آيَةُ الْمَلَاعَةِ: «أَيُّمَا امْرَأَةٍ أَدْخَلْتَ عَلَى قَوْمٍ مَن لَيْسَ مِنْهُمْ فَلَيْسَتْ مِنَ اللَّهِ فِي شَيْءٍ وَلَنْ يُدْخِلَهَا اللَّهُ جَنَّتَهُ وَأَيُّمَا رَجُلٍ جَحَدَ وَلَدَهُ وَهُوَ يَنْظُرُ إِلَيْهِ اخْتَجَبَ اللَّهُ مِنْهُ وَفَضَحَهُ عَلَى رُؤُوسِ الْخَلَائِقِ فِي الْأَوَّلِينَ وَالْآخِرِينَ» * رواه أبو داود والنسائي والدارمي

3316- Ebû Hureyre'nin bildirdiğine göre liân hakkındaki ayetler nazil olduğunda Resûlullah (sallallahu alayhi vesellem): *"Bir aileye (zina ile) kendilerinden olmayan birini dâhil eden kadının Allah katında bir değeri kalmaz ve kıyamet gününde Allah onu Cennetine sokmaz. Çocuğunun kendisinden olduğunu gördüğü ve bildiği halde onu inkâr eden erkeğin de Allah yüzüne bakmaz ve kıyamet gününde gelmiş geçmiş tüm insanların önünde onu rezil eder"* buyurdu. [Zayıf]

Ebû Dâvud (2263), Nesâî (6/179) ve Dârimî (2238) * İrvâ (2367)

۳۳۱۷- [۱۴] وَعَنْ ابْنِ عَبَّاسٍ قَالَ: جَاءَ رَجُلٌ إِلَى النَّبِيِّ ﷺ فَقَالَ: إِنَّ لِي امْرَأَةً لَا تَرُدُّ يَدَ لَامِسٍ فَقَالَ النَّبِيُّ ﷺ: «طَلِّقْهَا» قَالَ: إِنِّي أَحْبَبْتُهَا قَالَ: «فَامْسِكْهَا إِذَا» * رواه أبو داود والنسائي وقال النسائي: رَفَعَهُ أَحَدُ الرُّوَاةِ إِلَى ابْنِ عَبَّاسٍ وَأَخَذَهُمْ لَمْ يَرْفَعَهُ قَالَ: وَهَذَا الْحَدِيثُ لَيْسَ بِثَابِتٍ

3317- İbn Abbâs der ki: Resûlullah'a (sallallahu aleyhi vesellem) adamın biri gelip: "Karım kendisine dokunan (yabancı) ellere hayır demiyor" dedi. Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Onu kendinden uzaklaştır (boşa)" buyurduğu zaman adam: "Ama nefsimin onun peşinden gitmesinden çekiniyorum (unutamıyorum)" karşılığını verdi. Bunun üzerine Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "O zaman sen de ondan faydalan(maya devam et)" buyurdu. [Sahih]

Ebû Dâvud (2049) ve Nesâî (3464) * [Sahih Sünen Ebî Dâvud] Nesâî der ki: "Bunu İbn Abbâs'tan rivayet edenlerden biri Hz. Peygamber'in hadisi, diğeri ise İbn Abbâs'ın sözü olarak aktarmıştır. Bu hadis, merfû olarak kesinlik kazarmamıştır."

۳۳۱۸- [۱۵] وَعَنْ عَمْرِو بْنِ شُعَيْبٍ عَنْ أَبِيهِ عَنْ جَدِّهِ أَنَّ النَّبِيَّ ﷺ قَضَى أَنْ
كُلَّ مُسْتَلْحَقٍ اسْتُلْحِقَ بَعْدَ أَبِيهِ الَّذِي يُدْعَى لَهُ ادْعَاةً وَرَثَتُهُ فَقَضَى أَنْ كُلَّ مَنْ
كَانَ مِنْ أُمَّةٍ يَمْلِكُهَا يَوْمَ أَصَابَهَا فَقَدَ لِحَقٍ بِمَنْ اسْتَلْحَقَهُ وَلَيْسَ لَهُ مِمَّا قُسِمَ قَبْلَهُ
مِنَ الْمِيرَاثِ شَيْءٌ وَمَا أَدْرَكَ مِنْ مِيرَاثٍ لَمْ يُقَسَمْ فَلَهُ نَصِيبُهُ وَلَا يَلْحَقُ إِذَا كَانَ أَبُوهُ
الَّذِي يُدْعَى لَهُ أَنْكَرَهُ فَإِنْ كَانَ مِنْ أُمَّةٍ لَمْ يَمْلِكُهَا أَوْ مِنْ حُرَّةٍ غَاهَرَ بِهَا فَإِنَّهُ لَا
يَلْحَقُ بِهِ وَلَا يَرِثُ وَإِنْ كَانَ الَّذِي يُدْعَى لَهُ هُوَ الَّذِي ادْعَاةً فَهُوَ وَلَدُ زِنْيَةٍ مِنْ حُرَّةٍ
كَانَ أَوْ أُمَّةٍ * رواه أبو داود

3318- Amr b. Şuayb, babasından, o da dedesinden bildiriyor: Babası olduğu iddia edilen kişinin ölümünden sonra mirasçılar tarafından ölen babaya nisbet edilmesini istedikleri kişi konusunda Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle hüküm vermiştir: "Kişinin mülkünde olduğu bir zamanda ilişkiye girdiği bir cariye olan çocuğu, o kişinin mirasçıları kendi neseplerine katmak isterlerse çocuk onların nesebine katılır. Fakat çocuğa, nesebe katılmadan önce taksim edilen mirastan bir pay düşmez. Ancak katıldıktan sonra paylaşılmamış bir miras varsa ondan pay alır. Kendisine nisbet edilen ve babası olduğu iddia edilen kişinin bu çocuğu inkar etmesi durumunda da çocuk o babasının nesebine katılmaz. Çocuk kişinin sahip olmadığı bir cariyesense veya zina ettiği hür bir kadınsa; yine onun

nesebine katılmaz ve mirasçısı da olmaz. Nesebine katılmasını (zina eden) erkek istese bile, hür bir kadından veya cariyeden de olsa çocuk yine zina çocuğudur." [Hasen]

Ebû Dâvud (2265) * [Sahîh Sünen Ebî Dâvud]

۳۳۱۹- [۱۶] وَعَنْ جَابِرِ بْنِ عَتِيكَ أَنَّ نَبِيَّ اللَّهِ ﷺ قَالَ: «إِنَّ مِنَ الْغَيْرَةِ مَا يُحِبُّ اللَّهُ، وَمِنْهَا مَا يُبْغِضُ اللَّهُ، وَمِنْهَا مَا يُبْغِضُ اللَّهُ، وَمِنْهَا مَا يُبْغِضُ اللَّهُ، فَالْغَيْرَةُ الَّتِي يُحِبُّ اللَّهُ الْغَيْرَةُ فِي الرِّيْبَةِ، وَالْغَيْرَةُ الَّتِي يُبْغِضُ اللَّهُ الْغَيْرَةُ فِي غَيْرِ رِيْبَةٍ، وَالْخِيْلَاءُ الَّتِي يُحِبُّ اللَّهُ اخْتِيَالُ الْعَبْدِ بِنَفْسِهِ لِلَّهِ عِنْدَ الْقِتَالِ، وَاخْتِيَالُهُ بِالصَّدَقَةِ، وَالْخِيْلَاءُ الَّتِي يُبْغِضُ اللَّهُ الْخِيْلَاءُ فِي الْفَخْرِ وَالْكِبْرِ» * رواه أحمد وأبو داود والنسائي

3319- Câbir b. Atîk'in bildirdiğine göre Resûlullah (sallallahu aleyhi vasellem) şöyle buyurmuştur: "Allah'ın sevdiği ve sevmediği kıskançlık, sevdiği ve sevmediği gururlanma şekli vardır. Allah'ın sevdiği kıskançlık, şüphe doğuran işler hakkında (kişinin eşine karşı duyduğu) kıskançlıktır. Sevmediği kıskançlık ise şüphe doğurmayan işlerin dışında (kişinin eşine karşı duyduğu) kıskançlıklardır. Sevdiği gururlanma şekli ise kişinin savaşta yaptıklarıyla ve sadaka verirken gururlanmasıdır. Sevmediği gururlanma şekli ise kişinin kibir ve büyükleme ile gururlanmasıdır." [Hasen]

Ebû Dâvud (2659) * İrvâ (1999)

3-FASIL

۳۳۲۰- [۱۷] عَنْ عَمْرِو بْنِ شُعَيْبٍ عَنْ أَبِيهِ عَنْ جَدِّهِ قَالَ: قَامَ رَجُلٌ فَقَالَ: يَا رَسُولَ اللَّهِ إِنَّ فَلَانًا ابْنِي عَاهَزْتُ بِأُمَّهِ فِي الْجَاهِلِيَّةِ فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: «لَا دِعْوَةَ فِي الْإِسْلَامِ ذَهَبَ أَمْرُ الْجَاهِلِيَّةِ الْوَلَدُ لِلْفِرَاشِ وَلِلْعَاهِرِ الْحَجَرُ» * رواه أبو داود

3320- Amr b. Şuayb, babasından, o da dedesinden bildiriyor: Adamın biri kalkıp dedi ki: "Ey Allah'ın Resûlü! Filan kişi benim oğlumdur. Çünkü Cahiliye'deyken annesiyle zina etmiştim." Bunun üzerine Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) buyurdu ki: "İslam'da bu şekilde bir dava (nikahı altında olmayan bir kadının çocuğunun kendisine ait olduğunu iddia etme) yoktur. Cahiliye dönemi ile ilgili işler bitmiştir. Çocuk doğduğu yatağın sahibine aittir. Zina edene de taş (recm) vardır." [Sahih]

Ebû Dâvud (2274) * [Sahih Sünen Ebî Dâvud]

۳۳۲۱- [۱۸] وَعَنْهُ أَنَّ النَّبِيَّ ﷺ قَالَ: "أَزْبَعَ مِنَ النِّسَاءِ لَا مُلَاعَنَةَ بَيْنَهُنَّ: النَّضْرَانِيَّةُ تَحْتَ الْمُسْلِمِ وَالْيَهُودِيَّةُ تَحْتَ الْمُسْلِمِ وَالْحُرَّةُ تَحْتَ الْمَمْلُوكِ وَالْمَمْلُوكَةُ تَحْتَ الْحُرِّ" * رواه ابن ماجه

3321- Amr b. Şuayb, babasından, o da dedesinden bildiriyor: Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Dört sınıf kadın vardır ki, onlarla kocaları arasında mülâ'ane yapılmaz: Müslümanın nikahı altındaki hıristiyan kadın, müslümanın nikâhı altındaki yahudi kadın, kilenin nikâhı altındaki hür kadın, hür kişinin nikâhı altındaki köle kadın" buyurdu. [Zayıf]

İbn Mâce (2071) * es-Silsiletu'd-Daife (9/4127)

۳۳۲۲- [۱۹] وَعَنْ ابْنِ عَبَّاسٍ: أَنَّ النَّبِيَّ ﷺ أَمَرَ رَجُلًا حِينَ أَمَرَ الْمُتَلَاعِثِينَ أَنْ يَتْلَاعَنَّا أَنْ يَضَعَ يَدَهُ عِنْدَ الْخَامِسَةِ عَلَى فِيهِ وَقَالَ: «إِنَّهَا مُوجِبَةٌ» * رواه النسائي

3322- İbn Abbâs bildiriyor: Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem), karı kocanın lânetleşmesini istediği zaman, adamın birine, beşinci şهادette erkeğin elini ağzına koymasını emretti ve: "Bu (beşinci şهادet) Allah'ın azabını gerektirir!" buyurdu. [Sahih]

Nesâî (3472) * [Sahih Sünen en-Nesâî]

۳۳۲۳- [۲۰] وَعَنْ عَائِشَةَ: أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ خَرَجَ مِنْ عِنْدِهَا لَيْلًا قَالَتْ: فَغَزْتُ عَلَيْهِ فَجَاءَ فَرَأَى مَا أَصْنَعُ فَقَالَ: «مَا لَكَ يَا عَائِشَةُ أَغْرَبْتِ؟» فَقُلْتُ: وَمَا لِي؟ لَا يَغَارُ مِثْلِي عَلَى مِثْلِكَ؟ فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: «لَقَدْ جَاءَكَ شَيْطَانُكَ» قَالَتْ: يَا رَسُولَ اللَّهِ أَمْعِي شَيْطَانٌ؟ قَالَ: «نَعَمْ» قُلْتُ: وَمَعَكَ يَا رَسُولَ اللَّهِ؟ قَالَ: «نَعَمْ وَلَكِنْ أَعَانِي عَلَيْهِ حَتَّى أَسْلَمَ» * رواه مسلم

3323- Hz. Âişe bildiriyor: Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) gece yanımdan çıktığında onu kıskandım. Tekrar yanıma gelip de durumumu görünce: "Ey Âişe! Neyin var? Yoksa kıskandın mı?" diye sordu. "Benim gibi biri senin gibi birini kıskanmaz mı ki?" dediğimde Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Şeytanın yanına gelmiş anlaşılın!" buyurdu. "Ey Allah'ın Resûlü! Yanımda bir şeytanım var mı ki?" diye sorduğumda: "Evet!" buyurdu. "Her insanın yanında bir şeytan var mı ki?" diye sorduğumda yine: "Evet!" buyurdu. "Senin de mi?" diye sorduğumda ise buyurdu ki: "Benim yanımda da! Ancak Allah ona karşı bana yardım etmiş, o da Müslüman olmuştur." [Sahih]

Müslim (2815)

بَابُ الْعِدَّةِ

İddet

۳۳۲۴ - [۱] عَنْ فَاطِمَةَ بِنْتِ قَيْسٍ أَنَّ أَبَا عَمْرٍو بْنَ حَفْصِ طَلَّقَهَا الْبَتَّةَ وَهُوَ غَائِبٌ فَأَرْسَلَ إِلَيْهَا وَكَيْلُهُ بِشَعِيرٍ فَسَخِطَتْهُ فَقَالَ وَاللَّهِ مَا لَكَ عَلَيْنَا مِنْ شَيْءٍ فَجَاءَتْ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ فَذَكَرَتْ ذَلِكَ لَهُ فَقَالَ لَيْسَ لَكَ عَلَيْهِ نَفَقَةٌ فَأَمَرَهَا أَنْ تَعْتَدَ فِي بَيْتِ أُمِّ شَرِيكِ ثُمَّ قَالَ تِلْكَ امْرَأَةٌ يَغْشَاهَا أَصْحَابِي اغْتَدِي عِنْدَ ابْنِ أُمِّ مَكْتُومٍ فَإِنَّهُ رَجُلٌ أَعْمَى تَضْعِيفُ ثِيَابِكَ فَإِذَا حَلَلْتَ فَأَذِنِي قَالَتْ فَلَمَّا حَلَلْتُ ذَكَرْتُ لَهُ أَنَّ مُعَاوِيَةَ بْنَ

أَبِي سُفْيَانَ وَأَبَا جَهْمٍ خَطْبَانِي فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ أَمَا أَبُو جَهْمٍ فَلَا يَضَعُ عَصَاهُ عَنْ عَاتِقِهِ وَأَمَّا مُعَاوِيَةُ فَضَعْلُوكَ لَا مَالَ لَهُ أَنْكِحِي أُسَامَةَ بْنَ زَيْدٍ فَكَرِهْتُهُ ثُمَّ قَالَ أَنْكِحِي أُسَامَةَ فَتَكَحْتُهُ فَجَعَلَ اللَّهُ فِيهِ خَيْرًا وَاعْتَبْتُ وَفِي رَوَايَةٍ عَنْهَا: "وَأَمَّا أَبُو الْجَهْمِ فَرَجُلٌ ضَرَبَ لِلنِّسَاءِ" * رواه مسلم وَفِي رَوَايَةٍ: أَنْ زَوْجَهَا طَلَّقَهَا ثَلَاثًا فَأَتَتْ النَّبِيَّ ﷺ فَقَالَ: «لَا نَفَقَةَ لِكَ إِلَّا أَنْ تَكُونِي حَامِلًا»

3324- Fâtıma binti Kays anlatıyor: Ebû Amr b. Hafs onu kesin bir şekilde boşadı ve kendisi hazır olmadığı için vekilini biraz arpa ile ona gönderdi. Ama Fâtıma bu arpayı az bulunca Ebû Amr'ın vekili: "Vallahi senin bizde bir alacağın yoktur!" dedi. Bunun üzerine Fâtıma, Resûlullah'a (sallallahu aleyhi vesellem) gelerek bu durumu ona anlattı. Ama Allah Resûlü (sallallahu aleyhi vesellem) de ona: "Senin ondan alacağın bir nafaka yok" buyurdu ve Ümmü Şerîk'in yanında iddet beklemesini emretti. Ama sonra: "Ümmü Şerîk'in evi ashabının uğradığı yerlerden birisi; iyisi mi sen İbn Ümmü Mektûm'un yanında iddetini geçir. Zira o kör biridir ve yanında rahatlıkla giysilerini çıkarabilirsin. İddetin bittiğinde de bana bildir" buyurdu. Fâtıma der ki: İddetim bittiğinde Resûlullah'a (sallallahu aleyhi vesellem), Muâviye b. Ebî Süfyân ile Ebû Cehm'in beni istediklerini söyledim. Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem): "Ebû Cehm sopasını (boynundan) elinden bırakmayan biri. Muâviye ise malı olmayan yoksul biri. Sen Usâme b. Zeyd ile evlen" buyurdu. Usâme'yle evlenmeyi ilk önce hoş karşılamadım; ama Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) bir daha: "Usâme'yle evlen!" buyurunca onunla evlendim. Allah onda hayırlar yarattı, ben de bu nedenle gıpta edilecek bir hale geldim. Bir diğer rivayette: Ebû'l-Cehme gelince kadınları çok dövücü bir adamdır" bir diğerinde ise: Kocasını onu üç talakla boşamıştı. Hz. Peygamber'e (sallallahu aleyhi vesellem) gidince; "Hamile olmadığın için sana nafaka düşmez" buyurdu, ibaresi geçmiştir. [Sahih]

۳۳۲۵ - [۲] عَنْ عَائِشَةَ قَالَتْ إِنَّ فَاطِمَةَ كَانَتْ فِي مَكَانٍ وَحِشٍ فَخِيفَ عَلَيَّ نَاحِيَتِهَا، فَلِذَلِكَ أَرْخَصَ لَهَا النَّبِيُّ ﷺ تَعْنِي النِّقْلَةَ وَفِي رِوَايَةٍ: قَالَتْ مَا لِفَاطِمَةَ إِلَّا تَتَّقِي اللَّهَ، يَغْنِي فِي قَوْلِهَا لَا سَكْنَى وَلَا نَفَقَةَ * رواه البخاري

3325- Hz. Âişe der ki: "Fâtıma (binti Kays) çevresinden dolayı korkulan ıssız bir yerdedi. Bunun içindir ki Hz. Peygamberimiz (sallallahu aleyhi vesellem) onun taşınmasına izin vermiştir."

Bir diğer rivayette (5324) dedi ki: "Fâtıma binti Kays'ın nesi var? Söylediği söz hususunda Allah'tan sakınmaz mı?" demiştir ki, bununla Fâtıma'nın, kesin boşanmış kadın için: "Barınma ve nafaka (hakkı) yoktur" sözünü kasdetmektedir. [Sahih]

Buhârî (5326)

۳۳۲۶ - [۳] وَعَنْ سَعِيدِ بْنِ الْمَسَيْبِ قَالَ: إِنَّمَا نُقِلْتُ فَاطِمَةَ لَطُولِ لِسَانِهَا عَلَى أَحْمَائِهَا. رَوَاهُ فِي شَرْحِ السَّنَةِ

3326- Saîd b. el-Müseyyeb der ki: "Fâtıma, kayınvalide ve kayınbabasına karşı sivri dilli olduğu için (İbn Ümmü Mektûm'un evine) taşınmıştır."

Beğavî Şerhu's-Sünne'de

۳۳۲۷ - [۴] عَنْ جَابِرِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ قَالَ: طَلَّقْتُ خَالَتِي، فَأَرَادَتْ أَنْ تَجِدَ نَحْلَهَا، فَزَجَرَهَا رَجُلٌ أَنْ تَخْرُجَ إِلَيْهِ، فَأَتَتِ النَّبِيَّ ﷺ، فَقَالَ: بَلَى، فَجِدِّي نَحْلَكَ، فَإِنَّكَ عَسَى أَنْ تَصْدَقِي، أَوْ تُفْعَلِي مَغْرُوفًا * رواه مسلم

3327- Câbir b. Abdillâh der ki: Teyzem (üç talâkla) boşanmıştı. İddeti içinde kendisine ait hurmaları toplamak için evinden çıktığında bir adam

onu gördü ve bu şekilde çıkmasından dolayı onu azarlardı. Bunun üzerine teyzem Resûlullah'a (sallallahu aleyhi vesellem) gelip bunu anlattı. Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem): "Çık ve hurmanı topla. Kimbilir belki topladığından sadaka verir veya bir hayır işlersin" buyurdu. [Sahih]

Müslim (1483)

۳۳۲۸ - [۵] عَنِ الْمَسُورِ بْنِ مَخْرَمَةَ أَنَّ سُبَيْعَةَ الْأَسْلَمِيَّةَ نَفِسَتْ بَعْدَ وَفَاةِ زَوْجِهَا بِلَيَالٍ، فَجَاءَتْ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ فَاسْتَأْذَنَتْهُ أَنْ تَنْكِحَ ، فَأَذِنَ لَهَا فَتَكَحَّتْ *
رواه البخاري

3328- Misver b. Mahreme'nin bildirdiğine göre Subey'a el-Eslemiyye, kocasının vefatından birkaç gün sonra doğum yaptı. Resûlullah'a (sallallahu aleyhi vassellem) gelip evlenmek için izin isteyince, Allah Resûlü (sallallahu aleyhi vesellem) evlenmesine izin verdi. Kadın da evlendi. [Sahih]

Buhâri (5320)

۳۳۲۹ - [۶] وَعَنْ أُمِّ سَلَمَةَ، تَقُولُ: جَاءَتْ امْرَأَةً إِلَى رَسُولِ اللَّهِ ﷺ، فَقَالَتْ: يَا رَسُولَ اللَّهِ، إِنَّ ابْنَتِي تُؤْفِي عَنْهَا زَوْجَهَا، وَقَدْ اشْتَكَّتْ عَيْنَيْهَا، أَفَنَكْحُهَا؟ فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: لَا مَرَّتَيْنِ، أَوْ ثَلَاثَ مَرَّاتٍ كُلِّ ذَلِكَ يَقُولُ لَا، ثُمَّ قَالَ: إِنَّمَا هِيَ أَرْبَعَةٌ أَشْهُرٍ وَعَشْرًا، وَقَدْ كَانَتْ إِخْدَاكُنَّ فِي الْجَاهِلِيَّةِ تَزْمِي بِالْبَعْرَةِ عَلَى رَأْسِ الْحَوْلِ. * متفق عليه

3329- Ümmü Seleme diyordu ki: Bir kadın, Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)'e geldi ve: "Ey Allah'ın Resûlü! Kızımın kocası vefat etti, kızım da gözlerinden rahatsız oldu, onun gözüne sürme çekebilir miyiz?" dedi. Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) iki veya üç sefer "Hayır" dedi. Her defasında "Hayır" buyurduktan sonra şöyle devam etti: "Ölüm iddeti süresi, dört ay on gündür. Cahiliye devrinde birinizin kocası öldüğü zaman kadın bir yıl

evinde bekler, yıl bitiminde de bir hayvan tezeğini atmak sûretiyle yasını bitirirdi.” [Sahih]

Buhârî (5337) ve Müslim (1123)

۳۳۳۰ - [۷] عَنْ أُمِّ حَبِيبَةَ، قَالَتْ: سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ يَقُولُ هَذَا عَلَيَّ الْمُنْتَبِرِ: لَا يَجِلُّ لِامْرَأَةٍ تُوْمِنُ بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ أَنْ تُحَدَّ عَلَيَّ مَيِّتٍ، فَوْقَ ثَلَاثِ لَيَالٍ إِلَّا عَلَى زَوْجِ أَرْبَعَةِ أَشْهُرٍ وَعَشْرًا * متفق عليه

3330- Ümmü Habîbe der ki: Resûlullah'm (sallallahu aleyhi vesellem): "Allah'a ve âhiret gününe inanan bir kadına, kocası dışında ölen biri için üç günden daha fazla yas tutması helal olmaz. Ancak kocasının ölümünden dolayı dört ay on gün yas tutabilir" buyurduğunu işittim. [Sahih]

Buhârî (1280) ve Müslim (1486)

۳۳۳۱ - [۸] عَنْ أُمِّ عَطِيَّةَ: أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ قَالَ: "لَا تُحَدُّ امْرَأَةٌ عَلَيَّ مَيِّتٍ فَوْقَ ثَلَاثِ، إِلَّا عَلَى زَوْجِ أَرْبَعَةِ أَشْهُرٍ وَعَشْرًا، وَلَا تَلْبَسُ ثَوْبًا مَضْبُوعًا إِلَّا ثَوْبَ عَضْبٍ، وَلَا تَكْتَجِلُ، وَلَا تَمْسُ طَيِّبًا، إِلَّا إِذَا طَهَّرْتَ نُبْدَةَ مِنْ قَسِطٍ أَوْ أَظْفَارٍ." وزاد أبو داود: "وَلَا تَحْتَضِبُ" * متفق عليه

3331- Ümmü Atiyye bildirdiğine göre Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Hiç bir kadın ölüye üç günden fazla yas tutamaz; ancak koca için dört ay on gün yas tutmak müstesna! Yemen kumaşı müstesna olmak üzere boyalı elbise giyemez; sürme çekinemez; koku da sürünemez. Yalnız temizlendiği vakit bir parçacık kusti veya ezfâr sürünebilir" buyurdu. Ebû Dâvud rivayetinde "kına yakamaz" ibaresi geçmiştir. [Sahih]

Buhârî (5434) ve Müslim (938)

2- FASIL

۳۳۳۲ - [۹] عَنْ الْفُرَيْعَةَ بِنْتِ مَالِكِ بْنِ سِنَانٍ وَهِيَ أُخْتُ أَبِي سَعِيدِ الْخُدْرِيِّ،
 أَنهَا جَاءَتْ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ تَسْأَلُهُ أَنْ تَرْجِعَ إِلَى أَهْلِهَا فِي بَيْتِ خُدْرَةَ، وَأَنَّ زَوْجَهَا
 خَرَجَ فِي طَلَبِ أَعْبِدٍ لَهُ أَبَقُوا فَقَتَلُوهُ. قَالَتْ: فَسَأَلْتُ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ أَنْ أَرْجِعَ إِلَى
 أَهْلِي، فَإِنَّ زَوْجِي فَإِنِّي لَمْ يَتْرُكْنِي فِي مَسْكَنِ يَمْلِكُهُ، وَلَا نَفَقَةَ لَمْ يَتْرُكْ لِي مَسْكَنًا
 يَمْلِكُهُ وَلَا نَفَقَةَ، فَقَالَتْ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: نَعَمْ. فَأَنْصَرَفْتُ، حَتَّى إِذَا كُنْتُ فِي
 الْحُجْرَةِ، أَوْ فِي الْمَسْجِدِ، دَعَانِي فَقَالَ: امْكُتِي فِي بَيْتِكَ حَتَّى يَبْلُغَ الْكِتَابُ أَجَلَهُ،
 قَالَتْ: فَاعْتَدَدْتُ فِيهِ أَرْبَعَةَ أَشْهُرٍ وَعَشْرًا * رواه مالك والترمذي وأبو داود والنسائي
 وابن ماجه والدارمي

3332- 10977 - Ebû Saîd el-Hudrî'nin kızkardeşi Furey'a bint Mâlik b. Sinân'ın bildirdiğine göre Resûlullah'a (sallallahu aleyhi vesellem) gelip, kocasının kaçan bazı kölelerini aramak için gittiğini, onlara yetişince kendisini öldürdüklerini söyleyip Hudra oğulları olan ailesine dönüp dönemeyeceğini sordu. Fâri'a dedi ki: "Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Aileme dönebilir miyim? Çünkü kocam bana ne oturacağım ev ne de geçineceğim nafaka bırakmadı" dedim. Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Evet" cevabını verince çıktım ve odadayken veya Mescid'deyken beni çağırdı veya çağrılmamı emretti ve: "Ne demiştin?" diye sordu. Söylediklerimi kendisine tekrar edince: "İddetin bitinceye kadar evinde otur" dedi. Dört ay on gün iddet bekledim. [Sahih]

Mâlik (s. 365), Tirmizî (1204), Ebû Dâvud (2300), Nesâî (3532), İbn Mâce (2031) ve Dârimî

۳۳۳۳ - [۱۰] عَنْ أُمِّ سَلَمَةَ قَالَتْ: دَخَلَ عَلَيَّ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ حِينَ تُوفِّي أَبِي
 سَلَمَةَ، وَقَدْ جَعَلْتُ عَلَى عَيْنِي صَبْرًا، فَقَالَ: مَا هَذَا يَا أُمَّ سَلَمَةَ؟ فَقُلْتُ: إِنَّمَا هُوَ

صَبْرٌ يَا رَسُولَ اللَّهِ، لَيْسَ فِيهِ طِيبٌ، قَالَ: إِنَّهُ يَشْبُ الْوَجْهَ فَلَا تَجْعَلِيهِ إِلَّا بِاللَّيْلِ،
وَتَنْزَعِيْنَهُ بِالنَّهَارِ، وَلَا تَمْتَشِطِي بِالطِّيبِ وَلَا بِالْحِنَّاءِ، فَإِنَّهُ خِضَابٌ، قَالَتْ: قُلْتُ:
بِأَيِّ شَيْءٍ أَمْتَشِطُ يَا رَسُولَ اللَّهِ؟ قَالَ: بِالسِّدْرِِ تُغْلِّفِينَ بِهِ رَأْسَكَ * رواه أبو داود
والنسائي

3333- Ümmü Seleme anlatıyor: kKocam Ebû Seleme vefat ettiğinde Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) yanıma geldi. Gözlerime de sabr denilen merhemden sürmüştüm. Allah Resûlü (sallallahu aleyhi vesellem): "Ey Ümmü Seleme! Bu ne?" diye sorduğu zaman, ben: "Ey Allah'ın Resûlü! Bu sabr denilen bir merhemdir ve kokusu yoktur" dedim. Bunun üzerine Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Bu yüzü renklendirip güzel gösteriyor. Onun için bunu sadece geceleri kullan. Saçlarını da koku veya kına ile yıkayıp tarama zira bunlar da boya cinsindedir" buyurdu. Ona: "Ey Allah'ın Resûlü! Peki, saçlarını yıkayıp taramarken ne kullanmalıyım?" diye sorduğumda: "Sidri (sabunu) bol miktarda kullanabilirsin" karşılığını verdi. [Zayıf]

Ebû Dâvud (2305), Nesâi (3537) ve Dârimî

۳۳۳۴ - [۱۱] عَنْ أُمِّ سَلَمَةَ، زَوْجِ النَّبِيِّ ﷺ عَنِ النَّبِيِّ ﷺ قَالَ: الْمُتَوَفَّى عَنْهَا
زَوْجُهَا لَا تَلْبَسُ الْمُعْضَفَرَ مِنَ الثِّيَابِ، وَلَا الْمُمَشَّقَةَ، وَلَا الْخُلْيَ، وَلَا تَحْتَضِبُ،
وَلَا تَكْتَجِلُ * رواه أبو داود والنسائي

3334- Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) hanımı Ümmü Seleme, Resûlullah'ın (sallallahu aleyhi vesellem): "Kocası ölen kadın, kırmızı ve sarı ile boyanmış elbiseler giyemez, takı takamaz, kına yakıp sürme çekemez" buyurduğunu nakleder. [Sahih]

Nesâi (3535) ve Ebû Dâvud (2304) * [Sahih Sünen Ebî Dâvud]

3- FASIL

۳۳۳۵ - [۱۲] عَنْ سُلَيْمَانَ بْنِ يَسَارٍ: أَنَّ الْأَخْوَصَ هَلَكَ بِالشَّامِ حِينَ دَخَلَتْ امْرَأَتُهُ فِي الدَّمِ مِنَ الْحَيْضَةِ الثَّلَاثَةِ، وَقَدْ كَانَ طَلَّقَهَا، فَكَتَبَ مُعَاوِيَةَ بْنَ أَبِي سُفْيَانَ إِلَى زَيْدِ بْنِ ثَابِتٍ يَسْأَلُهُ عَنْ ذَلِكَ، فَكَتَبَ إِلَيْهِ زَيْدٌ: إِتَّهَا إِذَا دَخَلَتْ فِي الدَّمِ مِنَ الْحَيْضَةِ الثَّلَاثَةِ، فَقَدْ بَرِّتْ مِنْهُ، وَبَرِّئِ مِنْهَا، لَا يَرِثُهَا وَلَا تَرِثُهُ. رواه مالك

3335- Süleyman b. Yesâr'ın bildirdiğine göre boşadığı karısını (iddeti ennasında) üçüncü hayızı görmeye başladığı bir sırada Ahvas, Şam'da öldü. Bunun üzerine Muaviye b. Ebî Süfyan, Zeyd b. Sâbit'e mektup yazarak bu meseleyi sordu. Zeyd de cevaben ona şöyle yazdı: "Karısı üçüncü hayızı görmeye başlayınca boşanmış olurlar, birbirlerine de varis olamazlar."

Mâlik (56)

۳۳۳۶ - [۱۳] عَنْ سَعِيدِ بْنِ الْمُسَيْبِ أَنَّهُ قَالَ: قَالَ عُمَرُ بْنُ الْخَطَّابِ: أَيُّمَا امْرَأَةٍ طَلَّقَتْ، فَحَاضَتْ حَيْضَةً أَوْ حَيْضَتَيْنِ، ثُمَّ رَفَعَتْهَا حَيْضَتُهَا، فَإِنَّهَا تَنْتَظِرُ تِسْعَةَ أَشْهُرٍ، فَإِنْ بَانَ بِهَا حَمْلٌ فَذَلِكَ، وَإِلَّا اعْتَدَّتْ بَعْدَ التِّسْعَةِ الْأَشْهُرِ ثَلَاثَةَ أَشْهُرٍ، ثُمَّ حَلَّتْ. رواه مالك

3336- Saîd b. el-Müseyyeb, Ömer b. el-Hattâb'ın: "Boşanıp da bir veya iki hayız gördükten sonra hayız görmemeye başlayan kadın dokuz ay bekler. Hamile olduğu anlaşılırsa iddeti doğurunca biter. Hamile olmadığı anlaşılırsa dokuz ayı müteakip üç ay daha bekler ve iddeti biter" dediğini nakleder.

Mâlik

باب الإِسْتِبْرَاءِ

İstibrâ (Hamile Olmadığının Anlaşılması İçin
Boşanan Kadının Beklemesi)

1- FASIL

۳۳۳۷ - [۱] عَنْ أَبِي الدَّرْدَاءِ أَنَّ النَّبِيَّ ﷺ مَرَّ بِامْرَأَةٍ مُجِجَةٍ عَلَى بَابِ فُسْطَاطٍ ،
فَقَالَ النَّبِيُّ ﷺ : لَعَلَّهُ يُرِيدُ أَنْ يَلِمَ بِهَا ؟ فَقَالُوا : نَعَمْ ، فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ : لَقَدْ
هَمَمْتُ أَنْ أَلْعَنَهُ لَعْنًا يَدْخُلُ مَعَهُ قَبْرَهُ ، كَيْفَ يُورَثُهُ وَهُوَ لَا يَحِلُّ لَهُ ؟ كَيْفَ
يَسْتَحْدِمُهُ وَهُوَ لَا يَحِلُّ لَهُ * رواه مسلم

3337- Ebu'd-Derdâ bildiriyor: Allah Resûlü (sallallahu aleyhi vesellem) bir çadırın kapısında doğumu yaklaşmış bir kadına rastlayınca: "Her halde (bu kadının) sahibi onunla (hamile olduğu halde) ilişkide bulunmak istiyor" buyurdu. Ashâb: "Evet" deyince, Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Vallahi içimden bu adama kendisiyle beraber mezarına girecek bir lanet okumak geliyor. Bu adam (ondan doğacak) ço cuğu nasıl mirasçı yapacak. Oysa bu (iş) kendisine helal olmaz. O çocuğu nasıl hizmetinde kullanacak. Oysa bu da kendisine caiz değildir." [Sahih]

Müslim (1441)

2- FASIL

۳۳۳۸ - [۲] عَنْ أَبِي سَعِيدٍ الْخُدْرِيِّ وَرَفَعَهُ، أَنَّهُ قَالَ فِي سَبَايَا أَوْطَاسٍ: لَا
تُوطَأُ حَامِلٌ حَتَّى تَضَعَ، وَلَا غَيْرُ ذَاتِ حَمْلٍ حَتَّى تَحِيضَ حَيْضَةً * رواه أحمد
وأبو داود والدارمي

3338- Ebû Saîd el-Hudrî der ki: Evtas (kadın) esirleri konusunda, Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Hamile olana çocuğunu doğurana kadar yaklaşılmaz. Hamile olmayanla da bir defa hayız görene kadar ilişkiye girilmez" buyurdu. [Sahih]

Ahmed, Ebû Dâvud (2157) ve Dârimî * [Sahih Sünen Ebî Dâvud]

۳۳۳۹ - [۳] عَنْ زُوَيْفِعِ بْنِ ثَابِتِ الْأَنْصَارِيِّ قَالَ: قَامَ فِينَا حَطِيبًا، قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ يَوْمَ حُتَيْنٍ: لَا يَحِلُّ لِامْرَأَةٍ يُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ أَنْ يَسْقِيَ مَاءَهُ زَرْعَ غَيْرِهِ يَغْنِي: إِيْتَانِ الْحَبَالَى وَلَا يَحِلُّ لِامْرَأَةٍ يُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ أَنْ يَقَعَ عَلَى امْرَأَةٍ مِنَ السَّبْيِ حَتَّى يَسْتَبْرِئَهَا، وَلَا يَحِلُّ لِامْرَأَةٍ يُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ أَنْ يَبِيعَ مَعْنَمًا حَتَّى يَقْسَمَ * رواه أبو داود ورواه الترمذي إلى قوله "زرع غيره".

3339- Ruveyfi' b. Sâbit el-Ensârî der ki: Huneyn günü Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) ayağa kalkarak şöyle buyurdu: "Allaha ve âhiret gününe inanan hiçbir kimsenin başkasının ekinini kendi (döl) suyuyla sulaması —yani elde edilen hamile cariyelerle ilişki— helal değildir. Allah'a ve âhiret gününe iman eden hiçbir kimsenin esir edilen bir kadına hamile olduğu anlaşılmeden yaklaşması helâl değildir. Allah'a ve âhiret gününe iman eden hiçbir kimsenin taksim edilmeden ganimet malını satması caiz değildir" buyurdu. [Hasen]

Ebû Dâvud (2157) ve Tirmizî (1131, ilk cümleyi) * İrvâ (2137)

3- FASIL

۳۳۴۰ - [۴] عَنْ مَالِكٍ قَالَ: بَلَغَنِي أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ كَانَ يَأْمُرُ بِاسْتِبْرَاءِ الْإِمَاءِ بِحَيْضَةٍ إِنْ كَانَتْ مِمَّنْ تَحِيضُ وَثَلَاثَةَ أَشْهُرٍ إِنْ كَانَتْ مِمَّنْ تَحِيضُ وَيُنْهَى عَنْ سَقْيِ مَاءِ الْغَيْرِ

3340- Mâlik der ki: Bana ulaştığına göre Hz. Peygamber (sallallahu alayhi vesellem), hayız gören cariyenin (hamile olup olmadığını anlamak için) bir defa hayız görerek istibrasını (bekletilmesini), hayız gören biri değilse de üç aylık bir zaman beklemesini emreder, (bu süre zarfında) başkasıyla ilişkiye girmesini yasaklardı.

Rezîn

۳۳۴۱ - [۵] وعن ابن عمر: أنه قال: إِذَا وَهَبْتَ الْوَلِيدَةَ الَّتِي تُوطَأُ أَوْ بِيَعْتَ أَوْ

عَتَقْتَ، فَلْيَسْتَبِرْ رَحْمَهَا بِحَيْضَةٍ وَلَا تُسْتَبِرْ الْعَذْرَاءُ رَوَاهُمَا رَزِين

3341- İbn Ömer der ki: "Kendisiyle ilişkiye girilen cariye başkasına hibe edildiği veya satıldığı veya azat edildiği zaman bir defa hayız görerek istibrâ etsin. Bakirenin ise istibrâ etmesine gerek yoktur."

Rezîn

بَابُ النَّفَقَاتِ وَحَقِّ الْمَمْلُوكِ

Nafakalar ve Kölenin Hakkı

1- FASIL

۳۳۴۲ - [۱] عَنْ عَائِشَةَ أَنَّ هِنْدَ بِنْتَ عُثْبَةَ قَالَتْ يَا رَسُولَ اللَّهِ إِنَّ أَبَا سُفْيَانَ

رَجُلٌ شَجِيحٌ، وَلَيْسَ يُعْطِينِي مَا يَكْفِينِي وَوَلَدِي، إِلَّا مَا أَخَذْتُ مِنْهُ وَهُوَ لَا يَعْلَمُ

فَقَالَ «خُذِي مَا يَكْفِيكِ وَوَلَدِكَ بِالْمَعْرُوفِ» * متفق عليه

3342- Hz. Aişe bildiriyor: Hind binti Utbe geldi ve: "Ey Allah'ın Resûlü! Ebû Süfyân cimri birisidir. Haberi olmadan kendisinden aldıklarım dışında bize bir şey vermiyor" dedi. Allah Resûlü (sallallahu alayhi vesellem): "Aşırıya kaçmadan sana ve çocuklarına yetecek kadarını alabilirsin" buyurdu. [Sahih]

Buhârî (5364) ve Müslim (1714)

۳۳۴۳ - [۲] وعن جابر بن سمرة قال: قال رسول الله ﷺ: "إِذَا أَعْطَى اللَّهُ أَحَدَكُمْ خَيْرًا، فَلْيَبْدَأْ بِنَفْسِهِ وَأَهْلِ بَيْتِهِ" * رواه مسلم

3343- Câbir b. Semure der ki: Allah Resûlü (sallallahu aleyhi vesellem): "Allah birinize bir hayır (rızk) verir (ise önce) kendinden ve ailesi efradından başlasın!" buyurdu. [Sahih]

Müslim (1822)

۳۳۴۴ - [۳] عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ عَنْ رَسُولِ اللَّهِ ﷺ أَنَّهُ قَالَ: "لِلْمَمْلُوكِ طَعَامُهُ وَكِسْوَتُهُ وَلَا يَكْلَفُ مِنَ الْعَمَلِ إِلَّا مَا يُطِيقُ" * رواه مسلم

3344- Ebû Hureyre'nin bildirdiğine göre Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Kölenin yemesi ve giyinmesi sahibine aittir. Ona gücünün yetmediği işler yüklenmez" buyurdu. [Sahih]

Müslim (1662)

۳۳۴۵ - [۴] وعن أبي ذر قال: قال رسول الله ﷺ: إِخْوَانُكُمْ، جَعَلَهُمُ اللَّهُ تَحْتَ أَيْدِيكُمْ، فَمَنْ جَعَلَ اللَّهُ أَخَاهُ تَحْتَ يَدِهِ فَلْيُطْعِمْهُ مِمَّا يَأْكُلُ، وَلْيَلْبِسْهُ مِمَّا يَلْبَسُ، وَلَا يَكْلَفْهُ مِنَ الْعَمَلِ مَا يَغْلِبُهُ، فَإِنْ كَلَّفَهُ مَا يَغْلِبُهُ فَلْيَعِنِّهِ عَلَيْهِ» * متفق عليه

3345- Ebû Zerr'in bildirdiğine göre Resulullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Onlar kardeşlerinizdir. Allah onları elleriniz altına vermiştir. Kimin kardeşi kendi elleri altında ise, ona yediğinden yedirsın ve giydiğinden giydirsın. Ona gücünü aşan bir iş yüklemesin. Şayet gücü yetmeyecek bir iş yüklerse kendi o işte hizmetçisine yardım etsin" buyurdu. [Sahih]

Buhârî (6050) ve Müslim (1661)

۳۳۴۶ - [۵] وعن عبد الله بن عمرو جاءه قهرمان له، فدخل، فقال: أعطيت الرقيق قوتهم، قال: لا، قال: فأنطلق فأغطيهم، قال: قال رسول الله ﷺ: "كفى بالمزء إنما أن يخبس عمن يملك قوته". وفي رواية: "كفى بالمزء إنما أن يضيغ من يقوث" * رواه مسلم

3346- Abdullah b. Amr ile birlikte oturuyorduk. Kahyası gelerek içerli girdi, Abdullah ona: "Kölelerin yiyeceklerini verdin mi?" diye sordu. Vekil: "Hayır" deyince Abdullah: "Öyle ise git de onlara yiyeceklerini ver; Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): «Bir kimseye günah olarak sahibi bulunduğu kimselerin yiyeceğini vermemesi yeter» buyurdu" dedi. Müslim rivayetinde: "Geçimini sağlması gerekenleri ihmâl etmek, insana günah olarak yeter" ibaresi geçmiştir. [Sahih]

Müslim (996)

۳۳۴۷ - [۶] عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ، قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: "إِذَا صَنَعَ لِأَحَدِكُمْ خَادِمُهُ طَعَامَهُ ثُمَّ جَاءَهُ بِهِ وَقَدْ وَلِيَ حَرَّهُ وَدُخَانَهُ، فَلْيُشْعِدْهُ مَعَهُ، فَلْيَأْكُلْ، فَإِنْ كَانَ الطَّعَامَ مَشْفُورًا قَلِيلًا فَلْيَضَعْ فِي يَدِهِ مِنْهُ أَكْلَةً أَوْ أَكْلَتَيْنِ" * رواه مسلم

3347- Ebû Hureyre dedi ki: Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Biriniz için hizmetçisi yemeğini hazırlayıp da getirdiği zaman -ki o hizmetçi yemeğin sıcağına, dumanına katlanmıştır- onu kendisi ile beraber oturtsun! O da yesin! Şayet yemek az olursa eline ondan bir yudum yahut iki yudum koyuversin!" buyurdu. [Sahih]

Müslim (1663)

۳۳۴۸ - [۷] عَنْ ابْنِ عُمَرَ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ قَالَ: "إِنَّ الْعَبْدَ إِذَا نَصَحَ لِسَيِّدِهِ وَأَحْسَنَ عِبَادَةَ اللَّهِ، فَلَهُ أَجْرُهُ مَرَّتَيْنِ" ★ متفق عليه

3348- İbni Ömer'in bildirdiğine göre: Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Bir köle efendisine hizmetinde samimi davranır ve Allah'a güzelce ibadet ederse onun için iki kat ecir vardır" buyurdu.

Buhârî (2536) ve Müslim (1664)

۳۳۴۹ - [۸] وَعَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: "نِعْمًا لِلْمَمْلُوكِ أَنْ يَتَوَقَّاهُ اللَّهُ، يُحْسِنُ عِبَادَةَ رَبِّهِ، وَطَاعَةَ سَيِّدِهِ نِعْمًا لَهُ نِعْمًا لَهُ" ★ متفق عليه

3349- Ebû Hureyre der ki: Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Rabbine güzelce ibadet edip efendisine itaat eden ve bu şekilde vefat eden köleye ne mutlu, ne mutlu." [Sahih]

Buhârî (2549) ve Müslim (1667)

۳۳۵۰ - [۹] وَعَنْ جَرِيرٍ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: "إِذَا أَبَى الْعَبْدُ لَمْ تُقْبَلْ لَهُ صَلَاةٌ". وَفِي رَوَايَةٍ عَنْهُ قَالَ: "أَيُّمَا عَبْدٍ أَبَى فَقَدْ بَرِثَتْ مِنْهُ الدِّمَةُ". وَفِي رَوَايَةٍ عَنْهُ قَالَ: "أَيُّمَا عَبْدٍ أَبَى مِنْ مَوَالِيهِ، فَقَدْ كَفَّرَ حَتَّى يَرْجِعَ إِلَيْهِمْ" ★ رواه مسلم

3350- Cerîr'in bildirdiğine göre Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Köle firar ettiği zaman kılacağı hiç bir namazı kabul görmez" bir diğer rivayette: Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem): "Herhangi bir köle kaçarsa, korunma ve güvenlik hakkını yitirmiş olur" buyurdu.

Bir diğer rivayette: Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Her hangi bir köle sahiplerinden kaçarsa, onlara dönünceye kadar küfre girmiştir" buyurdu. [Sahih]

Müslim (68-70)

۳۳۵۱ - [۱۰] عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ سَمِعْتُ أَبَا الْقَاسِمِ ﷺ يَقُولُ «مَنْ قَذَفَ مَمْلُوكَهُ وَهُوَ بَرِيءٌ مِمَّا قَالَ، جُلِدَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ، إِلَّا أَنْ يَكُونَ كَمَا قَالَ» * متفق عليه

3351- Ebû Hureyre der ki: Ben, Ebû'l-Kâsım'ın (sallallahu aleyhi vesellem): "Her kim mâliki olduğu kölesine zina isnâd eder, köle ve câriyede böyle bir kusur bulunmadığı takdirde kıyamet günü o kişiye had cezası uygulanır" buyurdu. [Sahih]

Buhârî (6858) ve Müslim (1660)

۳۳۵۲ - [۱۱] وَعَنْ ابْنِ عُمَرَ قَالَ: سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ يَقُولُ: "مَنْ ضَرَبَ غُلَامًا لَهُ حَدًّا لَمْ يَأْتِهِ أَوْ لَطَمَهُ فَإِنَّ كَفَّارَتَهُ أَنْ يُعْتَقَهُ" * رواه مسلم

3352- İbn Ömer der ki: Resulullah'ın (sallallahu aleyhi vesellem): "Kim, işlemediği bir suçtan ötürü cezalandırmak maksadıyla kölesini döver veya sebepsiz yere tokatlarsa, bunun kefâreti o köleyi azat etmesidir" buyurduğu işittim. [Sahih]

Müslim (1657)

۳۳۵۳ - [۱۲] عَنْ أَبِي مَسْعُودٍ الْأَنْصَارِيِّ، قَالَ: "كُنْتُ أَضْرِبُ غُلَامًا لِي فَسَمِعْتُ مِنْ خَلْفِي صَوْتًا اعْلَمْتُ أَنَّ مَسْعُودَ اللَّهِ أَقْدَرُ عَلَيَّكَ مِنْكَ عَلَيْهِ فَالْتَفْتُ، فَإِذَا هُوَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ فَقُلْتُ: يَا رَسُولَ اللَّهِ، هُوَ حُرٌّ لِرُؤُوسِهِ اللَّهُ، فَقَالَ: أَمَا لَوْ لَمْ تَفْعَلْ لَلْفَحْتِكَ النَّارَ أَوْ لَمَسْتِكَ النَّارَ" * رواه مسلم

3353- Ebû Mes'ûd el-Ensârî der ki: Bir kölemi dövüyordum. Birden arkamdan bir ses işittim: "Bilmiş ol ki, ey Ebû Mes'ûd! Allah'ın gücü sana, senin bu köleye gücünün yettiğinden çok daha fazla yeter" diyordu. Baktım; ne göreyim Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) imiş. Hemen: "Ey Allah'ın Resûlü! Allah rızası için o hürdür!" dedim. Bunun üzerine Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem): "*Beri bak! Eğer böyle yapmasaydın seni mutlaka ateş yakardı ya da cehennem ateşi seni sarardı!*" buyurdu. [Sahih]

Müslim (1659)

2- FASIL

۳۳۵۴ - [۱۳] عَنْ عَمْرِو بْنِ شُعَيْبٍ، عَنْ أَبِيهِ، عَنْ جَدِّهِ، أَنَّ رَجُلًا أَتَى النَّبِيَّ ﷺ فَقَالَ: إِنَّ لِي مَالًا وَإِنَّ وَالِدِي يَخْتَاJ مَالِي؟ قَالَ: أَنْتَ وَمَالُكَ لِوَالِدِكَ، إِنَّ أَوْلَادَكُمْ مِنْ أَطْيَبِ كَنْبِكُمْ، كُلُوا مِنْ كَنْبِ أَوْلَادِكُمْ * رواه أبو داود وابن ماجه

3354- Amr b. Şuayb, babasından, o da dedesinden bildiriyor: Adamın biri Allah Resûlü'ne (sallallahu aleyhi vesellem) gelip: "Ey Allah'ın Resûlü! Malım ve çocuğum var. Ancak babamın da malıma ihtiyacı var" dedi. Bunun üzerine Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "*Hem sen, hem de malın babana aitsiniz. Kişinin çocukları en güzel kazançlarıdır. Bu nedenle çocuklarınızın kazançlarından yiyebilirsiniz*" buyurdu. [Sahih]

Ebû Dâvud (3530) ve İbn Mâce (2292) * [Sahih Sünen İbn Mâce]

۳۳۵۵ - [۱۴] عَنْ عَمْرِو بْنِ شُعَيْبٍ، عَنْ أَبِيهِ، عَنْ جَدِّهِ، أَنَّ رَجُلًا أَتَى النَّبِيَّ ﷺ فَقَالَ: إِنِّي فَقِيرٌ لَيْسَ لِي شَيْءٌ وَلِي يَتِيمٌ. فَقَالَ: كُلْ مِنْ مَالِ يَتِيمِكَ غَيْرَ مُسْرِفٍ، وَلَا مُبَادِرٍ، وَلَا مُتَأْتِلٍ * رواه أبو داود والنسائي وابن ماجه

3355- Amr b. Şuayb, babasından, o da dedesinden bildiriyor: Adamın biri Hz. Peygamber'e (sallallahu aleyhi vesellem) gelip: "Ben fakir biriyim ve hiçbir şeyim yok. Ancak (malı olan) bir yetimim var (onun malından yiyebilir

miyim?)” dediğinde Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): “*İsraf etmeden, saçıp savurmadan ve malını üzerine geçirmeden yiyebilirsin*” buyurdu. [Hasen]

Ebû Dâvud (2872), Nesâî (2668) ve İbn Mâce (2718)

۳۳۵۶ - [۱۵] عَنْ أُمِّ سَلَمَةَ عَنِ النَّبِيِّ ﷺ أَنَّهُ كَانَ يَقُولُ فِي مَرَضِهِ: الصَّلَاةُ ،

وَمَا مَلَكَتْ أَيْمَانُكُمْ * رواه البيهقي في شعب الإيمان

3356- Ümmü Seleme'nin bildirdiğine göre Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) hastalığında: “*Namaz ve sahip olduğunuz köle ve cariyeler*” buyurdu. O kadar ki bu tavsiye ile ruhunu teslim etti ve dili bunu söylemekten yorulup usanmadı. [Sahih]

İbn Mâce (1625) ve Beyhaki, Şuabu'l-İmân'da * [Sahih Sünen İbn Mâce]

۳۳۵۷ - [۱۶] وروى أحمد وأبو داود عن علي نحوه

3357- Bu hadisin aynısını Ahmed (585) ve Ebû Dâvud (5146), Hz. Ali'den rivayet etmiştir.

۳۳۵۸ - [۱۷] عَنْ أَبِي بَكْرٍ عَنِ النَّبِيِّ ﷺ قَالَ: لَا يَدْخُلُ الْجَنَّةَ سَيِّئُ الْمَلَكَةِ *

رواه الترمذي وابن ماجه

3358- Hz. Ebû Bekir der ki: Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): “*Kötü huylu kimse cennete girmeyecektir*” buyurdu.

Ahmed (31) ve Tirmizî (1946) ve İbn Mâce

۳۳۵۹ - [۱۸] عَنْ زَافِعِ بْنِ مَكِيثٍ أَنَّ النَّبِيَّ ﷺ، قَالَ: حُسْنُ الْمَلَكََةِ يُمْنٌ،
وَسُوءُ الْخُلُقِ سُؤْمٌ * رواه أبو داود وَلَمْ أَرِ فِي غَيْرِ الْمَصَابِيحِ مَا زَادَ عَلَيْهِ فِيهِ مِنْ
قَوْلِهِ وَالصَّدَقَةُ تَمْنَعُ مَيْتَةَ السُّوءِ وَالْبِرُّ زِيَادَةٌ فِي الْعُمُرِ

3359- Râfi b. Mekîs'in bildirdiğine göre Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem):
"Elinin altındakilere (köle vb.ne) iyi muamele etmek uğurdur. Kötü ahlâklı
olmak ise uğursuzluktur" buyurdu. [Zayıf]

Bu hadisin metninde devamla "Sadaka, kötü ölüme mani olur ve
(insanlara yapılan) iyilik ömürde artışa neden olur" ziyadesi sadece
Masâbîh'te yer almıştır.

Ahmed (3/502) ve Ebû Dâvud (5162) * Daîfu'l-Câmi' (2720)

۳۳۶۰ - [۱۹] عَنْ أَبِي سَعِيدِ الْخُدْرِيِّ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: إِذَا ضَرَبَ
أَخَذَكُمْ خَادِمُهُ فَذَكَرَ اللَّهَ فَارْفَعُوا أَيْدِيَكُمْ * رواه الترمذي وَالتَّبِيهِيُّ فِي شُعَبِ الْإِيمَانِ
لَكِنْ عِنْدَهُ «فَلْيُمْسِكْ» بدل «فَارْفَعُوا أَيْدِيَكُمْ»

3360- Ebû Saîd el-Hudrî bildirdiğine göre, Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem):
"Sizden biriniz hizmetçi ve kölesini döverken hemen Allah'ı anıp elini
dövmekten çeksin" buyurdu. Beyhakî'de ise "Ellerini çeksin" yerine "elini
tutsun" ibaresi geçmiştir. [Zayıf]

Tirmizî (1950) ve Beyhakî, Şuabu'l-îmân'da * es-Silsiletu'd-Daîfe (141)

۳۳۶۱ - [۲۰] عَنْ أَبِي أَيُّوبَ قَالَ: سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ يَقُولُ: مَنْ فَرَّقَ بَيْنَ
الْوَالِدَةِ وَوَلَدِهَا فَرَّقَ اللَّهُ بَيْنَهُ وَبَيْنَ أَحَبِّهِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ * رواه الترمذي والدارمي هَذَا
حَدِيثٌ حَسَنٌ غَرِيبٌ

3361- Ebû Eyyûb der ki: Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Her kim cariyeye alım satımında anne ile çocuğun arasını açarsa, Allah ta o kimseyi kıyamet gününde sevdikleriyle arasını açar" buyurdu. [Hasen]

Dârimî ve Tirmizî (1566 "hasen ğarîb") * Sahîhu't-Terġîb (1796)

۳۳۶۲ - [۲۱] عَنْ عَلِيٍّ قَالَ: وَهَبَ لِي رَسُولُ اللَّهِ ﷺ غُلَامَيْنِ أَخَوَيْنِ فَبِعْتُ أَحَدَهُمَا، فَقَالَ لِي رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: يَا عَلِيُّ مَا فَعَلَ غُلَامُكَ، فَأَخْبَرْتُهُ، فَقَالَ: رُدَّهُ رُدَّهُ
* رواه الترمذي وابن ماجه

3362- Hz. Ali der ki: Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) bana iki kardeş köle bağışlamıştı, ben de onlardan birini satmıştım. Sonra Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem), bana: «Kölen ne yaptı ki görünmez oldu!» diye sordu. Ben de durumumu bildirdim, bana: «Onu geri al; onu geri al» buyurdu. [Zayıf]

Tirmizî (1284) ve İbn Mâce (2249) * [Daif Süneni't-Tirmizî]

۳۳۶۳ - [۲۲] عَنْ عَلِيٍّ أَنَّهُ فَرَّقَ بَيْنَ جَارِيَةٍ وَوَلَدِهَا فَتَهَاهُ النَّبِيُّ ﷺ عَنْ ذَلِكَ
فَرَدَّ النَّبِيُّ * رواه أبو داود منقطعا

3363- Hz. Ali'den rivayete göre kendisi, bir cariyeyi oğlundan ayırarak tek başına satınca Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) ona bunu yasaklayınca satışı iptal etti. [Hasen]

Ebû Dâvud (2696) * [Sahîh Sünen Ebî Dâvud]

۳۳۶۴ - [۲۳] عَنْ جَابِرٍ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: ثَلَاثٌ مَنْ كُنَّ فِيهِ نَشَرَ اللَّهُ عَلَيْهِ كَتْفَهُ وَأَدْخَلَهُ جَنَّتَهُ: رِفْقٌ بِالضَّعِيفِ، وَشَفَقَةٌ عَلَى الْوَالِدَيْنِ، وَإِحْسَانٌ إِلَى الْمَمْلُوكِ. * رواه الترمذي وقال: هَذَا حَدِيثٌ غَرِيبٌ.

3364- Câbir'in bildirdiğine göre, Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem): "Her kimde şu üç özellik bulunursa Allah o kimseye himayesini artırır ve onu Cennetine koyar. Güçsüzlere yumuşak davranmak, ana babaya şefkat ve elinin altında bulunanlara iyi muamele" buyurdu. [Zayıf]

Tirmizî (2494 "ğarib") * es-Silsiletu'd-Daife (921)

۳۳۶۵ - [۲۴] وَعَنْ أَبِي أَمَامَةَ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ وَهَبَ لِعَلِيٍّ غُلَامًا فَقَالَ: «لَا تَضْرِبْهُ فَإِنِّي نَهَيْتُ عَنْ ضَرْبِ أَهْلِ الصَّلَاةِ وَقَدْ رَأَيْتُهُ يُصَلِّي». هَذَا لَفْظُ الْمَصَابِيحِ

3365- Ebû Umâme'nin bildirdiğine göre Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem), Hz. Ali'ye bir köle verirken; "Onu sakın dövme. Kuşkusuz bana, namaz kılanları dövmek yasaklandı. Çünkü ben onu namaz kılariken gördüm" buyurdu. [Hasen]

Masâbih'in lafziyladır * Sahîhu'l-Ebebi'l-müfred (163)

۳۳۶۶ - [۲۵] وَفِي "الْمَجْتَبَى" لِلدَّارِقُطِيِّ: أَنَّ عُمَرَ بْنَ الْخَطَّابِ، قَالَ: "نَهَانَا رَسُولُ اللَّهِ ﷺ عَنْ ضَرْبِ الْمُصَلِّينَ"

3366- Ömer b. el-Hattâb der ki: "Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem), bizlere namaz kılanları dövmemizi yasakladı."

Dârakutni (1757)

۳۳۶۷ - [۲۶] عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عُمَرَ قَالَ: جَاءَ رَجُلٌ إِلَى النَّبِيِّ ﷺ، فَقَالَ: يَا رَسُولَ اللَّهِ، كَمْ نَعْفُو عَنِ الْخَادِمِ؟ فَصَمَّتْ، ثُمَّ أَعَادَ عَلَيْهِ الْكَلَامَ، فَصَمَّتْ، فَلَمَّا كَانَ فِي الثَّالِثَةِ، قَالَ: اغْفُوا عَنْهُ فِي كُلِّ يَوْمٍ سَبْعِينَ مَرَّةً * رواه أبو داود

3367- Abdullah b. Ömer der ki: Bir adam Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem)'e gelerek: "Ey Allah'ın Resulü! Hizmetçiyi kaç kez affedelim?" diye

sordu. Allah Resûlü (sallallahu aleyhi vesellem) susunca daha sonra (adam) tekrar sordu. Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) yine cevap vermedi. Üçüncüsünde ise: "Onu günde yetmiş kez affedin" buyurdu. [Sahih]

Ebû Dâvud (5164) * es-Silsiletu's-Sahîha (1/488)

۳۳۶۸ - [۲۷] ورواه الترمذي عن عبد الله بن عمر

3368- Aynı hadisi Tirmizî (1949), Abdullah b. Ömer'den rivayet etmiştir.

۳۳۶۹ - [۲۸] عَنْ أَبِي ذَرِّ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: مَنْ لَأَءَمَّكُمْ مِنْ مَمْلُوكِيكُمْ، فَأَطِعْمُوهُ مِمَّا تَأْكُلُونَ، وَأَكْسُوهُ مِمَّا تَكْسُونَ، وَمَنْ لَمْ يَلَائِمْكُمْ مِنْهُمْ، فَبِيعُوهُ، وَلَا تُعَذِّبُوا خَلْقَ اللَّهِ * رواه أحمد وأبو داود

3369- Hz. Ebû Zer der ki: Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem): "Size itaat eden hizmetçilerinize (kölelerinize) yediklerinizden yedin ve giydiklerinizden giydirin. Size itaat etmeyi satın ve Allah'ın kullarına işkence etmeyin" buyurdu. [Sahih]

Ahmed (21815) ve Ebû Dâvud (5161) * Sahîhu't-Terğîb

۳۳۷۰ - [۲۹] عَنْ سَهْلِ ابْنِ الْحَنْظَلِيَّةِ قَالَ مَرَّ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ بِبَعِيرٍ قَدْ لَحِقَ ظَهْرُهُ بِبَطْنِهِ فَقَالَ اتَّقُوا اللَّهَ فِي هَذِهِ الْبَهَائِمِ الْمُعْجَمَةِ فَارْكَبُوهَا صَالِحَةً وَكُلُّوهَا صَالِحَةً * رواه أبو داود

3370- Sehl b. el-Hanzeliyye der ki: Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem), açlıktan karnı sırtına yapışmış bir deve görünce: "Bu dilsiz hayvanlar konusunda Allah'tan korkun! Binmeye uygun iseler onlara binin ve kesmeye uygun iseler onları kesin!" buyurdu. [Sahih]

Ebû Dâvud (2548) * es-Silsiletu's-Sahîha (1/23)

3- FASIL

۳۳۷۱ - [۳۰] عَنِ ابْنِ عَبَّاسٍ، قَالَ: لَمَّا أَنْزَلَ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ: ﴿وَلَا تَقْرُبُوا مَالَ الْيَتِيمِ إِلَّا بِالَّتِي هِيَ أَحْسَنُ﴾ وَ﴿إِنَّ الَّذِينَ يَأْكُلُونَ أَمْوَالَ الْيَتَامَىٰ ظُلْمًا﴾، الْآيَةَ انْطَلَقَ مَنْ كَانَ عِنْدَهُ يَتِيمٌ فَعَزَلَ طَعَامَهُ مِنْ طَعَامِهِ وَشَرَابَهُ مِنْ شَرَابِهِ، فَجَعَلَ يَفْضُلُ مِنْ طَعَامِهِ فَيُحْبِسُ لَهُ حَتَّى يَأْكُلَهُ أَوْ يَفْسُدَ، فَاشْتَدَّ ذَلِكَ عَلَيْهِمْ، فَذَكَرُوا ذَلِكَ لِرَسُولِ اللَّهِ ﷺ فَأَنْزَلَ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ: ﴿وَيَسْأَلُونَكَ عَنِ الْيَتَامَىٰ قُلْ إِصْلَاحٌ لَهُمْ خَيْرٌ وَإِنْ تُخَالِطُوهُمْ فَاِخْوَانُكُمْ﴾ ، فَخَلَطُوا طَعَامَهُمْ بِطَعَامِهِ وَشَرَابَهُمْ بِشَرَابِهِ * رواه أبو داود والنسائي

3371- İbn Abbâs der ki: "Yetim malına, ergenlik çağına erişene kadar en iyi şeklin dışında yaklaşmaym" (En'âm Sur. 152) âyeti ile "Yetimlerin mallarını haksız yere yiyenler" (Nisâ Sur. 10) âyeti nazil olduğu zaman, yanında yetim bulunan kişi, yemeğini onun yemeğinden, içeceğini de onun içeceğinden ayırmaya başladı. Yetimin yemeğinden bir şey arttığı zaman da yetim onu yiyene veya bozulana kadar saklamaya koyuldu. Ancak bu durum, yanında yetim olanlara ağır gelince bunu Resûlullah'a (sallallahu aleyhi vesellem) bildirdiler. Bunun üzerine Allah şu âyeti indirdi: "Sana yetimleri sorarlar, de ki: «Onların işlerini düzeltmek hayırlıdır.» Eğer onlarla bir arada yaşarsanız, artık onlar sizin kardeşlerinizdir." (Bakara Sur. 120) Bundan sonra da yanında yetim bulunanlar onlarla yemeye ve içmeye başladılar. [Hasen]

Ebû Dâvud (2871) ve Nesâî (3610) * [Sahîh Sünen Ebî Dâvud]

۳۳۷۲ - [۳۱] عَنِ أَبِي مُوسَى قَالَ لَعَنَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ مَنْ فَرَّقَ بَيْنَ الْوَالِدِ وَوَلَدِهِ وَبَيْنَ الْأَخِ وَأَخِيهِ. رواه ابن ماجة والدارقطني

3372- Ebû Mûsâ (el-Eş'ârî) der ki: Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) baba ile çocuğunu ve (köle olan) iki kardeşi birbirinden ayıran kimseye lanet etmiştir. [Zayıf]

İbn Mâce (2250) ve Dârakutnî * Daifu't-Terğîb (1120)

۳۳۷۳ - [۳۲] عَنِ ابْنِ مَسْعُودٍ قَالَ: كَانَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ إِذَا أَتَى بِالسَّبْيِ أُعْطِيَ أَهْلَ الْبَيْتِ جَمِيعًا، كَرَاهِيَةً أَنْ يَفْرَقَ بَيْنَهُمْ. رواه ابن ماجه

3373- Abdullah b. Mes'ûd der ki: "Esirler getirildiği zaman Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) aynı ev halkını birbirinden ayırmak istemediği için hepsini toplu halde (bir kişiye) verirdi." [Zayıf]

İbn Mâce (2248) * Daifu'l-Câmi' (4321)

۳۳۷۴ - [۳۳] وعن أبي هريرة أن رسول الله ﷺ قال: "ألا أُنبئُكم بِشَرِّكُمْ؟ الَّذِي يَأْكُلُ وَحَدَهُ وَيَجْلِدُ عَبْدَهُ وَيَمْنَعُ رِفْدَهُ" * رواه رزين

3374- Ebû Hureyre'nin bildirdiğine göre Allah'ın Resûlü (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurmuştur: "Size, en kötülerinizi söyleyeyim mi? Bir şeyleri yalnız başına yiyenler, kölesini dövenler ve yardımlarını esirgeyenler." [Zayıf]

Rezîn * es-Silsiletu'd-Daife (3/1467)

۳۳۷۵ - [۳۴] عَنِ أَبِي بَكْرٍ الصِّدِّيقِ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: لَا يَدْخُلُ الْجَنَّةَ سَيِّءُ الْمَلَكَةِ. قَالُوا: يَا رَسُولَ اللَّهِ، أَلَيْسَ أَخْبَرْتَنَا أَنَّ هَذِهِ الْأُمَّةَ أَكْثَرُ الْأُمَمِ مَمْلُوكِينَ وَيَتَامَى؟ قَالَ: نَعَمْ، فَأَكْرَمُوهُمْ كَكِرَامَةِ أَوْلَادِكُمْ، وَأَطْعِمُوهُمْ مِمَّا تَأْكُلُونَ، قَالُوا: فَمَا يَنْفَعُنَا فِي الدُّنْيَا؟ قَالَ: فَرَسٌ تَرْبِطُهُ تُقَاتِلُ عَلَيْهِ فِي سَبِيلِ اللَّهِ ، مَمْلُوكٌ يَكْفِيكَ ، فَإِذَا صَلَّى فَهُوَ أَخُوكَ. رواه ابن ماجه

3375- Ebû Bekr es-Sıddîk der ki: Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Kölelerine karşı kötü davranan kişi Cennete girmeyecektir" buyurdu. Adamın biri: "Ey Allah'ın Resûlü! Siz bize bu ümmetin köle ve yetimi en çok olan ümmet olduğunu haber vermişsiniz" deyince, Allah Resûlü (sallallahu aleyhi vesellem): "Evet öyledir, onlara çocuklarımız gibi değer verin ve yediklerinizden yedin" buyurdu. Oradakiler: "Bunlar bize dünyada ne gibi faydalar sağlar?" diye sorunca, Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Savaş için beslediğin bir at üzerinde Allah yolunda cihad edersin. Köle ise senin işlerini görür. Namaz kıldığı zaman o senin kardeşindir, namaz kıldığı zaman o senin kardeşindir" karşılığını verdi. [Zayıf]

Ahmed (75) ve İbn Mâce (3691) * Daifü't-Terğîb (1375)

بَابُ بُلُوغِ الصَّغِيرِ وَحَضَانَتِهِ فِي الصَّغَرِ

Çocuğun Ergenliği ve Küçükken Bakımı

1- FASIL

۳۳۷۶ - [۱] عَنْ ابْنِ عُمَرَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمَا أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ عَرَضَهُ يَوْمَ أُحُدٍ وَهُوَ ابْنُ أَرْبَعِ عَشْرَةَ سَنَةً، فَلَمْ يُجِزْنِي، ثُمَّ عَرَضَنِي يَوْمَ الْخَنْدَقِ وَأَنَا ابْنُ خَمْسِ عَشْرَةَ فَأَجَازَنِي. قَالَ نَافِعٌ فَقَدِمْتُ عَلَى عُمَرَ بْنِ عَبْدِ الْعَزِيزِ وَهُوَ خَلِيفَةٌ، فَحَدَّثْتُهُ هَذَا الْحَدِيثَ، فَقَالَ إِنَّ هَذَا لَحَدٌّ بَيْنَ الصَّغِيرِ وَالْكَبِيرِ * متفق عليه

3376- İbn Ömer'in bildirdiğine göre kendisi Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) Uhud günü ondört yaşında iken gösterilince (yaşı küçük gerekçesiyle savaş için) izin vermedi. (İbn Ömer der ki:) "Sonra Hendek günü beni gösterdiler. O sırada onbeş yaşında idim. Bu defa bana izin verdi." Nâfi' dedi ki: Halifeliliği zamanında Ömer b. Abdilazîz'in yanına geldim. Bu hadisi ona bildirdim. Bunun üzerine: "Bu yaş, büyükle küçük arasında bir sınırdır" dedi. [Sahih]

Buhârî (2664) ve Müslim (1868)

۳۳۷۷ - [۲] عَنِ الْبَرَاءِ بْنِ عَازِبٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمَا قَالَ صَلَّى النَّبِيُّ ﷺ
 الْمُشْرِكِينَ يَوْمَ الْحُدَيْبِيَّةِ عَلَى ثَلَاثَةِ أَشْيَاءَ عَلَى أَنَّ مَنْ آتَاهُ مِنَ الْمُشْرِكِينَ رَدَّهُ
 إِلَيْهِمْ، وَمَنْ آتَاهُمْ مِنَ الْمُسْلِمِينَ لَمْ يَرُدُّوهُ، وَعَلَى أَنْ يَدْخُلَهَا مِنْ قَابِلٍ وَيُقِيمَ بِهَا
 ثَلَاثَةَ أَيَّامٍ فَلَمَّا دَخَلَهَا وَمَضَى الْأَجَلَ خَرَجَ فَتَبِعَتْهُ ابْنَةُ حَمْزَةَ تُنَادِي يَا عَمِّ يَا عَمِّ.
 فَتَنَّاوَلَهَا عَلِيٌّ، فَأَخَذَ بِيَدِهَا وَقَالَ لِفَاطِمَةَ عَلَيْهَا السَّلَامُ دُونَكَ ابْنَةُ عَمِّكَ. حَمَلَتْهَا
 فَأَخْتَصَمَ فِيهَا عَلِيٌّ وَزَيْدٌ وَجَعْفَرٌ. قَالَ عَلِيٌّ أَنَا أَخَذْتُهَا وَهِيَ بِنْتُ عَمِّي. وَقَالَ
 جَعْفَرٌ ابْنَةُ عَمِّي وَخَالَتُهَا تَحْتِي. وَقَالَ زَيْدٌ ابْنَةُ أُخِي. فَقَضَى بِهَا النَّبِيُّ ﷺ لِحَالَتِهَا
 وَقَالَ « الْحَالَةُ بِمَنْزِلَةِ الْأُمِّ ». وَقَالَ لِعَلِيِّ « أَنْتَ مِثِّي وَأَنَا مِنْكَ ». وَقَالَ لِيَجْعَفِرَ
 « أَشْبَهْتَ خَلْقِي وَخَلْقِي ». وَقَالَ لِرَزِيدٍ « أَنْتَ أَخُونَا وَمَوْلَانَا » * متفق عليه

3377- eBerâ b. Âzib anlatıyor: Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) Hudeybiye günü müşriklerle üç konuda barış anlaşması yaptı: Müşriklerden her kim (müslüman olarak) Peygamber'e gelirse, Peygamber onu müşriklere geri verecek; müslümanlardan da her kim müşrikler tarafına giderse Mekkeliler onu geri vermeyecektir. Mekke'ye gelecek sene girilecek ve Mekke'de ancak üç gün kalınacaktır.

Daha sonra Mekke'ye girdiğinde ve belirlenen süre dolunca Hamza'nın kızı Hz. Peygamber'e (sallallahu aleyhi vesellem): "Amca, amca!" diye bağırarak peşlerine takıldı. Hz. de Ali ona uzanıp eliyle tuttu da Hz. Fâtîma'ya: "Amcanın kızını al!" dedi. Medine'ye geldikten sonra Hamza'nın kızının misafirligi hakkında Ali, Zeyd b. Hârise ve Câfer aralarında çekiştiler. Ali: "O, benim amcamın kızıdır. Onun terbiyesine ben herkesten fazla hak sahibiyim" dedi. Câfer de: "O, benim amcamın kızıdır. Teyzesi de benim nikâhım altındadır" dedi. Zeyd b. Hârise de: "O, benim kardeşimin kızıdır" dedi. (Bu konu aksedince) Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem), Hamza'nın kızının teyzesine ait olduğuna hükmetti ve: "Teyze, terbiye hususunda ana mesabesinde" buyurdu. Sonra Ali'ye hitaben: "Sen bendensin, ben de sendenim" buyurdu. Câfer'e ise: "Sen de yaratılışım ve ahlâkım yönünden

bana benzedin" buyurdu. Zeyd b. Hârîse'ye de: "Sen bizim kardeşimiz ve dostumuzsun" diye ekledi. [Sahih]

Buhârî (2700) ve Müslim (1783)

2- FASIL

۳۳۷۸ - [۳] عَنْ عَمْرٍو بْنِ شُعَيْبٍ، عَنْ أَبِيهِ، عَنْ جَدِّهِ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عَمْرٍو، أَنَّ امْرَأَةً قَالَتْ : يَا رَسُولَ اللَّهِ، إِنَّ ابْنِي هَذَا كَانَ بَطْنِي لَهُ وَعَاءٌ، وَتُدِّي لَهُ سِقَاءً، وَحِجْرِي لَهُ حِوَاءٌ، وَإِنَّ أَبَاهُ طَلَّقَنِي، وَأَرَادَ أَنْ يَنْتَزِعَهُ مِنِّي، فَقَالَ لَهَا رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: أَنْتِ أَحَقُّ بِهِ مَا لَمْ تَنْكِحِي * رواه أحمد وأبو داود

3378- Amr b. Şuayb, babasından, o da dedesi Abdullah b. Amr'dan şöyle nakleder: Kadının biri: "Ey Allah'ın Resûlü! Benim şu oğluma karnım barınak, göğüslerim içecek, kucağım da bir sığınak oldu. Oysa babası beni boşadı ve onu benden ayırmak istiyor" deyince Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "(Başkasıyla) evlenmedikten sonra sen onu (babasından) daha fazla hakedersin" buyurdu. [Hasen]

Ebû Dâvud (2276) ve Ahmed (6707) * İrvâ (2187)

۳۳۷۹ - [۴] عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ ، أَنَّ النَّبِيَّ ﷺ خَيْرَ غُلَامًا بَيْنَ أَبِيهِ وَأُمِّهِ * رواه

الترمذي

3379- Ebû Hureyre der ki: Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem), henüz erginlik çağına varmamış bir oğlan çocuğu (ayrılan) babası ile annesinden dilediğini seçmek hususunda serbest bıraktı. [Sahih]

Tirmizî (1357) * İrvâ (2197)

۳۳۸۰ - [۵] عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ: جَاءَتْ امْرَأَةٌ إِلَى النَّبِيِّ ﷺ فَقَالَتْ: إِنَّ زَوْجِي يُرِيدُ أَنْ يَذْهَبَ بِابْنِي وَقَدْ سَقَانِي فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: هَذَا أَبُوكَ وَهَذِهِ أُمَّكَ فَخُذْ بِيَدَيْهِمَا شِئْتَ فَأَخَذَ بِيَدِ أُمِّهِ فَأَنْطَلَقَتْ بِهِ * رواه أبو داود والنسائي والدارمي

3380- Ebû Hureyre'nin der ki: Kadının biri Resûlullah'a (sallallahu aleyhi vesellem) geldi ve: "Kocam oğlumu elimden almak istiyor. Buna karşılık bana İnebe kuyusundan bir pay veriyor" dedi. Bunun üzerine Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem), çocuğa: "İşte baban, işte annen! Dilediğin kişinin elinden tutup git!" buyurdu. Çocuk annesinin elinden tutunca anne onu alıp gitti. [Sahih]

Ebû Dâvud (2277) ve Nesâî (4396) *İrvâ (2193)

3- FASIL

۳۳۸۱ - [۶] عَنْ هِلَالِ بْنِ أَسَامَةَ، أَنَّ أَبَا مَيْمُونَةَ سَلَّمَ مَوْلَى مِنْ أَهْلِ الْمَدِينَةِ رَجُلَ صِدْقٍ، قَالَ: بَيْنَمَا أَنَا جَالِسٌ مَعَ أَبِي هُرَيْرَةَ، جَاءَتْهُ امْرَأَةٌ فَارِسِيَّةٌ مَعَهَا ابْنٌ لَهَا فَادَّعِيَاهُ، وَقَدْ طَلَّقَهَا زَوْجُهَا، فَقَالَتْ: يَا أَبَا هُرَيْرَةَ، وَرَطَنْتُ لَهُ بِالْفَارِسِيَّةِ، زَوْجِي يُرِيدُ أَنْ يَذْهَبَ بِابْنِي، فَقَالَ أَبُو هُرَيْرَةَ: اسْتَهْمَا عَلَيْهِ وَرَطَنْ لَهَا بِذَلِكَ، فَجَاءَ زَوْجُهَا، فَقَالَ: مَنْ يُحَاقِنِي فِي وِلْدِي، فَقَالَ أَبُو هُرَيْرَةَ: اللَّهُمَّ إِنِّي لَا أَقُولُ هَذَا إِلَّا أَنِّي سَمِعْتُ امْرَأَةً جَاءَتْ إِلَى رَسُولِ اللَّهِ ﷺ، وَأَنَا قَاعِدٌ عِنْدَهُ، فَقَالَتْ: يَا رَسُولَ اللَّهِ، إِنَّ زَوْجِي يُرِيدُ أَنْ يَذْهَبَ بِابْنِي، وَقَدْ سَقَانِي مِنْ بَثْرِ أَبِي عَتْبَةَ، وَقَدْ نَفَعَنِي، فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: اسْتَهْمَا عَلَيْهِ، فَقَالَ زَوْجُهَا: مَنْ يُحَاقِنِي فِي وِلْدِي؟ فَقَالَ النَّبِيُّ ﷺ: هَذَا أَبُوكَ، وَهَذِهِ أُمَّكَ فَخُذْ بِيَدَيْهِمَا شِئْتَ، فَأَخَذَ بِيَدِ أُمِّهِ، فَأَنْطَلَقَتْ بِهِ *

رواه أبو داود. والنسائي لكنه ذكر المسند. ورواه الدارمي عن هلال بن أسامة

3381- Hilâl b. Usâme, Medine halkından doğru sözlü bir kimse olan (ve) Selmâ (diye anılan) Ebû Meymûne'den bildiriyor: Ebû Hureyre ile birlikte otururken yanına oğluyla birlikte İranlı bir kadın geldi. Kocasını onu boşamış ve oğluyla birlikte bu davayı Ebû Hureyre'ye getirmişlerdi. Kadın ona: "Ey Ebû Hureyre!" diye seslendi ve Farsça bir şeyler söyledikten sonra dedi ki: "Kocam oğlum benden almak istiyor." Ebû Hureyre: "O zaman aranızda kura çekin" şeklinde karşılık verdi ve Farsça bir şeyler söyledi. O esnada kadının kocası geldi ve dedi ki: "Çocuğum hakkında kim bana karşı bir hak iddia edebilir?" Bunun üzerine Ebû Hureyre şöyle karşılık verdi: Allah için ben öyle bir şey iddia etmiyorum; ancak Resûlullah'ın (sallallahu aleyhi vesellem) yanında otururken kadının biri geldi ve şöyle dedi: "Ey Allah'ın Resûlü!! Kocam oğlum benden almak istiyor. Oysa oğlum bana Ebû İnebe kuyusundan su getirip içiriyor ve faydalı oluyor." Bunun üzerine Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "O zaman çocuk için aranızda kura çekin!" buyurdu. Kocasını: "Çocuğum hakkında kim bana karşı bir hak iddia edebilir?" deyince Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) çocuğa: "İşte bu annen, bu da baban! İstediginin elinden tut" buyurdu. Çocuk da annesinin elini tuttu ve gittiler. [Sahih]

Ebû Dâvud (2277) ve Nesâî (3439) * [Sahih Sünen Ebî Dâvud]

كتاب العتق

Köle Azat Etme Kitabı

1- FASIL

۳۳۸۲ - [۱] عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ عَنِ النَّبِيِّ ﷺ قَالَ «مَنْ أَعْتَقَ رَقَبَةً مُسْلِمَةً، أَعْتَقَ اللَّهُ بِكُلِّ عَضْوٍ مِنْهُ عَضْوًا مِنَ النَّارِ، حَتَّىٰ فَرَجَهُ بِفَرْجِهِ» * متفق عليه

3382- Ebû Hureyre'nin bildirdiğine göre Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem): "Kim müslüman bir köleyi âzat ederse, Allah onun her uzvuna karşılık azat edenin bir uzvunu cehennem ateşinden kurtarır. Hatta cinsel organa karşılık cinsel organı da ateşten azat eder" buyurdu. [Sahih]

Buhârî (6715) ve Müslim (1509)

۳۳۸۳ - [۲] عَنْ أَبِي ذَرٍّ قَالَ سَأَلْتُ النَّبِيَّ ﷺ أَيُّ الْعَمَلِ أَفْضَلُ، قَالَ «إِيمَانٌ بِاللَّهِ، وَجِهَادٌ فِي سَبِيلِهِ». قُلْتُ فَأَيُّ الرِّقَابِ أَفْضَلُ قَالَ «أَغْلَاهَا ثَمَنًا، وَأَنْفُسَهَا عِنْدَ أَهْلِهَا». قُلْتُ فَإِنْ لَمْ أَفْعَلْ. قَالَ «تُعِينُ صَانِعًا أَوْ تَصْنَعُ لِأَخْرَقَ». قَالَ فَإِنْ لَمْ أَفْعَلْ. قَالَ «تَدْعُ النَّاسَ مِنَ الشَّرِّ، فَإِنَّهَا صَدَقَةٌ تَصَدَّقُ بِهَا عَلَىٰ نَفْسِكَ» * متفق عليه

3383- Ebû Zer der ki: "Ey Allah'ın Resûlü! En üstün amel hangisidir?" diye sorduğumda, Allah Resûlü (sallallahu aleyhi vesellem): "Allah'a iman ile O'nun yolunda cihad etmektir" buyurdu. Ona: "Hangi kölelerin azat edilmesi daha faziletlidir?" diye sorduğumda, Allah Resûlü (sallallahu aleyhi vesellem): "Sahibinin

gözünde de en değerli olan kölenin azat edilmesidir" buyurdu. Ona: "Böylesi bir köleyi azat etme imkânım olmazsa?" diye sorunca, Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem): "Azat olmak isteyen ve mesleği olan köleye yardım eder veya iş bilmeyen köleye azat olmasında yardımcı olursun" buyurdu. Ona: "Buna da gücüm yetmezse?" diye sorduğumda ise: "O zaman insanlara zarar vermemeye çalışırsın. Bunu yapman kendi kendine verdiğin bir sadaka gibidir" buyurdu. [Sahih]

Buhârî (2518) ve Müslim (84)

2- FASIL

۳۳۸۴ - [۳] عَنِ الْبَرَاءِ، قَالَ: جَاءَ أَعْرَابِيٌّ إِلَى رَسُولِ اللَّهِ ﷺ، فَقَالَ: يَا رَسُولَ اللَّهِ عَلَّمَنِي عَمَلًا يُدْخِلُنِي الْجَنَّةَ. قَالَ: "لَئِنْ كُنْتَ أَقْصَرْتَ الْخُطْبَةَ، لَقَدْ أَعْرَضْتَ الْمَسْأَلَةَ. أَعْتِقِ النَّسَمَةَ، وَفُكِّ الرِّقَبَةَ" قَالَ: أَوْلَيْسَا وَاحِدًا؟ قَالَ: "لَا عِتْقَ النَّسَمَةِ: أَنْ يَنْفَرِدَ بِحَقِّهَا، وَفُكِّ الرِّقَبَةَ أَنْ يُعَيَّنَ فِي ثَمَنِهَا، وَالْمِنْحَةُ الْوُكُوفُ أَطْنَةُ قَالَ: وَالْفِيءُ عَلَى ذِي الرَّحِمِ الظَّالِمِ، فَإِنْ لَمْ تُطَقْ ذَلِكَ، فَأَطْعِمِ الْجَائِعَ، وَاسْقِ الظَّمْآنَ، وَأْمُرْ بِالْمَعْرُوفِ، وَانْهَ عَنِ الْمُنْكَرِ، فَإِنْ لَمْ تُطَقْ ذَلِكَ، فَكُفِّ لِسَانَكَ إِلَّا مِنْ خَيْرٍ" *

رواه البيهقي في شعب الإيمان

3384- Berâ b. Âzib anlatıyor: Bir bedevi, Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)'e gelerek: "Ey Allah'ın Resûlü! Beni cennete sokacak bir ameli bana öğret" deyince Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem): "(Derdini anlatırken) giriş kısmını kısa tutarsan sorunu daha uzun ifade edebilirsin. Köleyi azat et ve boynu kölelikten kurtar" buyurdu. Adam: "Ey Allah'ın Resûlü! İki ifade de aynı şey değil mi?" diye sorunca, Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Hayır, köleyi azat etmek tek başına onu azat etmenddir. Boynu esirlikten kurtarmak ise kölenin azat edilmesine yardımcı olman, sütü bol olan hayvanı (ihtiyaç sahibi birine bağışlamak) ve zalim olan (ve ilişkilerini kesen) akrabaya dönmek (onunla ilişkileri kesmemek)'tir. Buna güç yetiremezsen açı doyor,

susuz kalmış birinin susuzluğunu gider, iyiliği emredip kötülükten sakındır. Buna da güç yetiremezsen, dilini hayırdan başka her şeyden sakındır" buyurdu. [Sahih]

Beyhakî, Şuabu'l-îmân'da * Sahihu't-Terğib (1898)

۳۳۸۵ - [۴] عَنْ عَمْرِو بْنِ عَبَسَةَ أَنَّ النَّبِيَّ ﷺ، قَالَ: مَنْ بَنَى مَسْجِدًا لِيُذَكَّرَ اسْمُ اللَّهِ فِيهِ بِنِي لَهُ بَيْتٌ فِي الْجَنَّةِ، وَمَنْ أَغْتَقَ نَفْسًا مُسْلِمَةً، كَانَتْ فِدْيَتُهُ مِنْ جَهَنَّمَ، وَمَنْ شَابَ شَيْبَةً فِي سَبِيلِ اللَّهِ، كَانَتْ لَهُ نُورًا يَوْمَ الْقِيَامَةِ. رواه في شرح السنة

3385- Amr b. Abese'nin bildirdiğine göre Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurmuştur: "Allah rızası için içinde Allah'ın adının zikredileceği bir mescid inşa eden kişiye Allah cennette bir ev inşa eder. Kişi müslüman bir köleyi azat ettiği zaman bu azat etmesi onun cehennemden kurtuluşunun karşılığı olur. Allah yolunda saçı ağaran kişinin bu ağarmış saçı kıyamet gününde onun nuru olur." [Sahih]

Tirmizi (1635), Nesâi (2/31) ve Beğavî Şerhu's-Sünne'de (2420)

3- FASIL

۳۳۸۶ - [۵] عَنِ الْعَرِيفِ بْنِ الدَّيْلَمِيِّ، قَالَ: أَتَيْنَا وَاثِلَةَ بِنَ الْأَسْعَعِ فَقُلْنَا لَهُ: حَدِّثْنَا حَدِيثًا، لَيْسَ فِيهِ زِيَادَةٌ، وَلَا نَقْصَانٌ، فَغَضِبَ وَقَالَ: إِنَّ أَحَدَكُمْ لَيَقْرَأُ وَمُضْحَفُهُ مُعَلَّقٌ فِي بَيْتِهِ فَيَزِيدُ، وَيَنْقُصُ، قُلْنَا: إِنَّمَا أَرَدْنَا حَدِيثًا سَمِعْتَهُ مِنَ النَّبِيِّ ﷺ قَالَ: أَتَيْنَا رَسُولَ اللَّهِ ﷺ فِي صَاحِبٍ لَنَا أَوْجَبَ لَنَا النَّارَ بِالْقَتْلِ، فَقَالَ: أَعْتَقُوا عَنْهُ يُعْتِقَ اللَّهُ بِكُلِّ عَضْوٍ مِنْهُ عَضْوًا مِنْهُ مِنَ النَّارِ * رواه أبو داود والنسائي

3386- Garîf b. ed-Deylemî dedi ki: Biz Vâsile b. el-Eska'nın yanına varıp: "Bize fazlalık ve eksiklik bulunmayan bir hadis bildir" dedik. (Buna) öfkelenerek: "Kuşkusuz sizin her biriniz evinde asılı duran Kur'ân'ı okuduğu halde (ona) ilave yapıyor ve eksiltiyor" karşılığını verdi. Biz: "Bize Resulullah (sallallahu aleyhi vesellem)'den işittiğin bir hadisi aktarmanı istemiştik" dedik.

Dedi ki: İşlediği cinayet sebebiyle cehenneme girmeyi hak eden bir arkadaşımız hakkında Resulullah (sallallahu aleyhi vesellem)'in yanına geldik. Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem): "Onun yerine bir köle azat edin. Allah azat edilen köleden her bir uzva karşılık azat edenin bir uzvunu (kıyamet gününde) cehennemden azat eder" buyurdu. [Zayıf]

Ebû Dâvud (3964) ve Nesâî * İrvâ (2309)

۳۳۸۷ - [۶] وعن سمرة بن جندب قال: قال رسول الله ﷺ: "أَفْضَلُ الصَّدَقَةِ

الشَّفَاعَةُ بِهَا تُفَكُّ الرِّقَبَةُ" * رواه البيهقي في "شعب الإيمان"

3387- Semure b. Cundub'un bildirdiğine göre Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "En üstün sadaka, köleyi esaretten çözüp kurtarmak için yapılan aracılıktır" buyurdu.

Beyhakî, Şuabu'l-îmân'da (7279)

بَابِ إِعْتَاقِ الْعَبْدِ الْمَشْتَرَكِ وَشِرَاءِ الْقَرِيبِ

Ortak Köleyi Azat Etme, Köle Akrabayı Satın
Alma ve Hastalıkta Azat Etme

1- FASIL

۳۳۸۸ - [۱] عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عُمَرَ، أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ قَالَ: مَنْ أَعْتَقَ شِرْكَاءَ لَهُ فِي عَبْدٍ، فَكَانَ لَهُ مَالٌ مَا يَبْلُغُ ثَمَنَ الْعَبْدِ فُورَمَ عَلَيْهِ قِيمَةُ الْعَبْدِ، فَأَعْطِيَ شُرَكَاءَهُ حِصَصَهُمْ، وَعَتَقَ الْعَبْدَ وَإِلَّا فَقَدْ عَتَقَ مِنْهُ مَا عَتَقَ * متفق عليه

3388- Abdullah b. Ömer, Resûlullah'ın (sallallahu aleyhi vesellem): "Kişi ortağı olduğu bir köledeki hissesini azat ettiği zaman, şayet kölenin tüm bedelini ödeyecek kadar malı varsa, köleye bir değer biçilir ve diğer ortaklara hisselerinin bedelini ödeyerek köle tamamen azat edilir. Şayet azat eden kişinin o kadar malı yoksa, olduğu kadarıyla köleden bir miktarı azat eder" buyurduğunu bildiriyor. [Sahih]

Buhârî (2525) ve Müslim (1501)

۳۳۸۹ - [۲] عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ عَنِ النَّبِيِّ ﷺ قَالَ «مَنْ أَعْتَقَ شِقْصًا لَهُ فِي عَبْدٍ، أَعْتَقَ كُلَّهُ إِنْ كَانَ لَهُ مَالٌ، وَإِلَّا يُسْتَسْعَ غَيْرَ مَشْفُوقٍ عَلَيْهِ» * متفق عليه

3389- Ebû Hureyre der ki: Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem): "Kişi, ortağı olduğu bir köledeki hissesini azat ettiği zaman şayet malı yeterli ise kölenin kalan kısmını da azat etme sorumluluğunu üstlenir. Ancak yeterli malı yoksa köleliğinden kalan kısmı ödemesi için bu kölenin ağır olmayan işlerde çalışmasına izin verilir" buyurdu. [Sahih]

Buhârî (2504) ve Müslim (1503)

۳۳۹۰ - [۳] عَنْ عِمْرَانَ بْنِ حُصَيْنٍ: "أَنَّ رَجُلًا أَعْتَقَ سِتَّةَ مَمْلُوكِينَ لَهُ عِنْدَ مَوْتِهِ لَمْ يَكُنْ لَهُ مَالٌ غَيْرُهُمْ، فَدَعَا بِهِمْ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ فَجَزَّأَهُمْ أَثْلَاثًا ثُمَّ أَقْرَعَ بَيْنَهُمْ، فَأَعْتَقَ اثْنَيْنِ وَأَرْقَى أَرْبَعَةً، وَقَالَ لَهُ قَوْلًا شَدِيدًا" * رواه مسلم ورواه النسائي عنه وذكر: "لَقَدْ هَمَمْتُ أَنْ لَا أَصْلِي عَلَيْهِ" بدل : وَقَالَ لَهُ قَوْلًا شَدِيدًا وفي رواية أبي داود: قال: "لَوْ شَهِدْتُهُ قَبْلَ أَنْ يُدْفَنَ لَمْ يُدْفَنَ فِي مَقَابِرِ الْمُسْلِمِينَ"

3390- İmrân b. Husayn'ın bildirdiğine göre Ensâr'dan bir adam vefatı anında altı kölesini azat etti. Bu kölelerden başka da malı yoktu. Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) bunu işitince adam hakkında ağır laflar etti ve köleleri çağırıp onları (üç) ayırdı. Sonra aralarında kura çekti ve kurada çıkan iki kişiyi azat edip diğer dördünü köle olarak bıraktı. Adam hakkında da ağır sözler söyledi.

Nesâî'nin rivayetinde: "Adam hakkında da ağır sözler söyledi" ifadesi yerine; "Bu kimsenin cenaze namazını kıldırılmamağı içimden geçirdim" ibaresi geçmiştir.

Ayrıca Ebû Dâvud (3960) rivayetinde: "Şayet defnedilmeden önce adama yetişseydim, Müslümanların mezarlığına gömülmesine izin vermezdim" buyurdu" ibaresi geçmiştir. [Sahih]

Müslim (1668) ve Nesâî (1932)

۳۳۹۱ - [۴] عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: لَا يَجْزِي وَلَدٌ وَالِدَهُ، إِلَّا أَنْ يَجِدَهُ مَمْلُوكًا فَيَشْتَرِيَهُ فَيُعْتِقَهُ * رواه مسلم

3391- Ebû Hureyre bildirdiğine göre, Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Hiçbir oğul babasının hakkını ödeyemez. Ancak onu köle olarak bulup da satın alıp azat etmesi bunun dışındadır" buyurdu. [Sahih]

Müslim (1510)

۳۳۹۲ - [۵] عَنْ جَابِرٍ أَنَّ رَجُلًا مِنَ الْأَنْصَارِ دَبَّرَ مَمْلُوكًا لَهُ، وَلَمْ يَكُنْ لَهُ مَالٌ غَيْرُهُ فَبَلَغَ النَّبِيَّ ﷺ فَقَالَ «مَنْ يَشْتَرِيهِ مِنِّي». فَأَشْتَرَاهُ نُعَيْمُ بْنُ النَّحَّامِ بِشَمَانِيَّةٍ دِرْهَمٍ * متفق عليه.

وفي رواية لمسلم: فَأَشْتَرَاهُ نُعَيْمُ بْنُ عَبْدِ اللَّهِ الْعَدَوِيُّ بِشَمَانٍ مِائَةَ دِرْهَمٍ، فَجَاءَ بِهَا رَسُولُ اللَّهِ ﷺ فَدَفَعَهَا إِلَيْهِ "أَبْدَأُ بِنَفْسِكَ، فَتَصَدَّقْ عَلَيْهَا، فَإِنْ فَضَلَ شَيْءٌ، فَلَأَهْلِكَ، فَإِنْ فَضَلَ عَنْ أَهْلِكَ شَيْءٌ، فَلِذِي قَرَابَتِكَ، فَإِنْ فَضَلَ عَن ذِي قَرَابَتِكَ شَيْءٌ فَهَكَذَا وَهَكَذَا، يَقُولُ: بَيْنَ يَدَيْكَ وَعَنْ يَمِينِكَ وَشِمَالِكَ * متفق عليه

3392- Câbir der ki: Ensâr'dan bir adam kendine ait olan bir köleyi müdebber olarak azat etti. O kişinin bu köleden başka hiç bir malı da yoktu. Onun yoksul olduğu Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem)'e ulaşınca, Allah Resûlü (sallallahu aleyhi vesellem) o köleyi alıp: "Bunu benden kim satın almak ister?" diye sordu. Sonunda onu Nuaym b. en-Nahhâm sekizyüz dirhem karşılığında satın aldı.

Müslim'in bir diğer rivayetinde: Bunun üzerine Nuaym b. Abdillâh el-Adevî köleyi sekizyüz dirheme satın aldı. Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) parayı alıp adama verdi ve ona: "Sadaka vereceksen önce kendinden başla. Bir şey artarsa, bunu ailene harca. Ailene harcadıktan sonra bir şey artarsa, akrabalarına harca. Onlara harcadıktan sonra yine artarsa, o zaman şuraya buraya (etrafındakilere) dağıtmaya başlarsın" buyurdu. Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) son sözünü söylerken önündekilere, sağında ve solundakilere dağıt der gibi etrafa işaret etti. [Sahih]

Buhârî (6716) ve Müslim (997)

2- FASIL

۳۳۹۳ - [۶] عَنْ سَمُرَةَ، عَنِ النَّبِيِّ ﷺ قَالَ: مَنْ مَلَكَ ذَا رَجِمٍ مَحْرَمٍ فَهُوَ حُرٌّ *

رواه الترمذي وأبو داود وابن ماجه

3393- Semure'nin bildirdiğine göre Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Her kim evlenmesi haram olan bir kimseyi veya nikahlanamayacağı kan akrabasını köle olarak satın alırsa o köle ve cariye hürdür" buyurdu. [Sahih]

Ebû Dâvud (3649), Tirmizî (1365) ve İbn Mâce (2524) * İrvâ (1746)

۳۳۹۴ - [۷] عَنْ ابْنِ عَبَّاسٍ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: أَيُّمَا رَجُلٍ وَلَدَتْ أُمَّتُهُ

مِنْهُ، فَهِيَ مُعْتَقَةٌ عَنْ ذُبْرِ مِثْلِهِ * رواه الدارمي

3394- Abdullah b. Abbâs bildirdiğine göre: Resûlullah: "Kimin cariyesi, kendisinden bir çocuk doğurmuşsa, o cariye (ümmü veled olur ve) kendisinin vefatından sonra hür olur" buyurdu. [Zayıf]

Dârimî (2574) ve İbn Mâce (1515) * İrvâ (1771)

۳۳۹۵ - [۸] عَنْ جَابِرِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ قَالَ: بَغْنَا أُمَّهَاتِ الْأَوْلَادِ عَلَى عَهْدِ رَسُولِ

اللَّهِ ﷺ وَأَبِي بَكْرٍ، فَلَمَّا كَانَ عُمَرُ نَهَانَا فَأَنْتَهَيْنَا * رواه أبو داود

3395- Câbir der ki: "Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) ve Ebû Bekr'in zamanında ümmü veledlerimizi (bizden çocuk doğuran cariyelerimizi) satardık. Ömer halife olunca bunu yasakladı. Biz de satmayı bıraktık." [Sahih]

Ebû Dâvud (3954) * İrvâ (1777)

۳۳۹۶ - [۹] عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عَمْرٍو قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: مَنْ أَعْتَقَ عَبْدًا وَ لَهُ

مَالٌ فَمَالُ الْعَبْدِ لَهُ إِلَّا أَنْ يَشْتَرِيَ السَّيِّدُ * رواه أبو داود وابن ماجه

3396- Abdullah b. Ömer bildirdiğine göre, Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Kişi, malı olan bir köle satın aldığıında, alıcı (alırken, malı benimdir diye) şart koşmadıktan sonra kölenin malı efendisindir" buyurdu. [Sahih]

Ebû Dâvud (3433) ve İbn Mâce (2529) * Sahihu'l-Câmi' (6054)

۳۳۹۷ - [۱۰] عَنْ أَبِي الْمَلِيحِ عَنْ أَبِيهِ، أَنَّ رَجُلًا أَعْتَقَ شِقْصًا لَهُ مِنْ غُلَامٍ

فَذَكَرَ ذَلِكَ لِلنَّبِيِّ ﷺ فَقَالَ: لَيْسَ لِلَّهِ شَرِيكَ فَأَجَّازَ النَّبِيُّ ﷺ عِتْقَهُ * رواه أبو داود

3397- Ebu'l-Melih'in babası Usâme b. Umeyr'den bildirdiğine göre, br adam bir köle üzerindeki payımı azad etti. Bu durum Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem)'e haber verilince Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Allah'ın ortağı yoktur" buyurarak (onun) özgürlüğe kavuşturulmasını geçerli saydı. [Sahih]

Ebû Dâvud (3933) * [Sahih Sünen Ebî Dâvud]

۳۳۹۸ - [۱۱] عَنْ سَفِينَةَ قَالَ: كُنْتُ مَمْلُوكًا لِأُمِّ سَلَمَةَ فَقَالَتْ: أُعِقِّكَ

وَأَشْتَرِيكَ أَنْ تَخْدُمَ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ مَا عِشْتَ فَقُلْتُ: وَإِنْ لَمْ تَشْتَرِي عَلَيَّ مَا

فَارَقْتُ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ مَا عِشْتُ فَأَعْتَقْتَنِي، وَأَشْتَرَطْتُ عَلَيَّ * رواه أبو داود وابن

ماجه

3398- Sefîne dedi ki: Ben Ümmü Seleme'nin kölesi idim. (Ümme Seleme bana): "Seni azat etmek isterim. (Ancak) yaşadığın sürece Resulullah (sallallahu aleyhi vesellem)'e hizmet edeceksin" dedi. Ben de: Sen bana şart koşmasan bile ben yaşadığım sürece Resulullah (sallallahu aleyhi vesellem)'en ayrılmam" dedim. Bunun üzerine beni azad etti ve bana bunu şart koştu. [Hasen]

Ebû Dâvud (3932) ve İbn Mâce (2526) * [Sahîh Sünen Ebî Dâvud]

۳۳۹۹ - [۱۲] عَنْ عَمْرِو بْنِ شُعَيْبٍ عَنْ أَبِيهِ، عَنْ جَدِّهِ، عَنِ النَّبِيِّ ﷺ قَالَ:

الْمُكَاتَبُ عَبْدٌ مَا بَقِيَ عَلَيْهِ مِنْ مَّكَاتَبَتِهِ دَرَاهِمٌ * رواه أبو داود

3399- Amr b. Şuayb'm babası kanalıyla dedesinden bildirdiğine göre Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem): "(Belli bir bedel karşılığı ödemek üzere efendisiyle) anlaşma yapan bir köle, belirlenen miktar (ödenmemiş) bir dirhem kaldığı sürece (yine) köledir" buyurdu. [Hasen]

Ebû Dâvud (3926) * [Sahîh Sünen Ebî Dâvud]

۳۴۰۰ - [۱۳] عَنْ أُمِّ سَلَمَةَ قَالَتْ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: إِذَا كَانَ عِنْدَ مُكَاتَبٍ

إِخْدَاكُنَّ وِفَاءً فَلْتَحْتَجِبْ مِنْهُ. * رواه الترمذي وأبو داود وابن ماجه

3400- Ümmü Selem der ki: Resulullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Mukâtebeli olan köleniz anlaşma bedelinden geriye kalan meblağa sahip olduğu zaman artık onun önünde örtünün" buyurdu. [Zayıf]

Tirmizî (1261), Ebû Dâvud (3928) ve İbn Mâce (2520) * İrvâ (1769)

۳۴۰۱ - [۱۴] عَنْ عَمْرِو بْنِ شُعَيْبٍ عَنْ أَبِيهِ، عَنْ جَدِّهِ قَالَ: سَمِعْتُ رَسُولَ

اللَّهِ ﷺ يَخْطُبُ يَقُولُ: مَنْ كَاتَبَ عَبْدَهُ عَلَى مِائَةِ أُوقِيَّةٍ فَأَدَّاهُ إِلَّا عَشْرَ أَوْاقٍ أَوْ

قَالَ: عَشْرَةَ دَرَاهِمٍ ثُمَّ عَجَزَ فَهُوَ رَقِيقٌ * رواه الترمذي وأبو داود وابن ماجه

3401- Amr b. Şuayb'ın babası kanalıyla dedesinden bildiriyor: Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)'i hutbe verirken dinledim: "Bir kimse kölesini yüz ûkiyye karşılığında hürriyetine kavuşacağını söylese o köle de on ûkiyye veya on dirhem dışında bütün borcunu ödemiş olsa o kalan miktarı ödeyemediğinden dolayı kölelikten kurtulmuş olur" buyurdu. [Hasen]

Tirmizî (1260), Ebû Dâvud (2519), İbn Mâce * İrvâ (1767)

۳۴۰۲ - [۱۵] عَنِ ابْنِ عَبَّاسٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمَا عَنِ النَّبِيِّ ﷺ قَالَ: «إِذَا أَصَابَ الْمُكَّاتِبُ حَدًّا أَوْ مِيرَاثًا وَرِثَ بِحِسَابٍ مَا عَتَقَ مِنْهُ وَأَقِيمَ عَلَيْهِ الْحَدَّ بِحِسَابٍ مَا عَتَقَ مِنْهُ» * رواه أبو داود والترمذي

وفي رواية له قال: "يُؤَدِّي الْمُكَّاتِبُ بِحِصَّةٍ مَا أَدَّى دِيَّةَ حُرٍّ وَمَا بَقِيَ دِيَّةَ عَبْدٍ".

وضعه

3402- İbn Abbâs'ın bildirdiğine göre, Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Mukâtebeli köle haddi gerektiren bir suç işlediğinde veya birine varis olduğunda, anlaşma bedelinden ödediği miktar oranınca (hür gibi) mirastan pay alır. Yine anlaşma bedelinden ödediği miktar oranında (hür gibi) cezasını çeker" buyurdu.

Tirmizî'nin rivayetinde: "Mukâtebeli kölenin, anlaşma bedelinden ödediği miktar oranınca hür diyeti ve kalan miktar oranınca da köle diyeti ödenir" ibaresi geçmiştir. [Sahih]

Ebû Dâvud (4582) ve Tirmizî (1259) * [Sahih Süneni't-Tirmizî]

3- FASIL

۳۴۰۳ - [۱۶] عَنْ عَبْدِ الرَّحْمَنِ بْنِ أَبِي عَمْرَةَ الْأَنْصَارِيِّ، أَنَّ أُمَّهُ أَرَادَتْ أَنْ تُوصِيَهُ، ثُمَّ أَخَّرَتْ ذَلِكَ إِلَى أَنْ تُصْبِحَ، فَهَلَكَتْ، وَقَدْ كَانَتْ هَمَّتْ بِأَنْ تُعْتِقَ، فَقَالَ عَبْدُ الرَّحْمَنِ: فَقُلْتُ لِلْقَاسِمِ بْنِ مُحَمَّدٍ: أَيَنْفَعُهَا أَنْ أُعْتِقَ عَنْهَا؟ فَقَالَ الْقَاسِمُ: إِنَّ سَعْدَ بْنَ عُبَادَةَ قَالَ لِرَسُولِ اللَّهِ ﷺ: "إِنَّ أُمَّيْ هَلَكَتْ، فَهَلْ يَنْفَعُهَا أَنْ أُعْتِقَ عَنْهَا؟ فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: نَعَمْ" * رواه مالك

3404- Abdurrahman b. Ebî Amre el-Ensârî der ki: Annem bir vasiyet etmek istedi, sonra sabaha bıraktı ve öldü. Köle azat etmeye niyetlenmişti. Kâsım b. Muhammed'e: "Annemin yerine köle azat etsem ona faydası olur mu?" diye sordum. Kâsım şu karşılığı verdi: Sa'd b. Ubâde, Resûlullah'a (sallallahu aleyhi vesellem): "Annem öldü, onun adına köle azat etmenin ona yararı olur mu?" diye sorunca; Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem): "Evet" buyurdu.

Mâlik (1516)

۳۴۰۴ - [۱۷] عَنْ يَحْيَى بْنِ سَعِيدٍ أَنَّهُ قَالَ: تُوْفِي عَبْدُ الرَّحْمَنِ بْنِ أَبِي بَكْرٍ فِي نَوْمٍ نَامَهُ فَأَعْتَقَتْ عَنْهُ عَائِشَةُ زَوْجَ النَّبِيِّ ﷺ رِقَابًا كَثِيرَةً . رواه مالك

3404- Yahya b. Saîd dedi ki: Bir gün Hz. Ebû Bekir'in oğlu ulkudayken öldü. Onun adına Hz. Peygamber'in hanımı Hz. Âişe bir çok köle azat etti.

Mâlik (1517)

۳۴۰۵ - [۱۸] عَنْ سَالِمٍ، عَنْ أَبِيهِ، عَنِ النَّبِيِّ ﷺ قَالَ: مَنْ اشْتَرَى عَبْدًا فَلَمْ يَشْتَرِطْ مَالَهُ فَلَا شَيْءَ لَهُ * رواه الدارمي

3405- Sâlim'in, babası (İbn Ömer'den bildirdiğine göre Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Kim bir köle satın alır da (onunla beraber) malını da aldığı şart koşmamışsa (satın alanın sonradan) bir hakkı olmaz" buyurdu. [Sahih]

Dârimî (2603)

كِتَابُ الْأَيْمَانِ وَالنُّذُورِ

Yeminler ve Adaklar Kitabı

1- FASIL

۳۴۰۶ - [۱] عَنْ عَبْدِ اللَّهِ قَالَ أَكْثَرَ مَا كَانَ النَّبِيُّ ﷺ يَخْلِفُ لَا وَمُقَلِّبِ الْقُلُوبِ

★ رواه البخاري

3406- Abdullah b. Ömer der ki: Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) çok defa: "Kalpleri çevirip evirip çeviren Allah'a and ederim ki, yapmam!" diye yemin ederdi. [Sahih]

Buhârî (6617)

۳۴۰۷ - [۲] عَنْ عَبْدِ اللَّهِ أَنَّ النَّبِيَّ ﷺ قَالَ مَنْ كَانَ خَالِفًا فَلْيَخْلِفْ بِاللَّهِ أَوْ

لِيَضْمُتْ ★ متفق عليه

3407- Abdullah (b. Mes'ûd)'un bildirdiğine göre, Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem): "Yemin edecek olan kimse, Allah'a yemin etsin, yoksa sussun" buyurdu. [Sahih]

Buhârî (6108) ve Müslim (1646)

۳۴۰۸ - [۳] عَنْ عَبْدِ الرَّحْمَنِ بْنِ سَمُرَةَ، قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: لَا تَخْلِفُوا

بِالطَّوَاغِي، وَلَا بِآبَائِكُمْ ★ رواه مسلم

3408- Abdurrahman b. Semure'nin bildirdiğine göre, Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Ne putlar üzerine, ne de babalarımız üzerine yemin edin" buyurdu. [Sahih]

Müslim (1648)

۳۴۰۹ - [۴] عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ، قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: مَنْ حَلَفَ مِنْكُمْ، فَقَالَ: بِاللَّاتِ فَلْيَقُلْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ، وَمَنْ قَالَ لِصَاحِبِهِ تَعَالَى أَقَامِرَكَ فَلْيَتَصَدَّقْ * متفق عليه

3409- Ebû Hureyre, Hz. Peygamber'in (sallallahu aleyhi vesellem): "Sizden, Lât adına yemin eden (kefâret olarak) «Lâ ilâhe illallah» desin. Arkadaşına: «Gel de seninle kumar oynayalım» diyen kişi de (kefâret olarak) sadaka versin" buyurduğunu nakleder. [Sahih]

Buhârî (4860) ve Müslim (1647)

۳۴۱۰ - [۵] عَنْ ثَابِتِ بْنِ الضَّحَّاكِ: أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ قَالَ «مَنْ حَلَفَ عَلَيَّ مِلَّةً غَيْرَ الْإِسْلَامِ فَهُوَ كَمَا قَالَ، وَلَيْسَ عَلَيَّ ابْنِ آدَمَ نَذْرٌ فِيمَا لَا يَمْلِكُ، وَمَنْ قَتَلَ نَفْسَهُ بِشَيْءٍ فِي الدُّنْيَا عَذَبَ بِهِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ، وَمَنْ لَعَنَ مُؤْمِنًا فَهُوَ كَقَتْلِهِ، وَمَنْ قَذَفَ مُؤْمِنًا بِكُفْرٍ فَهُوَ كَقَتْلِهِ وَمَنْ ادَّعَى دَعْوَى كَاذِبَةٍ لِيَتَكْتَرَّ بِهَا لَمْ يَزِدْهُ اللَّهُ إِلَّا قَلَّةً " * متفق عليه

3410- Sâbit b. ed-Dahhâk'ın bildirdiğine göre: Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Kasıtlı olarak yalandan da olsa İslâm dininden başka bir din adına yemin eden, o dediği gibi olur. Kişinin malik olmadığı şeyi adaması geçersizdir. Dünyada kendini bir şeyle öldürene, kıyamet günü o şeyle azab edilir. Her kim de bir mümine lânet ederse, bu onu öldürmek gibidir. Her kim de bir mümine kâfirlik suçlamasında bulunursa, bu da onu öldürmek gibidir. Her kim malını çok göstermek için yalan yere bir şey iddia ederse Allah onun malını daha fazla azaltmaktan başka bir şey yapmaz" buyurdu. [Sahih]

Buhârî (1364, 6047) ve Müslim (110)

۳۴۱۱ - [۶] عَنْ أَبِي مُوسَى أَنَّ النَّبِيَّ ﷺ قَالَ: إِنِّي وَاللَّهِ إِنْ شَاءَ اللَّهُ، لَا أَحْلِفُ عَلَى يَمِينٍ فَأَرَى غَيْرَهَا خَيْرًا مِنْهَا، إِلَّا كَفَرْتُ عَنْ يَمِينِي، وَأَتَيْتُ الَّذِي هُوَ خَيْرٌ * متفق عليه

3411- Ebû Musa el-Eş'arînin bildirdiğine göre; Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Vallahi ben, inşaallah bir şey üzerine yemin etmem. (Yemin ederim de) başka bir şeyi bundan daha hayırlı görürsem, yeminimden dolayı kefareti verip daha hayırlı olan şeyi yaparım" buyurdu. [Sahih]

Buhârî (3133) ve Müslim (1649)

۳۴۱۲ - [۷] عَنْ عَبْدِ الرَّحْمَنِ بْنِ سَمُرَةَ قَالَ قَالَ النَّبِيُّ ﷺ يَا عَبْدَ الرَّحْمَنِ بْنِ سَمُرَةَ لَا تَسْأَلِ الْإِمَارَةَ فَإِنَّكَ إِنْ أُوْتَيْتَهَا عَنْ مَسْأَلَةٍ وَكَلْتِ إِلَيْهَا وَإِنْ أُوْتَيْتَهَا مِنْ غَيْرِ مَسْأَلَةٍ أُعِنْتَ عَلَيْهَا وَإِذَا حَلَفْتَ عَلَى يَمِينٍ فَزَأَيْتَ غَيْرَهَا خَيْرًا مِنْهَا فَكَفِّرْ عَنْ يَمِينِكَ وَأَتِ الَّذِي هُوَ خَيْرٌ. وفي رواية: "فَأَتِ الَّذِي هُوَ خَيْرٌ وَكَفِّرْ عَنْ يَمِينِكَ." * متفق عليه

3412- Abdurrahman b. Semure'nin bildirdiğine göre Allah'ın Resûlü (sallallahu aleyhi vesellem): "Ey Abdurrahman b. Semure! Yöneticiliği isteme! Zira sen isteyerek bu işe gelirsen bu sorumluluğunla başbaşa bırakılırsın. Ama sen istemeden bu işe getirilirsən (Allah tarafından) yardım görürsün. Bir konuda yemin eder de aksini daha hayırlı görürsen yemininin kefareti ver ve sana hayırlı gelen şeyi yap" buyurdu.

Bir diğer rivayette: "Hayırlı olan o şeyi yap ve yemin kefareti ver" ibaresi geçmiştir. [Sahih]

Buhârî (7146) ve Müslim (1652)

۳۴۱۳ - [۸] عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ قَالَ: مَنْ حَلَفَ عَلَى يَمِينٍ فَرَأَى
الَّذِي هُوَ خَيْرٌ ، فَلْيَكْفُرْ عَنْ يَمِينِهِ وَلْيَفْعَلْ. " * رواه مسلم

3413- Ebû Hureyre'nin bildirdiğine göre Allah'ın Resûlü (sallallahu aleyhi vesellem)
"Bir kimse bir şeye yemin eder de başkasını ondan daha hayırlı görürse,
yemininden dolayı kefâret versin ve o işi yapsın" buyurdu. [Sahih]

Müslim (1650)

۳۴۱۴ - [۹] عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ وَاللَّهِ لَأَنْ يَلِجَ أَحَدُكُمْ
بِیَمِينِهِ فِي أَهْلِهِ أَنْتُمْ لَهُ عِنْدَ اللَّهِ مِنْ أَنْ يُعْطِيَ كَفَّارَتَهُ الَّتِي افْتَرَضَ اللَّهُ عَلَيْهِ " * متفق
عليه

3414- Ebû Hureyre'nin bildirdiğine göre Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem):
"Vallahi birinizin ailesi (onların zararına bir) husustaki yemininde ısrarı,
Allah katında farz kılınan kefareti vermesinden daha fazla günahıdır"
buyurdu.

Buhârî (6625) ve Müslim (1655)

۳۴۱۵ - [۱۰] عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ يَمِينُكَ عَلَى مَا يُصَدِّقُكَ
عَلَيْهِ صَاحِبُكَ * رواه مسلم

3415- Ebû Hureyre'nin bildirdiğine göre Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem):
"Yeminin, arkadaşının seni tasdik edeceği niyet üzerine olandır" buyurdu.
[Sahih]

Müslim (1653)

۳۴۱۶ - [۱۱] عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: إِنَّمَا الْيَمِينُ عَلَى نِيَّةٍ

الْمُسْتَحْلِفِ * رواه مسلم

3416- Ebû Hureyre, Resûlullah'tan (sallallahu aleyhi vesellem): "Yemin edenin yemini, yemin ettirenin niyetine göredir" buyurduğunu naklede. [Sahih]

Müslim (1653)

۳۴۱۷ - [۱۲] عَنْ عَائِشَةَ أَنْزَلَتْ هَذِهِ الْآيَةَ ﴿لَا يُؤَاخِذُكُمُ اللَّهُ بِاللَّغْوِ فِي

أَيْمَانِكُمْ﴾ فِي قَوْلِ الرَّجُلِ لَا وَاللَّهِ وَبَلَى وَاللَّهُ * رواه البخاري وفي شرح السنة لفظ

المصابيح وقال: رفعه بعضهم عن عائشة

3417- Hz. Âişe der ki: "Allah size rasgele yeminlerinizden dolayı değil, bile bile ettiğiniz yeminlerden ötürü hesap sorar..." (Mâide Sur. 89) âyeti, kişinin: "Hayır vallahi! Evet vallahi!" demesi hakkında nazil olmuştur. [Sahih]

Buhârî (4613) Şerhu's-sünne'de ibare Masâbih ile aynı olup ayrıca bu yorumun Âişe kanalıyla Resûlullah'ın sözü olarak ta rivayet olunduğu geçmektedir.

2- FASIL

۳۴۱۸ - [۱۳] عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: لَا تَحْلِفُوا بِآبَائِكُمْ، وَلَا

بِأُمَّهَاتِكُمْ، وَلَا بِالْأَنْدَادِ، وَلَا تَحْلِفُوا إِلَّا بِاللَّهِ، وَلَا تَحْلِفُوا بِاللَّهِ إِلَّا وَأَنْتُمْ صَادِقُونَ *

رواه أبو داود والنسائي

3418- Ebû Hureyre'nin bildirdiğine göre Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Babalarınızın, annelerinizin ve putlarınızın üzerine yemin etmeyin! Sadece

Allah'ın adına yemin edin. Bir de Allah'ın adına yemin edecekseniz, ancak doğru söylüyorsanız bu yemini yapın!" buyurdu. [Sahih]

Ebû Dâvud (3248) ve Nesâî (3769) * Sahîhu'l-Câmi' (7249)

۳۴۱۹ - [۱۴] عَنْ ابْنِ عُمَرَ: إِنِّي سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ يَقُولُ: مَنْ حَلَفَ بِغَيْرِ

اللَّهِ فَقَدْ أَشْرَكَ * رواه الترمذي

3419- İbn Ömer der ki: "Ben Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)'ın: «Allah'tan başkasına yemin eden (O'na) ortak koşmuştur» buyurduğunu işittim." [Sahih]

Tirmizî (1535) * İrvâ (2561)

۳۴۲۰ - [۱۵] وَعَنْ بَرِيْدَةَ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: "مَنْ حَلَفَ بِالْأَمَانَةِ، فَلَيْسَ

مِنَّا" * رواه أبو داود

3420- Bureyde, Resûlullah'ın (sallallahu aleyhi vesellem): "Emanete yemin eden bizden değildir" buyurduğunu nakleder. [Sahih]

Ebû Dâvud (3253) * es-Silsiletu's-Sahîha (1/94)

۳۴۲۱ - [۱۶] عَنْ بُرَيْدَةَ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: مَنْ حَلَفَ، فَقَالَ: إِنِّي بَرِيءٌ

مِنَ الْإِسْلَامِ، فَإِنْ كَانَ كَاذِبًا فَهُوَ كَمَا قَالَ، وَإِنْ كَانَ صَادِقًا فَلَنْ يَرْجَعَ إِلَى الْإِسْلَامِ

سَالِمًا * رواه أبو داود والنسائي وابن ماجه

3421- Bureyde'nin bildirdiğine göre Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Ben İslâm'dan uzağım diye yemin eden kimse, eğer bu sözünde yalancı ise, söylediği gibidir. Eğer sözünde doğru ise, o kişi inancından bir şey kaybetmeden İslâm'a dönemez" buyurdu. [Sahih]

Ebû Dâvud (3258), Nesâî (3772) ve İbn Mâce (2100) * İrvâ (2576)

۳۴۲۲ - [۱۷] عَنْ أَبِي سَعِيدٍ الْخُدْرِيِّ قَالَ: كَانَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: إِذَا اجْتَهَدَ فِي الْيَمِينِ، قَالَ: وَالَّذِي نَفْسُ أَبِي الْقَاسِمِ بِيَدِهِ * رواه أبو داود

3422- Ebû Saîd el-Hudrî der ki: Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) yeminde mübalağa ettiği zaman: "Ebu'l-Kâsım'ın canı elinde olana yemin olsun ki!" derdi. [Zayıf]

Ebû Dâvud (3264) * Daîfu'l-Câmi' (4328)

۳۴۲۳ - [۱۸] عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ: كَانَتْ يَمِينُ رَسُولِ اللَّهِ ﷺ إِذَا حَلَفَ يَقُولُ: لَأُ، وَأَسْتَغْفِرُ اللَّهَ * رواه أبو داود وابن ماجه

3423- Ebû Hureyre der ki: Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) yemin ettiği zaman: "Hayır! Allah'tan bağışlanma dilerim!" derdi. [Zayıf]

Ebû Dâvud (3265) ve İbn Mâce (2093) * [Daîf Sünen İbn Mâce]

۳۴۲۴ - [۱۹] عَنْ ابْنِ عُمَرَ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ قَالَ: مَنْ حَلَفَ عَلَى يَمِينٍ، فَقَالَ: إِنْ شَاءَ اللَّهُ فَقَدْ اسْتَيْتَى، فَلَا حِنْثَ عَلَيْهِ * رواه الترمذي وأبو داود والنسائي وابن ماجه والدارمي وذكر الترمذي جماعة وفقوه على ابن عمر

3424- İbn Ömer'in bildirdiğine göre, Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Her kim bir şeye yemin ederse ve: «İnşaallah» derse isterse o şeyi yapar isterse yapmaz, yeminini bozmuş sayılmaz" buyurdu. [Sahih]

Tirmizî (1531), Ebû Dâvud (3261), Nesâî (7/25), İbn Mâce (2105) ve Dârimî (2342) * İrvâ (2571) Tirmizî, bir grup ravinin bu hadisi İbn Ömer'in sözü olarak aktardıklarını söylemiştir.

3- FASIL

۳۴۲۵ - [۲۰] عن أبي الأحوص عن عمه أبي الأحوص عن أبيه، قال: قلت: يا رسول الله، أرأيت ابن عم لي أتيتُه أسأله فلا يُعطيني ولا يصلني، ثم يحتاج إليّ فيأتيني فيسألني، وقد حلفت أن لا أُعطيه ولا أصله، فأمرني أن آتي الذي هو خير، وأكفر عن يميني * رواه النسائي وابن ماجه وفي رواية قال: قلت: يا رسول الله، يأتيني ابن عمي فأحلف أن لا أُعطيه، ولا أصله، قال: كفر عن يمينك

3425- Ebu'l-Ahvas, babasının şöyle dediğini nakletmiştir: Hz. Peygamber'e (sallallahu aleyhi vesellem): "Allah'ın Resûlü! Amcamın oğullardan birine gidip kendisinden bir şeyler istiyorum, ama vermediği gibi benimle ilgilenmiyor. Sonra ihtiyacı olduğu zaman gelip benden istiyor. Ben de, ona bir şey vermemeye ve onunla ilgilenmemeye yemin ettim" dedim. Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) bana hayırlı olan şeyi yapıp (onun istediğini verip) yemin kefareti ödemeğini emretti.

Başka rivayette: "Kuzenim yanıma gelir, ben de ona (bir şey) vermemeye ve onunla (ihtiyacı ile) ilgilenmemeye yemin ederim" deyince şöyle buyurdu: "Yemininin kefareti öde" ibaresi geçmiştir. [Sahih]

Nesâî (4712) ve İbn Mâce (3788) * [Sahih Sünen en-Nesâî]

باب في النُّذُور

Adaklar

1- FASIL

٣٤٢٦ - [١] عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ وَعَبْدِ اللَّهِ بْنِ عُمَرَ قَالَا قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ «لَا تَنْذِرُوا فَإِنَّ النَّذْرَ لَا يُغْنِي مِنَ الْقَدْرِ شَيْئًا وَإِنَّمَا يُسْتَخْرَجُ بِهِ مِنَ الْبَخِيلِ * متفق عليه

3426- Ebû Hureyre'nin bildirdiğine göre, Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem: *"Adak adamayın; çünkü adak kaderi değiştirmez; ancak adak sayesinde cimriden mal çıkarılmış olur"* buyurdu. [Sahih]

Buhârî (6609) ve Müslim (1640)

٣٤٢٧ - [٢] عَنْ عَائِشَةَ، أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ قَالَ: مَنْ نَذَرَ أَنْ يُطِيعَ اللَّهَ فَلْيُطِعهُ، وَمَنْ نَذَرَ أَنْ يَعْصِيَ اللَّهَ فَلَا يَعْصِهِ * رواه البخاري

3427- Hz. Âişe, Resûlullah'ın (sallallahu aleyhi vesellem): *"Allah'a itaat etmeyi adayan kişi itaat etsin. Allah'a isyan etmeyi adayan ise isyan etmesin"* buyurduğunu nakleder. [Sahih]

Buhârî (6696)

٣٤٢٨ - [٣] وَعَنْ عِمْرَانَ بْنِ حَصِينٍ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: "لَا وَفَاءَ لِنَذْرِ فِي مَعْصِيَةٍ وَلَا فِيمَا لَا يَمْلِكُ الْعَبْدُ" * رواه مسلم وفي رواية: "لَا نَذْرَ فِي مَعْصِيَةِ اللَّهِ"

3428- İmrân b. Husayn'ın bildirdiğine göre, Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Günah olan bir şeyde yapılan adak ile, kişinin sahibi olmadığı bir şeyde yaptığı adak yerine getirilmez" buyurdu. [Sahih]

Bir diğer rivayette: "Günaha neden olacak adaklar geçersizdir."

Müslim (1641)

۳۴۲۹ - [۴] عَنْ عُقْبَةَ بْنِ عَامِرٍ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ قَالَ: كَفَّارَةُ النَّذْرِ كَفَّارَةٌ

الْيَمِينِ * رواه مسلم

3429- Ukbe b. Âmir'in bildirdiğine göre Allah'ın Resûlü (sallallahu aleyhi vesellem): "Adağın kefareti, yemin kefareti gibidir" buyurdu. [Sahih]

Müslim (1645)

۳۴۳۰ - [۵] عَنْ ابْنِ عَبَّاسٍ، قَالَ: بَيْنَمَا النَّبِيُّ ﷺ يَخْطُبُ، إِذَا هُوَ بِرَجُلٍ قَائِمٍ فِي الشَّمْسِ فَسَأَلَ عَنْهُ؟ قَالُوا: هَذَا أَبُو إِسْرَائِيلَ نَذَرَ أَنْ يَقُومَ، وَلَا يَقْعُدَ، وَلَا يَسْتَظِلَّ، وَلَا يَتَكَلَّمَ، وَيَصُومَ، قَالَ: مُرُوهُ فَلْيَتَكَلَّمْ، وَلْيَسْتَظِلَّ، وَلْيَقْعُدْ، وَلْيَتِمَّ صَوْمَهُ

* رواه البخاري

3430- İbn Abbâs der ki: Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) (insanlara) hitab ederken, güneşin altında dikilen bir adamı görüp durumunu sordu: "Bu, Ebû İsrail'dir. Ayakta durmayı, oturmamayı, gölgelenmemeyi, konuşmamayı ve oruç tutmayı adadı" dediler. Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem): "Ona söyleyin; konuşsun, gölgelensin, otursun ve orucunu tamamlasın" buyurdu. [Sahih]

Buhârî (6704)

۳۴۳۱ - [۶] عَنْ أَنَسٍ أَنَّ النَّبِيَّ ﷺ رَأَى شَيْخًا يُهَادَى بَيْنَ ابْنَيْهِ قَالَ مَا بَالُ هَذَا قَالُوا نَذَرَ أَنْ يَمْشِيَ قَالَ إِنَّ اللَّهَ عَنْ تَغْدِيبِ هَذَا نَفْسَهُ لَعَنِي وَأَمْرُهُ أَنْ يَزَكَبَ * متفق عليه

3431- Enes der ki: Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) iki oğlu ile koltuklanarak götürülen bir ihtiyara rastladı ve: "*Buna ne oluyor?*" diye sordu. Sahabe: "Ey Allah'ın Resûlü! Yürüyerek hacca gitmeyi adanmış" cevabını verince Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "*Allah'ın, bunun kendine eziyet etmesine ihtiyacı yoktur*" buyurup ihtiyarın bineğe binmesini emretti. [Sahih]

Buhârî (1865) ve Müslim (1642)

۳۴۳۲ - [۷] وَفِي رِوَايَةٍ لِمُسْلِمٍ عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ: "ازكَبَ أَيُّهَا الشَّيْخُ، فَإِنَّ اللَّهَ غَنِيٌّ عَنكَ وَعَنْ نَذْرِكَ."

3432- Müslim'in (1641) Ebû Hureyre'den gelen bir diğer rivayetinde: "*Ey ihtiyar! Şüphesiz Allah senden ve senin adağından müstağnidir*" buyurdu.

۳۴۳۳ - [۸] وَعَنْ ابْنِ عَبَّاسٍ أَنَّ سَعْدَ بْنَ عُبَادَةَ اسْتَفْتَى رَسُولَ اللَّهِ ﷺ فِي نَذْرِ كَانَ عَلَى أُمِّهِ فِي الْجَاهِلِيَّةِ مَا تَثَّ قَبْلَ أَنْ تَقْضِيَهُ فَأَمْرُهُ أَنْ يَقْضِيَهُ عَنْهَا * متفق عليه

3433- İbn Abbâs'ın bildirdiğine göre, Sa'd b. Ubâde, Cahiliye devrinde yerine getirmeden ölen annesinin adağı hakkında Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)'e fetva sorunca Allah Resûlü (sallallahu aleyhi vesellem) annesinin adağını yerine getirmesini emretti. [Sahih]

Buhârî (6698) ve Müslim (1638)

۳۴۳۴ - [۹] عَنِ كَعْبِ بْنِ مَالِكٍ قَالَ: قُلْتُ: إِنَّ مِنْ تَوْبَتِي أَنْ أَخْلَعَ مِنْ مَالِي صَدَقَةً إِلَى اللَّهِ وَرَسُولِهِ . فَقَالَ النَّبِيُّ ﷺ «أَمْسِكْ بَعْضَ مَالِكَ، فَهُوَ خَيْرٌ لَكَ». قُلْتُ: : فَإِنِّي أَمْسِكُ سَهْمِي الَّذِي بِخَيْتِرٍ. وهذا طرف من حديث مطول * متفق عليه

3434- Ka'b b. Mâlik dedi ki: "Ey Allah'ın Resûlü! Tövbem kabul edildiği için tüm malımı sadaka olarak vermek istiyorum" dedim. Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem): "*Malının bir kısmını sende bırakırsan daha hayırlı olur*" buyurdu... —Uzunca hadisin bir bölümüdür— [Sahih]

Buhârî (2758, 4672) ve Müslim (2769)

2- FASIL

۳۴۳۵ - [۱۰] عَنْ عَائِشَةَ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ قَالَ لَا نَذْرَ فِي مَعْصِيَةٍ وَكَفَّارَتُهُ كَفَّارَةُ الْيَمِينِ * رواه أبو داود والترمذي والنسائي

3435- Hz. Âişe'nin bildirdiğine göre, Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "*Allah'a isyan konusunda adak adanmaz; eğer yapılırsa, kefareti yemin kefareti gibidir*" buyurdu. [Sahih]

Ebû Dâvud (3290), Tirmizî (1224), İbn Mâce (2125) ve Nesâî * İrvâ (2590)

۳۴۳۶ - [۱۱] عَنِ ابْنِ عَبَّاسٍ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ قَالَ: «مَنْ نَذَرَ نَذْرًا لَمْ يُسْمِهِ فَكَفَّارَتُهُ كَفَّارَةُ يَمِينٍ وَمَنْ نَذَرَ نَذْرًا لَا يُطِيقُهُ فَكَفَّارَتُهُ كَفَّارَةُ يَمِينٍ» * رواه أبو داود وابن ماجه ووقفه بعضهم على ابن عباس

3436- İbn Abbâs'ın bildirdiğine göre Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "*Her kim adını koymadan bir adak adarsa bunun kefareti yemin kefaretidir. Kim günah olan bir şey konusunda adak adarsa bunun kefareti yemin kefaretidir.*

Kim gücünün yetmeyeceği bir adakta bulunursa bunun kefareti yemin kefaretidir. Her kim de gücünün yeteceği bir adakta bulunursa adağını yerine getirsin” buyurdu. [Zayıf]

Ebû Dâvud (3322) ve İbn Mâce (2128) * [Daif Sünen İbn Mâce]

۳۴۳۷ - [۱۲] عَنْ ثَابِتِ بْنِ الضَّحَّاكِ، قَالَ: نَذَرَ رَجُلٌ عَلَى عَهْدِ رَسُولِ اللَّهِ ﷺ أَنْ يَنْحَرَ إِبِلًا بِبَوَانَةَ فَآتَى النَّبِيَّ ﷺ، فَقَالَ: إِنِّي نَذَرْتُ أَنْ أَنْحَرَ إِبِلًا بِبَوَانَةَ، فَقَالَ النَّبِيُّ ﷺ: هَلْ كَانَ فِيهَا وَثَنٌ مِنْ أَوْثَانِ الْجَاهِلِيَّةِ يُعْبَدُ؟ قَالُوا: لَا، قَالَ: هَلْ كَانَ فِيهَا عَيْدٌ مِنْ أَعْيَادِهِمْ؟ قَالُوا: لَا، قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: أَوْفِ بِنَذْرِكَ، فَإِنَّهُ لَا وَفَاءَ لِنَذْرِ فِي مَعْصِيَةِ اللَّهِ، وَلَا فِيمَا لَا يَمْلِكُ ابْنُ آدَمَ * رواه أبو داود

3437- Sâbit b. ed-Dahhâk anlatıyor: Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) zamanında adamın biri Buvâne'de bir deve kesmeyi adadı. Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) gelerek dedi ki: "Buvâne'de bir deve kesmeyi adadım." Allah'ın Resûlü (sallallahu aleyhi vesellem) ona: "Orada Cahiliye putlarından tapınılan herhangi bir put var mıydı?" diye sorduğunda adam: "Hayır!" dedi. Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) ona: "Peki orada onların bayramlarından herhangi bir bayram var mı?" diye sorduğunda adam yine: "Hayır!" dedi. Bunun üzerine Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) ona: "Adağını yerine getir. Zira Allah'a isyan konusundaki adak ile insanın sahip olmadığı bir şeydeki adağına vefa gerekmez" buyurdu. [Sahih]

Ebû Dâvud (3213) * [Sahih Sünen Ebi Dâvud]

۳۴۳۸ - [۱۳] عَنْ عَمْرِو بْنِ شُعَيْبٍ، عَنْ أَبِيهِ، عَنْ جَدِّهِ، أَنَّ امْرَأَةً قَالَتْ: يَا رَسُولَ اللَّهِ، إِنِّي نَذَرْتُ أَنْ أَضْرِبَ عَلَى رَأْسِكَ بِالذُّفِّ، قَالَ: أَوْفِي بِنَذْرِكَ قَالَتْ: إِنِّي نَذَرْتُ أَنْ أُذْبِحَ بِمَكَانٍ كَذَا وَكَذَا، مَكَانٌ كَانَ يُذْبِحُ فِيهِ أَهْلُ الْجَاهِلِيَّةِ، قَالَ لِيَصْنَمٍ: قَالَتْ: لَا، قَالَ: لَوْثِنِ، قَالَتْ: لَا، قَالَ: أَوْفِي بِنَذْرِكَ.

3438- Amr b. Şuayb, babasından, o da dedesinden nakleder: Kadının biri Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)'e gelerek dedi ki: "Ey Allah'ın Resûlü! Ben senin yanbaşımda def çalmayı adadım." Allah'ın Resûlü (sallallahu aleyhi vesellem): "Adağımı yerine getir" buyurdu. Kadın, cahiliye ahalisinin kurban kestikleri bir yeri kastederek: "Şu mekanda bir kurban kesmeyi adadım" dedi. Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem): "Resim şeklindeki put için mi?" diye sorduğunda kadın: "Hayır!" dedi. Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Heykel şeklindeki put için mi?" diye sorunca da kadın yine: "Hayır!" dedi. Bunun üzerine Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "O zaman adağımı yerine getir" buyurdu.

Ebû Dâvud (3312)

۳۴۳۹ - [۱۴] عَنْ أَبِي لُبَابَةَ أَنَّهُ قَالَ: لِلنَّبِيِّ ﷺ أَوْ مَنْ شَاءَ اللَّهُ، إِنَّ مِنْ تَوْبَتِي أَنْ أَهْجُرَ دَارَ قَوْمِي الَّتِي أَصَبْتُ فِيهَا الذَّنْبَ وَأَنْ أَنْخَلِعَ مِنْ مَالِي كُلِّهِ صَدَقَةً؟ قَالَ: يُجْزَى عَنْكَ الثُّلُثُ * رواه رزين

3439- Ebû Lubâbe, Resûlullah'a (sallallahu aleyhi vesellem): "Tövbemin kabulü gereği, bu suçu işlediğim yeri terk etmem ve bütün malımı sadaka olarak vermem gerekir" dediğinde: "Malının üçte birini vermen senin için yeterlidir" buyurdu. [Sahih]

Rezin. Ebû Dâvud (3319) * [Sahih Sünen Ebî Dâvud]

۳۴۴۰ - [۱۵] عَنْ جَابِرِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ أَنَّ رَجُلًا، قَامَ يَوْمَ الْفَتْحِ، فَقَالَ: يَا رَسُولَ اللَّهِ، إِنِّي نَذَرْتُ لِلَّهِ إِنْ فَتَحَ اللَّهُ عَلَيْكَ مَكَّةَ، أَنْ أَصْلِي فِي بَيْتِ الْمَقْدِسِ رُكْعَتَيْنِ، قَالَ: صَلَّى هَاهُنَا، ثُمَّ أَعَادَ عَلَيْهِ، فَقَالَ: صَلَّى هَاهُنَا، ثُمَّ أَعَادَ عَلَيْهِ، فَقَالَ: شَأْنُكَ إِذْنُ * رواه أبو داود

3440- Câbir b. Abdillâh bildiriyor: (Mekke'nin) Fetih gününde adamın biri kalkıp: "Ey Allah'ın Resûlü! Allah'ın Mekke'nin fethini sana nasip etmesi halinde Beytu'l-Makdis'te (Kudüs'te) iki rekât namaz kılmayı adadım" deyince Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "*Burada kıl!*" buyurdu. Adam yine aynı şeyi söyleyince Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem): "*Burada kıl!*" buyurdu. Adam aynı şeyi tekrar edince de Allah Resûlü (sallallahu aleyhi vesellem): "*O halde istediğini yap*" buyurdu. [Sahih]

Ebû Dâvud (3305) ve Dârimî * [Sahih Sünen Ebî Dâvud]

٣٤٤١ - [١٦] عَنِ ابْنِ عَبَّاسٍ قَالَ: إِنَّ أُخْتًا عُقْبَةَ نَذَرَتْ أَنْ تَحْجَّ مَاشِيَةً وَأَنَّهَا لَا تُطِيقُ ذَلِكَ فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: «إِنَّ اللَّهَ لَغَنِيٌّ عَنِ مَسِيٍّ أُخْتِكَ فَلْتَرْكَبْ وَلْتُشْهَدْ بَدَنَةً» * رواه أبو داود والدارمي

وفي رواية لأبي داود: فَأَمَرَهَا النَّبِيُّ ﷺ: أَنْ تَرْكَبَ وَتُشْهَدَ هَدْيًا. وفي رواية له: فقال النبي ﷺ: «إِنَّ اللَّهَ تَعَالَى لَا يَضْنَعُ بِشِقَاءِ أُخْتِكَ شَيْئًا فَلْتَرْكَبْ وَلْتَحْجَّ وَتُكْفِرَ يَمِينَهَا.

3441- İbn Abbâs'ın bildirdiğine göre, Ukbe b. Âmir'in kız kardeşi yürüyerek hacca gitmeyi adadı. Ama buna gücü yetmiyordu. Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem), (Ukbe'ye): "*Şüphesiz Allah, kız kardeşinin yürümesine muhtaç değildir. (Bir şeye) binsin ve bir deve veya sığır kurban etsin*" buyurdu.

Ebû Dâvud'un rivayetinde Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) ona bir bineğe binip (Mekke'de) bir kurban kesmesini sürmesini emretti.

Bir diğesinde ise: "*Kuşkusuz Allah, senin kızkardeşinin kendini soktuğu sıkıntıyla bir şey yapacak değildir. O halde bineğe binip haccını yap ve yemini için kefareti versin*" ibaresi geçmiştir. [Sahih]

Ebû Dâvud (3295, 3303) ve Dârimî (2380) * [Sahih Sünen Ebî Dâvud]

٣٤٤٢ - [١٧] عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ مَالِكٍ أَنَّ عُقْبَةَ بْنَ غَامِرٍ سَأَلَ النَّبِيَّ ﷺ عَنْ
أُخْتٍ لَهُ نَذَرَتْ أَنْ تَحُجَّ حَافِيَةً غَيْرَ مُخْتَمِرَةٍ، فَقَالَ: مُرُوهَا فَلْتُخْتَمِرْ، وَلْتُرَكِّبْ،
وَلْتَصُمْ ثَلَاثَةَ أَيَّامٍ * رواه أبو داود والترمذي والنسائي وابن ماجه والدارمي

3442- Abdullah b. Mâlik der ki: Ukbe b. Âmir, Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem)'e, yalnayak yürüyerek başı açık olarak hacca gitmeyi adayan kız kardeşinin durumunu sordu. Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem): "Ona emredin, başını örtün, (bir şeye) binsin ve (kefarete olarak) üç gün oruç tutsun" buyurdu. [Sahih]

Ebû Dâvud (3296), Tirmizî (1544), Nesâî (7/20), İbn Mâce (2134) ve Dârimî (2334)

٣٤٤٣ - [١٨] عَنْ سَعِيدِ بْنِ الْمُسَيْبِ أَنَّ أَحْوَيْنَ مِنَ الْأَنْصَارِ كَانَ بَيْنَهُمَا
مِيرَاثٌ، فَسَأَلَ أَحَدُهُمَا صَاحِبَةَ الْقِسْمَةِ، فَقَالَ: إِنْ عُدْتَ تَسْأَلِينِي عَنِ الْقِسْمَةِ فَكُلُّ
مَالٍ لِي فِي رِتَاجِ الْكَعْبَةِ، فَقَالَ لَهُ عُمَرُ إِنَّ الْكَعْبَةَ غَنِيَّةٌ عَنِ مَالِكَ، كَفَّرَ عَنْ يَمِينِكَ
وَكَلَّمْتَ أَخَاكَ سَمِعْتَ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ يَقُولُ: لَا يَمِينُ عَلَيْكَ، وَلَا نَذْرٌ فِي مَعْصِيَةِ
الرَّبِّ، وَفِي قَطِيعَةِ الرَّحِمِ، وَفِيمَا لَا تَمْلِكُ * رواه أبو داود

3443- Saîd b. el-Müseyyeb der ki: Ensâr'dan iki kardeş arasında (ortak) bir miras vardı. Biri diğerinden mirası bölüşmeyi istediğinde diğer kardeşi dedi ki: "Eğer bir daha bölüşmeyi istersen bütün malım Kâbe'nin kapısında (Kâbe'nin) olsun!" Bunun üzerine Ömer ona dedi ki: "Kâbe'nin senin malına ihtiyacı yok! Bu yeminin karşılığı kefarete ver ve kardeşinle konuş. Zira Resûlullah'ın (sallallahu aleyhi vesellem): «Rabbine isyanda, akrabalarla ilişkiyi kesmekte ve sahibi olmadığın şeyde ne bir yeminin olabilir, ne de bir adağın» buyurduğunu işittim." [Zayıf]

Ebû Dâvud (3272) * [Daif Sünen Ebî Dâvud]

3- FASIL

٣٤٤٤ - [١٩] عَنْ عِمْرَانَ بْنِ حُصَيْنٍ قَالَ: سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ يَقُولُ: النَّذْرُ نَذْرَانِ: فَمَا كَانَ مِنْ نَذْرٍ فِي طَاعَةِ اللَّهِ فَذَلِكَ لِلَّهِ وَفِيهِ الْوَفَاءُ، وَمَا كَانَ مِنْ نَذْرٍ فِي مَعْصِيَةِ اللَّهِ فَذَلِكَ لِلشَّيْطَانِ وَلَا وَفَاءَ فِيهِ، وَيُكَفِّرُهُ مَا يُكْفِرُ الْيَمِينَ. * رواه النسائي

3444- İmrân b. Husayn der ki: Resûlullah'ın (sallallahu aleyhi vesellem): "Adak iki çeşittir. Biri Allah'a itaat konusunda olup Allah içindir ve yerine getirilmesi gerekir.

İkincisi Allah'a isyan konusunda yapılan adaktır ki, bu şeytandandır. Yerine getirilmez, yemin kefareti gibi kefaret gerekir" buyurduğunu işittim. [Sahih]

Nesâî (3845) * [Sahih Sünen en-Nesâî]

٣٤٤٥ - [٢٠] وَعَنْ مُحَمَّدِ بْنِ الْمُثَنَّبِ قَالَ: إِنَّ رَجُلًا نَذَرَ أَنْ يَنْحَرَ نَفْسَهُ إِنْ نَجَّاهُ اللَّهُ مِنْ عَدُوِّهِ فَسَأَلَ ابْنَ عَبَّاسٍ فَقَالَ لَهُ: سَلْ مَسْرُوقًا فَسَأَلَهُ فَقَالَ لَهُ: لَا تَنْحَرْ نَفْسَكَ فَإِنَّكَ إِنْ كُنْتَ مُؤْمِنًا قَتَلْتَ نَفْسًا مُؤْمِنَةً وَإِنْ كُنْتَ كَافِرًا تَعَجَّلْتَ إِلَى النَّارِ وَاشْتَرَى كَبْشًا فَادْبَحَهُ لِلْمَسَاكِينِ فَإِنَّ إِسْحَاقَ خَيْرٌ مِنْكَ وَفِدْيَ بَكْبِشٍ فَأَخْبَرَ ابْنَ عَبَّاسٍ فَقَالَ: هَكَذَا كُنْتُ أَرَدْتُ أَنْ أُفْتِيكَ * رواه رزين

3445- Muhammed b. el-Müntaşir anlatıyor: Bir adam, şayet Allah onu düşmanından kurtarırsa intihar etmeyi adadı. Durumu İbn Abbâs'a sorunca; "Mesrûk'a sor!" dedi. Mesrûk'a sorunca ona şu karşılığı verdi: "İntihar etme! Çünkü sen eğer mümin isen, intihar ettiğin taktirde bir mümini öldürmüş olacaksın.

Şayet sen kâfir isen cehenneme gidişini hızlandırmış olacaksın. O halde bir koç satın alıp yoksullar için kurban edersin. Çünkü senden daha hayırlı

olan Hz. İshâk'a fidye olarak koç kesilmiştir." Adam bu sözleri İbn Abbâs'a aktarınca; "İşte tam da benim vereceğim fetva budur" dedi.

Rezin

كتاب القصاص

Kıyas Kitabı

1- FASIL

٣٤٤٦ - [١] عَنْ عَبْدِ اللَّهِ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ لَا يَحِلُّ دَمُ امْرِيٍّ مُسْلِمٍ يَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَأَنِّي رَسُولُ اللَّهِ إِلَّا بِإِخْدَى ثَلَاثِ الثَّيْبِ الرَّانِي وَالتَّنْفُسِ بِالتَّنْفِسِ وَالتَّارِكِ لِدِينِهِ الْمُفَارِقِ لِلْجَمَاعَةِ * متفق عليه

3446- Abdullah (b. Mes'ûd), Resûlullah'tan (sallallahu aleyhi vesellem): "Allah'tan başka ilah olmadığına, benim de Allah'ın Resûlü olduğuma şahadet eden Müslüman kişinin şu üç şey dışında kanı helal olmaz: Evli olduğu halde zina ederse, birini öldürürse ve dinini bırakıp Müslüman toplumdaki ayrılırsa" buyurduğunu nakleder. [Sahih]

Buhârî (6878) ve Müslim (1676)

٣٤٤٧ - [٢] عَنْ ابْنِ عُمَرَ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ لَنْ يَزَالَ الْمُؤْمِنُ فِي فُسْحَةٍ مِنْ دِينِهِ مَا لَمْ يُصِبْ دَمًا حَرَامًا * رواه البخاري

3447- İbn Ömer'in bildirdiğine göre Allah'ın Resûlü (sallallahu aleyhi vesellem): "Mümin kişi, kendisine haram kılınan bir kana bulaşmadıkça dininde bir genişlik içinde olur" buyurdu. [Sahih]

Buhârî (6862)

۳۴۴۸ - [۳] عَنْ عَبْدِ اللَّهِ عَنِ النَّبِيِّ ﷺ قَالَ: أَوَّلُ مَا يُقْضَى بَيْنَ النَّاسِ فِيهِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ فِي الدِّمَاءِ * متفق عليه

3448- Abdullah (b. Mes'ûd), Hz. Peygamber'in (sallallahu aleyhi vesellem): "Kıyamet gününde insanlar arasında ilk görülecek davalar, kan davaları olacaktır" buyurduğunu bildiriyor. [Sahih]

Buhârî (6533) ve Müslim (1678)

۳۴۴۹ - [۴] عَنْ الْمِقْدَادِ بْنِ عَمْرٍو الْكِنْدِيِّ أَنَّهُ قَالَ لِرَسُولِ اللَّهِ ﷺ أَرَأَيْتَ إِنْ لَقِيتُ رَجُلًا مِنَ الْكُفَّارِ فَاقْتَتَلْنَا فَضَرَبَ إِخْدَى يَدَيَّ بِالسَّيْفِ فَقَطَعَهَا ثُمَّ لَأَذَ مِنِّي بِشَجْرَةٍ فَقَالَ أَسَلَمْتُ لِلَّهِ أَأَقْتُلُهُ يَا رَسُولَ اللَّهِ بَعْدَ أَنْ قَالَهَا فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ لَا تَقْتُلُهُ فَقَالَ يَا رَسُولَ اللَّهِ إِنَّهُ قَطَعَ إِخْدَى يَدَيَّ ثُمَّ قَالَ ذَلِكَ بَعْدَ مَا قَطَعَهَا فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ لَا تَقْتُلُهُ فَإِنْ قَتَلْتَهُ فَإِنَّهُ بِمَنْزِلَتِكَ قَبْلَ أَنْ تَقْتُلَهُ وَإِنَّكَ بِمَنْزِلَتِهِ قَبْلَ أَنْ يَقُولَ كَلِمَتَهُ الَّتِي قَالَ * متفق عليه

3449- Mikdâd b. Amr el-Kindî'den bildirildiğine göre kendisi, Resûlullah'a (sallallahu aleyhi vesellem): "Ey Allah'ın Resûlü! Bir kafirle karşılaşırsam ve onunla vuruşsak, o da bir elimi kılıçla kesse, sonra benden kaçıp bir ağaca sığınsa ve: «Allah'a teslim oldum» dese onu öldüreyim mi?" diye sorduğunda Allah Resûlü (sallallahu aleyhi vesellem) ona: "Hayır! Öldürme" buyurdu. Mikdâd: "Ey Allah'ın Resûlü! Ama önce elimi kesti ve kestikten sonra Müslüman olduğunu söyledi" deyince Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) ona: "Onu öldürme! Zira onu öldürürsen, o, senin onu öldürmeden önce olduğun durumda (kanı masum), sen de o Müslüman olduğun söylemeden önceki durumunda (kanı helal) olursun" diye buyurdu. [Sahih]

Buhârî (4019) ve Müslim (95)

٣٤٥٠ - [٥] عَنْ أُسَامَةَ بْنِ زَيْدٍ، قَالَ: بَعَثَنَا رَسُولُ اللَّهِ ﷺ إِلَى أَنَابِسٍ مِنْ جُهَيْنَةَ يُقَالُ لَهُمُ الْحُرُقَاتُ، قَالَ: فَأَتَيْتُ عَلَى رَجُلٍ مِنْهُمْ، فَذَهَبْتُ أَطْعَمُهُ، فَقَالَ: لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ، فَطَعَنْتُهُ، فَقَتَلْتُهُ، فَجِئْتُ إِلَى النَّبِيِّ ﷺ فَأَخْبَرْتُهُ بِذَلِكَ، فَقَالَ: " قَتَلْتَهُ وَقَدْ شَهِدَ أَنَّ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ! " قُلْتُ: يَا رَسُولَ اللَّهِ إِنَّمَا فَعَلْتُ ذَلِكَ تَعَوُّذًا، قَالَ: " فَهَلَا شَقَقْتُ عَنْ قَلْبِهِ؟ " * متفق عليه

3450- Usâme b. Zeyd der ki: Resulullâh (sallallahu aleyhi vesellem) bizi müfreze ile Cuheyne kabilesinden Hurukât denilen bir kavme yolladı. Derken ben bir adama erişip (kılıcımı) batırmak istedim. Adam hemen "Lâ ilâhe illallah" dedi. Ama ben yine de saplayıp öldürdüm. Bu hâdiseyi Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem)'e anlattım. Resûlullah (sallallahu aleyhi vasellam): "«Lâ ilahe illallah» dedi mi? Sen de onu öldürdün mü?" buyurdu. Ben: "Ey Allah'ın Resûlü! O bu sözü ancak korkusundan söyledi" dedim. Allah Resûlü (sallallahu aleyhi vesellem): "Kalbini yarıp ta (bu sözü doğru söyleyip söylemedimiğin baksaydın ya)" buyurdu. [Sahih]

Buhârî (6872) ve Müslim (96)

٣٤٥١ - [٦] وفي رواية جندب بن عبد الله البجلي أن رسول الله ﷺ قال: كَيْفَ تَصْنَعُ بِلَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ، إِذَا جَاءَتْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ؟. قاله مرارا * رواه مسلم

3451- Cundub b. Abdillâh el-Becelî'nin bildirdiğine göre Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) (yukarıdaki olayın sonunda): "Kıyamet gününde Lâ ilâhe illallah karşına geldiği vakit ne yapacaksın?" diye birkaç kez söyledi.

Müslim (97)

٣٤٥٢ - [٧] عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عَمْرٍو عَنِ النَّبِيِّ ﷺ قَالَ «مَنْ قَتَلَ مُعَاهِدًا لَمْ يَرِحْ رَائِحَةَ الْجَنَّةِ، وَإِنَّ رِيحَهَا تُوْجَدُ مِنْ مَسِيرَةِ أَرْبَعِينَ عَامًا» * رواه البخاري

3452- Abdullah b. Amr'ın bildirdiğine göre, Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem): *"Kim haksız yere anlaşmalı (zımni) birini öldürürse Allah ona Cennetin kokusunu bile haram kılar. Halbuki cennet kokusu kırk yıllık mesafeden duyulup hissedilir"* buyurdu. [Sahih]

Buhârî (3166)

۳۴۵۳ - [۸] عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ عَنِ النَّبِيِّ ﷺ قَالَ: مَنْ تَرَدَّى مِنْ جَبَلٍ فَقَتَلَ نَفْسَهُ فَهُوَ فِي نَارِ جَهَنَّمَ يَتَرَدَّى فِيهَا خَالِدًا مُخَلَّدًا فِيهَا أَبَدًا، وَمَنْ تَحَسَّى سُمًّا فَقَتَلَ نَفْسَهُ فَسُمُّهُ فِي يَدِهِ يَتَحَسَّاهُ فِي نَارِ جَهَنَّمَ خَالِدًا مُخَلَّدًا فِيهَا أَبَدًا، وَمَنْ قَتَلَ نَفْسَهُ بِحَدِيدَةٍ، ثُمَّ انْقَطَعَ عَلَيَّ شَيْءٌ، يَغْنِي خَالِدًا كَانَتْ حَدِيدَتُهُ فِي يَدِهِ يَجَأُ بِهَا فِي بَطْنِهِ فِي نَارِ جَهَنَّمَ خَالِدًا مُخَلَّدًا فِيهَا أَبَدًا * متفق عليه

3453- Ebû Hureyre'nin bildirdiğine göre Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): *"Kim kendini bir dağdan atarak intihar ederse o, kendisini ebedi kalacağı cehenneme atmıştır. Kim zehir içerek kendisini öldürürse, zehir kabı elinde olduğu halde o zehri cehennemde sürekli içer. Kim kendisini keskin bir şeyle öldürürse -Ravilerden Hâlid dedi ki: "Buradan sonra bazı kelimeleri kaçırdım"- o âlet elinde olduğu halde cehennem içinde o âleti karnına saplar durur"* buyurdu. [Sahih]

Buhârî (5778) ve Müslim (109)

۳۴۵۴ - [۹] عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ قَالَ النَّبِيُّ ﷺ الَّذِي يَخْتُلِقُ نَفْسَهُ يَخْتُلِقُهَا فِي النَّارِ وَالَّذِي يَطْعُنُهَا يَطْعُنُهَا فِي النَّارِ * رواه البخاري

3454- Ebû Hureyre'nin bildirdiğine göre Allah'ın Resûlü (sallallahu aleyhi vesellem): *"(Dünyada iken) kendini asmak suretiyle öldüren kimse Cehennem ateşi içinde de kendi asadurur. Kendine bir âlet saplayıp öldüren kimse Cehennem ateşi içinde de kendine saplayıp durur"* buyurdu. [Sahih]

Buhârî (1365)

۳۴۵۵ - [۱۰] عَنِ جُنْدُبٍ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ «كَانَ فِيمَنْ كَانَ قَبْلَكُمْ رَجُلٌ بِهِ جُرْحٌ، فَجَزَعَهُ فَأَخَذَ سِكِّينًا فَحَزَّ بِهَا يَدَهُ، فَمَا رَقَا الدَّمُ حَتَّى مَاتَ، قَالَ اللَّهُ تَعَالَى بِأَذْرَنِي عَبْدِي بِنَفْسِهِ، حَزَمْتُ عَلَيْهِ الْجَنَّةَ» * متفق عليه

3455- Cundub b. Abdillâh'ın bildirdiğine göre, Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Sizden önce geçen ümmetlerden birisi içinde bir kişi vardı. Onun vücudunda bir yarası vardı. Bu kişi yaranın elemine dayanamadı da bir bıçak aldı ve onunla elini kesti. Fakat kan bir türlü kesilmedi ve nihayet o kişi öldü. Allah: «Kulum kendi kendisine (ölüme teşebbüs edip) benim önüme geçmeye davrandı. Ben de ona cenneti haram kıldım» buyurdu" buyurdu. [Sahih]

Buhârî (3463) ve Müslim (113)

۳۴۵۶ - [۱۱] عن جابر: أن الطفيل بن عمرو الدوسي لَمَّا هَاجَرَ النَّبِيُّ ﷺ إِلَى الْمَدِينَةِ، هَاجَرَ إِلَيْهِ الطُّفَيْلُ بْنُ عَمْرٍو، وَهَاجَرَ مَعَهُ رَجُلٌ مِنْ قَوْمِهِ، فَاجْتَوَا الْمَدِينَةَ، فَمَرَضَ فَجَزَعَهُ فَأَخَذَ مَشَاقِصَ لَهُ فَقَطَعَ بِهَا بَرَاجِمَهُ، فَشَخَبَتْ يَدَاهُ حَتَّى مَاتَ، فَرَأَهُ الطُّفَيْلُ بْنُ عَمْرٍو فِي مَنَامِهِ فَرَأَهُ، وَهَيْئَتُهُ حَسَنَةٌ، وَرَأَهُ مُعْطِيًا يَدَيْهِ، فَقَالَ لَهُ: مَا صَنَعَ بِكَ رَبُّكَ؟ فَقَالَ: غَفَرَ لِي بِهَاجِرَتِي إِلَى نَبِيِّهِ ﷺ فَقَالَ: مَا لِي أَرَاكَ مُعْطِيًا يَدَيْكَ؟ قَالَ: قِيلَ لِي: لَنْ نُضْلِحَ مِنْكَ مَا أَفْسَدْتَ، فَقَضَّهَا الطُّفَيْلُ عَلَى رَسُولِ اللَّهِ ﷺ فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: "اللَّهُمَّ وَلِيَدَيْهِ، فَاعْفِرْ" * رواه مسلم

3456- Câbir bildiriyor: Tufeyl b. Amr ed-Devsî Resûlullah'a (sallallahu aleyhi vesellem) gelip: "Ey Allah'ın Resûlü! Sana kötülük yapacaklardan, seni koruyacak olanların yanına, güvenilir bir kaleye gelir misin?" dedi. -Devs kabilesinin Cahiliye döneminde korundukları bir kaleleri vardı- Resûlullah

(sallallahu aleyhi vesellem), Allah'ın Ensâr için sakladığı koruma ve savunma işini Tufeyl'den kabul etmedi. Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) Medine'ye hicret edince, Tufeyl b. Amr da hicret ederek yanına geldi. Beraberinde kavminden de bir adam vardı. Medine havası adama yaramadı ve hastalandı. Adam acıya dayanamayıp mızrağıyla parmaklarını eklemlerinden kesti ve kan kaybından öldü. Tufeyl b. Amr adamı rüyasında güzel bir surette, elleri örtülü bir şekilde görünce: "Rabbin sana ne yaptı?" diye sordu. Adam: "Peygamber'ine hicret ettiğim için beni bağışladı" cevabını verdi. Tufeyl: "Neden elini örtmüştün?" diye sorunca ise: "Bana, «Bozduğun şeyi biz düzeltmeyiz» denildi" cevabını verdi. Tufeyl bu rüyasını Resûlullah'a (sallallahu aleyhi vesellem) anlatınca, Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem): "*Allahım! Onun ellerini de bağışla*" diye dua etti. [Sahih]

Müslim (116)

۳۴۵۷ - [۱۲] وَعَنْ أَبِي شُرَيْحِ الْكَعْبِيِّ عَنْ رَسُولِ اللَّهِ ﷺ قَالَ: "ثُمَّ أَنْتُمْ يَا خُرَاعَةَ قَدْ قَتَلْتُمْ هَذَا الْقَتِيلَ مِنْ هَذِلٍ، وَأَنَا وَاللَّهِ عَاقِلُهُ، مَنْ قَتَلَ بَعْدَهُ قَتِيلًا فَأَهْلُهُ بَيْنَ خَيْرَتَيْنِ: إِنْ أَحَبُّوا قَتَلُوا، وَإِنْ أَحَبُّوا أَخَذُوا الْعَقْلَ" * رواه الترمذي والشافعي . وفي شرح السنة بإسناده وصرح: بأنه ليس في الصحيحين عن أبي شريح وقال :

۳۴۵۸ - [۱۳] وأخرجه من رواية أبي هريرة يعني بمعناه

3458-9- Ebû Şureyh el-Ka'bi'nin bildirdiğine göre Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "*Ey Huzâa topluluğu! Siz, Huzeyl'den şu maktulü öldürdünüz. Vallahi ben onun diyetini ödeyeceğim. Bundan sonra kim birini öldürürse onun (maktulün) ailesi durum arasında muhayyerdir. İsterlerse katili (kıyas olarak) öldürürler, dilerlerse diyetini alırlar*" buyurdu.

Tirmizî (1406) ve Şâfiî. Şerhu's-Sünne'de isnâdı ile gelmiş olup hadisin Ebû Şureyh hadisinden Sahîhayn'da yer almadığı açıkça belirtilmiştir ve ilaveten Tirmizî ve Şâfiî tarafından aynı mânâda olmak üzere Ebû Hureyre hadisinden rivayet olduğu geçmektedir. (Müslim 3283)

۳۴۵۹ - [۱۴] عَنْ أَنَسٍ أَنَّ يَهُودِيًّا رَضَّ رَأْسَ جَارِيَةٍ بَيْنَ حَجَرَيْنِ، فَقِيلَ لَهَا
 مَنْ فَعَلَ بِكَ، أَفْلَانٌ أَوْ فُلَانٌ حَتَّى سَمِيَ الْيَهُودِيُّ، فَأَوْمَأَتْ بِرَأْسِهَا ، فَجِيءَ بِهِ،
 فَلَمْ يَزَلْ حَتَّى اعْتَرَفَ، فَأَمَرَ النَّبِيُّ ﷺ فَرَضَّ رَأْسَهُ بِالْحِجَارَةِ * متفق عليه

3459- Enes der ki: Bir Yahudi bir cariyenin başını iki taş arasında ezdi. Kadın, Hz. Peygamber'in (sallallahu aleyhi vesellem) yanına getirilip: "Bunu sana kim yaptı? Filân mı, Falân mı?" diye soruldu. Sonunda cinâyeti işleyen Yahudinin adı anılınca, (yaralı cariye) başıyla işaret etti. Bunun üzerine Yahudi getirilince suçunu itiraf etti. Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) emretti ve katilin başı (kıyas olarak) iki taş arasında ezildi. [Sahih]

Buhârî (2746) ve Müslim (1672)

۳۴۶۰ - [۱۵] عَنْ أَنَسٍ قَالَ كَسَرَتِ الرَّبِيعُ وَهِيَ عَمَةٌ أَنَسِ بْنِ مَالِكٍ ثَمِيَّةَ
 جَارِيَةٍ مِنَ الْأَنْصَارِ، فَطَلَبَ الْقَوْمُ الْقِصَاصَ، فَأَتَوْا النَّبِيَّ ﷺ فَأَمَرَ النَّبِيُّ ﷺ
 بِالْقِصَاصِ. فَقَالَ أَنَسُ بْنُ النَّضْرِ عَمُّ أَنَسِ بْنِ مَالِكٍ لَا وَاللَّهِ لَا تُكْسَرُ سِنُّهَا يَا
 رَسُولَ اللَّهِ. فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ «يَا أَنَسُ كِتَابُ اللَّهِ الْقِصَاصُ». فَزَضِيَ الْقَوْمُ وَقَبِلُوا
 الْأَرْضَ فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ «إِنَّ مِنْ عِبَادِ اللَّهِ مَنْ لَوْ أَقْسَمَ عَلَى اللَّهِ لِأَبْرَهُ» * متفق
 عليه

3460- Enes anlatıyor: Rubeyyi' bir cariyenin ön dişini kırdı ve (Rubeyyi'nin yakınları karşı taraftan) affedilmelerini istediler, ama dişi kırılanın yakınları bunu kabul etmedi. Bunun üzerine Resûlullah'a (sallallahu aleyhi vesellem) gittiler ve Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) kıyas emri verdi. Enes b. en-Nadr "Rubeyyi'inn dişi mi kırılacak? Seni hak olarak gönderene yemin olsun ki Rubeyyi'nin dişi kırılmayacaktır" dedi. Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem): "Ey Enes! Allah'ın Kitabı kıyası emreder" buyurdu. Durum öyle olunca dişi kırılanın yakınları razı olup kısıstan vazgeçtiler ve onu affettiler. Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Allah'ın kullarından öyle kişiler

vardır ki, Allah'a yemin etse Allah onun yeminini yerine getirir" buyurdu .

[Sahih]

Buhârî (4611)

٣٤٦١ - [١٦] عَنْ أَبِي جُحَيْفَةَ قَالَ سَأَلْتُ عَلِيًّا رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ هَلْ عِنْدَكُمْ شَيْءٌ مَا لَيْسَ فِي الْقُرْآنِ وَقَالَ مَرَّةٌ مَا لَيْسَ عِنْدَ النَّاسِ فَقَالَ وَالَّذِي فَلَقَ الْحَبَّ وَبَرَأَ النَّسَمَةَ مَا عِنْدَنَا إِلَّا مَا فِي الْقُرْآنِ، إِلَّا فَهَمَّا يُعْطَى رَجُلٌ فِي كِتَابِهِ، وَمَا فِي الصَّحِيفَةِ. قُلْتُ وَمَا فِي الصَّحِيفَةِ قَالَ الْعَقْلُ، وَفِكَائِكَ الْأَسِيرِ، وَأَنْ لَا يُقْتَلَ مُسْلِمٌ بِكَافِرٍ * رواه البخاري وذكر حديث ابن مسعود: "لا تقتل نفس ظلما" في "كتاب العلم"

3461- Ebû Cuhayfe der ki: Ben Hz. Ali'ye: "Sizin yanınızda Kur'ân'da olmayan herhangi birşey var mı?" diye sordum. Ali: "Tohumu çatlatan, canlıyı yaratan Allah'a yemin ederim ki, bizim yanımızda Kur'ân'da olandan başka birşey yoktur. Ancak Allah'ın kuluna Kitab'ını anlama kabiliyetini vermesi ve bir de şu sahifeden yazılı olanlar vardır" dedi. Ben: "O sahifedeki nedir?" dedim. Ali: "Diyet, esirlerin kurtarılması ve kafire karşılık Müslüman'ın öldürülmemesi konuları vardır" dedi. [Sahih]

Buhârî (3047)

2- FASIL

٣٤٦٢ - [١٧] عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عَمْرٍو أَنَّ النَّبِيَّ ﷺ قَالَ: لَزَوَالِ الدُّنْيَا أَهْوَنُ عَلَيَّ

اللَّهِ مِنْ قَتْلِ رَجُلٍ مُسْلِمٍ * رواه الترمذي والنسائي ووقفه بعضهم وهو الأصح

3462- Abdullah b. Amr'ın bildirdiğine göre, Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): *"Allah katında dünyanın yok olması, Müslüman bir kimsenin öldürülmesinden daha değersizdir"* buyurdu.

Tirmizî (1395) ve Nesâî * Sahîhu't-Terğîb (2439) Bazı raviler bunu sahabi sözü olarak rivayet ettiler ki Nesâî'ye göre doğrusu budur.

۳۴۶۳ - [۱۸] ورواه ابن ماجة عن البراء بن عازب

3463- Aynı hadisi İbn Mâce (2619), Berâ b. Âzîb'ten rivayet etmiştir.

۳۴۶۴ - [۱۹] وَعَنْ أَبِي سَعِيدٍ وَأَبِي هُرَيْرَةَ عَنْ رَسُولِ اللَّهِ ﷺ قَالَ ﷺ قَالَ: لَوْ أَنَّ أَهْلَ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ اشْتَرَكُوا فِي دَمِ مُؤْمِنٍ لَأَكْتَبَهُمُ اللَّهُ فِي النَّارِ * رواه الترمذي وقال هَذَا حَدِيثٌ غَرِيبٌ

3464- Ebû Saîd el-Hudrî ile Ebû Hureyre derler ki: Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): *"Gökle yeryüzü ahalisi bir müminin kanını akıtmak için bir araya gelseler Allah hepsini yüzüstü Cehenneme atar"* buyurdu. [Sahih]

Tirmizî (1398 "ğarib") * Sahîhu't-Terğîb (2442)

۳۴۶۵ - [۲۰] عَنْ ابْنِ عَبَّاسٍ عَنِ النَّبِيِّ ﷺ قَالَ: يَجِيءُ الْمُقْتُولُ بِالْقَاتِلِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ نَاصِيئَتُهُ وَرَأْسُهُ فِي يَدِهِ، وَأَوْدَاجُهُ تَشْحَبُ دَمَا يَقُولُ: يَا رَبِّ، قَتَلْتَنِي، حَتَّى يُدْنِيَهُ مِنَ الْعَرْشِ * رواه الترمذي والنسائي وابن ماجة

3465- İbn Abbâs der ki: Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): *"Kıyamet gününde öldürülen kişi boynundan kanları akararak, katilinin perçeminden ve başından tutmuş bir şekilde huzura çıkar. «Rabbim! Bu kişi beni öldürdü!» diye şikayette bulunup Arş'a kadar yanaşır"* buyurdu. [Sahih]

Tirmizî (3029), Nesâî (4005) ve İbn Mâce * Sahîhu'l-Câmi' (8031)

۳۴۶۶ - [۲۱] عَنْ أَبِي أُمَامَةَ بْنِ سَهْلِ بْنِ حُنَيْفٍ أَنَّ عُثْمَانَ بْنَ عَفَّانَ أَشْرَفَ يَوْمَ الدَّارِ، فَقَالَ: أَنْشُدْكُمْ اللَّهَ، أَنْتَغْلَمُونَ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ قَالَ: لَا يَحِلُّ دَمُ امْرِئٍ مُسْلِمٍ إِلَّا بِأَخْذِي ثَلَاثٍ: زِنَا بَعْدَ إِحْصَانٍ أَوْ كُفْرٌ بَعْدَ إِسْلَامٍ أَوْ قَتْلُ نَفْسٍ بِغَيْرِ حَقٍّ فَقَتِلَ بِهِ فَوَاللَّهِ مَا زَنَيْتُ فِي جَاهِلِيَّةٍ وَلَا فِي إِسْلَامٍ، وَلَا اِزْتَدَدْتُ مِنْذُ بَايَعْتُ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ، وَلَا قَتَلْتُ النَّفْسَ الَّتِي حَرَّمَ اللَّهُ فَبِمَ تَقْتُلُونَنِي * رواه الترمذي والنسائي وابن ماجه وللدارمي لفظ الحديث

3466- Ebû Umâme b. Sehl b. Huneyf bildiriyor: Osman b. Affân, öldürülmek üzere evi kuşatıldığımda yukarıdan aşağıya bakarak şöyle dedi: "Allah için söyleyin! Bilmiyor musunuz? Resûlullah'ın (sallallahu aleyhi vesellem): «Müslüman kimsenin öldürülebilmesi ancak şu üç şeyle olur: Evlendikten sonra zina etmek, İslam'a girdikten sonra dinden dönmek veya haksız yere bir cana kıymak» Allah'a yemin ederim ki, ne Cahiliye döneminde, ne de Müslüman olduktan sonra zina etmedim. Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)'e biat ettiğimden beri dinimden de dönmедim. Allah'ın haram kıldığı cana da kıymadım, o halde beni hangi sebeple öldüreceksiniz?" [Sahih]

Tirmizî (2158), Nesâî, İbn Mâce (2533) ve Dârimî * Sahîhu't-Terğîb (2389)

۳۴۶۷ - [۲۲] عَنْ أَبِي الدَّرْدَاءِ، أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ قَالَ: لَا يَزَالُ الْمُؤْمِنُ مُعْتَقًا صَالِحًا، مَا لَمْ يُصِْبْ دَمًا حَرَامًا، فَإِذَا أَصَابَ دَمًا حَرَامًا بَلَّحَ * رواه أبو داود

3467- Ebû'd-Derda, Resûlullah'ın (sallallahu aleyhi vesellem): "Mümin haram bir kanı dökmedikçe salih amellerde koşmaya devam eder. Ama haram bir kan dökerse takati kesilir" buyurduğunu nakleder. [Sahih]

Ebû Dâvud (4270) * Sahîhu'l-Câmi' (7692)

۳۴۶۸ - [۲۳] عَنْ أَبِي الدَّرْدَاءِ يَقُولُ: سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ يَقُولُ: كُلُّ ذَنْبٍ عَسَى اللَّهُ أَنْ يَغْفِرَهُ ، إِلَّا مَنْ مَاتَ مُشْرِكًا ، أَوْ مَنْ قَتَلَ مُؤْمِنًا مُتَعَمِّدًا * رواه أبو داود .

3468- Ebu'd-Derdâ der ki: Resûlullah'ın (sallallahu aleyhi vesellem): *"Müşrik olarak ölmek veya bir müminin kasden bir mümini öldürmesi hariç Allah'ın her suçu bağışlaması umulur"* buyurduğunu işittim. [Sahih]

Ebû Dâvud (4270) * es-Silsiletu's-Sahîha (2/511)

۳۴۶۹ - [۲۴] ورواه النسائي عن معاوية

3469- Aynı hadisi Nesâî (3919), Muâviye'den rivayet etmiştir.

۳۴۷۰ - [۲۵] عَنْ ابْنِ عَبَّاسٍ قَالَ: قَالَ النَّبِيُّ ﷺ: لَا تُقَامُ الْحُدُودُ فِي الْمَسَاجِدِ، وَلَا يُقَادُ بِالْوَالِدِ * رواه الترمذي والدارمي

3470- İbn Abbâs der ki: Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): *"Cezalar meşidlerde uygulanmaz! Baba çocuğunu öldürmesi sebebiyle öldürülmez"* buyurdu. [Hasen]

Tirmizî (1401) ve Dârimî * Sahîhu'l-Câmi' (7381)

۳۴۷۱ - [۲۶] عَنْ أَبِي رَمَثَةَ قَالَ: أَتَيْتُ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ مَعَ أَبِي فَقَالَ: «مَنْ هَذَا مَعَكَ؟» قَالَ: ابْنِي أَشْهَدُ بِهِ. قَالَ: أَمَا إِنَّهُ لَا يَجْنِي عَلَيْكَ، وَلَا تَجْنِي عَلَيْهِ * رواه أبو داود والنسائي

وزاد في " شرح السنة " في أوله قَالَ: دَخَلْتُ مَعَ أَبِي عَلَى رَسُولِ اللَّهِ ﷺ فَرَأَى أَبِي الَّذِي بَطَّهَرَ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ فَقَالَ: دَعْنِي أَعَالِجُ الَّذِي بَطَّهَرَكَ فَإِنِّي طَبِيبٌ فَقَالَ: «أَنْتَ رَفِيقٌ وَاللَّهُ الطَّيِّبُ».

3471- Ebû Rimse der ki: Babamla Resûlullah'a (sallallahu aleyhi vesellem) gitmiştik. Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) babama: "Beraberinde olan kimdir?" diye sorunca, babam: "Bunun oğlum olduğuna şahitlik ederim" dedi. Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "O senin işlediğin günahtan sorumlu değildir, sende onun işlediği günahtan sorumlu değilsin" buyurdu.

Şerhu's-Sünne'deki ifade: Babamla birlikte Resûlullah'ın (sallallahu aleyhi vesellem) yanına girdik. Babam Hz. Peygamber'in (sallallahu aleyhi vesellem) sırtındakini (peygamberlik mührünü) görünce: "Bırak ta beni sırtındaki şeyini tedavi edeyim. Ben tabibim" dedi. Bunun üzerine Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Sen yoldaşsın, Allah ise tabib" buyurdu. [Sahih]

Ahmed (17038), Ebû Dâvud (4495) ve Nesâî (4832) * İrvâ (2303)

۳۴۷۲ - [۲۷] عَنْ سُرَّاقَةَ بِنِ مَالِكِ بْنِ جُعْشَمٍ قَالَ: حَضَرْتُ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ يُقِيدُ الْأَبَّ مِنْ إِيْنِهِ، وَلَا يُقِيدُ الْإِبْنَ مِنْ أَبِيهِ * رواه الترمذي

3472- Suraka b. Mâlik b. Cu'şum der ki: "Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) ile birlikte idik, baba öldürülmesinden dolayı çocuğa kıyas yapar, çocuğunu öldürdüğünden dolayı babaya kıyas uygulamazdı." [Zayıf]

Tirmizî (1399) * [Daîf Süneni't-Tirmizî]

۳۴۷۳ - [۲۸] عَنْ سَمْرَةَ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: مَنْ قَتَلَ عَبْدَهُ قَتَلْنَا، وَمَنْ جَدَعَ عَبْدَهُ جَدَعْنَا * رواه الترمذي وأبو داود وابن ماجه والدارمي وزاد النسائي في رواية أخرى: "ومن خصى عبده خصىنا"

3473- Semure'nin bildirdiğine göre Allah'ın Resûlü (sallallahu aleyhi vesellem): "Kölesini öldüren kişiyi öldürür, bir uzvunu kesen kişinin de uzvunu keseriz" buyurdu. Nesâî rivayetinde "Kim kölesini iğdiş yaparsa biz de onu iğdiş yaparız" ilave edilmiştir. [Zayıf]

Tirmizî (1414), Ebû Dâvud (4515), İbn Mâce (2663), Dârimî ve Nesâî (4736)

۳۴۷۴ - [۲۹] عَنْ عَمْرِو بْنِ شُعَيْبٍ عَنْ أَبِيهِ، عَنْ جَدِّهِ، أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ قَالَ: مَنْ قَتَلَ مُؤْمِنًا مُتَعَمِّدًا دُفِعَ إِلَىٰ أَوْلِيَاءِ الْمَقْتُولِ، فَإِنْ شَاءُوا قَتَلُوا، وَإِنْ شَاءُوا أَخَذُوا الدِّيَةَ، وَهِيَ ثَلَاثُونَ حِقَّةً، وَثَلَاثُونَ جَذَعَةً، وَأَرْبَعُونَ خَلْفَةً، وَمَا صَلَحُوا عَلَيْهِ فَهُوَ لَهُمْ * رواه الترمذي

3474- Amr b. Şuayb'm babası kanalıyla dedesinden bildirdiğine göre, Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Bir kimse bir mümini bile bile öldürürse; öldürülen kimsenin velilerine bırakılır; dilerlerse öldürülmesini isterler; dilerlerse diyet alırlar. Diyet ise dört yaşına girmiş otuz dişi deve, beş yaşına girmiş otuz dişi deve ve kırk gebe deveden oluşur. Anlaştıkları bir miktar varsa o miktar onlara aittir. Bu hüküm diyeti ağırlaştırmak için böyle verilmiştir" buyurdu. [Hasen]

Tirmizî (1378) * [Sahih Sünen et-Tirmizi]

۳۴۷۵ - [۳۰] عَنْ عَلِيِّ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ عَنِ النَّبِيِّ ﷺ قَالَ: الْمُسْلِمُونَ تَتَكَافَأُ دِمَاؤُهُمْ وَيَسْعَى بِدِمَّتِهِمْ أَذْنَاهُمْ وَيَزُدُّ عَلَيْهِمْ أَفْصَاهُمْ وَهُمْ يَدُّ عَلَى مَنْ سِوَاهُمْ أَلَا لَا يُقْتَلُ مُسْلِمٌ بِكَافِرٍ وَلَا ذُو عَهْدٍ فِي عَهْدِهِ * رواه أبو داود والنسائي

3475- Hz. Ali'nin bildirdiğine göre: Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "(Ancak) müslümanların kanı birbirine denktir. Müslümanlardan en alt seviyede olanlar bile hepsi adına emân verebilir, en uzaktakileri bile himaye edebilir. Müslümanlar başkalarına karşı tek bir el gibidirler. Güçlüleri zayıflarını

gözetir, savaşa katılanlar, katılmayanlara (ganimetten pay) verirler. Kafir mukabilinde bir mümin öldürülemez! Aynı şekilde ahd sahibi (gayri müslim) de bu ahdi süresince kafir karşılığında öldürülemez!" buyurdu. [Sahih]

Ebû Dâvud (4530-1) ve Nesâî (4746) * [Sahih Sünen en-Nesâî]

۳۴۷۶ - [۳۱] ورواه ابن ماجة عن ابن عباس

3476- Aynı hadisi İbn Mâce (2683) İbn Âbbas'tan rivayet etmiştir.

۳۴۷۷ - [۳۲] عَنْ أَبِي شُرَيْحِ الْخُرَاعِيِّ، قَالَ: سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ يَقُولُ: مَنْ أُصِيبَ بِدَمٍ أَوْ خَبَلٍ وَالْخَبْلُ الْجُرْحُ فَهُوَ بِالْخِيَارِ بَيْنَ إِحْدَى ثَلَاثٍ فَإِنْ أَرَادَ الرَّابِعَةَ فَخُذُوا عَلَى يَدَيْهِ بَيْنَ أَنْ يَفْتَضَّ، أَوْ يَغْفُو، أَوْ يَأْخُذَ الْعَقْلَ فَإِنْ أَخَذَ مِنْ ذَلِكَ شَيْئًا، ثُمَّ عَدَا بَعْدَ ذَلِكَ فَلَهُ النَّارُ خَالِدًا فِيهَا مُحَلَّدًا * رواه الدارمي

3477- Ebû Şurayh el-Huzâî der ki: Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Yakını öldürülen kişi veya yaralanan kimse, üç şıktan birini tercih etmekte serbesttir. Ya kıyas uygular, ya diyeti alır ya da affeder. Eğer dördüncü bir şık isterse onu engelleyin. Eğer bunlardan (öldürmek dışındaki iki şıktan) birini kabul eder ve sonra öldürürse artık ona, içinde ebedi olarak bırakılacağı Cehennem vardır" buyurdu. [Zayıf]

Dârimî (2351) ve İbn Mâce (2623) * [Daif Sünen İbn Mâce]

۳۴۷۸ - [۳۳] عَنْ ابْنِ عَبَّاسٍ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: مَنْ قُتِلَ فِي عِمِّيَا فِي رَمِيٍّ يَكُونُ بَيْنَهُمْ بِحِجَارَةٍ أَوْ بِالسَّيَاطِ أَوْ ضَرَبٍ بِعَصَا فَهُوَ خَطَاٌ وَعَقْلُهُ عَقْلُ الْخَطَاِ وَمَنْ قُتِلَ عَمْدًا فَهُوَ قَوْدٌ قَالَ ابْنُ عُيَيْنَةَ قَوْدٌ يَدٌ ثُمَّ اتَّفَقَا وَمَنْ حَالَ دُونَهُ فَعَلَيْهِ لَعْنَةُ اللَّهِ وَعَظْمُهُ لَا يَقْبَلُ مِنْهُ صَرْفٌ وَلَا عَدْلٌ * رواه أبو داود والنسائي

3478- İbn Abbâs, Resûlullah'tan (sallallahu aleyhi vesellem) şu sözünü nakleder: "Her kim bilinmeyen bir sebeple taş ve benzeri bir şey atılarak veya kırbaçla veya bir sopayla vurularak öldürülürse diyeti hatayla öldürme diyetidir. Kim de kasten öldürürse kısas yapılır." -İbn Ubeyd'in rivayetinde "Elin kıyası" ifadesi yer alır, raviler sonra şu ifadede tekrar birleşirler:- *Kim de kısas yapılmasına engel olursa Allah'ın laneti üzerine olur ve ondan ne tövbe, ne de fidye kabul edilir.* [Sahih]

Ebû Dâvud (4540) * [Sahih Sünen Ebî Dâvud]

۳۴۷۹ - [۳۴] عَنْ جَابِرِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ، قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: لَا أَعْفِي مَنْ

قَتَلَ بَعْدَ أَخْذِهِ الدِّيَةَ * رواه أبو داود

3479- Câbir b. Abdillâh, Resûlullah'tan (sallallahu aleyhi vesellem): "Diyetini aldıktan sonra katili öldüren kişi bolluk görmesin!" buyurduğunu nakleder. [Zayıf]

Ebû Dâvud (4507) * [Daif Sünen Ebî Dâvud]

۳۴۸۰ - [۳۵] وَعَنْ أَبِي الدَّرْدَاءِ قَالَ: سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ يَقُولُ: مَا مِنْ

رَجُلٍ يُصَابُ بِشَيْءٍ فِي جَسَدِهِ فَيَتَصَدَّقُ بِهِ إِلَّا رَفَعَهُ اللَّهُ بِهِ دَرَجَةً وَحَطَّ عَنْهُ بِهِ

خَطِيئَةٌ * رواه الترمذي وابن ماجه

3480- Ebû'd Derdâ dedi ki: Resûlullah'ın (sallallahu aleyhi vesellem): "Bir kimsenin vücuduna bir zarar gelir de onu bağışlarsa Allah bu yaptığı affetmeden dolayı onun derecesini yükseltir ve günahını siler" buyurduğunu işittim. [Zayıf]

Tirmizî (1393) ve İbn Mâce (2693) * es-Silsiletu'd-Daife (9/4482)

3- FASIL

۳۴۸۱ - [۳۶] عَنْ سَعِيدِ بْنِ الْمُسَيَّبِ: أَنَّ عُمَرَ بْنَ الْخَطَّابِ قَتَلَ نَفْرًا خُمْسَةً
أَوْ سَبْعَةً بِرَجُلٍ وَاحِدٍ، قَتَلُوهُ قَتْلَ غِيْلَةٍ، وَقَالَ عُمَرُ: لَوْ تَمَالَأَ عَلَيْهِ أَهْلُ صَنْعَاءَ،
لَقَتَلْتُهُمْ جَمِيعاً * رواه مالك

3481- Saîd b. el-Müseyyeb bildiriyor: Ömer b. el-Hattâb, bir adama saldıranak öldüren beş veya yedi kişiyi (kıyas olarak) öldürmüş ve şöyle demiştir: "Bu cinayete San'â ahalisi katılmış olsa bile hepsini (kıyasen) öldürürdüm"

Mâlik (ukûl 13)

۳۴۸۲ - [۳۷] وروى البخاري عن ابن عمر نحوه

3482- Bu hadisin benzerini Buhârî (6896), İbn Ömer'den rivayet etmiştir.

۳۴۸۳ - [۳۸] وَعَنْ جُنْدُبٍ قَالَ: حَدَّثَنِي فُلَانٌ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ قَالَ: "يَجِيءُ
الْمَقْتُولُ بِقَاتِلِهِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ فَيَقُولُ: سَلْ هَذَا فِيمَ قَتَلَنِي؟ فَيَقُولُ: قَتَلْتُهُ عَلَى مَلِكٍ
فُلَانٍ". قَالَ جُنْدُبٌ: فَاتَّقِهَا * رواه النسائي

3483- Cundub der ki: Filan kişinin bana bildirdiğine göre Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Kıyamet gününde öldürülen kişi katilinin elinden tutmuş bir şekilde huzura çıkar ve Allah'a: «Şuna sor beni neden öldürmüş?» der. Adama neden öldürdüğü sorulunca da: «Filan kişinin hakimiyeti için öldürdüm» karşılığını verir" buyurdu. [Sahih]

Nesâî (3997) * [Sahih Sünen en-Nesâî]

۳۴۸۴ - [۳۹] عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: مَنْ أَعَانَ عَلَى قَتْلِ مُؤْمِنٍ وَلَوْ بِشَطْرِ كَلِمَةٍ، لَقِيَّ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ مَكْتُوبٌ بَيْنَ عَيْنَيْهِ: آيِسٌ مِنْ رَحْمَةِ اللَّهِ.
رواه ابن ماجة

3484- Ebû Hureyre bildirdiğine göre, Resûllulah (sallallahu aleyhi vesellem): "Kim bir mümini öldürmeye yarım kelime ile (olsun) yardım ederse o kimse, alında: «Allah'ın rahmetinden ümitsizdir» ibaresi yazılı olarak Allah'a kavuşacaktır" buyurdu. [Zayıf]

İbn Mâce (2620) * Daifu't-Terğib (1452)

۳۴۸۵ - [۴۰] عَنْ ابْنِ عُمَرَ عَنِ النَّبِيِّ ﷺ قَالَ «إِذَا أَمْسَكَ الرَّجُلُ الرَّجُلَ وَقَتَلَهُ الْآخَرَ يُقْتَلُ الَّذِي قَتَلَ وَيُحْبَسُ الَّذِي أَمْسَكَ» * رواه الدارقطني

3485- İbn Ömer'in bildirdiğine göre Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Bir kişi birini tutar da başkası onu öldürürse, öldüren kişi (kıssasen) öldürülür, tutan da hapsedilir" buyurdu.

Dârakutnî

باب الدِّيَات

ديتler

1- FASIL

۳۴۸۶ - [۱] عَنْ ابْنِ عَبَّاسٍ عَنِ النَّبِيِّ ﷺ قَالَ: هَذِهِ وَهَذِهِ سَوَاءٌ يَغْنِي الْخِنْصَرَ

وَالْإِبْهَامَ * رواه البخاري

3486- İbn Abbâs, Resûlullah'ın (sallallahu aleyhi vesellem) serçe parmağı ile başparmağı kastederek: "Bunnula bu diyette eşittir" buyurduğunu söyledi. [Sahih]

Buhârî (6896)

۳۴۸۷ - [۲] عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ: قَضَى رَسُولُ اللَّهِ ﷺ، فِي جَنِينِ امْرَأَةٍ مِنْ بَنِي لِحْيَانَ سَقَطَ مَيِّتًا بِغُرَّةِ عَبْدِ أَوْ أَمَةٍ، ثُمَّ إِنَّ الْمَرْأَةَ الَّتِي قَضَى عَلَيْهَا بِالْغُرَّةِ تُوَفِّيَتْ: فَقَضَى رَسُولُ اللَّهِ ﷺ بِأَنَّ مِيرَاثَهَا لِبَنِيهَا وَزَوْجِهَا، وَأَنَّ الْعَقْلَ عَلَى عَصَبَتِهَا * متفق عليه

3487- Ebû Hureyre der ki: "Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) Lihyân oğullarından bir kadının (darbe sonucu) çocuğunu ölü olarak düşürmesi üzerine ona diyet olarak bir köle veya cariye verilmesine hükmetti. Köle veya cariye vermesine hükmettiği kadın da ölünce, mirasının çocuklarına ve kocasına verilmesine, diyeti de asabesinin (baba tarafından akrabalarının) ödemesine hüküm kıldı." [Sahih]

Buhârî (6740) ve Müslim (1681)

۳۴۸۸ - [۳] عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ أَنَّهُ قَالَ: اقْتَتَلَتِ امْرَأَتَانِ مِنْ هَذَيْلٍ فَرَمَتْ إِخْدَاهُمَا الْأُخْرَى بِحَجْرٍ، وَذَكَرَ كَلِمَةً مَعْنَاهَا فَقَتَلَتْهَا وَمَا فِي بَطْنِهَا، فَاخْتَصَمُوا إِلَى رَسُولِ اللَّهِ ﷺ، فَقَضَى رَسُولُ اللَّهِ ﷺ، أَنَّ دِيَةَ جَنِينِهَا غُرَّةُ عَبْدِ أَوْ وَلِيدَةٍ، وَقَضَى بِدِيَةِ الْمَرْأَةِ عَلَى عَاقِلَتِهَا، وَوَرَثَتِهَا وَلَدَهَا وَمَنْ مَعَهُمْ * متفق عليه

3488- Ebû Hureyre anlatıyor: Huzeyl kabilesinden iki kadın kavga edip, biri diğerine taşla vurarak onu karnındaki çocuğu ile beraber öldürdü. Davalaşmak için Resûlullah'a (sallallahu aleyhi vesellem) gittiklerinde, Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) ceninin diyeti olarak bir köle veya bir cariye verilmesine, ölen kadının diyetini de öldüren kadının yakınlarının

ödemesine, mirasının da çocuklarına ve beraberinde olanlara kalmasına hükmetti. [Sahih]

Buhâri (6910) ve Müslim (1681)

۳۴۸۹ - [۴] عَنِ الْمُغِيرَةَ بْنِ سُعْبَةَ أَنَّ امْرَأَتَيْنِ كَانَتَا ضَرْتَيْنِ، فَرَمَتْ إِحْدَاهُمَا الْأُخْرَى بِحَجَرٍ أَوْ عَمُودٍ فُسْطَاطٍ، فَأَلْقَتْ جَنِينَهَا، فَقَضَى رَسُولُ اللَّهِ ﷺ فِي الْجَنِينِ غُرَّةَ عَبْدٍ، أَوْ أَمَةٍ، وَجَعَلَهُ عَلَى عَصَبَةِ الْمَرْأَةِ قَالَ. رواية الترمذي

وفي رواية مسلم: قال: ضَرَبَتِ امْرَأَةٌ ضَرْتَهَا بِعَمُودٍ فُسْطَاطٍ وَهِيَ حُبْلَى، فَقَتَلَتْهَا، قَالَ: وَإِحْدَاهُمَا لِحَيَاتِيَّةٍ، قَالَ: فَجَعَلَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ دِيَةَ الْمُقْتُولَةِ عَلَى عَصَبَةِ الْقَاتِلَةِ وَغُرَّةَ لِمَا فِي بَطْنِهَا

3489- Muğîre b. Şu'be der ki: İki kadın bir erkeğin nikahında (kuma) idiler. Biri diğere taş veya çadır direği atarak karnındaki ceninin düşmesine sebep oldu. Bunun için Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem), düşürülen cenin için gurra yani bir köle veya cariye verilmesi hükmünü verdi, ödeme o kadının erkek akrabalarına yüklendi. [Sahih]

Tirmizî (1411) * [Sahih Sünen et-Tirmizî]

Müslim'in (1682) ifadesi şöyledir: Bir kadın hamile olan kumasını çadırın kazığı ile vurup öldürdü. Bunlardan biri Lihyân'dandı. Bunun üzerine Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) öldüren kadının asabesinin diyet ödemesini ve karnındaki ölen cenine de bir köle ve cariye verilmesini emretmişti.

2- FASIL

۳۴۹۰ - [۵] عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عَمْرٍو: أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ قَالَ: «أَلَا إِنَّ دِيَةَ الْخَطَاِ شِبْهَ الْعَمْدِ مَا كَانَ بِالسُّوْطِ وَالْعَصَا مِائَةً مِنَ الْإِبِلِ مِنْهَا أَرْبَعُونَ فِي بَطُونِهَا أَوْلَادُهَا» * رواه النسائي وابن ماجه والدارمي

3490- Abdullah b. Amr'ın bildirdiğine göre Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem): "Dikkat edin hata ile öldürme ve hata ile öldürmeye benzeyen öldürmelerde ister kamçı ile olsun, ister değnekle öldürülmüş olsun diyeti kırkı gebe olan (yüz devedir)" buyurdu. [Hasen]

Ebû Dâvud (4547), Nesâî (8/4), İbn Mâce (2627) ve Dârimî * [Sahîh Sünen Ebî Dâvud]

۳۴۹۱ - [۶] * رواه أبو داود عنه وابن ماجه وعن ابن عمر. وفي "شرح

السنة" لفظ "المصايح" عن ابن عمر

3491- Aynı hadisi Ebû Dâvud (4547), Abdullah b. Amr'dan, İbn Mâce ise İbn Ömer'den rivayet etmiştir. Şerhu's-Sünne'de ise Masâbih'teki gibi "İbn Ömer" lafzı geçmiştir.

۳۴۹۲ - [۷] عَنْ أَبِي بَكْرٍ بْنِ مُحَمَّدِ بْنِ عَمْرِو بْنِ حَزْمٍ عَنْ أَبِيهِ عَنْ جَدِّهِ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ كَتَبَ إِلَى أَهْلِ الْيَمَنِ وَكَانَ فِي كِتَابِهِ أَنَّ مَنْ اغْتَبَطَ مُؤْمِنًا قَتْلًا فَإِنَّهُ قَوْدَ يده إِلَّا أَنْ يَرْضَى أَوْلِيَاءُ الْمَقْتُولِ وفيه: "أَنَّ الرَّجُلَ يُقْتَلُ بِالْمَرْأَةِ" وفيه: "فِي النَّفْسِ الدِّيَةُ مِائَةٌ مِنَ الْإِبِلِ وَعَلَى أَهْلِ الذَّهَبِ أَلْفُ دِينَارٍ وَفِي الْأَنْفِ إِذَا أَوْعَبَ جَدْعُهُ الدِّيَةُ مِائَةٌ مِنَ الْإِبِلِ وَفِي الْأَسْنَانِ الدِّيَةُ وَفِي الشَّفَتَيْنِ الدِّيَةُ وَفِي الْبَيْضَتَيْنِ الدِّيَةُ، وَفِي الذَّكْرِ الدِّيَةُ، وَفِي الصُّلْبِ الدِّيَةُ، وَفِي الْعَيْنَيْنِ الدِّيَةُ، وَفِي الرَّجْلِ الْوَاحِدَةِ نِصْفُ الدِّيَةِ، وَفِي الْمَأْمُومَةِ ثُلُثُ الدِّيَةِ، وَفِي الْجَائِفَةِ ثُلُثُ الدِّيَةِ، وَفِي

الْمُنْقَلَةَ خَمْسَ عَشْرَةَ مِنَ الْإِبِلِ، وَفِي كُلِّ أَصْبَحٍ مِنْ أَصَابِعِ الْيَدِ وَالرِّجْلِ عَشْرٌ مِنَ الْإِبِلِ، وَفِي الْبَيْتِ خَمْسٌ مِنَ الْإِبِلِ * رواه النسائي والدارمي وفي رواية مالك: «وفي العين خمسون وفي اليد خمسون وفي الرجل خمسون وفي الموضحة خمس»

3492- Ebû Bekr b. Muhammed b. Amr b. Hazm'ın babası kanalıyla dedesinden bildirdiğine göre, Resûlullah (sallallahu aleyhi vasellem)'in Yemenlilere bir mektup yazdırdı. Mektupta: "Kim bir mümini öldürür de delillerle ispatlanırsa, ölenin velileri (diyete) razı olmadıktan sonra ona kıyas uygulanır."

"Kadını öldüren erkeğe de kıyas uygulanır. Birini öldürmede diyet yüz devedir. Bu diyeti altın olarak vermek isteyenler de bin dinar verirler. Tamamen kesilen burunda tam diyet vardır. Dilde ve iki dudakta tam diyet vardır. Hayalarda ve tenasül uzvunda tam diyet vardır. Belde ve iki gözde tam diyet vardır. Tek ayakta yarım diyet vardır. Beyin zarına ulaşan yaralamalarda, kafayı ve karnı delecek şekilde olan yaralamalarda yarım diyetin üçte biri vardır. Kemikleri yerlerinden oynatan yaralamalarda on beş deve, el ve ayak parmalarının her biri için on deve, dişlerde her diş için beş deve, kemiğe ulaşan yaralamalarda da beş deve diyet vardır" yazılıydı.

Mâlik'in rivayetinde "Gözde elli, elde elli, ayakta elli ve kemiğe ulaşan yaralamalarda beş deve diyet verilir" ibaresi geçmiştir.

Nesâî (4853) ve Dârimî * [Daîf Sünen en-Nesâî]

۳۴۹۳ - [۸] عَنْ عَمْرِو بْنِ شُعَيْبٍ عَنْ أَبِيهِ عَنْ جَدِّهِ قَالَ: قَضَى رَسُولُ اللَّهِ ﷺ فِي الْمَوَاضِحِ خَمْسًا خَمْسًا مِنَ الْإِبِلِ وَفِي الْأَسْتَانِ خَمْسًا خَمْسًا مِنَ الْإِبِلِ * رواه أبو داود والنسائي والدارمي وروى الترمذي وابن ماجه

3493- Amr b. Şuayb'ın babası kanalıyla dedesinden bildirdiğine göre Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Kemiğe ulaşan yaralamalarda her yara için beşer deve; dişlerde ise beşer dev diyet olarak verilir" buyurdu. [Sahih]

Ebû Dâvud (4563, 4566), Tirmizî (1384), Nesâî (8/55), İbn Mâce (2626, ilk cümleyi) ve Dârimî (2372) * İrvâ (2276)

۳۴۹۴ - [۹] عَنِ ابْنِ عَبَّاسٍ قَالَ: جَعَلَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ أَصَابِعَ الْيَدَيْنِ، وَالرِّجْلَيْنِ سَوَاءً * رواه أبو داود والترمذي

3494- İbn Abbâs der ki: Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) ellerin ve ayakların parmaklarını(n diyetlerini) eşit tuttu. [Sahih]

Ebû Dâvud (4561) ve Tirmizî (1391) * [Sahih Sünen Ebî Dâvud]

۳۴۹۵ - [۱۰] عَنِ ابْنِ عَبَّاسٍ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ قَالَ: الْأَصَابِعُ سَوَاءٌ، وَالْأَسْنَانُ سَوَاءٌ، الثَّنِيَّةُ وَالضَّرْسُ سَوَاءٌ، هَذِهِ وَهَذِهِ سَوَاءٌ * رواه أبو داود

3495- İbn Abbâs der ki: Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Parmaklar(in diyeti) eşittir. Dişler(in diyeti) eşittir. Ön diş ve azı dişi(n diyeti) eşittir. Şu ve şu (baş parmakla serçe parmak) eşittir." [Sahih]

Ebû Dâvud (4556) * İrvâ (2277)

۳۴۹۶ - [۱۱] عَنْ عَمْرِو بْنِ شُعَيْبٍ عَنْ أَبِيهِ، عَنْ جَدِّهِ قَالَ: حَطَبَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ النَّاسَ عَامَ الْفَتْحِ، ثُمَّ قَالَ: أَيُّهَا النَّاسُ إِنَّهُ لَا حِلْفَ فِي الْإِسْلَامِ، وَمَا كَانَ مِنْ حِلْفٍ فِي الْجَاهِلِيَّةِ، فَإِنَّ الْإِسْلَامَ لَا يَزِيدُهُ إِلَّا شِدَّةً، الْمُؤْمِنُونَ يَدُّ عَلَى مَنْ سِوَاهُمْ، يُجِيرُ عَلَيْهِمْ أَدْنَاهُمْ، وَيَزِدُّ عَلَيْهِمْ أَقْصَاهُمْ، يَزِدُّ سَرَائِيَهُمْ عَلَى قَعِيدَتِهِمْ، لَا يُقْتَلُ مُؤْمِنٌ بِكَافِرٍ، دِيَةٌ الْكَافِرِ نِصْفُ دِيَةِ الْمُسْلِمِ، لَا جَلْبَ وَلَا جَنْبَ، وَلَا

تُؤَخَذُ صَدَقَاتُهُمْ إِلَّا فِي دُورِهِمْ. وفي رواية قال: "دِيَّةُ الْمُعَاهِدِ نِصْفُ دِيَّةِ الْحَرْ" *

رواه أبو داود

3496- Abdullah b. Amr der ki: Fetih yılı Resûlullah (sallallahualeyhi vesellem) (Mekke'ye girince) insanlara hitab etmek için (kalktı ve) şöyle buyurdu: "Ey insanlar! Kim cahiliye döneminde biriyle antlaşma yapmışsa bilsin ki İslam o antlaşmayı ancak pekiştirir. Fakat İslam'da (artık yeni) antlaşma yoktur. Müslümanlar, başkalarına karşı tek eldir. Onların kanları birbirine eşittir. Onların en alt seviyede olanının eman verdiğiğine, malını ganimet olarak alan en uzaktaki kişi bile bu malı iade eder. Savaşa katılan bile oturan kişinin verdiği bu emanı kabul edip ganimeti iade eder. Bir Müslüman, kâfir sebebiyle (kıyasen) öldürülemez. Kâfirin diyeti, müslümanın diyetinin yarısı kadardır. İslam'da celeb (=zekât memurunun uzakta oturup mal sahibinin zekâtını getirmesini istemesi) de, ceneb (=mal sahibinin, zekât vermeden önce malını zekât memurundan uzak yere taşıması) da yoktur. Zekât, ancak mal sahiplerinin diyarında alınır."

Başka bir rivayette: "Azınlık tebanın diyeti ise hür olanın diyetinin yarısıdır" ibaresi geçmiştir. [Sahih]

Ahmed (6292) ve Ebû Dâvud (4583) * İrvâ (2251)

٣٤٩٧ - [١٢] عَنْ ابْنِ مَسْعُودٍ قَالَ: قَضَى رَسُولُ اللَّهِ ﷺ فِي دِيَّةِ الْخَطِإِ عِشْرِينَ بِنْتِ مَخَاضٍ، وَعِشْرِينَ بِنِي مَخَاضٍ ذُكُورًا، وَعِشْرِينَ بِنْتِ لُبُونٍ، وَعِشْرِينَ جَذَعَةً، وَعِشْرِينَ حِقَّةً * رواه الترمذي وأبو داود والنسائي والصحيح أنه مؤثوق على ابن مسعود وحشفت مجهول لا يُعْرَفُ إِلَّا بِهَذَا الْحَدِيثِ وَرَوَى فِي شَرْحِ السُّنَّةِ أَنَّ النَّبِيَّ ﷺ وَدَى قَتِيلَ خَيْبَرَ بِمِائَةِ مِنْ إِبِلِ الصَّدَقَةِ وَلَيْسَ فِي أَشْنَانِ إِبِلِ الصَّدَقَةِ ابْنُ مَخَاضٍ إِنَّمَا فِيهَا ابْنُ لُبُونٍ

3497- İbn Mes'ûd bildirdiğine göre Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem), yanlılıkla öldürülen kimsenin diyeti şu kadar deveden oluşacağına hüküm vermişti: "İki yaşına girmiş yirmi dişi deve, iki yaşına girmiş yirmi erkek deve, üç yaşına girmiş yirmi dişi deve, beş yaşına girmiş yirmi dişi deve dört yaşına girmiş yirmi dişi deve. (Ki tamamı yüz deve ediyor)" [Zayıf]

Tirmizî (1386), Ebû Dâvud (4545) ve Nesâî (8/43) * es-Silsiletu'd-Daîfe (4020) Nesâî'ye göre bu hadis, İbn Mes'ûd'un sözüdür. Ravi Hişf ise sadece bu rivayetiyle maruf olup durumu bilinmemektedir.

Şerhu's-Sünne'de rivayet olunduğuna göre Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) Hayber'de öldürülen biri için zekat develerinden yüz deve diyet vermiştir. Bu develerin içinde ise iki yaşına girmiş erkek deve yerine üç yaşına girmiş erkek deve geçmektedir.

٣٤٩٨ - [١٣] عَنْ عَمْرِو بْنِ شُعَيْبٍ عَنْ أَبِيهِ، عَنْ جَدِّهِ، قَالَ: كَانَتْ قِيَمَةُ الدِّيَةِ عَلَى عَهْدِ رَسُولِ اللَّهِ ﷺ: ثَمَانٌ مِائَةً دِينَارٍ أَوْ ثَمَانِيَةَ آلَافٍ دِرْهَمٍ، وَدِيَةُ أَهْلِ الْكِتَابِ يَوْمَئِذٍ النِّصْفُ مِنْ دِيَةِ الْمُسْلِمِينَ، قَالَ: فَكَانَ ذَلِكَ كَذَلِكَ حَتَّى اسْتُخْلِفَ عُمَرُ رَحِمَهُ اللَّهُ، فَقَامَ خَطِيبًا فَقَالَ: أَلَا إِنَّ الْإِبِلَ قَدْ غَلَّتْ، قَالَ: فَفَرَضَهَا عُمَرُ عَلَى أَهْلِ الذَّهَبِ أَلْفَ دِينَارٍ، وَعَلَى أَهْلِ الْوَرِقِ اثْنَيْ عَشَرَ أَلْفًا، وَعَلَى أَهْلِ الْبَقَرِ مِائَتِي بَقْرَةٍ، وَعَلَى أَهْلِ الشَّاءِ أَلْفِي شَاةٍ، وَعَلَى أَهْلِ الْحُلَلِ مِائَتِي حُلَّةٍ، قَالَ: وَتَرَكَ دِيَةَ أَهْلِ الدِّمَّةِ لَمْ يَزْفَعْهَا فِيمَا رَفَعَ مِنَ الدِّيَةِ * رواه أبو داود

3498- Amr b. Şuyab, babasından, o da dedesinden bildiriyor: Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) zamanında diyet, sekizyüz dinar veya sekizbin dirhemdi. Ehl-i kitabın diyeti ise Müslümanların diyetinin yarısı kadardı. Ömer'in zamanına kadar diyetin miktarı bu şekilde devam etti. Ama Ömer halife olduğunda ayağa kalkıp hitab ederek: "Develer pahalılandı" dedi. Bunun üzerine de Ömer diyeti, altını olanlar için bin dinar, gümüşü olanlar için oniki bin dirhem, sığırı olanlar için ikiyüz sığır, koyunu olanlar için ikibin koyun ve elbisesi olanlar için de ikiyüz elbise olarak belirledi. Diyette

yaptığı bu artışa karşılık zimmilerin diyetinde bir yükseltme yapmadı.
[Hasen]

Ebû Dâvud (4542) * [Sahih Sünen Ebi Dâvud]

۳۴۹۹ - [۱۴] عَنِ ابْنِ عَبَّاسٍ عَنِ النَّبِيِّ ﷺ أَنَّهُ جَعَلَ الدِّيَةَ اثْنَيْ عَشَرَ أَلْفًا *

رواه الترمذي وأبو داود والنسائي والدارمي

3499- İbn Abbâs der ki: "Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem), diyetin para olarak kıymetini oniki bin dirhem olarak kararlaştırdı." [Zayıf]

Ebû Dâvud (4546), Tirmizî (1388), Nesâî (4803) ve Dârimî * [Daif Süneni't-Tirmizî]

۳۵۰۰ - [۱۵] عَنْ عَمْرِو بْنِ شُعَيْبٍ عَنْ أَبِيهِ، عَنْ جَدِّهِ، قَالَ: كَانَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ يَقَوْمُ دِيَةَ الْخَطَا عَلَى أَهْلِ الْقُرَى أَرْبَعِ مِائَةِ دِينَارٍ، أَوْ عَدْلَهَا مِنَ الْوَرِقِ، وَيَقَوْمُهَا عَلَى أَثْمَانَ الْإِبِلِ، فَإِذَا غَلَّتْ رَفَعَ فِي قِيمَتِهَا، وَإِذَا هَاجَتْ رُخْصًا نَقَضَ مِنْ قِيمَتِهَا، وَبَلَغَتْ عَلَى عَهْدِ رَسُولِ اللَّهِ ﷺ مَا بَيْنَ أَرْبَعِ مِائَةِ دِينَارٍ إِلَى ثَمَانِ مِائَةِ دِينَارٍ، وَعَدْلُهَا مِنَ الْوَرِقِ ثَمَانِيَةَ آلَافِ دِرْهَمٍ قَالَ: وَقَضَى رَسُولُ اللَّهِ ﷺ عَلَى أَهْلِ الْبَقَرِ مِائَتِي بَقْرَةٍ، وَمَنْ كَانَ دِيَةٌ عَقْلِهِ فِي الشَّاءِ فَأَلْفِي شَاةٍ، قَالَ: وَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ إِنَّ الْعَقْلَ مِيرَاثٌ بَيْنَ وَرَثَةِ الْقَتِيلِ وَقَضَى رَسُولُ اللَّهِ ﷺ أَنَّ عَقْلَ الْمَرْأَةِ بَيْنَ عَصَبَتِهَا وَلَا يَرِثُ الْقَاتِلُ شَيْئًا * رواه أبو داود والنسائي

3500- Amr b. Şuayb, babasından, o da dedesinden bildiriyor: Resûlullah sallallahu (sallallahu aleyhi vesellem) hatayla adam öldürmenin diyetinin köylüler için dört yüz dinar veya aynı bedele denk gelen gümüş olarak takdir etti. Bu oranı da develerin fiyatına göre belirlerdi. Develer pahalılandığında bu bedeli arttırır, ucuzladığında da bedeli azaltırdı. Allah Resûlü (sallallahu aleyhi vesellem) döneminde bu bedel (develerin fiyatına bağlı olarak) dört yüz ile sekiz yüz dinar arasında oynuyordu. Bunun gümüş olarak karşılığı da

sekiz bin dirhemdi. Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem), sığır sahipleri için diyetin ikiyüz sığır olduğuna hükmetti. Koyun olarak ödenecek diyet de iki bin koyundu. Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): *"Diyet, yakınlık derecelerine göre maktûlün varisleri arasında bir mirastır. (Paylaşımından) artan da asabeye verilir"* buyurdu. Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem), (katil) kadının diyetini asabesine ödettirmeye ve katilin hiçbir şeye mirasçı olmayacağına hükmetti. [Hasen]

Ebû Dâvud (4564) * [Sahîh Sünen Ebi Dâvud]

۳۵۰۱ - [۱۶] عَنْ عَمْرِو بْنِ شُعَيْبٍ عَنْ أَبِيهِ، عَنْ جَدِّهِ، أَنَّ النَّبِيَّ ﷺ قَالَ:
عَقْلٌ شَبِهَ الْعَمْدِ مُغْلَظٌ مِثْلُ عَقْلِ الْعَمْدِ، وَلَا يُقْتَلُ صَاحِبُهُ * رواه أبو داود

3501- Amr b. Şuayb, babası vasıtasıyla dedesinden, Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)'in: *"Kasıtlı öldürmeye benzeyen öldürmenin diyeti, kasıtlı öldürme diyeti gibi ağırdır. Yalnız bu suçu işleyen öldürülmez"* buyurdu. [Hasen]

Ebû Dâvud (4565) * [Sahîh Sünen Ebi Dâvud]

۳۵۰۲ - [۱۷] عَنْ عَمْرِو بْنِ شُعَيْبٍ عَنْ أَبِيهِ، عَنْ جَدِّهِ، قَالَ: قَضَى رَسُولُ
اللَّهِ ﷺ فِي الْعَيْنِ الْقَائِمَةِ السَّادَةِ لِمَكَانِهَا بِثَلَاثِ الدِّيَةِ * رواه أبو داود والنسائي

3502- Amr b. Şuayb, babasından, o da dedesinden bildiriyor: "Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem), yerinden çıkmayan ama görme özelliğini kaybeden gözün diyetinin normal diyetin üçte biri kadar olduğuna hükmetti."

Ebû Dâvud (4569) ve Nesâî (8/55)

۳۵۰۳ - [۱۸] عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ: قَضَى رَسُولُ اللَّهِ ﷺ فِي الْجَنِينِ بِغُرَّةِ عَيْدٍ
أَوْ أُمَّةٍ، أَوْ فَرَسٍ ، أَوْ بَعْلِ * رواه أبو داود وقال أبو داود: رَوَى هَذَا الْحَدِيثَ

حَمَّادُ بْنُ سَلَمَةَ، وَخَالِدُ بْنُ عَبْدِ اللَّهِ، عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ عَمْرٍو ، لَمْ يَذْكُرَا أَوْ فَرَسِ أَوْ
بَغْلِ

3503- Ebû Hureyre der ki: "Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem), öldürülen cenin için ğurre (tam diyetin yirmide biri) olarak köle veya cariye veya at veya katırdan diyet verilmesine hükmetti." [Zayıf]

Ebû Dâvud (4579) * [Daif Sünen Ebî Dâvud] Ebû Dâvud der ki: "Bu hadisi Hammâd b. Seleme ile Hâlid b. Abdillâh, Muhammed b. Amr kanalıyla "at veya katır" ibaresi olmaksızın aktarmışlardır."

٣٥٠٤ - [١٩] عَنْ عَمْرٍو بْنِ شُعَيْبٍ عَنْ أَبِيهِ عَنْ جَدِّهِ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ قَالَ:
مَنْ تَطَبَّبَ وَلَمْ يُعْلَمْ مِنْهُ طِبٌّ فَهُوَ ضَامِنٌ» * رواه أبو داود والنسائي

3504- Amr b. Şuayb, babasından, o da dedesinden, Resûlullah'ın (sallallahu aleyhi vesellem): "Daha önce doktorluk yapıp yapmadığı bilinmeyen kimse, doktorluğuyla eğer birine zarar verirse zararı ödemekle mükelleftir" buyurduğunu bildiriyor. [Hasen]

Ebû Dâvud (4586) ve Nesâi (4831) * es-Silsiletu's-Sahîha (2/635)

٣٥٠٥ - [٢٠] عَنْ عِمْرَانَ بْنِ حُصَيْنٍ أَنَّ غُلَامًا، لِأَنْتَاسٍ فَقْرَاءَ قَطَعَ أُذُنَ غُلَامٍ
لِأَنْتَاسٍ أَغْنِيَاءَ، فَآتَى أَهْلَهُ النَّبِيَّ ﷺ، فَقَالُوا: يَا رَسُولَ اللَّهِ، إِنَّا أَنْتَاسُ فَقْرَاءَ، فَلَمْ يَجْعَلْ
عَلَيْهِ شَيْئًا * رواه أبو داود والنسائي

3505- İmrân b. Husayn bildiriyor: Fakir birilerine ait bir köle, zengin birilerine ait olan bir kölenin kulağını kesti. Diğerinin kulağını kesen kölenin sahipleri Resûlullah'a (sallallahu aleyhi vesellem) gelip: "Ey Allah'ın Resûlü! Biz fakir insanlarız" dediklerinde Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) o köleye herhangi bir ceza vermedi. [Sahih]

Ebû Dâvud (4590) ve Nesâî (4751) * [Sahîh Sünen Ebî Dâvud]

3- FASIL

۳۵۰۶ - [۲۱] عَنْ عَلِيٍّ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ أَنَّهُ قَالَ: فِي شِبْهِ الْعَمْدِ أَثْلَاثٌ ثَلَاثٌ وَثَلَاثُونَ حِقَّةً، وَثَلَاثٌ وَثَلَاثُونَ جَدَعَةً، وَأَرْبَعٌ وَثَلَاثُونَ ثَبِيَّةً إِلَى بَازِلِ عَامِهَا وَكُلُّهَا خَلْفَةٌ.

وفي رواية: قال: في الخطأ أرباعاً: خمس وعشرون حقة، وخمس وعشرون جدعة، وخمس وعشرون بنت لبون، وخمس وعشرون بنت مخاض * رواه أبو داود

3506- Hz. Ali, kasıtlı öldürmeye benzeyen öldürmenin diyetinin üç çeşit (yaşta hayvandan) olduğunu söylemiştir. Bunlar: Otuz üç tane dört yaşında dişi deve, otuz üç tane beş yaşında dişi deve, otuz dört tane de altı ile dokuz yaş arasında dişi devedir. Bunların hepsinin de gebe olması lazımdır.

Başka bir rivayette: "Hatayla öldürmenin diyeti dört çeşit hayvandan verilir: Yirmi beş tane dört yaşında dişi deve, yirmi beş tane beş yaşında dişi deve, yirmi beş tane üç yaşında dişi deve ve yirmi beş tane de iki yaşında dişi devedir" ibaresi geçmiştir. [Zayıf]

Ebû Dâvud (4551, 4553) * [Daîf Sünen Ebî Dâvud]

۳۵۰۷ - [۲۲] عَنْ مُجَاهِدٍ قَالَ: قَضَى عُمَرُ فِي شِبْهِ الْعَمْدِ: ثَلَاثِينَ حِقَّةً، وَثَلَاثِينَ جَدَعَةً، وَأَرْبَعِينَ خَلْفَةً مَا بَيْنَ ثَبِيَّةٍ إِلَى بَازِلِ عَامِهَا * رواه أبو داود

3507- Mücâhid der ki: "Ömer b. el-Hattâb, kasıtlı öldürmeye benzeyen öldürmenin diyetinin otuz tane dört yaşında dişi deve, otuz tane beş

yaşında dişi deve, kırk tane de altı ile dokuz yaş arasında gebe deve olduğuna hükmetmiştir." [Zayıf]

Ebû Dâvud (4550) * [Daif Sünen Ebî Dâvud]

۳۵۰۸ - [۲۳] عَنْ سَعِيدِ بْنِ الْمُسَيْبِ: أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ قَضَى فِي الْجَيْنِ
يُقْتَلُ فِي بَطْنِ أُمِّهِ بِغُرَّةِ عَبْدِ أَوْ وَلِيدَةٍ. فَقَالَ الَّذِي قَضَى عَلَيْهِ: كَيْفَ أُغْرِمُ مَا لَا
شَرِبَ وَلَا أَكَلَ وَلَا نَطَقَ وَلَا اسْتَهَلَ، وَمِثْلُ ذَلِكَ بَطْلٌ. فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: "إِنَّمَا
هَذَا مِنْ إِخْوَانِ الْكُهَّانِ * رواه مالك والنسائي مرسلًا

3508- Saîd b. el-Museyyib'in rivayetine göre, Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) annesi karnında öldürülen cenin için diyet olarak bir köle veya bir cariye verilmesine hükmetti. Kendisine bu hüküm verilen kişi: "Nasıl olur da bir şey içmeyen, yemeyen, ağlamayan ve konuşmayan biri için böyle bir diyet öderim" deyip buna benzer sözlerle lafı uzatınca, Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Bu kişi kâhinlerin kardeşlerindedir" buyurdu. [Sahih]

Mâlik (541) ve Nesâî (4818) * [Sahih Sünen en-Nesâî]

۳۵۰۹ - [۲۴] ورواه أبو داود عنه عن أبي هريرة متصلا

3509- Aynı hadisi Ebû Dâvud (4576), Ebû Hureyre'den rivayet etti.

بَاب مَا يَضْمَنُ مِنَ الْجِنَايَاتِ

Cinayetlerde Tazminat

1- FASIL

۳۵۱۰ - [۱] عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ عَنِ النَّبِيِّ ﷺ قَالَ الْعَجْمَاءُ جُرْحُهَا جُبَارٌ وَالْبُتْرُ

جُبَارٌ وَالْمَغْدِنُ جُبَارٌ * متفق عليه

3510- Ebû Hureyre'nin bildirdiğine göre Allah'ın Resûlü (sallallahu aleyhi vesellem): "Hayvanın yaralaması hederdir (diyeti gerektirmez), kuyu(dan dolayı uğranılan zarar) hederdir, maden(de görülen zarar) hederdir" buyurdu. [Sahih]

Buhârî (1499) ve Müslim (1710)

۳۵۱۱ - [۲] عَنْ يَغْلَى بْنِ أُمَيَّةَ قَالَ قَالَ عَزْرُوتُ مَعَ النَّبِيِّ ﷺ جَيْشَ الْعُسْرَةِ فَكَانَ مِنْ أَوْثَقِ أَعْمَالِي فِي نَفْسِي، فَكَانَ لِي أَجِيرٌ، فَقَاتَلَ إِنْسَانًا، فَعَضَّ أَحَدَهُمَا إِضْبَعًا صَاحِبِهِ، فَانْتَرَعَ إِضْبَعَهُ، فَأَنْدَرَ ثِيَّتَهُ فَسَقَطَتْ، فَانْطَلَقَ إِلَى النَّبِيِّ ﷺ فَأَهْدَرَ ثِيَّتَهُ وَقَالَ «أَقِيدْ إِضْبَعَهُ فِي فَيْكَ تَقْضُمُهَا قَالَ أَحْسِبُهُ قَالَ كَمَا يَقْضُمُ الْفُحْلُ» * متفق عليه

3511- Ya'lâ b. Umeyye der ki: Allah Resûlü (sallallahu aleyhi vesellem) ile birlikte Zorluk Ordusu içinde savaşa çıktım. Bu savaş benim en sağlam amellerimden biridir. Bir işçim vardı ve bu işçi başka biriyle kavga etti. İçlerinden biri diğerinin elini ısırды. Isırılan kişi parmağını sert bir şekilde çekince ısırان kişinin ön dişlerinden biri yerinden söküldü. (Resûlullah'a (sallallahu aleyhi vesellem) geldiklerinde ısırان adama: "Isırman için elini ağzında mı bıraksaydı!" buyurdu. Sanırım: "Erkek devenin ısırması gibi" buyurmuştu. [Sahih]

Buhârî (2266) ve Müslim (1674)

۳۵۱۲ - [۳] عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عَمْرٍو قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: مَنْ قُتِلَ دُونَ مَالِهِ فَهُوَ شَهِيدٌ * متفق عليه

3512- Abdullah b. Amr'ın bildirdiğine göre Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Malını savunurken öldürülen kişi şehittir" buyurdu. [Sahih]

Buhârî (2480) ve Müslim (141)

۳۵۱۳ - [۴] عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ، قَالَ: جَاءَ رَجُلٌ إِلَى رَسُولِ اللَّهِ ﷺ فَقَالَ: يَا رَسُولَ اللَّهِ، "أَرَأَيْتَ إِنْ جَاءَ رَجُلٌ يُرِيدُ أَخْذَ مَالِي؟ قَالَ: فَلَا تُغْطِهِ مَالِكَ، قَالَ: أَرَأَيْتَ إِنْ قَاتَلَنِي؟ قَالَ: قَاتِلْهُ، قَالَ: أَرَأَيْتَ إِنْ قَتَلَنِي؟ قَالَ: فَأَنْتَ شَهِيدٌ، قَالَ: أَرَأَيْتَ إِنْ قَتَلْتَهُ؟ قَالَ: هُوَ فِي النَّارِ" * رواه مسلم

3513- Ebû Hureyre der ki: Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)'e bir adam geldi ve: "Ey Allah'ın Resûlü! Bir kişi gelip malımı almak isterse ne yapayım? diye sordu. Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem): "Ona malını verme" buyurdu. "Benimle savaşmaya kalkarsa ne dersin?" diye sordu. "Sen de onunla savaş" cevabını verdi. "Adam beni öldürürse?" deyince Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Sen şehit olursun" buyurdu. "Peki ben adamı öldürürsem?" deyince, Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem): "O, cehennemdedir" buyurdu. [Sahih]

Müslim (140)

۳۵۱۴ - [۵] وَعَنْهُ أَنَّهُ سَمِعَ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ يَقُولُ: «لَوْ أَطَّلَعَ فِي بَيْتِكَ أَحَدٌ وَلَمْ تَأْذَنْ لَهُ، خَدَفْتَهُ بِحَصَاةٍ فَقَطَّاتٍ عَيْنَهُ، مَا كَانَ عَلَيْكَ مِنْ جُنَاحٍ» * متفق عليه

3514- Ebû Hureyre'nin bildirdiğine göre kendisi, Resûlullah'ın (sallallahu aleyhi vesellem): "Eğer sen evinde iken içeriye bakmasına izin vermediğin bir kimse, senin evinin içine baksa, sen de ona bir taş atıp gözünü çıkarsan, senin üzerine günâh yoktur" buyurduğunu işitmiştir. [Sahih]

Buhârî (6888) ve Müslim (2158)

۳۵۱۵ - [۶] وَعَنْ سَهْلِ بْنِ سَعْدٍ أَنَّ رَجُلًا أَطَّلَعَ مِنْ جُحْرِ فِي بَابِ النَّبِيِّ ﷺ، وَمَعَ رَسُولِ اللَّهِ ﷺ مِدْرَى يَحْكُ بِهَا رَأْسَهُ، فَلَمَّا رَأَهُ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ قَالَ: لَوْ عَلِمْتُ أَنَّكَ تَنْظُرُنِي لَطَعْتُ بِهٍ فِي عَيْنِكَ، إِنَّمَا جُعِلَ الْإِذْنُ مِنْ أَجْلِ الْبَصْرِ * متفق عليه

3515- Sehl b. Sa'd'ın bildirdiğine göre adamın biri Resûlullah'ın (sallallahu aleyhi vesellem) kapısındaki delikten içeriye bakıyordu. Hz. Peygamber'in (sallallahu aleyhi vesellem) elinde de başını kaşındığı sivri tarak vardı. Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) onu görünce: "Eğer beni gözetlediğini bilseydim bununla (çubukla) gözünü çıkarırdım. İnsanın içeri gireceği zaman izin isteyiş sebebi, içeride görmemesi gereken şeyleri görmemesi içindir" buyurdu. [Sahih]

Buhârî (6241) ve Müslim (2156)

۳۵۱۶ - [۷] عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ بُرَيْدَةَ عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ مُغَفَّلٍ أَنَّهُ رَأَى رَجُلًا يَخْدِفُ فَقَالَ لَهُ لَا تَخْدِفْ فَإِنَّ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ نَهَى عَنِ الْخَدْفِ أَوْ كَانَ يَكْرَهُ الْخَدْفَ وَقَالَ «إِنَّهُ لَا يَصَادُ بِهِ صَيْدٌ وَلَا يُنْكَى بِهِ عَدُوٌّ، وَلَكِنَّهَا قَدْ تَكْسِرُ السِّنَّ وَتَقْمَأُ الْعَيْنَ» * متفق عليه

3516- Abdullah b. Bureyde'nin, Abdullah b. Muğaffel'den rivayetine göre, kendisi taş atan bir adamı gördü ve: "Taş atma! Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) taş atmaya yasakladı" dedi. Veya: "Taş atmaktan hoşlanmazdı" dedi. İbn Mugaffel devamla: "Şübhesiz bu sapan taşıyla ne av avlanır, ne de düşman paralanır ve öldürülür. Ancak bu taş bazen diş kırar, bazen de göz çıkarır" dedi. [Sahih]

Buhârî (5479) ve Müslim (1954)

۳۵۱۷ - [۸] عَنْ أَبِي مُوسَى عَنِ النَّبِيِّ ﷺ قَالَ «إِذَا مَرَّ أَحَدُكُمْ فِي مَسْجِدِنَا أَوْ فِي سَوْقِنَا وَمَعَهُ نَبْلٌ فَلْيُمْسِكْ عَلَى نِصَالِهَا أَوْ قَالَ فَلْيَقْبِضْ بِكَفِّهِ أَنْ يُصِيبَ أَحَدًا مِنَ الْمُسْلِمِينَ مِنْهَا شَيْءٌ» * متفق عليه

3517- Ebû Mûsâ der ki: Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem): "Yanında ok varken mescidlerimize veya çarşı pazarımıza uğrayan kimse, müslümanlardan herhangi birine onlardan bir zarar gelmemesi için, okunun ucunun demirlerini eliyle tutsun" buyurdu. [Sahih]

Buhârî (452, 7075) ve Müslim (2615)

۳۵۱۸ - [۹] عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ عَنِ النَّبِيِّ ﷺ قَالَ «لَا يُشِيرُ أَحَدُكُمْ عَلَى أَخِيهِ بِالسِّلَاحِ، فَإِنَّهُ لَا يَدْرِي لَعَلَّ الشَّيْطَانَ يَنْزِعُ فِي يَدِهِ، فَيَقَعُ فِي حُفْرَةٍ مِنَ النَّارِ» * متفق عليه

3518- Ebû Hureyre der ki: Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem): "Sakın sizden biriniz silâhını (çıkarıp da) din kardeşine doğru tutmasın! Çünkü işaret eden kimse bilmez, belki şeytân çekip alır da (onu yaralar veya öldürür) bu suretle cehennemden bir çukura düşer" buyurdu. [Sahih]

Buhârî (7072) ve Müslim (2617)

۳۵۱۹ - [۱۰] وَعَنْهُ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: "مَنْ أَشَارَ إِلَى أَخِيهِ بِحَدِيدَةٍ، فَإِنَّ الْمَلَائِكَةَ تَلْعَنُهُ حَتَّى يَدَعَهُ، وَإِنْ كَانَ أَخَاهُ لِأَبِيهِ وَأُمِّهِ" * رواه البخاري

3519- Ebû Hureyre'nin bildirdiğine göre: Allah Resûlü (sallallahu aleyhi vesellem): "Bir kimse kardeşine bir demirle işaret ederse, elinden onu bırakıncaya kadar melekeler ona lânet eder. Ana baba bir kardeşine olsa bile" buyurdu. [Sahih]

Buhârî (2616)

۳۵۲۰ - [۱۱] عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ أَنَّ النَّبِيَّ ﷺ قَالَ: مَنْ حَمَلَ عَلَيْنَا السِّلَاحَ فَلَيْسَ مِنَّا * رواه البخاري وزاد مسلم: "ومن غشناً فلَيْسَ مِنَّا"

3520- Ebû Hureyre bildiriyor: Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem): "Bize silah çeken bizden değildir. —Müslim'in rivayetinde:— Bize hile yapıp aldatan da bizden değildir" buyurdu. [Sahih]

Buhârî (6874) ve Müslim (101)

۳۵۲۱ - [۱۲] وعن سلمة بن الأكوع قال: قال رسول الله ﷺ: "مَنْ سَلَّ عَلَيْنَا

السَّيْفِ، فَلَيْسَ مِنَّا" * رواه مسلم

3521- Seleme b. Akva'nın bildirdiğine göre Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem): Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Her kim bize kılıç çekerse bizden değildir" buyurdu. [Sahih]

Müslim (99)

۳۵۲۲ - [۱۳] عَنْ عُرْوَةَ بْنِ الزُّبَيْرِ أَنَّ هِشَامَ بْنَ حَكِيمِ بْنِ حِزَامٍ، وَجَدَ رَجُلًا وَهُوَ عَلَى حِمَصٍ يُشَمِّسُ نَاسًا مِنَ التَّبِطِ فِي أَدَاءِ الْحِزْيَةِ فَقَالَ: مَا هَذَا؟ إِنِّي سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ يَقُولُ: إِنَّ اللَّهَ يُعَذِّبُ الَّذِينَ يُعَذِّبُونَ النَّاسَ فِي الدُّنْيَا" * رواه مسلم

3522- Urve b. ez-Zübeyr der ki: Hişâm b. Hakîm b. Hizâm, Humus'ta bazı Nabatîlerin cizye ödemeleri için güneşte tutulduklarını görünce: "Bu da nedir? Resûlullah'ın (sallallahu aleyhi vesellem): «Allah, dünyada insanlara acı çektirene azab eder» buyurduğunu işittim" diye çıkıştı. [Sahih]

Müslim (2613)

۳۵۲۳ - [۱۴] وعن أبي هريرة قال: قال رسول الله ﷺ: "يُوشِكُ أَنْ تَأْتِيَ بِكَ مُدَّةٌ أَنْ تَرَى قَوْمًا فِي أَيْدِيهِمْ مِثْلُ أذْنَابِ الْبَقَرِ، يَغْدُونَ فِي غَضَبِ اللَّهِ وَيَزُوحُونَ فِي سَحَطِ اللَّهِ". وفي رواية: "وَيَزُوحُونَ فِي لُغْنَةِ اللَّهِ" * رواه مسلم

3523- Ebû Hureyre'nin bildirdiğine göre Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Çok yaşarsan ellerinde sığır kuyrukları gibi kamçılar bulunan bir kavmi görmen yakındır. Bunlar Allah'ın öfkesi içinde sabahlar, Allah'ın hışmı içinde akşamlarlar" buyurdu. [Sahih]

Müslim (2857)

۳۵۲۴ - [۱۵] وعنه قال: قال رسول الله ﷺ: "عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ صِنْفَانِ مِنَ أَهْلِ النَّارِ لَمْ أَرَهُمَا قَوْمٌ مَعَهُمْ سِيَاطٌ كَأَذْنَابِ الْبَقَرِ يَضْرِبُونَ بِهَا النَّاسَ وَنِسَاءٌ كَأَسْيَاطِ عَارِيَّاتٍ مُمِيلَاتٍ مَائِلَاتٍ رُءُوسُهُنَّ كَأَسْنِمَةِ الْبُخْتِ الْمَائِلَةِ لَا يَدْخُلْنَ الْجَنَّةَ وَلَا يَجِدْنَ رِيحَهَا وَإِنَّ رِيحَهَا لَيُوجَدُ مِنْ مَسِيرَةِ كَذَا وَكَذَا" * رواه مسلم

3512- Ebû Hureyre'nin bildirdiğine göre Resûlullah (sallallahu aleyhi vassellem): *"İki zümre var ki bunlar cehennem ahalisindedir; ama ben henüz onları görmüş değilim. Bunlardan biri, ellerinden sığır kuyruğu gibi kamçılarla insanlara vuran topluluktur. Diğeri ise, giyinik, çıplak, yoldan çıkmış ve yoldan çıkararak, başları yana düşmüş deve hörgücü gibi olan kadınlardır. Bunlar cennete giremeyecekleri gibi kokusunu dahi alamazlar. Oysa cennetin kokusu şu şu kadarlık bir mesafeden alınır"* buyurdu. [Sahih]

Müslim (2128)

۳۵۲۵ - [۱۶] عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ عَنْ النَّبِيِّ ﷺ "إِذَا قَاتَلَ أَحَدُكُمْ أَخَاهُ فَلْيَجْتَنِبِ الْوَجْهَ. فَإِنَّ اللَّهَ خَلَقَ آدَمَ عَلَى صُورَتِهِ" * متفق عليه

3525- Ebû Hureyre'nin bildirdiğine göre Resûlullah (sallallahu aleyhi vassellem): *"Biriniz kardeşiyle vuruştığı zaman yüzüne vurmaktan sakınsın; çünkü Allah Âdem'i kendi suretinde yaratmıştır"* buyurdu. [Sahih]

Buhârî (2560) ve Müslim (2612)

2- FASIL

۳۵۲۶ - [۱۷] عَنْ أَبِي ذَرٍّ، قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: مَنْ كَشَفَ سِتْرًا فَأَدْخَلَ بَصْرَهُ فِي الْبَيْتِ قَبْلَ أَنْ يُؤَذَّنَ لَهُ فَرَأَى عَوْرَةَ أَهْلِهِ فَقَدْ أَتَى حَدًّا لَا يَجُلُّ لَهُ أَنْ يَأْتِيَهُ، لَوْ أَنَّهُ حِينَ أَدْخَلَ بَصْرَهُ اسْتَقْبَلَهُ رَجُلٌ فَقَفَا عَيْنَيْهِ مَا عَيَّرَتْ عَلَيْهِ، وَإِنْ مَرَّ الرَّجُلُ عَلَى بَابٍ لَا سِتْرَ لَهُ غَيْرِ مُخَلَّقٍ فَتَنَظَرَ فَلَا حَطِيبَةَ عَلَيْهِ، إِنَّمَا الْحَطِيبَةُ عَلَى أَهْلِ الْبَيْتِ. * رواه الترمذي وقال : هذا حديث غريب

3526- Ebû Zerr'in bildirdiğine göre, Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Henüz girmesine izin verilmeden önce kişi perdeyi kaldırıp evin içine bakar ve evdekilerin avret yerlerini görürse, yapması helal olmayan ve cezayı gerektiren bir suç işlemiş olur. İçeriye bakarken ev halkından bir adam çıkıp da gözünü çıkarsa, gözünü çıkardı diye adamı kınamam! Bir adam da perdesi olmayan ve açık bırakılan bir kapıya rastlar da içeriye bakarsa bunun günahı içeriye bakanda değil (perde koymayan veya kapıyı açık tutan) ev halkında olur" buyurdu. [Sahih]

Tirmizî (2707 "ğarîb") * es-Silsiletu's-Sahîha (7/3463)

۳۵۲۷ - [۱۸] عَنْ جَابِرٍ قَالَ: نَهَى رَسُولُ اللَّهِ ﷺ أَنْ يَتَّعَاطَى السِّنْفُ مَسْلُولًا *
رواه الترمذي وأبو داود

3527- Câbir der ki: "Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem), kılıcın kınından sıyrılmış olarak verilip alınmasını yasakladı." [Sahih]

Tirmizî (2163) ve Ebû Dâvud (2588) * Sahîhu'l-Câmi' (6819)

۳۵۲۸ - [۱۹] عَنْ سَمُرَةَ عَنِ النَّبِيِّ ﷺ أَنَّهُ نَهَى أَنْ يُقَدَّ السَّيْرُ بَيْنَ أَصْبُعَيْنِ *

رواه أبو داود

3528- Semure bildiriyor: Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem), (kazaya sebebiyet vermesin diye) deri parçasının iki parmak arasında tutulup kesilmesini yasakladı."

Ebû Dâvud (2589) * Daîfu'l-Câmi' (6022)

۳۵۲۹ - [۲۰] عَنْ سَعِيدِ بْنِ زَيْدٍ قَالَ: سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ يَقُولُ: مَنْ قُتِلَ دُونَ مَالِهِ فَهُوَ شَهِيدٌ، وَمَنْ قُتِلَ دُونَ دِينِهِ فَهُوَ شَهِيدٌ، وَمَنْ قُتِلَ دُونَ دَمِهِ فَهُوَ شَهِيدٌ، وَمَنْ قُتِلَ دُونَ أَهْلِهِ فَهُوَ شَهِيدٌ * رواه الترمذي وأبو داود والنسائي

3529- Saîd b. Zeyd der ki: Resûlullah'ın (sallallahu aleyhi vesellem): "*Malı uğrunda öldürülen kişi şehittir. Dini için öldürülen kişi şehittir. Kanı(nı savunmak) için öldürülen kişi şehittir. Ailesi için öldürülen kişi de şehittir*" buyurduğunu işittim. [Sahih]

Tirmizî (1421), Ebû Dâvud (4772) ve Nesâî (4095) * İrvâ (708)

۳۵۳۰ - [۲۱] عَنْ ابْنِ عُمَرَ عَنِ النَّبِيِّ ﷺ قَالَ: لِحَبَشَمَ سَبْعَةَ أَبْوَابٍ، بَابٌ مِنْهَا لِمَنْ سَلَ السَّيْفَ عَلَى أُمَّتِي أَوْ قَالَ : عَلَى أُمَّةٍ مُحَمَّدٍ * رواه الترمذي وقال : هَذَا حَدِيثٌ غَرِيبٌ. وَحَدِيثُ أَبِي هُرَيْرَةَ: «الرَّجُلُ جُبَارٌ» ذَكَرَ فِي «بَابِ الْعَضْبِ»

3530- İbn Ömer der ki, Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "*Cehennem'in yedi kapısı vardır. Bunlardan biri ümmetime veya Muhammed ümmetine kılıç çekenler içindir*" buyurdu. [Zayıf]

Tirmizî (2123, "ğarib") * Daîfu'l-Câmi' (4661) Ebû Hureyre'nin "Hayvanın ayağıyla verdiği zarar hederdir (diyeti gerektirmez)" hadisi daha önce Gasp bölümünde geçmiştir. (no. 2952)

باب القسامة

Kasâme

1- FASIL

٣٥٣١ - [١] عَنْ رَافِعِ بْنِ خَدِيجٍ وَسَهْلِ بْنِ أَبِي حَثْمَةَ أَنَّهُمَا حَدَّثَاهُ أَنَّ عَبْدَ اللَّهِ بْنَ سَهْلٍ وَمُحَيِّصَةَ بْنَ مَسْعُودٍ أَتِيَا خَيْبَرَ فَتَفَرَّقَا فِي النَّخْلِ، فَقُتِلَ عَبْدُ اللَّهِ بْنُ سَهْلٍ، فَجَاءَ عَبْدُ الرَّحْمَنِ بْنُ سَهْلٍ وَخُوَيْصَةَ وَمُحَيِّصَةُ ابْنَا مَسْعُودٍ إِلَى النَّبِيِّ ﷺ فَتَكَلَّمُوا فِي أَمْرِ صَاحِبِهِمْ فَبَدَأَ عَبْدُ الرَّحْمَنِ، وَكَانَ أَضْعَفَ الْقَوْمِ فَقَالَ النَّبِيُّ ﷺ «كَبِيرُ الْكُبَيْرِ». قَالَ يَحْيَى لِيَلِي الْكَلَامَ الْأَكْبَرُ فَتَكَلَّمُوا فِي أَمْرِ صَاحِبِهِمْ فَقَالَ النَّبِيُّ ﷺ «أَتَسْتَحِقُّونَ قَتِيلَكُمْ أَوْ قَالَ صَاحِبَكُمْ بِأَيْمَانِ خَمْسِينَ مِنْكُمْ». قَالُوا يَا رَسُولَ اللَّهِ أَمْرٌ لَمْ نَرَهُ. قَالَ «فَتُبِّرْتُكُمْ يَهُودُ فِي أَيْمَانِ خَمْسِينَ مِنْهُمْ». قَالُوا يَا رَسُولَ اللَّهِ قَوْمٌ كَفَّارٌ. فَوَدَّاهُمْ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ مِنْ قَبْلِهِ. وَفِي رِوَايَةٍ: «تَحْلِفُونَ خَمْسِينَ يَمِينًا وَتَسْتَحِقُّونَ قَاتِلَكُمْ أَوْ صَاحِبَكُمْ» فَوَدَّاهُ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ مِنْ عِنْدِهِ بِمِائَةِ نَاقَةٍ * متفق عليه

3531- Sehl b. Ebî Hasme ile Rafî' b. Hadîc bildiriyor: Muhayyisa b. Mes'ûd ile Abdullah b. Sehl bir iş için Hayber'e gittiler. Hurmalıklarda birbirlerinden ayrıldıklarında Abdullah b. Sehl öldürüldü. Bunun üzerine Abdullah'ın erkek kardeşi Abdurrahman b. Sehl, Huvayyisa ve Abdullah'ın amca oğlu Huvayyisa, Allah Resûlü'nün (sallallahu aleyhi vesellem) yanına geldiler. Huvayyisa ile Muhayyisa'dan daha küçük olan Abdurrahman kardeşinin durumu hakkında konuşmaya başlayınca Allah Resûlü (sallallahu aleyhi vesellem): "Büyüklere saygı gösterilsin! Önce büyük olanlar konuşsun" buyurdu. Muhayyisa ile Huvayyisa konuşup olayı anlattıklarında, Allah Resûlü (sallallahu aleyhi vesellem): "Sizden elli kişi Yahudilerin onu öldürdüğüne dair yemin etsin" buyurunca, onlar: "Ey Allah'ın Resûlü! Gözlerimizle görmedik ki! Nasıl yemin edelim?" karşılığını verdiler. Allah Resûlü (sallallahu aleyhi vesellem): "O zaman Hayber Yahudileri öldürmediklerine dair elli yemin edip bu

suçlamadan kurtulsunlar" buyurunca, onlar: "Ey Allah'ın Resûlü! Ama onlar kafir bir topluluktur" dediler. Bunun üzerine Allah Resûlü (sallallahu aleyhi vesellem), Abdullah'ın diyetini kendisi ödedi.

Başka bir rivayette: "Onu Yahudilerin öldürdüklerine dair elli kişi yemin edin ve diyeti veya katili alın" buyurdu ve Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) kendi yanından diyet olarak yüz deve verdi. [Sahih]

Buhârî (6142) ve Müslim (1669)

3- FASIL

۳۵۳۲ - [۲] عَنْ رَافِعِ بْنِ خَدِيجٍ، قَالَ: أَصْبَحَ رَجُلٌ مِنَ الْأَنْصَارِ مَقْتُولًا بِخَيْبَرَ ، فَانْطَلَقَ أَوْلِيَاؤُهُ إِلَى النَّبِيِّ ﷺ فَذَكَرُوا ذَلِكَ لَهُ، فَقَالَ: لَكُمْ شَاهِدَانِ يَشْهَدَانِ عَلَيَّ ، قَتَلَ صَاحِبِكُمْ؟ قَالُوا: يَا رَسُولَ اللَّهِ، لَمْ يَكُنْ ثُمَّ أَحَدٌ مِنَ الْمُسْلِمِينَ، وَإِنَّمَا هُمْ يَهُودٌ وَقَدْ يَجْتَرِثُونَ عَلَيَّ أَعْظَمَ مِنْ هَذَا، قَالَ: فَاخْتَارُوا مِنْهُمْ خَمْسِينَ فَاسْتَحْلَفُوهُمْ فَأَبَوْا، فَوَدَّاهُ النَّبِيُّ ﷺ مِنْ عِنْدِهِ * رواه أبو داود

3532- Râfi' b. Hadîc bildiriyor: Hayber'de Ensâr'dan bir adam sabah ölü olarak bulundu. Velileri Hz. Peygamber'e (sallallahu aleyhi vesellem) gelip bunu bildirdiler. Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) onlara: "Arkadaşınızın (onlar tarafından) öldürüldüğüne dair iki şahidiniz var mı?" diye sorunca ölünün velileri: "Müslümanlardan kimse yok; zira oradakilerin hepsi Yahudidir. Üstelik Yahudiler bundan daha büyük suçlara da cüret ederler" karşılığını verdiler. Allah Resûlü (sallallahu aleyhi vesellem): "O zaman onlardan elli kişi seçin de (öldürmediklerine dair) yemin etsinler" buyurunca ölünün velileri buna razı olmadılar. Bunun üzerine Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) diyetini kendi ödedi. [Sahih]

Ebû Dâvud (4524) * [Sahih Sünen Ebî Dâvud]

باب قتل أهل الردّة والسعاة بالفساد

Dinden Dönerler ve Fesat Çıkaranlarla Savaş

1- FASIL

۳۵۳۳ - [۱] عَنْ عِكْرِمَةَ قَالَ أُنْبِيَ عَلِيٌّ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ بِزَنَادِقَةٍ فَأَحْرَقَهُمْ فَبَلَغَ ذَلِكَ ابْنَ عَبَّاسٍ فَقَالَ لَوْ كُنْتُ أَنَا لَمْ أُحْرِقْهُمْ لِنَهْيِ رَسُولِ اللَّهِ ﷺ لَا تُعَذِّبُوا بِعَذَابِ اللَّهِ وَلَقَتَلْتُهُمْ لِقَوْلِ رَسُولِ اللَّهِ ﷺ مَنْ بَدَّلَ دِينَهُ فَاقْتُلُوهُ * رواه البخاري

3533- İkrime der ki: Hz. Ali'ye (İslam'dan çıkıp) zındık olan bir topluluk getirildiğinde onları yaktırdı. Bu yaptığı İbn Abbâs'a ulaştınca şöyle dedi: "Ben olsaydım, Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): «Allah'ın azabı ile azap etmeyin» buyurduğu için onları yakmazdım! «Kim dinini değiştirirse onu öldürün» buyurduğu için onları öldürürdüm." [Sahih]

Buhârî (6922)

۳۵۳۴ - [۲] وعن عبد الله بن عباس قال: قال رسول الله ﷺ: "إِنَّ النَّارَ لَا يُعَذِّبُ بِهَا إِلَّا اللَّهُ" * رواه البخاري

3534- İbn Abbâs der ki: Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Ateş ile ancak Allah azab eder" buyurdu. [Sahih]

Buhârî (3016)

۳۵۳۵ - [۳] عن عَلِيٍّ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ يَقُولُ سَيُخْرَجُ قَوْمٌ فِي آخِرِ الزَّمَانِ أَحْدَاثِ الْأَسْنَانِ سُفَهَاءَ الْأَحْلَامِ يَقُولُونَ مِنْ خَيْرِ قَوْلِ الْبَرِيَّةِ

لَا يُجَاوِزُ إِيمَانُهُمْ حَنَاجِرَهُمْ يَمْرُقُونَ مِنَ الدِّينِ كَمَا يَمْرُقُ السَّهْمُ مِنَ الرَّمِيَّةِ فَأَيْنَمَا لَقِيْتُمُوهُمْ فَاقْتُلُوهُمْ فَإِنَّ فِي قَتْلِهِمْ أَجْرًا لِمَنْ قَتَلَهُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ * متفق عليه

3535- Hz. Ali der ki: Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)'in: "Âhir zamanda genç olan ve akılları ermeyen bir topluluk çıkacak ve yaratıkların en güzel sözlerini söyleyecekler. Ancak imanları boğazlarından öteye geçmeyecektir. Okun avı delip geçmesi gibi kendileri de öyle dinden çıkacaklar. Onları nerede görürseniz öldürün! Onları öldüren kişi için kıyamet gününde sevap vardır" buyurduğunu işittim. [Sahih]

Buhârî (6930) ve Müslim (1066)

۳۵۳۶ - [۴] عَنْ أَبِي سَعِيدٍ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: تَفْتَرِقُ أُمَّتِي فِرْقَتَيْنِ يَمْرُقُ بَيْنَهُمَا مَارِقَةٌ تُقْتَلُهُمْ أَوْلَى الطَّائِفَتَيْنِ بِالْحَقِّ * رواه مسلم

3536- Ebû Saîd'in bildirdiğine göre Allah'ın Resûlü (sallallahu aleyhi vesellem): "Ümmetim iki fırka olacak. İçlerinden bir (başka) fırka da ortaya çıkacak ve (müslümanların kendi aralarında bölünmesiyle meydana gelen) iki cemaatten hakka en yakın olanı onu öldürecektir" buyurdu. [Sahih]

Müslim (1065)

۳۵۳۷ - [۵] عَنْ جَرِيرٍ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ فِي حَجَّةِ الْوَدَاعِ اسْتَنْصَتِ النَّاسَ فَقَالَ: "لَا تَرْجِعُوا بَعْدِي كَفَّارًا يَضْرِبُ بَعْضُكُمْ رِقَابَ بَعْضٍ." * متفق عليه

3537- Cerîr der ki: Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) Vedâ haccı sırasında insanların susup dinlemesini istedikten sonra: "Benden sonra birbirlerinin boyunlarını vuran kafirlere dönmeyin!" buyurdu. [Sahih]

Buhârî (4405) ve Müslim (65)

۳۵۳۸ - [۶] عَنْ أَبِي بَكْرَةَ، عَنِ النَّبِيِّ ﷺ قَالَ: " إِذَا التَّقَى الْمُسْلِمَانِ حَمَلَ أَحَدُهُمَا عَلَى أَخِيهِ السَّلَاحَ، فَهُمَا عَلَى جُزْفِ جَهَنَّمَ، فَإِذَا قَتَلَ أَحَدُهُمَا صَاحِبَهُ دَخَلَهَا جَمِيعًا."

3538- Ebû Bekre'nin bildirdiğine göre Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "İki Müslüman karışlaşıp ta birbirine silah çektiği zaman bilsinler ki Cehennemden kenarındadırlar. Biri diğerini öldürmesi halinde her ikisi de cehenneme girerler" buyurdu. [Sahih]

Müslim (2888)

وفي رواية عنه: قال: "إِذَا التَّقَى الْمُسْلِمَانِ بِسَيْفِهِمَا فَالْقَاتِلُ وَالْمَقْتُولُ فِي النَّارِ قُلْتُ: هَذَا الْقَاتِلُ، فَمَا بَالُ الْمَقْتُولِ؟ قَالَ: إِنَّهُ كَانَ حَرِيصًا عَلَى قَتْلِ صَاحِبِهِ" * متفق عليه

Diğer rivayet: "İki müslüman kılıçları çekip birbirleriyle savaştıkları zaman (bu savaşta) ölen de, öldüren de Cehennemdedir." Resûlullah'a (sallallahu aleyhi vesellem): "Katili anladık da ölenin suçu ne?" diye sorduğumda şöyle buyurdu: "O da karşısındakini öldürmeyi arzuluyordu."

Buhârî (31) ve Müslim (2888)

۳۵۳۹ - [۷] عَنْ أَنَسٍ أَنَّ نَفْرًا مِنْ عُكْلٍ قَدِمُوا عَلَى النَّبِيِّ ﷺ فَأَسْلَمُوا فَاجْتَوُوا الْمَدِينَةَ، فَأَمَرَهُمُ النَّبِيُّ ﷺ أَنْ يَأْتُوا إِبِلَ الصَّدَقَةِ، فَيَشْرَبُوا مِنْ أَبْوَالِهَا وَأَلْبَانِهَا، فَفَعَلُوا فَفَقَتَلُوا رَاعِيَهَا وَاسْتَأْفَوْهَا، فَبَعَثَ النَّبِيُّ ﷺ فِي طَلَبِهِمْ قَافَةً: فَأَتِي بِهِمْ، فَفَقَطَّ أَيْدِيَهُمْ وَأَرْجُلَهُمْ، وَسَمَلَ أَعْيُنَهُمْ، وَلَمْ يَحْسِمَهُمْ، وَتَرَكَهُمْ حَتَّى مَاتُوا."

وفي رواية: فَسَمَرُوا أُغْيِنَهُمْ وفي رواية: أَمَرَ بِمَسَامِيرَ فَأُحْمِيَتْ، فَكَحَلَهُمْ بِهَا،
وَطَرَحَهُمْ بِالْحَرَّةِ يَسْتَسْقُونَ فَمَا يُسْقَوْنَ حَتَّى مَاتُوا" * متفق عليه

3539- Enes bildiriyor: Ukl kabilesinden bir grup Hz. Peygamber'e (sallallahu aleyhi vesellem) gelip Müslüman oldular ve Medine'ye yerleştiler. Ancak Medine'nin havası onlara yaramadığı için hastalandılar. Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) zekat develerinin otladıldığı yaylaya gitmelerini, develerin sütünden içip idrarından faydalanmalarını tavsiye etti. Allah Resûlünün (sallallahu aleyhi vesellem) tavsiyesine uyup gittiler. Ancak sürünün çobanını öldürüp sürüyü de alıp gittiler. Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) peşlerinden iyi iz süren birilerini gönderip yakalanmalarını emretti. Yakalanıp getirildiklerinde el ve ayaklarını kestirdi, gözlerini çıkardı. Kesilen yerlerin kanı durmasın diye de yaralarını dağlatmadı. Ölene kadar da öylece bıraktı. [Sahih]

Buhârî (6802) ve Müslim (1671)

2- FASIL

٣٥٤٠ - [٨] عن عِمْرَانَ بْنِ حُصَيْنٍ قَالَ كَانَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ يَحْتُنَّا عَلَى الصَّدَقَةِ

وَيُنْهَانَا عَنِ الْمَثَلَةِ * رواه أبو داود

3540- İmran b. Husayn'ın bildirdiğine göre Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) bizi sadaka vermeye teşvik ederdi. (İnsan ya da hayvan) canlı iken organ kesmeyi de yasaklardı." [Sahih]

Ebû Dâvud (2667) * İrvâ (2230)

٣٥٤١ - [٩] ورواه النسائي عن أنس

3541- Aynı hadisi Nesâî (7/101), Enes'ten rivayet etmiştir.

٣٥٤٢ - [١٠] عَنْ عَبْدِ الرَّحْمَنِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ عَنْ أَبِيهِ، قَالَ: كُنَّا مَعَ رَسُولِ اللَّهِ ﷺ فِي سَفَرٍ، فَأَنْطَلَقَ لِحَاجَتِهِ فَرَأَيْنَا حُمْرَةً مَعَهَا فَرْخَانِ فَأَخَذْنَا فَرْخَيْهَا، فَجَاءَتِ الْحُمْرَةُ فَمَجَعَلَتْ تَفْرِشُ، فَجَاءَ النَّبِيُّ ﷺ فَقَالَ: مَنْ فَمَجَعَ هَذِهِ بِوَلَدِهَا؟ رُدُّوا وَلَدَهَا إِلَيْهَا. وَرَأَى قَرْيَةً نَمَلٍ قَدْ حَرَّقَتْهَا فَقَالَ: مَنْ حَرَّقَ هَذِهِ؟ قُلْنَا: نَحْنُ. قَالَ: إِنَّهُ لَا يَتَّبِعِي أَنْ يُعَذِّبَ بِالنَّارِ إِلَّا رَبُّ النَّارِ * رواه أبو داود

3542- Abdurrahman b. Abdillâh, babasından bildiriyor: Resûlullah'la (sallallahu aleyhi vesellem) birlikte bir yolculuktaydık. Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) bir ihtiyacı için bizden uzaklaşınca yanında iki yavrusu olan bir kaya kuşu gördük. Yavrularını yakaladığımızda anneleri üzerimizde dönmeye başladı. Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) gelince: "Bu kuşu yavrularından yana kim üzdü? Hemen yavrularını ona geri verin!" buyurdu. Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) yine bir defasında bir karınca yuvasını yaktığımızı gördüğünde: "Bunu kim yaktı?" diye sordu. "Biz yaktık" dediğimizde de: "Ateşle ancak ateşin Rabbi azab verebilir!" buyurdu. [Sahih]

Ebû Dâvud (2675) * es-Silsiletu's-Sahîha (1/25)

٣٥٤٣ - [١١] عَنْ أَبِي سَعِيدٍ الْخُدْرِيِّ وَأَنَسِ بْنِ مَالِكٍ، عَنْ رَسُولِ اللَّهِ ﷺ قَالَ: سَيَكُونُ فِي أُمَّتِي اخْتِلَافٌ وَفُرْقَةٌ، قَوْمٌ يُحْسِنُونَ الْقِيلَ وَيُسَيِّئُونَ الْفِعْلَ، يَقْرَأُونَ الْقُرْآنَ لَا يُجَاوِزُ تَرَاقِيهِمْ، يَمْرُقُونَ مِنَ الدِّينِ مِرْوَقَ السَّهْمِ مِنَ الرَّمِيَّةِ، لَا يَزِجَعُونَ حَتَّى يَزْتَدَّ عَلَى فُوقِهِ، هُمْ شَرُّ الْخَلْقِ وَالْخَلِيقَةِ، طُوبَى لِمَنْ قَاتَلَهُمْ وَقَتَلُوهُ، يَدْعُونَ إِلَى كِتَابِ اللَّهِ وَلَيْسُوا مِنْهُ فِي شَيْءٍ، مَنْ قَاتَلَهُمْ كَانَ أَوْلَى بِاللَّهِ مِنْهُمْ قَالُوا: يَا رَسُولَ اللَّهِ، مَا سَيَمَاهُمْ؟ قَالَ: التَّخْلِيْقُ * رواه أبو داود

3543- Ebû Saîd el-Hudrî ile Enes b. Mâlik'in bildirdiğine göre, Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Ümmetimde ihtilaflar ve tefrikalar olacaktır. Böylesi bir ortamda güzel söyler söyleyip kötü şeyler yapan bir topluluk çıkacaktır. Bunlar Kur'ân okuyacak, ancak okudukları boğazlarını aşmayacaktır. Biriniz onların namazını görünce kendi namazını, onların orucunu görünce kendi orucunu değersiz görecektir. Okun hedefi delip geçmesi gibi dine girip çıkacaklar ve ok yaya geri dönmedikçe de geri dine dönmeyeceklerdir. Bunlar mahlûkatın en kötüleridir. Onları öldüren ve onlar tarafından öldürülen kişiye ne mutlu! Allah'ın Kitâb'ına çağırırlar, oysa buyruklarına muhaliftirler. Onları öldüren de Allah'a daha yakın olanlardır." Ashâb: "Ey Allah'ın Resûlü! Bunların alâmetleri nedir?" diye sorunca: "Saçlarını tıraş etmeleridir" buyurdu. [Sahih]

Ebû Dâvud (4765) * Sahihu'l-Câmi' (3668)

۳۵۴۴ - [۱۲] عَنْ عَائِشَةَ قَالَتْ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: لَا يَجِلُّ دَمُ امْرِئٍ مُسْلِمٍ، يَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ، وَأَنَّ مُحَمَّدًا رَسُولُ اللَّهِ، إِلَّا يَأْخُذِي ثَلَاثٌ: رَجُلٌ زَنَى بَعْدَ إِحْصَانٍ، فَإِنَّهُ يُرْجَمُ، وَرَجُلٌ خَرَجَ مُحَارِبًا لِلَّهِ وَرَسُولِهِ، فَإِنَّهُ يُقْتَلُ، أَوْ يُضَلَّبُ، أَوْ يُنْفَى مِنَ الْأَرْضِ، أَوْ يُقْتَلُ نَفْسًا، فَيُقْتَلُ بِهَا * رواه أبو داود

3544- Hz. Âişe'nin bildirdiğine göre, Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Şu üç şeyden biri hâsıl olmadıkça müslümanın öldürülmesi caiz değildir. Ancak evli olup ta zina eden kişi taşlanarak öldürülür. (Dinden dönüp) Allah ve Resûlüne savaş açan kişi, ya öldürülür ya asılır ya da sürgün edilir. Müslüman kişiyi bilerek öldüren kişi kisasla öldürülür" buyurdu. [Sahih]

Ebû Dâvud (4353) * Sahihu't-Terğib (2389)

۳۵۴۵ - [۱۳] عَنْ عَبْدِ الرَّحْمَنِ بْنِ أَبِي لَيْلَى قَالَ: حَدَّثَنَا أَصْحَابُ مُحَمَّدٍ ﷺ أَنَّهُمْ كَانُوا يَسِيرُونَ مَعَ النَّبِيِّ ﷺ، فَنَامَ رَجُلٌ مِنْهُمْ، فَأَنْطَلَقَ بَعْضُهُمْ إِلَى حَبْلِ مَعَهُ فَأَخَذَهُ، فَفَزِعَ، فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: لَا يَحِلُّ لِمُسْلِمٍ أَنْ يَرَوْعَ مُسْلِمًا * رواه أبو داود

3545- Abdurrahman b. Ebî Leylâ anlatıyor: Muhammed'in (sallallahu aleyhi vesellem) ashâbının bize bildirdiğine göre, Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) beraber yol alırlarken içlerinden birisi uyudu. Başka birisi de uyuyan kişide bulunan bir ipi aldı. İp alınınca uyuyan adam korktu. Bunun üzerine Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Bir müslümanın diğer bir müslümanı korkutması caiz değildir!" buyurdu. [Sahih]

Ebû Dâvud (5004)* Sahihü't-Terğîb (2805)

۳۵۴۶ - [۱۴] عَنْ أَبِي الدَّرْدَاءِ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: مَنْ أَخَذَ أَرْضًا بِعِزَّتِهَا، فَقَدْ اسْتَقَالَ هِجْرَتَهُ، وَمَنْ نَزَعَ صَخَارَ كَافِرٍ مِنْ عُنُقِهِ فَجَعَلَهُ فِي عُنُقِهِ فَقَدْ وَلَّى الْإِسْلَامَ ظَهْرَهُ * رواه أبو داود

3546- Ebu'd-Derdâ'nın bildirdiğine göre Allah'ın Resûlü (sallallahu aleyhi vesellem): "Kim (Müslüman olmayan birinden) bir toprağı haracıyla birlikte satın alırsa hicretini küçümsemiş sayılır. Her kim de kafirin (haraç ödeme) zilletini onun boynundan alıp da kendi boynuna takarsa İslam'a sırtını dönmüş olur" buyurdu. [Sahih]

Ebû Dâvud (3082)

۳۵۴۷ - [۱۵] عَنْ جَرِيرِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ قَالَ: بَعَثَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ سَرِيَّةً إِلَى خَتَمِمْ فَأَغْتَصَمَ نَاسٌ مِنْهُمْ بِالسُّجُودِ، فَأَسْرَعَ فِيهِمُ الْقَتْلُ قَالَ: فَبَلَغَ ذَلِكَ النَّبِيَّ ﷺ فَأَمَرَ

لَهُمْ يَنْضِفُ الْعَقْلَ وَقَالَ: أَنَا بَرِيءٌ مِنْ كُلِّ مُسْلِمٍ يُقِيمُ بَيْنَ أَظْهُرِ الْمُشْرِكِينَ. قَالُوا:
يَا رَسُولَ اللَّهِ لِمَ؟ قَالَ: لَا تَرَاءَى نَارَاهُمَا * رواه أبو داود

3547- Cerîr b. Abdillâh der ki: Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem), Has'am kabilesi üzerine bir müfreze gönderdi. Onlardan bazıları (Müslüman olduklarını göstermek ve korunmak için) secdeye kapandılar; ancak müfreze acele davranarak onları öldürmeye başladı. Bu durum Hz. Peygamber'e (sallallahu aleyhi vesellem) ulaştığında her biri için yarım diyete hükmetti ve: "Müşriklerin içinde ikamet eden her müslümandan uzağım!" buyurdu. "Ey Allah'ın Resûlü! Neden?" diye sorduklarında ise: "Çünkü hangi ateşin kime ait olduğu belli olmaz" buyurdu. [Sahih]

Ebû Dâvud (3082)

۳۵۴۸ - [۱۶] عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ عَنِ النَّبِيِّ ﷺ قَالَ: الْإِيمَانُ قَيْدُ الْفِتْكَ لَا يَفْتِكُ
مُؤْمِنٌ * رواه أبو داود

3548- Ebû Hureyre'nin bildirdiğine göre Allah'ın Resûlü (sallallahu aleyhi vesellem): "İman cinâyeti bağlamıştır. Mümin olan cinayet işlemez" buyurdu. [Sahih]

Ebû Dâvud (2769) * Sahihu'l-Câmi' (2802)

۳۵۴۹ - [۱۷] عَنْ جَرِيرٍ قَالَ: سَمِعْتُ النَّبِيَّ ﷺ يَقُولُ: إِذَا أَبَقَ الْعَبْدُ إِلَى
السَّيْرِكِ، فَقَدْ حَلَّ دَمُهُ * رواه أبو داود

3549- Cerîr (b. Abdillâh) der ki: Resûlullah'ın (sallallahu aleyhi vesellem): "Köle şirk diyarına kaçtığı zaman, kanı helal olmuştur" buyurduğunu işittim. [Zayıf]

Ebû Dâvud (4360) * Daifu'l-Câmi' (276)

۳۵۵۰ - [۱۸] عَنْ عَلِيٍّ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ، "أَنَّ يَهُودِيَّةً كَانَتْ تَشْتُمُ النَّبِيَّ ﷺ وَتَقَعُ

فِيهِ فَخَنَقَهَا رَجُلٌ حَتَّى مَاتَتْ فَأَبْطَلَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ دَمَهَا" * رواه أبو داود

3550- Hz. Ali bildiriyor: Yahudi kadının biri Hz. Peygamber'e (sallallahu aleyhi vesellem) söver ve onun hakkında çirkin şeyler söylerdi. Adamın biri onun boğazını sıkıp öldürdü. Resûlullah da (sallallahu aleyhi vesellem) onun kanını heder saydı (kısas gerekmediğini bildirdi). [Sahih]

Ebû Dâvud (4362) * [Sahih Sünen Ebî Dâvud]

۳۵۵۱ - [۱۹] عَنْ جُنْدُبٍ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: حَدُّ السَّاحِرِ ضَرْبَةٌ بِالسَّيْفِ

* رواه الترمذي

3551- Cundub der ki: Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Sihirbazın cezası, kılıçla öldürülmektir" buyurdu. [Zayıf]

Tirmizî (1460) * es-Silsiletü'd-Daife (1446)

3- FASIL

۳۵۵۲ - [۲۰] عَنْ أُسَامَةَ بْنِ شَرِيكٍ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ أَيُّمَا رَجُلٍ حَرَجَ

يُفَرِّقَ بَيْنَ أُمَّتِي فَأَضْرِبُوا عُنُقَهُ * رواه النسائي

3552- Usâme b. Şerîk bildiriyor: Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Herhangi bir kimse çıkar da ümmetimin arasını açmak isterse onun boynunu vurun" buyurdu. [Sahih]

Nesâî (4023) * [Sahih Sünen en-Nesâî]

٣٥٥٣ - [٢١] عَنْ شَرِيكِ بْنِ شِهَابٍ قَالَ كُنْتُ أَتَمُنِّي أَنْ أَلْقَى رَجُلًا مِنْ أَصْحَابِ النَّبِيِّ ﷺ أَسْأَلُهُ عَنِ الْخَوَارِجِ فَلَقِيتُ أَبَا بَرزَةَ فِي يَوْمِ عِيدٍ فِي نَفَرٍ مِنْ أَصْحَابِهِ فَقُلْتُ لَهُ هَلْ سَمِعْتَ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ يَذْكُرُ الْخَوَارِجَ فَقَالَ نَعَمْ سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ بِأَذْنِي وَرَأَيْتُهُ بِعَيْنِي أَيُّ رَسُولِ اللَّهِ ﷺ بِمَالٍ فَقَسَمَهُ فَأَعْطَى مَنْ عَنِ يَمِينِهِ وَمَنْ عَنِ شِمَالِهِ وَلَمْ يُعْطِ مَنْ وَرَاءَهُ شَيْئًا فَقَامَ رَجُلٌ مِنْ وَرَائِهِ فَقَالَ يَا مُحَمَّدُ مَا عَدَلْتُ فِي الْقِسْمَةِ رَجُلٌ أَسْوَدُ مَطْمُومٍ الشَّعْرِ عَلَيْهِ ثَوْبَانِ أَيْضَانِ فَغَضِبَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ غَضَبًا شَدِيدًا وَقَالَ «وَاللَّهِ لَا تَجِدُونَ بَعْدِي رَجُلًا هُوَ أَعْدَلُ مِنِّي». ثُمَّ قَالَ «يَخْرُجُ فِي آخِرِ الزَّمَانِ قَوْمٌ كَأَنَّ هَذَا مِنْهُمْ يَقْرَأُونَ الْقُرْآنَ لَا يُجَاوِزُ تَرَاقِيهِمْ يَمْرُقُونَ مِنَ الْإِسْلَامِ كَمَا يَمْرُقُ السَّهْمُ مِنَ الرِّمِيَّةِ سِيمَاهُمْ التَّخْلِيْقُ لَا يَزَالُونَ يَخْرُجُونَ حَتَّى يَخْرُجَ آخِرُهُمْ مَعَ الْمَسِيحِ الدَّجَالِ فَإِذَا لَقِيْتُمُوهُمْ فَأَقْتُلُوهُمْ هُمْ شَرُّ الْخَلْقِ وَالْخَلِيقَةِ» * رواه النسائي

3553- Şerîk b. Şihâb anlatıyor: Hz. Peygamber'in (sallallahu aleyhi vesellem) ashabından birini görüp de Hâriciler konusunda bir şeyler sormayı çok istiyordum. Bir bayram gününde Ebû Berze'yi arkadaşlarıyla birlikte gördüm. Ona: "Allah Resûlü'nün (sallallahu aleyhi vesellem) Hâricilerden bahsettiğini hiç işittin mi?" diye sorduğumda dedi ki: "Evet! Bu yönde bir sözünü bizzat kulaklarımla işittim ve gözlerimle gördüm. Bir defasında Resûlullah'a (sallallahu aleyhi vesellem) mal gelmişti. Gelen maldan sağında ve solundakilere verdi, ancak arkasındakilere bir şey vermedi. Bunun üzerine arkadakilerden saçları traşlı, beyaz renkte iki parçalık elbise giymiş siyah bir adam kalktı ve: "Ey Muhammed! Adil bir paylaşım yapmadın!" dedi. Adamın bu sözü üzerine Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) çok öfkeleni ve: "Vallahi benden sonra size benden daha adil davranan birini bulamazsınız!" karşılığını verdi. Daha sonra da: "Kıyamete yakın Kurân'ı okuyan ancak kalplerine işlemeyen, okun hedefi delip geçmesi gibi İslam dinine girip çıkan bir topluluk çıkacaktır ki, bu adam da onlardan biridir. Alametleri de başlarının traşlı olmasıdır. Böylesi kişiler Mesih Deccâl ortaya çıkıncaya

kadar çıkar dururlar. Sonuncuları da Deccâl ile birlikte çıkar. Karşılaşırsanız onları öldürün. Zira onlar insanların ve yaratılmışların en kötüleridir" buyurdu. [Zayıf]

Nesâi (4103) * [Daîf Sünen en-Nesâi]

۳۵۵۴ - [۲۲] عَنْ أَبِي غَالِبٍ قَالَ: رَأَى أَبُو أُمَامَةَ زُءُوسًا مَنصُوبَةً عَلَى دَرَجٍ دِمَشْقَ ، فَقَالَ أَبُو أُمَامَةَ: كِلَابُ النَّارِ شَرُّ قَتْلَى تَحْتَ أَدِيمِ السَّمَاءِ، خَيْرُ قَتْلَى مَنْ قَتَلُوهُ، ثُمَّ قَرَأَ: ﴿يَوْمَ تَبْيَضُّ وُجُوهٌ وَتَسْوَدُّ وُجُوهٌ﴾ إِلَى آخِرِ الْآيَةِ، قُلْتُ لِأَبِي أُمَامَةَ: أَنْتَ سَمِعْتَهُ مِنْ رَسُولِ اللَّهِ ﷺ قَالَ: لَوْ لَمْ أَسْمَعُهُ إِلَّا مَرَّةً أَوْ مَرَّتَيْنِ أَوْ ثَلَاثًا أَوْ أَرْبَعًا حَتَّى عَدَّ سَبْعًا مَا حَدَّثْتُكُمْ بِهِ * رواه الترمذي وابن ماجه وقال الترمذي: هَذَا حَدِيثٌ حَسَنٌ

3554- Ebû Gâlib der ki: Ebû Umâme, Şam mescidinin direklerine asılı başlar gördü ve şöyle dedi: "Cehennem köpekleri, gökyüzünün altında öldürülmüşlerin en kötülerini; onların öldürdükleri kişiler de öldürülmüşlerin en iyileridir." Sonra Âl-i İmrân sûresi 106. âyetini okudu: "Bazı yüzlerin mutluluktan parladığı, bazı yüzlerin de ızdırabtan karardığı o hesap gününde, yüzleri kararanlara: «İman ettikten sonra Allah'tan gelen gerçekleri örtbas mı ettiniz? O gerçekleri örtbas ettiğinizden dolayı tadın bu azabı» denilecek." Ebû Umâme'ye: "Bunu Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)'den sen mi işittin?" diye sordum: "Bunu Allah Resûlü'nden (sallallahu aleyhi vesellem)'den; bir, iki, üç, dört, beş, altı, yedi kere işitmemiş olsaydım size aktarmazdım (yani daha çok işittiğim için aktarıyorum)" cevabını verdi. [Sahih]

Tirmizî (3000, "hasen") ve İbn Mâce (176) * [Sahih Sünen et-Tirmizî]

3- FASIL

۳۶۲۳ - [۱۰] عن عَلِيِّ بْنِ أَبِي طَالِبٍ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ قَالَ مَا كُنْتُ لِأُقِيمَ حَدًّا عَلَى أَحَدٍ فَيَمُوتُ، فَأَجِدُ فِي نَفْسِي، إِلَّا صَاحِبَ الْخَمْرِ، فَإِنَّهُ لَوْ مَاتَ وَدَيْتُهُ، وَذَلِكَ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ لَمْ يَسْتَهْ * متفق عليه

3623- Ali b. Ebî Tâlib der ki: İçki içen kişi dışında birine bir haddi (şeri cezayı) uygularken ölmesi durumunda üzülecek değilim. Ancak içki içen kişiye had uygularken ölürse fidye veririm. Bu da içki içen kişiye uygulanacak had konusunda Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) tarafından kılınan bir sünnetin bulunmayışındadır." [Sahih]

Buhârî (6778) ve Müslim (1707)

۳۶۲۴ - [۱۱] عَنْ ثَوْرِ بْنِ زَيْدِ الدِّيلِيِّ أَنَّ عُمَرَ بْنَ الْخَطَّابِ اسْتَشَارَ فِي الْخَمْرِ يَشْرِبُهَا الرَّجُلُ، فَقَالَ لَهُ عَلِيُّ بْنُ أَبِي طَالِبٍ: نَرَى أَنْ تَجْلِدَهُ ثَمَانِينَ، فَإِنَّهُ إِذَا شَرِبَ سَكِرَ، وَإِذَا سَكِرَ هَدَى، وَإِذَا هَدَى افْتَرَى. أَوْ كَمَا قَالَ، فَجَلَدَ عُمَرُ فِي الْخَمْرِ ثَمَانِينَ * رواه مالك

3624- Sevr b. Zeyd ed-Dîlî bildiriyor: Ömer b. el-Hattâb, içki içen kişinin cezası konusunda istişare edince Ali b. Ebî Tâlib: "Ona seksen değnek vurmanı uygun görüyoruz. Zira içki içince sarhoş olur, sarhoş olunca kendini kaybeder, kendini kaybedince saçmalar ve iftira eder" veya buna benzer şeyler dedi. Bunun üzerine Ömer, içki içenlere seksen değnek vurmaya başladı.

Mâlik (2442)

كتاب الحدود

Hadler (Şer'i Cezalar) Kitabı

1- FASIL

٣٥٥٥ - [١] عَنْ زَيْدِ بْنِ خَالِدٍ وَأَبِي هُرَيْرَةَ أَنَّ رَجُلَيْنِ، آتَا رَسُولَ اللَّهِ ﷺ يَخْتَصِمَانِ إِلَيْهِ، فَقَالَ أَحَدُهُمَا: أَقْضِ بَيْنَنَا بِكِتَابِ اللَّهِ، وَقَالَ الْآخَرُ: وَكَانَ أَفْقَهُهُمَا: أَجَلُ فَأَقْضِ بَيْنَنَا بِكِتَابِ اللَّهِ، وَاتَّذَنَ لِي فِي أَنْ أَتَكَلَّمَ، قَالَ: تَكَلَّمْ قَالَ: إِنَّ ابْنِي كَانَ عَسِيفًا عَلَى هَذَا وَإِنَّهُ زَنَا بِامْرَأَتِهِ، فَأَخْبِرْنِي أَنْ عَلَى ابْنِي الرَّجْمَ، فَأَقْتَدَيْتُ مِنْهُ بِمِائَةِ شَاةٍ وَجَارِيَةٍ، ثُمَّ إِنِّي سَأَلْتُ أَهْلَ الْعِلْمِ، فَأَخْبِرُونِي أَنَّمَا عَلَى ابْنِي جَلْدُ مِائَةٍ، وَتَغْرِيْبُ عَامٍ وَإِنَّمَا الرَّجْمُ عَلَى امْرَأَتِهِ، قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: وَالَّذِي نَفْسِي بِيَدِهِ لَا أَقْضِيَنَّ بَيْنَكُمَا بِكِتَابِ اللَّهِ أَمَا غَنَمُكَ وَجَارِيَتُكَ فَرُدَّ إِلَيْكَ، وَجَلَدَ ابْنَهُ مِائَةً وَغَرَبَهُ عَامًا، وَأَمَرَ أَنْ يُنْسَأَ أَنْ يَرْجَمَ امْرَأَةَ الْآخَرِ إِنْ اعْتَرَفَتْ فَاعْتَرَفَتْ فَارْجَمَهَا * متفق عليه

3555- Zeyd b. Hâlid ve Ebû Hureyre anlatıyor: İki adam davalaşmak üzere Resûlullah'ın (sallallahu aleyhi vesellem) yanına geldiler. Adamlardan biri: "Aramızda Allah'ın Kitab'ıyla hükmetmeni istiyoruz" dedi. Ondan daha anlayışlı olan hasmı da kalkıp: "Evet! Aramızda Allah'ın Kitab'ıyla hükmet ama bana müsaade et konuşayım" deyince Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) ona: "Konuş" karşılığını verdi. Adam dedi ki: "Oğlum bu adamın yanında işçiydi ve karısıyla zina etti. Adam ceza olarak çocuğumun recmedilmesi gerektiğini söyleyince fidye olarak ona yüz koyun ve bir cariyeye verdim. Ancak sonrasında bunu alimlere sorduğumda, bundan dolayı oğlumun cezasının yüz değnek ile bir yıl boyunca sürgün olduğunu,

recmedilecek olanın da kadın olduğunu söylediler." Bunun üzerine Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem): "Canım elinde olana yemin olsun ki aranızda Allah'ın Kitab'ıyla hüküm vereceğim! Ödediğin yüz koyun ile hizmetçi sana geri verilecek, oğluna yüz değnek vurulup bir yıl da sürgün edilecek!" buyurdu. Ardından Uneys'e emir vererek, söz konusu kadına gitmesini, kadının suçunu itiraf etmesi halinde onu recmetmesini söyledi. Kadın bunu itiraf edince de recmedildi. [Sahih]

Buhârî (6633) ve Müslim (1698)

۳۵۵۶ - [۲] عَنْ زَيْدِ بْنِ خَالِدِ الْجُهَنِيِّ قَالَ سَمِعْتُ النَّبِيَّ ﷺ يَأْمُرُ فِيمَنْ زَنَى وَلَمْ يُخْصِنْ جِلْدَ مِائَةٍ وَتَغْرِيبَ عَامٍ * رواه البخاري

3556- Zeyd b. Hâlid el-Cuhenî der ki: Ben Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem)'den işittim O, evli olup da zina eden kimseler hakkında yüz deynek vurmaya ve bir yıl sürgüne göndermeyi emrediyordu." [Sahih]

Buhârî (2649)

۳۵۵۷ - [۳] عَنْ عُمَرَ وَهُوَ جَالِسٌ عَلَى مَنبَرِ رَسُولِ اللَّهِ ﷺ: إِنَّ اللَّهَ بَعَثَ يَغْيِي مُحَمَّدًا ﷺ بِالْحَقِّ وَأَنْزَلَ عَلَيْهِ الْكِتَابَ فَكَانَ فِيمَا أَنْزَلَ عَلَيْهِ آيَةُ الرَّجْمِ، قَرَأَهَا وَوَعَيْنَاهَا وَعَقَلْنَاهَا وَرَجَمَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ، وَرَجَمْنَا بَعْدَهُ فَأَخْشَى أَنْ طَالَ بِالنَّاسِ زَمَانٌ أَنْ يَقُولَ قَائِلٌ: وَاللَّهِ مَا نَجِدُ الرَّجْمَ فِي كِتَابِ اللَّهِ، فَيَضِلُّوا بِتَرْكِ فَرِيضَةِ أَنْزَلَهَا اللَّهُ، وَإِنَّ الرَّجْمَ فِي كِتَابِ اللَّهِ حَقٌّ عَلَى مَنْ زَنَا إِذَا أَحْصَيْنَا مِنَ الرِّجَالِ وَالنِّسَاءِ إِذَا قَامَتِ النِّبْيَةُ أَوْ كَانَ الْحَبْلُ أَوْ الْإِعْتِرَافُ * متفق عليه

3557- Resûlullah'ın (sallallahu aleyhi vesellem) minberi üzerinde oturmakta olan Hz. Ömer dedi ki: "Allah, Muhammed'i (sallallahu aleyhi vesellem) gönderdi ve kendisine kitap indirdi. Kendisine indirilen ayetlerden biri de recm âyeti idi. Biz onu Kurân'dan bir âyet olarak okuduk ve öyle ezberleyip öyle

öğrendik. Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) recmetti ve ondan sonra biz de recmettik. Uzun zaman geçtikten sonra birinin çıkıp da: «Allah'ın kitabında recmi bulamıyoruz?» demesinden ve Allah'ın indirmiş olduğu farzı terk edip insanların delalete düşmelerinden korkuyorum. Biliniz ki, zina eden erkek veya kadın kişi eğer evliyse ve zina ettiğine dair delil varsa veya gebelik zuhur ederse veyahut itiraf etme durumu olursa Allah'ın Kitab'ına göre bunu recmetmek haktır." [Sahih]

Buhârî (6829) ve Müslim (1691)

٢٥٥٨ - [٤] عَنْ عَبْدِ بْنِ الصَّامِتِ عَنِ النَّبِيِّ ﷺ: خُذُوا عَنِّي خُذُوا عَنِّي، قَدْ جَعَلَ اللَّهُ لَهُنَّ سَبِيلًا، الْبِكْرُ بِالْبِكْرِ جَلْدُ مِائَةٍ وَنَفْيُ سَنَةٍ، وَالثَّيْبُ بِالثَّيْبِ جَلْدُ مِائَةٍ وَرَجْمٌ بِالْحِجَارَةِ * متفق عليه

3558- Ubâde b. es-Sâmit'in bildirdiğine göre Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Benden öğrenin, benden öğrenin. Allah zina edenerin cezası konusunda bir yol gösterdi. Bekârın bekârla zina etmesi halinde yüz kamçı vurulur ve sürgün edilir. Evlinin evli ile zina etmesi halinde yine yüz kamçı vurulur ve sonra recmedilir" buyurdu. [Sahih]

Müslim (1690)

٢٥٥٩ - [٥] عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عُمَرَ أَنَّ الْيَهُودَ جَاءُوا إِلَى رَسُولِ اللَّهِ ﷺ فَذَكَرُوا لَهُ أَنَّ رَجُلًا مِنْهُمْ وَامْرَأَةً زَنِيًا فَقَالَ لَهُمْ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ «مَا تَجِدُونَ فِي التَّوْرَةِ فِي شَأْنِ الرَّجْمِ». فَقَالُوا نَقَضْهُمْ وَيُجْلَدُونَ. فَقَالَ عَبْدُ اللَّهِ بْنُ سَلَامٍ كَذَبْتُمْ، إِنَّ فِيهَا الرَّجْمَ. فَأَتَوْا بِالتَّوْرَةِ فَنَشَرُوهَا، فَوَضَعَ أَحَدُهُمْ يَدَهُ عَلَى آيَةِ الرَّجْمِ، فَقَرَأَ مَا قَبْلَهَا وَمَا بَعْدَهَا. فَقَالَ لَهُ عَبْدُ اللَّهِ بْنُ سَلَامٍ ارْفَعْ يَدَكَ. فَرَفَعَ يَدَهُ فَإِذَا فِيهَا آيَةُ الرَّجْمِ. فَقَالُوا صَدَقَ يَا مُحَمَّدُ، فِيهَا آيَةُ الرَّجْمِ. فَأَمَرَ بِهِمَا رَسُولُ اللَّهِ ﷺ فَرَجِمَا.

وفي رواية : قال : اِزْفَعْ يَدَكَ فَرَفَعَ يَدَهُ، فَإِذَا فِيهَا آيَةُ الرَّجْمِ، فَقَالُوا: صَدَقَ يَا مُحَمَّدُ، فِيهَا آيَةُ الرَّجْمِ، وَلَكِنَّا نَتَكَاثَمُهُ بَيْنَنَا، "فَأَمَرَ بِهِمَا رَسُولُ اللَّهِ ﷺ فَرَجِمَا *
متفق عليه

3559- İbn Ömer'in bildirdiğine göre Yahudiler, Resûlullah'a (sallallahu aleyhi vesellem) geldiler ve kendilerinden bir kadınla bir erkeğin zina ettiğini söylediler. Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) onlara: "*Tevrat'ta recm hakkında ne buluyorsunuz?*" dediğinde: "Onları teşhir etme ve kamçılama yönünde âyetler var" dediler. Abdullah b. Selâm ise: "Yalan söylediniz. Tevrat'ta recm âyeti de vardır" dedi. Tevrat'ı getirip açtılar. İçlerinden biri elini recm âyetinin üstüne koyarak recm âyetinin sadece önündeki ve arkasındaki âyetleri okudu. Abdullah b. Selâm: "Elini çek!" deyince recm âyeti açığa çıktı. Yahudiler: "Doğrudur Ey Muhammed! Recm âyeti vardır" deyince, Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) zina eden o kişilerin recmedilmesini emretti ve recmedildiler.

Başka rivayet: Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) ona: "*Elini kaldır*" dedi. Adam elini kaldırdığında âyet apaçık ortaya çıktı. Yahudiler: "Ey Muhammed! Burada recm âyeti vardır, ama biz bunu aramızda saklıyorduk" dediler. Bunun üzerine Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) haddi uygulamalarını emredince ikisi de taşlandılar. [Sahih]

Buhârî (3635) ve Müslîm (1699)

٣٥٦٠ - [٦] وَعَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ: أَتَى النَّبِيَّ ﷺ رَجُلٌ وَهُوَ فِي الْمَسْجِدِ فَنَادَاهُ: يَا رَسُولَ اللَّهِ إِنِّي زَنَيْتُ فَأَعْرَضَ عَنْهُ النَّبِيُّ ﷺ فَتَنَحَّى لِيَشِقَّ وَجْهَهُ الَّذِي أَعْرَضَ قَبْلَهُ فَقَالَ: إِنِّي زَنَيْتُ فَأَعْرَضَ عَنْهُ النَّبِيُّ ﷺ فَلَمَّا شَهِدَ أَرْبَعَ شَهَادَاتٍ دَعَاهُ النَّبِيُّ ﷺ فَقَالَ: «أَبْكَ جُنُونٌ؟» قَالَ: لَا فَقَالَ: «أَحْصَيْتَ؟» قَالَ: نَعَمْ يَا رَسُولَ اللَّهِ قَالَ: «اذْهَبُوا بِهِ فَارْجُمُوهُ» قَالَ ابْنُ شِهَابٍ: فَأَخْبَرَنِي مَنْ سَمِعَ جَابِرَ بْنَ عَبْدِ اللَّهِ

يَقُولُ: فَرَجَمْنَاهُ بِالْمَدِينَةِ فَلَمَّا أَذْلَقْتُهُ الْحِجَارَةَ هَرَبَ حَتَّى أَدْرَكْنَاهُ بِالْحَرَّةِ فَرَجَمْنَاهُ حَتَّى مَاتَ

وَفِي رِوَايَةٍ لِلْبُخَارِيِّ: عَنْ جَابِرٍ بَعْدَ قَوْلِهِ: قَالَ: نَعَمْ فَأَمَرَ بِهِ فَرَجِمَ بِالْمُصَلَّى فَلَمَّا أَذْلَقْتُهُ الْحِجَارَةَ فَرَّ فَأَدْرِكُ فَرَجِمَ حَتَّى مَاتَ. فَقَالَ لَهُ النَّبِيُّ ﷺ خَيْرًا وَصَلَّى عَلَيْهِ

3560- Ebû Hureyre anlatıyor: Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) Mescid'de iken Müslümanlardan bir adam yanına geldi ve: "Ben zina ettim" dedi. Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) kendisinden yüz çevirdi, ama adam Hz. Peygamber'in (sallallahu aleyhi vesellem) yüzü karşısına gelip: "Ey Allah'ın Resûlü! Ben zina ettim" dedi. Allah Resûlü (sallallahu aleyhi vesellem) yine ondan yüz çevirdi. Adam bunu dört defa tekrar etti. Dört defa kendi nefsi aleyhine şahitlik edince Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) onu çağırdı ve: "*Sende delilik var mı?*" dedi. Adam: "Hayır" diye cevap verince Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem): "*Sen evlendin mi?*" dedi. Adam bu sefer: "Evet" dedi. Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "*Bunu alıp gidin ve recmedin!*" buyurdu.

İbn Şihâb dedi ki: Duyan bir kimsenin bana haber verdiğiğine gör eCâbir b. Abdillâh "Onu Medine'de taşladı. Taş darbelerinin acısından kaçmıştı. Fakat onu Harre denilen (volkanik kayalık) mevkide yetiştik ve recmettik. Nihayet öldü" demiştir.

Buhârî'ye ait bir rivayette: "Evet (evlendim)" dedi. Bunun üzerine o adamın recm edilmesini emretti ve namazgâhta taşlandı. Taşlar canını acıtınca adam kaçtı, kendisine yetişilip recm edildi ve nihayet öldü. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) onu hayırla andı ve üzerine cenaze namazı kıldırdı.

Buhârî (6826) ve Müslim (2691)

۳۵۶۱ - [۷] عَنِ ابْنِ عَبَّاسٍ قَالَ لَمَّا أَتَى مَاعِزُ بْنُ مَالِكٍ النَّبِيَّ ﷺ قَالَ لَهُ «لَعَلَّكَ قَبِلْتَ أَوْ غَمَزْتَ أَوْ نَظَرْتَ». قَالَ لَا يَا رَسُولَ اللَّهِ. قَالَ «أَنْكَبْتَهَا». لَا يَكْنِي. قَالَ فَعِنْدَ ذَلِكَ أَمَرَ بِرَجْمِهِ * رواه البخاري

3561- İbn Abbâs der ki: Mâiz b. Mâlik, Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem)'e geldiğinde ona: "Belki öpmüştündür veya göz atmışsındır veya bakmışsındır" buyurdu. Mâiz: "Hayır, Ey Allah'ın Resûlü!" diye ısrar edince, Allah Resûlü (sallallahu aleyhi vesellem): "O işi yaptın mı?" diye açıkça sordu... Bunun üzerine Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) onun taşlanması emretti. [Sahih]

Buhârî (6824)

۳۵۶۲ - [۸] عن بريدة قال: "جاء ماعز بن مالك إلى النبي ﷺ فقال: يا رسول الله، طهرني، فقال: ويحك ازرع فاستغفر الله وتب إليه، قال: فرجع غير بعيد ثم جاء، فقال: يا رسول الله، طهرني، فقال رسول الله ﷺ: ويحك ازرع فاستغفر الله وتب إليه، قال: فرجع غير بعيد ثم جاء، فقال: يا رسول الله، طهرني، فقال النبي ﷺ مثل ذلك حتى إذا كانت الرابعة، قال له رسول الله: فيم أطهرك؟ فقال: من الزنا، فسأل رسول الله ﷺ: أبه جنون؟ فأخبر أنه ليس بجنون، فقال: أشرب خمرا، فقام رجل فاستنكته فلم يجد منه ريح خمر، قال: فقال رسول الله ﷺ: أزنيت؟ فقال: نعم، فأمر به فرجم، فكان الناس فيه فرقتين قائل، يقول: لقد هلك لقد أحاطت به خطيئته، وقائل يقول: ما توبة أفضل من توبة ماعز أنه جاء إلى النبي ﷺ فوضع يده في يده، ثم قال: اقتلني بالحجارة، قال: فلبثوا بذلك يومين أو ثلاثة، ثم جاء رسول الله ﷺ وهم جلوس فسلم ثم جلس، فقال:

اسْتَغْفِرُوا لِمَا عَزَبَ بِنِ مَالِكٍ، قَالَ: فَقَالُوا: غَفَرَ اللَّهُ لِمَاعِزِ بْنِ مَالِكٍ، قَالَ: فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: لَقَدْ تَابَ تَوْبَةً لَوْ قُسِمَتْ بَيْنَ أُمَّةٍ لَوَسِعَتْهُمْ،

قَالَ: ثُمَّ جَاءَتْهُ امْرَأَةٌ مِنْ غَامِدٍ مِنَ الْأَزْدِ، فَقَالَتْ: يَا رَسُولَ اللَّهِ طَهِّرْنِي، فَقَالَ: وَيْحَكَ ارْجِعِي فَاسْتَغْفِرِي اللَّهَ وَتُوبِي إِلَيْهِ، فَقَالَتْ: أَرَأَيْكَ تُرِيدُ أَنْ تُرَدِّدَنِي كَمَا رَدَّدْتَ مَاعِزَ بْنَ مَالِكٍ، قَالَ: وَمَا ذَلِكَ؟، قَالَتْ: إِنَّهَا حُبَلِي مِنَ الزَّانَا، فَقَالَ: أَنْتِ، قَالَتْ: نَعَمْ، فَقَالَ لَهَا: حَتَّى تَضَعِي مَا فِي بَطْنِكَ، قَالَ: فَكَفَلَهَا رَجُلٌ مِنَ الْأَنْصَارِ حَتَّى وَضَعَتْ، قَالَ فَاتَى النَّبِيَّ ﷺ فَقَالَ: قَدْ وَضَعْتَ الْغَامِدِيَّةَ، فَقَالَ: إِذَا لَا تَرْجُمُهَا وَتَدْعُ وَلَدَهَا صَغِيرًا لَيْسَ لَهُ مَنْ يُرْضِعُهُ، فَقَامَ رَجُلٌ مِنَ الْأَنْصَارِ، فَقَالَ: إِلَيَّ رِضَاعُهُ يَا نَبِيَّ اللَّهِ، قَالَ: فَرَجَمَهَا."

وفي رواية: أنه قال لها: "أذهبي حتى تلدي" فلما ولدت، قال: "أذهبي فأرضعيه حتى تظطيمه فلما فطمته أتته بالصبي في يده كسرة خبز، فقالت: هذا يا نبي الله قد فطمته وقد أكل الطعام، فدفع الصبي إلى رجل من المسلمين، ثم أمر بها فحفر لها إلى صدرها وأمر الناس، فرجموها، فيقبل خالد بن الوليد بحجر فرمى رأسها فتنضح الدم على وجه خالد فسبها، فسمع نبي الله ﷺ سبها إياها، فقال: مهلاً يا خالد فولدني نفسي بيده لقد تابت توبة لو تابها صاحب مكس لعفرت له"، ثم أمر بها فصلى عليها ودفنت * رواه مسلم

3562- Bureyde anlatıyor: Mâiz b. Mâlik Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem)'e gelerek: "Ey Allah'ın Resûlü! Beni temizle!" dedi. Bunun üzerine: "Yazık sana! Dön de Allah'tan bağışlanma dile ve Ona tövbe et!" buyurdu. (Mâiz) uzağa gitmeden geri döndü. Sonra gelerek: "Ey Allah'ın Resûlü! Beni temizle!" dedi. Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) yine: "Yazık sana! Dön de

Allah'tan bağışlanma dile ve Ona tövbe et!" buyurdu. Mâiz yine uzağa gitmeyerek geri döndü. Sonra gelerek: "Ey Allah'ın Resûlü! Beni temizle!" dedi. Dördüncü gelişinde Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) ona "*Seni hangi konuda temizleyeyim?*" diye sordu. Mâiz: "Zinadan" dedi. Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "*Bunda delilik var mı?*" diye sordu. Onun deli olmadığı haber verildi. "*Şarab içmiş mi?*" diye sordu. Hemen biri kalkıp onun ağzını kokladı; fakat şarap kokusu bulamadı. Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) tekrar: "*Sen zina mı ettin?*" diye sorunca; "Evet" cevabını verdi. Bunun üzerine emredince Mâiz recmedildi. Onun hakkında insanlar iki grup oldular. Kimisi: "Helak oldu! Onu günahı kuşatt" diyor; kimisi de: "Mâiz'in tövbesinden üstün tövbe olmaz. Zira o Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)'e gelerek elini onun eline koydu. Sonra: «Beni taşlarla öldür» dedi" diyordu. Bu minval üzere iki veya üç gün durdular. Daha sonra onlar otururken Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) gelerek selâm verip oturdu. Akabinde: "*Mâiz b. Mâlik için bağışlanma dileyin*" buyurunca ashâb: "Allah Mâiz b. Mâlik'i bağışlasın" dediler. Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) de: "*Gerçekten öyle bir tövbe etti ki, bu tövbe bir ümmet arasında dağılsaydı onlara yeterdi*" buyurdu.

Daha sonraları Resûlullah'a (sallallahu aleyhi vesellem) Ezd kabilesinin Ğâmid kolundan bir kadın geldi ve: "Ey Allah'ın Resûlü! Beni temizle" dedi. Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "*Vay sana! Dön de Yüce Allah'tan mağfiret dile ve ona tövbe et!*" buyurdu. Kadın ona: "Sanırım Mâiz'i geri çevirdiğin gibi beni de çevirmek istiyorsun" deyince Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "*Ne oldu?*" diye sordu. Kadın, zinadan dolayı hamile kaldığını ona söyleyince Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "*Sen mi?*" diye sordu. Kadın: "Evet!" deyince de Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "*Karnındaki doğur ondan sonra (gel)*" buyurdu. Sonra Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) kadın doğuruncaya kadar sorumluluğunu Ensâr'dan bir adama verdi. Doğurunca da adam Resûlullah'a (sallallahu aleyhi vesellem) geldi ve: "*Ğâmidli kadın doğurdu*" dedi. Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem): "*Kadını recmedip küçük çocuğunu emzirecek kimsesi olmadan bırakamayız*" buyurdu. Ensâr'dan bir adam kalkıp: "EyAllah'ın Peygamberi! Çocuğun emzirilmesi bana aittir" deyince Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) kadını taşıttı.

Bir rivayette: Bunun üzerine Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "İlla ki bunu istiyorsan doğuruncaya kadar şimdilik git" buyurdu. Kadın doğurunca Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) bu sefer: "Git ve süttten kesilinceye kadar onu emzir" buyurdu. Çocuğu süttten kesince, çocuğun elinde bir ekmek parçası olduğu halde tekrar Hz. Peygamber'e (sallallahu aleyhi vesellem) geldi ve: "İşte ey Allah'ın Peygamberi! Onu süttten kestim ve yemek yemeye de başladı" dedi. Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) çocuğu müslümanlardan bir adama verdi. Sonra emretti; kadın için bir çukur kazıldı ve göğsüne kadar gömüldü. İnsanlara da onu taşlamalarını emretti. Hâlid b. el-Velîd bir taşı kadının başına vurunca kadından sıçrayan kan yüzüne geldi. Bunun üzerine Hâlid kadına sövdü. Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) onun sövdüğünü duyunca: "Yavaş ol ey Hâlid! Canım elinde olana yemin olsun o kadın öyle bir tövbe etti ki (hile yapan) zekat memuru bu tövbeyi etse Yüce Allah onu bile affederdi" buyurdu. Sonra Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) emretti; kadının namazını kıldı ve defnedildi. [Sahih]

Müslim (1695)

۳۵۶۳ - [۹] عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ قَالَ: إِذَا زَنَّتْ أَمَةٌ أَحَدِكُمْ فَتَبَيَّنَ زَنَاهَا فَلْيَجْلِدْهَا الْحَدَّ وَلَا يَتْرَبْ عَلَيْهَا، ثُمَّ إِنْ زَنَّتْ فَلْيَجْلِدْهَا الْحَدَّ وَلَا يَتْرَبْ عَلَيْهَا، وَإِنْ زَنَّتِ الثَّالِثَةَ فَتَبَيَّنَ زَنَاهَا فَلْيَبِغْهَا وَلَوْ بِحَبْلِ مِنْ شَجَرٍ. * متفق عليه

3563- Ebû Hureyre'nin bildirdiğine göre: Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Eğer birinizin cariyesi zina ederse ve zina ettiği delillerle sabit olursa onu kınayıp azarlamadan, ona haddi uygulayıp kamçı vursun. Eğer bir daha zina ederse, yine onu kınayıp azarlamadan haddi uygulayıp kamçı vursun. Eğer bir daha zina ederse, onu kıldan bir ip karşılığında olsa bile satsın" buyurdu. [Sahih]

Buhâri (2152) ve Müslim (1703)

۳۵۶۴ - [۱۰] وعن علي رضي الله عنه قال: "يا أيها الناس أقيموا على أرقابكم الحد من أخصن منهم، ومن لم يخصن، فإن أمة لرسول الله ﷺ زنت فأمرني أن أجليدها، فإذا هي حديث عهد ببنائس، فحشيت إن أنا جلدتها أن أقتلها، فذكرت ذلك للنبي ﷺ فقال: أحسنت" * رواه مسلم.

وفي رواية أبي داود: قال: "دعها حتى ينقطع دمها ثم أقم عليها الحد وأقيموا الحدود على ما ملكت أيمانكم"

3564- Hz. Ali dedi ki: Ey insanlar! Kölelerinize ister evli olsunlar, ister bekâr olsun onlara hadleri uygulayınız. Zira Resûlullah'ın (sallallahu aleyhi vesellem) bir cariyesi zina etmiş ve Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) bana, ona haddi uygulamamı emretmişti. Cariyenin yanına gittiğimde onun yeni nifas olduğunu gördüm. O halde iken onu kırbaçlarsam ölmesinden korktum. Bunun üzerine Resûlullah'a (sallallahu aleyhi vesellem) gidip durumu haber verdiğimde, Allah Resûlü (sallallahu aleyhi vesellem): "İyi yaptın" buyurdu.

Ebû Dâvud'un rivayetinde: "Kanı kesilinceye kadar onu bırak. Kesildikten sonra da haddi (şer'i cezayı) uygula. Elinizin altındaki cariye ve kölelerinize (böylesi bir durumda) haddi uygulayın!" ibaresi geçmiştir.

Müslim (1705) ve Ebû Dâvud (4473)

2- FASIL

۳۵۶۵ - [۱۱] عن أبي هريرة قال: جاء ماعز الأسلمي إلى رسول الله ﷺ فقال: إنه قد زنى، فأعرض عنه، ثم جاء من شقيقه الآخر، فقال: يا رسول الله، إنه قد زنى، فأعرض عنه، ثم جاء من شقيقه الآخر، فقال: يا رسول الله، إنه قد زنى، فأمر به في الرابعة، فأخرج إلى الحرة فرجم بالحجارة، فلما وجد مس الحجارة فر

يَشْتَدُّ، حَتَّى مَرَّ بِرَجُلٍ مَعَهُ لَحْيٌ جَمَلٍ فَضَرَبَهُ بِهِ، وَضَرَبَهُ النَّاسُ حَتَّى مَاتَ، فَذَكَرُوا ذَلِكَ لِرَسُولِ اللَّهِ ﷺ أَنَّهُ فَرَّ حِينَ وَجَدَ مَسَّ الْحِجَارَةِ وَمَسَّ الْمَوْتِ، فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: هَلَّا تَرَكَتُمُوهُ * رواه الترمذي وابن ماجه هَذَا حَدِيثٌ حَسَنٌ". وفي رواية: "هَلَّا تَرَكَتُمُوهُ لَعَلَّهُ أَنْ يَثُوبَ اللَّهُ عَلَيْهِ"

3565- Ebû Hureyre der ki: Mâiz el-Eslemî, Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)'e gelerek zina ettiğini söyledi. Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem), kendisinden yüz çevirdi. Mâiz diğer yanından gelerek yine zina ettiğini söyledi. Allah Resûlü (sallallahu aleyhi vesellem) yine ondan yüz çevirdi. Mâiz diğer taraftan gelerek kesinlikle zina ettiğini itiraf etti. Dördüncü itirafında Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem)'in emri üzerine Medine dışındaki Hare mevkiine çıkarılarak taşlanmaya başlandı. Taşların acısını duyunca tüm gücüyle kaçtı. Elinde deve çene kemiği bulunan bir adamın yanından geçerken o adam deve çene kemiğiyle ona vurdu arkasından diğer yetişen insanlarda ölünceye kadar ona vurdular. Bu durumu Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)'e anlattılar taşların verdiği ızdırap ve ölüm korkusundan dolayı kaçmaya teşebbüs ettiğini söylediler. Bunun üzerine Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem):" buyurdu. Başka bir rivayette: "Onu bıraksaydınız ya belki tövbe eder, Allah da onun tövbesini kabul ederdi" ibaresi geçmiştir. [Sahih]

Ebû Dâvud (4419), Tirmizî (1428, "hasen") ve İbn Mâce * [Sahih Sünen et-Tirmizî]

۳۴۶۶ - [۱۲] عَنِ ابْنِ عَبَّاسٍ، أَنَّ النَّبِيَّ ﷺ قَالَ لِمَاعِزِ بْنِ مَالِكٍ: أَحَقُّ مَا بَلَغَنِي عَنْكَ قَالَ: مَا بَلَغَكَ عَنِّي؟ قَالَ: بَلَغَنِي أَنَّكَ وَقَعْتَ بِجَارِيَةِ آلِ فُلَانٍ قَالَ: نَعَمْ فَشَهِدَ أَرْبَعَ شَهَادَاتٍ، ثُمَّ أَمَرَ بِهِ فَرُجِمَ * رواه مسلم

3466- İbn Abbâs'ın bildirdiğine göre, Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem), Mâiz b. Mâlik'e: "Senin hakkında bana gelen haber doğru mudur?" diye sorunca, Mâiz: "Benim hakkımda size ne haber geldi?" diye karşılık verdi. Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Fılan oğullarının cariyesi ile beraber olduğun haberi geldi, doğru mudur?" deyince, Mâiz: "Evet" dedi ve dört defa kendi

aleyhine şahitlik etti. Bunun üzerine Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) recmedilmesi için emir verdi ve recmedildi. [Sahih]

Müslim (1693)

۳۵۶۷ - [۱۳] عَنْ يَزِيدَ بْنِ نَعِيمٍ، عَنْ أَبِيهِ، أَنَّ مَاعِزًا، أَتَى النَّبِيَّ ﷺ، فَأَقْرَءَ عِنْدَهُ أَرْبَعَ مَرَّاتٍ، فَأَمَرَ بِرَجْمِهِ، وَقَالَ لَهُزَّالٍ: لَوْ سَتَرْتَهُ بِثَوْبِكَ كَانَ خَيْرًا لَكَ قَالَ ابْنُ الْمُنْكَدِرِ، أَنَّ هَذَا أَمَرَ مَاعِزًا أَنْ يَأْتِيَ النَّبِيَّ ﷺ فَيُخْبِرَهُ * رواه أبو داود

3567- Yezîd b. Nuaym, babasından naklediyor: Mâiz, Resûlullah'a (sallallahu aleyhi vesellem) gelerek (zina) suçunu dört defa ikrar etti. Bunun üzerine de Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) recmedilmesini emretti ve Hezzâl'a: "Eğer ouu elbisenle (görülmemesi için) gizlemiş olsaydın; bu senin için daha hayırlı olurdu" buyurdu. İbnü'l-Münkedir der ki: "Mâiz'in Resûlullah'a (sallallahu aleyhi vesellem) gelip suçunu itiraf etmesini söyleyen Hezzâl idi."

Ebû Dâvud (4377)

۳۵۶۸ - [۱۴] عَنْ عَمْرِو بْنِ شُعَيْبٍ، عَنْ أَبِيهِ، عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عَمْرِو بْنِ الْعَاصِ، أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ قَالَ: تَعَاَفُوا الْخُدُودَ فِيمَا بَيْنَكُمْ، فَمَا بَلَغَنِي مِنْ حَدِّ فَقَدْ وَجِبَ * رواه أبو داود والنسائي

3568- Abdullah b. Amr'ın bildirdiğine göre Allah'ın Resûlü (sallallahu aleyhi vesellem): "Hadleri aranızda bağışlayın; zira bana intikal eden haddin uygulanması artık üzerine vacip olur" buyurdu. [Sahih]

Ebû Dâvud (4376) ve Nesâî (4886) * [Sahih Sünen Ebî Dâvud]

۳۵۶۹ - [۱۵] عَنْ عَائِشَةَ، قَالَتْ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: أَقِيلُوا ذَوِي الْهَيْئَاتِ عَثْرَاتِهِمْ إِلَّا الْخُدُودَ * رواه أبو داود

3569- Hz. Âişe'nin bildirdiğine göre Allah'ın Resûlü (sallallahu aleyhi vesellem): "İyi haslet sahiplerinin, haddi gerektiren suçları dışında olan hatalarını affedin" buyurdu. [Sahih]

Ebû Dâvud (4375) * es-Silsiletu's-Sahîha (2/638)

۳۵۷۰ - [۱۶] عَنْ عَائِشَةَ قَالَتْ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: اذْرَأُوا الْحُدُودَ عَنِ الْمُسْلِمِينَ مَا اسْتَطَعْتُمْ، فَإِنْ كَانَ لَهُ مَخْرَجٌ فَخَلُّوا سَبِيلَهُ، فَإِنَّ الْإِمَامَ أَنْ يُحْطِيَ فِي الْعَفْوِ خَيْرٌ مِنْ أَنْ يُحْطِيَ فِي الْعُقُوبَةِ * رواه الترمذي وقال : قد روي عنها ولم يرفع وهو أصح

3570- Hz. Âişe der ki: Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Gücünüz nisbetince Müslümanlardan cezaları kaldırmaya çalışın. Eğer (ceza göremeyeceği bir şekilde) bir çıkış bulursanız onu bırakın. Zira yöneticinin affederken yanılması, ceza verirken yanılmasından daha hayırlıdır" buyurdu. [Zayıf]

Tirmizî (1443) * İrvâ (2355) Tirmizî der ki: "Başka bir kanalla Âişe'nin sözü olarak rivayet olunmuştur ki sahih olan da budur."

۳۵۷۱ - [۱۷] عَنْ عَبْدِ الْجَبَّارِ بْنِ وَائِلِ بْنِ حُجْرٍ، عَنْ أَبِيهِ، قَالَ: اسْتَكْرَهَتْ امْرَأَةً عَلَى عَهْدِ رَسُولِ اللَّهِ ﷺ، فَذَرَأَ عَنْهَا رَسُولُ اللَّهِ ﷺ الِ حَدَّ، وَأَقَامَهُ عَلَى الَّذِي أَصَابَهَا، وَلَمْ يُذَكَّرْ أَنَّهُ جَعَلَ لَهَا مَهْرًا * رواه الترمذي هَذَا حَدِيثٌ غَرِيبٌ ، وَلَيْسَ إِسْنَادُهُ بِمُتَّصِلٍ.

3571- Abdu'l-Cebbâr'ın bildirdiğine göre babası Vâil b. Hucr şöyle demiştir: Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) zamanında bir kadına tecavüz edilmişti. Allah Resûlü (sallallahu aleyhi vesellem) cezayı kadından kaldırdı ve ona tecavüz eden kimseye uyguladı. Ravi der ki: "(Abdu'l-Cebbâr) Resûlullah'ın (sallallahu aleyhi vesellem) kadına mehir hakkı kıldığını zikretinedi." [Zayıf]

Tirmizî (1453, "ğarib") İsnâdında kopukluk vardır. * [Daif Süneni't-Tirmizî]

۳۵۷۲ - [۱۸] عَنْ عَلْقَمَةَ بْنِ وَاثِلٍ، عَنْ أَبِيهِ، أَنَّ امْرَأَةً خَرَجَتْ عَلَى عَهْدِ النَّبِيِّ ﷺ تُرِيدُ الصَّلَاةَ، فَتَلَقَّاهَا رَجُلٌ، فَتَجَلَّلَهَا، فَفَضَى حَاجَتَهُ مِنْهَا، فَصَاحَتْ، وَأَنْطَلَقَتْ، وَمَرَّتْ عِصَابَةً مِنَ الْمُهَاجِرِينَ، فَقَالَتْ: إِنَّ ذَلِكَ الرَّجُلَ فَعَلَ بِي كَذَا وَكَذَا فَأَخَذُوا الرَّجُلَ فَأَتَوْا بِهِ النَّبِيَّ ﷺ فَقَالَ لَهَا اذْهَبِي فَقَدْ غَفَرَ اللَّهُ لَكَ وَقَالَ لِلرَّجُلِ الَّذِي وَقَعَ عَلَيْهَا: ارْجُمُوهُ، وَقَالَ: لَقَدْ تَابَ تَوْبَةً لَوْ تَابَهَا أَهْلُ الْمَدِينَةِ لَقَبِلَ مِنْهُمْ * رواه الترمذي وأبو داود

3572- Alkame b. Vâil el-Kindî, babasından bildiriyor: Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) zamanında kadının biri evden çıkıp namaza giderken adamın biri ona saldırdı ve tecavüz etti. Sonra kadın bağırınca kaçtı. Kadın, kendisine rastlayan bir adama: "Şu adam bana böyle böyle yaptı" dedi. Muhâcirlerden bir topluluğa rastladığında da: "O adam bana şöyle şöyle yaptı" dedi. Bunun üzerine o topluluk, kadının kendisine tecavüz ettiğini sandığı adamı gidip yakaladılar ... Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) kadına: "Git! Allah seni bağışladı" buyurdu. Yanlışlıkla yakalanan adama da (gönlünü alacak) güzel sözler söyledi. Kadına tecavüz eden adam için de: "Onu recmedin!" buyurdu ve ekledi: "Ancak bu adam öyle bir tövbe etti ki şayet Medine ahalisi böylesi bir tövbe etselerdi kendilerinden kabul edilirdi." [Hasen]

Tirmizî (1454) ve Ebû Dâvud (4379)

۳۵۷۳ - [۱۹] عَنْ جَابِرٍ أَنَّ رَجُلًا زَنَى بِامْرَأَةٍ، فَأَمَرَ بِهِ النَّبِيُّ ﷺ فَجُلِدَ الْحَدَّ ثُمَّ أُخْبِرَ أَنَّهُ مُخَصَّنٌ، فَأَمَرَ بِهِ فَرَجِمَ * رواه أبو داود

3573- Câbir dedi ki: Adamın biri bir kadınla zina edince Hz. Peygamber'in (sallallahu aleyhi vesellem) emriyle ona kırbaç cezası uygulandı. Ancak

daha sonra adamın evli olduğu kendisine bildirilince emretti; taşlandı.
[Zayıf]

Ebû Dâvud (4438) * [Daif Sünen Ebî Dâvud]

۳۵۷۴ - [۲۰] عَنْ سَعِيدِ بْنِ سَعْدِ بْنِ عُبَادَةَ، أَنَّ سَعْدَ بْنَ عُبَادَةَ، أَتَى النَّبِيَّ ﷺ بِرَجُلٍ كَانَ فِي الْحَيِّ مُخَدِّجٍ سَقِيمٍ وَجَدَ عَلَى أَمَةٍ مِنْ إِمَائِهِمْ يَخْبِثُ بِهَا، فَقَالَ النَّبِيُّ ﷺ: خُذُوا لَهُ عِثْكَالًا فِيهِ مِائَةٌ شِمْرَاخٍ ، فَاضْرِبُوهُ بِهِ ضَرْبَةً. رواه في شرح السنة وفي رواية ابن ماجه نحوه

3574- Sa'id b. Sa'd b. Ubâde'nin bildirdiğine göre Sa'd b. Ubâde, mahalle içinde vücut yapısı noksan hasta bir adamı, yine mahallenin cariyelerinden birisiyle uygunsuz vaziyette yakalayınca Hz. Peygamber'e (sallallahu aleyhi vesellem) getirdi. "Öyleyse, onun için yüz saçaklı bir hurma dalı alın ve ona o dal ile bir kere vurun" buyurunca ona tek vuruşla bir kez vurdular.

İbn Mâce (2574) ve Beğâvî Şerhu's-sünne'de

۳۵۷۵ - [۲۱] عَنْ ابْنِ عَبَّاسٍ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: مَنْ وَجَدْتُمُوهُ يَغْمَلُ عَمَلَ قَوْمِ لُوطٍ فَأَقْتُلُوا الْفَاعِلَ وَالْمَفْعُولَ بِهِ * رواه الترمذي وابن ماجه

3575- İbn Abbâs'in bildirdiğine göre, Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Her kimi Lut kavminin işlediği fiili yaparken bulursanız her ikisini de öldürün" buyurdu. [Sahih]

Tirmizî (1456) ve İbn Mâce (2561) * İrvâ (2350)

۳۵۷۶ - [۲۲] عَنْ ابْنِ عَبَّاسٍ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: مَنْ أَتَى بِبَيْمَةٍ فَأَقْتُلُوهُ وَأَقْتُلُوهَا مَعَهُ. قيل لابن عباس: مَا شَأْنُ الْبَيْمَةِ؟ قَالَ: مَا سَمِعْتُ مِنْ رَسُولِ اللَّهِ

ﷺ فِي ذَلِكَ شَيْئًا وَلَكِنْ أَرَاهُ كَرِهَ أَنْ يُؤْكَلَ لَحْمُهَا أَوْ يُنْتَمَعَ بِهَا وَقَدْ فُعِلَ بِهَا ذَلِكَ *
رواه الترمذي وأبو داود وابن ماجه

3576- İkrime der ki: İbn Abbâs: Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Hayvanla ilişkide bulunanı gördüğünüzde adamı da hayvanı da öldürün" buyurdu, deyince kendisine: "Hayvanın suçu nedir?" diye soruldu. İbn Abbâs: "Bu konuda Allah Resûlü'nden (sallallahu aleyhi vesellem) bir şey duymadım. Ancak Hz. Peygamber'in (sallallahu aleyhi vesellem) ilişkide bulunulan hayvanın etinden veya başka bir şeyinden faydalanmayı kerih görmüştür" karşılığını verdi. [Sahih]

Tirmizî (1455), Ebû Dâvud (464) ve İbn Mâce (2564) * [Sahih Sünen Ebi Dâvud]

۳۵۷۷ - [۲۳] عَنْ جَابِرٍ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ : إِنَّ أَخَوْفَ مَا أَخَافُ عَلَى
أُمَّتِي عَمَلُ قَوْمِ لُوطٍ. * رواه الترمذي وابن ماجه

3577- Câbir der ki: Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Ümmetim üzerinde korktuğum şeylerin en korkuncu Lut kavminin işidir" buyurdu. [Hasen]

Tirmizî (1457) ve İbn Mâce (2563) * Sahihu't-Terğîb (2417)

۳۵۷۸ - [۲۴] عَنِ ابْنِ عَبَّاسٍ أَنَّ رَجُلًا مِنْ بَكْرِ بْنِ لَيْثِ أَتَى النَّبِيَّ ﷺ فَأَقْرَأَهُ
زَنَى بِامْرَأَةٍ أَرْبَعَ مَرَّاتٍ، فَجَلَدَهُ مِائَةً، وَكَانَ بِكَرَاءٍ، ثُمَّ سَأَلَهُ النَّبِيَّةَ عَلَى الْمَرْأَةِ،
فَقَالَتْ: كَذَبَ وَاللَّهِ يَا رَسُولَ اللَّهِ، فَجَلَدَهُ حَدَّ الْفَرْزِيَّةِ ثَمَانِينَ * رواه أبو داود

3578- İbn Abbâs bildiriyor: Bekr b. Leys'ten bir adam, Hz. Peygamber'e (sallallahu aleyhi vesellem) gelerek dört defa bir kadınla zina ettiğini açıkladı. Adam bekar olduğu için Allah Resûlü (sallallahu aleyhi vesellem) ona yüz kırbaç attırdı. Sonra adamdan kadının aleyhinde bu konuda delil istedi. Ancak kadın: "Ey Allah'ın Resûlü! Adam yalan söylüyor" dediğinde Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) zina iftirası ettiği için adama seksen kırbaç daha attırdı. [Zayıf]

Ebû Dâvud (4467) * [Daîf Sünen Ebî Dâvud]

۳۵۷۹ - [۲۵] عَنْ عَائِشَةَ قَالَتْ: لَمَّا نَزَلَ عُذْرِي، قَامَ النَّبِيُّ ﷺ عَلَى الْمِنْبَرِ، فَذَكَرَ ذَاكَ، وَتَلَا تَعْنِي الْقُرْآنَ، فَلَمَّا نَزَلَ مِنَ الْمِنْبَرِ، أَمَرَ بِالرَّجُلَيْنِ وَالْمَرْأَةَ فَضْرَبُوا حَدَّهُمْ * رواه أبو داود

3579- Hz. Âişe der ki: Suçsuzluğum hakkında âyet indiği zaman, Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) minbere çıkıp olayı zikretti ve inen âyeti okudu. Minberden indiği zaman da iki adam ve bir kadına, attıkları bu iftiradan dolayı had uygulanması için emir verdi ve onlara had uygulandı. [Hasen]

Ebû Dâvud (4474) * [Sahîh Sünen Ebî Dâvud]

3- FASIL

۳۵۸۰ - [۲۶] عَنْ صَفِيَّةَ بِنْتِ أَبِي عُبَيْدٍ قَالَتْ: أَنَّ عَبْدًا مِنْ رَقِيقِ الْإِمَارَةِ وَقَعَ عَلَى وَلِيدَةٍ مِنَ الْخُمَيْسِ، فَاسْتَكْرَهَهَا حَتَّى افْتَضَّهَا، فَجَلَدَهُ عُمَرُ الْحَدَّ، وَنَفَّاهُ، وَلَمْ يَجْلِدِ الْوَلِيدَةَ مِنْ أَجْلِ أَنَّهُ اسْتَكْرَهَهَا * رواه البخاري

3580- Safiyye binti Ebî Ubeyd der ki: Devlete (halifeye) ait kölelerden biri, humus payından elde edilen cariyelerden birinin zorlayarak bekaretini bozunca Hz. Ömer ona sopa attırdı ve sürgün etti. Tecavüze uğradığı için de cariyeye herhangi bir ceza vermedi. [Sahîh]

Buhârî (6/2548)

۳۵۸۱ - [۲۷] عَنْ يَزِيدَ بْنِ نَعِيمٍ بْنِ هَزَالٍ عَنْ أَبِيهِ قَالَ كَانَ مَاعِزُ بْنُ مَالِكٍ يَتِيمًا فِي حِجْرِ أَبِي قَاصَابٍ جَارِيَةً مِنَ الْحَيِّ فَقَالَ لَهُ أَبِي إِنَّتِ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ

فَأُخْبِرُهُ بِمَا صَنَعْتَ لَعَلَّهُ يَسْتَغْفِرُ لَكَ وَإِنَّمَا يُرِيدُ بِذَلِكَ رَجَاءً أَنْ يَكُونَ لَهُ مَخْرَجًا
فَأَتَاهُ فَقَالَ يَا رَسُولَ اللَّهِ إِنِّي زَنَيْتُ فَأَقِمْ عَلَيَّ كِتَابَ اللَّهِ فَأَعْرَضَ عَنْهُ فَعَادَ فَقَالَ يَا
رَسُولَ اللَّهِ إِنِّي زَنَيْتُ فَأَقِمْ عَلَيَّ كِتَابَ اللَّهِ فَأَعْرَضَ عَنْهُ فَعَادَ فَقَالَ يَا رَسُولَ اللَّهِ إِنِّي
زَنَيْتُ فَأَقِمْ عَلَيَّ كِتَابَ اللَّهِ حَتَّى قَالَهَا أَرْبَعَ مَرَارٍ قَالَ ﷺ إِنَّكَ قَدْ قُلْتَهَا أَرْبَعَ
مَرَاتٍ فَبِمَنْ قَالَ بِفُلَانَةٍ فَقَالَ هَلْ ضَاغَمْتَهَا قَالَ نَعَمْ قَالَ هَلْ بَاشَرْتَهَا قَالَ نَعَمْ قَالَ
هَلْ جَامَعْتَهَا قَالَ نَعَمْ قَالَ فَأَمَرَ بِهِ أَنْ يُزَجَّمَ فَأُخْرِجَ بِهِ إِلَى الْحِزَّةِ فَلَمَّا رُجِمَ فَوَجَدَ
مَسَّ الْحِجَارَةِ جَزَعٌ فَخَرَجَ يَشْتَدُّ فَلَقِيَهُ عَبْدُ اللَّهِ بْنُ أَنَيْسٍ وَقَدْ عَجَزَ أَصْحَابُهُ فَنَزَعَ لَهُ
بِوَضِيفٍ بَعِيرٍ فَرَمَاهُ بِهِ فَقَتَلَهُ ثُمَّ أَتَى النَّبِيَّ ﷺ فَذَكَرَ ذَلِكَ لَهُ فَقَالَ هَلَّا تَرَكَتُمُوهُ
لَعَلَّهُ أَنْ يَثُوبَ فَيُثُوبَ اللَّهُ عَلَيْهِ * رواه أبو داود

3581- Yezîd b. Nuaym b. Hezzâl, babasından bildiriyor: Mâiz b. Mâlik babamın gözetiminde olan yetim biriydi. Kableden bir cariyeyle ilişkiye girdi. Bunun üzerine babam ona: "Resûlullah'a (sallallahu aleyhi vesellem) git ve bu yaptığını ona anlat; belki senin için Allah'tan mağfiret diler" dedi. Babam bunu belki Mâiz için bir çıkış yolu bulunur diye söylemişti. Mâiz, Hz. Peygamber'e (sallallahu aleyhi vesellem) gelerek: "Ey Allah'ın Resûlü! Ben zina ettim. Allah'ın Kitab'ındaki hükmü bana uygula" dedi. Ancak Allah Resûlü (sallallahu aleyhi vesellem) ondan yüz çevirdi. Mâiz tekrar gelerek: "Ey Allah'ın Resûlü! Ben zina ettim. Allah'ın Kitab'ındaki hükmü bana uygula" dedi. Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) yine ondan yüz çevirdi. Mâiz tekrar gelerek: "Ey Allah'ın Resûlü! Ben zina ettim. Allah'ın Kitab'ındaki hükmü bana uygula" dedi. Mâiz bunu dört defa tekrarlayınca Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem): "*Bunu dört defa söyledin, peki kiminle zina ettin!*" diye sordu. Mâiz: "Filan kadınla" diye cevap verince Allah Resûlü (sallallahu aleyhi vesellem): "*Onunla yattın mı!*" diye sordu. Mâiz: "Evet!" deyince Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "*Ona temas ettin mi!*" diye sordu. Mâiz: "Evet!" deyince Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem): "*Onunla ilişkiye girdin mi!*" diye sordu. Mâiz: "Evet!" deyince Allah Resûlü (sallallahu aleyhi vesellem) recmedilnesini emretti. Mâiz, Harre'ye çıkarıldı, taşlanmaya başlandığı zaman taşların acısını hissetti ve

koşmaya başladı. Diğerleri ona yetişemedi; ama Abdullah b. Uneys ona yetişti ve devenin ayak kemiğiyle vurup öldürdü. Sonra Abdullah gelip bunu Hz. Peygamber'e (sallallahu aleyhi vesellem) anlattı. Bunun üzerine Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Onu bıraksaydınız ya belki töbve eder, Allah da onun tövbesini kabul ederdi" buyurdu. [Sahih]

Ebû Dâvud (4419) * [Sahih Sünen Ebî Dâvud]

۳۵۸۲ - [۲۸] عَنْ عَمْرِو بْنِ الْعَاصِ قَالَ سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ يَقُولُ "مَا مِنْ قَوْمٍ يَظْهَرُ فِيهِمُ الزِّنَا إِلَّا أُخِذُوا بِالسِّنَةِ وَمَا مِنْ قَوْمٍ يَظْهَرُ فِيهِمُ الرِّشَا إِلَّا أُخِذُوا بِالرُّعْبِ" * رواه أحمد

3582- Amr b. el-Âs dedi ki: Ben, Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)'in: "İçlerinde faiz uygulamaları aşikar olan toplumlar, gaflet ile cezalandırılırlar. Kendilerinde rüşvet yaygın olan toplumlar ise korku ile cezalandırılırlar" buyurduğunu işittim. [Zayıf]

Ahmed (17822) * Daifu't-Tergîb (1162)

۳۵۸۳ - [۲۹] عَنْ ابْنِ عَبَّاسٍ وَأَبِي هُرَيْرَةَ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ قَالَ: مَلْعُونٌ مِنْ عَمَلِ عَمَلٍ قَوْمٍ لُوِطٍ * رواه رزين

3583- İbn Abbâs ve Ebû Hureyre, Resûlullah'ın (sallallahu aleyhi vesellem): "Lût kavminin yaptığı o işi yapanlar lanetlenmiştir!" buyurduğunu naklediler. [Sahih]

Rezîn

۳۵۸۴ - [۳۰] وَفِي رِوَايَةٍ لَهُ عَنْ ابْنِ عَبَّاسٍ: أَنَّ عَلِيًّا رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ أَحْرَقَهُمَا وَأَبَا بَكْرٍ هَدَمَ عَلَيْهِمَا حَائِطًا

3584- İbn Abbâs bildiriyor: "Hz. Ali (livata) yapanları yakarken, Ebû Bekr onların üzerine duvar yıktırdı." [Sahih]

Rezin * Sahihu't-Terğib (2420)

۳۵۸۵ - [۳۱] عَنْ ابْنِ عَبَّاسٍ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: لَا يَنْظُرُ اللَّهُ إِلَى رَجُلٍ
أَتَى رَجُلًا أَوْ امْرَأَةً فِي الدُّبْرِ * رواه الترمذي وقال: هذا حديث حسن غريب

3585- İbn Abbâs der ki: Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Allah, bir erkeğe veya kadına makadından yaklaşan kimseye rahmet bakışıyla bakmaz" buyurdu. [Hasen]

Tirmizî (1166, "hasen ğarib") * [Sahih Sünen et-Tirmizî]

۳۵۸۶ - [۳۲] عَنْ ابْنِ عَبَّاسٍ قَالَ: «مَنْ أَتَى بَهِيمَةً فَلَا حَدَّ عَلَيْهِ» * رواه
الترمذي وأبو داود وقال الترمذي: عَنْ سُفْيَانَ الثَّوْرِيِّ: عَنْ سُفْيَانَ الثَّوْرِيِّ أَنَّهُ قَالَ: وَهَذَا أَصْحَحُ مِنَ
الْحَدِيثِ الْأَوَّلِ وَهُوَ: «مَنْ أَتَى بَهِيمَةً فَاقْتُلُوهُ» وَالْعَمَلُ عَلَى هَذَا عِنْدَ أَهْلِ الْعِلْمِ

3586- İbn Abbâs der ki: "Hayvana cinsel ilişkiyle yaklaşan kimseye şer'î ceza lazım gelmez." [Sahih]

Tirmizî (1455) ve Ebû Dâvud (4465) Tirmizî bunu Süfyân-ı Sevrî kanalıyla rivayet etti ve öldürülmesini emreden yine İbn Abbâs'ın hadisine göre daha sağlam olduğunu ve ilim adamlarının da uygulamasının bu şekilde olduğunu söylemiştir.

۳۵۸۷ - [۳۳] عَنْ عُبَادَةَ بْنِ الصَّامِتِ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: أَقِيمُوا حُدُودَ
اللَّهِ فِي الْقَرِيبِ وَالْبَعِيدِ، وَلَا تَأْخُذْكُمْ فِي اللَّهِ لُؤْمَةٌ لِأَيِّمٍ. رواه ابن ماجه

3587- Ubâde b. es-Sâmit'in bildirdiğine göre, Allah Resûlü (sallallahu aleyhi vesellem): "Siz Allah'ın had cezalarını (akrabalık ve diğer hususlarda size)

yakın olan hakkında da uzak olan hakkında da uygulayın. Allah'ın hükmünü uygulamaktan sizi hiçbir ayıplayıcının ayıplaması alıkoymasın" buyurdu. [Hasen]

İbn Mâce (2540) * Sahîhu't-Terğîb (2352)

۳۵۸۸ - [۳۴] عَنِ ابْنِ عُمَرَ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ قَالَ: إِقَامَةُ حَدِّ مِنْ حُدُودِ اللَّهِ، خَيْرٌ مِنْ مَطَرٍ أَرْبَعِينَ لَيْلَةً فِي بِلَادِ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ. رواه ابن ماجه

3588- Abdullah b. Ömer'in bildirdiğine göre, Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Allah'ın had cezalarından birinin yerine getirilmesi Allah'ın beldelerinde kırk gece (süreyle) yağan yağmurdan daha hayırlıdır" buyurdu. [Hasen]

İbn Mâce (2537) * [Sahîh Sünen İbn Mâce]

۳۵۸۹ - [۳۵] ورواه النسائي عن أبي هريرة

3589- Aynı hadisi Nesâî (4904), Ebû Hureyre'den rivayet etmiştir.

باب قَطْعِ السَّرِقَةِ

Hırsızlıkta El Kesme

1- FASIL

۳۵۹۰ - [۱] عَنْ عَائِشَةَ أَنَّهَا سَمِعَتْ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ يَقُولُ: لَا تَقْطَعُ يَدُ السَّارِقِ

إِلَّا فِي رُبْعِ دِينَارٍ فَضَاعِدًا * متفق عليه

3590- Hz. Âişe der ki: Hz. Peygamber'in (sallallahu aleyhi vesellem): "Hırsızın eli, ancak çeyrek dinar (altın) ve daha fazla değeri olan şeylerden dolayı kesilir" buyurduğunu işittim. [Sahih]

Buhârî (6789) ve Müslim (1684)

۳۵۹۱ - [۲] عَنْ ابْنِ عُمَرَ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ قَطَعَ فِي مِجَنِّ ثَمْنَةَ ثَلَاثَةَ دَرَاهِمٍ *

متفق عليه

3591- İbn Ömer'in naklettiğine göre, Hz. Peygamber (sallallahu alayhi vesellem), üç dirhem değerindeki bir kalkanı çalanın elini kesti(rdi). [Sahih]

Buhârî (6798) ve Müslim (1686)

۳۵۹۲ - [۳] عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: لَعَنَ اللَّهُ السَّارِقَ يَسْرِقُ

الْبَيْضَةَ فَتُقَطَّعَ يَدُهُ وَيَسْرِقُ الْحَبْلَ فَتُقَطَّعَ يَدُهُ * متفق عليه

3592- Ebû Hureyre, Resûlullah'ın (sallallahu alayhi vesellem): "Allah hırsıza lanet etsin. Yumurta çalar, eli kesilir, bir ip çalar yine eli kesilir" buyurduğunu nakletmiştir. [Sahih]

Buhârî (6783) ve Müslim (1687)

2- FASIL

۳۵۹۳ - [۴] عَنْ رَافِعِ بْنِ خَدِيجٍ عَنِ النَّبِيِّ ﷺ قَالَ: "لَا قَطَعَ فِي ثَمَرٍ وَلَا كَثْرَ

* رواه مالك والترمذي وأبو داود والنسائي والدارمي وابن ماجه

3593- Râfi b. Hadîc der ki: Resûlullah (sallallahu alayhi vesellem): "Ağaçtan koparılan meyve ve ağaçlarda bulunan sakız (kitre) çalımından dolayı el kesilmez" buyurdu. [Sahih]

Mâlik, Tirmizî (1449), Ebû Dâvud (4388), Nesâî (4960), Dârimî ve İbn Mâce (2593) * İrvâ (2414)

۳۵۹۴ - [۵] عَنْ عَمْرِو بْنِ شُعَيْبٍ عَنْ أَبِيهِ، عَنْ جَدِّهِ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عَمْرِو بْنِ الْعَاصِ، عَنْ رَسُولِ اللَّهِ ﷺ، أَنَّهُ سُئِلَ عَنِ الثَّمْرِ الْمُعَلَّقِ، قَالَ مَنْ سَرَقَ مِنْهُ شَيْئًا بَعْدَ أَنْ يُؤْوِيَهُ الْجَرِينُ، فَبَلَغَ ثَمَنَ الْمَجْنِ، فَعَلَيْهِ الْقَطْعُ * رواه أبو داود والنسائي

3594- Amr b. Şuayb, babasından, o da dedesi Abdullah b. Amr b. el-Âs'dan bildirdiğine göre, ağaçtaki meyvenin (sahibi dışında toplanmasın) hükmünü sorduklarında Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "İhtiyacı (yiyeyeceği) kadar koparan ve toplayıp götürmeye bir şey lazım gelmez. Toplayıp götürenen onun iki mislini öder ve ceza alır. Toplanmış ve muhafaza altında tutulan bir yerden çalan kimse, eğer bu çaldığı bir kalkan değerinde olursa eli kesilir" buyurdu. [Hasen]

Ebû Dâvud (1710) ve Nesâî (2494) * İrvâ (2413)

۳۵۹۵ - [۶] عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عَبْدِ الرَّحْمَنِ بْنِ أَبِي حُسَيْنِ الْمَكِّيِّ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ قَالَ: لَا قَطْعَ فِي ثَمَرٍ مُعَلَّقٍ، وَلَا فِي حَرِيْسَةِ جَبَلٍ فَإِذَا آوَاهُ الْمَرَاخُ أَوْ الْجَرِينُ فَالْقَطْعُ فِيمَا يَبْلُغُ ثَمَنَ الْمَجْنِ * رواه مالك

3595- Abdullah b. Abdirrahman b. Ebî Hüseyin elMekkî'nin bildirdiğine göre Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Ağaçtaki meyvenin ve dağdaki otlayan hayvanın çalınmasından dolayı el kesilmez. Ancak ağıldaki hayvan ve kurutulmak üzere sergi yerine serilmiş meyve çalınır da değeri kalkanın değerine ulaşırsa o zaman el kesilir" buyurdu. [Hasen]

Mâlik (2407) ve Nesâî (4957) İbn Ömer hadisinden

۳۵۹۶ - [۷] عَنْ جَابِرِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: لَيْسَ عَلَى الْمُتَّهَبِ قَطْعٌ، وَمَنْ انْتَهَبَ نُهْبَةً مَشْهُورَةً فَلَيْسَ مِنَّا * رواه أبو داود

3596- Câbir b. Abdillâh bildirdiğine göre Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Yağma yapan kişiye el kesme cezası yoktur. Herkes tarafından (değerli) bilinen bir şeyi yağma yapan bizden değildir" buyurdu. [Sahih]

Ebû Dâvud (4391) * [Sahih Sünen Ebî Dâvud]

۳۵۹۷ - [۸] عَنْ جَابِرٍ عَنِ النَّبِيِّ ﷺ قَالَ: لَيْسَ عَلَى خَائِنٍ، وَلَا مُنْتَهَبٍ، وَلَا مُخْتَلِسٍ قَطْعٌ * رواه الترمذي والنسائي وابن ماجه والدارمي

3597- Câbir'in bildirdiğine göre Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Hain olana, çapulculuk yapana ve yankesiciye el kesme yoktur" buyurdu. [Sahih]

Tirmizî (1448), Nesâî (4971), İbn Mâce (2591) ve Dârimî (2310) * [Sahih Sünen et-Tirmizî]

۳۵۹۸ - [۹] وروى في "شرح السنة": أن صفوان بن أمية قدم المدينة، فنام في المسجد وتوسد رداءه، فجاء سارق وأخذ رداءه فأخذه صفوان فجاء به إلى النبي ﷺ، فأمر به النبي ﷺ أن تقطع يده، فقال صفوان: إني لم أرد هذا، هو عليه صدقة. فقال رسول الله ﷺ: فهلا قبل أن تأتيني به.

3598- Şerhu's-sünne'de rivayet olduğuna göre Safvân b. Umeyye Medine'ye geldi, abasına yaslanıp Mescid'de uyudu. Ama hırsızın biri gelip abasını çaldı. Safvân da hırsızı yakaladı ve onu Resûlullah'ın (sallallahu aleyhi vesellem) huzuruna getirdi. Resûlullah da (sallallahu aleyhi vesellem) hırsızın elinin kesilmesini emretti. Bunun üzerine Safvân: "Benim istediğim bu değildi. Aldığı, benden sadaka olsun" deyince Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Onu bana getirmeden önce bunu yapsaydın ya!" buyurdu. [Sahih]

İbn Mâce (2595)

۳۵۹۹ - [۱۰] وروى نحوه ابن ماجه عن عبد الله بن صفوان عن أبيه

3599- Bu hadisi İbn Mâce (2595) Abdullah b. Safvân'dan, o da babasından rivayet etmiştir.

۳۶۰۰ - [۱۱] والدارمي عن ابن عباس

3600- Aynı hadisi Dârimî ve Nesâî (4882), İbn Abbâs'tan rivayet etmiştir.

۳۶۰۱ - [۱۲] عَنْ بُسْرِ بْنِ أَرْطَاةَ قَالَ: سَمِعْتُ النَّبِيَّ ﷺ يَقُولُ: لَا تَقْطَعُ الْأَيْدِي فِي الْغَزْوِ * رواه الترمذي والدارمي وأبو داود والنسائي إلا أنهما قالوا: "في السفر" بدل "الغزو"

3601- Busr b. Ertâ'a der ki: Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Savaşta yapılan hırsızlıkta el kesme yoktur" buyurdu. [Sahih]

Tirmizî (1450) ve Dârimî; savaş yerine "yolculuk" ibaresiyle Nesâî (8/91) ve Ebû Dâvud (4408) * [Sahih Sünen et-Tirmizî]

۳۶۰۲ - [۱۳] عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ قَالَ فِي السَّارِقِ: "إِنْ سَرَقَ فَاقْطَعُوا يَدَهُ، ثُمَّ إِنْ سَرَقَ، فَاقْطَعُوا رِجْلَهُ، ثُمَّ إِنْ سَرَقَ، فَاقْطَعُوا يَدَهُ، ثُمَّ إِنْ سَرَقَ، فَاقْطَعُوا رِجْلَهُ." رواه في شرح السنة

3602- Ebû Hureyre'nin bildirdiğine göre Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem), hırsız hakkında: "Şayet çalarsa elini kesin, sonra bir daha çalarsa ayağını kesin, sonra yine çalarsa diğer elini kesin, sonra yine çalarsa diğer ayağını kesin" buyurdu.

Beğavî Şerhu's-Sünne'de (isnâdsız)

۳۶۰۳ - [۱۴] عَنْ جَابِرِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ قَالَ: جِيءَ بِسَارِقٍ إِلَى النَّبِيِّ ﷺ فَقَالَ: قَالَ: أَقْطَعُوهُ فَقَطِّعْ، ثُمَّ جِيءَ بِهِ الثَّانِيَةَ، فَقَالَ: أَقْطَعُوهُ، فَقَطِّعْ، ثُمَّ جِيءَ بِهِ الثَّلَاثَةَ، فَقَالَ: أَقْطَعُوهُ، ثُمَّ أُتِيَ بِهِ الرَّابِعَةَ، فَقَالَ: أَقْطَعُوهُ، فَقَطِّعْ فَأُتِيَ بِهِ الْخَامِسَةَ، فَقَالَ: اقْتُلُوهُ، قَالَ جَابِرٌ: فَأَنْطَلَقْنَا بِهِ فَمَقَلْنَا، ثُمَّ اجْتَرَزْنَا فَالْقَيْنَاهُ فِي بَيْتٍ، وَرَمَيْنَا عَلَيْهِ الْحِجَارَةَ * رواه أبو داود والنسائي

3603- Câbir b. Abdillâh anlatıyor: Hz. Peygamber'e (sallallahu aleyhi vesellem) bir hırsız getirildiğinde: "Onu öldürün" buyurdu. "Ey Allah'ın Resûlü! Ama o sadece hırsızlık yaptı" dediklerinde: "Onu(n elinin) kesin" buyurdu. Bunun üzerine adamı(n elini) kestiler. Adam ikinci kez hırsızlıktan dolayı Allah Resûlü'ne (sallallahu aleyhi vesellem) getirildiğinde: "Onu öldürün" buyurdu. "Ey Allah'ın Resûlü! Ama o sadece hırsızlık yaptı" dediklerinde: "Onu(n ayağını) kesin" buyurdu ve onlar da adamı(n ayağını) kestiler. Adam üçüncü kez hırsızlıktan dolayı Hz. Peygamber'e (sallallahu aleyhi vesellem) getirildiğinde: "Onu öldürün" buyurdu. "Ey Allah'ın Resûlü! Ama o sadece hırsızlık yaptı" dediklerinde: "Onu(n elini) kesin" buyurdu. Bunun üzerine adamı(n diğer elini) kestiler. Adam dördüncü defa hırsızlıktan dolayı Resûlullah'a (sallallahu aleyhi vesellem) getirildiğinde: "Onu öldürün" buyurdu. "Ey Allah'ın Resûlü! Ama o sadece hırsızlık yaptı" dediklerinde: "Onu(n ayağını) kesin" buyurdu. Bunun üzerine adamı(n diğer ayağını) kestiler. Adam beşinci defa hırsızlıktan dolayı Hz. Peygamber'e (sallallahu aleyhi vesellem) getirildiğinde: "Onu öldürün" buyurdu. Bunun üzerine onu götürüp öldürdük. Sonra alıp bir kuyuya attık ve üstünü taşlarla kapattık. [Hasen]

Ebû Dâvud (4410) ve Nesâî (4978, "zayıf") * [Sahîh Sünen Ebî Dâvud]

۳۶۰۴ - [۱۵] وروى في شرح السنة في قطع السارق عن النبي ﷺ: "أَقْطَعُوهُ

ثُمَّ أَحْبِسُوهُ"

3604- Şerhu's-sünne'de hırsızın elinin kesilmesi konusunda "elini kesin ve (kesilen yeri) dağlayın" ibaresi geçmiştir.

۳۶۰۵ - [۱۶] عَنْ فَضَالَةَ بْنِ عُيَيْنَةَ قَالَ: أَتَى رَسُولَ اللَّهِ ﷺ بِسَارِقٍ فَقَطَعَتْ

يَدَهُ، ثُمَّ أَمَرَ بِهَا، فَغُلِقَتْ فِي عُنُقِهِ * رواه الترمذي وأبو داود والنسائي وابن ماجه

3605- Fadâle b. Ubeyd'e, hırsızın elini kestikten sonra boynuna asmanın sünnet olup olmadığını sorduğumda dedi ki: "Resûlullah'a (sallallahu aleyhi vesellem) bir hırsız getirildiğinde eli kesildi ve emretti; kesilen eli boynuna asıldı. [Zayıf]

Tirmizî (1447), Ebû Dâvud (4411), Nesâî (8/92) ve İbn Mâce (2587) * İrvâ (2432)

۳۶۰۶ - [۱۷] عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: إِذَا سَرَقَ الْمَمْلُوكُ فَبِعَهُ

وَلَوْ بَنِيَّ * رواه أبو داود والنسائي وابن ماجه

3606- Ebû Hureyre'nin bildirdiğine göre Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Köle(n) hırsızlık yaparsa yirmi dirheme olsa dahi onu sat" buyurdu. [Zayıf]

Ebû Dâvud (4412), Nesâî (8/91) ve İbn Mâce (2589)* [Daif Sünen Ebî Dâvud]

3- FASIL

۳۶۰۷ - [۱۸] عَنْ عَائِشَةَ قَالَتْ: أَتَى النَّبِيَّ ﷺ بِسَارِقٍ فَقَطَعَهُ، قَالُوا: مَا كُنَّا

نُرِيدُ أَنْ يَبْلُغَ مِنْهُ هَذَا. قَالَ: لَوْ كَانَتْ فَاطِمَةُ لَقَطَعْتُهَا * رواه النسائي

3607- Hz. Aîşe der ki: Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem)'e bir hırsız getirildiğinde onun elinin kesilmesini emretti de eli kesildi. Getirenler "Biz bunun böyle cezalanmasını istememiştik" deyince, Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Kızım Fatıma bile olsaydı onun elini de keserdim" buyurdu. [Sahih]

Nesâî (4895) * [Sahîh Sünen en-Nesâî]

۳۶۰۸ - [۱۹] وَعَنْ ابْنِ عُمَرَ قَالَ: جَاءَ رَجُلٌ إِلَى عُمَرَ بِغُلَامٍ لَهُ فَقَالَ: افْطَنْ يَدَهُ فَإِنَّهُ سَرَقَ مَرَاةَ لَأَمْرَاتِي فَقَالَ عُمَرُ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ: لَا قَطَعَ عَلَيْهِ وَهُوَ خَادِمُكُمْ أَخَذَ مَتَاعَكُمْ * رواه مالك

3608- İbn Ömer bildiriyor: Adamın biri, hırsızlık yapan bir kölesini Hz. Ömer'in huzuruna getirdi ve: "Eşime ait bir ayna çalan bu adamın elini kes" dedi. Bunun üzerine Hz. Ömer o şahsa: "Size hizmet eden, malınızı almıştır. Ona el kesme gerekmez" dedi.

Mâlik (2433)

۳۶۰۹ - [۲۰] عَنْ أَبِي ذَرٍّ قَالَ: قَالَ لِي رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: يَا أَبَا ذَرٍّ قُلْتُ: لَيْتَكَ يَا رَسُولَ اللَّهِ وَسَعْدَيْكَ، فَقَالَ: كَيْفَ أَنْتَ إِذَا أَصَابَ النَّاسَ مَوْتُ يَكُونُ الْبَيْتُ فِيهِ بِالْوَصِيفِ غَنِي الْقَبْرِ، قُلْتُ: اللَّهُ وَرَسُولُهُ أَغْلَمَ قَالَ: عَلَيْكَ بِالصَّبْرِ. قَالَ حَمَّادُ بْنُ أَبِي سُلَيْمَانَ: يُقَطَّعُ التَّبَاشُ لِأَنَّهُ دَخَلَ عَلَى الْمَيِّتِ بَيْتَهُ * رواه أبو داود

3609- Ebû Zer bildiriyor: Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) bana: "Ey Ebû Zer!" diye seslenince: "Buyur Ey Allah'ın Resûlü! Emrindeyim" dedim. "İnsanlar ölüp de bir evin (yani kabrin) köle kadar pahalı olduğu bir zamanda halin ne olacak?" diye sordu. Ben: "Allah ve Resûlü daha iyi bilir" veya "Allah ve Resûlü'nün benim için seçtikleri şey daha iyidir" karşılığını verince: "Sabretmeye çalış" buyurdu.

Hammâd b. Ebî Süleymân der ki: "Mezar soyguncusunun da eli kesilir. Zira ölünün bir nevi evi sayılan mezarına girmiştir." [Sahîh]

Ebû Dâvud (4409) * [Sahîh Sünen Ebî Dâvud]

باب الشَّفَاعَةِ فِي الْحُدُودِ

Hadler Hususunda Arabuluculuk

1- FASIL

٣٦١٠ - [١] عَنْ عَائِشَةَ أَنَّ قُرَيْشًا أَهَمَّهُمْ شَأْنُ الْمَخْزُومِيَّةِ الَّتِي سَرَقَتْ قَالُوا: مَنْ يُكَلِّمُ فِيهَا رَسُولَ اللَّهِ ﷺ؟ قَالُوا: وَمَنْ يَجْتَرِي عَلَيْهِ إِلَّا أُسَامَةُ بْنُ زَيْدٍ حِبُّ رَسُولِ اللَّهِ ﷺ؟ فَكَلَّمَهُ أُسَامَةُ، فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: أَتَشْفَعُ فِي حَدِّ مِنْ حُدُودِ اللَّهِ؟ ثُمَّ قَامَ فَاخْتَطَبَ فَقَالَ: إِنَّمَا هَلَكَ الَّذِينَ قَبْلَكُمْ أَنَّهُمْ كَانُوا إِذَا سَرَقَ فِيهِمُ الشَّرِيفُ تَرَكَوهُ وَإِذَا سَرَقَ فِيهِمُ الضَّعِيفُ أَقَامُوا عَلَيْهِ الْحَدَّ، وَإِنَّمَا اللَّهُ لَوْ أَنَّ فَاطِمَةَ بِنْتَ مُحَمَّدٍ سَرَقَتْ لَقَطَعْتُ يَدَهَا.. وفي رواية لمسلم: قالت: كَانَتْ امْرَأَةً مَخْزُومِيَّةً تَسْتَعِيرُ الْمَتَاعَ وَتَجْحَدُهُ، فَأَمَرَ النَّبِيُّ ﷺ "أَنْ تُقَطَعَ يَدُهَا"، فَأَتَى أَهْلَهَا أُسَامَةُ بْنُ زَيْدٍ، فَكَلَّمُوهُ فَكَلَّمَهُ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ فِيهَا ثُمَّ ذَكَرَ الْحَدِيثَ بِنَحْوِ مَا تَقَدَّمَ * متفق عليه

3610- Hz. Âişe der ki: Mahzum kabilesinden olan kadının hırsızlık yapmasından dolayı haddin uygulanacak olması Kureyşlileri rahatsız etti ve: "Bu kadın hakkında Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) ile kim konuşur?" deyip: "Bu konuyu Allah Resûlü (sallallahu aleyhi vesellem) ile sevdiği kişi olan Usâme b. Zeyd'den başkası konuşamaz" kararına vardılar. Usâme, Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) ile konuşunca, Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem): "Allah'ın hadlerinden bir haddi yerine getirmem için bana aracı mı oluyorsun?" buyurup, kalktı ve halka şöyle hitab etti: "Sizden önce gelip geçen insanların helak olmalarının sebebi, aralarında ileri gelen kimseler hırsızlık yapınca onu serbest bırakmaları, zayıf olan hırsızlık yapınca ise had (şer'i ceza) uygulamalarıydı. Allah'a yemin ederim ki Muhammed'in kızı Fâtıma bile hırsızlık yapsa onun da elini keserdim" buyurdu. [Sahih]

2- FASIL

۳۶۱۱ - [۲] عَبْدُ اللَّهِ بْنِ عُمَرَ فَخَرَجَ إِلَيْنَا فَبَجَلَسَ، فَقَالَ: سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ يَقُولُ: مَنْ حَالَتْ شَفَاعَتُهُ دُونَ حَدِّ مِنْ حُدُودِ اللَّهِ، فَقَدْ ضَادَّ اللَّهَ، وَمَنْ خَاصَمَ فِي بَاطِلٍ وَهُوَ يَعْلَمُهُ، لَمْ يَزَلْ فِي سَخَطِ اللَّهِ حَتَّى يَنْزِعَ عَنْهُ، وَمَنْ قَالَ فِي مُؤْمِنٍ مَا لَيْسَ فِيهِ أَسْكَنَهُ اللَّهُ رِذَّةَ الْخَبَالِ حَتَّى يَخْرُجَ مِمَّا قَالَ * رواه أحمد وأبو داود وفي رواية للبيهقي في شعب الإيمان «مَنْ أَعَانَ عَلَى خُصُومَةٍ لَا يَدْرِي أَحَقُّ أَمْ بَاطِلٌ فَهُوَ فِي سَخَطِ اللَّهِ حَتَّى يَنْزِعَ»

3611- Abdullah b. Ömer'le oturmak istedik. Yanımıza çıkıp bizimle oturdu ve dedi ki: Resûlullah'ın (sallallahu aleyhi vesellem): "Allah'ın cezalarından bir cezanın üzerinde uygulanmaması için birine aracılık eden kişi Allah'a karşı çıkmış olur. Haksız olduğunu bildiği halde biriyle davalaşan kişi bundan vazgeçene dek Allah'ın öfkesine maruz kalır. Kim de bir mümin hakkında onda olmayan şeyleri söylerse, bu dediğinden dönünceye kadar Allah onu cehennemliklerin vücudundan akan irinli bataklıkta tutar" buyurduğunu bildiriyor. [Sahih]

Beyhaki'nin Şuabu'l-îmân'daki (10643) rivayetinde şu ilave yer almıştır: "Hak mı, batıl mı olduğunu bilmeden bir husumete yardımcı olan, o işten kendini çekmedikçe Allah'ın öfkesinde sayılır."

Ahmed (5544) ve Ebû Dâvud (3597) * [Sahih Sünen Ebî Dâvud]

۳۶۱۲ - [۳] عَنْ أَبِي أُمَيَّةَ الْمَخْزُومِيِّ أَنَّ النَّبِيَّ ﷺ، أُتِيَ بِلِصٍّ قَدْ اِخْتَرَفَ اِعْتِرَافًا وَلَمْ يُوْجَدْ مَعَهُ مَتَاعٌ، فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: مَا إِخَالِكَ سَرَقْتَ، قَالَ: بَلَى، فَأَعَادَ عَلَيْهِ مَرَّتَيْنِ أَوْ ثَلَاثًا، فَأَمَرَ بِهِ فَّقَطِعَ، وَجِيءَ بِهِ، فَقَالَ: اسْتَغْفِرُ اللَّهَ وَتُبُّ إِلَيْهِ فَقَالَ: اسْتَغْفِرُ اللَّهَ وَأَتُوبُ إِلَيْهِ، فَقَالَ: اللَّهُمَّ تُبُّ عَلَيْهِ ثَلَاثًا * رواه أبو داود والنسائي

وَابْنُ مَاجَةَ وَالِدَارِمِيُّ هَكَذَا وَجَدْتُ فِي الْأُصُولِ الْأَزْبَنَةَ وَجَامِعِ الْأُصُولِ وَشُعْبِ الْإِيمَانِ
وَمَعَالِمِ السُّنَنِ عَنْ أَبِي أُتَيْتَ

3612- Ebû Umeyye el-Mahzûmî bildiriyor: Hz. Peygamber'e sallallahu (sallallahu aleyhi vesellem), hırsızlığını kendisi itiraf eden; ama yanında hiçbir mal bulunmayan bir adam getirildi. Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) ona: "Senin bir şey çaldığını zannetmiyorum" buyurunca adam: "Bilakis çaldım" dedi. Adam iki üç defa aynı itirafı tekrar edince Allah Resûlü (sallallahu aleyhi vesellem) elinin kesilmesini emretti. Adamın eli kesildikten sonra Hz. Peygamber'e (sallallahu aleyhi vesellem) getirildiğinde ona: "Allah'a tövbe ve istiğfar et" buyurdu. Adam: "Allah'a tövbe eder, mağfiretini dilerim" deyince Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) üç defa: "Allahum! Tövbesini kabul et" diye dua etti. [Zayıf]

Ebû Dâvud (4380) ve Nesâî (4877) * İrvâ (2426)

۳۶۱۳ - [۴] وفي نسخ المصابيح عن أبي رمثة بالراء والشاء المثلثة بدل الهمزة

والياء

3613- Masâbîh nüshalarında (Ebû Umeyye yerine) Ebû Rimse olarak geçmiştir.

باب حد الخمر

İçki İçmenin Şer'î Cezası

1- FASIL

۳۶۱۴ - [۱] عَنْ أَنَسِ بْنِ مَالِكٍ أَنَّ النَّبِيَّ ﷺ ضَرَبَ فِي الْخَمْرِ بِالْجَرِيدِ

وَالنِّعَالِ وَجَلَدَ أَبُو بَكْرٍ أَرْبَعِينَ * متفق عليه

3614- Enes b. Mâlik bildiriyor: "Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) şarap (içki) içeni hurma dalı ve ayakkabılarla dövdürdü. Ebû Bekr ise kırk kırbaç vurdurmuştur." [Sahih]

Buhârî (6773) ve Müslim (1706)

۳۶۱۵ - [۲] وفي رواية عنه: أَنَّ النَّبِيَّ ﷺ كَانَ يَضْرِبُ فِي الْخَمْرِ بِالنِّعَالِ
وَالْجَرِيدِ أَرْبَعِينَ * متفق عليه

3615- Bir diğer rivayette Enes: Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) şarap için ayak kapları ve hurma dalları ile kırk sopa vururdu. [Sahih]

Buhârî (6776) ve Müslim (1706)

۳۶۱۶ - [۳] عَنِ السَّائِبِ بْنِ يَزِيدَ قَالَ كُنَّا نُؤْتَى بِالشَّارِبِ عَلَى عَهْدِ رَسُولِ اللَّهِ ﷺ وَإِمْرَةَ أَبِي بَكْرٍ وَصَدْرًا مِنْ خِلَافَةِ عُمَرَ، فَتَقَوْمُ إِلَيْهِ بِأَيْدِينَا وَنَعَالِنَا وَأَرْدِيَّتِنَا، حَتَّى كَانَ آخِرُ إِمْرَةَ عُمَرَ، فَجَلَدَ أَرْبَعِينَ، حَتَّى إِذَا عَتَوْا وَفَسَقُوا جَلَدَ ثَمَانِينَ * رواه البخاري

3616- Sâib b. Yezîd der ki: Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem), Ebû Bekr ve Ömer'in hilafetinin bir döneminde, içki içmiş kişiyi getirip ona ellerimizle, ayakkabılarımızla ve cübbelerimizle vururduk. Ömer de hilafetinin ortalarına kadar kırk kırbaç vurdurdu. Ancak daha da ileri gidip fesat çıkardıklarında onlara seksen kırbaç vurmaya başladı. [Sahih]

Buhârî (6779)

2- FASIL

۳۶۱۷ - [۴] عَنْ جَابِرِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ، عَنِ النَّبِيِّ ﷺ قَالَ: إِنَّ مَنْ شَرِبَ الْخَمْرَ فَاجْلِدُوهُ، فَإِنْ عَادَ فِي الرَّابِعَةِ فَاقْتُلُوهُ، قَالَ: ثُمَّ أَتَى النَّبِيَّ ﷺ بَعْدَ ذَلِكَ بِرَجُلٍ قَدْ شَرِبَ الْخَمْرَ فِي الرَّابِعَةِ فَضْرَبَهُ وَلَمْ يَقْتُلْهُ * رواه الترمذي

3617- Câbir b. Abdillâh bildirdiğine göre: "Kim içki içerse ceza olarak kırbaçlayın, yine içmeye devam ederse dördüncüde öldürün."

Câbir diyor ki: Bu sözden sonra Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)'e dördüncü sefer içki içen bir adam getirildi de yine onu kırbaçla cezalandırdı ve öldürmedi.

Tirmizî (1444)

۳۶۱۸ - [۵] ورواه أبو داود عن قبيصة بن دؤيب

3618- Aynı hadisi Ebû Dâvud (4485), Kabîsa b. Zûeyb'den rivayet etmiştir.

۳۶۱۹ - [۶] وفي أخرى لهما وللنسائي وابن ماجه والدارمي عن نفر من أصحاب رسول الله ﷺ منهم ابن عمر ومعاوية وأبو هريرة والشريد إلى قوله : " فاقتلوه "

3619- Ebû Dâvud (4482, 4484), Tirmizî (1444), Nesâî (5661), İbn Mâce (2572) ve Dârimî, aralarında İbn Ömer, Muâviye, Ebû Hureyre ve Şerîd'in olduğu bir grup sahaeden "öldürün" ibaresine kadar rivayet ettiler.

۳۶۲۰ - [۷] عَنْ عَبْدِ الرَّحْمَنِ بْنِ أَزْهَرَ، قَالَ: كَأَنِّي أَنْظُرُ إِلَى رَسُولِ اللَّهِ ﷺ الْآنَ وَهُوَ فِي الرَّحَالِ، يَلْتَمِسُ رَحْلَ خَالِدِ بْنِ الْوَلِيدِ، فَبَيْنَمَا هُوَ كَذَلِكَ إِذْ أَتَى

بِرَجُلٍ قَدْ شَرِبَ الْخَمْرَ، فَقَالَ لِلنَّاسِ: اضْرِبُوهُ فَمِنْهُمْ مَنْ ضَرَبَهُ بِالتِّعَالِ، وَمِنْهُمْ مَنْ ضَرَبَهُ بِالْعَصَا، وَمِنْهُمْ مَنْ ضَرَبَهُ بِالْمِيتَحَةِ قَالَ ابْنُ وَهْبٍ: الْجَرِيدَةُ الرُّطْبَةُ ثُمَّ أَخَذَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ تُرَابًا مِنَ الْأَرْضِ فَرَمَى بِهِ فِي وَجْهِهِ وَرَوَاهُ أَبُو دَاوُدَ

3620- Abdurrahman b. Ezher der ki: Sanki ben şu an evler arasında Hâlid b. el-Velîd'in evini aramakta olan Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)'i görür gibiyim. Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) bu durumda iken şarap içmiş olan bir adam getirildi. Allah Resûlü (sallallahu aleyhi vesellem) insanlara: "Ona dayak atın" buyurunca kimi ayakkabılarla, kimi sopa ile kimi de yaş hurma dalı ile ona vurdu. Sonra Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) yerden toprak alıp adamın yüzüne attı. [Sahih]

Ebû Dâvud (4487) * [Sahih Sünen Ebî Dâvud]

۳۶۲۱ - [۸] عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ أَتَى بِرَجُلٍ قَدْ شَرِبَ الْخَمْرَ فَقَالَ: اضْرِبُوهُ: فَمِنَّا الضَّارِبُ بِيَدِهِ، وَالضَّارِبُ بِتَوْبِهِ وَالضَّارِبُ بِتَعْلِهِ ثُمَّ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ لِأَصْحَابِهِ: بَكِّتُوهُ فَأَقْبَلُوا عَلَيْهِ يَقُولُونَ: مَا اتَّقَيْتَ اللَّهَ، مَا خَشِيتَ اللَّهَ، وَمَا اسْتَحْيَيْتَ مِنْ رَسُولِ اللَّهِ ﷺ فَقَالَ بَعْضُ الْقَوْمِ: أَخْرَاكَ اللَّهُ، قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: لَا تَقُولُوا هَكَذَا، لَا تُعِينُوا عَلَيْهِ الشَّيْطَانَ وَلَكِنْ قُولُوا: اللَّهُمَّ اغْفِرْ لَهُ ، اللَّهُمَّ ارْحَمْهُ * رَوَاهُ أَبُو دَاوُدَ

3621- Ebû Hureyre anlatıyor: Resûlullah'a (sallallahu aleyhi vesellem) içki içen bir adam getirildi. Allah Resûlü (sallallahu aleyhi vesellem): "Adama vurun!" buyurunca kimimiz ayakkabısıyla, kimimiz de giysisiyle adama vurmaya başladık. Adam oradan ayrılırken Müslümanlar: "Allah seni rezil etsin!" deyince, Allah Resûlü (sallallahu aleyhi vesellem): "Böyle deyip de ona karşı Şeytana yardımcı olmayın! Bunun yerine, «Allah sana merhamet etsin» deyin" buyurdu. [Sahih]

Ebû Dâvud (4477-8) * [Sahîh Sünen Ebî Dâvud]

۳۶۲۲ - [۹] عَنِ ابْنِ عَبَّاسٍ قَالَ: شَرِبَ رَجُلٌ فَسَكِرَ، فَلَقِيَ يَمِيلٌ فِي الْفَجِّ ،
فَانْطَلَقَ بِهِ إِلَى النَّبِيِّ ﷺ فَلَمَّا حَادَى بِدَارِ الْعَبَّاسِ، انْقَلَتْ فَدَخَلَ عَلَى الْعَبَّاسِ
فَالْتَزَمَهُ، فَذَكَرَ ذَلِكَ لِلنَّبِيِّ ﷺ فَضَحِكَ ، وَقَالَ : أَفَعَلَهَا ؟ وَلَمْ يَأْمُرْ فِيهِ بِشَيْءٍ . *

رواه أبو داود

3622- İbn Abbâs anlatıyor: Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) içki içen için belirli bir had belirlemedi. İçki içip sarhoş olan ve yolda yalpalayarak yürüyen bir adam görüldü. Bunun üzerine yakalanıp Hz. Peygamber'e (sallallahu aleyhi vesellem) götürülmek istendi; ama Abbâs'ın evinin yanına gelindiğinde adam ellerinden kurtuldu ve Abbâs'ın yanına girerek ona sığındı. Bu olay Allah Resûlü'ne (sallallahu aleyhi vesellem) aktarıldığında Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) güldü ve: "Böyle mi yaptı?" buyurdu ve ona ceza olarak herhangi bir şey emretmedi. [Zayıf]

Ebû Dâvud (4476) * [Daif Sünen Ebî Dâvud]

3. FASIL

۳۶۲۳ - [۱] عَنْ عُمَيْرِ بْنِ سَعِيدِ التَّخْفِيِّ قَالَ: سَمِعْتُ عَلِيَّ بْنَ أَبِي طَالِبٍ
يَقُولُ: مَا كُنْتُ لِأَقِيمَ عَلَى أَحَدٍ حَدًّا فَيَمُوتَ فَأَجِدَ فِي نَفْسِي مِنْهُ شَيْئًا إِلَّا صَاحِبَ
الْحَمْرِ فَإِنَّهُ لَوْ مَاتَ وَدَيْتُهُ وَذَلِكَ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ لَمْ يَسْنَهُ * متفق عليه

3623- Umeyr b. Saîd en-Nehaî der ki: Ben Ali b. Ebî Tâlib'den işittim, diyordu ki: Ben herhangi bir kimseye had cezası uygulayıp ta onun ölmesi nedeniyle içimde üzüntü duymuş değilim. Ancak böyle bir üzüntüyü şarap içen kişi hakkında duymuşumdur. Eğer içki içen kimse şer'i cezadan dolayı ölseydi, muhakkak ben onun diyetini verirdim. Bunun da sebebi Resûlullah'ın (sallallahu aleyhi vesellem) uygulanacak ceza konusunda sabit bir kural getirmemiş olmasıdır.

Buhârî (6778) ve Müslim (1707)

۳۶۲۴ - [۲] وَعَنْ ثَوْرِ بْنِ زَيْدِ الدِّيلِيِّ قَالَ: إِنَّ عُمَرَ اسْتَشَارَ فِي حَدِّ الْخَمْرِ فَقَالَ لَهُ عَلِيٌّ: أَرَى أَنْ تَجْلِدَهُ ثَمَانِينَ جَلْدَةً فَإِنَّهُ إِذَا شَرِبَ سَكِرَ وَإِذَا سَكِرَ هَذَى وَإِذَا هَذَى افْتَرَى فجلد عمر رضي الله عنه في حدِّ الخمر ثمانين. رواه مالك

3624- Sevr b. Zeyd ed-Dîlî der ki: Ömer b. el-Hattâb kişinin içtiği şarap konusunda insanların düşüncesini sorunca Hz. Ali: "Ona seksen kırbaç vurma görüşünderiz. Çünkü bu adam içince sarhoş olur; sarhoş olunca da saçmalamaya başlar; saçmalayınca ise iftira atar." Bunun üzerine Ömer de şarap içenlere seksen kırbaç vurmaya başladı.

Mâlik

باب مالا يدعى على المَحْدُود

Şer'i Cezaya Çarpılana Beddua Edilmemesi

1- FASIL

۳۶۲۵ - [۱] عَنْ عُمَرَ بْنِ الْخَطَّابِ أَنَّ رَجُلًا عَلَى عَهْدِ النَّبِيِّ ﷺ كَانَ اسْمُهُ عَبْدَ اللَّهِ وَكَانَ يَلْقَبُ حِمَارًا وَكَانَ يَضْحِكُ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ وَكَانَ النَّبِيُّ ﷺ قَدْ جَلَدَهُ فِي الشَّرَابِ فَأَتَى بِهِ يَوْمًا فَأَمَرَ بِهِ فَجَلِدَ فَقَالَ رَجُلٌ مِنَ الْقَوْمِ اللَّهُمَّ الْعَنهُ مَا أَكْثَرَ مَا يُؤْتَى بِهِ فَقَالَ النَّبِيُّ ﷺ لَا تَلْعَنُوهُ فَوَاللَّهِ مَا عَلِمْتُ إِنَّهُ يُحِبُّ اللَّهَ وَرَسُولَهُ" * رواه البخاري

3625- Ömer b. el-Hattâb bildiriyor: Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) zamanında Abdullah isminde "Eşek" lakaplı bir adam vardı. Bu adam Resûlullah'ı (sallallahu aleyhi vesellem) güldürürdü. İçki içtiği için de Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) onu kamçılıtmıştı. Bir gün içki içtiği için Allah Resûlü'ne

(sallallahu aleyhi vesellem) getirilince kırbaçlanmasını emretti. Topluluktan bir adam: "Allahım! Bu adama lanet et! İçki yüzünden ne kadar da çok huzura getiriliyor" diye beddua edince Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem): "Bu adama lanet etme! Vallahi biliyorum ki o, Allah'ı ve Resûlünü seviyor" buyurdu. [Sahih]

Buhârî (6780)

۳۶۲۶ - [۲] عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ إِنَّ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ أَتَى بِرَجُلٍ قَدْ شَرِبَ، فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: اضْرِبُوهُ، فَمِنَّا الضَّارِبُ بِيَدِهِ، وَالضَّارِبُ بِتَغْلِيهِ، وَالضَّارِبُ بِتَوْبِهِ، فَلَمَّا انْصَرَفَ قَالَ بَعْضُ الْقَوْمِ: أَخْرَاكَ اللَّهُ، فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: لَا تَقُولُوا هَكَذَا لَا تُعِينُوا عَلَيْهِ الشَّيْطَانَ، وَلَكِنْ قُولُوا رَحِمَكَ اللَّهُ * رواه البخاري

3626- Ebû Hureyre der ki: Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem)'in huzuruna şarap içmiş bir kimse getirildi. Allah Resûlü (orada bulunanlara): "Bunu dövün!" buyurdu. Bunun üzerine bizden kimi eliyle, kimi ayakkabısı ile kimi de giysisiyle dövenler oldu. Dövme işi bitince topluluktan bazıları bu adama: "Allah seni alçaltsın!" dediler. Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "(Hayır) böyle söylemeyin! Bu adamın aleyhine şeytana yardım etmeyin" buyurdu. [Sahih]

Buhârî (6777)

2- FASIL

۳۶۲۷ - [۳] عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ يَقُولُ جَاءَ الْأَسْلَمِيُّ إِلَى نَبِيِّ اللَّهِ ﷺ فَشَهِدَ عَلَيَّ نَفْسِهِ أَنَّهُ أَصَابَ امْرَأَةً حَرَامًا أَرْبَعَ مَرَّاتٍ كُلُّ ذَلِكَ يُعْرِضُ عَنْهُ فَأَقْبَلَ فِي الْخَامِسَةِ فَقَالَ كَلِمَةً «أَنْكُتَهَا». قَالَ نَعَمْ قَالَ «حَتَّى غَابَ فِي ذَلِكَ مِنْهَا كَمَا يَغِيْبُ الْمِرْوَدُ فِي الْمُكْحَلَةِ وَالرِّشَاءِ فِي الْبِئْرِ». قَالَ نَعَمْ. قَالَ «هَلْ تَدْرِي مَا الرِّنَا» قَالَ نَعَمْ أَتَيْتُ

مِنْهَا حَرَامًا مَا يَأْتِي الرَّجُلُ مِنْ أَهْلِهِ حَلَالًا. قَالَ «فَمَا تُرِيدُ بِهَذَا الْقَوْلِ». قَالَ أُرِيدُ أَنْ تُطَهِّرَنِي فَأَمَرَ بِهِ النَّبِيُّ ﷺ فَرَجِمَ فَسَمِعَ النَّبِيُّ ﷺ رَجُلَيْنِ مِنْ أَصْحَابِهِ يَقُولُ أَحَدُهُمَا لِصَاحِبِهِ انظُرْ إِلَى هَذَا الَّذِي سَتَرَ اللَّهُ عَلَيْهِ فَلَمْ تَدْعُهُ نَفْسُهُ حَتَّى رَجِمَ رَجْمَ الْكَلْبِ فَسَكَتَ عَنْهُمَا ثُمَّ سَارَ سَاعَةً حَتَّى مَرَّ بِجِيفَةٍ حِمَارٍ سَائِلٍ بِرِجْلِهِ فَقَالَ «أَيْنَ فُلَانٌ وَفُلَانٌ». قَالَ نَحْنُ ذَانِ يَا رَسُولَ اللَّهِ. فَقَالَ «انزِلَا فَكَلَا مِنْ جِيفَةِ هَذَا الْحِمَارِ». فَقَالَ يَا نَبِيَّ اللَّهِ مَنْ يَأْكُلُ مِنْ هَذَا قَالَ «فَمَا نَلْتَمَا مِنْ عِزْضِ أَخِيكُمَا أَنْفَا أَشَدُّ مِنْ أَكْلِ مَنْهُ وَالَّذِي نَفْسِي بِيَدِهِ إِنَّهُ الْآنَ لَفِي أَنْهَارِ الْجَنَّةِ يَنْغَمِسُ فِيهَا * رواه أبو داود

3627- Ebû Hureyre anlatıyor: Eslemlî olan (Mâiz b. Mâlik) Hz. Peygamber'e (sallallahu aleyhi vesellem) geldi ve bir kadınla zina yaptığına dair kendi aleyhinde dört defa şahitlik etti. Ancak her defasında da Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) ondan yüz çeviriyordu. Beşincisinde ise Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) ona dönerek: "Onunla ilişkiye girdin mi?" diye sordu. Adam: "Evet!" deyince Allah Resûlü (sallallahu aleyhi vesellem): "Seninki onunkinin içinde kayboldu mu?" diye sordu. Adam: "Evet!" deyince Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Milin sürme kabında, kovanın kuyuda kaybolması gibi mi?" diye sordu. Adam: "Evet!" deyince Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem): "Sen zinanın ne olduğunu biliyor musun?" diye sordu. Adam: "Evet! Kişinin kendi eşiyle helal bir şekilde ilişkiye girdiği gibi ben onunla haram yoldan ilişkiye girdim" karşılığını verdi. Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Sen bununla ne demek istiyorsun?" diye sorunca adam: "Beni temizlemeni istiyorum" dedi. Bunun üzerine Allah Resûlü (sallallahu aleyhi vesellem) emretti; adam recmedildi. (Taşlandıktan sonra) Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) ashabından iki kişinin aralarında konuşurlarken birinin diğerine: "Allah kendisini gizlediği halde nefsi onu bırakmayan ve köpekler gibi taşlanan şu adama bak!" dediğini işitti; ancak bir şey demedi. Biraz yürüdükten sonra ayakları havaya dikilmiş bir eşek leşine rastladı. "Fılan kişi ile falan kişi nerede?" diye sorduğunda onlar: "Buradayız Ey Allah'ın Resûlü!" diye karşılık verdiler. Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) onlara: "Oturup şu eşeğin leşinden yiyin"

buyurunca onlar: "Ey Allah'ın Peygamberi! Bundan kim yer ki?" karşılığını verdiler. Bunun üzerine Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Az önce kardeşinizin onuru hakkında kötü konuşmanız bunu yemekten daha ağırdır! Nefsim elinde olana yemin olsun ki o, şu an Cennet nehirlerine dalmaktadır." [Zayıf]

Ebû Dâvud (4428) * İrvâ (2354)

۳۶۲۸ - [۴] عَنْ حُزَيْمَةَ بْنِ ثَابِتٍ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: مَنْ أَصَابَ ذَنْبًا أَقِيمَ عَلَيْهِ حَدُّ ذَلِكَ الذَّنْبِ، فَهُوَ كَفَّارَتُهُ. رواه في شرح السنة

3628- Huzeyme b. Sâbit, Hz. Peygamber'in (sallallahu aleyhi vesellem): "Kim bir günah işler ve bundan dolayı kendisine had uygulanırsa bu, onun günahına kefarettir" buyurduğunu bildiriyor. [Sahih]

Ahmed (21866) ve Beğavî Şerhu's-Sünne'de * Sahihu'l-Câmi' (6039)

۳۶۲۹ - [۵] عَنْ عَلِيٍّ عَنِ النَّبِيِّ ﷺ قَالَ: مَنْ أَصَابَ حَدًّا فَعَجِلَ عُقُوبَتَهُ فِي الدُّنْيَا فَاللَّهُ أَعْدَلُ مِنْ أَنْ يُثَنِّيَ عَلَيَّ عَبْدِهِ الْعُقُوبَةَ فِي الْآخِرَةِ، وَمَنْ أَصَابَ حَدًّا فَسَتَرَهُ اللَّهُ عَلَيْهِ وَعَفَا عَنْهُ فَاللَّهُ أَكْرَمُ مِنْ أَنْ يَعُودَ فِي شَيْءٍ قَدْ عَفَا عَنْهُ. * رواه الترمذي وابن ماجه وقال الترمذي : وَهَذَا حَدِيثٌ حَسَنٌ غَرِيبٌ

3629- Hz. Ali'nin bildirdiğine göre Allah'ın Resûlü (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurmuştur: "Kim bir suç işler de cezasını dünyada çekerse Allah âhirette bu cezayı iki katıyla tekrar vermeyecek kadar âdildir. Kim de bir suç işler de Allah onun bu suçunu gizler ve bağışlarsa, Allah kuluna bağışladığı bir şeyden dolayı (âhirette) tekrar ceza vermeyecek kadar cömerttir." [Zayıf]

İbn Mâce (2604) ve Tirmizî (2662 "hasen ğarîb"). * [Daif Süneni't-Tirmizî]

باب التَّعْزِيرِ

Tâzir

1- FASIL

۳۶۳۰ - [۱] عَنْ أَبِي بُرْدَةَ بْنِ نِيَّارٍ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: لَا يُجْلَدُ فَوْقَ عَشْرِ

جَلْدَاتٍ إِلَّا فِي حَدِّ مِنْ حُدُودِ اللَّهِ * متفق عليه

3630- Ebû Burde b. Niyâr der ki: Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Allah'ın had cezası koyduğu suçlar dışındaki suçlar için on kırbaçtan fazla vurulmaz " buyurdu. [Sahih]

Buhârî (6848) ve Müslim (1708)

2- FASIL

۳۶۳۱ - [۲] عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ عَنِ النَّبِيِّ ﷺ قَالَ: إِذَا ضَرَبَ أَحَدُكُمْ فَلْيَتَّقِ الْوَجْهَ

* رواه أبو داود

3631- Ebû Hureyre, Resûlullah'ın (sallallahu aleyhi vesellem): "Biriniz (birine) vuracağı zaman yüzüne vurmaktan sakınsın!" buyurduğunu nakleder. [Sahih]

Ebû Dâvud (4493) * [Sahih Sünen Ebî Dâvud]

۳۶۳۲ - [۳] عَنْ ابْنِ عَبَّاسٍ، عَنِ النَّبِيِّ ﷺ قَالَ: إِذَا قَالَ الرَّجُلُ لِلرَّجُلِ: يَا

يَهُودِيَّ، فَأَضْرِبُوهُ عَشْرِينَ، وَإِذَا قَالَ: يَا مُخَنَّثٌ، فَأَضْرِبُوهُ عَشْرِينَ، وَمَنْ وَقَعَ عَلَى

ذَاتِ مَحْرَمٍ فَأَقْتُلُوهُ * رواه الترمذي وقال : هذا حديث غريب

3632- İbn Abbâs'ın bildirdiğine göre Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Bir kişi birine: «Ey Yahudi!» derse ona yirmi değnek vurun. Kim de bir erkeğe: «Ey kadınlaşmış erkek (muhannes)!» derse ona da yirmi değnek vurun. Mahremi olan biriyle ilişkiye gireni ise öldürün." [Zayıf]

Tirmizî (1462 "ğarîb") * Daifu'l-Câmi' (610)

۳۶۳۳ - [۴] عَنْ عُمَرَ بْنِ الْخَطَّابِ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ قَالَ: إِذَا وَجَدْتُمْ الرَّجُلَ

قَدْ غَلَّ فَأَخْرِقُوا مَتَاعَهُ وَأَضْرِبُوهُ * رواه الترمذي وأبو داود وقال الترمذي: هذا حديث

غريب

3633- Ömer b. el-Hattâb'ın bildirdiğine göre Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem): "Ganimet eşyalarından mal çalan bir kimseyi bulacak olursanız eşyasını yakıp kendisini de dövün" buyurdu. [Zayıf]

Tirmizî (1461, "ğarîb") ve Ebû Dâvud (2713) * Daifu'l-Câmi' (717)

بَابُ بَيَانِ الْخَمْرِ وَوَعِيدِ شَارِبِهَا

Şarap Hakkında ve İçenin Uhrevi Cezası

1- FASIL

۳۶۳۴ - [۱] عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: الْخَمْرُ مِنْ هَاتَيْنِ

الشَّجَرَتَيْنِ التَّلْحَلَةَ وَالْعَبْتَةَ * رواه مسلم

3634- Ebû Hureyre'nin bildirdiğine göre Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "İçki iki ağaçtan elde edilir. Biri hurma ağacı, diğeri üzüm asmasıdır" buyurdu. [Sahih]

Müslim (1985)

۳۶۳۵ - [۲] عَنْ ابْنِ عُمَرَ قَالَ خَطَبَ عُمَرُ عَلَى مِثْبَرِ رَسُولِ اللَّهِ ﷺ فَقَالَ إِنَّهُ
قَدْ نَزَلَ تَحْرِيمُ الْخَمْرِ وَهِيَ مِنْ خَمْسَةِ أَشْيَاءَ الْعِنَبِ وَالْتَّمْرِ وَالْحِنْطَةِ وَالشَّعِيرِ
وَالْعَسَلِ وَالْخَمْرُ مَا خَامَرَ الْعَقْلَ * رواه البخاري

3635- İbn Ömer bildiriyor: Hz. Ömer, Allah Resûlü (sallallahu aleyhi vesellem)'in minberinde hutbe verdi ve dedi ki: "Şarabın haram olduğuna dair hüküm inmiştir. Şarap şu beş şeyden imal edilir: Üzüm, hurma, buğday, arpa ve bal. Şarap akli bulandırıp örten şeydir." [Sahih]

Buhâri (4619)

۳۶۳۶ - [۳] عَنْ أَنَسٍ قَالَ حُرِّمَتْ عَلَيْنَا الْخَمْرُ حِينَ حُرِّمَتْ وَمَا نَجِدُ يَغْنَى
بِالْمَدِينَةِ خَمْرَ الْأَغْنَابِ إِلَّا قَلِيلًا، وَعَامَّةُ خَمْرِنَا الْبُسْرُ وَالْتَّمْرُ * رواه البخاري

3636- Enes der ki: Şarap bizlere haram kılındı. Haram kılındığında biz üzümlerden yapılan şarabı pek az buluyorduk. Bizim şarabımız çoğu henüz yumuşamamış hurma koruğu ile hurmadır. [Sahih]

Buhâri (5580)

۳۶۳۷ - [۴] عَنْ عَائِشَةَ أَنَّ النَّبِيَّ ﷺ سُمِّلَ عَنِ الْبَيْعِ، فَقَالَ: كُلُّ شَرَابٍ أَشْكَرَ
فَهُوَ حَرَامٌ، وَالْبَيْعُ هُوَ نَبِيدُ الْعَسَلِ * متفق عليه

3637- Hz. Âişe'nin bildirdiğine göre Hz. Peygamber'e (sallallahu aleyhi vesellem) baldan yapılan içki konusu sorulunca: "Sarhoşluk veren her türlü meşrubat haramdır" buyurdu. [Sahih]

Buhâri (5586) ve Müslim (2001)

۳۶۳۸ - [۵] عَنْ ابْنِ عُمَرَ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ كُلُّ مُسْكِرٍ حَمْرٌ وَكُلُّ مُسْكِرٍ حَرَامٌ وَمَنْ شَرِبَ الْحَمْرَ فِي الدُّنْيَا فَمَاتَ وَهُوَ يُدْمِنُهَا لَمْ يَثْبُ لَمْ يَشْرَبْهَا فِي الآخِرَةِ * رواه مسلم

3638- İbn Ömer'in bildirdiğine göre Allah Resûlü (sallallahu aleyhi vesellem): "Her sarhoşluk veren şey şaraptır ve her sarhoşluk veren şey haramdır. Kim dünyada şarap içer ve onun bağımlısı olarak tövbe etmeden ölürse, âhirette ondan içemez" buyurdu.

Müslim (2003)

۳۶۳۹ - [۶] عَنْ جَابِرِ أَنَّ رَجُلًا، مِنْ جَيْشَانَ، وَجَيْشَانَ مِنَ الْيَمَنِ قَدِمَ فَسَأَلَ النَّبِيَّ ﷺ عَنْ شَرَابٍ يَشْرَبُونَهُ بِأَرْضِهِمْ مِنَ الدَّرَةِ يُقَالُ لَهُ الْمِرْزُ، فَقَالَ النَّبِيُّ ﷺ: وَمُسْكِرٌ هُوَ؟ قَالَ: نَعَمْ، قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: كُلُّ مُسْكِرٍ حَرَامٌ، إِنَّ اللَّهَ عَاهَدَ لِمَنْ شَرِبَ الْمُسْكِرَ أَنْ يَسْقِيَهُ مِنْ طِينَةِ الْحَبَالِ، قَالُوا: يَا رَسُولَ اللَّهِ وَمَا طِينَةُ الْحَبَالِ؟ قَالَ: عَرَقُ أَهْلِ النَّارِ أَوْ قَالَ: عُصَاةُ أَهْلِ النَّارِ * رواه مسلم

3639- Câbir'in bildirdiğine göre Ceyşân (Yemen'de bir bölge) ahalisinden bir adam Hz. Peygamber'e (sallallahu aleyhi vesellem) gelip memleketlerinde tahıldan yaptıkları ve adına mizir dedikleri meşrubatın hükmünü sordu. Allah Resûlü (sallallahu aleyhi vesellem): "Bu dediğin sarhoş edici bir içecek mi?" diye sorunca, adam: "Evet!" karşılığını verdi. Bunun üzerine Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem): "Sarhoş edici her içecek haramdır. Allah da sarhoş edici içeceklerden içen kişilere ahirette tînetu'l-habel'den içireceği sözünü vermiştir!" buyurdu. Oradakiler: "Ey Allah'ın Resûlü! Tînetu'l-habâl ne ki?" diye sorunca, Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Cehennemdekilerin teridir" veya: "Cehennemde yanan kişilerden akan şeylerdir" karşılığını verdi. [Sahih]

Müslim (2002)

۳۶۴۰ - [۷] وعن أبي قتادة: أَنَّ نَبِيَّ اللَّهِ ﷺ "نَهَى عَنْ خَلِيطِ التَّمْرِ وَالْبُسْرِ، وَعَنْ خَلِيطِ الزَّيْبِ وَالتَّمْرِ، وَعَنْ خَلِيطِ الزَّهْوِ وَالرُّطْبِ، وَقَالَ: انْتَبِذُوا كُلَّ وَاحِدٍ عَلَى جِدَّتِهِ" * رواه مسلم

3640- Ebû Katâde der ki: Allah Resûlü (sallallahu aleyhi vesellem) kuru hurma ile koruk hurma karışımı içkiden, kuru üzümle kuru hurma karışımından ve koruk hurma ile olgun hurma karışımı içkiyi yasaklamış ve: "Her birinden yalnız başına şıra yapın" buyurdu. [Sahih]

Müslim (1988)

۳۶۴۱ - [۸] عَنْ أَنَسٍ أَنَّ النَّبِيَّ ﷺ سُئِلَ عَنِ الْخَمْرِ تَتَّخَذُ خَلًا فَقَالَ لَا * رواه مسلم

3641- Enes bildiriyor: Hz. Peygamber'e (sallallahu aleyhi vesellem): "Şaraptan sirke yapılır mı?" diye sorulunca "Hayır" buyurdu. [Sahih]

Müslim (1983)

۳۶۴۲ - [۹] عَنْ وَائِلِ الْحَضْرَمِيِّ أَنَّ طَارِقَ بْنَ سُؤَيْدِ الْجُعْفِيِّ سَأَلَ النَّبِيَّ ﷺ عَنِ الْخَمْرِ فَتَهَاهُ فَقَالَ إِنَّمَا أَصْنَعُهَا لِلدَّوَاءِ فَقَالَ إِنَّهُ لَيْسَ بِدَوَاءٍ وَلَكِنَّهُ دَاءٌ * رواه مسلم

3642- Vâil el-Hadramî bildiriyor: Süveyd b. Târik el-Cu'fî adında bir adam Hz. Peygamber'e (sallallahu aleyhi vesellem) şarap konusunu sorunca, Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) kullanmasını yasakladı. Süveyd: "Onu tedavi amaçlı imal ediyorum" deyince, Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem): "Şarap ilaç değil, hastalıktır" buyurdu. [Sahih]

Müslim (1984), Ebû Dâvud (3873) ve Tirmizî (2046)

2- FASIL

۳۶۴۳ - [۱۰] عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عُمَرَ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: مَنْ شَرِبَ الْخَمْرَ لَمْ تُقْبَلْ لَهُ صَلَاةٌ أَرْبَعِينَ صَبَاحًا، فَإِنْ تَابَ تَابَ اللَّهُ عَلَيْهِ، فَإِنْ عَادَ لَمْ يَقْبَلِ اللَّهُ لَهُ صَلَاةً أَرْبَعِينَ صَبَاحًا، فَإِنْ تَابَ تَابَ اللَّهُ عَلَيْهِ، فَإِنْ عَادَ لَمْ يَقْبَلِ اللَّهُ لَهُ صَلَاةً أَرْبَعِينَ صَبَاحًا، فَإِنْ تَابَ تَابَ اللَّهُ عَلَيْهِ، فَإِنْ عَادَ الرَّابِعَةَ لَمْ يَقْبَلِ اللَّهُ لَهُ صَلَاةً أَرْبَعِينَ صَبَاحًا، فَإِنْ تَابَ لَمْ يَثْبُثِ اللَّهُ عَلَيْهِ، وَسَقَاهُ مِنْ نَهْرِ الْخَبَالِ قِيلَ: يَا أَبَا عَبْدِ الرَّحْمَنِ: وَمَا نَهْرُ الْخَبَالِ؟ قَالَ: نَهْرٌ مِنْ صَدِيدِ أَهْلِ النَّارِ * رواه الترمذی

3643- Abdullah b. Ömer bildiriyor: Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "İçki içen kimsenin kırk gün namazı kabul olmaz. Tövbe ederse Allah tövbesini kabul eder. Yine içki içmeye dönerse Allah kırk gün onun namazını kabul etmez. Tövbe ederse Allah yine tövbesini kabul eder. Yine içki içmeye dönerse Allah kırk gün onun namazını kabul etmez. Tövbe ederse yine tövbesini kabul eder. Dördüncü sefer içki içmeye devam ederse yine kırk gün o kimsenin namazını kabul etmez tövbe etse bile tövbesini de kabul etmez ve ona Cehennem'de içki olarak Habal nehrinden içki içirir" buyurdu. Bunun üzerine İbn Ömer'e: "Ey Ebû Abdirrahman! Habal nehri nedir?" diye sordular. "Cehennemliklerin irinlerinden meydana gelen bir ırmaktır" cevabını verdi. [Sahih]

Tirmizî (1862) * Sahihu't-Terğîb (2383)

۳۶۴۴ - [۱۱] ورواه النسائي وابن ماجه والدارمي عن عبد الله بن عمرو

3644- Aynı hadisi Nesâî (5670), İbn Mâce (3377) ve Dârimî, Abdullah b. Amr'dan rivayet etmiştir.

۳۶۴۵ - [۱۲] عَنْ جَابِرِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ قَالَ: مَا أَسْكَرَ كَثِيرُهُ

فَقَلِيلُهُ حَرَامٌ * رواه الترمذي وأبو داود وابن ماجه

3645- Câbir b. Abdillâh der ki: Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Çoğu sarhoşluk verenin azı da haramdır" buyurdu. [Sahih]

Tirmizî (1865), Ebû Dâvud (3678) ve İbn Mâce (3393) * Sahîhu'l-Câmi' (4552)

۳۶۴۶ - [۱۳] عَنْ عَائِشَةَ عَنِ النَّبِيِّ ﷺ أَنَّهُ قَالَ مَا أَسْكَرَ مِنْهُ الْفَرْقُ فَمِلْءُ

الْكَيْفِ مِنْهُ حَرَامٌ * رواه أحمد والترمذي وأبو داود

3646- Hz. Âişe'nin bildirdiğine göre Allah Resûlû (sallallahu aleyhi vesellem): "Her sarhoşluk veren haramdır. Bir küp dolusu sarhoş eden şeyin bir avuç dolusu da haramdır" buyurdu. [Sahih]

Ahmed (24423), Tirmizî (1872) ve Ebû Dâvud (3687) * [Sahih Süneni't-Tirmizî]

۳۶۴۷ - [۱۴] عَنِ الثُّعْمَانِ بْنِ بَشِيرٍ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: إِنَّ مِنَ الْحِنْطَةِ

خَمْزًا، وَمِنَ الشَّعِيرِ خَمْزًا، وَمِنَ الثَّمْرِ خَمْزًا، وَمِنَ الزَّيْبِ خَمْزًا، وَمِنَ الْعَسَلِ

خَمْزًا * رواه الترمذي وأبو داود وابن ماجه وقال الترمذي : هذا حديث غريب

3647- Nu'mân b. Beşîr der ki: Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Buğdaydan içki yapılır. Arpadan içki yapılır. Hurmadan içki yapılır. Üzümden içki yapılır. Baldan içki yapılır" buyurdu. [Sahih]

Tirmizî (1872, "ğarib"), Ebû Dâvud (3676) ve İbn Mâce (3379). * [Sahih Süneni't-Tirmizî]

۳۶۴۸ - [۱۵] عَنْ أَبِي سَعِيدٍ قَالَ: كَانَ عِنْدَنَا خَمْزٌ لَيْتِيمٌ فَلَمَّا نَزَلَتِ الْمَائِدَةُ

سَأَلْتُ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ عَنْهُ، وَقُلْتُ: إِنَّهُ لَيْتِيمٌ، فَقَالَ: أَهْرِيْقُوهُ * رواه الترمذي

3648- Ebû Saîd der ki: Yanımızda bir yetime ait olan şarap vardı, (içkiyi haram kılan) Maide sûresi (âyet: 90) inince Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)'e bu şarabın bir yetime ait olduğunu söyleyip ne yapacağımızı sordum; "Onu dökün!" buyurdu. [Sahih]

Tirmizî (1872) * [Sahih Sünen et-Tirmizî]

۳۶۴۹ - [۱۶] عَنْ أَبِي طَلْحَةَ أَنَّهُ قَالَ: يَا نَبِيَّ اللَّهِ، إِنِّي اشْتَرَيْتُ خَمْرًا لِأَيْتَامٍ فِي حِجْرِي، قَالَ: أَهْرَقِ الْخَمْرَ، وَانْكَسِرِ الدَّنَانُ * رواه الترمذي وضعفه. وفي رواية أَبِي دَاوُدَ: أَنَّهُ سَأَلَهُ النَّبِيَّ ﷺ عَنْ أَيْتَامٍ وَرَثُوا خَمْرًا قَالَ: «أَهْرِقْهَا». قَالَ: أَفَلَا أَجْعَلُهَا خَلًا؟ قَالَ: «لَا»

3649- Ebû Talha der ki: "Ey Allah'ın Resûlü! Himayem altındaki yetimler için şarap satın aldım" dedim. Bunun üzerine Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Şarabı dök kabını kır" buyurdu.

Ebû Dâvud (3675) rivayeti: Ebû Talha çocuklara miras olarak kalan içki hakkında sorunca Allah Resûlü (sallallahu aleyhi vesellem) "Dök onları!" buyurdu. Ebû Talha: "Bunları sirke yapayım mı?" diye sorduğunda ise; "Hayır" buyurdu.

Tirmizî (1293, "zayıf")

3- FASIL

۳۶۵۰ - [۱۷] عَنْ أُمِّ سَلَمَةَ قَالَتْ: نَهَى رَسُولُ اللَّهِ ﷺ عَنْ كُلِّ مُسْكِرٍ وَمُفْتِرٍ *

رواه أبو داود

3650- Ümmü Seleme der ki: "Allah Resûlü (sallallahu aleyhi vesellem), her sarhoşluk veren ve uyuşturucu etkisi olan şeyi yasaklamıştır." [Zayıf]

Ebû Dâvud (3686) * es-Silsiletu'd-Daîfe (10/4732)

۳۶۵۱ - [۱۸] عَنْ ذَيْلِمِ الْحَمِيرِيِّ قَالَ: قُلْتُ لِرَسُولِ اللَّهِ ﷺ: يَا رَسُولَ اللَّهِ، إِنَّا بِأَرْضٍ بَارِدَةٍ نَعَالِجُ فِيهَا عَمَلًا شَدِيدًا، وَإِنَّا نَتَّخِذُ شَرَابًا مِنْ هَذَا الْقَمْحِ نَتَّقَوِي بِهِ عَلَى أَعْمَالِنَا وَعَلَى بَزْدِ بِلَادِنَا، قَالَ: هَلْ يُسْكِرُ؟ قُلْتُ: نَعَمْ، قَالَ: فَاجْتَنِبُوهُ قَالَ: قُلْتُ: فَإِنَّ النَّاسَ غَيْرَ تَارِكِيهِ، قَالَ: فَإِنْ لَمْ يَتْرُكُوهُ فَقَاتِلُوهُمْ * رواه أبو داود

3651- Deylem el-Himyerî anlatıyor: Allah Resûlü'ne (sallallahu aleyhi vesellem): "Ey Allah'ın Resûlü! Biz soğuk bir yerdeyiz, orada ağır işlerde çalışıyoruz. İşlerimizi yapacak gücü sağlaması ve yurdumuzun soğuğuna karşı güçlenmemiz için şu buğdaydan içecek yapıyoruz" dedim. Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Sarhoşluk veriyor mu?" diye sordu; "Evet" dedim. Bunun üzerine: "Ondan uzak durun!" buyurdu. Ben: "İnsanlar onu bırakmazlar" dediğimde ise; "Bırakmazlarsa onlarla savaşın!" buyurdu. [Sahih]

Ebû Dâvud (3683) * [Sahih Sünen Ebî Dâvud]

۳۶۵۲ - [۱۹] عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عَمْرٍو: أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ نَهَى عَنِ الْخَمْرِ وَالْمَيْسِرِ وَالْكَؤُوبَةِ وَالْغُبَيْرَاءِ وَقَالَ: «كُلُّ مُسْكِرٍ حَرَامٌ». * رواه أبو داود

3652- Abdullah b. Amr bildiriyor: Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) şarap, kumar, tavla ve gubeyrâ içkisini (mısır rakısmı) yasakladı. Ayrıca: "Her sarhoş verici şey haramdır" buyurdu. [Sahih]

Ebû Dâvud (3685) * [Sahih Sünen Ebî Dâvud]

۳۶۵۳ - [۲۰] عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عَمْرٍو قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ لَا يَدْخُلُ الْجَنَّةَ عَاقٌ وَلَا قَمَارٌ وَلَا مَتَانٌ وَلَا مُذْمِنٌ حَمِيرٌ. وفي رواية له وَلَا وَلَدٌ زَيْنِيَّةٌ * رواه الدارمي

3653- Abdullah b. Amr'ın bildirdiğine göre Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem):
"Anne babasına asi gelen, içkiye müptela olan, iyiliği başa kakan ve veled-i zina cennete giremez" buyurdu.

Dârimî (2094)

۳۶۵۴ - [۲۱] عَنْ أَبِي أُمَامَةَ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ "إِنَّ اللَّهَ بَعَثَنِي رَحْمَةً
لِلْعَالَمِينَ وَهَدَى لِلْعَالَمِينَ وَأَمَرَنِي رَبِّي عَزَّ وَجَلَّ بِمَخِيقِ الْمَعَارِيفِ وَالْمَزَامِيرِ
وَالْأَوْثَانِ وَالصُّلْبِ وَأَمَرَ الْجَاهِلِيَّةَ وَحَلَفَ رَبِّي عَزَّ وَجَلَّ بِعِزَّتِهِ لَا يَشْرَبُ عَبْدٌ مِنْ
عِبِيدِي جِرْعَةً مِنْ خَمْرٍ إِلَّا سَقَيْتُهُ مِنَ الصَّدِيدِ مِثْلَهَا يَوْمَ الْقِيَامَةِ مَغْفُوراً لَهُ أَوْ
مُعَذَّباً وَلَا يَشْقِيهَا صَبِيّاً صَغِيراً ضَعِيفاً مُسْلِماً إِلَّا سَقَيْتُهُ مِنَ الصَّدِيدِ مِثْلَهَا يَوْمَ
الْقِيَامَةِ مَغْفُوراً لَهُ أَوْ مُعَذَّباً وَلَا يَشْرَبُ مِنْ مَخَافَتِي إِلَّا سَقَيْتُهُ مِنْ حِيَاضِ الْقُدْسِ
يَوْمَ الْقِيَامَةِ" * رواه أحمد

3654- Ebû Umâme'nin bildirdiğine göre Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem):
"Allah beni âlemlere rahmet ve hidayet vesilesi olarak gönderdi. Bana telli çalgıları, mezamiri (nefesli çalgıları), putları, dikili taşları ve haçı yok etmeyi emretti. Rabbim, kullarımdan bir kul bir yudum şarap içerse kıyamet gününde ister affedilmiş, isterse azap edilmiş olsun onun yerine cehennemden kaynar suyunu içirmeye yemin etti. Yine kullarımdan bir kul küçük bir çocuğa bir yudum şarap içirirse ister affedilmiş, isterse azap edilmiş olsun kıyamet gününde onun yerine cehennemden kaynar suyunu içirmeye yemin etti. Yine kullarımdan bir kul benim korkumdan dolayı şarap içmeyi bırakırsa ben de onu cennetteki içeceklerden içiririm" buyurdu. [Zayıf]

Ahmed (22571)

۳۶۵۵ - [۲۲] عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عُمَرَ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ قَالَ ثَلَاثَةٌ قَدْ حَرَّمَ اللَّهُ عَلَيْهِمُ الْجَنَّةَ مُذْمِنُ الْخَمْرِ وَالْعَاقُ وَالذَّيُّوثُ الَّذِي يُقْرُ فِي أَهْلِهِ الْخَبْثُ * رواه أحمد والنسائي

3655- Abdullah b. Amr'ın bildirdiğine göre Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Üç kimse vardır ki Allah onlara cenneti haram kılmıştır: Devamlı şarap içen kimse, anne babasına asi olan kimse ve ailesini çirkin işlere sokan deyyus kimse" buyurdu. [Hasen]

Ahmed (5372) ve Nesâî (2562) * Sahihu't-Terğîb (2366)

۳۶۵۶ - [۲۳] عَنْ أَبِي مُوسَى أَنَّ النَّبِيَّ ﷺ قَالَ: ثَلَاثَةٌ لَا يَدْخُلُونَ الْجَنَّةَ: مُذْمِنُ الْخَمْرِ وَقَاطِعُ الرَّجِيمِ وَمُصَدِّقُ بِالسِّخْرِ * رواه أحمد

3656- Ebû Mûsâ'nın bildirdiğine göre Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Üç kimse cennete giremez: Devamlı şarap içen (alkolik), akrabayla ilgisini kesen ve sihri tasdik eden" buyurdu. [Hasen]

Ahmed (19569)

۳۶۵۷ - [۲۴] عَنِ ابْنِ عَبَّاسٍ أَنَّهُ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ "مُذْمِنُ الْخَمْرِ إِنْ مَاتَ لَقِيَ اللَّهَ كَعَابِدٍ وَثَنٍ * رواه أحمد

3657- İbn Abbâs'ın bildirdiğine göre Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Devamlı şarap içen (ayyaş), puta tapan gibi Allah'a kavuşur" buyurdu. [Sahih]

Ahmed (2453) * Sahihu'l-Câmi' (6549)

۳۶۵۸ - [۲۵] وَرَوَى ابْنُ مَاجَةَ عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ

3658- Aynı hadisi İbn Mâce (3375), Ebû Hureyre'den rivayet etmiştir.

۳۶۵۹ - [۲۶] وَالْبَيْهَقِيُّ فِي «شُعَبِ الْإِيمَانِ» عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ عبيد الله عَنْ أَبِيهِ.
قال: ذَكَرَ الْبُخَارِيُّ فِي التَّارِيخِ عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ عبد الله عَنْ أَبِيهِ

3659- Beyhakî Şuabu'l-îmân'da (10310), Urve b. Muhammed b. Ammâr b. Yâsir'den, o da babası kanalıyla dedesinden rivayet etti. Buhârî, Târih'inde "Muhammed b. Abdillâh, babasından" şeklinde zikretmiştir.

۳۶۶۰ - [۲۷] عَنْ أَبِي بُزْدَةَ بْنِ أَبِي مُوسَى عَنْ أَبِيهِ أَنَّهُ كَانَ يَقُولُ: مَا أَبَالِي
شَرِبْتُ الْخَمْرَ، أَوْ عَبَدْتُ هَذِهِ السَّارِيَةَ مِنْ دُونِ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ * رواه النسائي

3660- Ebû Burde b. Ebî Mûsa'nın bildirdiğine göre babası şöyle demiştir: "İçki içmem ile Allah'ı bırakıp da şu direğe tapmam arasında benim için bir fark yoktur."

Nesâî (8/313)

كتاب الإمارة والقضاء

Devlet Yönetimi ve Yargılama Kitabı

1- FASIL

٣٦٦١ - [١] عن ابي هُرَيْرَةَ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ قَالَ «مَنْ أَطَاعَنِي فَقَدْ أَطَاعَ اللَّهَ، وَمَنْ عَصَانِي فَقَدْ عَصَى اللَّهَ، وَمَنْ يُطِيعِ الْأَمِيرَ فَقَدْ أَطَاعَنِي، وَمَنْ يَعْصِي الْأَمِيرَ فَقَدْ عَصَانِي، وَإِنَّمَا الْإِمَامُ جُنَّةٌ يُقَاتَلُ مِنْ وَرَائِهِ وَيَتَّقَى بِهِ، فَإِنِ أَمَرَ بِتَقْوَى اللَّهِ وَعَدَلَ، فَإِنَّ لَهُ بِذَلِكَ أَجْرًا، وَإِنِ قَالَ بِغَيْرِهِ، فَإِنَّ عَلَيْهِ مِنْهُ» * متفق عليه

3661- Ebû Hureyre'nin bildirdiğine göre Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem):
"Bana itaat eden, Allah'a itaat etmiş olur. Bana karşı gelen, Allah'a karşı gelmiş olur. Benim emîrime (valime) itaat eden bana itaat etmiş olur. Benim emîrime karşı gelen de bana karşı gelmiş olur. Devlet başkanı ondan güç alınarak savaşılan ve onunla tehlikeden korunulan kalkan gibidir. Eğer Allah'a karşı takvayı emreder ve adaletle hükmederse yaptıklarından hep sevap kazanır. Eğer aksini yaparsa günah kazanır" buyurdu. [Sahih]

Buhârî (2957) ve Müslim (1835)

٣٦٦٢ - [٢] وعن أم الحصين قالت: قال رسول الله ﷺ: "إِنِ أَمَرَ عَلَيْكُمْ عَبْدٌ مُجَدِّعٌ يَقْوَدُكُمْ بِكِتَابِ اللَّهِ فَاسْمَعُوا لَهُ وَأَطِيعُوا" * رواه مسلم

3662- Ümmü'l-Husayn'ın bildirdiğine göre Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Eğer size uzvu kesilmiş bir köle emîr tayin edilir de sizi Allah'ın Kitabı ile yönetirse hemen sözünü dinleyip itaat edin" buyurdu. [Sahih]

Müslim (1298)

۳۶۶۲ - [۳] عَنْ أَنَسِ بْنِ مَالِكٍ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ اسْمَعُوا وَأَطِيعُوا وَإِنْ اسْتَعْمَلَ عَلَيْكُمْ عَبْدٌ حَبَشِيٌّ كَانَ رَأْسَهُ زَبِيئَةً * رواه البخاري

3663- Enes b. Mâlik'in bildirdiğine göre Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Başınıza, başı kuru üzüm tanesi gibi olan bir Habeşli köle geçse dahi onun emirlerini dinleyip itaat edin!" [Sahih]

Buhârî (7142)

۳۶۶۳ - [۴] عَنْ عَبْدِ اللَّهِ عَنِ النَّبِيِّ ﷺ قَالَ السَّمْعُ وَالطَّاعَةُ عَلَى الْمَرْءِ الْمُسْلِمِ فِيمَا أَحَبَّ وَكَرِهَ مَا لَمْ يُؤْمَرْ بِمَعْصِيَةٍ فَإِذَا أُمِرَ بِمَعْصِيَةٍ فَلَا سَمْعَ وَلَا طَاعَةَ * متفق عليه

3664- Abdullah (b. Ömer), Hz. Peygamber'in (sallallahu aleyhi vesellem): "Allah'a isyan konusunda emir olmadıktan sonra, müslüman kişiye, sevse de sevmese de verilen emirleri dinleyip itaat etmesi gerekir. Şayet Allah'a isyan konusunda bir emir gelirse, söz dinlenmez ve itaat edilmez" buyurduğunu nakleder. [Sahih]

Buhârî (7144) ve Müslim (1839)

۳۶۶۴ - [۵] عَنْ عَلِيٍّ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ أَنَّ النَّبِيَّ ﷺ قَالَ: «لَا طَاعَةَ فِي مَعْصِيَةٍ، إِنَّمَا الطَّاعَةُ فِي الْمَعْرُوفِ» * متفق عليه

3665- Hz. Ali'nin bildirdiğine göre Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem):
"Allah'a isyan etmeye yönelik bir emre itaat edilmez! Şüphesiz ki itaat ancak
iyi şeylerde olur" buyurdu. [Sahih]

Buhârî (7145) ve Müslim (1840)

۳۶۶۶ - [۶] عَنْ عَبْدِ بْنِ الصَّامِتِ قَالَ: بَايَعْنَا رَسُولَ اللَّهِ ﷺ عَلَى السَّمْعِ
وَالطَّاعَةِ فِي الْعُسْرِ وَالْيُسْرِ وَالْمَنْشَطِ وَالْمَكْرَهِ، وَأَنْ لَا نُنَازِعَ الْأَمْرَ أَهْلَهُ، وَأَنْ نَقُومَ
بِالْحَقِّ حَيْثُ كُنَّا لَا نَخَافُ فِي اللَّهِ لَوْمَةً لَائِمَةً. وَفِي رَوَايَةٍ: وَأَنْ لَا نُنَازِعَ الْأَمْرَ أَهْلَهُ
إِلَّا أَنْ تَرَوْا كُفْرًا بَوَاحًا عِنْدَكُمْ مِنَ اللَّهِ فِيهِ بُرْهَانٌ * متفق عليه

3666- Ubâde b. es-Sâmit der ki: "Resûlullah'a (sallallahu aleyhi vesellem), zorluk ve kolaylıkta, hoşumuza giden ve gitmeyen şeylerde işitmek ve itaat etmek üzere; emir sahipleri ile çekişmeyeceğimize, her nerede olursak olalım muhakkak orada hakkı uygulayacağımıza ve Allah yolunda hiç kimsenin kınamasından korkmayacağımıza dair biat ettik."

Başka bir rivayette ise şöyle geçmektedir: "Apaçık delillerle Allah'ın katında küfür olan şeyler dışında işin ehli kişilerle herhangi bir konuda çekişmeyeceğimize dair biat ettik." [Sahih]

Buhârî (7199) ve Müslim (1709)

۳۶۶۷ - [۷] عَنِ ابْنِ عُمَرَ قَالَ: كُنَّا نُبَايِعُ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ عَلَى السَّمْعِ وَالطَّاعَةِ
وَيَقُولُ لَنَا: فِيمَا اسْتَطَعْتُمْ * متفق عليه

3667- İbn Ömer der ki: Dinleyip itaat etmek üzere Resûlullah'a (sallallahu aleyhi vesellem) biat etmek istediğimizde Allah Resûlü (sallallahu aleyhi vesellem) bize:
"Gücünüzün yettiğince" buyururdu. [Sahih]

Buhârî (7202) ve Müslim (1867)

۳۶۶۸ - [۸] عَنْ ابْنِ عَبَّاسٍ عَنِ النَّبِيِّ ﷺ قَالَ «مَنْ رَأَى مِنْ أَمِيرِهِ شَيْئًا يَكْرَهُهُ فَلْيُضْبِرْ عَلَيْهِ ، فَإِنَّهُ مَنْ فَارَقَ الْجَمَاعَةَ شَبْرًا فَمَاتَ ، إِلَّا مَاتَ مِيتَةً جَاهِلِيَّةً» * متفق عليه

3668- İbn Abbâs'ın bildirdiğine göre, Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem): *"Her kim idarecisinden hoşlanmadığı bir şey görürse sabretsin. Zira cemaatten bir karış dahi olsa ayrılmış o şekilde ölen kişi, cahiliye ölümü ile ölür"* buyurdu. [Sahih]

Buhârî (7143) ve Müslim (1849)

۳۶۶۹ - [۹] عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ عَنِ النَّبِيِّ ﷺ أَنَّهُ قَالَ مَنْ خَرَجَ مِنَ الطَّاعَةِ وَفَارَقَ الْجَمَاعَةَ فَمَاتَ مَاتَ مِيتَةً جَاهِلِيَّةً وَمَنْ قَاتَلَ تَحْتَ رَايَةٍ عَمِيَّةٍ يَغْضَبُ لِعَصْبَةٍ أَوْ يَدْعُو إِلَى عَصْبَةٍ أَوْ يَنْصُرُ عَصْبَةً فَقَتِلَ فَقَتِلَ جَاهِلِيَّةً وَمَنْ خَرَجَ عَلَى أُمَّتِي يَضْرِبُ بَرَّهَا وَفَاجِرَهَا وَلَا يَتَحَاشَى مِنْ مُؤْمِنِهَا وَلَا يَفِي لِدِي لِعَهْدٍ عَهْدَهُ فَلَيْسَ مِنِّي وَلَسْتُ مِنْهُ * رواه مسلم

3669- Ebû Hureyre'nin bildirdiğine göre Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): *"Kim (yöneticiye) itaatten çıkar ve cemaatten ayrılır da ölürse cahiliye ölümüyle ölmüş olur. Kim (savaş için) çekilmiş bir sancağın altında körü körüne savaşırsa, ırkçılık için öfkelenir, ırkçılığa davet eder veya ırkçı bir harekete yardım eder de öldürülürse ölümü cahiliye ölümüdür. Kim ümmetime karşı ayaklanır da iyi kötü ayırımı yapmadan önüne geleni vurur, ümmetimin mümin olanına saygı göstermez, ahid sahibi olana (zimmiye) verdiği sözde durmazsa o kişi benden değildir, ben de ondan değilim"* buyurdu. [Sahih]

Müslim (1848)

٣٦٧٠ - [١٠] وعن عوف بن مالك الأشجعي عن رسول الله ﷺ قال: "خِيَارُ أَيْمَتِكُمُ الَّذِينَ تُحِبُّونَهُمْ وَيُحِبُّونَكُمْ، وَتُصَلُّونَ عَلَيْهِمْ وَيُصَلُّونَ عَلَيْكُمْ، وَشِرَارُ أَيْمَتِكُمُ الَّذِينَ تُبْغِضُونَهُمْ وَيُبْغِضُونَكُمْ، وَتَلْعَنُونَهُمْ وَيَلْعَنُونَكُمْ، قَالُوا: قُلْنَا يَا رَسُولَ اللَّهِ، أَفَلَا نُنَابِذُهُمْ عِنْدَ ذَلِكَ؟ قَالَ: لَا، مَا أَقَامُوا فِيكُمْ الصَّلَاةَ، لَا مَا أَقَامُوا فِيكُمْ الصَّلَاةَ إِلَّا مَنْ وُلِّيَ عَلَيْهِ، وَالِ فَرَأَهُ يَأْتِي شَيْئًا مِنْ مَعْصِيَةِ اللَّهِ، فَلْيُكْرَهُ مَا يَأْتِي مِنْ مَعْصِيَةِ اللَّهِ، وَلَا يَنْزِعَنَّ يَدًا مِنْ طَاعَةٍ" * رواه مسلم

3670- Avf b. Mâlik el-Eşcaî'nin bildirdiğine göre Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "En hayırlı devlet başkanlarınız, sevdiğiniz ve sizleri seven, sizlere dua eden, sizin de dua ettiğiniz kişilerdir. En kötü devlet başkanlarınız ise sevmediğiniz, sizi de sevmeyen, lanet ettiğiniz ve size lanet eden kişilerdir" buyurdu. "Ey Allah'ın Resûlü! Onlara kılıçla karşı çıkalım mı?" diye sorulduğu zaman buyurdu ki: "Aranızda namazı kıldıkları sürece hayır! Şayet yöneticilerinizden hoşunuza gitmeyen bir şey görürseniz onun yaptığı işi sevmeyin; ama ona itaatten geri durmayın!" [Sahih]

Müslim (1855)

٣٦٧١ - [١١] عَنْ أُمِّ سَلَمَةَ زَوْجِ النَّبِيِّ ﷺ عَنِ النَّبِيِّ ﷺ أَنَّهُ قَالَ إِنَّهُ يُسْتَعْمَلُ عَلَيْكُمْ أَمْرَاءٌ فَتُغْرِقُونَ وَتُنَكِّرُونَ فَمَنْ كَرِهَ فَقَدْ بَرِئَ وَمَنْ أَنْكَرَ فَقَدْ سَلِمَ وَلَكِنْ مَنْ رَضِيَ وَتَابَعَ قَالُوا يَا رَسُولَ اللَّهِ أَلَا نُقَاتِلُهُمْ قَالَ لَا مَا صَلَّوْا أَيَّ مَنْ كَرِهَ بِقَلْبِهِ وَأَنْكَرَ بِقَلْبِهِ * رواه مسلم

3671- Hz. Peygamber'in (sallallahu aleyhi vesellem) hanımı Ümmü Seleme, Resûlullah'ın (sallallahu aleyhi vesellem): "Başınıza bazı idareciler gelecek, bazı yaptıklarını hoş görürken bazılarını reddedeceksiniz. Onların (kötü olarak) yaptıklarından hoşlanmayan kişi kendini kurtarmış olur. Reddeden kişi selamete erer. Kabul edip uyan kişi de (zarar görür)" buyurduğunu

nakleder. "Ey Allah'ın Resûlü! Onlarla savaşalım mı?" diye sorduklarında: "Namaz kıldıkları sürece hayır! Yani her kim kalben (onların uygulamalarından) hoşlanmayıp uzak durur ve inkar ederse kurtulur" buyurdu. [Sahih]

Müslim (1854)

۳۶۷۲ - [۱۲] عَنْ عَبْدِ اللَّهِ قَالَ قَالَ لَنَا رَسُولُ اللَّهِ ﷺ «إِنَّكُمْ سَتَرُونَ بَعْدِي أُمَّةً وَأُمُورًا تُنْكَرُونَهَا. قَالُوا فَمَا تَأْمُرُنَا يَا رَسُولَ اللَّهِ قَالَ «أَدُّوا إِلَيْهِمْ حَقَّهُمْ وَاسْلُوا اللَّهَ حَقَّهُمْ» * متفق عليه

3672- Abdullah b. Mes'ûd'un bildirdiğine göre Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Benden sonra, adam kayırma ve yadırgayacağınız bir takım işler göreceksiniz" buyurunca, biz: "Ne yapmamızı emredersin?" diye sorduk. Bunun üzerine Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Siz onlara haklarını ödeyin, hakkınız olan şeyi de Allah'tan isteyin" buyurdu. [Sahih]

Buhârî (7025) ve Müslim (1843)

۳۶۷۳ - [۱۳] عَنْ عَلْقَمَةَ بْنِ وَاثِلِ بْنِ حُجْرٍ: إِنَّ سَلَمَةَ بْنَ يَزِيدٍ سَأَلَ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ، فَقَالَ: أَرَأَيْتَ إِذَا قَامَ عَلَيْنَا أُمَّةٌ يَسْأَلُونَنَا حَقَّهُمْ وَيَمْنَعُونَنَا حَقَّنَا؟ فَسَكَتَ مَرَّتَيْنِ أَوْ ثَلَاثًا، فَحَدَّثَ بِهِ الْأَشْعَثُ بْنُ قَبِيْسٍ، فَقَالَ: إِنَّ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ، قَالَ: "اسْمَعُوا وَأَطِيعُوا، فَإِنَّمَا عَلَيْهِمْ مَا حُمِّلُوا وَعَلَيْكُمْ مَا حُمِّلْتُمْ" * رواه مسلم

3673- Alkame b. Vâil b. Hucr, babasından bildiriyor: Seleme b. Yezîd, Resûlullah'a (sallallahu aleyhi vesellem): "Haklarımızı bize vermeyen, ama kendi haklarını bizlerden isteyen yöneticilerimiz hakkında ne dersin?" diye sorduklarında Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Emirlerini dinleyip itaat edin! Onlar kendi yaptıklarından sorumludurlar, siz de kendi yaptığınızdan sorumlusunuz." [Sahih]

Müslim (1846)

۳۶۷۴ - [۱۴] وعن عبد الله بن عمر قال: سمعت رسول الله ﷺ يقول: "مَنْ خَلَعَ يَدًا مِنْ طَاعَةِ لِقِيِّ اللَّهِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ لَا حُجَّةَ لَهُ وَمَنْ مَاتَ وَلَيْسَ فِي عُنُقِهِ بَيْعَةٌ مَاتَ مِيتَةً جَاهِلِيَّةً" * رواه مسلم

3674- İbn Ömer der ki: Resûlullah'ın (sallallahu aleyhi vesellem): "Her kim (yöneticiye) itaatten geri durursa kıyamet gününde Allah'ın huzuruna dayanaksız bir şekilde çıkar. Her kim de (birine) bir biatı olmadan ölürse Cahiliye ölümü üzerine ölür" buyurduğunu işittim.

Müslim (1851)

۳۶۷۵ - [۱۵] عن أبي هريرة عن النبي ﷺ قَالَ كَانَتْ بَنُو إِسْرَائِيلَ تَسْوِسُهُمُ الْأَنْبِيَاءُ كُلَّمَا هَلَكَ نَبِيٌّ خَلَفَهُ نَبِيٌّ وَإِنَّهُ لَا نَبِيَّ بَعْدِي وَسَيَكُونُ خُلَفَاءُ فَيَكْفُرُونَ قَالُوا فَمَا تَأْمُرُنَا قَالَ قُوا بِبَيْعَةِ الْأَوَّلِ فَالْأَوَّلِ أَعْطَوْهُمْ حَقَّهُمْ فَإِنَّ اللَّهَ سَائِلُهُمْ عَمَّا اسْتَرْعَاهُمْ * متفق عليه

3675- Ebû Hureyre bildiriyor: Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "İsrâil oğullarını peygamberler yönetirdi. Ölen her peygamberin ardından onun yerine bir peygamber gelirdi. Ancak benden sonra bir peygamber gelmeyecektir. Ama bir çok halife gelecektir" buyurdu. Kendisine: "(O zaman gelince) Ne yapmamızı emredersin?" diye sorduklarında, Allah Resûlü (sallallahu aleyhi vesellem): "Sırayla gelenlere yaptığımız biatlere sadık kalın. Zira Allah onlardan, yönettikleri kişilerden dolayı hesap soracaktır" buyurdu. [Sahih]

Buhârî (3455) ve Müslim (1742)

۳۶۷۶ - [۱۶] عَنْ أَبِي سَعِيدٍ الْخُدْرِيِّ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ إِذَا بُوِيعَ لِخَلِيفَتَيْنِ فَأَقْتُلُوا الْآخَرَ مِنْهُمَا * رواه مسلم

3676- Ebû Saîd el-Hudrî'nin bildirdiğine göre Allah'ın Resûlü (sallallahu aleyhi vesellem): "İki halifeye biat edildiği zaman onlardan ikinciyi (sonradan biat edileni) öldürün!" buyurdu.

Müslim (1853)

۳۶۷۷ - [۱۷] عَنْ عَزْفَجَةَ بِنِ شُرَيْحٍ قَالَ: قَالَ النَّبِيُّ ﷺ: إِنَّهَا سَتَكُونُ بَعْدِي هَنَاتٌ وَهَنَاتٌ وَهَنَاتٌ وَرَفَعَ يَدَيْهِ فَمَنْ رَأَيْتُمُوهُ يُرِيدُ يُفَرِّقَ أُمَّةَ مُحَمَّدٍ ﷺ وَهِيَ جَمِيعٌ فَأَقْتُلُوهُ كَاتِنًا مَنْ كَانَ مِنَ النَّاسِ * رواه مسلم

3677- Arfece b. Şurayh der ki: Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem): "Benden sonra karşılıklar, fitne ve fesatlar olacaktır" buyurdu. Sonra de ellerini kaldırıp şöyle devam etti: "Muhammed ümmetinin birliğini bozmaya çalışan birini gördüğünüzde her kim olursa olsun öldürün!" buyurdu. [Sahih]

Müslim (1852)

۳۶۷۸ - [۱۸] عَنْ عَزْفَجَةَ قَالَ سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ يَقُولُ مَنْ أَنَاكُمْ وَأَمْرُكُمْ جَمِيعٌ عَلَى رَجُلٍ وَاحِدٍ يُرِيدُ أَنْ يَشُقَّ عَصَاكُمْ أَوْ يُفَرِّقَ جَمَاعَتَكُمْ فَأَقْتُلُوهُ * رواه مسلم

3678- Arfece der ki: Allah'ın Resûlü'nün (sallallahu aleyhi vesellem): "Bir adamın (liderin) etrafında toplanmış olduğunuz halde, birliğinizi bozmak ve topluluğunuzu dağıtmak için gelen kişiyi öldürün!" buyurduğunu işittim. [Sahih]

Müslim (1852)

۳۶۷۹ - [۱۹] وعن عبد الله بن عمرو قال: قال رسول الله ﷺ: "وَمَنْ بَايَعَ إِمَامًا فَأَعْطَاهُ صَفْقَةً يَدِهِ وَثَمْرَةَ قَلْبِهِ فَلْيَطِغْهُ إِنْ اسْتَطَاعَ فَإِنْ جَاءَ آخَرَ يُنَازِعُهُ فَاضْرِبُوا عُنُقَ الْآخِرِ" * رواه مسلم

3679- Abdullah b. Amr'ın bildirdiğine göre Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Bir yöneticiye biat edecek kişi, tamamıyla biat edip gönülden ona bağlansın. Eğer başka biri daha çıkıp da yöneticilik konusunda ilk biat alan kişiyle çekişirse sonra çıkanın boynunu vurun" buyurdu. [Sahih]

Müslim (1844)

۳۶۸۰ - [۲۰] عَنْ عَبْدِ الرَّحْمَنِ بْنِ سَمُرَةَ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: يَا عَبْدَ الرَّحْمَنِ بْنَ سَمُرَةَ لَا تَسْأَلِ الْإِمَارَةَ، فَإِنَّكَ إِنْ أُعْطِيتَهَا عَنْ مَسْأَلَةٍ وُكِلْتَ إِلَيْهَا، وَإِنْ أُعْطِيتَهَا عَنْ غَيْرِ مَسْأَلَةٍ أُحِنْتَ عَلَيْهَا * متفق عليه

3680- Abdurrahman b. Semure der ki: Resûlullah'ın (sallallahu aleyhi vesellem) bana: "Ey Abdurrahman b. Semure! İdarecilik işini kendin isteme. Kendin istediğin takdirde bu görevinde yalnız bırakılırsın. Ancak sen istemeden öylesi bir görev sana verilirse görevinde Allah yardımcın olur" buyurdu. [Sahih]

Buhârî (6722) ve Müslim (1652)

۳۶۸۱ - [۲۱] عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ عَنِ النَّبِيِّ ﷺ قَالَ: إِنَّكُمْ سَتَحْرِضُونَ عَلَيَّ الْإِمَارَةَ، وَإِنَّهَا سَتَكُونُ نَدَامَةً وَحَسْرَةً يَوْمَ الْقِيَامَةِ فَنِعْمَ الْمُرْضِعَةُ، وَبِئْسَتِ الْفَاطِمَةُ * رواه البخاري

3681- Ebû Hureyre, Hz. Peygamber'in (sallallahu aleyhi vesellem): "Yönetici olmaya yönelik içinizde bir hırs olacak, ancak bu hırsınız kıyamet gününde pişmanlığa ve üzüntüye sebep olacaktır. Devletin imkânlarından

faydalanmayı pek güzel, nimetlerinden mahrum kalmayı ise pek kötü göreceksiniz” buyurduğunu bildiriyor. [Sahih]

Buhârî (7148)

۳۶۸۲ - [۲۲] عَنْ أَبِي ذَرٍّ قَالَ قُلْتُ يَا رَسُولَ اللَّهِ أَلَا تَسْتَعْمِلُنِي قَالَ فَضْرَبَ بِيَدِهِ عَلَيَّ مِنْكَبِي ثُمَّ قَالَ يَا أَبَا ذَرٍّ إِنَّكَ ضَعِيفٌ وَإِنَّهَا أَمَانَةٌ وَإِنَّهَا يَوْمَ الْقِيَامَةِ خِزْيٌ وَنَدَامَةٌ إِلَّا مَنْ أَخَذَهَا بِحَقِّهَا وَأَدَّى الَّذِي عَلَيْهِ فِيهَا. وفي رواية: قال له: "يا أبا ذر: إني أراك ضعيفًا، وإني أحبُّ لك ما أحبُّه لنفسِي، لا تأمرنَّ علي اثنين، ولا تولينَّ علي مال يتيم" * رواه مسلم

3682- Ebû Zer der ki: "Ey Allah'ın Resûlü! Beni görevli yapmayacak mısın?" diye sorduğumda, Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) omuzuma dokunarak: "Ey Ebû Zer! Sen zayıf birisin. Görev ise bir emanettir. Bu görevi hakkıyla elde edip sorumluluklarını gereğince eda edenler dışında kıyamet gününde mahrumiyete ve pişmanlığa sebep olur" buyurdu.

Müslim'in bir diğer rivayetinde: "Ey Ebû Zer! Seni zayıf biri görüyorum. Kendim için istediğimi senin için de isterim; ama iki kişiye olsa dahi başkan olma ve yetim malı sorumluluğunu üstlenme!" [Sahih]

Müslim (1825-6)

۳۶۸۳ - [۲۳] عَنْ أَبِي مُوسَى قَالَ دَخَلْتُ عَلَى النَّبِيِّ ﷺ أَنَا وَرَجُلَانِ مِنْ بَنِي عَجِي فَقَالَ أَحَدُ الرَّجُلَيْنِ يَا رَسُولَ اللَّهِ أَمْرُنَا عَلَى بَعْضِ مَا وَلَّاكَ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ وَقَالَ الْآخَرُ مِثْلَ ذَلِكَ فَقَالَ إِنَّا وَاللَّهِ لَا نُؤَلِّي عَلَى هَذَا الْعَمَلِ أَحَدًا سَأَلَهُ وَلَا أَحَدًا حَرَصَ عَلَيْهِ. وفي رواية قال: "لَا نَسْتَعْمِلُ عَلَى عَمَلِنَا مَنْ أَرَادَهُ" * متفق عليه

3683- Ebû Mûsa der ki: Amca oğullarından iki adamla birlikte Resûlullah'ın (sallallahu aleyhi vesellem) yanına girdim. Adamlardan biri: "Ey Allah'ın Resûlü! Allah'ın sana bahşettiği yerlerden birinde bize bir memuriyet ver" dedi. Diğer adam da bunun benzerini istedi. Bunun üzerine Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem): *"Vallahi biz bu işte, buna talip olan veya buna hırslı olan hiç kimseyi görevlendirmeyiz!"* buyurdu. Bir diğer rivayette: *"İş dileyen kimseyi biz işimiz üzerine kullanmayız"* buyurdu. [Sahih]

Buhârî (2261) ve Müslim (1733)

۳۶۸۴ - [۲۴] عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ عَنِ النَّبِيِّ ﷺ قَالَ: "تَجِدُونَ مِنْ خَيْرِ النَّاسِ أَشَدَّهُمْ كَرَاهِيَةً لِهَذَا الْأَمْرِ، حَتَّى يَقَعَ فِيهِ" * متفق عليه

3684- Ebû Hureyre'nin bildirdiğine göre Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem): *"Yöneticilik işinde en hayırlı kişilerin yöneticiliğe bulaşmadan önce bu işten hiç hoşlanmayan kişiler olduğunu görürsünüz"* buyurdu. [Sahih]

Buhârî (3589) ve Müslim (2526)

۳۶۸۵ - [۲۵] عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عُمَرَ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ قَالَ «أَلَا كَلُّكُمْ رَاعٍ، وَكَلُّكُمْ مَسْئُولٌ عَنْ رَعِيَّتِهِ، فَالْإِمَامُ الَّذِي عَلَى النَّاسِ رَاعٍ وَهُوَ مَسْئُولٌ عَنْ رَعِيَّتِهِ، وَالرَّجُلُ رَاعٍ عَلَى أَهْلِ بَيْتِهِ وَهُوَ مَسْئُولٌ عَنْ رَعِيَّتِهِ، وَالْمَرْأَةُ رَاعِيَةٌ عَلَى أَهْلِ بَيْتِ زَوْجِهَا وَوَلَدِهِ وَهِيَ مَسْئُولَةٌ عَنْهُمْ، وَعَبْدُ الرَّجُلِ رَاعٍ عَلَى مَالِ سَيِّدِهِ وَهُوَ مَسْئُولٌ عَنْهُ، أَلَا فَكَلُّكُمْ رَاعٍ وَكَلُّكُمْ مَسْئُولٌ عَنْ رَعِيَّتِهِ» * متفق عليه

3685- Abdullah b. Ömer'in bildirdiğine göre Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): *"Hepiniz idareciniz ve idare ettiklerinizden sorumlusunuz. Halife, insanların idarecisidir ve onlardan sorumludur. Erkek, ailesinin idarecisidir ve onlardan sorumludur. Kadın, kocasının evinin ve çocuklarının idarecisidir ve onlardan sorumludur. Köle, efendisinin malının idarecisidir ve ondan"*

sorumludur. Bilin ki hepiniz idareciniz ve hepiniz idare ettiklerinizden sorumlusunuz!" buyurdu. [Sahih]

Buhârî (893) ve Müslim (1829)

۳۶۸۶ - [۲۶] وعن معقل بن يسار قال: سمعت رسول الله ﷺ يقول: "مَا مِنْ وَالٍ يَلِي رَعِيَّةً مِنَ الْمُسْلِمِينَ، فَيَمُوتُ وَهُوَ غَاشٌّ لَهُمْ، إِلَّا حَرَّمَ اللَّهُ عَلَيْهِ الْجَنَّةَ" * متفق عليه

3686- Mâ'kil b. Yesâr der ki: Resûlullah'ın (sallallahu aleyhi vesellem): "Allah'ın, halka idareci yaptığı kişi, idare ettiklerini aldatırken ölürse, Allah ona Cenneti haram kılar" buyurduğunu işittim.

Buhârî (7151) ve Müslim (142)

۳۶۸۷ - [۲۷] وعنه قال: سمعت رسول الله ﷺ يقول: «مَا مِنْ عَبْدٍ اسْتَرْعَاهُ اللَّهُ رَعِيَّةً، فَلَمْ يَحْطُهَا بِنَصِيحَةٍ، إِلَّا لَمْ يَجِدْ رَائِحَةَ الْجَنَّةِ» * متفق عليه

3687- Ma'kil b. Yesâr der ki: Resûlullah'ın (sallallahu aleyhi vesellem): "Allah bir kulunu halkı görüp gözeteceği bir konumda kılar da o, onların iyiliği için çalışmazsa, elbette cennet kokusunu koklayamayacaktır" buyurduğunu işittim. [Sahih]

Buhârî (7150) ve Müslim (142)

۳۶۸۸ - [۲۸] وعن عائذ بن عمرو قال: سمعت رسول الله ﷺ يقول: "إِنَّ شَرَّ الرِّعَاءِ الْخَطْمَةُ" * رواه مسلم

3688- Âiz b. Amr der ki: Resûlullah'ın (sallallahu aleyhi vesellem): "En kötü yönetici, yönettiği kişilerin dağılmasına sebep olandır!" buyurduğunu işittim. [Sahih]

Müslim (1830)

۳۶۸۹ - [۲۹] وعن عائشة قالت: قال رسول الله ﷺ: "اللَّهُمَّ مَنْ وَلِيَ مِنْ أَمْرِ أُمَّتِي شَيْئًا فَشَقَّ عَلَيْهِمْ فَاشَقُّ عَلَيْهِ وَمَنْ وَلِيَ مِنْ أَمْرِ أُمَّتِي شَيْئًا فَفَرَّقَ بِهِمْ فَارْفُقْ بِهِ" * رواه مسلم

3689- Hz. Âişe, Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Allahım! Her kim bir konuda ümmetime yönetici olur da onlara zorluk çektirirse sen de ona zorluk çektiir! Her kim de bir konuda ümmetimin başına geçer de onlara hoş bir muamelede bulunursa sen de ona hoş muamelede bulun!" buyurdu. [Sahih]

Müslim (1828)

۳۶۹۰ - [۳۰] عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عَمْرٍو قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ إِنَّ الْمُقْسِطِينَ عِنْدَ اللَّهِ عَلَى مَتَابِرٍ مِنْ نُورٍ عَنْ يَمِينِ الرَّحْمَنِ عَزَّ وَجَلَّ وَكِلْتَا يَدَيْهِ يَمِينِ الَّذِينَ يَعْدِلُونَ فِي حُكْمِهِمْ وَأَهْلِيهِمْ وَمَا وَلُوا" * رواه مسلم

3690- Abdullah b. Amr'ın bildirdiğine göre Allah'ın Resûlü (sallallahu aleyhi vesellem): "Adaletli olanlar Allah'ın katında nurdan minberler üzerinde Rahman'ın sağında yer alacaklardır. O'nun her iki eli de sağdır. Bunlar, hükümlerinde ve aileleri ile sorumlu oldukları kişiler hakkında adil olanlardır" buyurdu. [Sahih]

Müslim (1827) ve Nesâî (5379)

۳۶۹۱ - [۳۱] عَنْ أَبِي سَعِيدٍ الْخُدْرِيِّ عَنْ رَسُولِ اللَّهِ ﷺ قَالَ: مَا بَعَثَ اللَّهُ مِنْ نَبِيٍّ وَلَا اسْتَخْلَفَ مِنْ خَلِيفَةٍ إِلَّا كَانَتْ لَهُ بَطَانَتَانِ: بَطَانَةٌ تَأْمُرُهُ بِالْخَيْرِ، وَبَطَانَةٌ تَأْمُرُهُ بِالشَّرِّ وَتَحْضُهُ عَلَيْهِ، فَالْمَغْضُومُ مَنْ غَضِمَ بِاللَّهِ * رواه البخاري

3691- Ebû Saîd el-Hudrî, Hz. Peygamber'in (sallallahu aleyhi vesellem): "Allah'ın gönderdiği her peygamberin ve onlardan sonra gelen halifenin iki danışmanı vardır. Bunlardan biri ona hayrı emreder, diğeri de kötülüğü emredip kötülük yapmaya teşvik eder. Kötülüğü teşvik edenlerden korunmuş olanlar Allah'ın koruduğu kimselerdir" buyurduğunu nakletmiştir. [Sahih]

Buhârî (7198)

۳۶۹۲ - [۳۲] عَنْ أَنَسِ بْنِ مَالِكٍ قَالَ إِنَّ قَيْسَ بْنَ سَعْدٍ كَانَ يَكُونُ بَيْنَ يَدَيْ

النَّبِيِّ ﷺ بِمَنْزِلَةِ صَاحِبِ الشَّرْطِ مِنَ الْأَمِيرِ * رواه البخاري

3692- Enes b. Mâlik der ki: "Kays b. Sa'd'ın Hz. Peygamber'in (sallallahu aleyhi vesellem) (yetki bakımından) yanındaki konumu, emniyet amirinin valinin yanındaki konumu gibidir." [Sahih]

Buhârî (7155)

۳۶۹۳ - [۳۳] عَنْ أَبِي بَكْرَةَ قَالَ لَمَّا بَلَغَ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ أَنَّ أَهْلَ فَارَسَ قَدْ

مَلَكُوا عَلَيْهِمْ بَنَاتٌ كَثْرَى قَالَ «لَنْ يُفْلِحَ قَوْمٌ وَلَوْ أَمَرَهُمْ امْرَأَةٌ» * رواه البخاري

3693- Ebû Bekre dedi ki: Fâris halkının Kisrâ'nın kızını kendilerine kraliçe seçtikleri haberi Rasûlullah'a (sallallahu aleyhi vesellem) ulaşınca: "Devlet başkanlığı işlerini bir kadının eline veren millet iflah olmaz!" buyurdu. [Sahih]

Buhârî (4425)

2- FASIL

۳۶۹۴ - [۳۴] عَنْ الْحَارِثِ الْأَشْعَرِيِّ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: "وَأَنَا أَمْرُكُمْ

بِخَمْسٍ أَمْرُكُمْ بِالسَّمْعِ وَالطَّاعَةِ وَالْجَمَاعَةِ وَالْهَجْرَةِ وَالْجِهَادِ فِي سَبِيلِ اللَّهِ فَمَنْ

خَرَجَ مِنَ الْجَمَاعَةِ قَيْدَ شِبْرِ فَقَدْ خَلَعَ رِبْقَةَ الْإِسْلَامِ مِنْ رَأْسِهِ وَمَنْ دَعَا دَعْوَى
الْجَاهِلِيَّةِ فَهُوَ جُنَا جَهَنَّمَ وَإِنْ صَامَ وَصَلَّى، وَزَعَمَ أَنَّهُ مُسْلِمٌ * رواه أحمد
والترمذي

3694- Hâris el-Eş'arî'nin bildirdiğine göre Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem): "Ben size beş şeyi emrediyorum. İştihî itaat etmenizi, cemaati, hicreti ve Allah yolunda cihadı emrediyorum. Cemaatten bir karış miktarı ayrılan kişi İslâm yularını başından çıkartmıştır. Cahiliye davasını güden kişi cehennem yığınındandır. Oruç tutup, namaz kılsa da, müslüman olduğunu iddia etse de" buyurdu. [Sahih]

Ahmed (17170) ve Tirmizî (2864) * Sahihu't-Terğîb (552)

۳۶۹۵ - [۳۵] عَنْ زِيَادِ بْنِ كُسَيْبِ الْعَدَوِيِّ، قَالَ: كُنْتُ مَعَ أَبِي بَكْرَةَ تَحْتَ
مِثْبَرِ ابْنِ عَامِرٍ وَهُوَ يَخْطُبُ وَعَلَيْهِ ثِيَابُ رِقَاقٍ، فَقَالَ أَبُو بِلَالٍ: انظُرُوا إِلَى أَمِيرِنَا
يَلْبَسُ ثِيَابَ الْفَسَاقِ، فَقَالَ أَبُو بَكْرَةَ: اسْكُتْ سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ يَقُولُ: مَنْ
أَهَانَ سُلْطَانَ اللَّهِ فِي الْأَرْضِ أَهَانَهُ اللَّهُ * رواه الترمذي وقال: هَذَا حَدِيثٌ حَسَنٌ
غَرِيبٌ.

3695- Ziyâd b. Kuseyb el-Adevî der ki: İbn Âmir hutbe okurken Ebû Bekre ile beraber onun minberinin yanında idim, İbn Âmir hutbe okurken üzerinde ince bir elbisesi vardı. Ebû Bilâl: "İdarecimize bakın fasık kimselerin elbisesini giyiyor" dedi. Bunun üzerine Ebû Bekre şöyle konuştu: "Sus! Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)'in: «Dünyada Allah adına yöneticilik yapan kişinin değerini düşüreni de Allah kıyamet gününde küçük düşürür» buyurduğunu işittim." [Sahih]

Tirmizî (2224 "hasen ğarîb").

۳۶۹۶ - [۳۶] عَنِ النَّوَّاسِ بْنِ سَمْعَانَ، قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: لَا طَاعَةَ

لِمَخْلُوقٍ فِي مَعْصِيَةِ الْخَالِقِ . رواه في شرح السنة

3696- Nevvâs b. Sem'ân der ki: Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Allah'a isyan eden hiçbir mahlûkata itaat yoktur" buyurdu.

Beğavi Şerhu's-Sünne'de

۳۶۹۷ - [۳۷] عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: «مَا مِنْ أَمِيرٍ عَشْرَةَ إِلاَّ

يُؤْتَى بِهِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ مَغْلُولًا حَتَّى يَفُكَّ عَنْهُ الْعَدْلُ أَوْ يُوبِقَهُ الْجَوْرُ» * رواه الدارمي

3697- Ebû Hureyre'nin bildirdiğine göre Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "On kişinin idarecisi olan hiç kimse yoktur ki kıyamet gününde kelepçelenmiş olarak getirilmiş olmasın. Nihayet onu adaleti kurtarır, ya da zulmü onu helak eder" buyurdu.

Ahmed (9570) ve Dârimî (2518)

۳۶۹۸ - [۳۸] عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ عَنْ رَسُولِ اللَّهِ ﷺ أَنَّهُ قَالَ: وَئِلَّ لِلْأَمْرَاءِ، وَئِلَّ

لِلْعُرَفَاءِ، وَئِلَّ لِلْأَمَنَاءِ، لِيَتَمَّتِنَّ أَقْوَامٌ يَوْمَ الْقِيَامَةِ أَنَّ نَوَاصِيَهُمْ مُعَلَّقَةٌ بِالثَّرِيَّا

يَتَجَلَّجَلُونَ بَيْنَ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ وَأَنَّهُمْ لَمْ يَلُوا عَمَلًا. رواه في "شرح السنة"

ورواه أحمد وفي روايته: "أَنَّ ذَوَائِبَهُمْ كَانَتْ مُعَلَّقَةً بِالثَّرِيَّا يَتَدَبَّدُبُونَ بَيْنَ السَّمَاءِ

وَالْأَرْضِ وَلَمْ يَكُونُوا عَمِلُوا عَلَى شَيْءٍ"

3698- Ebû Hureyre'den rivayet edildiğine göre Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Valilerin vay haline! Yetkili kimselerin (vezirlerin) vay haline! Emin olanların vay haline! Bir takım kavimler, kıyamet gününde kaküllerinin Süreyyâ yıldızına asılı olup, yeryüzü ve gökyüzü arasında sallanmayı ve hiç

birşey üzerine işlem yapılmamış (sorumlu olmamayı) olmayı temenni edecekler" buyurdu.

Ahmed'in rivayetinde: "Kaküllerinin Süreyyâ yıldızına asılı olup, yeryüzü ve gökyüzü arasında sallanmayı ve hiçbir konuda soruşturmaya gerek işleri olmamayı temenni edecekler" ibaresi geçmiştir. [Sahih]

Ahmed (8612) ve Beğavî Şerhu's-Sünne'de (2468) * Sahihu't-Terğîb (789)

۳۶۹۹ - [۳۹] عَنْ غَالِبِ الْقَطَّانِ عَنْ رَجُلٍ، عَنْ أَبِيهِ، عَنْ جَدِّهِ عَنْ رَسُولِ اللَّهِ ﷺ أَنَّهُ قَالَ إِنَّ الْعِرَافَةَ حَقٌّ وَلَا بُدَّ لِلنَّاسِ مِنَ الْعِرَافِ وَلَكِنَّ الْعِرَافَاءَ فِي النَّارِ *
رواه أبو داود

3699- Ğâlib el-Kattân, bir adamdan, o da babasından, o da dedesinden, bildiriyor: Kendileri (bu adamın ailesi) yol üzerinde bulunan sulardan bir suyun üzerinde görevliydi. İslam dini onlara ulaşınca suyun sahibi, kavminin müslüman olması halinde onlara yüzer deve vereceğini vaadetti. Kavmi müslüman olunca da develeri aralarında paylaştırdı. [Zayıf]

Ebü Dâvud (2934, daha uzun metinle) * Daifu'l-Câmi' (1507)

۳۷۰۰ - [۴۰] وعن كعب بن عجرة قال : قال رسول الله ﷺ: "أُعِيدُكَ بِاللَّهِ مِنْ إِقَارَةِ السُّفَهَاءِ"، قَالَ: وَمَا ذَلِكَ يَا رَسُولَ اللَّهِ، قَالَ: "أَمْرَاءُ سَيَكُونُونَ مِنْ بَعْدِي، مَنْ دَخَلَ عَلَيْهِمْ فَصَدَّقَهُمْ بِحَدِيثِهِمْ، وَأَعَانَهُمْ عَلَى ظُلْمِهِمْ، فَلَيْسُوا مِنِّي وَلَسْتُ مِنْهُمْ، وَلَمْ يَرِدُوا عَلَيَّ الْحَوْضَ، وَمَنْ لَمْ يَدْخُلْ عَلَيْهِمْ وَلَمْ يُصَدِّقْهُمْ بِحَدِيثِهِمْ، وَلَمْ يُعْنَهُمْ عَلَى ظُلْمِهِمْ، فَأُولَئِكَ مِنِّي وَأَنَا مِنْهُمْ، وَأُولَئِكَ يَرِدُونَ عَلَيَّ الْحَوْضَ *
رواه الترمذي والنسائي

3700- Ka'b b. Ucre der ki: Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem): "Ey Ka'b b. Ucre! Sefihlerin yönetiminden Allah seni korusun!" buyurdu. Ka'b: "Ey Allah'ın Resûlü! Neden?" diye sorunca Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Benden sonra (sefih) bazı yöneticiler olacaktır. Onların yanında bulunanlar, sözlerini onaylayanlar ve zulümlerine yardımcı olanlar benden (dinimden) değildir, ben de onlardan değilim. Bunlar (cennetteki) Havz'a, yanıma da gelemeyeceklerdir." [Sahih]

Tirmizî (2259) * [Sahih Süneni't-Tirmizi]

۳۷۰۱ - [۴۱] عَنِ ابْنِ عَبَّاسٍ عَنِ النَّبِيِّ ﷺ قَالَ: مَنْ سَكَنَ الْبَادِيَةَ جَفَا، وَمَنْ اتَّبَعَ الصَّيْدَ غَفَلَ، وَمَنْ اتَّبَعَ السُّلْطَانَ افْتَتِنَ * رواه أحمد والترمذي والنسائي وفي رواية أبي داود: «مَنْ لَزِمَ السُّلْطَانَ افْتَتِنَ وَمَا ازْدَادَ عَبْدٌ مِنَ السُّلْطَانِ دُنُوًّا إِلَّا ازْدَادَ مِنْ اللَّهِ بُحْدًا»

3701- İbn Abbâs, Resûlullah'ın (sallallahu aleyhi vesellem): "Çölde ikamet eden kaba olur. Avcılıkla uğraşanlar gafil olurlar. İdarecilerin kapısına giden fitneye düşer" buyurduğunu naklede.

Ebû Dâvud'un rivayetinde: "Kim idareci ile beraber olmayı sürdürürse fitneye düşer. Kulun (zalim) sultana yaklaşmakla Allah'dan uzaklaşmaktan başka bir kazanımı olmaz" ibaresi geçmiştir. [Sahih]

Ahmed (3362), Tirmizî (2256), Nesâî (7/195) ve Ebû Dâvud (2859) * Sahihu't-Terğîb (2241)

۳۷۰۲ - [۴۲] وَعَنِ الْمَقْدَامِ بْنِ مَعْدِي كَرِبَ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ ضَرَبَ عَلَيَّ مِنْكِبِهِ، ثُمَّ قَالَ: "لَهُ أَفْلَحَتْ يَا قَدِيمٌ إِنْ مِتَّ وَلَمْ تَكُنْ أَمِيرًا وَلَا كَاتِبًا وَلَا عَرِيفًا" * رواه أبو داود

3702- Mikdâm b. Ma'dî Kerib'in bildirdiğine göre Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) onun omuzuna dokunarak: "Ey Mikdamcığim! Ölünce yönetici veya katip veya bir bilirkişi değilsen kurtuluşa ermişsindir" buyurdu. [Zayıf]

Ebû Dâvud (2933) * es-Silsiletu'd-Daife (3/1133)

۳۷۰۳ - [۴۳] عَنْ عُقْبَةَ بْنِ عَامِرٍ قَالَ سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ قَالَ لَا يَدْخُلُ

الْجَنَّةَ صَاحِبُ مَكِّيٍّ: يعني الذي يعشر الناس * رواه أحمد وأبو داود والدارمي

3703- Ukbe b. Âmir der ki: Resûlullah'tan (sallallahu aleyhi vesellem): "Meks (zekât toplayan memurun haksız olarak aldığı vergisi) olan Cennete giremez" buyurduğunu işittim. [Zayıf]

Ebû Dâvud (2937) * Daifu't-Terğîb (480)

۳۷۰۴ - [۴۴] عَنْ أَبِي سَعِيدٍ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: إِنَّ أَحَبَّ النَّاسِ إِلَيَّ اللَّهُ

يُزَمُّ الْقِيَامَةَ وَأَذْنَاهُمْ مِنْهُ مَجْلِسًا إِمَامًا عَادِلًا، وَأَبْغَضَ النَّاسِ إِلَيَّ اللَّهُ وَأَبْعَدَهُمْ مِنْهُ

مَجْلِسًا إِمَامًا جَائِرًا * رواه الترمذي وقال : هذا حديث حسن غريب

3704- Ebû Saîd der ki: Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Kıyamet günü Allah'a inananların en sevimsisi ve konum bakımından en yakını, adaletli hükümdardır. Allah'ın en çok kızdığı ve konum bakımından en uzak olanı ise zâlim hükümdardır" buyurdu. [Zayıf]

Tirmizî (1329 "hasen ğarîb") * es-Silsiletu'd-Daife (3/1156)

۳۷۰۵ - [۴۵] وَعَنْهُ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: "فُضِّلَ الْجِهَادُ مَنْ قَالَ كَلِمَةَ

حَقٍّ عِنْدَ سُلْطَانٍ جَائِرٍ" * رواه الترمذي وأبو داود وابن ماجه

3705- Ebû Saîd el-Hudrî der ki: Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Cihadın en faziletlisi, zâlim sultanın karşısında hak sözü söylemektir" [Sahih]

Tirmizî (2174), Ebû Dâvud (3444) ve İbn Mâce (4011) * es-Silsiletu's-Sahîha (1/491)

۳۷۰۶ - [۴۶] ورواه أحمد والنسائي عن طارق بن شهاب

3706- Aynı hadisi Ahmed (18830) ve (4209), Târik b. Şihâb'dan rivayet etmiştir.

۳۷۰۷ - [۴۷] عَنْ عَائِشَةَ قَالَتْ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ إِذَا أَرَادَ اللَّهُ بِالْأَمِيرِ خَيْرًا جَعَلَ لَهُ وَزِيرَ صِدْقٍ إِنْ نَسِيَ ذِكْرَهُ وَإِنْ ذَكَرَ أَعَانَهُ وَإِذَا أَرَادَ اللَّهُ بِهِ غَيْرَ ذَلِكَ جَعَلَ لَهُ وَزِيرَ سُوءٍ إِنْ نَسِيَ لَمْ يُذَكِّرْهُ وَإِنْ ذَكَرَ لَمْ يُعِنِّهِ" * رواه أبو داود والنسائي

3707- Hz. Âişe der ki: Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Allah bir yöneticiye hayır dilerse ona dürüst bir yardımcı verir. Unuttuğu zamanlarda bu yardımcısı ona hatırlatır. Unutmadığı zamanlarda da ona yardımcı olur. Allah bir yöneticiye hayırdan başka bir şey dilerse de ona kötü bir yardımcı verir. Yönetici unuttuğu zaman bu yardımcı ona hatırlatmalarda bulunmaz. Unutmadığı zamanlarda da ona yardımcı olamaz" buyurdu. [Sahih]

Ebû Dâvud (2932) ve Nesâî (4204) * [Sahih Sünen Ebî Dâvud]

۳۷۰۸ - [۴۸] وَعَنْ أَبِي أَمَامَةَ عَنِ النَّبِيِّ ﷺ قَالَ: "إِنَّ الْأَمِيرَ إِذَا ابْتَغَى الرِّيْبَةَ فِي النَّاسِ أَفْسَدَهُمْ" * رواه أبو داود

3708- Ebû Umâme'nin bildirdiğine göre Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Vali, insanlara karşı su-i zanna düşerse, onları ifsad eder" buyurdu. [Sahih]

Ebû Dâvud (4889) * Sahihu't-Terğîb (2343)

۳۷۰۹ - [۴۹] عَنْ مُعَاوِيَةَ قَالَ سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ يَقُولُ إِنَّكَ إِنْ اتَّبَعْتَ عَوْرَاتِ النَّاسِ أَفْسَدْتَهُمْ * رواه البيهقي في "شعب الإيمان"

3709- Muâviye der ki: Resûlullah'ın (sallallahu aleyhi vesellem): "Eğer sen insanların kusurlarını araştırmaya kalkışırsan onları (n ahlâkını) bozarsın" buyurduğunu işittim. [Sahih]

Ebû Dâvud (4888) ve Beyhakî, Şuabu'l-îmân'da (9212) * Sahihu'l-Câmi' (2295)

۳۷۱۰ - [۵۰] عَنْ أَبِي دَرِّ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: كَيْفَ أَنْتُمْ وَأَيْمَةٌ مِنْ بَعْدِي يَسْتَأْذِرُونَ بِهَذَا الْفِيءِ؟ قُلْتُ: إِذْنُ وَالَّذِي بَعَثَكَ بِالْحَقِّ أَضْعُ سِنْفِي عَلَى عَاتِقِي، ثُمَّ أَضْرِبُ بِهِ، حَتَّى أَلْفَاكَ، أَوْ أَلْحَقَكَ، قَالَ: أَوْ لَا أَدُلُّكَ عَلَى خَيْرٍ مِنْ ذَلِكَ، تَصْبِرُ حَتَّى تَلْقَانِي * رواه أبو داود

3710- Ebû Zer der ki: Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Benden sonra gelecek yöneticilerin ganimet konusunda başkalarını sana tercih etmeleri durumunda ne yapacaksınız?" diye sorunca: "Seni hakla gönderene yemin olsun ki böyle bir şey olursa kılıcımı omuzuma takar ve sana kavuşana veya seninle buluşana kadar onunla savaşırim" dedim. Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem): "Ben sana bundan daha hayırlısını söyleyeyim. Benimle buluşuncaya kadar buna sabredersin" buyurdu. [Zayıf]

Ebû Dâvud (4759) * [Daif Sünen Ebî Dâvud]

3- FASIL

۳۷۱۱ - [۵۱] عَنْ عَائِشَةَ عَنْ رَسُولِ اللَّهِ ﷺ أَنَّهُ قَالَ: "اتَّذِرُونَ مَنْ السَّابِقُونَ إِلَى ظِلِّ اللَّهِ ﷻ يَوْمَ الْقِيَامَةِ؟" قَالُوا: اللَّهُ وَرَسُولُهُ أَحْلَمُ، قَالَ: "الَّذِينَ إِذَا أَعْطُوا الْحَقَّ قَبِلُوهُ، وَإِذَا سُئِلُوا بِذُلُوهُ، وَحَكَمُوا لِلنَّاسِ كَحُكْمِهِمْ لِأَنْفُسِهِمْ"

3711- Hz. Âişe'nin bildirdiğine göre Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem): "Kıyamet günü Allah'ın gölgesinde önde olanlar kimlerdir biliyor musunuz?" diye sorunca, sahabe: "Allah ve Resûlü daha iyi bilir" cevabını verdiler. Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Onlar ki kendilerine hakikat verilince kabul ederler. İstenince infâk ederler, kendileri hakkında hüküm verdikleri gibi diğer insanlar için hüküm verirler" buyurdu. [Hasen]

Ahmed (24379)

۳۷۱۲ - [۵۲] عَنْ جَابِرِ بْنِ سَمُرَةَ، قَالَ: سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ يَقُولُ: "ثَلَاثٌ أَخَافُ عَلَى أُمَّتِي: الْإِسْتِشْقَاءُ بِالْأَنْوَاءِ، وَحَيْفُ السُّلْطَانِ، وَتَكْذِيبُ بِالْقَدْرِ"

3712- Câbir b. Semure der ki: Resûlullah'ın (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurduğunu işittim: "Ümmetimin için üç şeyden endişe ediyorum. Bunlardan biri yıldızlardan yağmur istemektir. Diğeri yöneticilerin zalim olmasıdır. Bir diğeri de kaderi yalanlamaktır." [Zayıf]

Ahmed (21121)

۳۷۱۳ - [۵۳] عَنْ أَبِي ذَرِّ أَنْ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ قَالَ "سِتَّةَ أَيَّامٍ ثُمَّ اعْقِلْ يَا أَبَا ذَرِّ مَا أَقُولُ لَكَ بَعْدُ. فَلَمَّا كَانَ الْيَوْمَ السَّابِعُ قَالَ أَوْصِيكَ بِتَقْوَى اللَّهِ فِي سِرِّ أَمْرِكَ وَعَلَانِيَتِهِ وَإِذَا أَسَأْتَ فَأَحْسِنْ وَلَا تَسْأَلَنَّ أَحَدًا شَيْئًا وَإِنْ سَقَطَ سَوْطُكَ وَلَا تَقْبِضْ أَمَانَةً وَلَا تَقْضِ بَيْنَ اثْنَيْنِ"

3713- Ebû Zer'in bildirdiğine göre Resulullah (sallallahu aleyhi vesellem), altı gün sonra ise: "Ey Ebû Zer! Sana söylenecek olan şeyleri iyi düşün!" buyurdu. Yedinci günde ise: "Gizli açık her halükârda Allah'dan sakınmanı tavsiye ediyorum. Bir kötülük yaparsan mutlaka hemen iyilikte yap, ayrıca düşen kırbacın dahi olsa sakın kimseden bir şey isteme. Emanet alma ve iki kişinin arasında da hakemlik yapma" buyurdu.

Ahmed (21906)

۳۷۱۴ - [۵۴] عَنْ أَبِي أُمَامَةَ عَنِ النَّبِيِّ ﷺ أَنَّهُ قَالَ "مَا مِنْ رَجُلٍ يَلِي أَمْرَ عَشْرَةِ فَمَا فَوْقَ ذَلِكَ إِلَّا أَتَى اللَّهَ عَزَّ وَجَلَّ مَغْلُولًا يَوْمَ الْقِيَامَةِ يَدُهُ إِلَى عُنُقِهِ فَكَهُ بِرُءُؤِهِ أَوْ بَقِيَّتِهِ إِثْمُهُ أَوْلَاهَا مَلَامَةٌ وَأَوْسَطُهَا نَدَامَةٌ وَأَخْرُهَا حِزْبِي يَوْمَ الْقِيَامَةِ"

3714- Ebû Umâme'nin bildirdiğine göre Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "On ve daha fazla kişiyi idare etmekle görevlendirilen hiçbir adam yoktur ki, kıyamet gününde Allah'a, eli boynuna kelepçelenmiş olarak gelmiş olmasın. İyiliği onun bu bağıını çözer, günahı ise helak eder. Emîr/vali olmanın evveli kınama, ortası pişmanlık, sonu ise kıyamet gününde rezil rüsvay olmaktır" buyurdu. [Sahih]

Ahmed (22565) * Sahihu't-Terğîb (2175)

۳۷۱۵ - [۵۵] وَعَنْ مَعَاوِيَةَ قَالَ : قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ : "يَا مَعَاوِيَةُ، إِنَّ وُلِيَّتَ أَمْرًا فَاتَّقِ اللَّهَ، وَاعْدِلْ"، قَالَ: فَمَا زِلْتُ أَظُنُّ أَنِّي مُبْتَلَى بِعَمَلِ لِقَوْلِ رَسُولِ اللَّهِ ﷺ حَتَّى ابْتَلَيْتَ

3715- Muâviye'nin bildirdiğine göre Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Ey Muâviye! Eğer idareyi eline alırsan, Allah'tan kork ve adaletli davran!" buyurdu. Muâviye şöyle dedi: "Hz. Peygamber'in (sallallahu aleyhi vesellem) bu sözünden sonra yönetim işine maruz kalmayı bekledim ki sonunda başıma geldi."

Ahmed (17057)

۳۷۱۶ - [۵۶] عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ تَعَوَّدُوا بِاللَّهِ مِنْ رَأْسِ السَّبْعِينَ وَمِنْ إِمَارَةِ الصَّبِيَّانِ». روى الأحاديث الستة أحمد وروى البيهقي حديث معاوية في "دلائل النبوة"

3716- Ebû Hureyre'nin bildirdiğine göre Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Yetmişli yılların başında (çıkacak fitnelerde)n ve çocukların yönetiminden Allah'a sığınmın" buyurdu. [Sahih]

Ahmed (8303) ve Delâilu'n-nübüvve'de Beyhakî Muâviye hadisininden * es-Silsiletu's-Sahîha (7/3191)

۳۷۱۷ - [۵۷] يُونُسُ بْنُ أَبِي إِسْحَاقَ، عَنْ أَبِيهِ، قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: " كَمَا تَكُونُوا كَذَلِكَ يُؤْمَرُ عَلَيْكُمْ "

3717- Yûnus b. Ebî İshâk, babasından bildiriyor: Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "İçinde bulunduğunuz durum ne ise ona göre yönetilirsiniz" buyurdu. [Zayıf]

Beyhakî, Şuabu'l-îmân'da (7006)

۳۷۱۸ - [۵۸] وعن ابن عمر أن النبي ﷺ قال : "إِنَّ السُّلْطَانَ ظِلُّ اللَّهِ فِي الْأَرْضِ، يَأْوِي إِلَيْهِ كُلُّ مَظْلُومٍ مِنْ عِبَادِهِ، فَإِذَا عَدَلَ كَانَ لَهُ الْأَجْرُ وَعَلَى الرَّعِيَّةِ الشُّكْرُ، وَإِذَا جَارَ كَانَ عَلَيْهِ الْإِضْرُ وَعَلَى الرَّعِيَّةِ الصَّبْرُ"

3718- İbn ömer'den rivayet edildiğine göre Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurmuştur: "Devlet başkanı, Allah'ın yeryüzündeki gölgesidir. Kullarından her zulüm gören ona sığınır. Adaletli davranırsa bu onun için sevap olur. Tebasının (bu durumda) teşekkür etmesi gerekir. Eğer haktan

saparsa ya da haksızlık yaparsa ya da zulmederse tebanın sabretmeleri gerekir." [Uydurma]

Beyhakî, Şuabu'l-îmân'da (6984) * es-Silsiletu'd-Daife (2/604)

۳۷۱۹ - [۵۹] عَنْ عُمَرَ بْنِ الْخَطَّابِ أَنَّ النَّبِيَّ ﷺ قَالَ: "أَفْضَلُ عِبَادِ اللَّهِ مَنْزِلَةٌ

يَوْمَ الْقِيَامَةِ: إِمَامٌ عَدْلٌ رَفِيقٌ، وَشَرُّ عِبَادِ اللَّهِ مَنْزِلَةٌ يَوْمَ الْقِيَامَةِ: إِمَامٌ جَائِرٌ، خَرَقٌ"

3719- Ömer b. el-Hattâb'tan rivayet edildiğine göre Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Kıyamet gününde Allah katındaki derecesi bakımından insanların en faziletlisi, adaletli ve merhametli devlet başkanıdır. Kıyamet gününde Allah katındaki derecesi bakımından insanların en kötüsü zalim ve beceriksiz devlet başkanıdır" buyurdu. [Zayıf]

Beyhakî, Şuabu'l-îmân'da (6986) * Daifu't-Terğib (1320)

۳۷۲۰ - [۶۰] عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عَمْرٍو قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ "مَنْ نَظَرَ إِلَى

مُسْلِمٍ نَظْرَةً يُخِيفُهُ فِيهَا بَغَيْرِ حَقِّ أَخَافَهُ اللَّهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ". رَوَى الْأَحَادِيثَ الْأَرْبَعَةَ

الْبَيْهَقِيُّ فِي «شُعَبِ الْإِيمَانِ»

3720- Abdullah b. Amr'ın bildirdiğine göre Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Kim haksız yere bir Müslümana kendisini korkutacak şekilde bakarsa, Allah da kıyamet günü onu korkutur" buyurdu. [Zayıf]

Beyhakî, Şuabu'l-îmân'da (7064) * Daifu't-Terğib (1664)

۳۷۲۱ - [۶۱] وَعَنْ أَبِي الدَّرْدَاءِ قَالَ : قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: "إِنَّ اللَّهَ تَعَالَى يَقُولُ

: أَنَا اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنَا، مَلِكُ الْمَلُوكِ، وَمَالِكُ الْمَلُوكِ، قُلُوبُ الْمَلُوكِ فِي يَدِي، فَإِنْ

الْعِبَادُ أَطَاعُونِي حَوَّلْتُ قُلُوبَ مُلْكِهِمْ عَلَيْهِمْ بِالرَّأْفَةِ وَالرَّحْمَةِ، وَإِنْ الْعِبَادُ

عَصَوْنِي حَوَّلْتُ قُلُوبَ مُلُوكِهِمْ بِالسَّخَطِ وَالنِّقْمَةِ فَيَسْؤُمُونَهُمْ سُوءَ الْعَذَابِ، فَلَا تَشْغَلُوا أَنْفُسَكُمْ بِالذَّعَاءِ عَلَى الْمُلُوكِ، وَلَكِنْ اشْغَلُوا أَنْفُسَكُمْ بِالذِّكْرِ وَالتَّضَرُّعِ أَكْفِكُمْ أَمْرَ مُلُوكِكُمْ". رواه أبو نعيم في " الحلية "

3721- Ebu'd-Derdâ'nın bildirdiğine göre Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurmuştur: "Hiç şüphesiz Allah şöyle buyurmaktadır: Ben Allah'ım. Benden başka ilah yoktur. Maliklerin Maliki ve meliklerin melikiyim. Hükümdarların kalpleri benim elimdedir. Kullarım bana itaat ettiklerinde, meliklerin kalplerini onlara rahmet ve merhametle çeviririm. Kullarım bana isyan ettiklerinde meliklerin kalplerini onlara gazap ve intikamla çeviririm. Onlarda kendilerine en kötü azabı uygularlar. Kendinizi, meliklere beddua etmekle meşgul etmeyin. Lakin zikirle, bana boyun eğmele meşgul olun ki meliklerinize karşı sizi koruyalım. " [Zayıf]

Ebû Nuam Hilyle'de (2/388)

بَاب مَا عَلَى الْوَلَاةِ مِنَ التَّيْسِيرِ

Görevlilerin Kolaylık Göstermesi Gereken Şeyler

1- FASIL

٣٧٢٢ - [١] عَنْ أَبِي مُوسَى قَالَ: كَانَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: إِذَا بَعَثَ أَحَدًا مِنْ أَصْحَابِهِ فِي بَعْضِ أَمْرِهِ قَالَ: بَشِّرُوا وَلَا تُنْفِرُوا، وَيَسِّرُوا وَلَا تُعَسِّرُوا * متفق عليه

3722- Ebû Mûsa'dan bildirdiğine göre, Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) sahabelerinden birini (bir yere görevli olarak) gönderdiği zaman ona: "Müjdeleyiniz, nefret ettirmeyiniz. Kolaylaştırınız, zorlaştırmayınız" diye emrederdi. [Sahih]

Buhârî (3038) ve Müslim (1733)

3723- Enes b. Mâlik der ki: Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem): «يَسِّرُوا وَلَا تُعَسِّرُوا، وَسَكِّنُوا

وَلَا تُتَفِّرُوا» * متفق عليه

3723- Enes b. Mâlik der ki: Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem): "Kolaylaştırınız, zorlaştırmayınız; yatıştırınız, korkutup nefret ettirmeyiniz!" buyurdu. [Sahih]

Buhârî (6125) ve Müslim (1734)

3724- Ebû Mûsâ bildiriyor: Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) Muâz b. Cebel ile Ebû Mûsâ'yı Yemen'e gönderdiğinde onlara: "(Halka) kolaylık

gösterin, zorluk çıkarmayın; müjde verip sevindirin, nefret ettirmeyin; (siz ikiniz) birbirinize uyum sağlayın ve ihtilâf etmeyin" buyurdu. [Sahih]

3724- Ebû Mûsâ bildiriyor: Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) Muâz b. Cebel ile Ebû Mûsâ'yı Yemen'e gönderdiğinde onlara: "(Halka) kolaylık gösterin, zorluk çıkarmayın; müjde verip sevindirin, nefret ettirmeyin; (siz ikiniz) birbirinize uyum sağlayın ve ihtilâf etmeyin" buyurdu. [Sahih]

Buhârî (3038) ve Müslim (1733)

3725- İbn Ömer, Hz. Peygamber'in (sallallahu aleyhi vesellem): «إِنَّ الْعَادِرَ يُرْفَعُ لَهُ لِيَوْمِ

الْقِيَامَةِ، إِذَا اجْتَمَعَ النَّاسُ مِنَ الْأَوَّلِينَ وَالْآخِرِينَ فَيَقَالُ: هَذِهِ عَدْرَةُ فُلَانِ بْنِ فُلَانٍ * متفق عليه

3725- İbn Ömer, Hz. Peygamber'in (sallallahu aleyhi vesellem): "(Verdiği sözlere) ihanet eden kişiye kıyamet gününde bir sancak dikilir. Gelmiş geçmiş tüm insanlar bir araya toplandığı zaman: «Bu filan oğlu filanın ihanetidir» denilir" buyurduğunu bildiriyor. [Sahih]

Buhârî (6177) ve Müslim (1735)

۳۷۲۶ - [۵] وعن أنس عن النبي ﷺ قال: «لِكُلِّ غَادِرٍ لِيَوْمِ الْقِيَامَةِ يُعْرَفُ

بِهِ» * متفق عليه

3726- Enes'in bildirdiğine göre Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem): "Ahdini bozan (verdiği sözde durmayan) her kişi için kıyamet gününde (halk arasında) kendisinin bilineceği bir sancak vardır" buyurdu. [Sahih]

Buhârî (3187) ve Müslim (1736)

۳۷۲۷ - [۶] عَنْ أَبِي سَعِيدٍ عَنِ النَّبِيِّ ﷺ قَالَ لِكُلِّ غَادِرٍ لِيَوْمِ الْقِيَامَةِ فِي رِوَايَةٍ: "لِكُلِّ غَادِرٍ لِيَوْمِ الْقِيَامَةِ يُرْفَعُ لَهُ بِقَدْرِ غَدْرِهِ أَلَا وَلَا غَادِرَ أَغْظَمَ غَدْرًا مِنْ أَمِيرٍ عَامَّةٍ" * رواه مسلم

3727- Ebû Saîd'in bildirdiğine göre Allah'ın Resûlü (sallallahu aleyhi vesellem): "Kıyamet günü, sözünde durmayan her kişinin kıyının yanında bir sancak bulunacaktır" buyurdu. Diğer rivayet şöyledir: "Kıyamet gününde, sözlerinde durmayan her kişi için bir sancak dikilecek ve ihaneti kadar yükseltilecektir. Bilin ki en büyük ihanet, devlet başkanlarının ihanetidir."

Müslim (1738)

2- FASIL

۳۷۲۸ - [۷] عَنْ أَبِي الْحَسَنِ ، قَالَ : قَالَ عَمْرُو بْنُ مُرَّةَ لِمُعَاوِيَةَ: إِنِّي سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ يَقُولُ: مَا مِنْ إِمَامٍ يُغْلِقُ بَابَهُ دُونَ ذَوِي الْحَاجَةِ، وَالْخَلَّةِ، وَالْمَسْكَنَةِ إِلَّا أَغْلَقَ اللَّهُ أَبْوَابَ السَّمَاءِ دُونَ خَلَّتِهِ، وَحَاجَّتِهِ، وَمَسْكَنَتِهِ، فَجَعَلَ مُعَاوِيَةَ رَجُلًا عَلَى حَوَائِجِ النَّاسِ * رواه أبو داود والترمذي وفي رواية له ولاحمد: أَغْلَقَ اللَّهُ أَبْوَابَ السَّمَاءِ دُونَ خَلَّتِهِ، وَحَاجَّتِهِ، وَمَسْكَنَتِهِ"

3728- Ebul-Hasan der ki: Amr b. Murre, Muâviye'ye şöyle dedi: "Resûlullah'ın (sallallahu aleyhi vesellem): «Her hangi bir idareci kapısını muhtaç, yoksul ve düşkünlerin yüzüne kaparsa Allah ta göklerin kapısını onun her türlü ihtiyaçlarına karşı kapatır» buyurduğunu işittim." Bunun üzerine Muaviye insanların ihtiyaçlarıyla ilgilenmesi için birini görevlendirdi..

Bir diğer rivayette: "Allah ta göklerin kapısını onun her türlü ihtiyaçlarına karşı kapatır" ibaresi geçmiştir. [Sahih]

Ebü Dâvud (2948) ve Tirmizî (1332) * [Sahih Sünen Ebî Dâvud]

3- FASIL

۳۷۲۹ - [۸] عَنْ أَبِي الشَّمَاخِ الْأَزْدِيِّ، عَنِ ابْنِ عَمْرِو لَه مِنْ أَصْحَابِ النَّبِيِّ ﷺ أَنَّهُ أَتَى مُعَاوِيَةَ فَدَخَلَ عَلَيْهِ، فَقَالَ: سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ يَقُولُ: " مَنْ وَلِيَ مِنْ أَمْرِ النَّاسِ شَيْئًا، ثُمَّ أَغْلَقَ بَابَهُ دُونَ الْمَسْكِينِ وَالْمَظْلُومِ، وَذَوِي الْحَاجَةِ، أَغْلَقَ اللَّهُ تَبَارَكَ وَتَعَالَى دُونَهُ أَبْوَابَ رَحْمَتِهِ دُونَ حَاجَتِهِ، وَفَقَّرَهُ أَفْقَرَ مَا يَكُونُ إِلَيْهِ "

3729- Ebu's-Şemmâh el-Ezdî, Hz. Peygamber'in (sallallahu aleyhi vesellem) ashâbından olan amcaoğlundan naklediyor: Bu kişi, Muâviye'ye gelip yanına girdikten sonra demiştir ki: Resûlullah'ın (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurduğunu işittim: "Kim, insanların bir işine getirilir de, sonra kapısını miskine, mazluma ve ihtiyaçlıya kapatırsa yüce Allah ta rahmet kapılarını en muhtaç olduğu zamanda onun ihtiyaçlarına kapatır."

Beyhaki Şuabu'l-îmân'da (6999)

۳۷۳۰ - [۹] وَعَنْ عَمْرِو بْنِ الْخَطَّابِ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ أَنَّهُ كَانَ إِذَا بَعَثَ عُمَّالًا اشْتَرَطَ عَلَيْهِمْ أَلَّا تَزْكَبُوا بِرِذْوَانًا، وَلَا تَأْكُلُوا نَقِيًّا، وَلَا تَلْبَسُوا رَقِيْقًا، وَلَا تُغْلِقُوا

أَبْوَابِكُمْ دُونَ حَوَائِجِ النَّاسِ، فَإِنْ فَعَلْتُمْ شَيْئًا مِنْ ذَلِكَ فَقَدْ حَلَّتْ بِكُمْ الْعُقُوبَةُ، ثُمَّ يُشْتِغَهُمْ. رواهما البيهقي في شعب الإيمان

3730- Ömer b. el-Hattâb'dan bildirildiğine göre kendisi, bir yere vali göndereceği zaman onlara yük beygirine binmemelerini, güzel yemekler yememelerini, narin giysiler giymemelerini ve kapılarını insanların ihtiyaçlarına kapamamalarını şart koşardı ve: “Şayet bunlardan birisini yaparsanız cezalandırılmayı hak edersiniz” der ve onları uğurlardı.

Beyhakî, Şuabu'l-îmân'da (7009)

بَابُ الْعَمَلِ فِي الْقَضَاءِ وَالْخَوْفِ مِنْهُ

Kadılık Yapmak ve Korkulacak Yönleri

1- FASIL

۳۷۳۱ - [۱] عن أَبِي بَكْرَةَ قَالَ سَمِعْتُ النَّبِيَّ ﷺ يَقُولُ «لَا يَقْضِيَنَّ حَكْمَ بَيْنِ

اِثْنَيْنِ وَهُوَ غَضَبَانُ» * متفق عليه

3731- Ebû Bekre der ki: Hz. Peygamber'in (sallallahu aleyhi vesellem): “İki kimse arasında hükmedecek hiçbir hâkim, sakın öfkeli bir hâlde iken hüküm vermesin!” buyurduğunu işittim. [Sahih]

Buhârî (7158) ve Müslim (1717)

۳۷۳۲ - [۲] عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: إِذَا حَكَمَ الْحَاكِمُ فَاجْتَهَدَ

فَأَصَابَ، فَلَهُ أَجْرَانِ، وَإِذَا حَكَمَ فَأَخْطَأَ، فَلَهُ أَجْرٌ وَاحِدٌ * متفق عليه

3732- Ebû Hureyre der ki: Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): “Hâkim hüküm verirken ictihad eder de isabet ederse iki sevap alır. Hüküm verirken ictihad eder de yanılırsa kendisine bir sevap vardır” buyurdu. [Sahih]

Buhârî (7352) ve Müslim (1716)

2- FASIL

۳۷۳۳ - [۳] عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ عَنِ النَّبِيِّ ﷺ: مَنْ جُعِلَ قَاضِيًا بَيْنَ النَّاسِ فَقَدْ

دُيِّخَ بِغَيْرِ سَكِينٍ * رواه أحمد والترمذي وأبو داود وابن ماجه

3733- Ebû Hureyre'nin bildirdiğine göre Hz. Peygamber (sallallahu alayhi vesellem): "İnsanlar arasında kadı olarak atanan kişi, bıçaksız bir şekilde boğazlanan kişi gibidir" buyurdu. [Sahih]

Ahmed (7145), Tirmizi (1325), Ebû Dâvud (3572) ve İbn Mâce (2308) * [Sahih Sünen Ebî Dâvud]

۳۷۳۴ - [۴] عَنْ أَنَسِ عَنِ النَّبِيِّ ﷺ قَالَ: مَنْ ابْتَغَى الْقَضَاءَ وَسَأَلَ فِيهِ شَفَعَاءَ

وَكُلَّ إِلَى نَفْسِهِ، وَمَنْ أُكْرِهَ عَلَيْهِ أَنْزَلَ اللَّهُ عَلَيْهِ مَلَكًا يُسَدِّدُهُ * رواه الترمذي وأبو

داود وابن ماجه

3734- Enes bildiriyor: Hz. Peygamber (sallallahu alayhi vesellem): "Hakim olmak isteyen ve bu uğurda aracılara başvuran kimse kendi başına bırakılı. Öte yandan istemeden hakimliğe getirilen kimseye ise Allah; onu doğruya iletecek bir melek indirir" buyurdu. [Zayıf]

Tirmizi (1324), Ebû Dâvud (3578) ve İbn Mâce (2309) * Daifu't-Tergîb (1315)

۳۷۳۵ - [۵] عَنْ بُرَيْدَةَ عَنِ النَّبِيِّ ﷺ قَالَ الْقَضَاءُ ثَلَاثَةٌ وَاحِدٌ فِي الْجَنَّةِ وَاثْنَانِ

فِي النَّارِ فَأَمَّا الَّذِي فِي الْجَنَّةِ فَرَجُلٌ عَرَفَ الْحَقَّ فَقَضَى بِهِ وَرَجُلٌ عَرَفَ الْحَقَّ

فَجَارَ فِي الْحُكْمِ فَهُوَ فِي النَّارِ وَرَجُلٌ قَضَى لِلنَّاسِ عَلَى جَهْلٍ فَهُوَ فِي النَّارِ *

رواه أبو داود وابن ماجه

3735- Bureyde, Hz. Peygamber'in (sallallahu aleyhi vesellem): *"Hâkimler üç kısım olup biri cennette, diğer ikisi ise cehennemdedir. Cennette olan hâkim, hakkı bilip hak ile hüküm verendir. Hakkı bilip de hükmünde zulmeden hâkim cehennemdedir. Cehaletle (hakkı bilmeden) insanlar arasında hükmeden kişi de cehennemdedir"* buyurduğunu bildiriyor. [Sahih]

Ebû Dâvud (3572) ve İbn Mâce (2315) * Sahîhu't-Terğîb (2172)

۳۷۳۶ - [۶] عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ عَنِ النَّبِيِّ ﷺ قَالَ مَنْ طَلَبَ قَضَاءَ الْمُسْلِمِينَ حَتَّى يَنَالَهُ ثُمَّ غَلَبَ عَدْلَهُ جَوْرَهُ فَلَهُ الْجَنَّةُ وَمَنْ غَلَبَ جَوْرَهُ عَدْلَهُ فَلَهُ النَّارُ * رواه أبو داود

3736- Ebû Hureyre'nin bildirdiğine göre Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): *"Müslümanlar arasında hâkimlik yapmayı talep eden ve buna erişen kişi, eğer adaleti zulmüne baskın gelirse cennetlik olur. Zulmü adaletine baskın olan kişi de cehennemlik olur"* buyurdu. [Zayıf]

Ebû Dâvud (3475) * es-Silsiletu'd-Daife (3/1186)

۳۷۳۷ - [۷] وَعَنْ مُعَاذِ بْنِ جَبَلٍ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ لَمَّا أَرَادَ أَنْ يَتَّبِعَ مُعَاذًا إِلَى الْيَمَنِ قَالَ كَيْفَ تَقْضِي إِذَا عَرَضَ لَكَ قَضَاءٌ قَالَ أَقْضِي بِكِتَابِ اللَّهِ قَالَ فَإِنْ لَمْ تَجِدْ فِي كِتَابِ اللَّهِ قَالَ فَبِسُنَّةِ رَسُولِ اللَّهِ ﷺ قَالَ فَإِنْ لَمْ تَجِدْ فِي سُنَّةِ رَسُولِ اللَّهِ ﷺ وَلَا فِي كِتَابِ اللَّهِ قَالَ أَجْتَهُدُ رَأْيِي وَلَا أَلُو فَضْرَبِ رَسُولِ اللَّهِ ﷺ صَدْرَهُ وَقَالَ الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي وَفَّقَ رَسُولَ رَسُولِ اللَّهِ ﷺ لِمَا يُرْضِي رَسُولَ اللَّهِ ﷺ * رواه الترمذي وأبو داود والدارمي

3737- Muâz b. Cebel'in öğrencilerinden olan Humus ahalisinden bazı insanlar bildiriyor: Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem), Muâz'ı, Yemen'e göndermek istediği zaman ona: *"Sana bir dava geldiği zaman nasıl hüküm*

vereceksin!" diye sordu. Muâz: "Allah'ın Kitab'ıyla hüküm veririm" cevabını verdi. Allah Resûlü (sallallahu aleyhi vesellem): *"Allah'ın Kitab'ında buna dair bir hüküm bulamazsan!"* diye sorunca Muâz: "Resûlullah'ın (sallallahu aleyhi vesellem) sünnetine göre hüküm veririm" dedi. Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem): *"Hem Resûlullah'ın (sallallahu aleyhi vesellem) sünnetinde, hem de Allah'ın Kitab'ında buna dair bir hüküm bulamazsan!"* diye sorduğunda ise Muâz: "Kendi ictihadımla hüküm verir; ama hüküm vermekten geri durmam" cevabını verdi. Bunun üzerine Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) Muâz'ın göğsüne dokunarak: *"Resûlullah'ın elçisini Resûlullah'la mutabık kılan Allah'a hamdolsun!"* buyurdu. [Zayıf]

Tirmizi (1323), Ebû Dâvud (3592) ve Dârimî * es-Silsiletu'd-Daîfe (2/881)

۳۷۳۸ - [۸] عَنْ عَلِيٍّ عَلَيْهِ السَّلَامُ قَالَ بَعَثَنِي رَسُولُ اللَّهِ ﷺ إِلَى الْيَمَنِ قَاضِيًا فَقُلْتُ يَا رَسُولَ اللَّهِ تُرْسِلَنِي وَأَنَا حَدِيثُ السِّنِّ وَلَا عِلْمَ لِي بِالْقَضَاءِ فَقَالَ إِنَّ اللَّهَ سَيَهْدِي قَلْبَكَ وَيُثَبِّتَ لِسَانَكَ فَإِذَا جَلَسَ بَيْنَ يَدَيْكَ الْخُضَمَانَ فَلَا تَقْضِيَنَّ حَتَّى تَسْمَعَ مِنَ الْآخِرِ كَمَا سَمِعْتَ مِنَ الْأَوَّلِ فَإِنَّهُ آخَرَى أَنْ يَتَبَيَّنَ لَكَ الْقَضَاءُ قَالَ فَمَا زِلْتُ قَاضِيًا أَوْ مَا شَكَّكَتُ فِي قَضَاءٍ بَعْدُ * رواه الترمذي وأبو داود وابن ماجه وسندكز حديث أم سلمة: «إِنَّمَا أَقْضِي بَيْنَكُمْ بِرَأْيِي» فِي بَابِ «الْأَقْضِيَّةِ وَالشَّهَادَاتِ» إِنْ شَاءَ اللَّهُ تَعَالَى

3738- Hz. Ali der ki: Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) beni Yemen'e hâkim olarak gönderdiğinde: "Ey Allah'ın Resûlü! Beni gönderiyorsun; ama daha küçüğüm ve hâkimlik konusunda bilgim yok" dedim. Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem): *"Allah senin kalbini (doğruya) eriştirecek ve dilini de bu yönde sabit kılacaktır. İki hasım karşısında oturduğu zaman ilkinin dinlediği gibi diğerini de dinlemeden hüküm verme. Zira bu, meselelerin ortaya konulup hüküm verilmesinde daha uygun olacaktır"* buyurdu. Ali devamla: "Hâlâ hâkimlik işine devam ediyorum" veya "Ondan sonra hiçbir meselede şüpheye düşmedim" dedi. [Hasen]

Tirmizî (1331), Ebû Dâvud (3582) ve İbn Mâce (2310) * [Sahih Sünen Ebi Dâvud] Ümmü Seleme'nin "Aranızda kendi görüşümle hüküm vereceğim" hadisi, ileride "Hükümler ve Şahitlikler" bölümünde gelecektir. (no. 3770)

3- FASIL

۳۷۳۹ - [۹] عَنْ عَبْدِ اللَّهِ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: مَا مِنْ حَاكِمٍ يَحْكُمُ بَيْنَ النَّاسِ، إِلَّا جَاءَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَمَلَكَ آخِذٌ بِقَفَاهُ، ثُمَّ يَرْفَعُ رَأْسَهُ إِلَى السَّمَاءِ، فَإِنْ قَالَ: أَلْقِهِ، أَلْقَاهُ فِي مَهْوَاةٍ أَرْبَعِينَ خَرِيْفًا * رواه أحمد وابن ماجه والبيهقي في شعب الإيمان

3739- Abdullah (bin Mes'ûd) bildirdiğine göre, Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Halk arasında hüküm veren hiç kimse yoktur ki, Kıyamet günü bir melek ensesinden tutmuş olarak onu getirmesin. Sonra melek başını semâya kaldırır. Eğer (meleğe): «Onu at» diyen olursa melek, onu (cehennem) öyle derin bir çukuruna atar ki kırk yılda o çukurun dibine varabilir" buyurdu. [Zayıf]

Ahmed, İbn Mâce (2311) ve Beyhakî, Şuabu'l-İmân'da * Daifu't-Terğîb (1312)

۳۷۴۰ - [۱۰] وعن عائشة عن رسول الله ﷺ قال: لِيَأْتِيَنَّ عَلَى الْقَاضِي الْعَدْلُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ سَاعَةً يَتَمَنَّى أَنَّهُ لَمْ يَقْضِ بَيْنَ اثْنَيْنِ فِي تَمْرَةٍ قَطُّ * رواه أحمد

3740- Hz. Âişe dedi ki: Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Kıyamet gününde adil olan kadıya öyle bir an gelecek ki, «(Dünyada iken) asla kuru hurma hususunda bile iki kişi arasında keşke hükmetmemiş olsaydım» diye temenni edecektir" buyurdu. [Zayıf]

Ahmed (6/75) * es-Silsiletu'd-Daife (3/1142)

٣٧٤١ - [١١] عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ أَبِي أَوْفَى قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: إِنَّ اللَّهَ مَعَ الْقَاضِي مَا لَمْ يَجُزْ، فَإِذَا جَارَ تَخَلَّى عَنْهُ وَلَزِمَهُ الشَّيْطَانُ * رواه الترمذي وابن ماجه وفي رواية: " فَإِذَا جَارَ وَكَلَهُ إِلَى نَفْسِهِ "

3741- Abdullah b. Ebî Evfâ der ki: Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Allah, haksızlık yapmadığı sürece hakimle beraberdir. Haksızlık yapar ise Allah ondan uzaklaşır, şeytan onunla beraber olur" buyurdu. Başka bir rivayette: "Haksızlık yaparsa kendisi ile başbaşa bırakılır" ibaresi geçmiştir. [Hasen]

Tirmizî (1330) ve İbn Mâce (2312) * Sahihu't-Terğîb (2196)

٣٧٤٢ - [١٢] وَعَنْ سَعِيدِ بْنِ الْمُسَيْبِ: أَنَّ مُسْلِمًا وَيَهُودِيًّا اخْتَصَمَا إِلَى عُمَرَ فَرَأَى الْحَقَّ لِلْيَهُودِيِّ فَقَضَى لَهُ عُمَرُ بِهِ فَقَالَ لَهُ الْيَهُودِيُّ: وَاللَّهِ لَقَدْ قَضَيْتَ بِالْحَقِّ. فَضَرَبَهُ عُمَرُ بْنُ الْخَطَّابِ بِالدِّرَّةِ، ثُمَّ قَالَ: "وَمَا يُذْرِيكَ؟" فَقَالَ لَهُ الْيَهُودِيُّ: إِنَّا نَجِدُ أَنَّهُ لَيْسَ قَاضٍ يَقْضِي بِالْحَقِّ، إِلَّا كَانَ عَنْ يَمِينِهِ مَلَكٌ، وَعَنْ شِمَالِهِ مَلَكٌ، يُسَدِّدَانِهِ وَيُؤَفِّقَانِهِ لِلْحَقِّ مَا دَامَ مَعَ الْحَقِّ، فَإِذَا تَرَكَ الْحَقَّ عَرَجَا وَتَرَكَاهُ * رواه مالك

3742- Saîd b. el-Müseyyeb bildiriyor: Bir müslümanla bir yahudi Ömer b. el-Hattâb'ın huzurunda davalastılar. Hz. Ömer, yahudinin haklı olduğunu görerek lehinde hüküm verdi. Bunun üzerine yahudi Hz. Ömer'e: "Vallahî, doğru hükmettin" dedi. Hz. Ömer de ona kırbaçla vurup: "Nereden anladın?" diye sordu. Yahudi ona şöyle cevap verdi: "Biz biliyoruz ki doğru hüküm vermesiyle tanıdığımız her hâkimin sağında bir, solunda bir melek vardır. Bu melekler, o hâkim gerçeğe beraber oldukça onu doğrultur ve gerçeğe ulaştırırlar. Hâkim gerçekten ayrılırsa melekler (göğe) yükselir ve o hâkimi terkederler."

Mâlik

۳۷۴۳ - [۱۳] عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ مَوْهَبٍ أَنَّ عُثْمَانَ قَالَ لِابْنِ عُمَرَ: اذْهَبْ فَاقْضِ بَيْنَ النَّاسِ، قَالَ: أَوْ تُعَافِينِي يَا أَمِيرَ الْمُؤْمِنِينَ قَالَ: فَمَا تَكْرَهُ مِنْ ذَلِكَ، وَقَدْ كَانَ أَبُوكَ يَقْضِي؟ قَالَ: إِنِّي سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ يَقُولُ: مَنْ كَانَ قَاضِيًا فَقَضَى بِالْعَدْلِ فَبِالْحَرِيِّ أَنْ يَنْقَلِبَ مِنْهُ كَفَافًا. فَمَا أَرْجُو بَعْدَ ذَلِكَ؟ * رواه الترمذي

3743- Abdullah b. Mevhib bildiriyor: Hz. Osmân, İbn Ömer'e: "Git ve halk arasında hâkimlik yap" dediğinde İbn Ömer: "Beni bu görevden muaf tutar mısın, ey Müminlerin emiri?" karşılığını verdi. Osmân: "Bunu neden istemiyorsun? Zira baban da hâkimlik yapardı" diye sorduğunda İbn Ömer dedi ki: "Resûlullah'ın (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurduğunu işittim: «*Kim hâkim olur da adaletle hükmederse ancak o makamın hakkını zor bela vermiş olur.*» Bunu işittikten sonra bu görevi istemiyorum." [Zayıf]

Tirmizî (1322) * Daifu'l-Câmi' (5799)

۳۷۴۴ - [۱۴] وَفِي رِوَايَةِ رَزِينٍ عَنْ نَافِعٍ أَنَّ ابْنَ عُمَرَ قَالَ لِعُثْمَانَ: يَا أَمِيرَ الْمُؤْمِنِينَ لَا أَقْضِي بَيْنَ رَجُلَيْنِ: قَالَ: فَإِنَّ أَبَاكَ كَانَ يَقْضِي فَقَالَ: إِنَّ أَبِي لَوْ أَشْكَلَ عَلَيْهِ شَيْءٌ سَأَلَ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ وَلَوْ أَشْكَلَ عَلَى رَسُولِ اللَّهِ ﷺ شَيْءٌ سَأَلَ جِبْرِيلَ عَلَيْهِ السَّلَامُ وَإِنِّي لَا أَجِدُ مَنْ أَسْأَلُهُ وَسَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ يَقُولُ: «مَنْ عَادَ بِاللَّهِ فَقَدْ عَادَ بِعَظِيمٍ». وَسَمِعْتُهُ يَقُولُ: «مَنْ عَادَ بِاللَّهِ فَأَعِيدُوهُ». وَإِنِّي أَعُوذُ بِاللَّهِ أَنْ تَجْعَلَنِي قَاضِيًا فَأَغْفَاهُ وَقَالَ: لَا تُخْبِرُ أَحَدًا

3744- Rezîn'in Nâfi'den rivayeti: İbn Ömer, Hz. Osmân'a: "Ey müminlerin emiri! (Davalı) iki kişi arasında hüküm veremem" deyince (Osmân ona:) "Baban da hâkimlik yapardı" deyince İbn Ömer şöyle karşılık verdi: "Babam bir konuda sorunla karşılaştığı zaman bunu Resûlullah'a (sallallahu aleyhi vesellem) sorardı. Resûlullah da (sallallahu aleyhi vesellem) bir sorunla karşılaştığı zaman bunu Cebrâîl'e sorardı. Oysa ben (bir sorunla karşılaştığımda) kendisine soracağım bir kimse göremiyorum.

Resûlullah'ın (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurduğunu işittim: «Allah'a sığınan kişi büyük olana sığınmış demektir.» Yine şöyle buyurduğunu işittim: «Allah'a sığınan kişinin bu sığınmasını kabul edin.» Ben de, beni kadı yapmandan Allah'a sığıyorum!" Bunun üzerine Osmân onu bu görevden muaf tuttu ve ona: "Bundan kimseye bahsetme" dedi.

Rezin

باب رزق الولاة وهداياهم

Valilerin Geçinmesi ve Onlara Verilen Hediyeler

1- FASIL

۳۷۴۵ - [۱] عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ قَالَ «مَا أُعْطِيَكُمْ وَلَا أَمْنَعُكُمْ ، أَنَا قَاسِمٌ أَضْعُ حَيْثُ أُمِرْتُ» * رواه البخاري

3745- Ebû Hureyre bildiriyor: Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Ben size ne birşey verebilirim, ne de (verilene) mâni olabilirim. Ben taksim ediciyim, emrolunduğum yere koyarım" buyurdu. [Sahih]

Buhârî (3117)

۳۷۴۶ - [۲] عَنْ خَوْلَةَ الْأَنْصَارِيَّةِ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهَا قَالَتْ سَمِعْتُ النَّبِيَّ ﷺ يَقُولُ «إِنَّ رِجَالًا يَتَخَوَّضُونَ فِي مَالِ اللَّهِ بِغَيْرِ حَقِّ، فَلَهُمُ النَّارُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ» * رواه البخاري

3746- Havle el-Ensâriyye der ki: Ben Hz. Peygamber'in (sallallahu aleyhi vesellem): "Şüphesiz ki, haksız olarak Allah'ın malını kullanan bir takım kimseler, kıyamet gününde cehennemli hak ederler" buyurduğunu işittim. [Sahih]

Buhârî (3118)

۳۷۴۷ - [۳] عَنْ عَائِشَةَ قَالَتْ لَمَّا اسْتُخْلِفَ أَبُو بَكْرٍ الصِّدِّيقُ قَالَ لَقَدْ عَلِمَ قَوْمِي أَنَّ جِرْفَتِي لَمْ تَكُنْ تَعْجِزُ عَن مَثُونَةِ أَهْلِي وَشُغِلْتُ بِأَمْرِ الْمُسْلِمِينَ فَسَيَأْكُلُ آلَ أَبِي بَكْرٍ مِنْ هَذَا الْمَالِ وَيَحْتَرِفُ لِلْمُسْلِمِينَ فِيهِ * رواه البخاري

3747- Hz. Âişe bildiriyor: Ebû Bekr es-Sıddîk halife olduğu zaman dedi ki: "Kavmim kendi kazancıyla ailemi geçindirmekten aciz olmadığını biliyor. Şimdi Müslümanların işiyle meşgul olacağım. Bunun içindir ki, Ebû Bekr ailesi bu maldan (beytulmaldan) yiyecek ve beytulmalın hesabına da kazanmış olacaktır." [Sahih]

Buhârî (3070)

2- FASIL

۳۷۴۸ - [۴] عَنْ بُرَيْدَةَ عَنِ النَّبِيِّ ﷺ قَالَ: مَنْ اسْتَعْمَلَنَاهُ عَلَى عَمَلٍ فَرَزَقْنَاهُ رِزْقًا، فَمَا أَخَذَ بَعْدَ ذَلِكَ فَهُوَ غُلُولٌ. * رواه أبو داود

3748- Bureyde der ki: Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem): "Biz kimi (zekât vb.) tahsilinde görevlendirdiğimizde kendisine maaş verirsek, onun bu maaştan fazla aldığı şey hıyanettir" buyurdu. [Sahih]

Ebû Dâvud (2943) * [Sahih Sünen Ebî Dâvud]

۳۷۴۹ - [۵] وَعَنْ عُمَرَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ: عَمِلْتُ عَلَى عَهْدِ رَسُولِ اللَّهِ ﷺ فَعَمَلْنِي * رواه أبو داود

3749- Hz. Ömer der ki: Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) zamanında görevli olarak çalıştım. (Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) bunun karşılığında) bana ücret verdi. [Sahih]

Ebû Dâvud (1647)

۳۷۵۰ - [۶] عَنْ مُعَاذِ بْنِ جَبَلٍ قَالَ: بَعَثَنِي رَسُولُ اللَّهِ ﷺ إِلَى الْيَمَنِ، فَلَمَّا سِرْتُ أَرْسَلَ فِيَّ أَثْرِي فُرِدِدْتُ، فَقَالَ: أَتَدْرِي لِمَ بَعَثْتُ إِلَيْكَ؟ لَا تُصِيبَنَّ شَيْئًا بِغَيْرِ إِذْنِي فَإِنَّهُ غُلُوبٌ، ﴿وَمَنْ يَغْلُلْ يَأْتِ بِمَا غَلَّ يَوْمَ الْقِيَامَةِ﴾، لِهَذَا دَعَوْتُكَ، فَاْمُضْ لِعَمَلِكَ * رواه الترمذي

3750- Muâz b. Cebel der ki: Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) beni Yemen'e (vali olarak) gönderdi. Yola çıktığım zaman arkamdan birini göndererek geri döndürüldüm. Geldiğimde bana buyurdu ki: "Seni neden geri çağırdım biliyor musun? İznim olmadan hiçbir şey alma; zira almak hainliktir. **Her kim de hainlik yaparsa kıyamet günü yaptığı o ihanetle huzura çıkarılır.** (Âl-i İmrân Sur. 161) Bunu söylemek için seni geri çağırdım. Artık görevine gidebilirsin." [Zayıf]

Tirmizî (1335) * [Daif Süneni't-Tirmizî]

۳۷۵۱ - [۷] عَنْ الْمُسْتَوْرِدِ بْنِ شَدَّادٍ قَالَ سَمِعْتُ النَّبِيَّ ﷺ يَقُولُ مَنْ كَانَ لَنَا عَامِلًا فَلْيَكْتَسِبْ زَوْجَةً فَإِنْ لَمْ يَكُنْ لَهُ خَادِمٌ فَلْيَكْتَسِبْ خَادِمًا فَإِنْ لَمْ يَكُنْ لَهُ مَسْكَنٌ فَلْيَكْتَسِبْ مَسْكَنًا مَنْ اتَّخَذَ غَيْرَ ذَلِكَ فَهُوَ غَالٌ أَوْ سَارِقٌ * رواه أبو داود

3751- Müstevrid b. Şeddâd der ki: Resûlullah'ın (sallallahu aleyhi vesellem): "*Her kim bizim yanımızda görevli (memur) ise (hanımı yoksa) evlensin. Hizmetçisi yoksa bir hizmetçi edinsin. Evi yoksa bir ev edinsin. Bunlardan başka bir şey (servet) edinen kişi haindir veya hırsızdır*" buyurduğunu işittim. [Sahih]

Ebû Dâvud (2945) * Sahîhu'l-Câmi' (6486)

۳۷۵۲ - [۸] عن عَدِيِّ بْنِ عُمَيْرَةَ الْكِنْدِيِّ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ قَالَ يَا أَيُّهَا النَّاسُ مَنْ عَمِلَ مِنْكُمْ لَنَا عَلَى عَمَلٍ فَكَتَمْنَا مِنْهُ مَخِيطًا فَمَا فَوْقَهُ فَهُوَ غُلٌّ يَأْتِي بِهِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ فَقَامَ رَجُلٌ مِنَ الْأَنْصَارِ أَسْوَدُ كَأَنِّي أَنْظُرُ إِلَيْهِ فَقَالَ يَا رَسُولَ اللَّهِ أَقْبَلْ عَنِّي عَمَلَكَ قَالَ وَمَا ذَاكَ قَالَ سَمِعْتُكَ تَقُولُ كَذَا وَكَذَا قَالَ وَأَنَا أَقُولُ ذَلِكَ مَنْ اسْتَعْمَلَنَاهُ عَلَى عَمَلٍ فَلْيَأْتِ بِقَلِيلِهِ وَكَثِيرِهِ فَمَا أُوتِيَ مِنْهُ أَخَذَهُ وَمَا نُهِيَ عَنْهُ انْتَهَى

★ رواه مسلم وأبو داود واللفظ له

3752- Adiy b. Umeyre el-Kindî, Resûlullah'ın (sallallahu aleyhi vesellem): "Ey insanlar! Her kim bizim için bir işte çalışır da bir iğne ve daha büyük bir şeyi bizden gizlerse kıyamet günü o şeyle elleri bağlanmış bir şekilde gelir" buyurduğunu nakleder. Ensâr'dan siyahi bir adam kalktı ve: "Şu an sanki onu görüyor gibiyim" dedi ki: "Ey Allah'ın Resûlü! Beni görevlendirdiğin işi benden geri al." Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Neden?" diye sorduğunda adam: "Böyle böyle dediğini duydum da ondan" diye cevap verdi. Bunun üzerine Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Evet ben de onu diyorum! Her kimi bir işte görevlendirdiysek azını da çoğunu da getirsin. Bu (işin)den dolayı (kendisine) verileni alsın. Alınması yasaklanan şeyi ise almasın" buyurdu. [Sahih]

Müslim (1833) ve Ebû Dâvud (3581)

۳۷۵۳ - [۹] عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عَمْرٍو قَالَ: لَعَنَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ الرَّاشِيَّ وَالْمُرْتَشِيَّ

★ رواه أبو داود وابن ماجه

3753- Abdullah b. Amr der ki: "Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem), rüşvet verene de, alana da lanet etmiştir."

Ebû Dâvud (3580) ve İbn Mâce (2313) * Sahihu't-Terğib (2211)

۳۷۵۴ - [۱۰] وَرَوَاهُ التِّرْمِذِيُّ عَنْهُ وَعَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ

3754- Aynı hadisi Tirmizî (1337, 1336), Abdullah b. Amr ve Ebû Hureyre'den rivayet etmiştir. [Sahih]

۳۷۵۵ - [۱۱] وَرَوَاهُ أَحْمَدُ وَالْبَيْهَقِيُّ فِي «شُعَبِ الْإِيمَانِ» عَنِ ثُوبَانَ وَرِزَا:

«وَالرَّائِشَ» يَعْنِي الَّذِي يَمْشِي بَيْنَهُمَا

3755- Bu hadis başka bir kanalla Sevbân'dan "ve faiz için aracı olana" ziyadesiyle gelmiştir. [Zayıf]

Ahmad (22762) ve Beyhakî, Şuabu'l-îmân'da (5114) * es-Silsiletu'd-Daife (3/1235)

۳۷۵۶ - [۱۲] عَنْ عَمْرِو بْنِ الْعَاصِ، قَالَ: أُرْسِلَ إِلَيَّ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: "أَنْ

اجْمَعْ عَلَيْكَ سِلَاحَكَ وَثِيَابَكَ، ثُمَّ أَتِنِي " قَالَ: فَأَتَيْتُهُ وَهُوَ يَتَوَضَّأُ، فَقَالَ: "يَا عَمْرُو إِنِّي أُرْسَلْتُ إِلَيْكَ لِأُبْعَثَكَ فِي وَجْهِ يُسَلِّمُكَ اللَّهُ، وَيُغْنِيكَ، وَأَزْعِبُ لَكَ زَعْبَةَ مِنَ الْمَالِ"، فَقُلْتُ: يَا رَسُولَ اللَّهِ، مَا كَانَتْ هِجْرَتِي لِلْمَالِ، وَمَا كَانَتْ إِلَّا لِلَّهِ وَلِرَسُولِهِ، قَالَ: فَقَالَ: "نَعْمَا بِالْمَالِ الصَّالِحِ لِلرَّجُلِ الصَّالِحِ". رواه في "شرح السنة" وروى أحمد نحوه

3756- Amr b. el-Âs der ki: Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Ey Amr! Silahını kuşan, (savaş) giysilerini giy ve yanıma gel" diye haber gönderdi. Dediği gibi yapıp yanına geldiğimde abdest alıyordu. Beni baştan ayağa süzdü ve: "Seni bir yere (savaşa) göndereceğim. Allah ganimetlerle sağ salım döndürürse sana hayırlı olanından mal vermek istiyorum" buyurdu. Ona: "Ey Allah'ın Resûlü! Ben mal elde etmek için hicret etmiş değilim. Hicretim sadece Allah ve senin içindi" dediğimde: "Ey Amr! En güzel mal, helal yoldan kazanılan ve salih bir adamda bulunan maldır" buyurdu. [Sahih]

Ahmed (17955) ve Beğavî Şerhu's-Sünne'de

3- FASIL

۳۷۵۷ - [۱۳] عَنْ أَبِي أُمَامَةَ عَنِ النَّبِيِّ ﷺ قَالَ مَنْ شَفَعَ لِأَخِيهِ بِشَفَاعَةٍ فَأَهْدَى لَهُ هَدِيَّةً عَلَيْهَا فَقَبِلَهَا فَقَدْ أَتَى بَابًا عَظِيمًا مِنْ أَبْوَابِ الرَّبِّ * رواه أبو داود

3757- Ebû Umâme'nin bildirdiğine göre Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Kim bir (din) kardeşinin herhangi bir işinin olması için aracılık eder de onun buna mukabil kendisine verdiği hediyeği kabul ederse, faiz kapılarından büyük bir kapıya adım atmış gibidir" buyurdu. [Sahih]

Ebû Dâvud (3541) * Sahîhu't-Terğîb (2624)

باب الأفضية والشهادات

Dava Hükümleri ve Şahitlikler

1- FASIL

۳۷۵۸ - [۱] عَنْ ابْنِ عَبَّاسٍ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ قَالَ: لَوْ يُعْطَى النَّاسُ بِدَعْوَاهُمْ، ادَّعَى نَاسٌ دِمَاءَ رِجَالٍ وَأَمْوَالَهُمْ، وَلَكِنْ الْيَمِينُ عَلَى الْمُدَّعَى عَلَيْهِ * رواه مسلم

3758- Abdullah b. Abbâs bildiriyor: Resulullah (sallallahu aleyhi vesellem): "İnsanlara istedikleri sadece iddiaları üzerine verilseydi bazıları bir takım kişilerin canları ile mallarını isterlerdi. Fakat davalının yemin de etmesi gerekir" buyurdu. [Sahih]

Müslim (1711)

۳۷۵۹ - [۲] عَنْ عَبْدِ اللَّهِ عَنِ رَسُولِ اللَّهِ ﷺ قَالَ مَنْ حَلَفَ عَلَى يَمِينٍ صَبِيرٍ يَنْتَطِعُ بِهَا مَالِ امْرِئٍ مُسْلِمٍ هُوَ فِيهَا فَاجِرٌ لَقِيَ اللَّهَ وَهُوَ عَلَيْهِ غَضَبَانُ فَتَزَلَّتْ ﴿۱﴾ إِنَّ الَّذِينَ يَشْتَرُونَ بِعَهْدِ اللَّهِ وَأَيْمَانِهِمْ ثَمَنًا قَلِيلًا أُولَئِكَ لَا خَلَاقَ لَهُمْ فِي الْآخِرَةِ وَلَا يُكَلِّمُهُمُ اللَّهُ وَلَا يَنْظُرُ إِلَيْهِمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَلَا يُزَكِّيهِمْ وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿۲﴾ * متفق عليه

3759- Abdullah (b. Mes'ûd) bildiriyor: Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "*Kim bir müslümanın malını alabilmek için yalan yere yemin ederse, ahlaksızdır ve Allah'ın huzuruna (onun) gazabına uğramış bir şekilde çıkar*" buyurdu. Derken şu âyet nazil oldu: "*Allah'ın ahdini ve yeminlerini az bir değere değişenlerin, işte onların, âhirette bir payları yoktur. Allah onlara kıyamet günü hitap etmeyecek, bakmayacak ve onları temize çıkarmayacaktır. Elem verici azab onlar içindir.*" (Âl-i İmrân Sur. 77). [Sahih]

Buhârî (2357) ve Müslim (138)

۳۷۶۰ - [۳] عَنْ أَبِي أُمَامَةَ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ قَالَ: مَنْ اقْتَطَعَ حَقَّ امْرِئٍ مُسْلِمٍ بِيَمِينِهِ فَقَدْ أَوْجَبَ اللَّهُ لَهُ النَّارَ، وَحَرَّمَ عَلَيْهِ الْجَنَّةَ، فَقَالَ لَهُ رَجُلٌ: وَإِنْ كَانَ شَيْئًا يَسِيرًا يَا رَسُولَ اللَّهِ؟ قَالَ: وَإِنْ كَانَ قَضِيًّا مِنْ أَرَاكٍ * رواه مسلم

3760- Ebû Umâme der ki: Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "*Her kim Müslüman birinin hakkı olan bir şeyi gaspederse Allah ona cehennemi vacip cenneti de haram kılar*" buyurdu. Adamın biri: "Ey Allah'ın Resûlü! Çok az bir şey olsa da mı?" diye sorunca, Allah Resûlü (sallallahu aleyhi vesellem): "*Erak (misvak) ağacından ufak bir dal dahi olsa!*" karşılığını verdi. [Sahih]

Müslim (137)

۳۷۶۱ - [۴] عَنْ أُمِّ سَلَمَةَ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ قَالَ: إِنَّمَا أَنَا بَشَرٌ، وَإِنِّكُمْ تَخْتَصِمُونَ إِلَيَّ، وَلَعَلَّ بَغْضُكُمْ أَنْ يَكُونَ أَلْحَنَ بِحُجَّتِهِ مِنْ بَغْضٍ، فَأَقْضِي لَهُ عَلَى نَحْوِ مَا أَسْمَعُ مِنْهُ، فَمَنْ قَضَيْتُ لَهُ بِشَيْءٍ مِنْ حَقِّ أَخِيهِ، فَلَا يَأْخُذُ مِنْهُ شَيْئًا، فَإِنَّمَا أَقْطَعُ لَهُ قِطْعَةً مِنَ النَّارِ * متفق عليه

3761- Ümmü Seleme'nin bildirdiğine göre Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Ben de insanım. Yanımda davaladığımız zaman taraflardan biri kendini savunmada veya delillerini ortaya koymada diğerinden daha iyi olabiliyor. Ben de duyduklarıma dayanarak onun lehine hüküm verebilirim. Her kime aslında kardeşinin hakkı olan bir şeye hükmetmişsem sakın onu almasın! Zira bu şekilde ona ateşten bir parça vermiş oluyorum" buyurdu. [Sahih]

Buhârî (2458) ve Müslim (1713)

۳۷۶۲ - [۵] عَنْ عَائِشَةَ قَالَتْ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: أَبْغَضُ الرِّجَالِ إِلَيَّ اللَّهُ الْأَلْدُ الْحَصِمُ * متفق عليه

3762- Hz. Âişe, Resûlullah'ın (sallallahu aleyhi vesellem): "Allah'ın en çok buğzettiği kişi, düşmanlığı yaman olan kimsedir" buyurduğunu nakletmiştir. [Sahih]

Buhârî (2457) ve Müslim (2668)

۳۷۶۳ - [۶] عَنْ ابْنِ عَبَّاسٍ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ قَضَى بَيْنَيْنِ وَشَاهِدٍ * رواه

مسلم

3763- İbn Abbâs der ki: "Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem), bir yemin ve bir şahide dayanarak hüküm verdi." [Sahih]

Müslim (1712)

۳۷۶۴ - [۷] عَنْ عَلْقَمَةَ بْنِ وَاثِلٍ عَنْ أَبِيهِ ، قَالَ: جَاءَ رَجُلٌ مِنْ حَضْرَمَوْتِ، وَرَجُلٌ مِنْ كِنْدَةَ إِلَى النَّبِيِّ ﷺ، فَقَالَ الْحَضْرَمِيُّ: يَا رَسُولَ اللَّهِ إِنَّ هَذَا غَلَبَنِي عَلَى أَرْضٍ كَانَتْ لِأَبِي، فَقَالَ الْكِنْدِيُّ: هِيَ أَرْضِي فِي يَدِي أزرَعَهَا لَيْسَ لَهُ فِيهَا حَقٌّ، فَقَالَ النَّبِيُّ ﷺ: أَلَاكَ بَيْتَةٌ؟ قَالَ: لَا، قَالَ: عَلَيْكَ يَمِينُهُ، قَالَ: يَا رَسُولَ اللَّهِ إِنَّ الرَّجُلَ فَاجِرٌ لَا يَبَالِي عَلَى مَا حَلَفَ عَلَيْهِ لَيْسَ يَتَوَرَّعُ مِنْ شَيْءٍ، قَالَ: لَيْسَ لَكَ مِنْهُ إِلَّا ذَلِكَ فَانْطَلِقْ لِيُحْلِفَ فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ لَمَّا أَدْبَرَ: أَمَا إِنَّ حَلْفَ عَلَى مَالِهِ لِيَأْكُلَهُ ظُلْمًا لِيَلْقَيْنَنَّ اللَّهَ وَهُوَ عَنْهُ مُعْرِضٌ * رواه مسلم

3764- Alkame b. Vâil, babasından bildiriyor: Biri Hadramevtli, biri de Kindeli iki adam hasım olarak Hz. Peygamber'e (sallallahu aleyhi vesellem) geldiler. Hadramevtli olan adam: "Ey Allah'ın Resûlü! Bu adam babamın olan bir tarlayı zorla elimden aldı" dedi. Kindeli adam ise: "Tarla benim, şu an benim elimde ve onu ben ekiyorum. Adamın tarlada bir hakkı yok" karşılığını verdi. Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) Hadramevtli adama: "Tarlanın senin olduğuna dair bir kanıtın var mı?" diye sorunca, adam: "Hayır, yok" dedi. Allah Resûlü (sallallahu aleyhi vesellem): "O zaman Kindeli adam, tarlanın kendisinin olduğuna dair yemin edecek" buyurunca, Hadramevtli adam: "Ey Allah'ın Resûlü! Bu adam facir biri ve neye yemin ettiğini umursamaz, bu yönde hiçbir çekincesi olmaz" dedi. Ancak Allah Resûlü (sallallahu aleyhi vesellem): "Yemin etmesinden başka adamdan isteyebileceğin bir şey yok" buyurdu. Kindeli adam yemin etmek için (minberin yanına) giderken Allah Resûlü (sallallahu aleyhi vesellem) ardından: "Şayet senin malını haksız yere yemek için yemin ederse Allah'ın huzuruna çıktığında Allah kendisinden yüz çevirecektir" buyurdu. [Sahih]

Müslim (139)

۳۷۶۵ - [۸] عَنْ أَبِي ذَرٍّ، أَنَّهُ سَمِعَ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ يَقُولُ: مَنْ ادَّعَى مَا لَيْسَ لَهُ فَلَيْسَ مِنَّا، وَلْيَتَّبِعُوا مَقْعَدَهُ مِنَ النَّارِ. * رواه مسلم

3765- Ebû Zer bildiriyor: Kendisi, Allah Resûlü (sallallahu aleyhi vesellem)'in: "Kim, hakkı olmayan bir şeyi iddia ederse bizden değildir ve ateşten oturağını (cehennemdeki yerini) hazırlasın" buyurduğunu işitmiştir. [Sahih]

Müslim (61)

۳۷۶۶ - [۹] عَنْ زَيْدِ بْنِ خَالِدِ الْجُهَنِيِّ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ، قَالَ: أَلَا أُخْبِرُكُمْ بِخَيْرِ الشَّهَدَاءِ الَّذِي يَأْتِي بِشَهَادَتِهِ قَبْلَ أَنْ يُسْأَلَهَا * رواه مسلم

3766- Zeyd b. Hâlid el-Cühenî'nin bildirdiğine göre Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "En hayırlı şahidin kim olduğunu size söyleyeyim mi? Çağrılmadan gelip şahitlik yapan veya kendisine sorulmadan şahit olduğunu bildiren kişidir" buyurdu. [Sahih]

Müslim (1719)

۳۷۶۷ - [۱۰] عَنْ عَبْدِ اللَّهِ، عَنِ النَّبِيِّ ﷺ قَالَ: خَيْرُ النَّاسِ قَرْنِي، ثُمَّ الَّذِينَ يَلُونَهُمْ، ثُمَّ الَّذِينَ يَلُونَهُمْ، ثُمَّ يَخْلُفُ قَوْمٌ تَسْبِقُ شَهَادَتُهُمْ أَيْمَانَهُمْ، وَأَيْمَانُهُمْ شَهَادَتِهِمْ. * متفق عليه

3767- Abdullah (b. Mes'ûd)'un bildirdiğine göre Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem): "İnsanların en hayırlıları benim zamanımda yaşayanlardır. Sonra onlardan sonra gelenler, sonra da onlardan sonra gelenlerdir. Onlardan sonra da öyle bir topluluk gelir ki bunlar şahitlikleriyle yetinmez yemin de eder, yeminle de yetinmez şahitlikte de bulunurlar" buyurdu. [Sahih]

Buhârî (3651) ve Müslim (2533)

۳۷۶۸ - [۱۱] عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ أَنَّ النَّبِيَّ ﷺ عَرَضَ عَلَى قَوْمِ الْيَمِينِ فَأَسْرَعُوا فَأَمَرَ أَنْ يُسْهَمَ بَيْنَهُمْ فِي الْيَمِينِ أَتُّهُمْ يَخْلِفُ * رواه البخاري

3768- Ebû Hureyre bildiriyor: Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) bir (davada) topluluğa yemin etmelerini isteyince her iki taraf da diğerinden daha önce yemin etmek istedi. Bunun üzerine Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) hangi tarafın daha önce yemin edeceği konusunda aralarında kura çekilmesini emretti. [Sahih]

Buhârî (2674)

2- FASIL

۳۷۶۹ - [۱۲] عَنْ عَمْرِو بْنِ شُعَيْبٍ عَنْ أَبِيهِ، عَنْ جَدِّهِ، أَنَّ النَّبِيَّ ﷺ قَالَ فِي

خُطْبَتِهِ: الْبَيْتَةُ عَلَى الْمُدَّعِي، وَالْيَمِينُ عَلَى الْمُدَّعَى عَلَيْهِ * رواه الترمذي

3769- Amr b. Şuayb, babası kanalıyla dedesinden bildiriyor: Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem), bir hutbesinde: "İspat edip delil getirmek davacıya düşer, yemin etmek te davalıya gerekir" buyurdu. [Sahih]

Tirmizî (1341) * İrvâ (1938)

۳۷۷۰ - [۱۳] عَنْ أُمِّ سَلَمَةَ قَالَتْ أَتَى رَسُولَ اللَّهِ ﷺ رَجُلَانِ يَخْتَصِمَانِ فِي

مَوَارِيثَ لَهُمَا لَمْ تَكُنْ لَهُمَا بَيِّنَةٌ إِلَّا دَعَوَاهُمَا فَقَالَ النَّبِيُّ ﷺ فَذَكَرَ مِثْلَهُ فَبَكَى

الرَّجُلَانِ وَقَالَ كُلُّ وَاحِدٍ مِنْهُمَا حَقِّي لَكَ فَقَالَ لَهُمَا النَّبِيُّ ﷺ أَمَا إِذْ فَعَلْتُمَا مَا

فَعَلْتُمَا فَاقْتَسِمَا وَتَوَخَّيَا الْحَقَّ ثُمَّ اسْتَهَمَا ثُمَّ تَحَالَا. وَفِي رَوَايَةٍ قَالَ: "إِنَّمَا أَقْضِي

بينكما برأبي فيما لم ينزل علي فيه" * رواه أبو داود

3770- Ümmü Seleme bildiriyor: Miras konusunda anlaşmazlığa düşen iki kişi Resûlullah'a (sallallahu aleyhi vesellem) geldiler. Ancak delil olarak ellerinde iddialarından başka bir şey bulunmuyordu. Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) -Ravi bundan sonra bir önceki hadisin benzerini zikreder.- Bunun üzerine her iki adam da ağlamaya ve her biri diğerine: "Hakkım senin olsun!" demeye başladı. Allah Resûlü (sallallahu aleyhi vesellem) de onlara: "Madem

birbirinize öyle diyorsunuz o zaman malı ikiye bölün, hakka niyet ederek kura çekin ve her ikinizde payına düşen için diğeriyle helalleşsin" buyurdu. [Sahih]

Ebû Dâvud (3584) * [Daif Sünen Ebî Dâvud]

۳۷۷۱ - [۱۴] وعن جابر بن عبد الله : أَنَّ رَجُلَيْنِ تَدَاعَا دَابَّةً، فَأَقَامَ كُلُّ وَاحِدٍ مِنْهُمَا الْبَيْتَةَ أَنَّهَا دَابَّتُهُ نَتَجَهَا، " فَقَضَى رَسُولُ اللَّهِ ﷺ لِلَّذِي هِيَ فِي يَدِهِ ". رواه في " شرح السنة "

3771- Câbir b. Abdillâh bildiriyor: İki adam bir hayvan konusunda davalâştılar. Her ikisi de hayvanın kendi yanında doğduğuna dair delil getirince Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) o anda kimin elindeyse onun olduğuna hükmetti.

Beğavî Şerhu's-Sünne'de (2504)

۳۷۷۲ - [۱۵] عَنْ أَبِي مُوسَى أَنَّ رَجُلَيْنِ ادَّعَا دَابَّةً وَجَدَاهَا عِنْدَ رَجُلٍ، فَأَقَامَ كُلُّ وَاحِدٍ مِنْهُمَا شَاهِدَيْنِ أَنَّهَا دَابَّتُهُ، فَقَضَى بِهَا النَّبِيُّ ﷺ بَيْنَهُمَا نِصْفَيْنِ * رواه أبو داود وَفِي رِوَايَةٍ لَهُ وَلِلنَّسَائِيِّ وَابْنِ مَاجَةَ: أَنَّ رَجُلَيْنِ ادَّعَا بَعِيرًا لَيْسَتْ لِوَاحِدٍ مِنْهُمَا بَيْتَةٌ فَجَعَلَهُ النَّبِيُّ ﷺ بَيْنَهُمَا

3772- Ebû Mûsa'nın bildirdiğine göre adamın biri, birinin yanında bulduğu bir hayvanın kendisine ait olduğunu iddia etti. Her iki adam da hayvanın kendisine ait olduğuna dair iki şahit getirince Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) hayvanı değeri üzerinden aralarında paylaştırdı.

Ebû Dâvud, Nesâî ve İbn Mâce gelen rivayette: "İki adam bir deve üzerinde hak iddia ederek davacı oldular. Bunlardan hiçbirinin de delili yoktu. Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) de o deveyi (değerinden) ikisi arasında paylaştırdı" ibaresi geçmiştir. [Zayıf]

Ebû Dâvud (3613), Nesâî (8/248) ve İbn Mâce (2330) * [Daif Sünen Ebî Dâvud]

۳۷۷۳ - [۱۶] عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ أَنَّ رَجُلَيْنِ اخْتَصَمَا فِي مَتَاعٍ إِلَى النَّبِيِّ ﷺ لَيْسَ

لِوَاحِدٍ مِنْهُمَا بَيِّنَةٌ فَقَالَ النَّبِيُّ ﷺ: اسْتَهَمَا عَلَى الْيَمِينِ * رواه أبو داود وابن ماجه

3773- Ebû Hureyre'nin bildirdiğine göre, ticari bir mal konusunda iki kişi anlaşmazlığa düşerek Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem)'e başvurdular. Hiç birinin (kendini haklı çıkaracak) delili yoktu. Allah Resûlü (sallallahu aleyhi vesellem) de (onlara): "(Sonunda)yemin etmek üzere kura çekin" buyurdu. [Sahih]

Ebû Dâvud (3616) ve İbn Mâce (2329) * [Sahih Sünen Ebî Dâvud]

۳۷۷۴ - [۱۷] عَنْ ابْنِ عَبَّاسٍ أَنَّ النَّبِيَّ ﷺ قَالَ يَغْنِي لِرَجُلٍ حَلْفُهُ اخْلِفَ بِاللَّهِ

الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ مَا لَهُ عِنْدَكَ شَيْءٌ يَغْنِي لِمُدَّعِي * رواه أبو داود

3774- İbn Abbâs bildiriyor: Allah'ın Resûlü (sallallahu aleyhi vesellem) yemin ettireceği adama (davalıya): "Kendisinden başka ilah olmayan Allah adına bunun (yani davacının) sen de hiçbir hakkı olmadığına dair yemin et!" buyurdu. [Zayıf]

Ebû Dâvud (3620) * [Daif Sünen Ebî Dâvud]

۳۷۷۵ - [۱۸] عَنِ الْأَسْحَثِ بْنِ قَيْسٍ قَالَ: كَانَ بَيْنِي وَبَيْنَ رَجُلٍ مِنَ الْيَهُودِ

أَرْضٌ ، فَجَحَدَنِي ، فَقَدَّمْتُهُ إِلَى النَّبِيِّ ﷺ ، فَقَالَ لِي رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: هَلْ لَكَ بَيِّنَةٌ؟

قُلْتُ: لَا ، قَالَ لِلْيَهُودِيِّ: اخْلِفْ ، قُلْتُ: إِذَا يَحْلِفُ ، فَيَذْهَبُ بِمَالِي ، فَأَنْزَلَ اللَّهُ

سُبْحَانَهُ: ﴿إِنَّ الَّذِينَ يَشْتَرُونَ بِعَهْدِ اللَّهِ وَأَيْمَانِهِمْ ثَمَنًا قَلِيلًا أُولَئِكَ لَا خَلَاقَ لَهُمْ

فِي الْآخِرَةِ وَلَا يُكَلِّمُهُمُ اللَّهُ وَلَا يَنْظُرُ إِلَيْهِمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَلَا يُزَكِّيهِمْ وَلَهُمْ عَذَابٌ

أَلِيمٌ﴾ إِلَى آخِرِ الْآيَةِ * رواه أبو داود وابن ماجه

3775- Eş'as b. Kays der ki: Yahudilerden bir adam ile aramda bir arazi meselesi vardı. Yahudi benim hakkımı inkâr etti. Ben onu Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem)'in huzuruna götürdüm. Bunun üzerine Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) bana: "Senin şahidin var mı?" diye sordu. Ben: "Hayır" dedim. Bunun üzerine Allah Resûlü (sallallahu aleyhi vesellem) Yahudi'ye: "Yemin et" buyurdu. Ben: "Yemin ona kalırsa, yemin ederekmalımı elimden alır" dedim. Bunun üzerine Allah: "Allah'm ahidini ve kendi yeminlerini az bir değerle değişenlerin, işte onların âhirette hiç bir nasibi yoktur. Allah kıyamet günü onlara hitab (iltifat) etmeyecek, onlara bakmayacak, onları temize çıkarmayacaktır. Elem verici azab da onlar içindir" (Âl-i İmrân Sur. 77) âyetini indirdi. [Sahih]

Ebû Dâvud (3621) ve İbn Mâce (2322) * İrvâ (2693)

۳۷۷۶ - [۱۹] عَنْ الْأَشْعَثِ بْنِ قَيْسٍ أَنَّ رَجُلًا مِنْ كِنْدَةَ وَرَجُلًا مِنْ حَضْرَمَوْتَ اخْتَصَمَا إِلَى النَّبِيِّ - ﷺ فِي أَرْضٍ مِنَ الْيَمَنِ فَقَالَ الْحَضْرَمِيُّ يَا رَسُولَ اللَّهِ إِنَّ أَرْضِي اغْتَصَبَتْهَا أَبُو هَذَا وَهِيَ فِي يَدِهِ قَالَ هَلْ لَكَ بَيِّنَةٌ قَالَ لَا وَلَكِنْ أُحْلِفُهُ وَاللَّهِ يَعْلَمُ أَنَّهَا أَرْضِي اغْتَصَبَتْهَا أَبُوهُ فَتَهَيَّأَ الْكِنْدِيُّ لِلْيَمِينِ فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ - ﷺ لَا يَفْتَطِعُ أَحَدٌ مَالًا بِيَمِينٍ إِلَّا لَقِيَ اللَّهَ وَهُوَ أَجْدَمُ فَقَالَ الْكِنْدِيُّ هِيَ أَرْضُهُ *
رواه أبو داود

3776- Eş'as b. Kays anlatıyor: Biri Kinde'li, diğeri de Hadramevt'li iki adam Yemen'deki bir arazi konusunda Hz. Peygamber'in (sallallahu aleyhi vesellem) huzurunda davalastılar. Hadramevt'li olan: "Ey Allah'ın Resûlü! Benim arazime bu adamın babası el koydu ve şu anda da onun elinde bulunuyor" deyince Allah Resûlü (sallallahu aleyhi vesellem): "Bu konuda bir delilin var mı?" diye sordu. Adam: "Hayır yok, ama kendisi de yemin etsin! Zira Allah biliyor ki o arazi benimdir ve babası da onu gasbetmiştir" diye karşılık verdi. Bunun üzerine Kinde'li olan da yemin etmek için hazırlanınca Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Başkasının malını ele geçirmek için yemin eden kimse, Allah'ın huzuruna kötüdürüm bir şekilde çıkar" buyurdu. Bunu duyan Kinde'li adam: "Arazi onundur" dedi.

Ebû Dâvud (3622)

٣٧٧٧ - [٢٠] عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ أَنَيْسِ الْجُهَنِيِّ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: إِنْ مِنْ أَكْبَرِ الْكَبَائِرِ الشَّرْكَ بِاللَّهِ، وَعُقُوقُ الْوَالِدَيْنِ، وَالْيَمِينُ الْعُمُوسُ، وَمَا حَلَفَ خَالِفٌ بِاللَّهِ يَمِينَ صَبْرٍ، فَأَدْخَلَ فِيهَا مِثْلَ جَنَاحِ بَغُوضَةٍ إِلَّا جُعِلَتْ نُكْتَةً فِي قَلْبِهِ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ * رواه الترمذي وقال: هذا حديث غريب

3777- Abdullah b. Üneys el-Cühenî bildiriyor: Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Büyük günahların büyükleri şunlardır: Allah'a ortaklaşmak, ana babaya karşı gelmek ve yalan yere yapılan yemin; bir kimse gerektiği yerde bir yemin eder de o yeminin içersine sivrisineğin kanadı kadar bir yalan karıştırırsa o yaptığı kıyamete kadar kalbinde bir leke olarak kalmayı sürdürür" buyurdu. [Sahih]

Tirmizî (3020 "ğarîb") * Sahîhu't-Terğîb (1832)

٣٧٧٨ - [٢١] عَنْ جَابِرِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ لَا يَخْلِفُ أَحَدٌ عِنْدَ مِثْبَرِي هَذَا عَلَى يَمِينِ آئِمَّةٍ وَلَوْ عَلَى سِوَاكِ أَخْضَرَ إِلَّا تَبَوَّأَ مَقْعَدَهُ مِنَ النَّارِ أَوْ وَجِبَتْ لَهُ النَّارُ * رواه مالك وأبو داود وابن ماجه

3778- Câbir b. Abdillâh'ın bildirdiğine göre Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Benim şu minberimin yanında yeşil bir misvak için bile olsa yalan yere yemin eden kişi cehennemdeki yerini hazırlamış olur ya da cehennem ona vacip olur" buyurdu. [Sahih]

Mâlik ve Ebû Dâvud (3246) * Sahîhu't-Terğîb (1843)

٣٧٧٩ - [٢٢] عَنْ خُرَيْمِ بْنِ قَاتِكِ الْأَسَدِيِّ قَالَ: صَلَّى النَّبِيُّ ﷺ الصُّبْحَ، فَلَمَّا انْصَرَفَ قَامَ قَائِمًا، فَقَالَ: عُدِلْتُ شَهَادَةَ الزُّورِ بِالْإِشْرَاكِ بِاللَّهِ ثَلَاثَ مَرَّاتٍ، ثُمَّ تَلَا

هَذِهِ الْآيَةُ: ﴿وَاجْتَنِبُوا قَوْلَ الزُّورِ حُتَفَاءَ لِلَّهِ غَيْرَ مُشْرِكِينَ بِهِ﴾ * رواه أبو داود وابن

ماجة

3779- Hureym b. Fâtik el-Esedî der ki: Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) (bir gün) sabah namazını kıldırdı. Sonra (namazdan) dönünce ayağa kalkarak üç kez: "Yalan yere tanıklık etmek (günah olarak) Allah'a şirik koşmaya denk tutulmuştur" buyurdu. Sonra şu âyeti okudu: "Ve Allah'a ortak koşmaksızın O'na yönelerek yalan yere şahitlik etmekten çekinin." (Hac Sur. 30) [Zayıf]

Ebü Dâvud (3566) ve İbn Mâce (2372) * es-Silsiletu'd-Daife (3/1110)

۳۷۸۰ - [۲۳] وَرَوَاهُ أَحْمَدُ وَالتِّرْمِذِيُّ عَنْ أَيْمَنَ بْنِ خُرَيْمٍ إِلَّا أَنَّ ابْنَ مَاجَةَ لَمْ

يَذْكُرَ الْقِرَاءَةَ

3780- Aynı hadisi Ahmed (17603) ve Tirmizî (2300), Eymen b. Hureym'den âyet kısmı olmaksızın rivayet etmiştir.

۳۷۸۱ - [۲۴] عَنْ عَائِشَةَ قَالَتْ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: لَا تَجُوزُ شَهَادَةُ خَائِنٍ

وَلَا خَائِتَةٍ، وَلَا مَجْلُودٍ حَدًّا وَلَا مَجْلُودَةٍ، وَلَا ذِي غِمْرٍ لِأَخِيهِ، وَلَا مُجَرَّبٍ شَهَادَةٍ،

وَلَا الْقَانِعِ أَهْلَ الْبَيْتِ لَهُمْ وَلَا ظَنِينٍ فِي وَلَا فِي وَلَا قَرَابَةِ * رواه الترمذي هَذَا حَدِيثٌ

غَرِيبٌ، وَيَزِيدُ بْنُ زِيَادٍ الدِّمَشْقِيُّ الرَّاوي مُنْكَرَ الْحَدِيثِ

3781- Hz. Âişe der ki: Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Hainlik eden erkek ile kadının, kırbaç cezası gören erkek ve kadının, kardeşine kin besleyen bir kimsenin, (yalancı) şahitliği denenmiş olanın, (geçimi konusunda) bir ev halkına bağımlı olanın o ev halkı lehine şahitliği ile azatlı oluşu veya akraba oluşu şüpheli olanın şahitliği geçerli değildir" buyurdu. [Zayıf]

Tirmizî (2298 "ğarîb") * İrvâ (2675) Ravi Yezîd b. Ziyâd ed-Dimaşkî, münker rivayetleri olan bir ravidir.

۳۷۸۲ - [۲۵] وَعَنْ عَمْرِو بْنِ شُعَيْبٍ عَنْ أَبِيهِ عَنْ جَدِّهِ عَنِ النَّبِيِّ ﷺ قَالَ: «لَا تَجُوزُ شَهَادَةُ خَائِنٍ وَلَا خَائِنَةٍ وَلَا زَانٍ وَلَا زَانِيَةٍ وَلَا ذِي غِمْرٍ عَلَى أَحِيهِ». وَرَدَّ شَهَادَةَ الْقَانِعِ لِأَهْلِ الْبَيْتِ * رواه أبو داود

3782- Amr b. Şuayb, babasından, o da dedesinden bildiriyor: Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Hiyanet eden erkek ve kadın, zina eden erkek ve kadın ile kardeşine kin besleyen kişinin şahitliği geçersizdir" buyurdu. Aynı şekilde (geçimi konusunda) bir ev halkına bağımlı olan kişinin o ev halkı lehine olan şahitliğini de kabul etmedi. [Hasen]

Ebû Dâvud (3601) * İrvâ (2669)

۳۷۸۳ - [۲۶] عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ أَنَّهُ سَمِعَ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ يَقُولُ لَا تَجُوزُ شَهَادَةُ بَدَوِيٍّ عَلَى صَاحِبِ قَرْيَةٍ * رواه أبو داود وابن ماجه

3783- Ebû Hureyre'nin bildirdiğine göre Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Bedevi (göçebe) olanın, köylü (yerleşik) olan kişi aleyhindeki şahitliği geçerli değildir" buyurdu. [Sahih]

Ebû Dâvud (3602) ve İbn Mâce (2367) * İrvâ (2674)

۳۷۸۴ - [۲۷] عَنْ عَوْفِ بْنِ مَالِكٍ أَنَّهُ حَدَّثَهُمْ أَنَّ النَّبِيَّ ﷺ قَضَى بَيْنَ رَجُلَيْنِ فَقَالَ الْمُقْضِي عَلَيْهِ لَمَّا أَذْبَرَ حَسْبِي اللَّهُ وَنِعْمَ الْوَكِيلُ فَقَالَ النَّبِيُّ ﷺ إِنَّ اللَّهَ يَلُومُ عَلَى الْعَجْزِ وَلَكِنْ عَلَيْكَ بِالْكَيْسِ فَإِذَا غَلَبَكَ أَمْرٌ فَقُلْ حَسْبِي اللَّهُ وَنِعْمَ الْوَكِيلُ * رواه أبو داود

3784- Avf b. Mâlik bildiriyor: Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) iki kişi arasında hüküm vermişti. Aleyhinde hüküm verilen kişi dönüp giderken: "Bana Allah yeter, o ne güzel vekildir" dedi. Bunun üzerine Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) ona: "Allah miskinleri kınar; ama senin akıllıca davranman gerekir ve bir iş karşısında acze düştüğün zaman «Bana Allah yeter, o ne güzel vekildir» dersin" buyurdu. [Zayıf]

Ebû Davûd (3627) * [Daif Sünen Ebî Dâvud]

۳۷۸۵ - [۲۸] عَنْ بَهْزِ بْنِ حَكِيمٍ، عَنْ أَبِيهِ، عَنْ جَدِّهِ، أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ:
حَبَسَ رَجُلًا فِي تَهْمَةٍ، ثُمَّ خَلَّى سَبِيلَهُ * رواه أبو داود وزاد الترمذي والنسائي : ثُمَّ
خَلَّى عَنْهُ

3785- Behz b. Hakîm, babası kanalıyla dedesinden, Resûlullah'ın (sallallahu aleyhi vesellem) töhmet altında olan bir kişiyi hapsedtiğini, sonra (suçu sabit olmayınca) serbest bıraktığını nakletmiştir. [Hasen]

Ebû Dâvud (3630) ve Tirmizî (1417) * [Sahîh Sünen et-Tirmizî]

3- FASIL

۳۷۸۶ - [۲۹] عن عبد الله بن الزبير قال : قضى رسول الله ﷺ أَنَّ الْخَصْمَيْنِ
يَقْعُدَانِ بَيْنَ يَدَيْ الْحَاكِمِ * رواه أحمد وأبو داود

3786- Abdullah b. ez-Zübeyr der ki: "Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) bir davada her iki tarafın da hâkimin önünde oturmalarını emretti." [Zayıf]

Ahmed (16203) ve Ebû Dâvud (3588) * [Daif Sünen Ebî Dâvud]

كتاب الجهاد Cihad Kitabı

1- FASIL

٣٧٨٧ - [١] عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ «مَنْ آمَنَ بِاللَّهِ وَبِرَسُولِهِ وَأَقَامَ الصَّلَاةَ وَصَامَ رَمَضَانَ، كَانَ حَقًّا عَلَى اللَّهِ أَنْ يَدْخُلَهُ الْجَنَّةَ جَاهِدًا فِي سَبِيلِ اللَّهِ، أَوْ جَلَسَ فِي أَرْضِهِ الَّتِي وُلِدَ فِيهَا». فَقَالُوا يَا رَسُولَ اللَّهِ أَفَلَا تُبَشِّرُ النَّاسَ. قَالَ «إِنَّ فِي الْجَنَّةِ مِائَةَ دَرَجَةٍ أَعَدَّهَا اللَّهُ لِلْمُجَاهِدِينَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ، مَا بَيْنَ الدَّرَجَتَيْنِ كَمَا بَيْنَ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ، فَإِذَا سَأَلْتُمْ اللَّهَ فَاسْأَلُوهُ الْفِرْدَوْسَ، فَإِنَّهُ أَوْسَطُ الْجَنَّةِ وَأَعْلَى الْجَنَّةِ، أَرَاهُ فَوْقَهُ عَرْشُ الرَّحْمَنِ، وَمِنْهُ تَفَجَّرُ أَنْهَارُ الْجَنَّةِ» * رواه البخاري

3787- Ebû Hureyre der ki: Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Kim Allah'a ve Resûlüne iman eder, namaz kılsa ve Ramazan ayı orucunu tutarsa, artık Allah'ın onu cennete sokması üzerine bir hak olur. Kişi Allah yolunda hicret etmiş veya doğduğu yerde kalmış olsa bile böyledir." Oradakiler: "Ey Allah'ın Resûlü! Bunu insanlara müjdeleyelim mi?" dediğinde ise şöyle buyurdu: "Cennette yüz derece vardır. Allah onu kendi yolunda cihad edenler için hazırladı. Her iki derece arasında gökle yer arası kadar mesafe vardır. Eğer Allah'tan isterseniz Firdevs'i isteyin. Çünkü o, cennetin ortası ve en yüksek yeridir. Onun üzerinde Rahman'ın Arş'i bulunmakta ve cennet nehirleri ondan fışkırmaktadır." [Sahih]

۳۷۸۸ - [۲] عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: "مَثَلُ الْمُجَاهِدِ فِي سَبِيلِ اللَّهِ كَمَثَلِ الصَّائِمِ الْقَائِمِ الْقَانِتِ بِآيَاتِ اللَّهِ لَا يَفْتُرُ مِنْ صِيَامٍ وَلَا صَلَاةٍ حَتَّى يَرْجِعَ الْمُجَاهِدُ فِي سَبِيلِ اللَّهِ تَعَالَى" * متفق عليه

3788- Ebû Hureyre'nin bildirdiğine göre Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem): "Allah'ın yolunda cihad etmeye denk olan şey, Allah yolunda cihad eden kişi geri dönene kadar, kişinin devamlı olarak gündüzleri oruç, geceleri kıyam etmesi (namaz kılması) ve Allah'ın âyetleriyle kunût etmesidir" buyurdu. [Sahih]

Buhârî (2785) ve Müslim (1878)

۳۷۸۹ - [۳] عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ عَنِ النَّبِيِّ ﷺ قَالَ «انْتَدَبَ اللَّهُ لِمَنْ خَرَجَ فِي سَبِيلِهِ لَا يُخْرِجُهُ إِلَّا إِيمَانٌ بِي وَتَصْدِيقٌ بِرُسُلِي أَنْ أُرْجِعَهُ بِمَا نَالَ مِنْ أَجْرٍ أَوْ غَنِيمَةٍ، أَوْ أَدْخَلَهُ الْجَنَّةَ» * متفق عليه

3789- Ebû Hureyre'nin bildirdiğine göre Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Allah kendi yolunda cihada çıkan kimseye: «Onu evinden çıkararak şey yalnız bana iman ve elçilerimi tasdik ise, elde edeceği ecir ve ganimetle (sağsalim evine) döndürüm ya ada (şehit olarak) cennete sokarım» diye kefil olmuştur." [Sahih]

Buhârî (36) ve Müslim (1876)

۳۷۹۰ - [۴] عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ: سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ يَقُولُ: وَالَّذِي نَفْسِي بِيَدِهِ لَوْلَا أَنَّ رِجَالًا مِنَ الْمُؤْمِنِينَ لَا تَطِيبُ أَنْفُسُهُمْ أَنْ يَتَخَلَّفُوا عَنِّي وَلَا أَحَدٌ مَا أَحْمَلُهُمْ عَلَيْهِ مَا تَخَلَّفْتُ عَنْ سَرِيَّةٍ تَغْزُو فِي سَبِيلِ اللَّهِ، وَالَّذِي نَفْسِي بِيَدِهِ لَوَدِدْتُ

أَتَى أُقْتَلُ فِي سَبِيلِ اللَّهِ، ثُمَّ أُحْيَا، ثُمَّ أُقْتَلُ، ثُمَّ أُحْيَا، ثُمَّ أُقْتَلُ، ثُمَّ أُحْيَا، ثُمَّ أُقْتَلُ. " *
متفق عليه

3790- Ebû Hureyre der ki: Hz. Peygamber'in (sallallahu aleyhi vesellem): *"Canım elinde olana yemin ederim ki; benden ayrı kalmaya razı olmayan, ama onları taşıyacak maddi gücüm de olmayan müminler olmasaydı, Allah yolunda savaşan hiçbir seriyyeden geri durmazdım. Canım elinde olana yemin ederim ki; Allah yolunda ölüp tekrar dirilmeyi, tekrar ölüp tekrar dirilmeyi, tekrar ölüp tekrar dirilmeyi ve tekrar ölmeyi çok isterdim"* buyurduğunu işittim. [Sahih]

Buhâri (2797) ve Müslim (1879)

۳۷۹۱ - [۵] عَنْ سَهْلِ بْنِ سَعْدِ السَّاعِدِيِّ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ قَالَ رَبِطْ يَوْمَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ خَيْرٌ مِنَ الدُّنْيَا وَمَا عَلَيْهَا" * متفق عليه

3791- Sehl b. Sa'd es-Sâidî'nin bildirdiğine göre Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): *"Allah'ın yolunda bir günlük nöbet, dünya ve üzerindekiilerden daha hayırlıdır"* buyurdu. [Sahih]

Buhâri (2892) ve Müslim (1913)

۳۷۹۲ - [۶] عَنْ أَنَسِ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ قَالَ لَعْدَوَةٌ فِي سَبِيلِ اللَّهِ أَوْ رَوْحَةٌ خَيْرٌ مِنَ الدُّنْيَا" * متفق عليه

3792- Enes'in bildirdiğine göre Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): *"Allah'ın yolunda bir yürüyüş, dünya ve içindekilerden daha değerlidir"* buyurdu. [Sahih]

Buhâri (2792) ve Müslim (1880)

۳۷۹۳ - [۷] عَنْ سَلْمَانَ الْفَارِسِيِّ، قَالَ: سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ يَقُولُ: "رَبَّاطُ يَوْمٍ وَلَيْلَةٍ فِي سَبِيلِ اللَّهِ، خَيْرٌ مِنْ صِيَامِ شَهْرٍ وَقِيَامِهِ، وَإِنْ مَاتَ مُرَابِطًا، جَرَى عَلَيْهِ عَمَلُهُ الَّذِي كَانَ يَعْمَلُهُ، وَأُجْرِي عَلَيْهِ رِزْقُهُ، وَأَمِنَ الْفِتَانَ" * رواه مسلم

3793- Selmân dedi ki: Ben Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Bir gün bir gece sınır nöbeti, bir ayın orucu ile teravihinden daha hayırlıdır. Ölürsa üzerine dünyada iken yaptığı ameli ve rızıkı cereyan eder. Fattanadan (kabir sorgusundan) da emin olur" buyururken işittim. [Sahih]

Müslim (1913)

۳۷۹۴ - [۸] عَنْ أَبِي عَبَسٍ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ قَالَ مَا اغْبَرَّتْ قَدَمًا عَبْدٍ فِي سَبِيلِ اللَّهِ فَتَمَسَّهُ النَّارُ * رواه البخاري

3794- Ebû Abs'ın bildirdiğine göre (sallallahu aleyhi vesellem): "Allah'ın yolunda kulun tozlanan ayaklarına Cehennem ateşi asla dokunmaz" buyurdu. [Sahih]

Buhârî (2811)

۳۷۹۵ - [۹] عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ، أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ قَالَ: "لَا يَجْتَمِعُ كَافِرٌ وَقَاتِلُهُ فِي النَّارِ أَبَدًا" * رواه مسلم

3795- Ebû Hureyre bildiriyor: Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Bir kâfirle onun öldüren (mücahid) cehennemde asla bir araya gelmez!" buyurdu. [Sahih]

Müslim (1891)

۳۷۹۶ - [۱۰] عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ، عَنْ رَسُولِ اللَّهِ ﷺ أَنَّهُ قَالَ: "مِنْ خَيْرِ مَعَايِشِ النَّاسِ لَهُمْ، رَجُلٌ مُمَسِّكٌ عِنَانََ فَرَسِهِ فِي سَبِيلِ اللَّهِ، يَطِيرُ عَلَى مَتْنِهِ كُلَّمَا سَمِعَ هَيْعَةً أَوْ فِزْعَةً طَارَ عَلَيْهِ يَبْتَغِي الْقَتْلَ وَالْمَوْتَ مَطَانَةً أَوْ رَجُلٌ فِي غَنِيمَةٍ، فِي رَأْسِ شَحْفَةٍ مِنْ هَذِهِ الشَّعْفِ أَوْ بَطْنِ وَادٍ مِنْ هَذِهِ الْأُودِيَةِ يُقِيمُ الصَّلَاةَ، وَيُؤْتِي الزَّكَاةَ، وَيَعْبُدُ رَبَّهُ حَتَّى يَأْتِيَهُ الْيَقِينُ لَيْسَ مِنَ النَّاسِ إِلَّا فِي خَيْرٍ" * رواه مسلم

3796- Ebû Hureyre'nin bildirdiğine göre Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "En hayırlı geçim yolunu tutanlardan biri, Allah için savaşmak üzere atının dizginlerine yapışan kimsedir. O kimse savaşa çağıran veya yardım isteyen bir ses duyunca, ölümü göze alıp atının sırtında o yana doğru uçar veya ölümün kol gezdiği yerlere dalar. ۞"

Yahut bir tepenin başında veya bir vâdinin içinde koyunlarını otlatan kimsedir. Bu zât namazını kılar, zekâtını verir, ölünceye kadar Rabbine ibadet eder ve insanlara hep iyilik yapar" buyurdu. [Sahih]

Müslim (1889)

۳۷۹۷ - [۱۱] عَنْ زَيْدِ بْنِ خَالِدِ الْجُهَنِيِّ عَنْ رَسُولِ اللَّهِ ﷺ قَالَ: مَنْ جَهَّزَ غَازِيًا فِي سَبِيلِ اللَّهِ فَقَدْ غَزَا، وَمَنْ خَلَّفَ غَازِيًا فِي أَهْلِهِ بِخَيْرٍ فَقَدْ غَزَا. * متفق عليه

3797- Zeyd b. Hâlid el-Cühenî'nin bildirdiğine göre Resûlullah'ın (sallallahu aleyhi vesellem): "Allah yolunda cihada katılan bir mücahidin techizatını temin eden bizzat kendisi savaş yapmış gibi sevap kazanır. Yine, savaşa çıkan bir mücahidin çoluk çocuğunun ihtiyaçlarını karşılayan, savaş yapmış gibi sevap kazanır" buyurduğunu nakleder. [Sahih]

Buhârî (2843) ve Müslim (1895)

۳۷۹۸ - [۱۲] عَنْ بُرَيْدَةَ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: حُرْمَةُ نِسَاءِ الْمُجَاهِدِينَ عَلَى الْقَاعِدِينَ كَحُرْمَةِ أُمَّهَاتِهِمْ، وَمَا مِنْ رَجُلٍ يُخَلِّفُ امْرَأَةً رَجُلٍ مِنَ الْمُجَاهِدِينَ فَيَحُونُ فِيهَا إِلَّا وَقَفَ لَهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ، فَيَأْخُذُ مِنْ عَمَلِهِ مَا شَاءَ فَمَا ظَنُّكُمْ * رواه مسلم

3798- Bureyde'nin bildirdiğine göre Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem): "Mücahidlerin hanımları (evlerinde) oturan erkeklere anneleri gibi haramdır. Kişi, mücahidlerden bir adama ailesi hususunda vekil olur da sonra ona hıyanet ederse, Kıyamet günü bu mücahid, hain kişinin amelinden dilediği kadarını alır. Ya siz, bu ihaneti basit mi sandınız!" buyurdu. [Sahih]

Müslim (1897)

۳۷۹۹ - [۱۳] عَنْ أَبِي مَسْعُودٍ الْأَنْصَارِيِّ قَالَ جَاءَ رَجُلٌ بِنَاقَةٍ مَخْطُومَةٍ فَقَالَ هَذِهِ فِي سَبِيلِ اللَّهِ فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ لَكَ بِهَا يَوْمَ الْقِيَامَةِ سَبْعُ مِائَةِ نَاقَةٍ كُلُّهَا مَخْطُومَةٌ * رواه مسلم

3799- Ebû Mes'ûd el-Ensârî der ki: Adamın biri yularıyla beraber bir deve getirerek: "Bunu Allah'ın yolunda tasadduk ediyorum" deyince, Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Buna karşılık kıyamet gününde sana hepsi de yularlı olmak üzere yediyüz deve vardır" buyurdu. [Sahih]

Müslim (1892)

۳۸۰۰ - [۱۴] عَنْ أَبِي سَعِيدٍ الْخُدْرِيِّ: أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ بَعَثَ بَعْثًا إِلَى بَنِي لَخْيَانَ مِنْ هُدَيْلٍ، فَقَالَ: "لِيُنْبَعِثَ مِنْ كُلِّ رَجُلَيْنِ أَحَدُهُمَا وَالْآخَرُ بَيْنَهُمَا" * رواه مسلم

3800- Ebû Saîd el-Hudrî bildiriyor: Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) Hüzeyl'in Benî Lahyân kabilesine bir müfreze göndermiş de: "Her iki kişiden biri ileri atılsın! Sevabı aralarındadır!" buyurdu. [Sahih]

Müslim (1869)

۳۸۰۱ - [۱۵] عَنْ جَابِرِ بْنِ سَمُرَةَ، عَنِ النَّبِيِّ ﷺ أَنَّهُ قَالَ: "لَنْ يَبْرَحَ هَذَا الدِّينُ قَائِمًا يُقَاتِلُ عَلَيْهِ عِصَابَةٌ مِنَ الْمُسْلِمِينَ حَتَّى تَقُومَ السَّاعَةُ" * رواه مسلم

3801- Câbir b. Semure'nin bildirdiğine göre Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem): "Bu din her zaman ayakta duracak ve kıyamete dek onun için savaşan müslümanlardan bir topluluk her zaman varolacaktır" buyurdu. [Sahih]

Müslim (1922)

۳۸۰۲ - [۱۶] عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ عَنِ النَّبِيِّ ﷺ قَالَ: لَا يُكَلِّمُ أَحَدٌ فِي سَبِيلِ اللَّهِ، وَاللَّهِ أَعْلَمُ بِمَنْ يُكَلِّمُ فِي سَبِيلِهِ إِلَّا جَاءَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَجُرْحُهُ يَنْعَبُ دَمًا لَلْوَنِ لَوْ نَدِمَ وَالرِّيحُ رِيحُ الْمِسْكِ. * متفق عليه

3802- Ebû Hureyre, Hz. Peygamber'in (sallallahu aleyhi vesellem): "Allah yolunda yaralanan hiç kimse yoktur ki -kimin Allah yolunda yaralandığını Allah daha iyi bilir- kıyamet günü Allah'ın huzuruna yarası kanayarak, rengi kan renginde, kokusu misk kokusu olduğu halde gelmesin" buyurduğunu nakleder. [Sahih]

Buhârî (2803) ve Müslim (1876)

۳۸۰۳ - [۱۷] عن أَنَسِ بْنِ مَالِكٍ عَنِ النَّبِيِّ ﷺ قَالَ مَا أَحَدٌ يَدْخُلُ الْجَنَّةَ يُحِبُّ أَنْ يَرْجَعَ إِلَى الدُّنْيَا وَلَهُ مَا عَلَى الْأَرْضِ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا الشَّهِيدُ يَتَمَنَّى أَنْ يَرْجَعَ إِلَى الدُّنْيَا فَيُقْتَلَ عَشْرَ مَرَّاتٍ لِمَا يَرَى مِنَ الْكِرَامَةِ * متفق عليه

3803- Enes b. Mâlik, Resûlullah'ın (sallallahu aleyhi vesellem): "Cennete giren hiçbir kul dünyaya, içindekiler kendisinin olsa dahi geri dönmeyi istemez. Şehit dışında! Zira şehit, gördüğü ikramdan dolayı on defa dünyaya geri dönmeyi ve tekrar şehit edilmeyi ister" buyurduğunu nakleder. [Sahih]

Buhârî (2817) ve Müslim (1877)

۳۸۰۴ - [۱۸] عَنْ مَسْرُوقٍ قَالَ سَأَلْنَا عَبْدَ اللَّهِ عَنِ الْآيَةِ ﴿وَلَا تَحْسَبَنَّ الَّذِينَ قُتِلُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ أَمْواتًا بَلْ أَحْيَاءٌ عِنْدَ رَبِّهِمْ يُرْزَقُونَ﴾ قَالَ أَمَا إِنَّا قَدْ سَأَلْنَا عَنْ ذَلِكَ فَقَالَ أَرَوَّاحُهُمْ فِي جَوْفِ طَيْرٍ خَضِرٍ لَهَا قَنَادِيلٌ مُعَلَّقَةٌ بِالْعَرْشِ تَسْرُحُ مِنَ الْجَنَّةِ حَيْثُ شَاءَتْ ثُمَّ تَأْوِي إِلَى تِلْكَ الْقَنَادِيلِ فَاطَّلَعَ إِلَيْهِمْ رَبُّهُمْ اِطْلَاعَةً فَقَالَ هَلْ تَشْتَهُونَ شَيْئًا قَالُوا أَيْ شَيْءٍ نَشْتَهِي وَنَحْنُ نَسْرُحُ مِنَ الْجَنَّةِ حَيْثُ شِئْنَا فَفَعَلَ ذَلِكَ بِهِمْ ثَلَاثَ مَرَّاتٍ فَلَمَّا رَأَوْا أَنَّهُمْ لَنْ يَتْرَكُوا مِنْ أَنْ يُسْأَلُوا قَالُوا يَا رَبِّ نُرِيدُ أَنْ تَرُدَّ أَرْوَاحَنَا فِي أَجْسَادِنَا حَتَّى نُقْتَلَ فِي سَبِيلِكَ مَرَّةً أُخْرَى فَلَمَّا رَأَى أَنْ لَيْسَ لَهُمْ حَاجَةٌ تَرَكُوا * رواه مسلم

3804- Mesrûk bildiriyor: "Allah yolunda öldürülenleri sakın ölü sanmayın. Bilakis onlar diridirler; Rableri yanında rızıklara mazhar olmaktadır" (Âl-i İmrân Sur. 169) âyetini Abdullah (b. Mes'ûd)'a sorduğumuzda dedi ki: "Biz, bunu Resûlullah'a (sallallahu aleyhi vesellem) sorduk. Allah Resûlü (sallallahu aleyhi vesellem): "Onların ruhu yeşil bir kuşun içindedir ve bu kuşların Arş'ın altında kandilleri bulunmaktadır. Cennette istedikleri şekilde gezer; sonra da o kandillere geri dönerler. Rableri onlara yöneldi ve:

«Canımızın çektiği bir şey var mı?» diye sordu. Onlar: «Cennette istediğimiz gibi dolaşırken canımız daha ne isteyebilir!» şeklinde karşılık verdiler. Allah onlara aynı şeyi üç defa sordu. Bir şey istemeden bırakılmayacaklarını anladıklarında ise: «Rabbimiz! Ruhlarımızı geri bedenlerimize döndürmeni ve tekrar şehit olmayı istiyoruz!» dediler. Allah, bir ihtiyaçlarının olmadığını görünce de onları bıraktı" buyurdu. [Sahih]

Müslim (1887)

۳۸۰۵ - [۱۹] عَنْ أَبِي قَتَادَةَ عَنْ رَسُولِ اللَّهِ ﷺ أَنَّهُ قَامَ فِيهِمْ فَذَكَرَ لَهُمْ أَنَّ الْجِهَادَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَالْإِيمَانَ بِاللَّهِ أَفْضَلُ الْأَعْمَالِ، فَقَامَ رَجُلٌ فَقَالَ: يَا رَسُولَ اللَّهِ أَرَأَيْتَ إِنْ قُتِلْتُ فِي سَبِيلِ اللَّهِ تَكْفَرُ عَنِّي خَطَايَايَ؟ فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: نَعَمْ إِنْ قُتِلْتَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ، وَأَنْتَ صَابِرٌ مُحْتَسِبٌ مُقْبِلٌ غَيْرٌ مُدْبِرٌ، ثُمَّ قَالَ: كَيْفَ؟ قُلْتُ: أَرَأَيْتَ إِنْ قُتِلْتُ فِي سَبِيلِ اللَّهِ أَتَكْفَرُ عَنِّي خَطَايَايَ؟ فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: نَعَمْ إِنْ قُتِلْتَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَأَنْتَ صَابِرٌ مُحْتَسِبٌ مُقْبِلٌ غَيْرٌ مُدْبِرٌ إِلَّا الدَّيْنَ، فَإِنَّ جَبْرِيلَ قَالَ لِي ذَلِكَ * رواه مسلم

3805- Ebû Katâde der ki: Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) kalkıp bize Allah yolunda cihad etmek ve Allah'a iman etmenin amellerin en faziletlisi olduğunu söyleyince, bir adam kalkıp: "Ey Allah'ın Resûlü! Allah yolunda öldürülecek olursam, günahlarım bağışlanır mı?" diye sordu. Allah Resûlü (sallallahu aleyhi vesellem): "Eğer Allah yolunda sabrederek sevabını Allah'tan bekleyerek savaştan kaçmaksızın hep ilerleyerek düşmana karşı savaşırken öldürülürsen, günahların bağışlanır" buyurup: "Ne sormuştun?" diye sordu. Adam: "«Allah yolunda öldürülecek olursam, günahlarım bağışlanır mı?» diye sordum" deyince, Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Eğer Allah yolunda sabrederek sevabını Allah'tan bekleyerek savaştan kaçmaksızın hep ilerleyerek düşmana karşı savaşırken öldürülürsen, günahların bağışlanır. Ancak borç bağışlanmaz. Cibril bana böyle söyledi" buyurdu. [Sahih]

Müslim (1885)

۳۸۰۶ - [۲۰] عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عَمْرٍو بْنِ الْعَاصِ، أَنَّ النَّبِيَّ ﷺ قَالَ: "الْقَتْلُ فِي سَبِيلِ اللَّهِ يُكَفِّرُ كُلَّ شَيْءٍ إِلَّا الدَّيْنَ" * رواه مسلم

3806- Abdullah b. Amr b. el-Âs bildiriyor: Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem): "Allah yolunda öldürülmek her şeye kefarettir; yalnız borç müstesna!" buyurdu. [Sahih]

Müslim (1886)

۳۸۰۷ - [۲۱] عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ قَالَ «يُضْحَكُ اللَّهُ إِلَى رَجُلَيْنِ يَقْتُلُ أَحَدُهُمَا الْآخَرَ يَدْخُلَانِ الْجَنَّةَ، يُقَاتِلُ هَذَا فِي سَبِيلِ اللَّهِ فَيُقْتَلُ، ثُمَّ يَتُوبُ اللَّهُ عَلَى الْقَاتِلِ فَيُسْتَشْهَدُ» * متفق عليه

3807- Ebû Hureyre der ki: Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Biri diğerini öldüren, ancak her ikisi de Cennete giren iki kişinin durumuna Allah güler (razi olur). Biri Allah yolunda savaşırken şehit düşer. Sonra onu öldüren kişi tövbe edip müslüman olur ve şehit düşene kadar Allah yolunda savaşır" buyurdu. [Sahih]

Buhârî (2826) ve Müslim (1890)

۳۸۰۸ - [۲۲] وَعَنْ سَهْلِ بْنِ حَنيفٍ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ قَالَ: مَنْ سَأَلَ اللَّهَ الشَّهَادَةَ بِصِدْقٍ بَلَغَهُ اللَّهُ مَنَازِلَ الشُّهَدَاءِ، وَإِنْ مَاتَ عَلَى فِرَاشِهِ * رواه مسلم

3808- Sehl b. Huneyf'in bildirdiğine göre Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem): "Samimiyetle Allah'tan şehitlik dileyen yatağında ölse bile, Allah onu şehitler mertebesine erdirtir" buyurdu. [Sahih]

Müslim (1909)

۳۸۰۹ - [۲۳] وعن أَنَسِ بْنِ مَالِكٍ أَنَّ أُمَّ الرَّبِيعِ بِنْتَ الْبَرَاءِ وَهِيَ أُمُّ حَارِثَةَ بْنِ سُرَاقَةَ أَتَتْ النَّبِيَّ ﷺ فَقَالَتْ يَا نَبِيَّ اللَّهِ أَلَا تُحَدِّثُنِي عَنْ حَارِثَةَ وَكَانَ قُتِلَ يَوْمَ بَدْرٍ أَصَابَهُ سَهْمٌ غَزِبَ فَإِنْ كَانَ فِي الْجَنَّةِ صَبْرْتُ وَإِنْ كَانَ غَيْرَ ذَلِكَ اجْتَهَدْتُ عَلَيْهِ فِي الْبُكَاءِ قَالَ يَا أُمَّ حَارِثَةَ إِنَّهَا جَنَّانٌ فِي الْجَنَّةِ وَإِنَّ ابْنَكَ أَصَابَ الْفِرْدَوْسَ الْأَعْلَى *
رواه البخاري

3809- Enes b. Mâlik naklediyor: Berâ'nın kızı Ümmü'r-Rubeyyi' —ki Hârise b. Surâka'nın da annesidir— Hz. Peygamber'in (sallallahu aleyhi vesellem) yanına geldi. Oğlu Hârise, Bedir savaşında serseri bir ok isabetiyle ölmüştü. Hz. Peygamber sallallahu (sallallahu aleyhi vesellem): "Ey Allah'ın Peygamberi! Bana Hârise'den bahseder misin? Şayet Cennette ise sabrederim. Ancak Cennette değilse onun için elimden geldiği kadar ağlayayım" dedi. Hz. Peygamber de (sallallahu aleyhi vesellem) ona: "Ey Ümmü Hârise! Cennet içinde de cennetler vardır ve oğlun Hârise onlardan Firdevs-i Âla cennetini elde etmiştir" karşılığını verdi. [Sahih]

Buhârî (2809)

۳۸۱۰ - [۲۴] عَنْ أَنَسِ بْنِ مَالِكٍ قَالَ انْطَلَقَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ وَأَصْحَابُهُ حَتَّى سَبَقُوا الْمُشْرِكِينَ إِلَى بَدْرٍ وَجَاءَ الْمُشْرِكُونَ فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ قُومُوا إِلَيَّ جَنَّةٍ عَرْضُهَا السَّمَوَاتُ وَالْأَرْضُ قَالَ يَقُولُ عُمَيْرُ بْنُ الْحَمَامِ الْأَنْصَارِيُّ يَا رَسُولَ اللَّهِ جَنَّةٌ عَرْضُهَا السَّمَوَاتُ وَالْأَرْضُ قَالَ نَعَمْ قَالَ بَيْحُ بَيْحٍ فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ مَا يَحْمِلُكَ عَلَى قَوْلِكَ بَيْحُ بَيْحٍ قَالَ لَا وَاللَّهِ يَا رَسُولَ اللَّهِ إِلَّا رَجَاءَ أَنْ أَكُونَ مِنْ أَهْلِهَا قَالَ فَإِنَّكَ مِنْ أَهْلِهَا فَأَخْرَجَ تَمْرَاتٍ مِنْ قَرْنِهِ فَجَعَلَ يَأْكُلُ مِنْهُنَّ ثُمَّ قَالَ لَيْسَ أَنَا

حَيْثُ حَتَّىٰ أَكُلَ تَمْرَاتِي هَذِهِ إِنَّهَا لَحَيَاةٌ طَوِيلَةٌ قَالَ فَرَمَىٰ بِمَا كَانَ مَعَهُ مِنَ الثَّمَرِ
ثُمَّ قَاتَلَهُمْ حَتَّىٰ قُتِلَ * رواه مسلم

3810- Enes b. Mâlik anlatıyor: Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem), ashâbıyla birlikte yola çıkıp, müşrikler Bedir'e varmadan oraya geldiler. Müşrikler yaklaştığı zaman Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Genişliği göklerle yer kadar olan Cennete doğru hazır olun!" buyurdu. Umeyr b. el-Humâm el-Ensârî: "Ey Allah'ın Resûlü! Genişliği gökler ve yer kadar olan Cennet mi?" diye sordu. Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Evet!" buyurunca, Umeyr: "Ne güzel!" dedi. Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Neden, «Ne güzel» dedin?" diye sorunca, Umeyr: "Ey Allah'ın Resûlü! Vallahi Cennet ahalisinden olmayı istemekten başka bir niyetle söylemedim!" dedi. Bunun üzerine Hz. Peygamber de (sallallahu aleyhi vesellem): "O zaman Cennet ahalisindensin!" buyurdu. Umeyr torbasından birkaç hurma tanesi çıkarıp yemeye başladı ve: "Bu hurmaları yiyip bitirene kadar yaşasam çok yaşamış olurum" dedi. Sonra kalan hurmaları atıp ölene kadar müşriklerle savaştı. [Sahih]

Müslim (1901)

۳۸۱۱ - [۲۵] عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ، قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: "مَا تَعُدُّونَ الشَّهِيدَ فِيكُمْ؟"، قَالُوا: يَا رَسُولَ اللَّهِ، مَنْ قُتِلَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ فَهُوَ شَهِيدٌ، قَالَ: "إِنَّ شُهَدَاءَ أُمَّتِي إِذَا لَقِيلَ"، قَالُوا: فَمَنْ هُمْ يَا رَسُولَ اللَّهِ؟، قَالَ: "مَنْ قُتِلَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ فَهُوَ شَهِيدٌ، وَمَنْ مَاتَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ فَهُوَ شَهِيدٌ، وَمَنْ مَاتَ فِي الطَّاعُونَ فَهُوَ شَهِيدٌ، وَمَنْ مَاتَ فِي الْبَطْنِ فَهُوَ شَهِيدٌ" * رواه مسلم

3811- Ebû Hureyre der ki: Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Siz aranızda kimi şehit sayıyorsunuz?" diye sordu. Ashâb: "Ey Allah'ın Resûlü! Kim Allah yolunda öldürülürse o şehittir" dediler. Allah Resûlü (sallallahu aleyhi vesellem): "O halde ümmetimin şehitleri pek azdır" buyurdu (ve devamla): "Kim Allah yolunda öldürülürse o şehittir. Kim Allah yolunda ölürse o da şehittir. Kim

vebadan ölürse o da şehittir. Kim karnındaki bir hastalıktan ölürse o da şehittir" buyurdu. [Sahih]

Müslim (1915)

۳۸۱۲ - [۲۶] عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عَمْرٍو، قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: "مَا مِنْ غَازِيَةٍ أَوْ سَرِيَّةٍ تَغْزُو، فَتَتَغَنَّمُ وَتَسْلَمُ إِلَّا كَانُوا قَدْ تَعَجَّلُوا ثُلُثِي أَجُورِهِمْ، وَمَا مِنْ غَازِيَةٍ أَوْ سَرِيَّةٍ تُخْفِقُ وَتُضَابُ إِلَّا تَمَّ أَجُورُهُمْ" * رواه مسلم

3812- Abdullah b. Amr dedi ki: Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Cihada çıkan bir birlik veya müfreze savaşı, ganimet alır ve ölümden kurtulursa, ecirlerinin üçte ikisini önceden peşinen almış olurlar. Bir birlik veya müfreze cihada çıkar, ganimet elde edemez, şehit olur veya yaralı dönerlerse onların ecirleri âhirette tam olarak verilir!" buyurdu. [Sahih]

Müslim (1906)

۳۸۱۳ - [۲۷] عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ عَنِ النَّبِيِّ ﷺ قَالَ: مَنْ مَاتَ وَلَمْ يَغْزُ وَلَمْ يُحَدِّثْ نَفْسَهُ بِغَزْوٍ مَاتَ عَلَى شُعْبَةٍ نِفَاقٍ * رواه مسلم

3813- Ebû Hureyre, Resûlullah'ın (sallallahu aleyhi vesellem): "Savaşmadan veya onu gönlünden geçirmeden ölen bir çeşit nifak üzere ölür" buyurduğunu nakleder. [Sahih]

Müslim (1910)

۳۸۱۴ - [۲۸] عَنْ أَبِي مُوسَى قَالَ جَاءَ رَجُلٌ إِلَى النَّبِيِّ ﷺ فَقَالَ الرَّجُلُ يُقَاتِلُ لِلْمَغْنَمِ، وَالرَّجُلُ يُقَاتِلُ لِلدِّكْرِ، وَالرَّجُلُ يُقَاتِلُ لِيُرَى مَكَانَهُ، فَمَنْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ قَالَ «مَنْ قَاتَلَ لِتَكُونَ كَلِمَةً اللَّهُ هِيَ الْعَلِيَا فَهُوَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ» * متفق عليه

3814- Ebû Mûsâ der ki: Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem)'e bir kimse geldi de: "Ganimet elde etmek için savaşıyor, nam salmak için savaşıyor ve saygınlık kazanmak için savaşıyor kişilerden hangisi Allah'ın yolunda savaşmış olur?" diye sordu. Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Allah'ın sözünün (hükümlerinin) yüceltilmesi için savaşıyor kişi Allah'ın yolunda savaşmış olur" buyurdu. [Sahih]

Buhârî (123) ve Müslim (1904)

۳۸۱۵ - [۲۹] عَنْ أَنَسِ بْنِ مَالِكٍ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ رَجَعَ مِنْ غَزْوَةِ تَبُوكَ فَدَنَا مِنَ الْمَدِينَةِ فَقَالَ «إِنَّ بِالْمَدِينَةِ أَقْوَامًا مَا سِزْتُمْ مَسِيرًا وَلَا قَطَعْتُمْ وَاذِيًا إِلَّا كَانُوا مَعَكُمْ». قَالُوا يَا رَسُولَ اللَّهِ وَهُمْ بِالْمَدِينَةِ قَالَ «وَهُمْ بِالْمَدِينَةِ، حَبَسَهُمُ الْغَدْرُ» *

رواه البخاري

3815- Enes der ki: Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem), Tebuk seferinden geri dönüp Medine'ye yaklaştığı zaman (yanındaki sahabilere): "Medine'de öyle bir kavim vardır ki siz ne kadar yol yürüdüyseniz ve ne kadar vadiler geçtiyseniz hep sizinle beraber diler" buyurdu. Ashâb: "Ey Allah'ın Resûlü! Medine'de oldukları halde mi?" deyince: "Evet, Medine'de oldukları halde. Çünkü onları (geçerli) mazeret(leri sizinle birlikte çıkmaktan) alıkoymdu" buyurdu. [Sahih]

Buhârî (4423)

۳۸۱۶ - [۳۰] و* رواه مسلم عن جابر

3816- Aynı hadisi Müslim (1911), Câbir'den rivayet etmiştir.

۳۸۱۷ - [۳۱] عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عَمْرٍو قَالَ: جَاءَ رَجُلٌ إِلَى النَّبِيِّ ﷺ يَسْتَأْذِنُهُ فِي الْجِهَادِ فَقَالَ: أَحْيَىٰ وَالِدَاكَ؟ قَالَ: نَعَمْ قَالَ: فَفِيهِمَا فَجَاهِدْ.. وفي رواية: "فَارْجِعْ إِلَىٰ وَالِدَيْكَ فَأَخْسِنْ صُحْبَتَهُمَا" * متفق عليه

3817- Abdullah b. Amr'ın bildirdiğine göre, bir adam Hz. Peygamber'e (sallallahu aleyhi vesellem) gelerek cihada katılmak için izin isteyince, Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "*Annen ve baban hayatta mı?*" diye sordu. Adam: "Evet" karşılığını verince, Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem): "*Sen onlara hizmet ederek cihad et*" buyurdu.

Başka bir rivayette: Allah Resûlü (sallallahu aleyhi vesellem): "*Hemen annenle babana dön ve onlara güzel sohbeta bulun!*" buyurdu. [Sahih]

Buhârî (3004) ve Müslim (2546)

۳۸۱۸ - [۳۲] عَنْ ابْنِ عَبَّاسٍ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ لَا هِجْرَةَ بَعْدَ الْفَتْحِ وَلَكِنْ جِهَادٌ وَنِيَّةٌ وَإِذَا اسْتَنْفَرْتُمْ فَأَنْفِرُوا" * متفق عليه

3818- İbn Abbâs, Resûlullah'ın (sallallahu aleyhi vesellem): "*Fetihten (Mekke'nin fethinden) sonra artık bir daha hicret yoktur; ama cihad ve (cihada) niyet vardır. Savaş için çağrıldığınız zaman icabet edin!*" buyurduğunu nakleder.

Buhârî (1834) ve Müslim (1353)

2- FASIL

۳۸۱۹ - [۳۳] عَنْ عِمْرَانَ بْنِ حُصَيْنٍ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: لَا تَرَأَىٰ طَائِفَةً مِنْ أُمَّتِي يُقَاتِلُونَ عَلَىٰ الْحَقِّ ظَاهِرِينَ عَلَىٰ مَنْ نَاوَأَهُمْ، حَتَّىٰ يُقَاتِلَ آخِرُهُمُ الْمَسِيحَ الدَّجَالَ * رواه أبو داود

3819- İmran b. Husayn'ın bildirdiğine göre Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem):
 “(Her asırda) ümmetimden bir topluluk kendilerine düşmanlık edenlere karşı
 üstünlük sağlayarak hak uğrunda savaşmaya devam edeceklerdir. Nihayet
 onların en sonuncusu (olan topluluk) da Mesih Deccal'i öldürecektir”
 buyurdu. [Sahih]

Ebû Dâvud (2484) * es-Silsiletu's-Sahîha (4/1959)

۳۸۲۰ - [۳۴] عَنْ أَبِي أَمَامَةَ عَنِ النَّبِيِّ ﷺ قَالَ مَنْ لَمْ يَغْزُ أَوْ يُجَهَّزْ غَارِيًا أَوْ
 يَخْلُفَ غَارِيًا فِي أَهْلِهِ بِخَيْرٍ أَصَابَهُ اللَّهُ بِقَارِعَةٍ * رواه أبو داود

3820- Ebû Umâme'nin bildirdiğine göre Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem):
 “Her kim savaşa katılmazsa veya savaşa katılan birinin savaş malzemelerini
 temin etmezse veya savaşa katılan birinin geride kalan ailesine hizmette iyi
 bir vekil olmazsa Allah onu bir felakete maruz bırakır” buyurdu. [Hasen]

Ebû Dâvud (2503) * es-Silsiletu's-Sahîha (6/2561)

۳۸۲۱ - [۳۵] عَنْ أَنَسِ عَنِ النَّبِيِّ ﷺ قَالَ: جَاهِدُوا الْمُشْرِكِينَ بِأَمْوَالِكُمْ
 وَأَيْدِيكُمْ وَأَلْسِنَتِكُمْ * رواه أبو داود والنسائي والدارمي

3821- Enes, Hz. Peygamber'in (sallallahu aleyhi vesellem): “Mallarınızla, ellerinizle
 ve dilinizle müşriklere karşı cihad ediniz” buyurduğunu nakleder. [Sahih]

Ebû Dâvud (2504), Nesâî (6/51) ve Dârimî (2431) * Sahîhu'l-Câmi' (3090)

۳۸۲۲ - [۳۶] عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ عَنِ النَّبِيِّ ﷺ قَالَ: أَفْشُوا السَّلَامَ، وَأَطْعِمُوا
 الطَّعَامَ، وَاضْرِبُوا الْهَامَ، تُورَثُوا الْجَنَانَ * رواه الترمذي وقال: هذا حديث غريب

3822- Ebû Hureyre bildiriyor: Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Selamı yaygınlaştırın, yemek yedin ve savaşlarda kafirlerin başlarını uçurun ki cennetlere varis olasınız" buyurdu. [Zayıf]

Tirmizi (1854 "ğarib") * [Daif Süneni't-Tirmizi]

۳۸۲۳ - [۳۶] وعن فضالة بن عبيد عن رسول الله ﷺ قال: كُلُّ مَيِّتٍ يُحْتَمُّ عَلَى عَمَلِهِ إِلَّا الَّذِي مَاتَ مُرَابِطًا فِي سَبِيلِ اللَّهِ فَإِنَّهُ يُنْمَى لَهُ عَمَلُهُ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ، وَيَأْمَنُ مِنْ فِتْنَةِ الْقَبْرِ" * رواه الترمذي وأبو داود

3823- Fadâle b. Ubeyd, Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)'in şöyle buyurduğunu naklediyor: "Hudutta Allah yolunda nöbet tutanlar dışında her ölenin ameli sona erdirilir. Hudutta nöbet tutarken ölenin yaptığı işlerin sevabı kıyamet gününe kadar artarak devam eder, kabirdeki imtihanda da güvenlik içinde olur." [Sahih]

Tirmizî (1621) ve Ebû Dâvud (2500) * [Sahih Sünen et-Tirmizî]

۳۸۲۴ - [۳۷] ورواه الدارمي عن عقبه بن عامر

3824- Aynı hadisi Dârimî (2425), Ukbe b. Âmir'den rivayet etmiştir.

۳۸۲۵ - [۳۸] وعن معاذ بن جبل أنه سمع رسول الله ﷺ يقول: مَنْ قَاتَلَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ مِنْ رَجُلٍ مُسْلِمٍ فَوَاقٍ نَاقَةَ وَجَبَتْ لَهُ الْجَنَّةُ، وَمَنْ سَأَلَ اللَّهَ الْقَتْلَ مِنْ عِنْدِ نَفْسِهِ صَادِقًا، ثُمَّ مَاتَ أَوْ قُتِلَ فَلَهُ أَجْرُ شَهِيدٍ، وَمَنْ جَرِحَ جُرْحًا فِي سَبِيلِ اللَّهِ أَوْ نَكِبَ نَكْبَةً فَإِنَّهَا تَجِيءُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ كَأَعْزَرَ مَا كَانَتْ، لَوْنُهَا كَالزُّعْفَرَانِ وَرِيحُهَا كَالْمِسْكِ، خَرَجَ بِهِ خُرَاجٌ فِي سَبِيلِ اللَّهِ فَعَلَيْهِ طَائِعُ الشُّهَدَاءِ" * رواه الترمذي وأبو داود والنسائي

3825- Muâz b. Cebel'in bildirdiğine göre, Allah'ın Resûlü (sallallahu aleyhi vesellem): "Allah'ın yolunda bir deve sağımı kadar da olsa savaşına Cennet vacip olur. Kim de içinden gelerek ve samimi bir şekilde Allah'tan (yolunda) ölmeyi isterse, sonra (yatağında) ölse dahi ona şehit sevabı yazılır. Kim Allah'ın yolunda bir yara alır veya sıkıntıya düşerse, bu yara (veya sıkıntısı) kıyamet gününde dünyadaki en canlı haliyle, zâfiran renginde ve misk gibi bir kokuyla gelir. Kimde de Allah'ın yolunda bir çıban çıkarsa bu, üzerinde şehitlik mührü olur" buyurdu. [Sahih]

Tirmizî (1657), Ebû Dâvud (2541) ve Nesâî (3141) * [Sahih Sünen Ebî Dâvud]

۳۸۲۶ - [۳۹] عَنْ خُرَيْمِ بْنِ فَاتِكِ الْأَسَدِيِّ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: مَنْ أَنْفَقَ

نَفَقَةً فِي سَبِيلِ اللَّهِ كَتَبَتْ بِسَبْعِمِائَةٍ ضِعْفٍ * رواه الترمذي والنسائي

3826- Hureym b. Fâtik el-Esedî, Allah'ın Resûlü'nün (sallallahu aleyhi vesellem): "Her kim Yüce Allah'ın yolunda herhangi bir bağışta bulunursa, kendisine yaptığının yediyüz katı sevap yazılır" buyurduğunu nakletmiştir. [Sahih]

Tirmizî (1625) ve Nesâî (3135) * Sahihu't-Terğîb (1236)

۳۸۲۷ - [۴۰] عَنْ أَبِي أَمَامَةَ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: أَفْضَلُ الصَّدَقَاتِ ظِلُّ

فُسْطَاطٍ فِي سَبِيلِ اللَّهِ، وَمَنْبِيحَةُ خَادِمٍ فِي سَبِيلِ اللَّهِ، أَوْ طَرَوْقَةٌ فَخَلٍ فِي سَبِيلِ اللَّهِ *

رواه الترمذي .

3827- Ebû Umâme der ki: Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Sadakaların en faziletlisi, Allah yolunda kurulan bir çadırın gölgesi, Allah yolundaki bir mücâhide verilen hizmetçi ve Allah yolunda bağışlanmış bir erkek devedir" buyurdu. [Hasen]

Tirmizî (1626) * Sahihu't-Terğîb (1240)

٣٨٢٨ - [٤١] عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ، عَنِ النَّبِيِّ ﷺ قَالَ: لَا يَلِجُ النَّارَ رَجُلٌ بَكَى مِنْ خَشْيَةِ اللَّهِ حَتَّى يَعُودَ اللَّبَنُ فِي الضَّرْعِ، وَلَا يَجْتَمِعُ عُبَارٌ فِي سَبِيلِ اللَّهِ، وَدُخَانُ نَارِ جَهَنَّمَ * رواه الترمذي وزاد النسائي في أخرى: "فِي مَنَحَرِّي مُسْلِمٌ أَبَدًا." وفي أخرى: "فِي جَوْفِ عَبْدٍ أَبَدًا، وَلَا يَجْتَمِعُ الشُّعْ، وَالْإِيمَانُ فِي قَلْبِ عَبْدٍ أَبَدًا."

3828- Ebû Hureyre, Hz. Peygamber'in (sallallahu aleyhi vesellem): "Allah korkusuyla ağlayan kişiye, süt memeye tekrar girmedikçe Cehennem ateşi yakmaz. Allah yolundaki toz ve Cehennem dumanı bir araya gelmez" buyurduğunu nakleder.

Tirmizî ve Nesâî'nin (3056) bir rivayetinde: "Müslümanın burnunda bir araya gelmez"; başka bir rivayetinde: "Yine cimrilikle iman, bir kulun kalbinde hiçbir zaman bir araya gelmez" ibaresi geçmiştir. [Sahih]

Tirmizî (1639) * Sahihu't-Terğib (1229)

٣٨٢٩ - [٤٢] عَنْ ابْنِ عَبَّاسٍ قَالَ: سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ يَقُولُ: عَيْنَانِ لَا تَمْسُهُمَا النَّارُ: عَيْنٌ بَكَتْ مِنْ خَشْيَةِ اللَّهِ، وَعَيْنٌ بَاتَتْ تَحْرُسُ فِي سَبِيلِ اللَّهِ * رواه الترمذي

3829- İbn Abbâs der ki: Resûlullah'ın (sallallahu aleyhi vesellem): "İki göz var ki ateş onlara değmeyecektir: Allah'ın azabından korkarak ağlayan göz ve Allah yolunda nöbet bekleyen göz" buyurduğunu işittim. [Sahih]

Tirmizî (1639) * Sahihu't-Terğib (1229)

٣٨٣٠ - [٤٣] عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ، قَالَ: مَرَّ رَجُلٌ مِنْ أَصْحَابِ رَسُولِ اللَّهِ ﷺ بِشُعْبٍ فِيهِ عَيْنَةٌ مِنْ مَاءِ عَذْبَةٍ فَأَعْجَبَتْهُ لَطِيبِهَا، فَقَالَ: لَوْ اغْتَرَلْتُ النَّاسَ، فَأَقَمْتُ فِي هَذَا الشُّعْبِ، وَلَنْ أَفْعَلَ حَتَّى أَسْتَأْذِنَ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ، فَذَكَرَ ذَلِكَ لِرَسُولِ اللَّهِ

ﷺ، فَقَالَ: لَا تَفْعَلْ، فَإِنَّ مَقَامَ أَحَدِكُمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ أَفْضَلُ مِنْ صَلَاتِهِ فِي بَيْتِهِ سَبْعِينَ عَامًا، أَلَا تُحِبُّونَ أَنْ يَغْفِرَ اللَّهُ لَكُمْ وَيُدْخِلَكُمُ الْجَنَّةَ، اغْرُزُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ، مَنْ قَاتَلَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ فَوَاقٍ نَاقَةً وَجَبَتْ لَهُ الْجَنَّةُ * رواه الترمذي

3830- Ebû Hureyre bildiriyor: Resûlullah'ın (sallallahu aleyhi vesellem) ashabından biri, içinde tatlı su kaynağı bulunan bir vadiye uğradı. Suyun güzelliğini çok beğenince: "İnsanlardan ayrılısam da bu vadide yerleşsem. Ama Resûlullah'tan (sallallahu aleyhi vesellem) de izin almadan bunu yapamam" dedi. Adam bunu Resûlullah'a (sallallahu aleyhi vesellem) zikredince, buyurdu ki: "*Oraya yerleşme! Zira birinizin Allah'ın yolunda (az da olsa) bulunması, evinde yetmiş yıl namaz kılmasından daha hayırlıdır. Allah'ın sizleri bağışlamasını ve Cennetine sokmasını istemez misiniz? Allah'ın yolunda savaşın! Zira Allah'ın yolunda bir devenin sağımı kadar da süre olsa savaşan kişiye Cennet vacip olur.*" [Hasen]

Tirmizî (1650) * es-Silsiletu's-Sahîha (1301)

۳۸۳۱ - [۴۴] وعن عثمان رضي الله عنه عن رسول الله ﷺ قال: "رِبَاطُ يَوْمٍ

فِي سَبِيلِ اللَّهِ خَيْرٌ مِنْ أَلْفٍ يَوْمٍ فِيمَا سِوَاهُ مِنَ الْمَنَازِلِ" * رواه الترمذي والنسائي

3831- Hz. Osmân, Hz. Peygamber'in (sallallahu aleyhi vesellem): "*Allah'ın yolunda bir gün tutulan nöbet, başka yerlerde bin gün tutulan nöbetten daha hayırlıdır*" buyurduğunu nakleder. [Hasen]

Tirmizî (1667) ve Nesâî (3118) * Sahîhu't-Terğîb (1224)

۳۸۳۲ - [۴۵] عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ قَالَ: غُرِضَ عَلَيَّ أَوَّلَ ثَلَاثَةِ

يُدْخَلُونَ الْجَنَّةَ: شَهِيدًا، وَعَفِيفًا مُتَعَفِّفًا، وَعَبْدًا أَحْسَنَ عِبَادَةَ اللَّهِ وَنَصَحَ لِمَوَالِيهِ *

رواه الترمذي هَذَا حَدِيثٌ حَسَنٌ.

3832- Ebû Hureyre der ki: Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Cennete ilk önce girecek üç kişi bana gösterildi: Şehit, iffetli ve kanaatkâr kimse, Allah'a kulluğunu güzelce yapıp efendilerine karşı samimi olan köle" buyurdu. [Zayıf]

Tirmizî (1642, "hasen") * [Daîf Süneni't-Tirmizî]

۳۸۳۳ - [۴۶] عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ حُبَيْشٍ الْخَثْعَمِيِّ، أَنَّ النَّبِيَّ ﷺ سُئِلَ: أَيُّ الْأَعْمَالِ أَفْضَلُ؟ قَالَ: إِيْمَانٌ لَا شَكَّ فِيهِ، وَجِهَادٌ لَا غُلُولَ فِيهِ، وَحَجَّةٌ مَبْرُورَةٌ قِيلَ: فَأَيُّ الصَّلَاةِ أَفْضَلُ؟ قَالَ: طُولُ الْقُنُوتِ قِيلَ: فَأَيُّ الصَّدَقَةِ أَفْضَلُ؟ قَالَ: جُهْدُ الْمُقْبِلِ قِيلَ: فَأَيُّ الْهَجْرَةِ أَفْضَلُ؟ قَالَ: مَنْ هَجَرَ مَا حَرَّمَ اللَّهُ عَلَيْهِ قِيلَ: فَأَيُّ الْجِهَادِ أَفْضَلُ؟ قَالَ: مَنْ جَاهَدَ الْمُشْرِكِينَ بِمَالِهِ وَنَفْسِهِ قِيلَ: فَأَيُّ الْقَتْلِ أَشْرَفُ؟ قَالَ: مَنْ أُهْرِيْقَ دَمُهُ وَعَقِرَ جَوَادُهُ * رواه أبو داود

وفي رواية للنسائي: أن النبي ﷺ سئل: أَيُّ الْأَعْمَالِ أَفْضَلُ؟ قال: "إِيْمَانٌ لَا شَكَّ فِيهِ ، وَجِهَادٌ لَا غُلُولَ فِيهِ، وَحَجَّةٌ مَبْرُورَةٌ". فَأَيُّ الصَّلَاةِ أَفْضَلُ؟ قَالَ: طُولُ الْقُنُوتِ". ثم اتفقا في الباقي

3833- Abdullah b. Hubşî el-Has'amî der ki: Hz. Peygamber'e (sallallahu aleyhi vesellem): "En hayırlı amel hangisidir?" diye sorulunca: "Şüphesiz barındırmayan bir iman, ihanet içermeyen bir cihad ve gereği gibi ifa edilen bir hacıdır" karşılığını verdi. "En hayırlı namazlar hangileridir?" diye sorulunca: "Kıyâmı (kunûtu) uzun tutulan namazdır" karşılığını verdi. "En hayırlı sadaka hangisidir?" diye sorulunca: "Malı az olan kişinin gücü nisbetinde verdiği sadakadır" karşılığını verdi. "En hayırlı hicret hangisidir?" diye sorulunca: "Kişinin, Allah'ın kendisine haram kıldığı şeylerden hicret edip uzaklaşmasıdır" karşılığını verdi. "En hayırlı cihad hangisidir?" diye sorulunca: "Kişinin müşriklerle malıyla ve canıyla yaptığı cihaddır" karşılığını verdi. "En hayırlı öldürülme hangisidir?" diye sorulunca da:

"Kişinin cihad ederken hem kendisinin, hem de atının kanının akıtılıp öldürülmesidir" karşılığını verdi.

Ebû Dâvud (1449)

Nesâî'nin (4900) rivayetinde: "Şüphesiz barındırmayan bir iman, ihanet içermeyen bir cihad ve gereği gibi ifa edilen bir haktır" karşılığını verdi. "En hayırlı namazlar hangileridir?" diye sorulunca: "Kıyâmu (kunûtu) uzun tutulan namazdır" karşılığını verdi. [Sahih]

۳۸۳۴ - [۴۷] عَنِ الْمُقْدَامِ بْنِ مَعْدِي كَرِبَ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: لِلشَّهِيدِ عِنْدَ اللَّهِ سِتُّ خِصَالٍ: يُغْفَرُ لَهُ فِي أَوَّلِ دَفْعَةٍ، وَيَرَى مَقْعَدَهُ مِنَ الْجَنَّةِ، وَيَجَارُ مِنْ عَذَابِ الْقَبْرِ، وَيَأْمَنُ مِنَ الْفَرْعِ الْأَكْبَرِ، وَيُوضَعُ عَلَى رَأْسِهِ تَاجُ الْوَقَارِ، الْيَاقُوتَةُ مِنْهَا خَيْرٌ مِنَ الدُّنْيَا وَمَا فِيهَا، وَيُزَوَّجُ اثْنَتَيْنِ وَسَبْعِينَ زَوْجَةً مِنَ الْحُورِ الْعِينِ، وَيُشَفَّعُ فِي سَبْعِينَ مِنْ أَقَارِبِهِ * رواه الترمذي وابن ماجه هَذَا حَدِيثٌ صَحِيحٌ غَرِيبٌ.

3834- Mikdâm b. Ma'dî Kerib, Resûlullah'tan (sallallahu aleyhi vesellem) şu sözünü nakleder: "Şehidin Allah'ın katında altı özelliği vardır: İlk önce bağışlandıktan sonra Cennetteki yerini görür, kabir azabından korunur, (kıyametteki) büyük korkudan emin olur, başına vakar tacı konulur ki, ondaki bir tane yakut, dünya ve içindekilerden daha üstündür. Cennette iri gözlü yetmiş iki huri ile evlendirilir ve akrabalarından yetmiş kişiye şefaath eder." [Sahih]

Tirmizi (1663, "sahih garib") ve İbn Mâce (2780) * [Sahih Sünen et-Tirmizi]

۳۸۳۵ - [۴۸] عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: مَنْ لَقِيَ اللَّهَ بِخَيْرٍ أَثَرٍ

مِنْ جِهَادٍ لَقِيَ اللَّهَ وَفِيهِ ثَلَاثَةٌ * رواه الترمذي وابن ماجه

3538- Ebû Hureyre bildiriyor: Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): *"Allah yolunda cihad ile ilgili (küçük te olsa) bir girişimi olmaksızın kim Allah'ın huzuruna varırsa, bir noksanlık ile varmış olur"* buyurdu. [Zayıf]

Tirmizî (1666) ve İbn Mâce (2763) * [Daif Sünen'l-t-Tirmizî]

۳۸۳۶ - [۴۹] وعنه أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ قَالَ: "الشَّهِيدُ لَا يَجِدُ أَلَمَ الْقَتْلِ، إِلَّا كَمَا يَجِدُ أَحَدُكُمْ مَسَّ الْقَرْصَةِ" * رواه الترمذي والنسائي والدارمي وقال الترمذي: هذا حديث حسن غريب

3836- Ebû Hureyre'nin bildirdiğine göre Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): *"Şehid ölüm acısını hissetmez. Sadece sizden birinizin hissettiği pire ısırtığı kadar bir acı hisseder"* buyurdu. [Sahih]

Tirmizî (1668, "hasen ğarib"), Nesâî (3161) ve Dârimî * [Sahih Sünen et-Tirmizî]

۳۸۳۷ - [۵۰] عَنْ أَبِي أَمَامَةَ عَنِ النَّبِيِّ ﷺ قَالَ: لَيْسَ شَيْءٌ أَحَبَّ إِلَيَّ مِنَ قَطْرَتَيْنِ وَأَثَرَيْنِ، قَطْرَةٌ مِنْ دُمُوعٍ فِي خَشْيَةِ اللَّهِ، وَقَطْرَةٌ مِنْ نَهْرٍ فِي سَبِيلِ اللَّهِ، وَأَمَّا الْأَثَرَانِ: فَأَثَرٌ فِي سَبِيلِ اللَّهِ، وَأَثَرٌ فِي فَرِيضَةٍ مِنْ فَرَائِضِ اللَّهِ * رواه الترمذي وقال: هَذَا حَدِيثٌ حَسَنٌ غَرِيبٌ.

3837- Ebû Umâme'nin bildirdiğine göre Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Hiçbir şey Allah'a iki damla ile iki izden daha sevimli değildir. Bunlar, Allah korkusuyla dökülen gözyaşı ile Allah'ın yolunda dökülen kan damlasıdır. İki iz ise, Allah yolunda (savaşta)n kalan iz ile farzlarından birini eda ederken kalan (nasırlaşma vb.) izdir." [Hasen]

Tirmizî (1669 "hasen ğarib") * [Sahih Sünen et-Tirmizî]

۳۸۳۸ - [۵۱] عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عَمْرٍو قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ لَا يَزْكَبُ الْبَحْرُ إِلَّا حَاجًّا أَوْ مُغْتَمِرًا أَوْ غَازٍ فِي سَبِيلِ اللَّهِ فَإِنَّ تَحْتَ الْبَحْرِ نَارًا وَتَحْتَ النَّارِ بَحْرًا *
رواه أبو داود

3838- Abdullah b. Amr, Resûlullah'm (sallallahu aleyhi vesellem): "Hac, umre veya Allah yolunda savaş haricinde kimse deniz yolculuğu yapmasın! Zira denizin altında ateş, ateşin de altında bir deniz bulunmaktadır" buyurduğunu bildiriyor. [Zayıf]

Ebû Dâvud (2489) * [Daif Sünen Ebi Dâvud]

۳۸۳۹ - [۵۲] عَنْ أُمِّ حَرَامٍ عَنِ النَّبِيِّ ﷺ أَنَّهُ قَالَ قَالَ الْمَائِدُ فِي الْبَحْرِ الَّذِي يُصِيبُهُ الْقَيْءُ لَهُ أَجْرٌ شَهِيدٍ وَالْغَرِقُ لَهُ أَجْرُ شَهِيدَيْنِ * رواه أبو داود

3839- Ümmü Harâm, Hz. Peygamber'in (sallallahu aleyhi vesellem): "(Allah yolunda) deniz yolculuğuna çıkıp da (deniz tutması sonucu) kusan kişiye bir şehit sevabı vardır. Bu yolculukta boğulana ise iki şehit sevabı vardır" buyurduğunu nakleder. [Hasen]

Ebû Dâvud (2493) * Sahîhu't-Terğîb (1343)

۳۸۴۰ - [۵۳] عَنْ أَبِي مَالِكٍ الْأَشْعَرِيِّ قَالَ سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ يَقُولُ مَنْ فَصَلَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ فَمَاتَ أَوْ قُتِلَ فَهُوَ شَهِيدٌ أَوْ وَقَصَهُ فَرَسُهُ أَوْ بَعِيرُهُ أَوْ لَدَغَتْهُ هَامَةٌ أَوْ مَاتَ عَلَى فِرَاشِهِ أَوْ بِأَيِّ حَتْفٍ شَاءَ اللَّهُ فَإِنَّهُ شَهِيدٌ وَإِنَّ لَهُ الْجَنَّةَ * رواه أبو داود

3840- Ebû Mâlik el-Eş'arî, Resûlullah'ın (sallallahu aleyhi vesellem): "Allah için yola çıkan ve öldürülen kişi şehittir. Allah için yola çıkıp da atı veya devesi tarafından düşürülüp boynu kırılmak suretiyle ölürse veya zehirli bir hayvan

tarafından ısırlılıp ölürse veya yatağında ölürse veya Allah'ın dilediği herhangi bir ölümlle ölürse yine şehittir ve Cennete girecektir" buyurduğunu işitmiştir. [Zayıf]

Ebû Dâvud (2499) * es-Silsiletu'd-Daife (5361)

۳۸۴۱ - [۵۴] نَ عَبْدِ اللَّهِ هُوَ ابْنُ عَمْرٍو عَنْ النَّبِيِّ ﷺ قَالَ قَفْلَةٌ كَعَزْوَةٍ * رواه

أبو داود

3841- Abdullah (b. Amr), Resûlullah'ın (sallallahu aleyhi vesellem): "(Savaştan) dönüş (ün sevabı) da savaşmak gibidir" buyurduğunu nakleder. [Sahih]

Ebû Dâvud (2487) * Sahihu'l-Câmi' (4393)

۳۸۴۲ - [۵۵] عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عَمْرٍو أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ قَالَ لِلْغَازِي أَجْرُهُ

وَاللَّجَاعِلِ أَجْرُهُ وَأَجْرُ الْغَازِي * رواه أبو داود

3842- Abdullah b. Amr'ın bildirdiğine göre Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Cihada katılan kişiye bu cihadının sevabı verilir. Cihada giden birinin malzemelerini temin eden kişiye bu malzemelerin sevabı yanında cihad sevabı da verilir" buyurdu. [Sahih]

Ebû Dâvud (2526) * es-Silsiletu's-Sahihâ (2153)

۳۸۴۳ - [۵۶] عَنْ أَبِي أَيُّوبَ أَنَّهُ سَمِعَ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ يَقُولُ سَتُفْتَحُ عَلَيْكُمْ الْأَمْصَارُ وَسَتَكُونُ جُنُودَ مُجَنَّدَةً تُقَطَّعُ عَلَيْكُمْ فِيهَا بُعُوثٌ فَيَكْرَهُ الرَّجُلُ مِنْكُمْ الْبُعْثَ فِيهَا فَيَتَخَلَّصُ مِنْ قَوْمِهِ ثُمَّ يَتَصَفَّحُ الْقَبَائِلَ يَغْرِضُ نَفْسَهُ عَلَيْهِمْ يَقُولُ مَنْ أَكْفِيهِ بَعْثَ كَذَا مَنْ أَكْفِيهِ بَعْثَ كَذَا أَلَا وَذَلِكَ الْأَجِيرُ إِلَى آخِرِ قَطْرَةٍ مِنْ دَمِهِ *

رواه أبو داود

3843- Ebû Eyyûb'un bildirdiğine göre kendisi Resûlullah'ın (sallallahu aleyhi vesellem): "Yakında şehirler fethedilecek, kalabalık askeri birlikleriniz olacak ve (savaş için) buralara sizden de müfrezeler gönderilecektir. Fakat kişi (o müfrezelere ücretsiz) katılmak istemeyecek, kavminden uzaklaşıp: «Şu savaş için kim beni kendi yerine (ücretli olarak) göndermek ister? Şu savaş için kim beni kendi yerine (ücretli olarak) göndermek ister?» diye kabileleri dolaşacaktır. Bilin ki bu kişi, kanının son damlasına kadar savaşa da sonuçta kiralık bir askerdir" buyurduğunu söylemiştir. [Zayıf]

Ebû Dâvud (2525) * Daifu'l-Câmi' (3252)

٣٨٤٤ - [٥٧] وعن يعلى بن أمية قال: آذَنَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ بِالْعَزْوِ وَأَنَا شَيْخٌ كَبِيرٌ لَيْسَ لِي خَادِمٌ فَالْتَمَسْتُ أَحِيْرًا يَكْفِينِي، وَأَجْرِي لَهُ سَهْمَةٌ، فَوَجَدْتُ رَجُلًا، فَلَمَّا دَنَا الرَّجُلُ أَتَانِي، فَقَالَ: مَا أَدْرِي مَا السُّهُمَانِ، وَمَا يَبْلُغُ سَهْمِي؟ فَسَمَّ لِي شَيْئًا كَانَ السُّهُمُ أَوْ لَمْ يَكُنْ، فَسَمَّيْتُ لَهُ ثَلَاثَةَ دَنَانِيرَ، فَلَمَّا حَضَرَتْ غَنِيمَتُهُ أَرَدْتُ أَنْ أَجْرِي لَهُ سَهْمَةٌ، فَذَكَرْتُ الدَّنَانِيرَ، فَجِئْتُ النَّبِيَّ ﷺ، فَذَكَرْتُ لَهُ أَمْرَهُ، فَقَالَ: مَا أَجَدُّ لَهُ فِي عَزْوَتِهِ هَذِهِ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ إِلَّا دَنَانِيرُهُ الَّتِي سَمَّيْتُ * رواه أبو داود

3844- Ya'lâ b. Umeyye der ki: Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem), gazve için duyuru yaptırdı. Ben ise yaşlı bir ihtiyardım. Hizmetçim de yoktu. Benim hizmetimi görecek ücretli birini aradım. (Ganimetten kendisine düşecek olan) payını da ben verecektim. Nihayet böyle bir adam buldum. Hareket zamanı yaklaşınca bana gelip: "(Ganimetten elime geçecek) hisselerin ne kadar olduğunu ve payıma ne düşeceğini bilmiyorum. O halde bana bir miktar belirle. (Zira) savaşın sonunda ganimetten bana düşecek bir pay olabilir de, olmayabilir de" dedi. Ben de ona üç dinar (altm) belirledim. Ganimeti (ortaya) gelince ona hissesini vermek istedim, (onun için belirlediğim) dinarları hatırladım ve Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem)'e varıp bu adamın durumunu anlattım: "Ben ona bu savaşın dünyada ve ahirette belirlediğin dinarlardan başka birşey geçeceğini göremiyorum" buyurdu. [Sahih]

Ebû Dâvud (2527) * [Sahîh Sünen Ebî Dâvud]

۳۸۴۵ - [۵۸] عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ أَنَّ رَجُلًا قَالَ: يَا رَسُولَ اللَّهِ، رَجُلٌ يُرِيدُ الْجِهَادَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ، وَهُوَ يَبْتَغِي عَرَضًا مِنْ عَرَضِ الدُّنْيَا، فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: لَا أَجْرَ لَهُ
* رواه أبو داود

3845- Ebû Hureyre'nin bildirdiğine göre bir adam Hz. Peygamber'e (sallallahu aleyhi vesellem): "Ey Allah'ın Resûlü, bir adam Allah yolunda savaşmak istiyor ve aynı zamanda ganimet elde etmek istiyor (buna ne buyurursunuz)?" diye sordu. Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Onun için bir sevab yoktur" buyurdu. [Hasen]

Ebû Dâvud (2516) * Sahîhu't-Terğîb (1329)

۳۸۴۶ - [۵۹] عَنْ مُعَاذِ بْنِ جَبَلٍ عَنْ رَسُولِ اللَّهِ ﷺ أَنَّهُ قَالَ الْغَزْوُ غَزْوَانٍ فَأَمَّا مَنْ ابْتَغَى وَجْهَ اللَّهِ وَأَطَاعَ الْإِمَامَ وَأَنْفَقَ الْكَرِيمَةَ وَيَأْسَرَ الشَّرِيكَ وَاجْتَنَبَ الْفَسَادَ فَإِنَّ نَوْمَهُ وَتُبَّهَهُ أَجْرٌ كُلُّهُ وَأَمَّا مَنْ غَزَا فَحَزَا وَرِيَاءً وَسَمْعَةً وَعَصَى الْإِمَامَ وَأَفْسَدَ فِي الْأَرْضِ فَإِنَّهُ لَمْ يَزَجِعْ بِالْكَفَافِ " * رواه مالك وأبو داود والنسائي

3846- Muâz b. Cebel'in bildirdiğine göre Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "İki türlü savaştır: Biri, Allah'ın rızasını umarak, devlet başkanına itaat ederek, değerli malını (cihad için) bağışlayarak, arkadaşına kolaylık göstererek ve fesattan kaçınarak savaştır ki bu kişinin uykusu da, uyanıklığı da kendisine sevaptır. Övünmek, gösteriş yapmak, ün yapmak için savaşan, devlet başkanına karşı gelen ve yeryüzünde fesat çıkararak kişi de yaptığı savaştan yeteri derecede sevap almadan geri döner" buyurdu. [Hasen]

Mâlik (1340), Ebû Dâvud (2525) ve Nesâî (4195) * Sahîhu't-Terğîb (1333)

۳۸۴۷ - [۶۰] عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عَمْرٍو قَالَ: يَا رَسُولَ اللَّهِ ، أَخْبِرْنِي عَنِ الْجِهَادِ وَالْعَزْوِ؟ فَقَالَ: يَا عَبْدَ اللَّهِ بْنَ عَمْرٍو، إِنَّ قَاتَلْتَ صَابِرًا مُحْتَسِبًا، بَعَثَكَ اللَّهُ صَابِرًا مُحْتَسِبًا، وَإِنْ قَاتَلْتَ مُرَائِيًا مُكَائِرًا بَعَثَكَ اللَّهُ مُرَائِيًا مُكَائِرًا، يَا عَبْدَ اللَّهِ بْنَ عَمْرٍو، عَلَى أَيِّ حَالٍ قَاتَلْتَ، أَوْ قُتِلْتَ بَعَثَكَ اللَّهُ عَلَى تِلْكَ الْحَالِ * رواه أبو داود

3847- Abdullah b. Amr dedi ki: "Ey Allah'ın Resûlü, bana cihadı anlat" dedi. Hz. Peygamber (sallallahualeyhi vesellem): "Ey Abdullah b. Amr! Eğer sen sabrederek ve sevabını sadece Allah'tan bekeleyerek savaşırsan, Allah da seni sabreden ve (yaptığı savaşın sevabını sadece Allah'tan) uman (bir kişi) olarak diriltir. Eğer gösteriş için (ya da mal) çokluğuyla övünmek için savaşırsan, Allah seni gösterişçi ve (mal) çokluğuyla övünen (bir kimse) olarak diriltir. Ey Abdullah b. Amr! Hangi hal üzere savaşırsan Allah da seni o hal üzere diriltir" buyurdu. [Zayıf]

Ebû Dâvud (2519) * Daifu't-Terğib (8)

۳۸۴۸ - [۶۱] وَعَنْ عَقْبَةَ بْنِ مَالِكٍ عَنِ النَّبِيِّ ﷺ قَالَ: أَعْجَزْتُمْ إِذْ بَعَثْتُ رَجُلًا مِنْكُمْ فَلَمْ يَمْضِ لِأَمْرِي أَنْ تَجْعَلُوا مَكَانَهُ مَنْ يَمْضِي لِأَمْرِي * رواه أبو داود وذكر حديث فضالة: "وَالْمُجَاهِدُ مَنْ جَاهَدَ نَفْسَهُ". في "كتاب الإيمان"

3848- Ukbe b. Mâlik bildiriyor: Resûlullah (sallallahualeyhi vesellem): "Komutan olarak gönderdiğim bir adam benim emrimi yerine getirmeyince, onu azledip yerine benim emrimi uygulayacak bir adamı getirmekten aciz misiniz!" buyurdu. [Hasen]

Ebû Dâvud (2627) * [Sahîh Sünen Ebi Dâvud]

3- FASIL

٣٨٤٩ - [٦٢] عَنْ أَبِي أُمَامَةَ قَالَ خَرَجْنَا مَعَ رَسُولِ اللَّهِ ﷺ فِي سَرِيَّةٍ مِنْ سَرَايَاهُ قَالَ فَمَرَّ رَجُلٌ بِغَارٍ فِيهِ شَيْءٌ مِنْ مَاءٍ قَالَ فَحَدَّثَتْ نَفْسُهُ بِأَنْ يُقِيمَ فِيهِ وَيَتَخَلَى مِنَ الدُّنْيَا فَاسْتَأْذَنَ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ فِي ذَلِكَ فَقَالَ النَّبِيُّ ﷺ إِنِّي لَمْ أُبْعَثْ بِالْيَهُودِيَّةِ وَلَا بِالنَّضْرَانِيَّةِ وَلَكِنِّي بُعِثْتُ بِالْحَنِيفِيَّةِ السَّمْحَةِ وَالَّذِي نَفْسُ مُحَمَّدٍ بِيَدِهِ لَعْدُوَّةٌ أَوْ رَوْحَةٌ فِي سَبِيلِ اللَّهِ خَيْرٌ مِنَ الدُّنْيَا وَمَا فِيهَا وَلَمَقَامٌ أَحَدِكُمْ فِي الصَّفِّ خَيْرٌ مِنْ صَلَاتِهِ سِتِّينَ سَنَةً" * رواه أحمد

3849- Ebû Umâme anlatıyor: Resûlullah'la (sallallahu aleyhi vesellem) beraber bir müfrezede sefere çıktık. Bir adam, içinde su olan bir mağaranın yanından geçti. O mağarada kalıp, dünyadan elini eteğini çekmeyi kendi kendine konuşup plânladı ve Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem)'dan izin istedi, ama Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Ben ne Yahûdilik ne de Hıristiyanlıkla gönderilmedim. Ben sadece dosdoğru olan Hanîf din olan İslâm'la gönderildim. Muhammed'in canı elinde olan Allah'a yemin olsun ki Allah yolunda yapılan sabah yürüyüşü veya akşam yürüyüşü, dünyadan ve içindekilerden daha hayırlıdır. Sizden birinizin savaştaki safta durması, atmış senelik namazından daha hayırlıdır" buyurdu. [Zayîf]

Ahmed (22647)

٣٨٥٠ - [٦٣] عَنْ عُبَادَةَ بْنِ الصَّامِتِ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: مَنْ غَزَا فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَلَمْ يَتَوَّ إِلَّا عِقَالًا فَلَهُ مَا نَوَى" * رواه النسائي

3850- Ubâde b. es-Sâmit'in bildirdiğine göre Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Esirlerden fidye elde etmek için cihada katılan kişiye niyetindeki şey vardır" buyurdu. [Hasen]

Nesâî (3138) * Sahîhu't-Terğîb (1334)

۳۸۵۱ - [۶۴] عَنْ أَبِي سَعِيدٍ الْخُدْرِيِّ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ قَالَ: يَا أَبَا سَعِيدٍ مَنْ رَضِيَ بِاللَّهِ رَبًّا، وَبِالْإِسْلَامِ دِينًا وَبِمُحَمَّدٍ ﷺ نَبِيًّا وَجَبَتْ لَهُ الْجَنَّةُ قَالَ: فَعَجِبَ لَهَا أَبُو سَعِيدٍ قَالَ: أَعَدَّهَا عَلَيَّ يَا رَسُولَ اللَّهِ فَفَعَلَ، ثُمَّ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: وَأُخْرَى يُزْفَعُ بِهَا لِلْعَبْدِ مِائَةٌ دَرَجَةٍ فِي الْجَنَّةِ مَا بَيْنَ كُلِّ دَرَجَتَيْنِ كَمَا بَيْنَ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ قَالَ: وَمَا هِيَ يَا رَسُولَ اللَّهِ؟ قَالَ: الْجِهَادُ فِي سَبِيلِ اللَّهِ الْجِهَادُ فِي سَبِيلِ اللَّهِ الْجِهَادُ فِي سَبِيلِ اللَّهِ * رواه مسلم

3851- Ebû Saîd el-Hudrî'nin bildirdiğine göre Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem): "Ey Ebû Saîd! Her kim Rab olarak Allah'a, din olarak İslam'a, Peygamber olarak da Muhammed'e (sallallahu aleyhi vesellem) razı olursa, o kimseye cennet vacib olur" buyurdu. Ravi der ki: Ebû Saîd bu söze şaşıtı ve: "Ey Allah'ın Resûlü! Bu sözleri bana tekrar et" dedi. Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) aynı sözleri tekrar edip: "Başka bir şey var ki, kul onunla cennette, her birinin arası yerle gök arasındaki mesafe kadar olan yüz derece yükseltilir" dedi. Ebû Saîd: "Ey Allah'ın Resûlü! O şey nedir?" diye sorunca, Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Allah yolunda cihaddır, Allah yolunda cihaddır, Allah yolunda cihaddır" buyurdu. [Sahih]

Müslim (1884)

۳۸۵۲ - [۶۵] وَعَنْ أَبِي مُوسَى قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ إِنَّ أَبْوَابَ الْجَنَّةِ تَحْتَ ظِلِّ الشُّيُوفِ فَقَامَ رَجُلٌ رَثٌ الْهَيْمَةَ فَقَالَ يَا أَبَا مُوسَى أَنْتَ سَمِعْتَ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ يَقُولُ هَذَا قَالَ نَعَمْ قَالَ فَزَجَعَ إِلَى أَصْحَابِهِ فَقَالَ أَقْرَأُ عَلَيْكُمْ السَّلَامَ ثُمَّ كَسَرَ جَفَنَ سَيْفِهِ فَأَلْقَاهُ ثُمَّ مَشَى بِسَيْفِهِ إِلَى الْعَدُوِّ فَضْرَبَ بِهِ حَتَّى قُتِلَ * رواه مسلم

3852- Ebû Mûsa'l-Eş'arî bildiriyor: Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Cennet kılıçların gölgesi altındadır" buyurdu. Bunun üzerine bitkin görünümlü bir adam kalkıp: "Ey Ebû Mûsa! Resûlullah'ın (sallallahu aleyhi vesellem) böyle buyurduğunu bizzat kendin mi işittin?" diye sordu. Ebû Mûsa: "Evet!" deyince adam arkadaşlarının yanına döndü: "Sizlere selam olsun!" dedi. Sonra kılıcının kınını kırıp attı ve kılıcıyla düşmanın üzerine yürüdü ve ölene kadar savaştı. [Sahih]

Müslim (1902)

۳۸۵۳ - [۶۶] عَنْ ابْنِ عَبَّاسٍ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ لَمَّا أُصِيبَ إِخْوَانُكُمْ بِأَحَدٍ جَعَلَ اللَّهُ أَرْوَاحَهُمْ فِي جَوْفِ طَيْرٍ خَضِرٍ تَرُدُّ أَنْهَارَ الْجَنَّةِ تَأْكُلُ مِنْ ثَمَارِهَا وَتَأْوِي إِلَى قَنَادِيلٍ مِنْ ذَهَبٍ مُعَلَّقَةٍ فِي ظِلِّ الْعَرْشِ فَلَمَّا وَجَدُوا طَيْبَ مَا كَلِمِهِمْ وَمَشْرَبِهِمْ وَمَقِيلِهِمْ قَالُوا مَنْ يُبَلِّغُ إِخْوَانَنَا عَنَّا أَنَا أَحْيَاءُ فِي الْجَنَّةِ نُزْرُقُ لَيْلًا يَزْهَدُوا فِي الْجِهَادِ وَلَا يَنْكَلُوا عِنْدَ الْحَرْبِ فَقَالَ اللَّهُ سُبْحَانَهُ أَنَا أُبَلِّغُهُمْ عَنْكُمْ قَالَ فَأَنْزَلَ اللَّهُ ﴿وَلَا تَحْسَبَنَّ الَّذِينَ قُتِلُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ أَمْواتًا بَلْ أَحْيَاءُ عِنْدَ رَبِّهِمْ يُرْزَقُونَ﴾ إِلَى آخِرِ الْآيَةِ * رواه أبو داود

3853- İbn Abbâs'ın bildirdiğine göre Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Arkadaşlarımız Uhud'da şehit olduklarında, Allah onların ruhlarını yeşil kuşların içine yerleştirdi. Bu kuşlar, Cennet nehirlerine uğrar, meyvelerinden yer ve Arş'ın altında asılı olan kandillere geri dönerler. Bu şehitler orada yedikleri, içtikleri ve kaldıkları yerin güzelliğini gördüklerinde: «Kardeşlerimize, cihaddan uzak durmamaları ve savaş anında kaçmamaları için bizim cennette diri olduğumuzu kim haber verecek?» dediler. Allah: «Ben haber veririm» buyurdu ve şu âyeti indirdi: «Allah yolunda öldürülenleri sakın ölü sanmayın. Bilakis onlar diridirler; Rableri yanında rızıklara mazhar olmaktadır»" (Âl-i İmrân Sur. 169) buyurdu. [Hasen]

Ebû Dâvud (2520) * Sahihu't-Terğîb (1379)

٣٨٥٤ - [٦٧] عَنْ أَبِي سَعِيدِ الْخُدْرِيِّ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ قَالَ الْمُؤْمِنُونَ فِي الدُّنْيَا عَلَى ثَلَاثَةِ أَجْزَاءٍ الَّذِينَ آمَنُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ ثُمَّ لَمْ يَزْتَابُوا وَجَاهَدُوا بِأَمْوَالِهِمْ وَأَنْفُسِهِمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَالَّذِي يَأْمَنُهُ النَّاسُ عَلَى أَمْوَالِهِمْ وَأَنْفُسِهِمْ ثُمَّ الَّذِي إِذَا أَشْرَفَ عَلَى طَمَعٍ تَرَكَهُ لِلَّهِ عَزَّ وَجَلَّ" * رواه أحمد

3854- Ebû Saîd el-Hudrî'nin bildirdiğine göre Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Dünyada müminler üç kısımdır: Bir, Allah'a ve Resûlü'ne inanan, sonra (imanlarında) kuşku duymaksızın malları ve canlarıyla Allah yolunca cihad edenler. İki, insanların, malları ve canları konusunda güvendikleri kimseler. Sonuncusu da, nefsi bir arzusu kabarsa, onu Allah için terk edenler" buyurdu. [Zayıf]

Ahmed (10065)

٣٨٥٥ - [٦٨] عَنْ ابْنِ أَبِي عَمِيرَةَ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ قَالَ: مَا فِي النَّاسِ مِنْ نَفْسٍ مَسْلَمَةٍ يَقْبِضُهَا رَبُّهَا تُحِبُّ أَنْ تَرْجَعَ إِلَيْكُمْ، وَأَنَّ لَهَا الدُّنْيَا وَمَا فِيهَا غَيْرَ الشَّهِيدِ قَالَ ابْنُ أَبِي عَمِيرَةَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: لَأَنْ أُقْتَلَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ أَحَبُّ إِلَيَّ مِنْ أَنْ يَكُونَ لِي أَهْلُ الْوَبْرِ وَالْمَدَرِ" * رواه النسائي

3855- İbn Ebî Amîra, Resûlullah'ın (sallallahu aleyhi vesellem): "İnsanlar arasında hiçbir Müslüman, Allah onun canını aldıktan sonra, kendisine dünya ve içindekiler verilse bile tekrar size dönmek istemez. Sadece şehid geri dönmek ister" buyurduğunu nakleder. İbn Ebî Amîra der ki: Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem): "Allah yolunda öldürülmem, benim için göçebelerin ve şehirlilerin hepsinin kölem olup, onları azad etmemden daha sevimlidir" buyurdu. [Sahih]

Nesâî (3135) * Sahihu't-Terjîb (1357)

۳۸۵۶ - [۶۹] عن حَسَنَاءِ بِنْتِ مُعَاوِيَةَ الصَّرِيمِيَّةِ قَالَتْ حَدَّثَنَا عَمِّي قَالَ قُلْتُ
لِلنَّبِيِّ ﷺ مَنْ فِي الْجَنَّةِ قَالَ النَّبِيُّ ﷺ فِي الْجَنَّةِ وَالشَّهِيدُ فِي الْجَنَّةِ وَالْمَوْلُودُ فِي
الْجَنَّةِ وَالْوَيْدُ فِي الْجَنَّةِ * رواه أبو داود

3856- Hasnâ binti Muâviye es-Sarîmiyye, amcasından naklediyor: Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem): "Kimler Cennettedir?" diye sorduğumda: "Peygamber(ler) cennettedir, şehitler cennettedir, (küçükken ölen) bebekler cennettedir, diri diri toprağa gömülen kız çocukları cennettedir" buyurdu. [Sahih]

Ebû Dâvud (2521) * [Sahih Sünen Ebi Dâvud]

۳۸۵۷ - [۷۰] عَنْ عَلِيِّ بْنِ أَبِي طَالِبٍ، وَأَبِي الدَّرْدَاءِ، وَأَبِي هُرَيْرَةَ، وَأَبِي
أَمَامَةَ، وَعَبْدِ اللَّهِ بْنِ عَمْرٍو، وَعَبْدِ اللَّهِ بْنِ عَمْرٍو، وَجَابِرِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ، وَعِمْرَانَ بْنِ
حُصَيْنِ الخَزَاعِيِّ كُلُّهُمْ يُحَدِّثُ عَنْ رَسُولِ اللَّهِ ﷺ أَنَّهُ قَالَ: "مَنْ أَرْسَلَ بِنَفَقَةٍ فِي
سَبِيلِ اللَّهِ، وَأَقَامَ فِي بَيْتِهِ فَلَهُ بِكُلِّ دِرْهَمٍ سَبْعُ مِائَةِ دِرْهَمٍ يَوْمَ الْقِيَامَةِ، وَمَنْ غَزَا
بِنَفْسِهِ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَأَنْفَقَ فِي وَجْهِهِ ذَلِكَ فَلَهُ بِكُلِّ دِرْهَمٍ سَبْعُ مِائَةِ
أَلْفِ دِرْهَمٍ، ثُمَّ تَلَا هَذِهِ الْآيَةَ: ﴿وَاللَّهُ يُضَاعِفُ لِمَنْ يَشَاءُ﴾. رواه ابن ماجه

3857- Hasan(-ı Basrî); Ali b. Ebî Tâlib, Ebu'd-Derdâ, Ebû Hureyre, Ebû Umâme el-Bâhilî, Abdullah b. Ömer, Abdullah b. Amr, Câbir b. Abdillâh ve İmrân b. el-Husayn'dan bildiriyor: Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Her kim Allah yolundaki savaş için bir bağış gönderirse, kendi, evinde otursa da bağışladığı her dirhem karşılığında yediyüz dirhem (lik sevap) alır. Kim de aynı amaçla bir bağışta bulunur ve bizzat savaşa da katılırsa bağışladığı her dirhem karşılığında yediyüz bin dirhem (lik sevap) alır" buyurdu ve şu âyeti okudu: "...Allah dilediğine kat kat verir." (Bakara Sur. 261) [Zayıf]

İbn Mâce (2761) * Daifu't-Terğîb (793)

۳۸۵۸ - [۷۱] عن عُمَرَ بْنِ الْخَطَّابِ قَالَ سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ يَقُولُ الشُّهَدَاءُ أَرْبَعَةٌ رَجُلٌ مُؤْمِنٌ جَيِّدُ الْإِيمَانِ لَقِيَ الْعَدُوَّ فَصَدَّقَ اللَّهَ حَتَّى قُتِلَ فَذَلِكَ الَّذِي يَرْفَعُ النَّاسَ إِلَيْهِ أَعْيُنُهُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ هَكَذَا وَرَفَعَ رَأْسَهُ حَتَّى وَقَعَتْ فَلَنْسَوْتُهُ قَالَ فَمَا أَدْرِي أَقَلَنْسَوْتُهُ عُمَرَ أَرَادَ أَمْ قَلَنْسَوْتُهُ النَّبِيِّ ﷺ قَالَ وَرَجُلٌ مُؤْمِنٌ جَيِّدُ الْإِيمَانِ لَقِيَ الْعَدُوَّ فَكَأَنَّمَا ضُرِبَ جِلْدُهُ بِسَوْكٍ طَلَحَ مِنَ الْجُبْنِ أَنَاهُ سَهْمٌ غَرِبَ فَقَتَلَهُ فَهُوَ فِي الدَّرَجَةِ الثَّانِيَةِ وَرَجُلٌ مُؤْمِنٌ خَلَطَ عَمَلًا صَالِحًا وَآخَرَ سَيِّئًا لَقِيَ الْعَدُوَّ فَصَدَّقَ اللَّهَ حَتَّى قُتِلَ فَذَلِكَ فِي الدَّرَجَةِ الثَّلَاثَةِ وَرَجُلٌ مُؤْمِنٌ أَسْرَفَ عَلَى نَفْسِهِ لَقِيَ الْعَدُوَّ فَصَدَّقَ اللَّهَ حَتَّى قُتِلَ فَذَلِكَ فِي الدَّرَجَةِ الرَّابِعَةِ * رواه الترمذي وقال: هذا حديث حسن غريب

3858- Ömer b. el-Hattâb der ki: Resûlullah'ın (sallallahu aleyhi vesellem): "Şehitler dört derecelidir: Biri, sağlam imanlı mümindir ki düşmanla karşılaştığında Allah'a sadık kalır ve öldürülür. İşte insanların, kıyamet günü başlarını işte şöyle kaldırıp kendisine (gıptayla) baktıkları kişi budur" buyurduğunu işittim. Bunu göstermek için başımı öyle kaldırdı ki başlığı düştü.

—Ravi der ki: "Burada Ömer'in mi, yoksa Resûlullah'ın mı (sallallahu aleyhi vesellem) başlığı kastedilmekte, bilmiyorum"— devamla: "Diğer bir kişi de, yine sağlam imanlı bir mümindir. Düşmanla karşılaştığında, sanki bedenine akasya ağacı dikenini batmış gibi ürkeklik içinde savaşmış ve şaşkın bir okla öldürülmüştür. Bu ikinci derecede olan bir şehittir.

Diğeri, (hayattayken) iyi işlerine kötü işler de karışmış olan mümin kişidir. Bu da düşmanla karşılaştığında Allah'a sadık kalıp öldürülene kadar savaşmıştır. Bu, üçüncü derecede olan bir şehittir. Diğer bir kişi de çok fazla günah işleyerek kendini heba etmiş mümin kişidir. Düşmanla karşılaştığında Allah'a sadık kalmış ve öldürülünceye kadar savaşmıştır. Bu da dördüncü derecede bir şehittir" buyurdu. [Zayıf]

Tirmizi (1644 "hasen ğarib") * es-Silsiletu'd-Daife (5/2004)

۳۸۵۹ - [۷۲] عَنْ عُتْبَةَ بْنِ عَبْدِ السَّلْمِيِّ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ الْقَتْلَى ثَلَاثَةٌ مُؤْمِنٌ جَاهَدَ بِنَفْسِهِ وَمَالِهِ فِي سَبِيلِ اللَّهِ إِذَا لَقِيَ الْعَدُوَّ قَاتَلَ حَتَّى يُقْتَلَ قَالَ النَّبِيُّ ﷺ فِيهِ فَذَلِكَ الشَّهِيدُ الْمُتَمَتِّحُ فِي خَيْمَةِ اللَّهِ تَحْتَ عَرْشِهِ لَا يُفْضَلُهُ النَّبِيُّونَ إِلَّا بِدَرَجَةِ الثَّبُوتِ وَمُؤْمِنٌ خَلَطَ عَمَلًا صَالِحًا وَآخَرَ سَيِّئًا جَاهَدَ بِنَفْسِهِ وَمَالِهِ فِي سَبِيلِ اللَّهِ إِذَا لَقِيَ الْعَدُوَّ قَاتَلَ حَتَّى يُقْتَلَ قَالَ النَّبِيُّ ﷺ فِيهِ مُمَضْمِضَةٌ مَحَتْ ذُنُوبَهُ وَخَطَايَاهُ إِنَّ السَّيْفَ مَحَاءٌ لِلْخَطَايَا وَأَدْخَلَ الْجَنَّةَ مِنْ أَيِّ أَبْوَابِ الْجَنَّةِ شَاءَ وَمُنَافِقٌ جَاهَدَ بِنَفْسِهِ وَمَالِهِ فَإِذَا لَقِيَ الْعَدُوَّ قَاتَلَ حَتَّى يُقْتَلَ فَذَلِكَ فِي النَّارِ إِنَّ السَّيْفَ لَا يَمْحُو التَّفَاقُ *

رواه الدارمي

3859- Utbe b. Abd es-Sülemî der ki: Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "(Savaşta) öldürülenler üç çeşittir: Biri, canıyla ve malıyla Allah'ın yolunda cihad etmiş biridir ki düşmanla karşılaştığında, ölene kadar savaşmıştır" Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle devam etti: "İşte bu şehit, Allah'ın Arş'ının altında bulunan çardağında rahatlık içinde olacaktır. Üstelik peygamberler ancak peygamberlik sıfatlarıyla ondan üstün olacaklardır. Diğeri ise iyi işlerine kötü işler de karıştırmış olan mümin kişidir. Malıyla ve canıyla Allah'ın yolunda cihad etmiş, düşmanla karşılaştığında da ölene kadar savaşmıştır."

Allah Resûlü (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle devam etti: "Bu şehidin, günah ve hataları yıkanıp temizlenecektir. Zira (salladığı) kılıç hataları siler. Üstelik cennetin kapılarından istediğinden içeriye girer. Diğer biri de, münafık biridir ki bu kişi malıyla ve canıyla Allah'ın yolunda cihad etmiş, düşmanla karşılaştığında da ölene kadar savaşmıştır. Bu kişi cehennemdedir. Zira kılıç münafıklığı gidermez" buyurdu. [Hasen]

Dârimî (2411) * Sahihu't-Terğib (1370)

۳۸۶۰ - [۷۳] وعن ابن عائذ قال : خَرَجَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ فِي جَنَازَةِ رَجُلٍ فَلَمَّا وَضِعَ، قَالَ عُمَرُ بْنُ الْخَطَّابِ: لَا تُصَلِّ عَلَيْهِ يَا رَسُولَ اللَّهِ فَإِنَّهُ رَجُلٌ فَاجِرٌ، فَالْتَفَتَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ إِلَى النَّاسِ، فَقَالَ: هَلْ رَأَاهُ أَحَدٌ مِنْكُمْ عَلَى عَمَلِ الْإِسْلَامِ؟ فَقَالَ رَجُلٌ: نَعَمْ، يَا رَسُولَ اللَّهِ، حَرَسَ لَيْلَةً فِي سَبِيلِ اللَّهِ، فَصَلَّى عَلَيْهِ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ وَحَتَّى الثَّرَابَ عَلَيْهِ، وَقَالَ: أَضْحَابُكَ يَظُنُّونَ أَنَّكَ مِنْ أَهْلِ النَّارِ، وَأَنَا أَشْهَدُ أَنَّكَ مِنْ أَهْلِ الْجَنَّةِ، وَقَالَ: يَا عُمَرُ، إِنَّكَ لَا تَسْأَلُ عَنِ أَعْمَالِ النَّاسِ، وَلَكِنْ تَسْأَلُ عَنِ الْفِطْرَةِ * رواه البيهقي في "شعب الإيمان"

3860- İbn Âiz anlatıyor: Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) bir adamın cenazesi için çıktı. Cenaze (namaz için) yerleştirilince Hz. Ömer: "Onun namazını kıldırma, ey Allah'ın Resûlü! O günahkâr bir adamdı" dedi. Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) insanlara dönerek: "Onu İslâmî bir amelde bulunurken göreniniz var mı?" diye sorunca bir adam: "Evet; Allah yolunda bir gece muhafızlık yapmıştır" dedi. Bunun üzerine Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) onun namazını kıldırıp ve mezarına toprak attı ve: "Arkadaşların senin cehennem ahalisinden olduğunu sanıyorlar. Halbuki ben, senin cennetlik olduğuna şahitlik ederim" buyurduktan sonra devam etti: "Ey Ömer! İnsanların amellerini sorma, fakat fitratını sor."

Beyhakî, Şuabu'l-İmân'da (3988)

باب إعداد آلة الجهاد

Cihad Aletlerini Hazırlama

1- FASIL

۳۸۶۱ - [۱] عن عُقْبَةَ بْنِ عَامِرٍ قَالَ سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ وَهُوَ عَلَى الْمِنْبَرِ يَقُولُ ﴿وَأَعِدُّوا لَهُمْ مَا اسْتَطَعْتُمْ مِنْ قُوَّةٍ وَمِنْ رِبَاطِ الْخَيْلِ تُزْهِبُونَ بِهِ عَدُوَّ اللَّهِ

وَعَدْوَكُمْ وَأَخْرَيْنَ مِنْ دُونِهِمْ لَا تَعْلَمُونَهُمُ اللَّهُ يَعْلَمُهُمْ وَمَا تُنْفِقُوا مِنْ شَيْءٍ فِي سَبِيلِ اللَّهِ يُوَفِّ إِلَيْكُمْ وَأَنْتُمْ لَا تُظْلَمُونَ ﴿٤٠﴾ أَلَا إِنَّ الْقُوَّةَ الرَّمِّيَّ أَلَا إِنَّ الْقُوَّةَ الرَّمِّيَّ أَلَا إِنَّ الْقُوَّةَ الرَّمِّيَّ * رواه مسلم

3861- Ukbe b. Âmir der ki: Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) minberdeyken: "Ey inananlar! Onlara karşı gücünüzün yettiği kadar Allah'ın düşmanı ve sizin düşmanlarınızı ve bunların dışmda Allah'ın bilip sizin bilmediklerinizi yıldırma üzere kuvvet ve savaş atları hazırlayın. Allah yolunda sarf ettiğiniz her şey size haksızlık yapılmadan, tamamen ödenecektir" (Enfâl Sur. 60) âyetini okudu ve: "Bilin ki bu kuvvet ok atmaktır (atıcılıktır)! Bilin ki bu kuvvet ok atmaktır! Bilin ki bu kuvvet ok atmaktır!" buyurdu. [Sahih]

Müslim (1917)

۳۸۶۲ - [۲] عَنْ عُقْبَةَ بْنِ عَامِرٍ قَالَ: سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ، يَقُولُ: "إِنَّ الْأَرْضَ سَتَفْتَحُ عَلَيْكُمْ، وَتَكْفُونَ الْمَوْتَةَ فَلَا يَعْجِزُ أَحَدُكُمْ أَنْ يَلْهَوْ بِأَسْهُمِهِ" * رواه مسلم

3862- Ukbe b. Âmir der ki: Resûlullah'ın (sallallahu aleyhi vesellem): "Yeryüzünün fethi size nasip olacak, bütün dünya ihtiyaçlarınız karşılanacak. Sakın ola ki sizden biri, oklarıyla oynamaktan (ok atmaktan) acziyet duymasın" buyurduğunu işittim. [Sahih]

Müslim (1918)

۳۸۶۳ - [۳] عَنْ عُقْبَةَ بْنِ عَامِرٍ قَالَ: سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ، يَقُولُ: "مَنْ عَلِمَ الرَّمِّيَّ ثُمَّ تَرَكَهُ فَلَيْسَ مِنَّا أَوْ قَدْ عَصَى" * رواه مسلم

3863- Ukbe b. Âmir der ki: Resûlullah'ım (sallallahu aleyhi vesellem): "Her kim atıcılığı öğrenir de sonra onu terk ederse bizden değildir" veya: "İsyan etmiştir" buyurduğunu işittim. [Sahih]

Müslim (1919)

۳۸۶۴ - [۴] عَنْ سَلْمَةَ بْنِ الْأَكْوَعِ قَالَ مَرَّ النَّبِيُّ ﷺ عَلَى نَفَرٍ مِنْ أَسْلَمَ يَنْتَضِلُونَ، فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ «ارْزُمُوا بَنِي إِسْمَاعِيلَ، فَإِنَّ آبَاءَكُمْ كَانُوا رَامِيًا، وَأَنَا مَعَ بَنِي فُلَانٍ». قَالَ فَأَمْسَكَ أَحَدُ الْفَرِيقَيْنِ بِأَيْدِيهِمْ، فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ «مَا لَكُمْ لَا تَرْمُونَ». فَقَالُوا يَا رَسُولَ اللَّهِ، نَرْمِي وَأَنْتَ مَعَهُمْ قَالَ «ارْزُمُوا وَأَنَا مَعَكُمْ كُلِّكُمْ» *
رواه البخاري

3864- Seleme b. el-Ekva' der ki: Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) atış yarışını yapan Eslem'li bir toplulukla karşılaştı. Bunun üzerine: "Atın ey İsmâil oğulları! Sizin atanız da iyi bir atıcıydı! Atın! Ben de şu grubu tutuyorum" buyurdu. İki gruptan biri atmayı bırakınca onlara: "Siz neden atmıyorsunuz?" buyurdu. Onlar: "Ey Allah'ın Resûlü! Sen filan oğullarını tutarken nasıl atalım?" dediklerinde, Allah Resûlü (sallallahu aleyhi vesellem): "O zaman atışa devam edin! Ben hepinizden yanayım" karşılığını verdi. [Sahih]

Buhârî (2899)

۳۸۶۵ - [۵] عَنْ أَنَسِ بْنِ مَالِكٍ قَالَ كَانَ أَبُو طَلْحَةَ يَتَرَسُّ مَعَ النَّبِيِّ ﷺ بِرُزْسٍ وَاحِدٍ، وَكَانَ أَبُو طَلْحَةَ حَسَنَ الرَّمِيِّ، فَكَانَ إِذَا رَمَى تَشَرَّفَ النَّبِيُّ ﷺ فَيَنْظُرُ إِلَى مَوْضِعِ نَبْلِهِ * رواه البخاري

3865- Enes b. Mâlik der ki: "(Uhud savaşında) Ebû Talha, Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) ile aynı kalkanı kullanıyordu. Ebû Talha iyi bir ok

atıcısıydı. Okunu attığı zaman Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) az bir kalkar ve okun isabet ettiği yere bakardı." [Sahih]

Buhârî (2902)

۳۸۶۶ - [۶] عَنْ أَنَسِ بْنِ مَالِكٍ، قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: الْبَرَكَةُ فِي نَوَاصِي

الْخَيْلِ * متفق عليه

3866- Enes b. Mâlik der ki: Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "*Bereket, atın perçemlerindedir*" buyurdu. [Sahih]

Buhârî (2851) ve Müslim (1874)

۳۸۶۷ - [۷] عَنْ جَرِيرٍ قَالَ: رَأَيْتُ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ يَفْتُلُ نَاصِيَةَ فَرَسٍ بَيْنَ

إِصْبَعَيْهِ وَيَقُولُ: "الْخَيْلُ مَخْفُودٌ بِنَوَاصِيهَا الْخَيْرُ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ: الْأَجْرُ وَالْغَنِيمَةُ"

* رواه مسلم

3867- Cerîr der ki: Resûlullah'ı (sallallahu aleyhi vesellem), atın alınındaki perçemi elleriyle örüp: "*Atın alınındaki perçeminde kıyamete kadar hayır düğümlüdür ki, bu da sevap ve ganimet elde etmektir*" buyururken işittim. [Sahih]

Müslim (1872)

۳۸۶۸ - [۸] عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ عَنْ رَسُولِ اللَّهِ ﷺ قَالَ: مَنْ أَحْتَبَسَ فَرَسًا فِي

سَبِيلِ اللَّهِ إِيمَانًا بِاللَّهِ، وَتَصَدِيقًا لِرِوَاغِدِ اللَّهِ كَانَ شِبَعُهُ وَرِيئُهُ وَبَوْلُهُ وَرَوْثُهُ حَسَنَاتٍ فِي

مِيزَانِهِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ * رواه البخاري

3868- Ebû Hureyre'nin bildirdiğine göre Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "*Kim, Allah yolunda kullanmak üzere Allah'a inanarak ve vaadini de tasdik*

ederek at bağlayıp beslerse, kıyamet günü, o atın yediği, içtiği, idrarı ve dışkısı bu kimsenin Mizan'ında sevap olarak gözüktür" buyurdu. [Sahih]

Buhârî (2853)

۳۸۶۹ - [۹] عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ كَانَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ يَكْرَهُ الشِّكَالَ مِنَ الْخَيْلِ وَالشِّكَالَ أَنْ يَكُونَ الْفَرْسُ فِي رِجْلِهِ الْيَمْنَى بِيَاضٍ وَفِي يَدِهِ الْيُسْرَى أَوْ فِي يَدِهِ الْيَمْنَى وَرِجْلِهِ الْيُسْرَى * رواه مسلم

3869- Ebû Hureyre der ki: "Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) atların şikâl olanlarından hoşlanmazdı. Şikâl ise, sağ arka ile sol ön ayağında veya sağ ön ile sol arka ayağında beyazlık olan atlardır." [Sahih]

Müslim (1875)

۳۸۷۰ - [۱۰] عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عُمَرَ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ سَابَقَ بَيْنَ الْخَيْلِ الَّتِي أُضْمِرَتْ مِنَ الْحَفِيَاءِ، وَأَمْدَهَا تَيْتَةُ الْوَدَاعِ، وَسَابَقَ بَيْنَ الْخَيْلِ الَّتِي لَمْ تُضْمَرْ مِنَ الشَّيْءِ إِلَى مَسْجِدِ بَنِي زُرَيْقٍ وَبَيْنَهُمَا مِيلٌ * متفق عليه

3870- Abdullah b. Ömer der ki: Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) idmanlı atlar arasında Hafyâ'dan başlayıp Seniyyetu'l-Vedâ'da son bulan güzergâhta yarış düzenledi. Diğer taraftan idmansız atlar arasında Seniyye'den tâ Zuraykoğulları Mescidi'ne kadar diğer başka yarış düzenledi ki mesafe bir mildi. [Sahih]

Buhârî (421) ve Müslim (1870)

۳۸۷۱ - [۱۱] عَنْ أَنَسٍ قَالَ: كَانَتْ لِرَسُولِ اللَّهِ ﷺ نَاقَةٌ تُسَمَّى الْعَضْبَاءَ لَا تُسَبِّقُ، فَجَاءَ أَغْرَابِيٌّ عَلَى قَعُودٍ فَسَبَقَهَا فَشَقَّ عَلَى الْمُسْلِمِينَ، فَلَمَّا رَأَى مَا فِي

وَجُوهِهِمْ قَالُوا: يَا رَسُولَ اللَّهِ سُبِّتِ الْعُضْبَاءُ قَالَ: إِنَّ حَقًّا عَلَى اللَّهِ أَنْ لَا يَزْتَفِعَ
مِنَ الدُّنْيَا شَيْءٌ إِلَّا وَضَعَهُ * رواه البخاري

3871- Enes der ki: Hz. Peygamber'in (sallallahu aleyhi vesellem) Adbâ adında bir devesi vardı. Yarışmalarda onu kimse geçemezdi. Bir bedevi, genç bir deve getirip yarışarak Resûlullah'ın (sallallahu aleyhi vesellem) devesini geçince bu, Müslümanların ağırına gitti. Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) sahabenin yüzlerindeki ifadeyi fark edip: "Ey Allah'ın Resûlü! Yarışmada Adbâ'ya geçtiler" dediklerini görünce: "Dünyada her yükselen şeyi (oradan tekrar) aşağı indirmek Allah'ın kanunudur" buyurdu. [Sahih]

Buhârî (2872)

2- FASIL

٣٨٧٢ - [١٢] عَنْ عُقْبَةَ بْنِ عَامِرٍ قَالَ سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ يَقُولُ إِنَّ اللَّهَ
تَعَالَى يَدْخُلُ بِالسَّهْمِ الْوَاحِدِ ثَلَاثَةَ نَفَرٍ الْجَنَّةَ: صَانِعُهُ يَحْتَسِبُ فِي صَنْعَتِهِ الْخَيْرَ
وَالرَّامِي بِهِ وَمُتَّبِلُهُ فَارْزُقُوا وَارْزُقُوا وَأَنْ تَرْمُوا أَحَبُّ إِلَيَّ مِنْ أَنْ تَرْكَبُوا كُلُّ شَيْءٍ
يَلْهُو بِهِ الرَّجُلُ بَاطِلٌ إِلَّا رَمِيَهُ بِقَوْسِهِ وَتَأْدِيبَهُ فَرَسَهُ وَمَلَاعِبَتَهُ امْرَأَتَهُ فَإِنَّهُنَّ مِنَ
الْحَقِّ * رواه الترمذي وابن ماجه

وزاد أبو داود والدارمي: "وَمَنْ تَرَكَ الرَّمِيَّ بَعْدَ مَا عَلِمَهُ رَغْبَةً عَنْهُ فَإِنَّهَا نِعْمَةٌ
تَرَكَهَا أَوْ قَالَ كَفَرَهُ". أو قال: "كفرها"

3872- Ukbe b. Âmir der ki: Resûlullah'ın (sallallahu aleyhi vesellem): "Allah tek bir ok sebebiyle üç kişiyi Cennete sokar: Hayrını umarak ok yapanı, oku atanı ve atana yardım edeni. Bu nedenle atıcılık ve binicilik yapın. Atıcılık yapmanız da benim için binicilik yapmanızdan daha iyidir. Müslüman erkeğin eğlendiği her eğlence bâtıldır (sevabı yoktur), ancak yayı ile ok atması, atını

eğitmesi ve hanımıyla oynaması bu hükmün dışındadır. Çünkü bunlar, hak (sevabı olan eğlenceler)dendir" buyurduğunu işittim.

Tirmizi (1637) ve İbn Mâce (2811)

Ebû Dâvud (5213) ve Dârimi'de şu ilave yer almıştır: "Atıcılığı öğrendikten sonra yüz çevirip atıcılığı bırakan kişi nimet olan bir şeyi terk etmiştir veya nankörlük etmiştir". [Zayıf]

۳۸۷۳ - [۱۳] وَعَنْ أَبِي نَجِيحِ السَّلْمِيِّ قَالَ: سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ يَقُولُ: «مَنْ بَلَغَ بِسَهْمٍ فِي سَبِيلِ اللَّهِ فَهُوَ لَهُ دَرَجَةٌ فِي الْجَنَّةِ وَمَنْ رَمَى بِسَهْمٍ فِي سَبِيلِ اللَّهِ فَهُوَ لَهُ عِدْلٌ مُحَرَّرٌ وَمَنْ شَابَ شَيْبَةً فِي الْإِسْلَامِ كَانَتْ لَهُ نُورًا يَوْمَ الْقِيَامَةِ» * رواه البيهقي في شعب الإيمان. وَرَوَى أَبُو دَاوُدَ وَالنَّسَائِيُّ الْأَوَّلَ وَالثَّانِي وَالْتِّرْمِذِيُّ الثَّانِي وَالثَّلَاثَ وَفِي رِوَايَتَيْهِمَا: «مَنْ شَابَ شَيْبَةً فِي سَبِيلِ اللَّهِ» بَدَلُ «فِي الْإِسْلَامِ»

3873- Ebû Necîh es-Sülemî der ki: Resûlullah'ın (sallallahu aleyhi vesellem): şöyle buyurduğunu işittim: "Allah'ın yolunda (düşmana) bir ok isabet ettirene, buna karşılık cennette bir derece vardır. Allah'ın yolunda bir ok atan kişi, bir köleyi hürriyetine kavuşturmuş gibi sevap kazanır. İslam'da kim saçlarını ağartırsa, o kimseye kıyamet gününde bir nur verilir". [Sahih]

Beyhakî, Şuabu'l-îmân'da (5972). Ayrıca metnin üç cümlesinden birincisini Ebû Dâvud (3965), birinci ve ikincisini Nesâî (3091), ikinci ve üçüncüsünü Tirmizî (1635) rivayet ettiler. Tirmizî ve Nesâî'de "İslam'da" lafzı yerine "Allah yolunda" ibaresi geçmiştir.

۳۸۷۴ - [۱۴] عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ قَالَ: لَا سَبَقَ إِلَّا فِي نَضْلِ أَوْ خُفِّ أَوْ حَافِرٍ * رواه الترمذي وأبو داود والنسائي

3874- Ebû Hureyre'nin bildirdiğine göre Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem):
"Müسابaka (ödüllü yarış) ancak, ok atmak, deve veya at yarışında olur"
 buyurdu. [Sahih]

Tirmizî (1700), Ebû Dâvud (2574) ve Nesâî (6/226) * İrvâ (1506)

۳۸۷۵ - [۱۵] وَعَنْهُ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: «مَنْ أَدْخَلَ فَرَسًا بَيْنَ فَرَسَيْنِ فَإِنْ كَانَ يُؤْمِنُ أَنْ يَسْبِقَ فَلَا خَيْرَ فِيهِ وَإِنْ كَانَ لَا يُؤْمِنُ أَنْ يَسْبِقَ فَلَا بَأْسَ بِهِ». رَوَاهُ فِي شَرْحِ السُّنَّةِ

وَفِي رِوَايَةِ أَبِي دَاوُدَ: قَالَ: «مَنْ أَدْخَلَ فَرَسًا بَيْنَ فَرَسَيْنِ يَغْنِي وَهُوَ لَا يَأْمَنُ أَنْ يَسْبِقَ فَلَيْسَ بِقِمَارٍ وَمَنْ أَدْخَلَ فَرَسًا بَيْنَ فَرَسَيْنِ وَقَدْ أَمِنَ أَنْ يَسْبِقَ فَهُوَ قِمَارٌ»

3875- Ebû Hureyre'nin bildirdiğine göre Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem):
"Kim diğerlerini geçmesinden emin olduğu bir atı (yarışacak) iki atın arasına koyarsa bunda hayır yoktur. Diğerlerini geçmesinden emin olunmayan at söz konusu olduğunda ise bir mahzuru yoktur" buyurdu.

Beğavî Şerhu's-Sünne'de

Ebû Dâvud (2579) rivayeti: *"Her kim yarışı kazanacağı belli olmayan bir atı diğer atlarla yarışa sokarsa bu kumar sayılmaz. Ancak kazanacağı bilinen bir atı diğer atlarla yarıştırsa bu kumardır."* [Zayıf]

Ebû Dâvud (2579) * İrvâ (1509)

۳۸۷۶ - [۱۶] وَعَنْ عِمْرَانَ بْنِ حُصَيْنٍ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: «لَا جَلَبَ وَلَا جَنْبَ». زَادَ يَحْيَى فِي حَدِيثِهِ: «فِي الرَّهَانِ» * رَوَاهُ أَبُو دَاوُدَ وَالتَّسَائِيُّ وَرَوَاهُ التِّرْمِذِيُّ مَعَ زِيَادَةٍ فِي بَابِ «الْخَصْبِ»

3876- İmrân b. Husayn'ın bildirdiğine göre Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "YarıŖta atı (daha hızlı koŖması için) kovalayacak adamı tutmak (celeb) ve (yorulduğu zaman yerine devam etmesi için) yedek at tutmak (cenep) yoktur" buyurdu —ravi Yahya: "ödüllü yarıŖta" ibaresini ekledi— [Sahih]

Ebû Dâvud (2581), Nesâi (3284) ve Tirmizî (1123) * Sahihu'l-Câmi' (7483) Tirmizî'de gasp ile ilgili fazladan bir cümle vardır ki daha önce yerinde geçmiştir.

۳۸۷۷ - [۱۷] عَنْ أَبِي قَتَادَةَ عَنِ النَّبِيِّ ﷺ قَالَ خَيْرُ الْخَيْلِ الْأَذْهَمُ الْأَفْرَحُ الْأَرْثَمُ ثُمَّ الْأَفْرَحُ الْمُحَجَّلُ فَإِنْ لَمْ يَكُنْ أَذْهَمَ فَكُمَيْتٌ عَلَى هَذِهِ الشَّيْءِ
* رواه الترمذي والدارمي

3877- Ebû Katâde'nin bildirdiğine göre Allah'ın Resûlû (sallallahu aleyhi vesellem): "En iyi atlar, siyah olan, alnında, üst dudağı ile burnunda da beyazlık olan (=edhem) atlardır. Sonra ön sağ ayağı hariç diğer ayakları siyah olan attır. Edhem at bulamazsanız aynı özelliklerde kızıl atlar (edinmeniz) diğerlerinden daha iyidir" buyurdu. [Sahih]

Tirmizî (1696) ve Dârimî * [Sahih Sünen et-Tirmizî]

۳۸۷۸ - [۱۸] عَنْ أَبِي وَهَبِ الْجُشَمِيِّ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ عَلَيْكُمْ بِكُلِّ كُمَيْتٍ أَغْرَ مُحَجَّلٍ أَوْ أَشَقَرَ أَغْرَ مُحَجَّلٍ أَوْ أَذْهَمَ أَغْرَ مُحَجَّلٍ * رواه أبو داود والنسائي

3878- Ebû Vehb el-Cuşemî der ki: Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Doru (kırmızı siyah karışımı), sakar, ayakları sekili veya kızıl, sakar, ayakları sekili veya siyah, sakar, ayakları sekili atlar besleyiniz" buyurdu. [Zayıf]

Ebû Dâvud (2543) ve Nesâi (3565) * Daifu't-Terğib (805)

۳۸۷۹ - [۱۹] عَنِ ابْنِ عَبَّاسٍ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: يُمْنُ الْخَيْلِ فِي الشُّفْرِ

★ رواه الترمذي وأبو داود

3879- İbn Abbâs bildirdiğine göre Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): *"Kızıl renkli atlar bereketli olanlardır"* buyurdu. [Sahih]

Tirmizî (1695) ve Ebû Dâvud (2545) * Daifu't-Terğîb (1255)

۳۸۸۰ - [۲۰] عَنْ عُثْبَةَ بْنِ عَبْدِ السَّلْمِيِّ أَنَّهُ سَمِعَ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ يَقُولُ لَا

تَقْضُوا نَوَاصِي الْخَيْلِ وَلَا مَعَارِفَهَا وَلَا أَذْنَابَهَا فَإِنَّ أَذْنَابَهَا مَذَابُهَا وَمَعَارِفَهَا دِفَاؤُهَا وَنَوَاصِيهَا مَعْقُودٌ فِيهَا الْخَيْرُ" ★ رواه أبو داود

3880- Utbe b. Abd es-Sülemî, Resûlullah'ın (sallallahu aleyhi vesellem): *"Atların perçemlerini, yelelerini ve kuyruklarını kesmeyin. Çünkü atın kuyruğu yelpazesidir, yelesi elbisesidir ve perçemlerinde hayırlar düğümlüdür"* buyurduğunu işitmiştir. [Zayıf]

Ebû Dâvud (2542) * Daifu't-Terğîb (804)

۳۸۸۱ - [۲۱] عَنْ أَبِي وَهَبِ الْجَشْمِيِّ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: "ارْتَبَطُوا

الْخَيْلِ وَامْسَحُوا بِنَوَاصِيهَا وَأَعْجَازِهَا أَوْ قَالَ أَكْفَالِهَا وَقَلْدُوهَا وَلَا تَقْلِدُوهَا الْأُوتَارَ" ★ رواه أبو داود والنسائي

3881- Ebû Vehb el-Cuşemî der ki: Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): *"At besleyin ve beslediğiniz atların perçemlerini ve sağrılarını (arkalarını) sıvazlayın" veya "Arkalarını sıvazlayın ve boyunlarına takı takın. Ama telden takı (nazarlık) takmayın"* buyurdu. [Hasen]

Ebû Dâvud (2553) ve Nesâî (6/128) * [Sahih Sünen Ebî Dâvud]

۳۸۸۲ - [۲۲] عَنْ ابْنِ عَبَّاسٍ قَالَ: كَانَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ عَبْدًا مَأْمُورًا، مَا اخْتَصَّنَا دُونَ النَّاسِ بِشَيْءٍ إِلَّا بِثَلَاثٍ: أَمَرْنَا أَنْ نُسَبِّحَ الْوُضُوءَ، وَأَنْ لَا نَأْكُلَ الصَّدَقَةَ، وَأَنْ لَا نُتَزِّيَ حِمَارًا عَلَى فَرَسٍ * رواه الترمذي والنسائي

3882- İbn Abbâs der ki: "Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem), Allah tarafından görevlendirilmiş bir kuldu. Diğer insanlardan ayrı olarak bizlere özellikle tavsiye ettiği üç şey şuydu: Abdesti güzelce almayı, sadaka (zekat) yememeyi ve atla eşeği çiftleştirmememizi emretmiştir." [Sahih]

Tirmizi (1701) ve Nesâî(141) * [Sahih Sünen et-Tirmizi]

۳۸۸۳ - [۲۳] عَنْ عَلِيِّ بْنِ أَبِي طَالِبٍ قَالَ: أُهْدِيَتْ لِرَسُولِ اللَّهِ ﷺ بَغْلَةٌ فَزَكَّيْتُهَا فَقَالَ عَلِيٌّ: لَوْ حَمَلْنَا الْحَمِيرَ عَلَى الْخَيْلِ لَكَانَتْ لَنَا مِثْلَ هَذِهِ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: إِنَّمَا يَفْعَلُ ذَلِكَ الَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ * رواه أبو داود والنسائي

3883- Ali b. Ebî Tâlib der ki: Hz. Peygamber'e (sallallahu aleyhi vesellem) bir katır hediye edildiğinde, Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) ona binince, ben: "Eğer eşeklerle atları çiftleştiresek, bizim de bunun gibi katırlarımız olurdu" dedim. Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Bunu işi bilmeyenler yapar" buyurdu. [Sahih]

Ebû Dâvud (2565) ve Nesâî (3524) * [Sahih Sünen Ebi Dâvud]

۳۸۸۴ - [۲۴] عَنْ أَنَسٍ، قَالَ: "كَانَتْ قَبِيْعَةُ سَيْفِ رَسُولِ اللَّهِ ﷺ مِنْ فِضَّةٍ" * رواه الترمذي وأبو داود والنسائي والدارمي

3884- Saïd b. Ebî'l-Hasan der ki: Resûlullah'ın (sallallahu aleyhi vesellem) kılıcının kabzasının ucu gümüş idi. [Sahih]

Tirmizi (1691), Ebû Dâvud (2584), Nesâî (8/219) ve Dârimî (2457) * İrvâ (822)

۳۸۸۵ - [۲۵] عَنْ مَزِيدَةَ قَالَ دَخَلَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ يَوْمَ الْفَتْحِ وَعَلَى سَيْفِهِ
ذَهَبٌ وَفِضَّةٌ * رواه الترمذي وقال: هذا حديث غريب

3885- Mezîde der ki: "Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) Fetih gününde (Mekke'ye) girdiği zaman kılıcının kınında altın ve gümüş (süslemeler) vardı." [Zayıf]

Tirmizi (1690 "ğarib") * [Daif Süneni't-Tirmizi]

۳۸۸۶ - [۲۶] عَنِ السَّائِبِ بْنِ يَزِيدَ، أَنَّ النَّبِيَّ ﷺ "كَانَ عَلَيْهِ يَوْمَ أُحُدٍ دِرْعَانِ
قَدْ ظَاهَرَ بَيْنَهُمَا" * رواه أبو داود وابن ماجه

3886- Sâib b. Yezîd'in bildirdiğine göre Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem), Uhud savaşı gününde iki zırhı üst üste giymiştir. [Sahih]

Ebû Dâvud (2590) ve İbn Mâce (2806) * [Sahih Sünen İbn Mâce]

۳۸۸۷ - [۲۷] عَنِ ابْنِ عَبَّاسٍ قَالَ: "كَانَتْ رَايَةَ رَسُولِ اللَّهِ ﷺ سَوْدَاءَ وَلَوَاؤُهُ
أَبْيَضُ" * رواه الترمذي وابن ماجه

3887- İbn Abbâs diyor ki: "Resûlullah'ın (sallallahu aleyhi vesellem) bayrağı siyah, sancağı ise beyazdı." [Hasen]

Tirmizî (1681) ve İbn Mâce (2818) * [Sahih Sünen et-Tirmizi]

۳۸۸۸ - [۲۸] عَنْ يُونُسَ بْنِ عُبَيْدٍ مَوْلَى مُحَمَّدِ بْنِ الْقَاسِمِ قَالَ بَعَثَنِي مُحَمَّدُ
بْنُ الْقَاسِمِ إِلَى الْبَرَاءِ بْنِ عَازِبٍ أَشْأَلُهُ عَنْ رَايَةِ رَسُولِ اللَّهِ ﷺ فَقَالَ كَانَتْ سَوْدَاءَ
مُرَبَّعَةً مِنْ نَمْرَةٍ * رواه أحمد والترمذي وأبو داود

3888- Muhammed b. el-Kâsım'ın azatlısı Yûnus b. Ubeyd der ki: Muhammed b. el-Kâsım beni, Resûlullah'ın (sallallahu aleyhi vesellem) bayrağını sormak için Berâ b. Âzib'e gönderdi. Berâ: "Nemire kumaşından (içinde beyaz çizgiler de olan) siyah renkli ve kare şeklinde idi" dedi. [Sahih]

Ahmed (18830), Tirmizî (1680) ve Ebû Dâvud (2591) * [Sahih Sünen Ebî Dâvud]

۳۸۸۹ - [۲۹] عَنْ جَابِرٍ أَنَّ النَّبِيَّ ﷺ دَخَلَ مَكَّةَ وَلِوَاؤُهُ أبيضُ * رواه الترمذي

وَأبو داود وابن ماجه

3889- Câbir der ki: "Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) Mekke'ye girdiğinde sancağı beyaz renkte idi." [Sahih]

Tirmizî (1679), Ebû Dâvud (2592) ve İbn Mâce (2817) * [Sahih Sünen et-Tirmizî]

3- FASIL

۳۸۹۰ - [۳۰] عَنْ أَنَسٍ قَالَ: لَمْ يَكُنْ شَيْءٌ أَحَبُّ إِلَيَّ رَسُولِ اللَّهِ ﷺ بَعْدَ

النِّسَاءِ مِنَ الْخَيْلِ * رواه النسائي

3890- Enes b. Mâlik der ki: "Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) için kadınlardan sonra attan daha sevgili bir şey yoktu." [Zayıf]

Nesâî (3564) * Daifu't-Terğîb (803)

۳۸۹۱ - [۳۱] عَنْ عَلِيٍّ قَالَ: كَانَتْ بِيَدِ رَسُولِ اللَّهِ ﷺ قَوْسٌ عَرَبِيَّةٌ، فَرَأَى

رَجُلًا بِيَدِهِ قَوْسٌ فَارِسِيَّةٌ، فَقَالَ: مَا هَذِهِ؟ أَلْفَهَا، وَعَلَيْكُمْ بِهِذِهِ وَأَشْبَاهِهَا، وَرِمَاحِ

الْقَنَا، فَإِنَّهُمَا يَزِيدُ اللَّهُ لَكُمْ بِهِمَا فِي الدِّينِ، وَيُمْكِّنُ لَكُمْ فِي الْبِلَادِ. . رواه ابن

ماجه

3891- Ali (b. Ebî Tâlib) der ki: Resûlullah'ın (sallallahu aleyhi vesellem) elinde bir Arap tarzı yay vardı. Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) o sırada elinde İran tarzı bir yay olan bir adam görünce: "Bu nedir? At onu!" buyurdu ve devamla: "Sizin şunu ve şunun benzerleri ile (kanâ denilen) mızrakları edinmeniz gerekir. Zira Allah, sizin için dini bunlarla güçlendirecek ve size çeşitli ülkeleri (in fethini) nasib edecektir" buyurdu. [Zayıf]

İbn Mâce (2810) * es-Silsiletu'd-Daife (4499)

باب آداب السَّفَر Yolculuk Âdabı

1- FASIL

۳۸۹۲ - [۱] عَنْ كَعْبِ بْنِ مَالِكٍ أَنَّ النَّبِيَّ ﷺ خَرَجَ يَوْمَ الْخَمِيسِ فِي غَزْوَةِ

تَبُوكَ، وَكَانَ يُحِبُّ أَنْ يُخْرَجَ يَوْمَ الْخَمِيسِ * رواه البخاري

3892- Ka'b b. Mâlik'in bildirdiğine göre Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem), Tebûk gazvesine Perşembe günü çıktı ve perşembe gününde yola çıkmayı severdi. [Sahih]

Buhâri (2950)

۳۸۹۳ - [۲] عَنِ ابْنِ عُمَرَ عَنِ النَّبِيِّ ﷺ قَالَ «لَوْ يَعْلَمُ النَّاسُ مَا فِي الْوَحْدَةِ مَا

أَعْلَمُ مَا سَارَ زَاكِبٌ بِلَيْلٍ وَحْدَهُ» * رواه البخاري

3893- İbn Ömer bildiriyor: Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem): "İnsanlar yalnız başına yapılan yolculukta benim bilmekte olduğum sakıncayı bilselerdi, hiçbir süvari geceyin yalnız başına yolculuk etmezdi" buyurdu. [Sahih]

Buhârî (2998)

۳۸۹۴ - [۳] عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ، عَنِ النَّبِيِّ ﷺ قَالَ: لَا تَضْحَبُ الْمَلَائِكَةُ رُفْقَةً فِيهَا كَلْبٌ، أَوْ جَرَسٌ * رواه مسلم

3894- Ebû Hureyre'nin bildirdiğine göre, Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Melekler yanlarında köpek veya çan olan bir topluluğa yoldaşlık etmezler" buyurdu. [Sahih]

Müslim (2113)

۳۸۹۵ - [۴] عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ، أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ قَالَ: الْعَجْرَسُ مَرَامِيرُ الشَّيْطَانِ * رواه مسلم

3895- Ebû Hureyre'nin bildirdiğine göre, Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Çan sesi şeytanın müziğidir" buyurmuştur. [Sahih]

Müslim (2114)

۳۸۹۶ - [۵] وَعَنْ أَبِي بَشِيرٍ الْأَنْصَارِيِّ: أَنَّهُ كَانَ مَعَ رَسُولِ اللَّهِ ﷺ فِي بَعْضِ أَسْفَارِهِ فَأَرْسَلَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ رَسُولًا أَنْ لَا يَتَّقِينَ فِي رَقَبَةِ بَعِيرٍ قِلَادَةً مِنْ وَتَرٍ أَوْ قِلَادَةً إِلَّا قُطِعَتْ * متفق عليه

3896- Ebû Beşîr el-Ensârî anlatıyor: Yolculuklarımdan birinde Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) ile birlikteydim. Bir ara Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) bir elçi gönderdi ve kafiledakilere hiçbir devenin boynunda gerdanlık veya kiriş (yay ipi) kalmamasını ve olanların bunları kesmesini emretti. [Sahih]

Buhârî (3005) ve Müslim (2115)

۳۸۹۷ - [۶] عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: إِذَا سَافَرْتُمْ فِي الْخِصْبِ فَأَعْطُوا الْإِبِلَ حَظَّهَا مِنَ الْأَرْضِ، وَإِذَا سَافَرْتُمْ فِي السَّنَةِ فَأَسْرِعُوا عَلَيْهَا الشَّيْرَ، وَإِذَا عَرَسْتُمْ بِاللَّيْلِ فَاجْتَنِبُوا الطَّرِيقَ، فَإِنَّهَا مَأْوَى الْهَوَامِّ بِاللَّيْلِ". وفي رواية: "وَإِذَا سَافَرْتُمْ فِي السَّنَةِ فَبَادِرُوا بِهَا نَقِيهَا" * رواه مسلم

3897- Ebû Hureyre, Resûlullah'ın (sallallahu aleyhi vesellem): "Yolculuk sırasında merası olan bir yerden geçerseniz develere o yerden nasiplerini verin. Kurak olan bir yerden geçiyor iseniz acele ediniz. Gece vakti istirahat için mola vereceğiniz zaman yoldan uzak durunuz. Çünkü yollar geceleyin böcek ve haşaratların barınak yeridir" buyurduğunu bildiriyor.

Müslim (1926)

۳۸۹۸ - [۷] عَنْ أَبِي سَعِيدٍ الْخُدْرِيِّ قَالَ بَيْنَمَا نَحْنُ فِي سَفَرٍ مَعَ النَّبِيِّ ﷺ إِذْ جَاءَ رَجُلٌ عَلَى رَاحِلَةٍ لَهُ قَالَ فَجَعَلَ يَضْرِبُ بَصْرَهُ يَمِينًا وَشِمَالًا فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ مَنْ كَانَ مَعَهُ فَضْلٌ ظَهَرَ فَلْيُعْذِ بِهِ عَلَى مَنْ لَا ظَهَرَ لَهُ وَمَنْ كَانَ لَهُ فَضْلٌ مِنْ زَادٍ فَلْيُعْذِ بِهِ عَلَى مَنْ لَا زَادَ لَهُ قَالَ فَذَكَرَ مِنْ أَصْنَافِ الْمَالِ مَا ذَكَرَ حَتَّى رَأَيْنَا أَنَّهُ لَا حَقَّ لِأَحَدٍ مِنَّا فِي فَضْلٍ * رواه مسلم

3898- Ebû Saîd el-Hudrî anlatıyor: Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) ile beraber bir yolculuktayken devesinin üzerinde adamın biri geldi ve sağa sola bakınmaya başladı. Bunun üzerine Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Fazla bineği olan bineği olmayana, fazla azığı olan da azığı olmayana versin" buyurdu. Bu şekilde bütün var olan malları saydı (ve paylaşılmasını söyledi). Öyle ki kişinin sahip olduğu fazla malda kimsenin hakkı olmadığını düşündük.

Müslim (1728)

۳۸۹۹ - [۸] عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ قَالَ: السَّفَرُ قِطْعَةٌ مِنَ الْعَذَابِ يَمْنَعُ أَحَدَكُمْ نَوْمَهُ وَطَعَامَهُ وَشَرَابَهُ، فَإِذَا قَضَى أَحَدُكُمْ نَهْمَتَهُ مِنْ وَجْهِهِ فَلْيَتَعَجَّلْ إِلَى أَهْلِهِ * متفق عليه

3899- Ebû Hureyre'nin bildirdiğine göre, Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem):
"Yolculuk azaptan bir parçadır. Kişiyi uykusundan, yemeğinden ve içeceğinden eder. Eğer biriniz yolculukta iken işlerini bitirirse ailesine dönmekte acele etsin" buyurdu. [Sahih]

Buhârî (3001) ve Müslim (1927)

۳۹۰۰ - [۹] عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ جَعْفَرٍ قَالَ: كَانَ النَّبِيُّ ﷺ إِذَا جَاءَ مِنْ سَفَرٍ تُلْقِي بِصَبِيَّانِ أَهْلِ بَيْتِهِ، وَإِنَّهُ جَاءَ مَرَّةً مِنْ سَفَرٍ فَحَمَلَنِي حِينَهَا بَيْنَ يَدَيْهِ، وَجَاءَ أَحَدُ ابْنَيْ فَاطِمَةَ فَأَزْدَفَهُ خَلْفَهُ فَدَخَلْنَا ثَلَاثَةَ الْمَدِينَةِ عَلَى دَابَّةٍ * رواه مسلم

3900- Abdullah b. Câfer bildiriyor: Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) bir seferden döndüğünde, Medine çocukları tarafından karşılanırdı. Bir keresinde seferden dönerken (Medine'ye girişinde) beni bineğinin ön tarafına bindirdi. Hz. Fâtıma'nın çocuklarından birisi gelince, onu da bineğin terkesine bindirdi ve Medine'ye bineğin üzerinde üçümüz girdik. [Sahih]

Müslim (2428)

۳۹۰۱ - [۱۰] عَنْ أَنَسِ بْنِ مَالِكٍ أَنَّهُ أَقْبَلَ هُوَ وَأَبُو طَلْحَةَ مَعَ النَّبِيِّ ﷺ وَمَعَ النَّبِيِّ ﷺ صَفِيَّةٌ مُزِدَفَهَا عَلَى رَاحِلَتِهِ * رواه البخاري

3901- Enes b. Mâlik bildiriyor: Enes kendisi ve (üvey babası) Ebû Talha, Hz. Peygamber'in (sallallahu aleyhi vesellem) beraberinde (Hayber seferinden) dönüyorlardı. Allah Resûlü (sallallahu aleyhi vesellem) beraberinde Safiyye vardı. Hz.

Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem), Safiyye'yi binek devesinin arka tarafına bindirmişti. [Sahih]

Buhârî (3086)

۳۹۰۲ - [۱۱] عَنْ أَنَسِ بْنِ مَالِكٍ أَنَّ النَّبِيَّ ﷺ كَانَ لَا يَطْرُقُ أَهْلَهُ لَيْلًا كَانَ يَدْخُلُ عَلَيْهِمْ غُدُوَّةَ أَوْ عَشِيَّةً * متفق عليه

3902- Enes b. Mâlik'in naklettiğine göre (yolculuktan döndüğünde) Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem), ailesinin yanına gece vakti girmezdi. Ya sabah vakti ya da akşamla yatsı arası girerdi. [Sahih]

Buhârî (1800) ve Müslim (1928)

۳۹۰۳ - [۱۲] وَعَنْ جَابِرٍ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ «إِذَا أَطَالَ أَحَدُكُمْ الْغَيْبَةَ فَلَا يَطْرُقُ أَهْلَهُ لَيْلًا» * متفق عليه

3903- Câbir b. Abdillâh der ki: Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Sizden biriniz evinden ayrılığını uzattığı zaman, ailesinin yanına geceleyin ansızın gelmesin" buyurdu. [Sahih]

Buhârî (5244) ve Müslim (715)

۳۹۰۴ - [۱۳] عَنْ جَابِرِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمَا أَنَّ النَّبِيَّ ﷺ قَالَ «إِذَا دَخَلْتَ لَيْلًا فَلَا تَدْخُلْ عَلَى أَهْلِكَ حَتَّى تَسْتَجِدَّ الْمُغِيبَةَ وَتَمْتَسِطَ الشَّعْثَةَ» * متفق عليه

3904- Câbir b. Abdillâh bildiriyor: Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) "Yolculuktan gece vakti döndüğün zaman hanımın kendi (etek) tıraşını yapıp saçlarını düzeltene kadar evine girme" buyurdu. [Sahih]

Buhârî (5079) ve Müslim (715)

۳۹۰۵ - [۱۴] عَنْ جَابِرِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمَا أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ لَمَّا قَدِمَ الْمَدِينَةَ نَحَرَ جَزُورًا أَوْ بَقْرَةً * رواه البخاري

3905- Câbir b. Abdillâh der ki: Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem), (Tebûk ve Zâtu'r-Rıkaa seferlerinden) Medine'ye geldiği zaman bir deve ya da bir sığır kesmiştir. [Sahih]

Buhârî (3089)

۳۹۰۶ - [۱۵] عَنْ كَعْبِ بْنِ مَالِكٍ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ كَانَ لَا يَقْدَمُ مِنْ سَفَرٍ إِلَّا نَهَارًا ضُحَى ، فَإِذَا قَدِمَ بَدَأَ بِالْمَسْجِدِ فَصَلَّى فِيهِ رَكْعَتَيْنِ ، ثُمَّ جَلَسَ فِيهِ * متفق عليه

3906- Ka'b b. Mâlik'in bildirdiğine göre, Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) seferden geldiği zaman şehre mutlaka kuşluk vaktinde girerdi. Şehre girdiğinde de önce Mescid'e gider iki rekat namaz kılıp sonra orada otururdu. [Sahih]

Buhârî (3088) ve Müslim (716)

۳۹۰۷ - [۱۶] عَنْ جَابِرِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ قَالَ: كُنْتُ مَعَ النَّبِيِّ ﷺ فِي سَفَرٍ فَلَمَّا قَدِمْنَا الْمَدِينَةَ قَالَ لِي «ادْخُلِ الْمَسْجِدَ فَصَلِّ رَكْعَتَيْنِ» * رواه البخاري

3907- Câbir b. Abdillâh der ki: Ben bir seferde Hz. Peygamber'in (sallallahu aleyhi vesellem) beraberinde bulundum. Medine'ye geldiğimiz zaman Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) bana: "Mescid'e gir de iki rekat namaz kıl" buyurdu. [Sahih]

Buhârî (3087)

2- FASIL

۳۹۰۸ - [۱۷] عَنْ صَخْرِ الْعَامِدِيِّ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ اللَّهُمَّ بَارِكْ لِأُمَّتِي فِي بُكُورِهَا قَالَ وَكَانَ إِذَا بَعَثَ سَرِيَّةً أَوْ جَيْشًا بَعَثَهُمْ أَوَّلَ النَّهَارِ وَكَانَ صَخْرٌ رَجُلًا تَاجِرًا وَكَانَ إِذَا بَعَثَ تِجَارَةً بَعَثَهُمْ أَوَّلَ النَّهَارِ فَأُتِيَ وَكَثُرَ مَالُهُ * رواه الترمذي وأبو داود والدارمي

3908- Sahr el-Ġâmidî, Resûlullah'ın (sallallahu aleyhi vesellem): "Allahım! Sabahın erken saatlerinde ümmetime bereketler ihsan et!" buyurduğunu nakleder. Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) bir yere ordu ve müfreze göndereceği zaman onları günün ilk saatlerinde gönderirdi. Ravi der ki: "Sahr tüccar biri idi. Ticaret için (kafile) yollayacağı zaman onları erkenden yollardı. Devamlı olarak böyle yaptığı için de malı çoğaldı." [Sahih]

Tirmizi (1212), Ebû Dâvud (2606) ve Dârimi * [Sahih Sünen Ebî Dâvud]

۳۹۰۹ - [۱۸] عَنْ أَنَسِ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ عَلَيْكُمْ بِالذُّلْجَةِ فَإِنَّ الْأَرْضَ تُطْوَى بِاللَّيْلِ * رواه أبو داود

3909- Enes'in bildirdiğine göre Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Yolculuğunuzu gece yapmaya gayret edin. Zira gece vakti yeryüzü katlanır (kısa olur)" buyurdu. [Sahih]

Ebû Dâvud (2571) * Sahihu't-Terğib (3122)

۳۹۱۰ - [۱۹] عَنْ عَمْرِو بْنِ شُعَيْبٍ، عَنْ أَبِيهِ، عَنْ جَدِّهِ، أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ قَالَ: الرَّايِبُ شَيْطَانٌ، وَالرَّايِبَانِ شَيْطَانَانِ، وَالثَّلَاثَةُ رَكْبٌ * رواه مالك والترمذي وأبو داود والنسائي

3910- Amr b. Şuayb, babasından, o da dedesinden, Resûlullah'ın (sallallahu aleyhi vesellem): *"Bir yolcu bir şeytan demektir. İki yolcu iki şeytan demektir. Üç yolcu ise kafiledir"* buyurduğunu bildiriyor. [Sahih]

Mâlik (2801), Tirmizî (1674), Ebû Dâvud (2607) ve Dârimî * Sahîhu't-Terğîb (3108)

۳۹۱۱ - [۲۰] وعن أبي سعيد الخدري أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ قَالَ: إِذَا كَانَ ثَلَاثَةٌ

فِي سَفَرٍ فَلْيُؤَمِّرُوا * رواه أبو داود

3911- Ebû Saîd el-Hudrî'nin bildirdiğine göre Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): *"Bir yolculukta (en az) üç kişi bulunduğu zaman (içlerinden) birini başkan seçsinler"* buyurdu. [Sahih]

Ebû Dâvud (2608) * [Sahih Sünen Ebî Dâvud]

۳۹۱۲ - [۲۱] عَنْ ابْنِ عَبَّاسٍ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ خَيْرُ الصَّحَابَةِ أَرْبَعَةٌ

وَخَيْرُ السَّرَايَا أَرْبَعٌ مِائَةٌ وَخَيْرُ الْجُيُوشِ أَرْبَعَةُ آلَافٍ وَلَا يُغْلَبُ اثْنَا عَشَرَ أَلْفًا مِنْ

قَلَّةٍ * رواه الترمذي وأبو داود والدارمي وقال الترمذي: هذا حديث غريب

3912- İbn Abbâs'ın bildirdiğine göre Allah'ın Resûlü (sallallahu aleyhi vesellem): *"(Yolculukta) en iyi arkadaşlık dört kişilik olandır. En iyi müfreze dört yüz kişilik, en iyi ordu da dört bin kişilik olandır. Oniki bin kişilik bir ordunun yenilmesi ise azlıktan dolayı olmaz"* buyurdu.

Tirmizî (1555, "ğarîb"), Ebû Dâvud (2611) ve Dârimî

۳۹۱۳ - [۲۲] وعن جابر قال: قَالَ كَانَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ يَتَخَلَّفُ فِي الْمَسِيرِ

فَيُرْجِي الضَّعِيفَ وَيُزِدُّ وَيَدْعُو لَهُمْ * رواه أبو داود

3913- Câbir b. Abdillâh bildiriyor: "Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) Yolculukta biraz geride kalır, zayıflara yardım eder, (bazılarını) bineğinin terkinde alır ve onlara dua ederdi." [Sahih]

Ebû Dâvud (2639) * es-Silsiletu's-Sahihâ (2120)

٣٩١٤ - [٢٣] وعن أبي ثعلبة الخشني قال: كَانَ النَّبِيُّ ﷺ إِذَا نَزَلَ مَنْزِلًا فَعَسَكَرَ تَفَرَّقُوا عَنْهُ فِي الشَّعَابِ وَالْأَوْدِيَةِ، فَقَامَ فِيهِمْ فَقَالَ: إِنَّ تَفَرُّقَكُمْ فِي الشَّعَابِ وَالْأَوْدِيَةِ، إِنَّمَا ذَلِكُمْ مِنَ الشَّيْطَانِ، فَكَانُوا إِذَا نَزَلُوا بَعْدَ ذَلِكَ انْضَمَّ بَعْضُهُمْ إِلَى بَعْضٍ حَتَّىٰ إِنَّكَ لَتَقُولُ: لَوْ بَسَطْتُ عَلَيْهِمْ كِسَاءَ لَعَمَّتْهُمْ أَوْ نَحُوَ ذَلِكَ * رواه أبو داود

3914- Ebû Sa'lebe el-Huşenî der ki: Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) bir yerde konakladığı vakit askerler kendisinden ayrılıp yollara ve vadilere dağılırlardı. Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) kalkıp: "Sizlerin yollara ve vadilere dağılmanız şeytandandır" buyurdu. Bundan sonra bir yerde konakladıkları vakit birbirlerinin yanına dizilirlerdi. Öyle ki, üzerlerine bir örtü yaysan hepsi örtünün altında kalırdı, diyebilirdin. [Sahih]

Ebû Dâvud (2628) * [Sahih Sünen Ebî Dâvud]

٣٩١٥ - [٢٤] عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ مَسْعُودٍ قَالَ كُنَّا يَوْمَ بَدْرٍ كُلُّ ثَلَاثَةٍ عَلَىٰ بَعِيرٍ كَانَ أَبُو لُبَابَةَ وَعَلِيُّ بْنُ أَبِي طَالِبٍ زَمِيلَي رَسُولِ اللَّهِ ﷺ قَالَ وَكَانَتْ عُقْبَةُ رَسُولِ اللَّهِ ﷺ قَالَ فَقَالَا نَحْنُ نَمَشِي عَنْكَ. فَقَالَ "مَا أَنْتُمَا بِأَقْوَىٰ مِنِّي وَلَا أَنَا بِأَعْنَىٰ عَنِ الْأَجْرِ مِنْكُمَا". رواه في شرح السنة

3915- Abdullah b. Mes'ûd bildiriyor: Bedir savaşında üç kişiye bir deve düşüyordu (yani nöbetleşe biniyorduk). Ebû Lübâbe ve Ali b. Ebî Tâlib, Resûlullah'la (sallallahu aleyhi vesellem) beraber nöbetleşe bir deveye biniyorlardı. Hz. Peygamber'in (sallallahu aleyhi vesellem) yürüme sırası gelince: "Biz senin yerine

yürürüz" dediler. Allah'ın Resûlü (sallallahu aleyhi vesellem): "Siz benden daha güçlü değilsiniz, ben de sizden daha fazla sevaptan müstağni değilim (benim de ecre ihtiyacım vardır)" buyurdu. [Hasen]

Ahmed (3891) ve Beğavî Şerhu's-Sünne'de

۳۹۱۶ - [۲۵] عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ عَنِ النَّبِيِّ ﷺ قَالَ إِيَّاكُمْ أَنْ تَتَّخِذُوا ظُهُورَ دَوَابِّكُمْ مَنَابِرَ فَإِنَّ اللَّهَ إِنَّمَا سَخَّرَهَا لَكُمْ لِتُبَلِّغُوا إِلَى بَلَدٍ لَمْ تَكُونُوا بِالِغِيهِ إِلَّا بِشِقِّ الْأَنْفُسِ وَجَعَلَ لَكُمْ الْأَرْضَ فَاعْلَمْنَهَا فاقضوا حاجتكم * رواه أبو داود

3916- Ebû Hureyre'nin bildirdiğine göre Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem): "Sakın hayvanlarınızın sırtını minber olarak kullanmayın! Zira Allah onları, ancak güçle ulaşabileceğiniz beldelere sizi ulaştırmaları için emrinize vermiştir. Yeri de sizin için yarattı. Bunun için öylesi bir ihtiyacınızı yerde karşılayın!" buyurdu. [Sahih]

Ebû Dâvud (2567) * es-Silsiletu's-Sahîha (1/22)

۳۹۱۷ - [۲۶] عَنْ أَنَسِ بْنِ مَالِكٍ قَالَ كُنَّا إِذَا نَزَلْنَا مَنْزِلًا لَا نُسَبِّحُ حَتَّى نُحَلَّ الرِّحَالُ * رواه أبو داود

3917- Enes b. Mâlik der ki: "Bir yerde konakladığımız zaman hayvanların yükü indirilinceye kadar nafîle namazı kılmazdık." [Sahih]

Ebû Dâvud (2551) * [Sahih Sünen Ebî Dâvud]

۳۹۱۸ - [۲۷] وَعَنْ بَرِيدَةَ قَالَتْ: بَيْنَمَا رَسُولُ اللَّهِ ﷺ يَمْشِي جَاءَ رَجُلٌ وَمَعَهُ حِمَارٌ فَقَالَ يَا رَسُولَ اللَّهِ ازْكَبْ وَتَأَخَّرَ الرَّجُلُ فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ لَا أَنْتَ أَحَقُّ

بِضَدِّ دَائِيكَ مَنِّي إِلَّا أَنْ تَجْعَلَهُ لِي قَالَ فَإِنِّي قَدْ جَعَلْتُهُ لَكَ فَرَكِبْ * رواه الترمذي
وأبو داود

3918- Bureyde der ki: Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) yürürken yanında merkebi olan bir adam geldi ve: "Ey Allah'ın Resûlü! Sen bin!" dedikten sonra kendisi geride durdu. Bunun üzerine Resûlullah (sellellahu aleyhi vesellem): "Hayır! Hayvanına binmeye sen benden daha layıksın. Ancak bu hakkı bana verirken başka" buyurdu. Adam da: "Onu sana verdim" dedi. Resûlullah da (sallallahu aleyhi vesellem) ona o şekilde bindi. [Sahih]

Tirmizî (2773) ve Ebû Dâvud (2572) * [Sahih Sünen Ebi Dâvud]

٣٩١٩ - [٢٨] وعن سعيد بن أبي هند عن أبي هريرة قال: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ
تَكُونُ إِبِلٌ لِلشَّيَاطِينِ وَيُبُوتٌ لِلشَّيَاطِينِ فَأَمَّا إِبِلُ الشَّيَاطِينِ فَقَدْ رَأَيْتَهَا يَخْرُجُ أَحَدُكُمْ
بِجُنَيْبَاتٍ مَعَهُ قَدْ أَشَمَّنَهَا فَلَا يَغْلُو بَعِيرًا مِنْهَا وَيَمُرُّ بِأَخِيهِ قَدْ انْقَطَعَ بِهِ فَلَا يَحْمِلُهُ
وَأَمَّا بُيُوتُ الشَّيَاطِينِ فَلَمْ أَرَهَا كَانَ سَعِيدٌ يَقُولُ لَا أَرَاهَا إِلَّا هَذِهِ الْأَقْفَاضُ الَّتِي
يَسْتُرُ النَّاسُ بِالذَّبْيَاجِ * رواه أبو داود

7967 Saîd b. Ebî Hind'in Ebû Hureyre'den bildirdiğine göre Allah'ın Resûlü (sallallahu aleyhi vesellem): "Şeytanlar için olan develer ve evler de vardır. Biriniz yanında yedek develerle birlikte yola çıkar ve onlardan hiçbirine binmez. Giderken, yürümekten takati kesilen bir kardeşine rastlar ve onu bu develerden birine bindirmez. İşte şeytana ait olan develer bunlardır ve bunları görmüşümdür. Şeytana ait olan evleri ise henüz görmedim" buyurdu. Saîd ise şöyle derdi: "Gördüğüm kadarıyla şeytana ait olan evler, insanların ipekten örtülerle süsledikleri (ve develerin üzerinde taşıdıkları) kafeslerdir." [Zayıf]

Ebû Dâvud (2568) * es-Silsiletu'd-Daife (2303)

۳۹۲۰ - [۲۹] وعن سهل بن معاذ عن أبيه قال: غَزَوْنَا مَعَ رَسُولِ اللَّهِ ﷺ،
فَرَأَى مَنَزِلًا فِيهِ ضَيْقٌ، فَضَيَّقَ النَّاسَ، وَقَطَعُوا الطَّرِيقَ، فَتَنَادَى مُتَنَادِيهِ: "مَنْ حَبَسَ
مَنَزِلًا، أَوْ قَطَعَ طَرِيقًا، فَلَا جِهَادَ لَهُ" * رواه أبو داود

3920- Sehl b. Muâz, babasından naklediyor: Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) ile beraber bir gazveye çıkmıştık. Derken dar bir konaklama yerine geldik. İnsanlar oraya sıkışıp yolu kapattılar. Bunun üzerine O'nun bir münâdisi şöyle seslendi: "*Kim bir yerde izdiham yapar veya yolu kapatırsa onun cihâdı yoktur.*" [Hasen]

Ebû Dâvud (2629) * [Sahih Sünen Ebî Dâvud]

۳۹۲۱ - [۳۰] عَنْ جَابِرِ عَنِ النَّبِيِّ ﷺ قَالَ: إِنَّ أَحْسَنَ مَا دَخَلَ الرَّجُلُ عَلَى
أَهْلِهِ إِذَا قَدِمَ مِنْ سَفَرٍ أَوَّلَ اللَّيْلِ * رواه أبو داود

3921- Câbir der ki: Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vasellem): "*Seferden dönen kişinin ailesinin yanına gireceği vaktin en güzeli, gecenin başlangıç zamanıdır*" buyurdu. [Sahih]

Ebû Dâvud (2777) * Sahihu'l-Câmi' (1545)

3- FASIL

۳۹۲۲ - [۳۱] عَنْ أَبِي قَتَادَةَ قَالَ كَانَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ إِذَا كَانَ فِي سَفَرٍ فَعَرَّسَ
بِلَيْلٍ اضْطَجَعَ عَلَى يَمِينِهِ وَإِذَا عَرَّسَ قُبَيْلَ الصُّبْحِ نَصَبَ دِرَاعَهُ وَوَضَعَ رَأْسَهُ عَلَى
كَفِّهِ * رواه مسلم

3922- Ebû Katâde der ki: "Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) bir yolculukta gece konakladığı zaman sağ tarafına yatarı. Sabaha karşı mola

verdiğinde ise başını avuçlarının arasına koyar, dirseklerini de havaya diker öyle uyurdu." [Sahih]

Müslim (683)

۳۹۲۳ - [۳۲] عَنْ ابْنِ عَبَّاسٍ قَالَ بَعَثَ النَّبِيُّ ﷺ عَبْدَ اللَّهِ بْنَ رَوَاحَةَ فِي سِرِّيَّةٍ فَوَافَقَ ذَلِكَ يَوْمَ الْجُمُعَةِ فَعَدَا أَصْحَابَهُ فَقَالَ أَتَخَلَّفُ فَأَصْلِي مَعَ رَسُولِ اللَّهِ ? ثُمَّ أَلْحَقَهُمْ فَلَمَّا صَلَّى مَعَ رَسُولِ اللَّهِ ﷺ رَأَاهُ فَقَدَّالَ مَا مَنَعَكَ أَنْ تَعْدُوَ مَعَ أَصْحَابِكَ فَقَالَ أَرَدْتُ أَنْ أَصْلِي مَعَكَ ثُمَّ أَلْحَقَهُمْ قَالَ لَوْ أَنْفَقْتَ مَا فِي الْأَرْضِ جَمِيعًا مَا أَدْرَكْتَ فَضْلَ غَدَوْتِهِمْ * رواه الترمذي

3923- İbn Abbâs der ki: Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem), Abdullah b. Revâha'yı bir müfrezeyle gönderdi. Cuma'ya denk geldiği için, "Resûlullah'la (sallallahu aleyhi vesellem) Cuma namazını kılalım da sonra onlara yetişirim" diye düşündü. Arkadaşları ise erkenden yola çıktı. Hz. Peygamber'le (sallallahu aleyhi vesellem) beraber namazı kıldıktan sonra Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) onu görünce: "Arkadaşlarınla neden gitmedin" diye sordu. Abdullah: "Seninle namazı kılıp sonra peşlerinden gitmek istedim" deyince Allah Resûlü (sallallahu aleyhi vesellem): "Dünyada bulunan herşeyi infak etsen dahi yine onların o erken yola çıkışlarındaki fazileti elde edemezsin" buyurdu. [Zayıf]

Tirmizî (527) * [Daif Süneni't-Tirmizî]

۳۹۲۴ - [۳۳] عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ عَنِ النَّبِيِّ ﷺ قَالَ لَا تَصْحَبُ الْمَلَائِكَةَ رُفْقَةً فِيهَا

جِلْدُ نَمْرٍ * رواه أبو داود

3924- Ebû Hureyre'nin bildirdiğine göre Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Yanlarında kaplan derisi bulunan bir gruba melekler eşlik etmez" buyurdu. [Zayıf]

Ebû Dâvud (4130) * Daifu't-Terğib (1817)

٣٩٢٥ - [٣٤] عَنْ سَهْلِ بْنِ سَعْدٍ، قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: "سَيِّدُ الْقَوْمِ فِي السَّفَرِ خَادِمُهُمْ، فَمَنْ سَبَقَهُمْ بِخِدْمَةٍ لَمْ يَسْبِقُوهُ بِعَمَلٍ إِلَّا الشَّهَادَةَ" * رواه البيهقي في "شعب الإيمان"

3925- Sehl b. Sa'd'ın bildirdiğine göre Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Yolculukta iken kavmin efendisi, onlara hizmet edendir. Onu hizmette geçenler ise kendisini şehitlikten başka hiçbir amelle geçemez" buyurdu. [Zayîf]

Beyhaki, Şuabu'l-îmân'da (8050) * Daifu'l-Câmi' (3325)

باب الْكِتَابِ إِلَى الْكُفَّارِ وَدُعَائِهِمْ إِلَى الْإِسْلَامِ

Kafirlerle Mektup Göndererek Onları İslâm'a Davet

1- FASIL

٣٩٢٦ - [١] عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عَبَّاسٍ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ كَتَبَ إِلَيَّ قَيْصَرَ يَدْعُوهُ إِلَى الْإِسْلَامِ، وَبَعَثَ بِكِتَابِهِ إِلَيْهِ مَعَ دِحْيَةَ الْكَلْبِيِّ، وَأَمَرَهُ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ أَنْ يَدْفَعَهُ إِلَى عَظِيمٍ بَضْرَى لِيَدْفَعَهُ إِلَيَّ قَيْصَرَ فَإِذَا فِيهِ «بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ مِنْ مُحَمَّدٍ عَبْدِ اللَّهِ وَرَسُولِهِ، إِلَى هِرْقَلِ عَظِيمِ الرُّومِ، سَلَامٌ عَلَيَّ مِنْ اتَّبَعَ الْهُدَى، أَمَا بَعْدُ فَإِنِّي أَدْعُوكَ بِدُعَايَةِ الْإِسْلَامِ، أَسْلِمْتَ تَسَلَّمْتَ، وَأَسْلِمْتَ يُؤْتِكَ اللَّهُ أَجْرَكَ مَرَّتَيْنِ، فَإِن تَوَلَّيْتَ فَعَلَيْكَ إِثْمُ الْأَرِيسِيِّينَ وَ«يَا أَهْلَ الْكِتَابِ تَعَالَوْا إِلَى كَلِمَةٍ سَوَاءٍ بَيْنَنَا وَبَيْنَكُمْ أَلَّا نَعْبُدَ إِلَّا اللَّهَ وَلَا نُشْرِكَ بِهِ شَيْئًا وَلَا يَتَّخِذَ بَعْضُنَا بَعْضًا أَرْبَابًا مِنْ دُونِ اللَّهِ فَإِن تَوَلَّوْا

فَقُولُوا اشْهَدُوا بِأَنَّا مُسْلِمُونَ ﴿﴾ * متفق عليه. وَفِي رِوَايَةٍ لِمُسْلِمٍ قَالَ مِنْ مُحَمَّدٍ رَسُولِ اللَّهِ " وَقَالَ: «إِثْمُ الْيَرِيسِيِّينَ» وَقَالَ: «بِدِعَايَةِ الْإِسْلَامِ»

3926- Abdullah b. Abbâs bildiriyor: Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) İslâm'a çağırarak üzere Bizans Kaysar'ını bir mektup yazdı. Mektubunu ona Dihye el-Kelbî ile yolladı. Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem), Dihye'ye mektubu Kaysar'a sunması için Busrâ halkının liderine vermesini emretti. Mektubun içinde şunların yazılmış olduğunu gördük: *"Rahman ve Rahîm olan Allah'ın adıyla. Hidâyet yoluna uyanlara selâm olsun! Bundan sonra: (Ey Bizans milletinin büyüğü!) Ben seni İslâm davetine çağırıyorum. Müslüman ol ki selâmete eresin. Müslüman ol ki Allah senin ecrini iki kat versin. Eğer bu davetimi kabul etmezsen Erîsîlerin günahı senin üzerindedir. "Ey Kitab ehli! Bizimle sizin aranızda eşit ve müşterek olan bir söze geliniz: Allah'tan başkasına tapmayalım. O'na hiçbir şeyi ortak tutmayalım, Allah'ı bırakıp da birbirimizi rabler edinmeyelim. Eğer (Ehl-i kitab bu davetten) yüz çevirirlerse, siz de onlara: «Şahit olun, biz muhakkak Müslümanlarız» deyin"* (Âl-i İmrân Sur. 64). [Sahih]

Buhârî (7) ve Müslim (1773)

۳۹۲۷ - [۲] عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عَبَّاسٍ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ بَعَثَ بِكِتَابِهِ إِلَى كِسْرَى، فَأَمَرَهُ أَنْ يَدْفَعَهُ إِلَى عَظِيمِ الْبَحْرَيْنِ، يَدْفَعُهُ عَظِيمُ الْبَحْرَيْنِ إِلَى كِسْرَى، فَلَمَّا قَرَأَهُ كِسْرَى خَرَّقَهُ، فَحَسِبْتُ أَنَّ سَعِيدَ بْنَ الْمُسَيَّبِ قَالَ فَدَعَا عَلَيْهِمُ النَّبِيُّ ﷺ أَنْ يُمَزَّقُوا كُلُّ مُمَزَّقٍ * رواه البخاري

3927- Abdullah b. Abbâs der ki: Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) Kistrâ'ya mektubunu (İbn Huzâfe ile) yolladı ve mektubu götürüp (Kisra'nın valisi olan) Bahreyn büyüğüne vermesini emretti. O da götürüp Kistrâ'ya verdi. Kistrâ mektubu görünce onu yırtıp parçaladı. İbn Şihâb dedi ki: Ben, Saîd b. el-Müseyyeb'in: Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) (Kistrâ ile halkına): *"Parça parça olsunlar"* diye beddua etti, dediğini sanıyorum. [Sahih]

Buhârî (64)

۳۹۲۸ - [۳] عَنْ أَنَسٍ أَنَّ نَبِيَّ اللَّهِ ﷺ كَتَبَ إِلَيَّ كِسْرَى وَإِلَى قَيْصَرَ وَإِلَى النَّجَاشِيِّ وَإِلَى كُلِّ جَبَّارٍ، يَدْعُوهُمْ إِلَى اللَّهِ تَعَالَى، وَلَيْسَ بِالنَّجَاشِيِّ الَّذِي صَلَّى عَلَيْهِ النَّبِيُّ ﷺ " * رواه مسلم

3928- Enes der ki: Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) Kistrâ'ya, Kayser'e, Necâşî'ye ve her diktatöre mektup yazarak kendilerini Allah'a davet etmiştir. Bu Necâşî, cenaze namazını Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)'in kıldığı Necâşî değildir. [Sahih]

Müslim (1774)

۳۹۲۹ - [۴] عَنْ سُلَيْمَانَ بْنِ بُرَيْدَةَ، عَنْ أَبِيهِ، قَالَ: كَانَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ إِذَا أَمَرَ أَمِيرًا عَلَى سَرِيَّةٍ أَوْ جَيْشٍ أَوْصَاهُ فِي خَاصَّةِ نَفْسِهِ بِتَقْوَى اللَّهِ وَبِالْمُؤْمِنِينَ وَالْمُسْلِمِينَ، وَقَالَ: اغْرُزُوا بِاسْمِ اللَّهِ، وَفِي سَبِيلِ اللَّهِ، اغْرُزُوا وَلَا تَغْلُوا، وَلَا تُمَثِّلُوا، وَلَا تَعْدِرُوا، وَلَا تَقْتُلُوا وَلِيدًا، فَإِذَا أَنْتَ لَقَيْتَ عَدُوَّكَ مِنَ الْمُشْرِكِينَ فَادْعُهُمْ إِلَى ثَلَاثٍ، فَأَيْتُهُنَّ مَا أَجَابُوكَ إِلَيْهَا فَاقْبَلْ مِنْهُمْ، وَكَفَّ عَنْهُمْ: ادْعُهُمْ إِلَى الْإِسْلَامِ، فَإِنْ أَجَابُوكَ فَاقْبَلْ مِنْهُمْ وَكَفَّ عَنْهُمْ، ثُمَّ ادْعُهُمْ إِلَى أَنْ يَتَّحَوَّلُوا مِنْ دَارِهِمْ إِلَى دَارِ الْمُهَاجِرِينَ، وَأَخْبِرْهُمْ أَنَّهُمْ إِنْ فَعَلُوا ذَلِكَ فَلَهُمْ مَا لِلْمُهَاجِرِينَ وَعَلَيْهِمْ مَا عَلَى الْمُهَاجِرِينَ، وَإِنْ هُمْ أَبَوْا أَنْ يَتَّحَوَّلُوا إِلَى دَارِ الْمُهَاجِرِينَ فَأَخْبِرْهُمْ أَنَّهُمْ يَكُونُونَ كَأَعْرَابِ الْمُسْلِمِينَ، يَجْرِي عَلَيْهِمْ حُكْمُ اللَّهِ كَمَا يَجْرِي عَلَى الْمُؤْمِنِينَ، وَلَا يَكُونُ لَهُمْ فِي الْقَيْءِ وَلَا فِي الْغَنِيمَةِ شَيْءٌ، إِلَّا أَنْ يُجَاهِدُوا مَعَ الْمُسْلِمِينَ، فَإِنْ هُمْ أَبَوْا فَاسْأَلْهُمْ إِعْطَاءَ الْجَزْيَةِ، فَإِنْ فَعَلُوا فَاقْبَلْ مِنْهُمْ وَكَفَّ عَنْهُمْ، فَإِنْ أَبَوْا فَاسْتَعِنَ بِاللَّهِ وَقَاتِلْهُمْ، فَإِنْ حَاصَرْتَ أَهْلَ حِصْنٍ فَسَأَلُوكَ أَنْ تَجْعَلَ لَهُمْ ذِمَّةَ اللَّهِ، وَذِمَّةَ نَبِيِّكَ فَلَا

تَجْعَلْ لَهُمْ ذِمَّةَ اللَّهِ، وَلَا ذِمَّةَ نَبِيِّكَ، وَلَكِنْ اجْعَلْ لَهُمْ ذِمَّتَكَ، وَذِمَّةَ أَبِيكَ، وَذِمَّةَ أَصْحَابِكَ، فَإِنَّكُمْ أَنْ تَعُدُّوهُ، بِذِمَّتِكُمْ وَذِمَّةِ آبَائِكُمْ أَهْوَنُ عَلَيْكُمْ مِنْ أَنْ تَعُدُّوهُ ذِمَّةَ اللَّهِ وَذِمَّةَ رَسُولِ اللَّهِ، فَإِنْ أَنْتَ حَاضِرَتْ أَهْلَ حِضْنِ فَسَأَلُوكَ أَنْ تُنْزِلَهُمْ عَلَى حُكْمِ اللَّهِ، فَلَا تُنْزِلَهُمْ عَلَى حُكْمِ اللَّهِ، وَلَكِنْ أَنْزِلَهُمْ عَلَى حُكْمِكَ، فَإِنَّكَ لَا تَدْرِي أَتُصِيبُ حُكْمَ اللَّهِ فِيهِمْ أَمْ لَا؟ * رواه مسلم

3929- Süleymân b. Bureyde, babasından bildiriyor: Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) bir ordu veya müfrezeyle komutan tayin ettiği zaman kendisine özellikle Allah'ın takvasını, beraberindeki müslümanlara da hayırla davranmasını öğütlerdi. Sonra şöyle buyururdu:

"Allah'ın yolunda onun adıyla savaşın ve kafirlerle çarpışın. Savaşın, ancak aşırıya kaçmayın, gaddar olmayın, ölümlerin organlarını kesmeyin ve çocukları öldürmeyin! Müşriklerden düşmanla karşılaştığınız zaman onları üç şeye davet et. Birini kabul ettiklerinde artık onları bırak. Onları İslam'a davet et. Şayet kabul ederlerse onlarla savaşma. Sonra onlara, kendi ülkelerini bırakıp Muhacirlerin yurduna göçmelerini teklif et ve bu durumda Muhacirlerin lehine olan şeyin onların da lehine, Muhacirlerin aleyhine olan şeyin de onların aleyhine olacağını söyle. Eğer göçmeyi kabul etmezlerse, bedevi müslümanların hükmünde olacaklarını, müminlere uygulanan Allah'ın hükümlerinin onların da üzerine uygulanacağını bildir. Müslümanlarla birlikte savaşmadıkları sürece ganimetten ve vergiden pay alamayacaklarını söyle. Şayet kabul etmezlerse onlardan cizye iste. Cizyeye razı olurlarsa onları bırak. Ama cizyeye de karşı çıkarlarsa Allah'tan yardım dile ve onlarla savaş. Bir kale ahalisini muhasara altına aldığı zaman, eğer senden Allah'ın ve Peygamberinin zimmetini (emanını) isterlerse onlara ne Allah'ın, ne de Peygamberinin zimmetini verme. Ancak senin ve yanındaki arkadaşlarının zimmetini verebilirsin. Zira sizin ve arkadaşlarınızın zimmetini bozması, Allah'ın ve Peygamberinin zimmetinin bozulmasından daha hafiftir. Bir kale ahalisini muhasara altına aldığı zaman eğer senden kendilerine Allah'ın hükmünü uygulamayı isterlerse Allah'ın hükmünü değil

de, sen kendi hükmünü uygula. Çünkü Allah'ın hükmünü uygularken isabet edip edemeyeceğini bilemezsin." [Sahih]

Müslim (1731)

۳۹۳۰ - [۵] وَعَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ أَبِي أَوْفَى: أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ فِي بَعْضِ أَيَّامِهِ الَّتِي لَقِيَ فِيهَا الْعَدُوَّ انْتَهَرَ حَتَّى مَالَتِ الشَّمْسُ ثُمَّ قَامَ فِي النَّاسِ فَقَالَ: «يَا أَيُّهَا النَّاسُ لَا تَتَمَنَّؤْا لِقَاءَ الْعَدُوِّ وَاسْأَلُوا اللَّهَ الْعَافِيَةَ فَإِذَا لَقِيتُمْ فَاصْبِرُوا وَاعْلَمُوا أَنَّ الْحِجَّةَ تَحْتَ ظِلَالِ السُّيُوفِ» ثُمَّ قَالَ: «اللَّهُمَّ مُنْزِلَ الْكِتَابِ وَمُجْرِي السَّحَابِ وَهَازِمَ الْأَحْزَابِ وَاهْزِمْهُمْ وَأَنْصُرْنَا عَلَيْهِمْ»

3930- Abdullah b. Ebî Evfâ'nın bildirdiğine göre düşmanla karşılaştığı gazalardan birinde Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem güneş tepe noktasından batıya doğru meyledinceye kadar bekledi, sonra kalktı ve: "Ey insanlar! Düşmanla karşılaşmayı arzu etmeyin; Allah'tan âfiyet dileyin. Fakat düşmanla karşılaşınca da sabredin ve bilin ki, cennet kılıçların gölgesi altındadır" buyurdu. Sonra Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle dua etti: "Ey Kitab'ı indiren, bulutları gökyüzünde gezdiren ve düşman saflarını darmadağın eden Allahım! şu düşmanı perişan et ve bizi onlara karşı muzaffer kıl!" [Sahih]

Buhârî (2966) ve Müslim (1742)

۳۹۳۱ - [۶] عَنْ أَنَسِ بْنِ مَالِكٍ أَنَّ النَّبِيَّ ﷺ كَانَ إِذَا عَزَا بِنَا قَوْمًا لَمْ يَكُنْ يَغْزُوا بِنَا حَتَّى يُضْبِحَ وَيَنْظُرَ، فَإِنْ سَمِعَ أَذَانًا كَفَّ عَنْهُمْ، وَإِنْ لَمْ يَسْمَعْ أَذَانًا أَغَارَ عَلَيْهِمْ، قَالَ فَخَرَجْنَا إِلَى خَيْبَرَ فَانْتَهَيْنَا إِلَيْهِمْ لَيْلًا، فَلَمَّا أَضْبِحَ وَلَمْ يَسْمَعْ أَذَانًا رَكِبَ وَرَكِبَتْ خَلْفَ أَبِي طَلْحَةَ، وَإِنَّ قَدَمِي لَتَمَسَّ قَدَمَ النَّبِيِّ ﷺ. قَالَ فَخَرَجُوا إِلَيْنَا بِمَكَاتِلِهِمْ وَمَسَاجِيهِمْ فَلَمَّا رَأَوْا النَّبِيَّ ﷺ قَالُوا مُحَمَّدٌ وَاللَّهِ، مُحَمَّدٌ وَالْحَمِيسُ.

قَالَ فَلَمَّا رَأَاهُمْ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ قَالَ «اللَّهُ أَكْبَرُ، اللَّهُ أَكْبَرُ، خَرِبَتْ خَيْبَرُ، إِنَّا إِذَا نَزَلْنَا بِسَاحَةِ قَوْمٍ فَسَاءَ صَبَاحُ الْمُنْذِرِينَ» * متفق عليه

3931- Enes der ki: Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) bizleri bir kavmin üzerine gazaya götürdüğü vakitlerde sabah olmadıkça ve beklemedikçe bize saldırı yaptırmazdı. Beklediğinde şayet ezan sesi işitirse onlara saldırmaktan vazgeçerdi. Ezan sesi işitmezse üzerlerine baskın yapardı.

Enes dedi ki: Bu Hayber'e doğru yola çıktık; sonunda geceleyin onların yurduna ulaştık. Sabah olup da bir ezan işitmeyince, Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) hayvanına bindi. Ben de Ebû Talha'nın hayvanının tergisine bindim. Benim ayağım (yanımızda bineğinde olan) Allah Resûlü'nün (sallallahu aleyhi vesellem) ayağına dokunuyordu. Hayber halkı sepetleri ve çapalarıyla bize doğru çıktılar. Hz. Peygamber'i (sallallahu aleyhi vesellem) gördükleri vakit: "Muhammed; vallahi Muhammed ve ordu!" dediler. Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) onları görünce: "Allahu ekber. Hayber harab oldu. Çünkü biz bir kavmin sahasına indiğimiz zaman, o uyarılıp korkutulanların sabahı çok kötü olur" buyurdu. [Sahih]

Buhârî (610) ve Müslim (1365)

۳۹۳۲ - [۷] وَعَنْ الثُّعْمَانِ بْنِ مِقْرِنٍ قَالَ: شَهِدْتُ الْقِتَالَ مَعَ رَسُولِ اللَّهِ ﷺ

فَكَانَ إِذَا لَمْ يِقَاتِلْ أَوَّلَ النَّهَارِ انْتَهَرَ حَتَّى تَهَبَ الْأَرْوَاحُ وَتَحْضُرَ الصَّلَاةُ * رواه

البخاري

3932- Nu'mân b. Mukarrin dedi ki: "Resûlullah'la (sallallahu aleyhi vesellem) savaşlarda bulundum ve Allah Resûlü (sallallahu aleyhi vesellem) günün başlangıcında savaşa başlamazdı. Rüzgarların esip namaz vaktinin gelmesini beklerdi." [Sahih]

Buhârî (3160)

2- FASIL

۳۹۳۳ - [۸] عن النعمان بن مقرن قال: شهدت رسول الله ﷺ فكان إذا لم يقابل أول النهار أحر القتال، حتى تزول الشمس، وتهب الرياح، وينزل النصر * رواه أبو داود

3933- Nu'mân b. Mukarrin der ki: Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) günün başlarında savaşa başlamazsa, savaşı güneşin batıya kaymasına kadar ertelerdi. Sonrasında rüzgâr çıkar ve Allah'tan yardım inerdi. [Sahih]

Ebû Dâvud (2655) * [Sahih Sünen Ebî Dâvud]

۳۹۳۴ - [۹] عن الثعمان بن مقرن قال غزوت مع النبي ﷺ فكان إذا طلع الفجر أمسك حتى تطلع الشمس فإذا طلعت قاتل فإذا انتصف النهار أمسك حتى تزول الشمس فإذا زالت الشمس قاتل حتى العصر ثم أمسك حتى يضيء العصر ثم يقاتل قال وكان يقال عند ذلك تهيج رياح النصر ويدعو المؤمنون لجيوشهم في صلاتهم * رواه الترمذي

3934- Nu'mân b. Mukarrin der ki: Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) beraber savaşa katıldım. Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) gün ağardığı zaman Güneş doğana dek savaşı durdurur, Güneş doğunca gün ortasma kadar savaşırdı. Gün ortası olduğu zaman Güneş tepe noktasını aşana kadar savaşı durdurur, Güneş batıya kayınca da ikindiye kadar savaşırdı. İkindi olduğu zaman savaşı durdurur, namazı kıldırır, sonra savaşa devam ederdi. Bu anlarda: "Zafer rüzgarları esiyor" denilir, müminler namazlarında orduları için dua ederlerdi. [Zayıf]

Tirmizi (1612) * [Daif Sünen'l-t-Tirmizi]

۳۹۳۵ - [۱۰] عَنْ عِصَامِ الْمُزَنِيِّ قَالَ كَانَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ إِذَا بَعَثَ جَيْشًا أَوْ سَرِيَّةً يَقُولُ لَهُمْ إِذَا رَأَيْتُمْ مَسْجِدًا أَوْ سَمِعْتُمْ مُؤَذِّنًا فَلَا تَقْتُلُوا أَحَدًا * رواه الترمذي وأبو داود

3935- İsâm el-Müzenî bildiriyor: Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) bir ordu veya müfreze göndereceği zaman onlara: "Orada mescid görürseniz veya ezan sesi işitirseniz sakın kimseyi öldürmeyin!" buyururdu. [Zayıf]

Tirmizî (1549) ve Ebû Dâvud (2635) * [Daif Süneni't-Tirmizî]

3- FASIL

۳۹۳۶ - [۱۱] عَنْ أَبِي وَائِلٍ قَالَ: كَتَبَ خَالِدُ بْنُ الْوَلِيدِ إِلَى أَهْلِ فَارِسَ يَدْعُوهُمْ إِلَى الْإِسْلَامِ: "بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ مِنْ خَالِدِ بْنِ الْوَلِيدِ إِلَى رُسْتَمٍ، وَمِهْرَانَ، وَمَلِإِ فَارِسَ، سَلَامٌ عَلَيَّ مَنْ اتَّبَعَ الْهُدَى، أَمَا بَعْدُ، فَإِنَّا نَدْعُوكُمْ إِلَى الْإِسْلَامِ، فَإِنِ ابْتَيْتُمْ فَأَعْطُوا الْجِزْيَةَ عَن يَدِ وَأَنْتُمْ صَاغِرُونَ، فَإِنِ ابْتَيْتُمْ، فَإِنَّ مَعِيَ قَوْمًا يُحِبُّونَ الْقَتْلَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ كَمَا تُحِبُّ فَارِسُ الْحَمْرَ، وَالسَّلَامُ عَلَيَّ مَنْ اتَّبَعَ الْهُدَى". رواه في شرح السنة

3936- Ebû Vâil anlatıyor: Hâlîd b. el-Velîd, Fârisi'lere bir mektup yazdı. Onları İslâm'a davet etmek üzere şöyle diyordu: "Bismillahirrahmanirrahim. Hâlîd b. el-Velîd'den Rüstem, Mihrân ve Fâris halkına; Selam hidayete tabi olanların üzerine olsun. Bundan sonra: Hiç şüphesiz biz, sizi İslâm'a çağırıyoruz. Eğer kabul etmezseniz alçak bir şekilde cizye verin. Çünkü benim yanımda, Farisilerin şarabı sevdiği gibi, Allah yolunda öldürmeyi seven bir topluluk var. Selam hidayete tabi olanların üzerine olsun."

Beğavî Şerhu's-Sünne'de

باب القتال في الجهاد
Cihadda Çarpışma

1- FASIL

۳۹۳۷ - [۱] عن جَابِرِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ يَوْمَ أُحُدٍ أَرَأَيْتَ إِنْ قُتِلْتُ فَأَيَّنَ أَنَا قَالَ فِي الْجَنَّةِ فَأَلْقَى تَمْرَاتٍ فِي يَدِهِ ثُمَّ قَاتَلَ حَتَّى قُتِلَ * متفق عليه

3937- Câbir b. Abdillâh bildiriyor: Adamın biri, Uhud savaşında Resûlullah'a (sallallahu aleyhi vesellem): "Şayet öldürülürsem sence nereye giderim?" diye sorduğunda Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem): "Cennete!" buyurdu. Bunun üzerine adam elindeki hurmaları attı ve ölene kadar savaştı. [Sahih]

Buhârî (4046) ve Müslim (1899)

۳۹۳۸ - [۲] وعن كعب بن مالك قال: وَلَمْ يَكُنْ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ يُرِيدُ غَزْوَةَ إِلاَّ وَرَى بِغَيْرِهَا، حَتَّى كَانَتْ تِلْكَ الْغَزْوَةُ، غَزَاهَا رَسُولُ اللَّهِ ﷺ فِي حَرِّ شَدِيدٍ، وَاسْتَقْبَلَ سَفْرًا بَعِيدًا وَمَفَازًا وَعَدُوًّا كَثِيرًا، فَجَلَّى لِلْمُسْلِمِينَ أَمْرَهُمْ لِيَتَأَهَّبُوا أَهْبَةً غَزَوْهُمْ، فَأَخْبَرَهُمْ بِوَجْهِهِ الَّذِي يُرِيدُ * رواه البخاري

3938- Ka'b b. Mâlik der ki: "Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) çoğu zaman bir savaşa gideceği zaman bir yeri gösterir, fakat başka bir yere giderdi. Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) Tebûk savaşını havaların çok sıcak olduğu bir zamanda uzaktan susuz çölü aşarak gelmiş ve çok sayıda düşmanla karşılaşmıştı. Bu sebeple Tebûk savaşında gideceği yeri açıkladı ve savaşa tam olarak hazır olmalarını söyledi." [Sahih]

Buhârî (2948)

۳۹۳۹ - [۳] وعن جابر قال: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: الْحَزْبُ خُدَعَةٌ. * متفق

عليه

3939- Câbir b. Abdillâh der ki: Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Harb hileden ibarettir" buyurdu. [Sahih]

Buhârî (3030) ve Müslim (1739)

۳۹۴۰ - [۴] عَنْ أَنَسِ قَالَ: كَانَ النَّبِيُّ ﷺ يَغْزُو بِأُمَّ سُلَيْمٍ وَنِسْوَةٍ مَعَهَا مِنَ

الْأَنْصَارِ، يَسْقِينِ الْمَاءَ وَيُدَاوِينِ الْجُرْحَى * رواه مسلم

3940- Enes'in naklettiğine göre Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem), Ümmü Süleym ve Ensâr'dan bazı kadınlar ile savaşa çıkardı ve bu kadınlar askerlere su dağıtır ve yaralıları tedavi ederlerdi. [Sahih]

Müslim (1810)

۳۹۴۱ - [۵] عَنْ أُمِّ عَطِيَّةَ الْأَنْصَارِيَّةِ قَالَتْ غَزَوْتُ مَعَ رَسُولِ اللَّهِ ﷺ سَبْعَ

غَزَوَاتٍ أَخْلَفُهُمْ فِي رِحَالِهِمْ فَأَصْنَعُ لَهُمُ الطَّعَامَ وَأُدَاوِي الْجُرْحَى وَأَقُومُ عَلَى

الْمَرْضَى * رواه مسلم

3941- Ümmü Atiyye el-Ensâriyye der ki: "Resûlullah'la (sallallahu aleyhi vesellem) birlikte yedi savaşa katıldım. Çadırlarında kalır onlara yemek yapardım. Yaralılarını tedavi eder, hastalarıyla ilgilenirdim."

Müslim (1812)

۳۹۴۲ - [۶] وعن عبد الله بن عمر قال: نَهَى رَسُولُ اللَّهِ ﷺ عَنْ قَتْلِ النِّسَاءِ

وَالصَّبِيَّانِ * متفق عليه

3942- Abdullah b. Ömer bildiriyor: Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem), kadınların ve çocukların öldürülmesini yasaklamıştır. [Sahih]

Buhârî (3015) ve Müslim (1744)

۳۹۴۳ - [۷] عَنِ الصَّعْبِ بْنِ جَثَامَةَ قَالَ: سُئِلَ النَّبِيُّ ﷺ عَنْ أَهْلِ الدَّارِ مِنَ الْمُشْرِكِينَ يَبْتَئُونَ فَيْصَابَ مِنْ نِسَائِهِمْ وَذَرَارِيهِمْ قَالَ: هُمْ مِنْهُمْ. وَفِي رِوَايَةٍ: "هُمْ مِنْ آبَائِهِمْ" ★ متفق عليه

3943- Sa'b b. Cessâme der ki: Hz. Peygamber'e (sallallahu aleyhi vesellem) Müşriklerin evlerine baskın yapıldığı sırada öldürülen kadın ve çocukların durumu sorduklarında: "Onlar da Müşriklerdendir" buyurdu. Bir diğer rivayette: "Onlar babalarındandır (onlar gibidir)" ibaresi geçmiştir. [Sahih]

Buhârî (1570) ve Müslim (1745)

۳۹۴۴ - [۸] عَنْ ابْنِ عُمَرَ: "أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ قَطَعَ نَخْلَ بَنِي النَّضِيرِ، وَحَرَّقَ وَلَهَا يَقُولُ حَسَّانُ

وَهَانَ عَلَى سَرَاةِ بَنِي لُؤَيٍّ حَرِيقٌ بِالْبُؤَيْرَةِ مُسْتَطِيرٌ

وَفِي ذَلِكَ نَزَلَتْ ﴿مَا قَطَعْتُمْ مِنْ لَيْنَةٍ أَوْ تَرَكْتُمُوهَا قَائِمَةً عَلَى أُصُولِهَا فَبِإِذْنِ اللَّهِ وَلِيُخْرِجَ الْفَاسِقِينَ﴾ الآية" ★ متفق عليه

3944- İbn Ömer der ki: Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): Benî Nadîr'in hürmalığını kesip yaktırmıştır. Hassân şu beyti bu olay için söylemiştir:

"Buveyre'de uçuşan yangın,

Benî Lûey eşrafına önemsiz geldi."

"İnkarcı Ehl-i kitabın yurtlarında hurma ağaçlarını kesmeniz veya onları kesmeyip gövdeleri üzerinde ayakta bırakmanız Allah'ın izniyledir. Allah yoldan çıkanları böylece rezilliğe uğrattır " âyeti de (Haşır Sur. 5) bu hususta indi. [Sahih]

Buhâri (2326, 4031) ve Müslim (1746)

۳۹۴۵ - [۹] وعن ابنِ عَوْنٍ قَالَ كَتَبْتُ إِلَى نَافِعٍ فَكَتَبَ إِلَيَّ أَنَّ النَّبِيَّ ﷺ أَغَارَ عَلَى بَنِي الْمُضَطَّلِقِ وَهُمْ غَارُونَ وَأَنْعَامُهُمْ تُسْقَى عَلَى الْمَاءِ ، فَقَتَلَ مَقَاتِلَهُمْ ، وَسَبَى ذَرَارِيَّهُمْ * متفق عليه

3945- İbn Avn bildiriyor: Nâfi'ye (bir konu hakkında) bir mektup yazdım. Cevaben bana şöyle yazdı: "Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem), Mustalik oğullarına, gafil buldukları ve hayvanlarını suladıkları bir sırada saldırdı. İçlerinden savaşılabilecek olanlarını öldürdü, kadın ve çocuklarını esir aldı." [Sahih]

Buhâri (2541) ve Müslim (1730)

۳۹۴۶ - [۱۰] عَنْ أَبِي أُسَيْدٍ قَالَ قَالَ النَّبِيُّ ﷺ يَوْمَ بَدْرٍ حِينَ صَفَّفْنَا لِقُرَيْشٍ وَصَفُّوا لَنَا «إِذَا أَكْتَبُوكُمْ فَعَلَيْكُمْ بِالنَّبْلِ». وفي رواية: «إِذَا أَكْتَبُوكُمْ فَارْمُوهُمْ وَاسْتَبْقُوا نَبْلَكُمْ» * رواه البخاري وَحَدِيثُ سَعْدٍ: «هَلْ تَنْصُرُونَ» سَنَذْكُرُهُ فِي بَابِ «فَضْلِ الْفُقَرَاءِ». وَحَدِيثُ الْبَرَاءِ: بَعَثَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ رَهْطًا فِي بَابِ «الْمُعْجَزَاتِ» إِنْ شَاءَ اللَّهُ تَعَالَى

3946- Ebû Useyd Mâlik b. Rabîa der ki: Bedir savaşı günü Kureyş'e karşı saf tuttuğumuz ve Kureyş de bize karşı savaş düzenine girdikleri zaman Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem): "Düşman ok menziline girdiğinde ok atmaya devam edin" buyurdu.

Bir diğer rivayette: "(Müşrikler) size yaklaştıkları zaman onlara ok atın. (Uzakta iseler) oklarınızı muhafaza edin" ibaresi geçmiştir. [Sahih]

Buhârî (3983) Sa'd'ın "...ilahi yardım göremezler" hadisi, Fakirlerin Fazileti bölümünde (no. 5232); Berâ'nın "Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) bir gurubu gönderdi" hadisi Mucizeler bölümünde (no. 5876) gelecektir.

2- FASIL

۳۹۴۷ - [۱۱] عَنْ عَبْدِ الرَّحْمَنِ بْنِ عَوْفٍ قَالَ: عَبَّأَنَا النَّبِيُّ ﷺ بِبَدْرِ لَيْلًا *

رواه الترمذي

3947- Abdurrahman b. Avf der ki: "Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem), Bedir savaşında bizi geceleyin savaş konumuna sokmuştu." [Zayıf]

Tirmizî (1677) * [Daif Süneni't-Tirmizî]

۳۹۴۸ - [۱۲] عَنِ الْمُهَلَّبِ بْنِ أَبِي صُفْرَةَ عَمَّنْ سَمِعَ النَّبِيَّ ﷺ يَقُولُ: إِنَّ

بَيْنَكُمْ الْعَدُوَّ، فَقُولُوا: حَمَّ لَا يُنْصَرُونَ * رواه الترمذي وأبو داود

3948- Mühelleb b. Ebî Sufre der ki: Sahabeden bir kimse Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Düşman gece karanlığından istifade ederek aranızda girerse (parola olarak) «Ha mîm la yunsarûn» deyin" buyurduğunu bildiriyor. [Sahih]

Tirmizî (1682) ve Ebû Dâvud (2597) * es-Silsiletu's-Sahîha (3097)

۳۹۴۹ - [۱۳] عَنْ سَمُرَةَ بْنِ جُنْدُبٍ قَالَ كَانَ شِعَارُ الْمُهَاجِرِينَ عَبْدَ اللَّهِ

وَشِعَارُ الْأَنْصَارِ عَبْدَ الرَّحْمَنِ * رواه أبو داود

3949- Semure b. Cundub der ki: "Muhâcirlerin işareti (parolası) Abdullah, Ensâr'ın ki ise Abdurrahman'dı." [Zayıf]

Ebû Dâvud (2595) * [Daîf Sünen Ebî Dâvud]

۳۹۵۰ - [۱۴] عن سلمة قال أمر رسول الله ﷺ علينا أبا بكر رضي الله عنه
فغزونا ناسا من المشركين فبيئناهم نقتلهم وكان شعارنا تلك الليلة أمث أمث *
رواه أبو داود

3950- Seleme bildiriyor: Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) komutan olarak başımıza Ebû Bekr'i atadı. Müşriklerden bir toplulukla savaşmaya hazırlandık. Gece vakti ani bir baskınla hepsini öldürdük. O gece parolamız "Öldür, öldür!" idi. O gece ben, kendi elimle Müşriklerden yedi tanesini öldürdüm. [Hasen]

Ebû Dâvud (2638) * [Sahîh Sünen Ebî Dâvud]

۳۹۵۱ - [۱۵] عن قيس بن عباد قال كان أصحاب النبي ﷺ يكرهون الصوت
عند القتال * رواه أبو داود

3951- Kays b. Ubâd der ki: "Hz. Peygamber'in (sallallahu aleyhi vesellem) ashâbı düşmanla çarpışırken bağırmayı sevmezlerdi." [Sahîh]

Ebû Dâvud (2656) * [Sahîh Sünen Ebî Dâvud]

۳۹۵۲ - [۱۶] عن سمرة بن جندب قال قال رسول الله ﷺ افتلوا شيوخ
المشركين واشتبقوا شيوخهم * رواه الترمذي وأبو داود

3952- Semure b. Cundub, Resûlullah'ın (sallallahu aleyhi vesellem): "(Savaşta) müşriklerin yaşlılarını öldürün; ama çocukları bırakın" buyurdu. [Zayıf]

Tirmizî (1583) ve Ebû Dâvud (2670) * [Daîf Süneni't-Tirmizî]

۳۹۵۳ - [۱۷] وعن غزوة فحدّثني أسامة، أنّ رسول الله ﷺ كان عهداً إليه، فقال: أغز عليّ أبنى صباحاً وحرّق * رواه أبو داود

3953- Usâme'nin bildirdiğine göre Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) (vefatından önce) sabahleyin (erkenden): "(Filistin'deki) Ubna'ya baskın yap ve yak" diye kendisine vasiyet etmiş. [Zayıf]

Ebû Dâvud (2616) * [Daîf Sünen Ebî Dâvud]

۳۹۵۴ - [۱۸] عن أبي أسيد الساعدي قال: قال النبي ﷺ يوم بدر: إذا أكتبوكم فآرؤمهم بالنبيل، ولا تسلؤا السيف حتى يغشؤكم * رواه أبو داود

3954- Ebû Useyd es-Sâidî dedi ki: Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) Bedr (savaşı) gününde; "Size yaklaştıklarında onlara ok atın. Onlar sizi iyice yakından sarıncaya kadar da kılıç çekmeyin" buyurdu. [Zayıf]

Ebû Dâvud (2669) * [Daîf Sünen Ebî Dâvud]

۳۹۵۵ - [۱۹] عن رباح بن ربيع قال: كُنَّا مَعَ رَسُولِ اللَّهِ ﷺ فِي غَزَاةٍ، وَالنَّاسُ مُجْتَمِعُونَ عَلَى شَيْءٍ فَبَعَثَ رَجُلًا فَقَالَ: انظُرْ عَلَامَ اجْتِمَاعِ هَؤُلَاءِ؟ فَجَاءَ فَقَالَ: عَلَى امْرَأَةٍ قَتِيلٍ فَقَالَ: مَا كَانَتْ هَذِهِ تُقَاتِلُ وَخَالِدُ بْنُ الْوَلِيدِ عَلَى الْمُقَدَّمَةِ فَقَالَ: قُلْ لِيخَالِدٍ لَا تَقْتُلَنَّ ذُرِّيَّةً وَلَا عَسِيفًا * رواه أبو داود

3955- Rabâh b. Rabî anlatıyor: Resûlullah'la (sallallahu aleyhi vesellem) beraber bir gazvede idik. İnsanlar bir şey için toplanmışlardı. Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) birini gönderdi ve: "Gidip bak ne diye toplanmışlar" buyurdu. Adam gelip te; "Öldürülmüş bir kadının başında toplanmışlar" deyince, Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem): "Ama bu kadın savaşanlar içinde savaşmış

değildi” karşılığını verdi ve adamı ordunun komutanı olan Hâlid b. el- Velid'e göndererek: “Hâlid'e söyle, sakın hiç bir kadını/çocuğu ve (savaştan başka iş için) kiralanan hiç bir adamı öldürmesin” buyurdu. [Sahih]

Ebû Dâvud (2669) * [Daif Sünen Ebî Dâvud]

۳۹۵۶ - [۲۰] عن أَنَسِ بْنِ مَالِكٍ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ قَالَ انْطَلِقُوا بِاسْمِ اللَّهِ وَبِاللَّهِ وَعَلَى مِلَّةِ رَسُولِ اللَّهِ وَلَا تَقْتُلُوا شَيْخًا فَاتِيَا وَلَا طِفْلًا وَلَا صَغِيرًا وَلَا امْرَأَةً وَلَا تَغْلُوا وَضُمُوا غَنَائِمَكُمْ وَأَصْلِحُوا وَأَحْسِنُوا إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُحْسِنِينَ * رواه أبو داود

3956- Enes b. Mâlik'in bildirdiğine göre Allah'ın Resûlü (sallallahu aleyhi vesellem): "Allah'ın adıyla, Allah için ve Resûlullah'ın dini mucibince gidin! Aciz yaşlıları, bebekleri, çocukları ve kadınları öldürmeyin! Ganimet konusunda ihanet etmeyin ve ganimetlerinizi bir arada tutun. Barışçıl olun ve iyilikle davranın. Zira Allah iyi davrananları sever" buyurdu. [Zayıf]

Ebû Dâvud (2614) * Daifu'l-Câmi' (1346)

۳۹۵۷ - [۲۱] عَنْ عَلِيٍّ قَالَ: تَقَدَّمَ يَغْنِي عَثْبَةَ بَنِ رَبِيعَةَ وَتَبَعَهُ ابْنُهُ وَأَخُوهُ فَتَادَى مَنْ يَبَارِزُ؟ فَانْتَدَبَ لَهُ شَبَابٌ مِنَ الْأَنْصَارِ. فَقَالَ: مَنْ أَنْتُمْ؟ فَأَخْبَرُوهُ فَقَالَ: لَا حَاجَةَ لَنَا فِيكُمْ إِنَّمَا أَرَدْنَا بَنِي عَمِنَّا، فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: قُمْ يَا حَمْرَةَ، قُمْ يَا عَلِيٍّ، قُمْ يَا عُبَيْدَةَ بْنَ الْحَارِثِ. فَأَقْبَلَ حَمْرَةَ إِلَى عَثْبَةَ، وَأَقْبَلْتُ إِلَى شَيْبَةَ، وَاخْتَلَفَ بَيْنَ عُبَيْدَةَ وَالْوَلِيدِ ضَرْبَتَانِ فَأَنْحَنَ كُلُّ وَاحِدٍ مِنْهُمَا صَاحِبَهُ، ثُمَّ مِلْنَا عَلَى الْوَلِيدِ فَقَتَلْنَاهُ، وَاحْتَمَلْنَا عُبَيْدَةَ * رواه أحمد وأبو داود

3957- Hz. Ali der ki: (Savaştan) Utbe b. Rabîa öne çıktı. Ardından da oğlu ve kardeşi onu takip ettiler. Utbe: "Benimle kim savaşıyor?" diye seslenince Ensâr'dan birkaç genç karşısına çıktılar. Utbe: "Siz kimsiniz?" diye sorunca,

gençler kim olduklarını ona söylediler. Utbe: "Bizim sizinle işimiz olmaz, karşımıza amcaoğullarımızın çıkmasını istiyoruz!" deyince, Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "*Ey Hamza kalk! Ey Ali kalk! Ey Ubeyde b. el-Hâris, sen de kalk!*" buyurdu. Hamza, Utbe'nin karşısına çıktı. Ben Şeybe'nin karşısına çıktım. Ubeyde ile Velîd karşılıklı birbirlerine iki kılıç salladılar ve her ikisi de yaralandı. Sonra biz de Velîd'e saldırdık. Onu öldürerek Ubeyde'yi taşıdık. [Sahih]

Ahmed ve Ebû Dâvud (2665) * [Sahih Sünen Ebî Dâvud]

۳۹۵۸ - [۲۲] عَنِ ابْنِ عُمَرَ قَالَ: بَعَثَنَا رَسُولُ اللَّهِ ﷺ فِي سَرِيَّةٍ، فَحَاصَ النَّاسَ حَيْضَةً، فَقَدِمْنَا الْمَدِينَةَ، فَاخْتَبَأْنَا بِهَا وَقُلْنَا: هَلَكْنَا، ثُمَّ آتَيْنَا رَسُولَ اللَّهِ ﷺ، فَقُلْنَا: يَا رَسُولَ اللَّهِ، نَحْنُ الْفَرَّازُونَ، قَالَ: بَلْ أَنْتُمْ الْعَكَازُونَ، وَأَنَا فِتْيَتُكُمْ * رواه الترمذي. وفي رواية أبي داود نحوه وقال: "لَا بَلْ أَنْتُمْ الْعَكَازُونَ، قَالَ: فَدَنَوْنَا فَقَبَّلْنَا يَدَهُ، فَقَالَ: إِنَّا فِئَةُ الْمُسْلِمِينَ"

وَسَنَدُكَرُ حَدِيثِ أُمِّيَّةَ بِنِ عَبْدِ اللَّهِ: كَانَ يَسْتَفْتِحُ وَحَدِيثُ أَبِي الدَّرْدَاءِ «ابْعُونِي فِي ضَعْفَائِكُمْ» فِي بَابِ «فَضْلِ الْفُقَرَاءِ» إِنْ شَاءَ اللَّهُ تَعَالَى

3958- İbn Ömer der ki: Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) bir müfreze olarak bizi gönderdi; ancak bozguna uğradık. Bunun üzerine Medine'ye gelip saklandık ve: "Bizler mahvolduk!" dedik. Sonra Resûlullah'a (sallallahu aleyhi vesellem) gelip: "Ey Allah'ın Resûlü! Biz savaştan kaçanlarız" dedik. Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "*Hayır! Sizler döne döne savaş eden kimselersiniz. Ben de Müslüman birliğinden bir askerim*" buyurdu.

Ebû Dâvud (2647) rivayetinde: "*Bilakis siz tekrar savaşa dönen kimselersiniz*" buyurdu. Biz de yaklaşip elini öptük. Bunun üzerine; "*Ben de müslüman birliğinden bir ferdim*" buyurdu, ibaresi geçmiştir. [Zayıf]

Tirmizî (1716) * İrvâ (1203) Konuyla ilgili Umeyye b. Abdillâh'ın "...yardım isterdi" hadisi (no. 5247) ile Ebu'd-Derdâ'nın "Zayıf kimsesiz ve fakirleriniz arasında beni arayın" hadisi (no. 5246) Fakirlerin Fazileti bölümünde gelecektir.

3- FASIL

۳۹۵۹ - [۲۳] عَنْ ثَوْرِ بْنِ يَزِيدَ أَنَّ النَّبِيَّ ﷺ نَصَبَ الْمُنْجِنِيقَ عَلَى أَهْلِ

الطَّائِفِ * رواه الترمذي مرسلا

3959- Sevr b. Yezîd'in bildirdiğine göre Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) Taiflilere karşı mancınık kullanmıştır.

Tirmizî (2762)

باب حُكْمِ الْأَسْرَاءِ

Esirlere Dair Hükümler

1- FASIL

۳۹۶۰ - [۱] عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ عَنِ النَّبِيِّ ﷺ قَالَ «عَجِبَ اللَّهُ مِنْ قَوْمٍ يَدْخُلُونَ

الْجَنَّةَ فِي السَّلَاسِلِ». وفي رواية: "يُقَادُونَ إِلَى الْجَنَّةِ بِالسَّلَاسِلِ" * رواه البخاري

3960- Ebû Hureyre bildiriyor: Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem): "Zincirlere bağlı olduğu halde cennete giren bir gruptan Allah razı oldu" buyurdu. Başka bir rivayette: "Cennete zincirlerle sürülen" ibaresi geçmiştir. [Sahih]

Buhârî (3010)

۳۹۶۱ - [۲] عَنْ سَلْمَةَ بْنِ الْأَكْوَعِ قَالَ أَتَى النَّبِيَّ ﷺ عَيْنٌ مِنَ الْمُشْرِكِينَ وَهُوَ فِي سَفَرٍ، فَجَلَسَ عِنْدَ أَصْحَابِهِ يَتَحَدَّثُ ثُمَّ انْفَعَلَ، فَقَالَ النَّبِيُّ ﷺ «اطْلُبُوهُ وَاقْتُلُوهُ». فَمَتَّلَهُ فَمَتَّلَهُ سَلَبٌ * متفق عليه

3961- Seleme b. el-Ekva' der ki: Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) bir seferde iken müşriklerden bir casus gelip ashâbın yanına oturup onlarla konuşmaya başladı. Sonra dönüp gitti. Allah Resûlü (sallallahu aleyhi vesellem): "Onu arayıp bulun ve öldürün" buyurdu.

Onu Seleme öldürünce üzerindeki eşyasını Seleme'ye (ganimet payından) fazla bir bağış olmak üzere verdi. [Sahih]

Buhârî (3051) ve Müslim (1754)

۳۹۶۲ - [۳] وعنه قال: " غَزَوْتُ مَعَ رَسُولِ اللَّهِ ﷺ هَوَازِنَ ، قَالَ : فَبَيْنَمَا نَحْنُ نَتَضَعُ وَعَامَّتْنَا مِشَاءً فَبَيْنَا ضَعْفَةٌ إِذْ جَاءَ رَجُلٌ عَلَى جَمَلٍ أَحْمَرَ فَانْتَرَعَ طَلْقًا مِنْ حَقْبِهِ فَقَيَّدَ بِهِ جَمَلَهُ . رَجُلٌ شَابٌ . ثُمَّ جَاءَ يَتَعَدَّى مَعَ الْقَوْمِ ، فَلَمَّا رَأَى ضَعْفَهُمْ وَرِقَّةَ ظَهْرِهِمْ خَرَجَ إِلَى جَمَلِهِ فَأَطْلَقَهُ ، ثُمَّ أَنَاخَهُ فَقَعَدَ عَلَيْهِ ، فَخَرَجَ يَرْكُضُ وَاتَّبَعَهُ رَجُلٌ مِنْ أَسْلَمَ مِنْ صَحَابَةِ النَّبِيِّ ﷺ عَلَى نَاقَةٍ وَرِقَاءَ هِيَ أَمْثَلُ ظَهْرِ الْقَوْمِ فَأَتْبَعَهُ ، قَالَ : وَخَرَجْتُ أَغْدُو فَأَدْرَكْتُهُ وَرَأْسُ النَّاقَةِ عِنْدَ وَرِكِ الْجَمَلِ ، وَكُنْتُ عِنْدَ وَرِكِ النَّاقَةِ ، ثُمَّ تَقَدَّمْتُ حَتَّى كُنْتُ عِنْدَ وَرِكِ الْجَمَلِ ، ثُمَّ تَقَدَّمْتُ حَتَّى أَخَذْتُ بِخِطَامِ الْجَمَلِ فَأَنْخَيْتُهُ ، فَلَمَّا وَضَعَ رُكْبَتَهُ إِلَى الْأَرْضِ اخْتَرَطْتُ سَيْفِي فَأَضْرَبُ بِهِ رَأْسَهُ فَتَدَرَّ ، فَجِئْتُ بِرَأْسِهِ وَمَا عَلَيْهَا أَقْوَدُهُ ، فَاسْتَقْبَلَنِي رَسُولُ اللَّهِ ﷺ مُقْبِلًا قَالَ : مَنْ قَتَلَ الرَّجُلَ ؟ قَالُوا : ابْنُ الْأَكْوَعِ ، قَالَ : لَهُ سَلْبُهُ أَجْمَعُ " * متفق عليه

3962- Seleme b. el-Ekva dedi ki: Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) ile birlikte Hevâzin (Huneyn) savaşında bulundum. Biz kahvaltı ediyorduk. Genelde

bineksizdik ve bitkin bir haldeydik. Ansızın kırmızı bir erkek deve üzerinde bir genç çıkageldi. Devenin semer ipini çıkardı ve onunla devesini bağladı. Sonra geldi toplulukla birlikte kahvaltı yapmaya başladı. Kavmin zayıflığını ve hayvanların cılızlığını görünce devesine geri dönüp onu çözdü. Sonra onu çöktürüp bindi ve koşturarak gitti. Allah Resûlü'nün (sallallahu aleyhi vesellem) ashâbından olan Eslem'den bir kişi boz bir dişi deve ile peşine düştü. Ben de arkalarından gittim. Dişi devenin başı erkek devenin gerisi yanındaydı (yani hemen arkasındaydı). Ben de hemen dişi devenin arkasındaydım. Sonra öndeki devenin gerisine yetiştim. Sonra daha da hızlandım ve yularını tutup deveyi çöktürdüm. Deve dizini yere koyunca kılıcımı çekip başına vurdum. Adamın başı uçmuştu. Bunun üzerine hayvanı yüküyle birlikte çekip getirdim. Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) beni karşıladı ve: "Onu kim öldürdü?" diye sordu. "Seleme b. el-Ekva" dediklerinde: "Bütün eşyaları onundur" buyurdu. [Sahih]

Buhâri ve Müslim (1754)

۳۹۶۳ - [۴] عَنْ أَبِي سَعِيدٍ الْخُدْرِيِّ قَالَ لَمَّا نَزَلَتْ بَنُو قُرَيْظَةَ عَلَى حُكْمِ سَعْدِ هُوَ ابْنُ مُعَاذٍ بَعَثَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ، وَكَانَ قَرِيبًا مِنْهُ، فَجَاءَ عَلَى حِمَارٍ، فَلَمَّا دَنَا قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ «قَوْمُوا إِلَيَّ سَيِّدِكُمْ». فَجَاءَ فَجَلَسَ إِلَيَّ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ فَقَالَ لَهُ «إِنَّ هَؤُلَاءِ نَزَلُوا عَلَى حُكْمِكَ». قَالَ فَإِنِّي أَحْكُمُ أَنْ تُقْتَلَ الْمُقَاتِلَةُ، وَأَنْ تُسَبَى الدَّرِيَّةُ. قَالَ «لَقَدْ حَكَمْتَ فِيهِمْ بِحُكْمِ الْمَلِكِ». وفي رواية: «بِحُكْمِ اللَّهِ» * متفق عليه

3963- Ebû Saîd anlatıyor: Kurayza Yahudileri, Sa'd b. Muâz'ın vereceği hükme razı olunca Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) yakınlardaki olan Sa'd'a gelmesi için haber gönderdi. Sa'd bir merkep üzerinde gelip de yaklaşınca Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem): "Efendinize ayağa kalkın" buyurdu. Gelip Resûlullah'ın (sallallahu aleyhi vesellem) yanına oturunca ona: "Bunlar senin vereceğin hükme razı oldular" buyurdu. Sa'd: "İçlerinden savaşabilecek olanları öldürmene, çoluk çocuklarını da esir almama hükmediyorum" dedi. Bunun üzerine Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem): "Allah'ın verdiği hükmün aynısını

verdin -veya- Tek hükümran olan (Allah)'ın verdiği hükmün aynısını verdin" buyurdu. [Sahih]

Buhârî (3043) ve Müslim (1768)

٣٩٦٤ - [٥] عن أبي هريرة يقول بعث رسول الله ﷺ خيلاً قبل نجد فجاءت
برجل من بني حنيفة يقال له ثمامة بن أثال سيد أهل اليمامة فربطوه بسارية من
سوراي المسجد فخرج إليه رسول الله ﷺ فقال ماذا عندك يا ثمامة فقال عندي يا
محمد خير إن تقتل تقتل ذا دم وإن تنعم تنعم على شاكِر وإن كنت تريد المال
فسل تعط منه ما شئت فتركه رسول الله ﷺ حتى كان بعد الغد فقال ما عندك يا
ثمامة قال ما قلت لك إن تنعم تنعم على شاكِر وإن تقتل تقتل ذا دم وإن كنت
تريد المال فسل تعط منه ما شئت فتركه رسول الله ﷺ حتى كان من الغد فقال
ماذا عندك يا ثمامة فقال عندي ما قلت لك إن تنعم تنعم على شاكِر وإن تقتل
تقتل ذا دم وإن كنت تريد المال فسل تعط منه ما شئت فقال رسول الله ﷺ
أطلقوا ثمامة فانطلق إلى نخل قريب من المسجد فاغتنس ثم دخل المسجد فقال
أشهد أن لا إله إلا الله وأشهد أن محمداً عبده ورسوله يا محمد والله ما كان على
الأرض وجه أبغض إلي من وجهك فقد أصبح وجهك أحب الوجوه كلها إلي
والله ما كان من دين أبغض إلي من دينك فأصبح دينك أحب الدين كله إلي والله
ما كان من بلد أبغض إلي من بلدك فأصبح بلدك أحب البلاد كلها إلي وإن
خيلك أخذتني وأنا أريد العمرة فماداً ترى فبشره رسول الله ﷺ وأمره أن يغتمر
فلما قدم مكة قال له قائل أصبوت فقال لا ولكتي أسلمت مع رسول الله ﷺ ولا

وَاللّٰهُ لَا يَأْتِيكُمْ مِنَ الْيَمَامَةِ حَبَّةٌ حِنْطَةٍ حَتَّىٰ يَأْذَنَ فِيهَا رَسُولُ اللَّهِ ﷺ * رواه مسلم
واختصره البخاري

3964- Ebû Hureyre anlatıyor: Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem), Necd taraflarına bir süvari birliği gönderdi. Birlik, Yemâmelilerin efendisi olan, Hanîfe oğullarından Sumâme b. Usâl adında birini yakalayıp Mescid'in direklerinden bir direğe bağladılar. Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) yanına çıktı ve: *"Ey Sumâme! Ne haber?"* diye sordu. Sumâme: "İyilik ey Muhammed! Şayet beni öldürürsen, kanı yerde bırakılmayacak birini öldürmüş olursun. İyilik edersen sana şükreden birine iyilik etmiş olacaksın. İsteddiğin malsa, iste! İsteddiğin kadarı sana verilecektir" dedi. Allah Resûlü (sallallahu aleyhi vesellem) onu öylece bıraktı. İki gün sonra yanına geldi ve: *"Ey Sumâme! Ne haber?"* diye sordu. Sumâme: "Daha önce dediğim gibi. Şayet iyilik edersen şükreden birine iyilik edersen, öldürürsen kanı yerde kalmayacak birini öldürmüş olursun. Şayet mal istiyorsan söyle, sana istediğin kadar mal verilsin" dedi. Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) yine onu o halde bıraktı. İkinci gün tekrar yanına geldi ve: *"Ey Sumâme! Ne haber?"* diye sordu. Sumâme: "Dediğim gibi, şayet iyilik edersen şükreden birine iyilik edersen, öldürürsen kanı yerde kalmayacak birini öldürmüş olursun. Mal istiyorsan söyle, sana istediğin kadar mal verilsin" dedi. Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem): *"Sumâme'yi serbest bırakın!"* buyurunca, Sumâme bırakıldı. Mescid'e yakın bir hurmalığa gitti, yıkandı sonra da gelip Mescid'e girdi ve: "Allah'tan başka ilah olmadığına, Muhammed'in de O'nun kulu ve Resûlü olduğuna şahadet ederim" diyerek Müslüman oldu ve şöyle devam etti: "Ey Muhammed! Vallahi şu yeryüzünde yanımda, senin yüzünden daha sevimsiz bir yüz yoktu. Oysa şu an yüzün bana en sevimli yüz oldu. Vallahi en çok senin dininden nefret ediyordum; oysa şu an dinin benim yanımda diğer bütün dinlerden daha sevimli oldu. Vallahi senin memleketin, diğer memleketler arasında en çok nefret ettiğim yerdirdi. Şu an en çok sevdiğim yurt oldu. Vallahi askerlerin beni yakaladıklarında ben umreye niyetlenmiştim. Ne buyurursun?" dedi. Bunun üzerine Allah Resûlü (sallallahu aleyhi vesellem) onu kutladı ve umre yapmasını söyledi. Mekke'ye geldiği zaman biri ona: "Sen de mi dininden çıktın?" diye sorunca, Sumâme: "Hayır ama Resûlullah'la (sallallahu aleyhi vesellem) beraber Müslüman oldum ve Allah'a yemin olsun ki bundan sonra Allah

Resûlü'nün (sallallahu aleyhi vesellem) izni olmadan Yemâme'den size tek bir buğday tanesi bile gelmeyecektir!" karşılığını verdi. [Sahih]

Buhârî (2422) ve Müslim (1764)

۳۹۶۵ - [۶] عَنْ جُبَيْرِ أَنَّ النَّبِيَّ ﷺ قَالَ فِي أُسَارَى بَدْرِ لَوْ كَانَ الْمُطْعِمُ بِنُ عَدِي حَيًّا ثُمَّ كَلَّمَنِي فِي هَؤُلَاءِ التَّنَى لَتَرَكْتُهُمْ لَهُ" * رواه البخاري

3965- Cübeyr der ki: Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) Bedir esirleri hakkında: "Mut'im b. Adiy şayet hayatta olsaydı ve şu kokmuş cesetler hakkında aracı olsaydı, onun hatırına şu esirleri kendisine bırakırdım" buyurdu. [Sahih]

Buhârî (3139)

۳۹۶۶ - [۷] عَنْ أَنَسِ بْنِ مَالِكٍ "أَنَّ ثَمَانِينَ رَجُلًا مِنْ أَهْلِ مَكَّةَ هَبَطُوا عَلَى رَسُولِ اللَّهِ ﷺ مِنْ جَبَلِ التَّنْعِيمِ مُتَسَلِّحِينَ يُرِيدُونَ غِرَّةَ النَّبِيِّ ﷺ وَأَصْحَابِهِ، فَأَخَذَهُمْ سِلْمًا فَاسْتَحْيَاهُمْ. وَفِي رَوَايَةٍ: فَأَعْتَقَهُمْ فَأَنْزَلَ اللَّهُ تَعَالَى ﴿وَهُوَ الَّذِي كَفَّ أَيْدِيَهُمْ عَنْكُمْ وَأَيْدِيَكُمْ عَنْهُمْ بِبَطْنِ مَكَّةَ﴾ * رواه مسلم

3966- Enes bildiriyor: Sabah namazı vaktinde Ten'im dağı taraflarında seksen kişilik bir müşrik grubu Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) ve ashâbının üzerlerine indiler. Resûlullah'ı (sallallahu aleyhi vesellem) ve ashâbını öldürmek istiyorlardı. Ancak hepsi de yakalandı. Sonra Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) onları serbest bıraktı. Bunun üzerine Allah şu âyetleri indirdi: "Sizi onlara üstün kıldıktan sonra, Mekke bölgesinde, onların ellerini sizden, sizin ellerinizi onlardan geri tutan, savaşı önleyen O'dur. Allah yaptıklarınızı görendir." (Fetih Sur. 24) [Sahih]

Müslim (1808)

۳۹۶۷ - [۸] عَنْ قَتَادَةَ قَالَ ذَكَرَ لَنَا أَنَسُ بْنُ مَالِكٍ عَنْ أَبِي طَلْحَةَ أَنَّ نَبِيَّ اللَّهِ ﷺ أَمَرَ يَوْمَ بَدْرٍ بِأَرْبَعَةِ وَعَشْرِينَ رَجُلًا مِنْ صَنَادِيدِ قُرَيْشٍ فَقَذَفُوا فِي طَوِيٍّ مِنْ أَطْوَاءِ بَدْرِ حَيْثُ مُخَبِّثٌ، وَكَانَ إِذَا ظَهَرَ عَلَى قَوْمٍ أَقَامَ بِالْعَرَضَةِ ثَلَاثَ لَيَالٍ، فَلَمَّا كَانَ بِبَدْرِ الْيَوْمِ الثَّلَاثِ، أَمَرَ بِرَاحِلَتِهِ فَشَدَّ عَلَيْهَا رَحْلَهَا، ثُمَّ مَشَى وَاتَّبَعَهُ أَصْحَابُهُ وَقَالُوا مَا نُرَى يَنْطَلِقُ إِلَّا لِبَغْضِ حَاجَتِهِ، حَتَّى قَامَ عَلَى شَفَةِ الرَّكِيِّ، فَجَعَلَ يَتَادِيهِمْ بِأَسْمَائِهِمْ وَأَسْمَاءِ آبَائِهِمْ «يَا فُلَانُ بْنُ فُلَانٍ، وَيَا فُلَانُ بْنُ فُلَانٍ، أَيَسْرُكُمُ أَنْتُمْ أَطَعْتُمُ اللَّهَ وَرَسُولَهُ فَإِنَّا قَدْ وَجَدْنَا مَا وَعَدْنَا رَبَّنَا حَقًّا، فَهَلْ وَجَدْتُمْ مَا وَعَدَ رَبُّكُمْ حَقًّا». قَالَ فَقَالَ عُمَرُ يَا رَسُولَ اللَّهِ، مَا تُكَلِّمُ مِنْ أَجْسَادٍ لَا أَرْوَاحَ لَهَا فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ «وَالَّذِي نَفْسُ مُحَمَّدٍ بِيَدِهِ، مَا أَنْتُمْ بِأَسْمَعَ لِمَا أَقُولُ مِنْهُمْ». وفي رواية: «مَا أَنْتُمْ بِأَسْمَعَ مِنْهُمْ وَلَكِنْ لَا يُجِيبُونَ» * متفق عليه. وزاد البخاري: قَالَ قَتَادَةُ أَحْيَاهُمُ اللَّهُ حَتَّى أَسْمَعَهُمْ قَوْلَهُ تَوْبِيخًا وَتَضْغِيرًا وَنَقِيمَةً وَحَسْرَةً وَنَدْمًا

3967- Ebû Talha anlatıyor: Bedir savaşı (sonrası)nda Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) Kureyş'in ileri gelenlerinden yirmidört kişinin cesetlerinin bir araya getirilip Bedir kuyularından pis bir kuyuya atılmalarını emretti. Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) muzaffer geldiği topraklarda üç gün ikamet ederdi. Bedir'de de üçüncü gün olunca emretti ve devesine yükü yüklenip hazırlandı. Yola çıkınca da ashâbı: "Mutlaka bir ihtiyaçtan dolayı yola koyulmuştur" diyerek peşinden yola koyuldular. Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) müşriklerin atıldığı kuyunun kenarına geldiğinde kuyudaki müşriklerin hepsine teker teker, hem kendilerinin, hem de babalarının isimleriyle şöyle seslenmeye başladı: "Ey filan oğlu filan! Ey filan oğlu filan! Yüce Allah'a ve Resûlüne itaat etmeniz sizin için daha hoş olmaz mıydı? Rabbimizin bize vaad ettiğinin hak olduğunu gördük. Peki, Rabbinizin size vaadettiğinin hak olduğunu siz de gördünüz mü?" Ömer: "Ey Allah'ın Resûlü! Ruhu olmayan cesetlerle ne konuşuyorsun?" deyince de Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) şöyle buyurdu: "Muhammed'in canı elinde

olana yemin olsun ki siz benim dediklerimi onlardan daha iyi duyuyor değilsiniz!".

Bir diğer rivayette: "Sizler bunlardan daha fazla işitir değilsiniz. Fakat bunlar cevap veremezler" buyurdu. Buhârî'nin rivayetinde: Katâde dedi ki: "Allah, Resûlullah'ın (sallallahu aleyhi vesellem), onları kınayan, aşağılayan, acı veren, hayıflanmalarına ve pişmanlık duymalarına sebep olacak sözlerini dinletmek için müşriklere orada can vermiştir" diye eklemiştir. [Sahih]

Buhârî (3976) ve Müslim (2875)

۳۹۶۸ - [۹] عَنْ الْمِسْوَرِ بْنِ مَخْرَمَةَ أَخْبَرَاهُ أَنَّ النَّبِيَّ ﷺ قَالَ حِينَ جَاءَهُ وَقَدْ هَوَازِنَ مُسْلِمِينَ، فَسَأَلُوهُ أَنْ يَرُدَّ إِلَيْهِمْ أَمْوَالَهُمْ وَسَبَبَهُمْ فَقَالَ لَهُمْ «مَعِيَ مَنْ تَرُونَ، وَأَحَبُّ الْحَدِيثِ إِلَيَّ أَصْدَقُهُ، فَاخْتَارُوا إِحْدَى الطَّائِفَتَيْنِ إِمَّا السَّبِيَّ وَإِمَّا الْمَالَ، وَقَدْ كُنْتُ اسْتَأْنَيْتُ». وَكَانَ النَّبِيُّ ﷺ انْتَضَرَهُمْ بِضَعِ عَشْرَةِ لَيْلَةٍ حِينَ قَفَلَ مِنَ الطَّائِفِ، فَلَمَّا تَبَيَّنَ لَهُمْ أَنَّ النَّبِيَّ ﷺ غَيْرُ رَادٍ إِلَيْهِمْ إِلَّا إِحْدَى الطَّائِفَتَيْنِ قَالُوا فَإِنَّا نَخْتَارُ سَبِيئًا. فَقَامَ فِي الْمُسْلِمِينَ فَأَثْنَى عَلَى اللَّهِ بِمَا هُوَ أَهْلُهُ ثُمَّ قَالَ «أَمَا بَعْدُ فَإِنِّي إِخْوَانُكُمْ هُوَ لَآءِ جَاءَنَا تَائِبِينَ، وَإِنِّي رَأَيْتُ أَنْ أُرَدَّ إِلَيْهِمْ سَبِيئَهُمْ، فَمَنْ أَحَبَّ مِنْكُمْ أَنْ يُطَيَّبَ ذَلِكَ فَلْيَفْعَلْ، وَمَنْ أَحَبَّ أَنْ يَكُونَ عَلَى حَظِّهِ حَتَّى نُعْطِيَهُ إِيَّاهُ مِنْ أَوَّلِ مَا يُفِيءُ اللَّهُ عَلَيْنَا فَلْيَفْعَلْ». فَقَالَ النَّاسُ طَيِّبْنَا يَا رَسُولَ اللَّهِ لَهُمْ. فَقَالَ لَهُمْ «إِنَّا لَا نَدْرِي مَنْ أَذِنَ مِنْكُمْ فِيهِ مِمَّنْ لَمْ يَأْذَنْ، فَارْجِعُوا حَتَّى يَرْفَعَ إِلَيْنَا عُرْفَاؤَكُمْ أَمْرَكُمْ». فَارْجَعَ النَّاسُ فَكَلَّمَهُمْ عُرْفَاؤُهُمْ، ثُمَّ رَجَعُوا إِلَى النَّبِيِّ ﷺ فَأَخْبَرُوهُ أَنَّهُمْ طَيَّبُوا وَأَذْنُوا * رواه البخاري

3968- Misver b. Mahreme der ki: (Huneyn seferinde) Resûlullah'a (sallallahu aleyhi vesellem) Hevâzin kabilesi temsilcileri müslümânlar olarak geldikleri ve Allah Resûlü'nden (sallallahu aleyhi vesellem) mallarını ve esirlerini geri vermesini

istedikleri zaman, onlara: "Yanımda bulunan (askerleri) görüyorsunuz. Sözün bana en hoş gideni, en doğrusudur. Şimdi siz iki gruptan birisini tercih edin: Ya esirleri, ya da malları. Ben sizin gelmenizi bekleyip durmuş idim" buyurdu. Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) Tâiften (Ci'râne'ye) döndüğü zaman, on gecedен fazla onların gelmesini beklemişti. Hevâzin heyetine, Resûlullah'ın (sallallahu aleyhi vesellem) kendilerine ancak iki seçenekten birisini geri vereceği belli olunca, bunlar: "Biz esir(ler)imizi tercih ediyoruz" dediler. Bunun üzerine Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) ayağa kalktı, Allah'ı lâyük olduğu sıfatlarla övdükten sonra: "Gelelim asıl mevzumuz: Bu kardeşleriniz tövbe etmiş bir şekilde geldiler. Ben de onlara kadınlarını ve çocuklarını geri vermeyi uygun buldum. Kim onları kendi isteğiyle vermek isterse bunu yapsın. Kim de bizim kendisine Allah'ın bize vereceği ilk fey'den vermemize kadar bunları elinde tutmak isterse o da öyle yapsın" buyurdu. Bunun üzerine insanlar: "Biz Hevâzinler'in gönüllerini hoş ettik, ey Allah'ın Resûlü" dediler. Akabinde Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) onlara: "Sizden (bu esirleri karşılıksız olarak bırakmak konusunda) kimin izin verip kimin vermediğini bilemedik. Gidin ve toplanıp konuşun!" buyurdu. İnsanlar geri çekildiler. Kabilelerin bilirkişileri, kabile fertleriyle konuştu. Sonra Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem)'e geri gelip herbiri kavminin esirleri geri vermekten hoşnut olduklarını ve Hz. Peygamber'e (sallallahu aleyhi vesellem) bu hususta izin verdiklerini haber verdiler. [Sahih]

Buhârî (2308)

۳۹۶۹ - [۱۰] عَنْ عِمْرَانَ بْنِ حَصِينٍ أَنَّ ثَقِيفًا كَانَتْ حُلَفَاءَ لِبَنِي عُقَيْلٍ فِي الْجَاهِلِيَّةِ فَأَصَابَ الْمُسْلِمُونَ رَجُلًا مِنْ بَنِي عُقَيْلٍ وَمَعَهُ نَاقَةٌ لَهُ فَأَتَوْا بِهِ النَّبِيَّ ﷺ قَالَ: يَا مُحَمَّدُ بِمَا أَخَذْتَنِي وَأَخَذْتَ سَابِقَةَ الْحَاجِّ قَالَ: أَخَذْتُ بِجَرِيرَةِ حُلَفَائِكَ ثَقِيفٍ، وَكَانُوا أَسْرَوْا رَجُلَيْنِ مِنَ الْمُسْلِمِينَ كَانَ النَّبِيُّ ﷺ يَمُرُّ وَهُوَ مَحْبُوسٌ فَيَقُولُ: يَا مُحَمَّدُ إِنِّي مُسْلِمٌ قَالَ: لَوْ كُنْتُ قُلْتُ وَأَنْتَ تَمْلِكُ أَمْرَكَ كُنْتُ قَدْ أَفْلَحْتُ

كُلُّ الْفَلَاحِ، ثُمَّ إِنَّ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ بَدَأَ لَهُ أَنْ يُفَدِيَهُ بِالْقَفَيْتَيْنِ فَقَدَاهُ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ
بِرَجُلَيْنِ مِنَ الْمُسْلِمِينَ، وَأَمْسَكَ النَّاقَةَ لِنَفْسِهِ * رواه مسلم

3969- İmrân b. Husayn'ın bildirdiğine göre, Cahiliye döneminde Sakîftan iki kişi Ukayloğullarının yanında esir idiler. Müslümanlar Ukayloğullarından devesi olan birini yakaladılar ve Resûlullah'a (sallallahu aleyhi vesellem) getirdiler. Adam: "Ey Muhammed! Beni ve hac kafilesinin en önde giden devesini (Adbâ'yı) neden yakalayıp el koydunuz?" diye sorunca, Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem): "Sizdeki Sâkıftan olan esirler sebebi ile yakalandın" karşılığını verdi. Onlar da Müslümanlardan iki kişiyi esir almışlardı. Devesiyle birlikte yakalanan bu kişi hapiste iken Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) onun yanından geçince: "Ey Muhammed! Ben müslümanım" diyordu. Allah Resûlü de (sallallahu aleyhi vesellem): "Eğer sen bunu tutuklanmadan önce söyleseydin tam olarak kurtulmuş olurdun" karşılığını veriyordu. Sonra Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) onu, Ukayloğullarının elinde esir olan Sakifli iki adam karşılığında verdi, ama devesini de kendine bıraktı. [Sahih]

Müslim (1641)

2- FASIL

۳۹۷۰ - [۱۱] عَنْ عَائِشَةَ قَالَتْ لَمَّا بَعَثَ أَهْلُ مَكَّةَ فِي فِدَاءِ أَسْرَاهُمْ بَعَثَتْ
زَيْنَبَ فِي فِدَاءِ أَبِي الْعَاصِ بِمَالٍ وَبَعَثَتْ فِيهِ بِقِلَادَةٍ لَهَا كَانَتْ عِنْدَ خَدِيجَةَ أَذْخَلَتْهَا
بِهَا عَلَى أَبِي الْعَاصِ قَالَتْ فَلَمَّا رَأَتْهَا رَسُولُ اللَّهِ ﷺ رَقَّ لَهَا رِقَّةٌ شَدِيدَةٌ وَقَالَ إِنَّ
رَأَيْتُمْ أَنْ تُطْلِقُوا لَهَا أَسِيرَهَا وَتَرُدُّوا عَلَيْهَا الَّذِي لَهَا فَقَالُوا نَعَمْ وَكَانَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ
أَخَذَ عَلَيْهِ أَوْ وَعَدَهُ أَنْ يُخَلِّيَ سَبِيلَ زَيْنَبَ إِلَيْهِ وَبَعَثَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ زَيْنَبَ بْنَ حَارِثَةَ
وَرَجُلًا مِنَ الْأَنْصَارِ فَقَالَ كُونَا بِبَطْنِ يَأْجِجَ حَتَّى تَمُرَّ بِكُمْ زَيْنَبُ فَتَضْحَبَاهَا حَتَّى
تَأْتِيَا بِهَا * رواه أحمد وأبو داود

3970- Hz. Âişe bildiriyor: Mekke'liler, esir düşen adamları için fidyeleri gönderdiklerinde Zeyneb de Ebu'l-Âs'ın fidyesini gönderdi. Gönderdiği fidyenin içinde, Ebu'l-Âs'la evlenirken Hz. Hatice'nin hediye etmiş olduğu bir gerdanlık da vardı. Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) gerdanlığı görünce çok duygulandı ve: "Onun esir düşen kocasını bıraksanız ve gönderdiği bu gerdanlığı da onu geri verseniz" buyurdu. Ashâb: "Olur!" dediler. Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem), Ebu'l-Âs'tan, serbest bırakılmasına karşın kendisine Zeyneb'i göndereceğine dair söz aldı. Allah Resûlü (sallallahu aleyhi vesellem) Ensâr'dan bazı adamlarla birlikte Zeyd b. Hârise'yi de gönderdi ve: "Ye'cec vadisinde bekleyin. Zeyneb geldiğinde buraya ulaşana kadar ona eşlik edin" buyurdu. [Hasen]

Ahmed ve Ebû Dâvud (2692) * [Sahih Sünen Ebî Dâvud]

۳۹۷۱ - [۱۲] وَعَنْهَا: أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ لَمَّا أَسَرَ أَهْلَ بَدْرٍ قَتَلَ عُقْبَةَ بْنَ أَبِي مُعَيْطٍ وَالنُّضْرَ بْنَ الْحَارِثِ وَمَنْ عَلَى أَبِي عَزَّةَ الْجُمَحِيِّ. رَوَاهُ فِي شَرْحِ السَّنَةِ وَالشَّافِعِيُّ وَابْنُ إِسْحَاقَ فِي «السِّيَرَةِ»

3971- Hz. Âişe'nin bildirdiğine göre Resûlullah , Bedir müsrüklerini esir alınca onlardan Ukbe b. Ebî Muayt ile Nadr b. el-Hâris'i öldürttü ve Ebû Azze el-Cumahî'ye ise iyilikte bulundu.

Beğavî Şerhu's-Sünne'de, Şâfiî ve Sîre'de İbn İshâk

۳۹۷۲ - [۱۳] وَعَنِ ابْنِ مَسْعُودٍ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ لَمَّا أَرَادَ قَتْلَ عُقْبَةَ بْنَ أَبِي مُعَيْطٍ قَالَ: مَنْ لِلصَّبِيَّةِ؟ قَالَ: «التَّارُ» * رَوَاهُ أَبُو دَاوُدَ

3972- Abdullah b. Mes'ûd'un bildirdiğine göre Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem): "Ukbe'yi öldürtmek isteyince "Benim çocuklara kim bakacak?" diye sorunca Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem): "Cehennem!" buyurdu. [Sahih]

Ebû Dâvud (2686) * [Sahih Sünen Ebî Dâvud]

۳۹۷۳ - [۱۴] عَنْ عَلِيٍّ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ قَالَ إِنَّ جِبْرَائِيلَ هَبَطَ عَلَيْهِ فَقَالَ لَهُ خَيَّرْهُمْ يَعْني أَصْحَابَكَ فِي أَسَارِي بَدْرِ الْقَتْلِ أَوْ الْفِدَاءِ عَلَى أَنْ يُقْتَلَ مِنْهُمْ قَابِلًا مِثْلَهُمْ قَالُوا الْفِدَاءَ وَيُقْتَلُ مِنَّا * رواه الترمذي وقال: هذا حديث غريب .

3973- Hz. Ali bildiriyor: Resûlullah (sallallahualeyhi vesellem): "Cebrâil bana geldi ve: «Ashabın, Bedir esirleri konusunda şu iki şeyden birini tercih etsinler. Esirleri ya öldürsünler veya gelecek yıl kendilerinden (ashâbdan) onlar (esirler) kadar kişinin öldürülmesi şartıyla onlardan fidye alsınlar» dedi" Buna karşılık ashâb: "Fidye alıp, gelecek yıl bizden onlar kadar kişinin öldürülmesini tercih ediyoruz" dediler. [Sahih]

Tirmizî (1567 "ğarib") * [Sahih Sünen et-Tirmizî]

۳۹۷۴ - [۱۵] عَنْ عَطِيَّةِ الْقُرْظِيِّ قَالَ: كُنْتُ فِيْمَنْ حَكَمَ فِيهِ سَخْدٌ فَجِيءَ بِي، وَأَنَا أَرَى أَنَّهُ سَيَقْتُلُنِي، فَكَشَفُوا عَنْ عَانَتِي، فَوَجَدُونِي لَمْ أَنْبِثْ فَجَعَلُونِي فِي السَّبْيِ * رواه أبو داود وابن ماجه والدارمي

3974- Atiyye el-Kurazî der ki: Sad'ın haklarında hüküm verdiği topluluğun arasında ben de vardım. Sıra bana geldiğinde beni öldürecekler diye düşünüyordum. Koltuk altı ve tenasül uzvumu açtıklarında etek ve koltuk kıllarımın daha çıkmadığını gördüler. Bunun üzerine beni çocuktan saydılar. [Sahih]

Ebû Dâvud (4404-5), İbn Mâce (2541) ve Dârimî * [Sahih Sünen Ebî Dâvud]

۳۹۷۵ - [۱۶] عَنْ عَلِيٍّ بْنِ أَبِي طَالِبٍ، قَالَ: خَرَجَ عِبْدَانٌ إِلَى رَسُولِ اللَّهِ ﷺ يَعْني يَوْمَ الْحُدَيْبِيَّةِ قَبْلَ الصُّلْحِ فَكَتَبَ إِلَيْهِ مَوَالِيَهُمْ فَقَالُوا: يَا مُحَمَّدُ وَاللَّهِ مَا خَرَجُوا إِلَيْكَ رَغْبَةً فِي دِينِكَ، وَإِنَّمَا خَرَجُوا هَرَبًا مِنَ الرِّقِّ. فَقَالَ نَاسٌ: صَدَقُوا يَا

رَسُولُ اللَّهِ رُدَّهُمْ إِلَيْهِمْ، فَغَضِبَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ، وَقَالَ: مَا أَرَأَيْتُمْ تَنْتَهُونَ يَا مَعْشَرَ قُرَيْشٍ حَتَّى يَبْعَثَ اللَّهُ عَلَيْكُمْ مَنْ يَضْرِبُ رِقَابَكُمْ عَلَى هَذَا. وَأَبَى أَنْ يَرُدَّهُمْ وَقَالَ: هُمْ عَتَقَاءُ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ * رواه أبو داود

3975- Ali b. Ebi Talib dedi ki: (Mekke'li müşriklere bazı) köleler Hudeybiye gününde, barış anlaşması yapılmadan önce Resulullah (sallallahu aleyhi vesellem)'in yanına çıkageldiler. Bunun üzerine onların efendileri Allah Resûlü'ne (sallallahu aleyhi vesellem): "Ey Muhammed! Allah'a yemin olsun ki onlar sana senin dinine (karşı) bir istek duymuş değildiler. Onlar sadece kölelikten kaçmak için gelmişlerdir" diye bir mektup yazdılar. Bazı kimseler: "Ey Allah'ın Resûlü! (Bu mektubu yazanlar) doğru söylemişler. Bu köleleri onlara geri ver" dediler. Bunun üzerine Resûlullah (sallallahu aleyhi vesellem) öfkeleni ve: "Ey Kureys topluluğu! Allah şu tutumunuzdan dolayı boynunuzu vuracak bir kimseyi gönderinceye kadar (bu hareketinizden) vaz geçeceğinizi sanmıyorum" buyurdu ve onları geri vermeyi kabul etmedi ve: "Bunlar Allah'ın özgürlüğe kavuşturduğu kimselerdir" buyurdu. [Sahih]

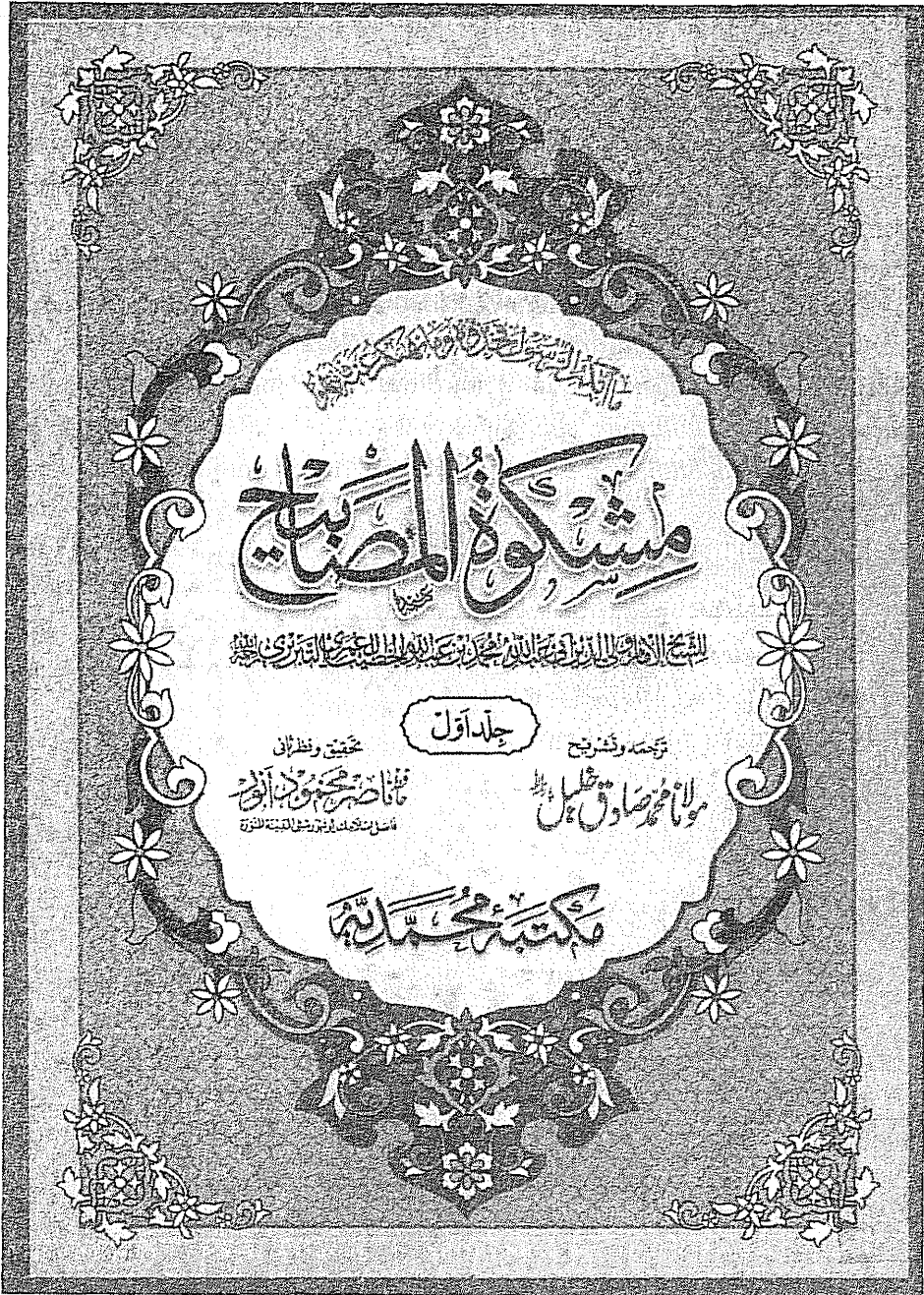
Ebû Dâvud (2700) * [Sahih Sünen Ebi Dâvud]

3- FASIL

۳۹۷۶ - [۱۷] عَنْ ابْنِ عُمَرَ، قَالَ: بَعَثَ النَّبِيُّ ﷺ خَالِدَ بْنَ الْوَلِيدِ إِلَى بَنِي جَدِيمَةَ، فَدَعَاهُمْ إِلَى الْإِسْلَامِ، فَلَمْ يُحْسِنُوا أَنْ يَقُولُوا أَسْلَمْنَا، فَجَعَلُوا يَقُولُونَ صَبَأْنَا صَبَأْنَا، وَجَعَلَ خَالِدٌ بِهِمْ أَسْرًا وَقِتْلًا، قَالَ: وَدَفَعَ إِلَى كُلِّ رَجُلٍ مِنَّا أُسِيرًا حَتَّى إِذَا أَصْبَحَ يَوْمًا أَمَرْنَا خَالِدُ بْنُ الْوَلِيدِ أَنْ يَقْتُلَ كُلَّ رَجُلٍ مِنَّا أُسِيرَهُ، قَالَ ابْنُ عُمَرَ: فَقُلْتُ: وَاللَّهِ لَا أَقْتُلُ أُسِيرِي وَلَا يَقْتُلُ أَحَدٌ مِنْ أَصْحَابِي أُسِيرَهُ، قَالَ: فَقَدِمْنَا عَلَى رَسُولِ اللَّهِ ﷺ فَذَكَرَ لَهُ صَنِيعَ خَالِدٍ فَقَالَ النَّبِيُّ ﷺ وَرَفَعَ يَدَيْهِ: اللَّهُمَّ إِنِّي أَبْرَأُ إِلَيْكَ مِمَّا صَنَعَ خَالِدٌ، اللَّهُمَّ إِنِّي أَبْرَأُ إِلَيْكَ مِمَّا صَنَعَ خَالِدٌ * رواه البخاري

3976- İbn Ömer anlatıyor: Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem) Hâlid b. el-Velîd'i bir birlikle Cüzeyme oğulları üzerine gönderdi. Hâlid onları İslâm'a davet etti ancak, onlar dilleri dönmediği için "Eslemnâ (müslüman olduk)" yerine "Sabe'nâ" dediler. Bunun üzerine Hâlid onlara karşı savaş açtı ve kimini öldürdü kimini de esir aldı, savaş sonrası da her birimize bir esir verdi. Bir sabah Hâlid, herkesin elindeki esirini öldürmesi emrini verdi. Ben: "Vallahî ben esirimi öldürmem! Arkadaşlarımdan hiç kimse de esirini öldürmeyecektir!" diyerek karşı çıktım. Resûlullah'ın (sallallahu aleyhi vesellem) yanına geri döndüğümüzde Hâlid'in yaptığı kendisine anlatıldı. Allah Resûlü (sallallahu aleyhi vesellem) ellerini kaldırdı ve: *"Allahım! Hâlid'in yaptığından suçsuz olduğumu bildiriyor, sana sığınıyorum! Allahım! Hâlid'in yaptığından suçsuz olduğumu bildiriyor, sana sığınıyorum!"* buyurdu. [Sahih]

Buhârî (4339)

Miškātu'l-Masâbih'in Urduca çevirilerinden birinin kapağı